
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01278996 2

PROCLI DIADOCHI

IN PLATONIS TIMAEVM COMMENTARIA

EDIDIT

ERNESTVS DIEHL

III

MCMVI
LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

Ii codices qui secundi uoluminis partis extremae (inde a p. 283, 19 ad p. 317) contextui recensendo fundamenta erant, cum primae et secundae classis testes praesto non essent, commentariorum libri quarti et quinti unici fontes sunt:

Q = cod. Paris. bibl. nat. supplem. graec. 666 saec. XIV medii (cf. uol. I p. XIIIs)

D = cod. Paris. bibl. nat. graec. 1838 saec. XVI (cf. uol. I p. XIV)

ς = recensio uulgata codicum Monac. graec. bibl. reg. 382 (**A**) saec. XVI et cod. Oxon. graec. Corp. Christi 98 saec. XVI, quibus nituntur editiones Basileensis (b) et Vratislauiensis (cf. uol. I p. XIV s)

Codices **Q** et **D** (simul cum gemello libro Parisino 1841 et germanis Chisiano R VIII 58 et Escurialensi T III 2, de quibus egimus uol. I p. XIXs), uniuersae memoriae gradus tertius uel potius tertius et quartus (cf. uol. I p. XXIX et XLIX), cum ad unum idemque exemplar redire uiderentur, in hoc uolumine saepius quam in prioribus consulenda erat recensio uulgata codicum Monacensis Oxoniensis aliorum, quos enumerauimus uol. I p. XXss. nam postquam in Melissae[1]) potissimum fragmento edendo codicem **D** uitiis lacunis fenestris coniecturisque ineptis

1) cf. Mus. Rhen. 54, 196 ss et Procl. in Plat. rempubl. ed. Kroll II 1 ss 475

multo magis deformatum esse cognouimus libris germanis, ne traditionis imago obscuraretur, apertis Ioannis Hydruntini peccatis non adnotatis eas imprimis uarias lectiones codicis **D** recepimus, quibus cum **A** b uel altero utro faciebat. neque tamen mendosus ille liber plane neglegi debebat, ne codex **Q** omni fulcimento careret.

quidquid de fatis atque indole pretiosissimi illius libri, qui in Mynatis [1]) scriniis antiquitus seruatus esse dicitur, in uniuersum eruere licebat, supra congessimus (I p. XIII s, II p. III adn. 2). restant pauca. ac primum quidem quae folia ab altero librario scripta esse falsam prae se ferunt speciem (207 ad 347), commentaria amplectuntur inde a p. 67, 28 | *νόησον* ad p. 356. deinde tam caeli signorum nomina atque stellarum quae afferuntur a p. 34 ad p. 67, quam nomina substantiua *ἡμέρα νύξ μήν, ἀριθμός, κέντρον κύκλος σφαῖρα* (ut sub finem libri tertii, uol. II inde a p. 237) non litteris scripta sunt, sed sigillis qualia occurrunt in codicibus astronomicis et mathematicis. denique de fenestris quibus laborant tam **Q D** ς quam **Q D**, unde et **Q D** ς ex uno eodemque fluxisse archetypo et **Q D** ad unum redire uidetur exemplar, porro de duabus lacunis amplis codicis **D**, qui omisit p. 18, 1 ad p. 20, 4 et p. 228, 24 ad p. 230, 29, infra uberius disputandum est, postquam de ratione quae intercedit cum inter **Q** et **D** et ς, tum inter **Q** et **D** ς diximus. nam codices **Q D** longe praestantiores esse quam recensionis uulgatae testes sescenti priorum editionum loci corrupti, nunc sanati, alii lacunosi olim, iam expleti docent, cuius rei exempla proferre longum est.

Optimum librum esse **Q**, **D** medium fere obtinere locum inter **Q** et ς hae fere lectiones inlustrant:

---

1) de Minoïde Mynate egit Jüthner, *Wiener Sitzungsberichte* CXLV p. 4 ss, de qua re litteris me monuit Carolus Kalbfleisch Marpurgensis. cf. etiam Omont, *Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la bibliothèque nationale* III ind.

	Q	D	ϛ
p. 20, 13	περ	om	πού
p. 25, 24	χρησαίμεθα	χρησάμεθα	χρησόμεθα
p. 44, 25	καλλονή	καλὸν ἤ	καλόν
p. 50, 19	εἰρῆσθαι	ἡδῆσθαι	ἡγεῖσθαι
p. 137, 21	μόνη	μόνην	μόνον
p. 200, 11	καταλέλοιπεν	κατέλοιπεν	κατέλιπεν
p. 273, 12	πρὸ τῶν	τῶν πρὸ τῶν	τῶν προ-
p. 288, 28	κρατήσοι	κρατήσαι	κρατήσειεν
p. 313, 22	συνωθούμενοι	συνωθοῦμεν	συνωθούμεθα
p. 314, 30 s	διαθεσμοθετήσας	διαθεσμοτήσας	διαθεσμοδοτήσας
p. 316, 24	αὐτεπιτακτικῶς	αὐτεπιτατικῶς	αὐτεπιστατικῶς
p. 347, 28	ὁ δὲ λόγος	ὁ δὲ ἄλογος	ἡ δὲ ἄλογος
p. 356, 9	ταῦτα	ταυτὸ	τοῦτο

porro libri Dϛ iisdem aegrotant et lacunis (p. 75, 13 s 117, 20. 305, 16 s 341, 15 ss) et uitiis:

	Q	Dϛ
p. 43, 23	παμφθόρων	παμφόρων
p. 98, 19	ἐξειλιγμούς (debuit ἐξελιγμούς)	ἐξειλιγμένους
p. 109, 9	αἴτια	ἄρτια
p. 145, 17	(Hom.) ἄρεκτον	ἄερκτον
p. 186, 4	(Orphei) ἥμενος	ἥμερος
p. 186, 23	θαύμαντος	θαύμαντα
p. 234, 30	(orac.) συννήχονται	συνήχονται
p. 244, 5	ἀτλαντικῶ	πλατωνικῷ
p. 256, 31	ἀορίστου	ἀρίστου
p. 295, 24	(sim. p. 350, 1) νοερωτέρων	νεωτέρων
p. 328, 16	ἀποίου	ἀγρίου

neque tamen desunt loci quibus aut D contra Qϛ aut ϛ recensio contra QD sola uerum exhibeat, D perraro (II 286, 6 *περισσῶς* : *περιεστῶς* uel *-ώς* Qϛ, III 42, 5 *διδάσκαλον* : *διδασκαλικόν* Qϛ), saepius ϛ, cuius recensionis lectiones bonas, ubicumque primarum classium testes aderant, coniectura omnino ortas esse optimo iure supra (uol. I p. XXXVII ss XXIX s uol. II p. IV s) statuimus. idem quin in hunc illum librorum quarti et quinti locum quadret, nullus dubito (cf. p. 50, 33 s 78, 26 s 103, 11).

plures autem bonas lectiones textus uulgati ad memoriam redire posse in ϛ integrius seruatam quam in **Q D** fenestris uidetur apparere, quae sub finem libri quinti in **Q D**, eaeque latiores, ut debuit, in **D** patent, cum ϛ codicum contextus iis locis in uniuersum non modo continuus, uerum etiam sanus sit, ita ut ibi commentaria sola recensione uulgata nitantur[1]. qua re eo magis offendimur, quod ineunte libro quinto codices **Q D** ϛ omnes certis quibusdam interuallis eodem modo laceri sunt. unde summam exoriri difficultatem commentariorum memoriam componenti in propatulo est. nam cod. **D**, quem medium quodam modo locum obtinere cognouimus inter **Q** et ϛ, non solum in bonis lectionibus, sed in malis quoque et in lacunis fenestrisque tradendis, tam cum **Q** facit contra ϛ quam cum ϛ contra **Q** et cum **Q** ϛ contra **M P**.

pro ceteris contextus magis magisque dilabentis fatis fenestras codicis **Q**, quas in **D** ampliatas uidemus, in ϛ permagnas factas esse expectaueris. sed plane contrarium euenit: occlusas esse inuenimus. num fenestrae e codice quodam integerrimo nunc funditus deperdito expletae sunt? quod eo magis fieri potuit, quod recensionem uulgatam aetate omnes qui adhuc extant libros Proclianos superare constat (cf. p. 13). attamen illam quoque explicationem habere quo offendamur infra apparebit.

sed prius examinemus lacunarum fenestrarumque originem et naturam.

---

1) consuluimus illis locis codicis Marciani 195 partem extremam saec. XV exaratam (**M**^{2}; cf. I p. VII). sed libris Monacensi et Oxoniensi maiorem auctoritatem habendam esse uidimus, cum uitiis coniecturisque ineptis contextus Marcianus hic illic deperditus esse uideretur, cuius rei unum exemplum attulisse satis habemus:

p. 345, 6 s et 8 s *ἐπὶ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτῶ ἑστῶτος* et *τοῦ . . . ὁρῶντος* **Q**: *ἐπὶ τοῦ ἕν τι προσώπου (πρόσωπον) αὐτῷ ἑστῶτος* et *τὸ . . . ὁρῶντος* ϛ: *ἐπὶ τοῦ ἐφ' ἓν πρόσωπον ἑστῶτος* et *τῷ . . . ὁρᾶν* **M**^{2}

sed sicubi codicis **M**^{2} lectio, utut orta est, praestare uidebatur, aut in contextum recepimus aut in adnotationem (p. 326, 23. 330, 18. 334, 25. 352, 1)

Duae codicis **D** lacunae (p. 18ss et 228ss, cf. p. IV), quae eadem magnitudine sunt, expleuissent 70 fere uersus huius editionis.

inde a p. 320, 27 ad p. 356 in utroque libro Parisino paribus interuallis sexaginta quinque fere uersuum uel septuaginta editionis typis expressae fenestrae patent magis magisque crescentes, ita tamen, ut codicis **D** damna et crebriora sint et a principio semper maiora quam fenestrae codicis **Q**: unde sub finem exemplaris foliorum paginas infimas potius frustulatas esse quam primas merito conieceris. quae minores in superioribus commentariorum partibus apparent fenestrae modo in **D**, modo in **Q** (p. 231, 6s 234, 30. 255, 13. 270, 9. 274, 7. 276, 3. 302, 17s 304, 30ss), eodem fere paginarum ambitu extremis foliis corruptis circumscribi possunt. iam uero singulas eiusdem magnitudinis paginas expleuissent lacunae quoque codicis **D** supra memoratae, quas bis una exemplaris formae maximae pagina errore a librario omissa ortas esse contendimus.

quod cod. **D** p. 685s exhibet fragmentum *Μελίσσης εἰς τὸν ἐν Πολιτείᾳ λόγον τῶν Μουσῶν* (cf. Procl. in remp. ed. Kroll II 1 ss) iam pridem ab Vsenero et me cognitum (cf. Mus. Rhen. uol. 54, 196ss), in libris tribus quattuorue uersibus uacuis in duas partes diuiditur, quarum prior, quae maior est, simul cum lacuna plus 60 uersibus huius editionis amplecteretur. sequitur ut quod codicum **D**, Chisiani, Escurialensis exemplari subiunctum fuisse statuimus folium, id adiectum fuerit librorum **Q** et **D** (cum germanis) archetypi ultimo folio tuendo, cuius in pagina uersa pauca tantummodo scripta erant (p. 356, 26—28).

sed, ne quid taceamus, leuissima illarum fenestrarum uestigia ne a recensione quidem uulgata uidentur abesse. nam et fenestrae singularum duarumue uocum apparuere (p. 320, 27. 334, 25. 352, 1) aut in ς aut in altero utro libro et uulgata scriptura corrupta est iis locis, ubi spatia uacua occurrunt in **Q D** (p. 326, 23. 349, 17. 21), quam rem pro recensionis ς natura nimis urgere non licet.

iam uero arto qui supra e communibus corruptelis codicis **D** et recensionis uulgatae elucere uidebatur conexu neglecto statuendum esset, cum damnorum tantummodo primordia ad ς peruenissent, uulgatae recensionis uetustissimum exemplar ea aetate conscriptum fuisse — sane potuit — qua codicum **Q D** et ς archetypus grauissima illa damna nondum passus erat. quae cum ita se habere non possint, num re uera casu quodam modo inaudito, qui recensionis ς archetypum grauissime, ut debuit, laesum ex optimo suppleuit codice, e communi hausit fonte **Q D** ς adhuc integro?

nam codices **Q D** ς ex uno eodemque fonte fluxisse, et uitia omnibus his libris contra (**C**) **M P** communia docent et fenestrae, quae seruatae sunt commentariorum libro quinto ineunte. mutili adhuc leguntur uersus paginarum 163, 17—21. 164, 21—165, 3. 169, 26 —170, 2. 172, 23—173, 2. 181, 5—12. 182, 9—17: binarum lacunarum initia uiginti quinque uel sex uersuum huius editionis interuallo alterum ab altero distat (p. 163, 17—164, 21. 181, 5—182, 9). itaque casu factum esse negauerim, inde a p. 164, 21 ad p. 169, 25 uersus extare 151, inde a p. 169, 26 ad p. 172, 22 uersus 79, inde a p. 172, 23 ad p. 181, 4 uersus 257, ita ut interuallo sex, trium, decem paginarum, quae singulae 25 uel 26 huius editionis uersus amplectebantur, tres illae fenestrae inter se distent. quodsi bis binae lacunae unius tantum paginae spatio altera ab altera separatur, haud scio an eo explicari possit, quod p. 163, 17—164, 20 et p. 181, 5—182, 8 primum (uel ultimum) duorum quinionum folium expleuerint, quod utrumque supra et recto et uerso mutilatum erat.

litterarum uestigia leuissima, quae fenestras antecedunt, plenius tradita sunt in **D** ς quam in **Q**, in quo libro singulae litterae saepius omittuntur uocibus integris potissimum receptis, in **A** plenius quam in editione Basileensi (b), qua de causa illis locis utriusque testis testimonium separatim adscripsimus.

Priusquam de recensionum aetate loquamur, restat ut de contextus ordine in nonnullis libris manu scriptis et editione Basileensi perturbato pauca adiciamus:

p. 88, 11 *καὶ τοῦ πρώτου παραδείγματος* | *τὸ δὲ νυχθήμερον* ad p. 110, 5 *τοὺς θεοὺς τούτους* | *ἐπὶ δὲ τῶν ἑπομένων* hoc ordine in **D** traduntur:

cod. **D** p. 527 addit post *παραδείγματος* (p. 88, 11): *ζήτησον τὸν ἐφεξῆς μετὰ πέντε φύλλα ἔνθα* + (i. e. initio p. 534). tum quattuor litterarum fenestra aperta pergit: | *καὶ ἡ τρίτη διὰ τῆς* (p. 99, 3) ad p. 534 *τοὺς θεοὺς τούτους* | (p. 110, 5). secuntur p. 534 | *τὸ δὲ νυχθήμερον* (p. 88, 12) ad p. 540 *παραδείγματος ἀπογεννῶν* (p. 99, 3). duo foliorum uolumina eiusdem magnitudinis in quaternionibus uel quinionibus ut uidetur ordinandis inter se permutata esse, nemo non uidet.

paullo aliter res se habet in codicibus Oxoniensi Vindobonensi aliis fortasse recensionis uulgatae libris:

p. 88, 11 | *τὸ δὲ νυχθήμερον* ad p. 90, 5 *αἱ Νύκτες ὑπέστησαν* | (quod sequitur enuntiati non integri initium *ἅμα γὰρ αὐτῇ τῇ τρίτῃ Νυκτί* in **A** b deest, extat in **Q D** Vindobonensi) suo loco traduntur.

contra p. 90, 6 | *τὸ δὲ οὕτως* ad p. 99, 3 *παραδείγματος ἀπογεννῶν* | et p. 99, 3 | *καὶ ἡ τρίτη* ad p. 110, 5 *τοὺς θεοὺς τούτους* | inter se transposita sunt.

Vetustissimum Procli commentariorum testem, qui libros manu scriptos aetate longe superat, Platonis esse scholiastam libro primo cognouimus, cum de Anonymi illius christiani, qui auctor est Hermippi de astrologia dialogi, aetate parum constaret. in scholiis Platonicis optimorum codicum memoriam prodi, eamque fortasse praestantiorem ullius libri adhuc extantis supra commemorauimus, Anonymi autem frustula minora sunt, quam ut certi aliquid de contextus recensione statuere liceat (cf. uol. I p. XLIX s).

amplissimas illas commentariorum libri tertii partes, quas saec. XI attulit M i c h a e l P s e l l u s Byzantinus in commentariolo quem scripsit uel potius descripsit *εἰς τὴν*

ψυχογονίαν τοῦ Πλάτωνος, contulit J. Bidez, *Revue de Philologie* XXIX 4 p. 321 ss *(Psellus et le commentaire du Timée de Proclus),* quae res, a Georgio Linder, Pselli editore Vpsalensi, iam pridem cognita, a Guilelmo Kroll ante quinque hos annos admonitum in contextu recensendo nescio quo casu me fugit. textus autem Procliani recensionem illo errore grauia damna non tulisse recte statuit Bidez. nam Pselli liber Proclianus, quem potissimum exhausit, quamquam uetustior erat omnibus codicibus ad hunc diem seruatis, quin a parte codicum **QDς** uel potius recensionis uulgatae steterit, nullus dubito.

grauissima nonnulla afferam, ut recensionis uulgatae uetus memoria eluceat:

II p. 159, 20 s	*ποιησάμενος ἔμπαλιν* (debuit *ἓν πάλιν*) **MP** : *ἓν ποιησάμενος ἔμπαλιν* **Qς** : *ἓν ποιησάμενος ἐπάγει πάλιν* Ps.
p. 175, 13	*ἐπὶ πᾶσι* — 14 *μονάδος* **Mς** Ps. : om **PQ**
p. 176, 7	ς̄ — 8 *τοὺς* om **Qς** Ps.
15	alterum *ὁ* om **Qς** : Ps. (bis)
19	*μὲν* om **Qς** : Ps. (bis)
(p. 176, 20	*μὲν* exhibent ς Ps.)
p. 177, 2	*τοιοῦτον λαβεῖν ὥστε εἶναι αὐτοῦ καὶ . . . ἄλλον* **MP** : *μετὰ τοὺς . . . ἔχειν* **Qς** : *μεταξὺ τοὺς . . . ἔχειν* Ps.
7	*ἔστι* **MP** : *ἔχει* **Qς** Ps.
30	*ὁ* om **Qς** Ps.
p. 178, 23	*τὸ* om **Qς** Ps
p. 203, 3	*ἑπταμερής* ς Ps.
p. 265, 13	*τε* om **Qς** Ps.
14	*τέτρασιν* **P** : *τέσσαρσιν* **Qς** Ps.

quater autem cum **P** facit Psellus contra ς (**MQ**):

p. 178, 19	*ἡμῖν* om **P** Ps.
p. 205, 19	*προυποτίθενται* **MQς** : *προυποτίθεται* **P** Ps.
p. 231, 15	*ὑφέσεως* **MQς** : *φύσεως* **P** Ps.
p. 270, 7	*γραμμῇ* — 8 *πεντάδα* **P** Ps. : om **Qς**

uariae illae lectiones leuiores sunt, quam ut ex uno fonte fluxisse debeant. sed si quis lacunam homoeoteleuto ortam in archetypo **Qς** omnino extitisse contenderit et Pselli ingenio supplementa plane dilucida attribui

posse negauerit, alio commentariorum loco eadem uerba redire memento (II 328, 13 ss).

contra lectionibus nouis, quibus contextus Psellianus abundat, nimiam auctoritatem tribuit Bidez, cum liber Psellianus ter quaterue difficultatem exhibere non uideretur, in quam incidimus Kroll et ego.

nam II 178, 10 *ἑπτακαιεικοσαπλασία*, quod coniecimus pro tradito *-ίων*, coniectura a Psello quoque restitutum esse ad *τριπλασία* et *ὀκταπλασία* (u. 8 s) apparet p. 1105[a], ubi eodem loco iterum allato *τριπλασίων* et *ὀκταπλασίων* ad *ἑπτακαιεικοσαπλασίων* formata sunt. Pselli ingenio item deberi putamus et p. 231, 12 *συντελοῦσι*, quod commendauimus pro tradito *συντελοῦσαι* (nam *καὶ αὗται* ibidem omissa emendationem sapiunt) et III 258, 22 *ἀκλινές*, quod restituendum esse iudicauimus pro *ἀκατακλινές*. ne quarto quidem loco II 253, 9 (ubi *δυνάμεως ταυτοποιόν* praebent libri: *δυνάμεως ταυτοποιοῦ* ci Kroll: *δυνάμεων· τῷ μὲν γὰρ διανοητικῷ τὸ ταυτοποιόν* exhibet Psellus, qui pergit *τῷ δὲ δοξαστικῷ τὸ ἑτεροποιὸν ἀπένειμε*, cum Procli libri tradant *ὥσπερ καὶ τῷ δ. κτλ.*) Pselli lectionem, quae temerariae mutationis uestigia aperta prae se fert, ueriorem esse Krollii emendatione mihi persuadere potui. nam quae restituenda esset lectio: *δυνάμεων· ⟨τῷ γὰρ διανοητικῷ τὸ⟩ ταυτοποιόν, ὥσπερ καὶ τῷ δ. τὸ ἑ. ἀ.*, uix sana esset, cum et *καὶ* abundaret et plane contrariam expectaremus sententiam: *τῷ γὰρ δοξαστικῷ τὸ ἑτεροποιὸν ἀπένειμε, ὥσπερ καὶ τῷ διανοητικῷ τὸ ταυτοποιόν.* nam collato u. 5 s *δύναμιν γὰρ ὁ δημιουργὸς ἐνδέδωκε τῷ διανοητικῷ, καθ' ἣν θειότερός ἐστι τοῦ δοξαστικοῦ* (scil. *τὴν ταυτοποιόν*) constabat de eiusdem naturae potentia, quae inest orbi intellectuali.

ceteroquin permultae occurrunt in Pselli commentariolo lectiones nouae quas qui accuratius examinauerit, plerasque falsas esse cognoscet aut nullius momenti siue contextui Pselliano deperdito eas tribuis siue neglegentiae ac temeritati philosophi Byzantini, qui a Procli acumine longissime abhorrebat. una tantum e plurimis lectionibus

quam diligentissime examinatis memoratu uidetur esse digna (p. 203, 31 *αὐτῷ τῷ ἑνί* libri: *αὐτῷ τῷ ὑπερουσίῳ ἑνί* Ps.), tametsi eam recipiendam esse non putauerim, cum ad deos tantum *ὑπερούσιος* in his commentariis referatur.

sed ne quis diceret praepropere nos iudicauisse de summae uetustatis teste, bene accidit, quod magnas commentariorum partes compilator ille leuissimus diuersis locis e duobus libris Proclianis — se bis ex eodem fonte haurire non sensit — quorum alter re uera ullius pretii uidetur fuisse, attulit, quam rem sagaciter obseruauit Bidez. p. 175 ss maximam partem in Pselli libellum bis receptae sunt; sed uariae lectiones utrisque paginis inter se collatis praeter leuiusculas easque minime probandas disparent, ita ut textus euadat qui a codicibus Proclianis uix abhorreat.

Michaelis igitur memoriae parum bonae debemus non solum clara textus temere deperditi indicia, uerum etiam grauissimum de altero qui in Pselli bybliotheca extabat codice Procliano satis bono testimonium; nam quas supra (p. X) attulimus scripturas Procli librorum et Pselli ad p. 177, 2 et 7, iis addendum erat p. 1104^{b} Psellum in uniuersum facere cum **MP**, nisi quod pro *τοιοῦτον* et *αὐτοῦ* exhibet *οὕτω* et *αὐτούς*, neutrum uerum.

Indices subiunximus auctorum, uerborum nominumque propriorum, obseruationum grammaticarum. atque in primo quidem cum poetarum et scriptorum locos, quicumque a philosopho auctoris nomine modo laudato modo praetermisso allati sunt, contulimus, tum quidquid ad litterarum scientiam auctorumque uitas et scripta inlustranda commentaria continent, singulis locis praemisimus.

in indicem uerborum uoces praecipue Proclianas recepimus omissis omnino Platonicis praeter eas quae in uniuersa ueterum philosophia atque imprimis neoplatonicorum doctrina maximi momenti fuerunt.

tertius qui adiunctus est indiculus obseruationum grammaticarum grauiora exhibet quibus Proclus ab usi-

tato dicendi genere in nominibus uerbisque declinandis et in re syntactica tractanda recedit. sed quin sint quae adici possint uelut de uerborum temporum usu me non fugisse profiteor: sed ceteris Procli commentariis in auxilium non uocatis parum lucri inesse censuimus singulis locis enumeratis, qui communi omnium librorum consensu nequaquam nitebantur.

Procli in Timaeum commentariorum libros ultimos in publicum edituris nobis restat, ut maximas agamus gratias meritas debitasque Gvilelmo Kroll Monasteriensi, olim Gryphiswaldensi, qui trium uoluminum plagulas qua est doctrinae dictionisque neoplatonicae eruditione et scientia, summa cum liberalitate examinauit et emendauit.

Franciscvs Boll Wirceburgensis quarto quaternioni quae insunt astronomica maxima cum beneuolentia legit correxit interpretatus est.

Hermannvs Kvlot Gryphiswaldensis, philosophiae studiosus, Plotini locum p. 140, 10 a Guilelmo Kroll rogatus mea causa indagauit.

Scribebam Friburgi Brisigauorum a. d. VIII Kal. Iulias anni MCMVI

Ernestus Diehl

CONSPECTVS SIGILLORVM

Q = cod. Parisinus suppl. graec. 666 saec. XIV medii
D = cod. Parisinus graec. 1838 saec. XVI
M² = cod. Marciani graec. 195 saec. XIV manus secunda saec. XV
ϛ = recensio uulgata
  A = cod. Monacensis graec. 382 saec. XVI
  b = editio Basileensis a. 1534
Q D (ϛ) si adnotatio inscribitur, ϛ alteri utri libro in uaria lectione tradenda astipulari scias
Q D ϛ loco quodam illius paginae ϛ solam exhibere te docet ueram lectionem
s = C. E. Chr. Schneider qui edidit Vratislauiae a. 1847
t = Thomas Taylor qui uertit in Anglorum linguam Londinii a. 1820

add. sim. u. uol. I p. LII
om **Q** (uel **D**) [25] = omisit **Q** (uel **D**) in fenestra 25 litterarum
om **Q** [2 × 40 + 7] = omisit **Q** in fenestra duorum uersuum et 7 litterarum
om **D** [2 × 50 — 7] = omisit **D** in fenestra duarum linearum 7 litteris deductis

⟨ ⟩ addenda quorum uestigia codices non seruarunt
[ ] addenda quae ad fenestras codicum explendas inserta sunt
⟦ ⟧ delenda
} includunt

ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΙΜΑΙΟΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ὡς δὲ κινηθὲν αὐτὸ καὶ ζῶν ἐνόησε τῶν ἀιδίων 238 ed. Basil.
θεῶν γεγονὸς ἄγαλμα ὁ γεννήσας πατήρ, ἠγάσθη τε καὶ εὐφρανθεὶς ἔτι δὴ μᾶλλον ὅμοιον πρὸς τὸ παράδειγμα ἐπενόησεν ἀπεργάσασθαι. καθάπερ οὖν αὐτὸ τυγχάνει ζῷον ἀίδιον ὄν, καὶ τόδε τὸ πᾶν οὕτως εἰς δύναμιν ἐπεχείρησεν ἀποτελεῖν [37CD].

Ὁ μὲν εἷς καὶ ὅλα δημιουργῶν ἀθρόως κατὰ ταὐτὸν ἀπογεννᾷ τε καὶ ἐπιστρέφει καὶ τελειοῖ καὶ ἀφομοιοῖ τοῖς παραδείγμασι τὰ ἑαυτοῦ δημιουργήματα, εἴτε μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οὔσης ⟨τῆς⟩ γεννητικῆς τε καὶ ἀνακλητικῆς καὶ τελεσιουργοῦ καὶ ἀφομοιωτικῆς δυνάμεως, καθά τισιν ἤρεσε τῶν πρεσβυτέρων, εἴτε καὶ διαφόρων, καθάπερ ἑτέροις δοκεῖ τισιν· οὐ γὰρ πολὺ τὸ μέσον τῆς τῶν ἀνδρῶν τούτων ὡσανεὶ διαστάσεώς τε καὶ ἀντιθέσεως, ἔστ' ἂν μήθ' οἱ ἑνίζοντες ἀνέμφατον τοῦ πλήθους τὸ ἓν εἶναι βούλωνται μήθ' οἱ διαιροῦντες ἀσύντακτον τὸν ἀριθμὸν τῶν δυνάμεων καὶ ἀπηρτημένον ἀνέχωνται λέγειν, περιέχεσθαι δὲ τῇ οἰκείᾳ μονάδι καὶ παρ' αὐτῆς ἑνοῦσθαι καὶ διακρατεῖσθαι καὶ θέλωσι καὶ ἀποφαίνωνται, ὡς συμβαίνειν τοὺς μὲν μονάδα τετραδικὴν εἶναι λέγειν ταυτασὶ τὰς δυνάμεις, τοὺς δὲ τετράδα πάλιν ἡνωμένην ἢ εἴ τῳ φίλον καλεῖν μοναδιζομένην. D

Q D

3 δ̄ Q   4 ἐνενόησε Plat. ll. praeter A𝔗F𝔬(sg)   8 ὄν om Plat. ll. praeter 𝔬; cf. p. 5, 7   9 τοιοῦτον ἀποτελεῖν Plat. 18 βούλονται ll.: em s

δηλοῖ δὲ καὶ ὁ ἐνταῦθα δημιουργὸς ὢν εἷς καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν νέοις δημιουργοῖς ὁμοῦ μὲν τὴν ἀφομοιωτικὴν δύναμιν ἐντιθείς, ὅταν αὐτοῖς παρακελεύηται μιμεῖσθαι τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν περὶ τὴν αὐτῶν γένεσιν, ὁμοῦ δὲ τὴν γεννητικήν, ἡνίκ' ἂν κινῇ ζῷα αὐτοὺς ἀπεργάζεσθαι καὶ γεννᾶν, ὁμοῦ δὲ τὴν ἀνακλητικήν, ὁπόταν αὐτοῖς κελεύῃ τὰ δανεισθέντα μόρια ἀπὸ τῶν ὅλων στοιχείων φθινόντων τῶν ἀπ' αὐτῶν συστάντων δέχεσθαι πάλιν εἰς τὰ ὅλα ἀνακαλουμένοις, καὶ ἐπὶ πάσαις τὴν φρουρητικήν, ὅς γε καὶ αὐτόθεν τοὺς κοσμοκράτορας φύλακας ὑφίστησι τῶν ἀριθμῶν τοῦ χρόνου καὶ τὴν γῆν φύλακα νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ὁ μὲν οὖν δημιουργός, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ὡρμήθην εἰπεῖν, ἀφ' οὗπέρ ἐστι πάντα συνυπέστησεν ἑαυτῷ καὶ ἐξωμοίωσε καὶ ἐτελεώσατο καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπέστρεψε, τῆς αὐτῶν τάξεως οὐ συγχεομένης ἐκ τῆς οἷον ἀθρόας ἁπάντων ἐκφάνσεως, ἀλλὰ πολλῷ πλέον φρουρουμένης καὶ συνεχομένης, ὅσῳ μήτε τὰ καταδεέστερα τῆς τῶν ἀμεινόνων ἀμοιρεῖ προστασίας μήτε E τὰ τελειότερα τῆς ἐπιβαλλούσης αὐτοῖς κατὰ τῶν ἀτελεστέρων ἐπικρατείας· οὐδὲ γὰρ θάτερα προέφθη τῷ χρόνῳ ἢ τῶν δευτέρων ἀπρονοήτων μεινάντων ἢ τῶν πρεσβυτέρων ἀργῶν καὶ ἀγόνων, ἅτε μηδέπω τῶν δεξομένων αὐτῶν τὰς προνοητικὰς ἐνεργείας ὑποστάντων. ἡμεῖς δὲ οὔτε νοεῖν οὔτε πολλῷ πλέον ἑρμηνεύειν δυνάμενοι τὴν ἐξ ἀιδίου τοῦ πατρὸς τῶν ὅλων περὶ τὸν κόσμον ἀγαθουργίαν ἀγαπῶμεν νῦν μὲν αὐτὸν γεννῶντα, νῦν δὲ ἐπικοσμοῦντα, νυνὶ δὲ τελειοῦντα καὶ ἄλλοτε ἀφομοιοῦντα καθορῶντές τε καὶ παραδιδόντες· ὃ δὴ καὶ νῦν ὁ τοῦ φιλοσόφου λόγος προπεπονθὼς εἰς ἡμᾶς δρᾶν παρασκευάζεται· κινήσεως γὰρ καὶ ζωῆς μετασχόντος ἤδη κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ παντός (ψυχὴ γὰρ αὐτῷ συνῴκει τὰς μὲν ἰδίας ἑαυτῆς γνώσεις, καθ' ἃς τά τε νοητὰ καὶ τὰ ἐγκόσμια γιγνώσκει, σῴζουσα παρ' ἑαυτῇ, κινή-

Q D (ς)

1 ss cf. Tim. 42D ss 2 *ἀφομοιωματικὴν* **Q** 3 s *αὐτοῦ* **D** 5 *κοινοῖ* ci s *αὐτοῖς* ll. 6 ss nolui *αὐτοὺς* et *ἀνακαλουμένους*; cf. infra 312C 10 s cf. Tim. 38C 40BC 14 *αὐτὸν* ll. 19 *θατέρα* **QD** *προέφθη*^{ει} **Q** 21 *ἀγόνων* ⟨*ὄντων*⟩? 24 possis *ἀγαπῷμεν* ⟨*ἂν*⟩

σεως δὲ καὶ ζωῆς οὐ μόνον αὐτὴ βρύουσα, μεταδιδοῦσα δὲ καὶ τῷ παντὶ τοῦ σώματος ὄγκῳ) καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἢ μόνον ἢ μάλιστα τῶν νοητῶν θεῶν ἀγάλματος ἀποτετελεσμένου τοῦ δημιουργήματος ἐπὶ πλέον ἀγασθέντα καὶ εὐφρανθέντα F
τὸν δημιουργὸν εἰς ὁμοίωσιν μείζονα καὶ τελεωτέραν αὐτὸ τῶν νοητῶν ἀγαγεῖν διὰ τοῦ καὶ οἷον ἀίδιον ποιεῖν· κυρίως μὲν γὰρ καὶ πρώτως ἀίδιον τὸ νοητόν, δευτέρως δὲ τὸ τῇ τοῦ χρόνου προόδῳ καὶ ἀνελίξει συμπαρατεινόμενον· διττὸν 239
γὰρ καὶ τὸ ἀεί, τὸ μὲν αἰώνιον, τὸ δὲ χρονικόν. διὰ τί οὖν σχεδὸν ἐπὶ πᾶσι τούτου μεταδίδωσι τῷ ὅλῳ κόσμῳ τοῖς ἔμπροσθεν ὄγδοον τοῦ δημιουργοῦ τοῦτο τὸ δῶρον εἰσαγαγών; διότι δὴ μέγιστόν ἐστι καὶ τελεώτατον καὶ εἰς ἄκραν ὁμοιότητα περιιστᾷ τὴν εἰκόνα τῷ παραδείγματι. τῷ δ' ἅπαξ ἐν τοῖς λόγοις γένεσιν διατιθέντι τῶν ὅλων ἀπὸ τῶν ἀτελεστέρων ἐπὶ τὰ τελεώτερα μεταβαίνειν ἀναγκαῖόν ἐστι· καὶ γάρ πως κατ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ὥσπερ ἀλλήλοις ἀντίκειται τά τε καθ' αὑτὰ ὄντα καὶ τὰ ἑτέροις ἐγγιγνόμενα, ὅτιπερ ἐν μὲν τοῖς ἱδρυμένοις ἐν ἑαυτοῖς καὶ μηδαμῇ μηδαμῶς ἑτέρων γιγνομένοις ἀνάγκη τὰ σεμνότερα λέγειν ἡγεῖσθαι, καθ' ἃ καὶ δι' ἃ καὶ ὑφ' ὧν ⟦*καὶ*⟧ *τὰ ἐφεξῆς ἀναφαίνεται, ἐν δὲ τοῖς ὑφ' ἑτέρων μετεχομένοις προλαμβάνει τὰ ἀτελέστερα, καὶ ὥσπερ ὑποκείμενα γίγνεται τοῖς τελειοτέροις καὶ ὕστερον ἐπιφοιτᾶν μεμελετηκόσιν. Ἡ μὲν οὖν πᾶσα τῶν προκειμένων ῥημάτων* B
προαίρεσις τοιαύτη. ἕπεται δὲ εἰπεῖν, διὰ τίνας αἰτίας καὶ ὁποῖον ὄντα τὸν χρόνον καὶ ἡλίκων καὶ ὅσων ἀγαθῶν αἴτιον τῇ τε ψυχῇ καὶ τῷ οὐρανῷ συνυπέστησεν ὁ τῶν ὅλων δημιουργός, καὶ μάλισθ' ὅτι πολλοὶ τὸν χρόνον καὶ τῶν Πλάτωνι φίλων ἀμυδρόν τι εἶδος ὑπέλαβον εἶναι καὶ μόνον αὐτὸ τὸ ἀριθμητὸν τῶν κινήσεων, οὐκ ἐνθυμηθέντες, ὅτι δέκα τῶν πάντων ὄντων, ἃ δὴ τῷ κόσμῳ δίδωσιν ὁ πατήρ, ἕκαστον τῶν ἑπομένων μεῖζόν ἐστι τῶν πρὸ αὐτοῦ πάντως. εἰ οὖν ἐψύχωσε μὲν ἤδη τὸν κόσμον καὶ εὐδαίμονα θεὸν

Q D (ς)

1 *βρύουσα* uox Platonica 2 s *μόνης* **D**ς 6 *διὸ* ς *τοῦ* om **D**ς 10 *τούτοις* **D**ς 11 cf. II 5, 26 s 13 *περιιστᾷ* ll.: *περιιστά⟨νει⟩*? 27 *τῶν χρόνων* **Q** 28 *ἀμυδρὸν* **Q** 29 ueluti Aristoteles (cf. p. 9, 23 ss) 30 cf. II 5, 17 ss 32 s cf. Tim. 34 B

ἀπετέλεσεν, ἐπὶ δὲ τούτῳ τὸν χρόνον ἐπέστησεν αὐτῷ, δῆλον δήπουθεν ὅτι καὶ ψυχῆς καὶ τῆς διὰ τὸ ψυχὴν ἔχειν εὐδαίμονος ζωῆς ὑπέρτερον ἂν εἴη τι ὁ χρόνος καὶ τὸ κατὰ χρόνον ἀφοριζόμενον περιοδικῶς ζῆν. ὥστ' οὐκ ἂν εἴη τι τοιοῦτον, οἷον οἱ πολλοί φασιν, ὁ χρόνος, ἀλλὰ θειοτέραν ἂν ἔχοι καὶ ψυχῶν καὶ τῶν ψυχικῶν ἀγαθῶν τὴν οὐσίαν. τοῦτο μὲν οὖν καὶ αὖθις [p. 27, 18ss] ἡμεῖς διὰ πλειόνων πιέσομεν ἐπιβολῶν. ἐφεπόμενοι δὲ τῇ λέξει νοεῖν μὲν C αὐτὸν τήν τε ζωὴν καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰδοποιίαν τοῦ παντὸς οὐκ εἰς αὐτὸν ὁρῶντα τὸν κόσμον φήσομεν (οὐδὲ γὰρ ὅλως νοητός ἐστι καθ' ὅλον ἑαυτὸν ὁ κόσμος, μᾶλλον δὲ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου κατὰ τὸν ὄγκον δοξαστός, οὐδ' ὁ δημιουργὸς ἔξω που ταῖς ἑαυτοῦ νοήσεσι φέρεται, πᾶς δὲ εἰς ἑαυτὸν ἐπέστραπται), ἀλλ' ὅτι νοῶν ἑαυτὸν καὶ ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὴν γεννητικὴν αἰτίαν τῶν ὅλων καὶ τὴν προνοητικὴν αὐτῷ τῷ ἑαυτὸν νοεῖν τήν τε οὐσίαν τῶν ἑαυτοῦ γεννημάτων θεωρεῖ καὶ τὴν τελείωσιν. τῶν δὲ ἀιδίων θεῶν ἄγαλμά φησι γεγενῆσθαι τὸν κόσμον, οὐχ ὅτι τῶν ἐγκοσμίων ἐστὶν ἄγαλμα θεῶν (οὐ γὰρ περὶ τοῦ σωματοειδοῦς μόνου λέγει τοῦ παντός, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ ἐμψύχου καὶ ἔννου ζῴου, ὃ δὴ καὶ τοὺς ἐγκοσμίους ἐν ἑαυτῷ περιέχει θεούς), ἀλλ' ὅτι τῶν νοητῶν ἐστι θεῶν ἄγαλμα· πληροῦται γὰρ ἐξ αὐτῶν θεότητος, καί εἰσιν αἱ εἰς αὐτὸν πρόοδοι τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ὥσπερ ὀχετοί τινες καὶ ἐλλάμψεις τῶν νοητῶν θεῶν, καὶ ταύτας ὁ κόσμος ὑποδέχεται τὰς προόδους οὐ μόνον κατὰ D τὸ οὐράνιον αὐτοῦ μέρος, ἀλλὰ καὶ κατὰ πάντα ἑαυτόν· καὶ γὰρ ἐν ἀέρι καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν θαλάττῃ θεῶν εἰσι παρουσίαι χθονίων καὶ ἐνυδρίων καὶ ἀερίων. καθ' ὅλον οὖν ἑαυτὸν ὁ κόσμος πληροῦται θεότητος καὶ διὰ τοῦτο ἄγαλμά ἐστι καθ' ὅλον ἑαυτὸν τῶν νοητῶν θεῶν, αὐτοὺς μὲν οὐχ ὑποδεχόμενος τοὺς νοητοὺς θεούς (οὐδὲ

QD(ς)

7 *ἡμεῖς καὶ αὖθις* **D**ς 10 *αὐτὸν* ll. 12s cf. Tim. 28A 18 *δὲ* ci s : *τε* ll. 20 *σώματος σωματοειδοῦς* **D** *μόνον* **D** fort. rectius 21 *ἔννου* **D**ς : *ἔνοια* **Q** sic 23 *αὐτοῦ* **D** 27 *τὸ* om **D** *αὐτοῦ* ll.

γὰρ τὰ ἀγάλματα τὰς οὐσίας τὰς ἐξῃρημένας τῶν ὅλων ὑπο-
δέχεται ⟦τῶν⟧ θεῶν), ἀλλ' ἐκλάμψεις ἐκεῖθεν ἐποχετευομένας,
δευτέραις τάξεσι, πρὸς ἃς ἔχει συμμέτρως, ἐξ αὐτῶν ἀπο-
γεννωμέναις κατακοσμούμενος. ὅτι δὲ ἀιδίους θεοὺς τοὺς
νοητοὺς λέγει πάντας καὶ οὐχὶ τοὺς ἐν αὐτῷ ὄντας, φανε-
ρὸν ἐποίησεν εὐθέως ἐπαγαγών· καθάπερ οὖν αὐτὸ τυγ-
χάνει ζῷον ἀίδιον ⟨ὄν⟩, λέγων αὐτὸ δῆλον ὅτι τὸ νοη-
τόν. τίνες δὲ οἱ νοητοὶ θεοί, λάβοιμεν ἂν ἐκ διαιρέσεως·
ἢ γὰρ πρὸ τοῦ αὐτοζῴου ληπτέον αὐτοὺς ὄντας, ἢ ἐν τῷ
αὐτοζῴῳ, τὰς οἷον μονάδας τῶν ἰδεῶν ἐκεῖ τῶν τεσσάρων,
ἢ μετὰ τὸ αὐτοζῷον. πρὸ μὲν οὖν τοῦ αὐτοζῴου τάττειν
αὐτοὺς γελοῖον (εἶεν γὰρ ἂν καὶ τὸν αἰῶνα περιέχοντες, ᾧ
μήπω φησὶν ὡμοιῶσθαι τὸ πᾶν), ἐν δὲ τῷ αὐτοζῴῳ τάττειν
αὐτοὺς ἀδύνατον· τὸ γὰρ πᾶν ⟨εἰ, ὥς⟩ φησι, μηδενὶ τῶν E
ἐν μέρους εἴδει περιεχομένων ὑπὸ τοῦ παντελοῦς ζῴου
ἐστὶν ἄγαλμα, οὐκ ἂν εἶεν οἱ νοητοὶ καὶ ἀίδιοι οὗτοι θεοί·
οὐ θεοὶ γὰρ αἱ ἐν μέρους εἴδει περιεχόμεναι ἰδέαι ὑπὸ τοῦ
παντελοῦς ζῴου. λείπεται οὖν εἶναι τοὺς ἀιδίους θεοὺς μετὰ
τὸ αὐτοζῷον, πάντας ὄντας τοὺς μεταξὺ τοῦ τε νοητοῦ
παραδείγματος καὶ τοῦ δημιουργοῦ· πᾶσι γὰρ αὐτοῖς ἔοικε
τὸ πᾶν, καθ' ὅσον καὶ ἐκείνων ἕκαστος τῆς ὁλότητος τοῦ
κόσμου περιέχει τὸ εἶδος. τοῦτο μὲν οὖν δέδεικται, καὶ μά-
την ἄρα ὑπέλαβόν τινες ἀιδίους λέγεσθαι θεοὺς τὰς ἐν τῷ
αὐτοζῴῳ περιεχομένας ἰδέας, αἷς οὐ βούλεται τὸ πᾶν ὡμοι-
ῶσθαι· καὶ γὰρ πῶς ἔμελλεν ἐκείνων ἄγαλμα τὸ πᾶν ἀπο-
καλεῖν, αἷς μηδέπω κατὰ τὴν τοῦ λόγου τάξιν ὡμοίωσε τὰ
πληρώματα τοῦ παντός; ὕστερον γὰρ τοῦτο ποιεῖ προελθών,
ἡνίκ' ⟨ἂν⟩ καὶ τὰ μερικὰ παράγῃ πληρώματα τοῦ παντός·
ὥστε οὐκ ἂν εἶπεν ἄγαλμα ἐκείνων τὸ πᾶν ἤδη γεγονός,
ἀλλ' εἴπερ ἄρα, 'ἐσόμενον'. ἄγαλμα δ' οὖν ἐστιν ὁ κόσμος
τῶν νοητῶν θεῶν μετὰ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ καὶ τῆς
ἐπιφοιτησάσης αὐτῷ θεότητος λαμβανόμενος, ἄγαλμα δὲ F

Q D (ς)
10 τὰς — τεσσάρων omni offensione non carent 14 ⟨εἰ ὥς⟩ φησι : φύσει **Q** : φησὶ εἰ **D** : φησὶν εἰ ς 14 ss cf. Tim. 30C 18 post ζῴου lacunam statuit s 24 s cf. Tim. 30C 32 αὐτοῦ **D** ς

κινούμενον καὶ ζῶν καὶ θεότητος πλῆρες καὶ χρηματίζον
πᾶσι τοῖς ἐντὸς ἑαυτοῦ καὶ τοῦ σῴζοντος τὰ πάντα καὶ
πληρούμενον ἀθρόως μὲν ἁπάντων ἀγαθῶν ἀπὸ τοῦ πατρός,
ἰδίᾳ δὲ παρὰ φύσεως μὲν μᾶλλον κίνησιν δεχόμενον, παρὰ
ψυχῆς δὲ κίνησιν καὶ ζωήν, παρὰ νοῦ δὲ νόησιν καὶ ζωὴν
καὶ τὴν τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ὑποδοχήν, παρ' αὐτῶν δὲ
λοιπὸν τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ἀληθέστατον ἄγαλμα τῶν νοη-
τῶν θεῶν ἀποτελούμενον. καὶ πάλιν καὶ ἐκ τούτου δῆλον,
240 *ὅπως τὸν δημιουργὸν κατὰ τοὺς ἄκρους ἱδρύει τῶν τελεστῶν,*
ἀγαλματοποιὸν αὐτὸν ἀποφαίνων τοῦ κόσμου, καθάπερ ἔμ-
προσθεν ὀνομάτων ποιητὴν θείων καὶ χαρακτήρων θείων
ἐκφαντικόν, δι' ὧν τὴν ψυχὴν ἐτέλεσε· ταῦτα γὰρ καὶ οἱ
τῷ ὄντι τελεσταὶ δρῶσι, διὰ χαρακτήρων καὶ ὀνομάτων ζωτι-
κῶν τελοῦντες τὰ ἀγάλματα καὶ ζῶντα καὶ κινούμενα ἀπο-
τελοῦντες. εἰκότως οὖν ἄγαται τὴν ἑαυτοῦ δημιουργίαν ὁ
πατὴρ τῶν ὅλων, εὐφραινόμενος ἐπ' αὐτῇ, ὅτι μᾶλλον ὁμοιο-
τέραν αὐτὴν ἀποτελεῖ τῷ παραδείγματι, ἄγαται δὲ καὶ θαυ-
μάζει οὐ τὸ προελθὸν καὶ δι' αὐτὸν τοιοῦτον ἀποτελεσθέν,
ἀλλὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν ἐξ ἀτάκτως κινουμένου καὶ
πλημμελῶς εὔτακτον καὶ ἔμψυχον καὶ ἔννουν καὶ ἔνθεον
τὸ πᾶν ἀπεργασαμένην, καὶ ὥσπερ ἑαυτὸν γιγνώσκων οἶδε
τὸν κόσμον, οὕτω τὴν δημιουργικὴν ἑαυτοῦ θαυμάζων δύ-
ναμιν ἀγαστὸν ποιεῖ τὸ δημιούργημα καὶ ἀληθινὸν ἄγαλμα
B *τῶν ἀιδίων θεῶν· καὶ γάρ πως τὸ ἄγαλμα παρὰ τὸ ἀγάλ-*
λεσθαι τὸν θεὸν ἐπ' αὐτῷ λέλεκται. ἀγάλλεται δὲ οὐ χαίρων
ἐπὶ τῷ ἔξω κειμένῳ πράγματι (πῶς γὰρ ἔξω βλέπει νοῦς
ὤν;), ἀλλὰ πληρουμένης τῆς ἀγαθοειδοῦς ἑαυτοῦ βουλήσεως
καὶ προϊούσης αὐτῆς τῆς ἀγαθουργοῦ δυνάμεως εἰς μετά-
δοσιν ἄφθονον καὶ χορηγίαν τῶν τελειοτέρων ἀγαθῶν· ὃ
καὶ αὐτὸς ἐνεδείξατο ἱκανῶς εἰπών· καὶ εὐφρανθεὶς ἔτι
δὴ μᾶλλον ὅμοιον πρὸς τὸ παράδειγμα ἐπενόησεν
ἀπεργάσασθαι· εὐφραίνεται μὲν γὰρ πρώτως κατὰ τὴν

Q D (ς)
1 *χρηματίζον* — 2 *πάντα καὶ* om **D** 7 cf. in Parm. 847 9 s cf. I 51, 25 s 273, 10 ss 11 cf. Tim. 28 B I 276, 16 ss cum adn. 15 ⟨*μὲν*⟩ *τὴν*? 16 *καὶ εὐφραινόμενος* **Q** *μᾶλλον* non tetigerim 18 *αὐτὸν* ll. 20 *πλημελῆ* **Q** sic 28 *τῆς* **Q** : *τοῦ* **D**ς 29 *τε-λεωτέρων* **D**

ἔνδον ἑαυτοῦ νόησιν ἁπλῇ καὶ ἀνεμποδίστῳ καὶ ἀθρόᾳ περιβολῇ ⟨τῇ⟩ πᾶν τὸ νοητὸν περιλαμβανούσῃ καὶ φιλοφρονουμένῃ διὰ τῆς πρὸς αὐτὸ στάσεως καὶ ἑνώσεως τελέας. εὐφραίνεται δέ, εἰ θέμις εἰπεῖν, καὶ δευτέρως διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα τῶν ὑποδεχομένων τὴν ἔξω προϊοῦσαν αὐτοῦ τῶν ἀγαθῶν χορηγίαν. καὶ ὁρᾷς, ὅπως τρεῖς αἰτίας παραδίδωσι τῆς τῶν εἰς τόνδε τὸν κόσμον προϊόντων ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἀγαθῶν μετουσίας· μίαν μὲν καὶ πρωτίστην τὴν ἀπὸ τῆς τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου δυνάμεως (αὐτὸς γάρ ἐστι καὶ νῦν ὁ τὸν χρόνον ἀπογεννῶν διὰ τὴν οἰκείαν ἀφθονίαν καὶ τὴν C γόνιμον περιουσίαν πάντα πληροῦν ἐφιέμενος πρώτων καὶ μέσων καὶ τελευταίων ἀγαθῶν), δευτέραν δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἐπιτηδειότητος τοῦ δεξομένου πράγματος (τότε γὰρ εὐφραίνεται τὸ μεταδιδὸν τῶν ἀγαθῶν, ὅτε τὸ μεταλαμβάνον ἐπιτηδείως διάκειται πρὸς τὴν ὑποδοχὴν αὐτῶν), τρίτην δὲ τὴν ἐκ τῆς ἀμφοῖν συμμετρίας καὶ ὡσανεὶ συμπνοίας καὶ συμφωνίας· διὰ γὰρ τοῦτο, καίπερ ἀεὶ τῶν θεῶν πᾶσι προτεινόντων τὰ σύστοιχα ταῖς οὐσίαις αὐτῶν ἀγαθά, οὐκ ἀεὶ πάντες αὐτὰ καταδεχόμεθα, διότι μήτ' ἐπιτηδείως ἔχομεν μήτε σύμμετροί πως τῇ δυνάμει τῶν μεταδιδόντων καθέσταμεν. εἰ δὲ βουλοίμεθα χαίρειν ἐφ' ἡμῖν τὸ θεῖον, ὡς δὴ πέφυκε χαίρειν καὶ εὐφραίνεσθαι καὶ δι' ἡμᾶς καίπερ ὡσαύτως ἀεὶ διακείμενον, ἐπιτηδείους πρὸς ὑποδοχὴν τῶν παρ' αὐτοῦ προτεινομένων ἡμῖν ἀγαθῶν ἡμᾶς αὐτοὺς ποιητέον, ἵνα μὴ ἀργῇ εἰς ἡμᾶς ἡ τοῦ θεοῦ δόσις καίπερ ὑπ' οὐδενὸς ἐμποδίζεσθαι πεφυκυῖα. ταῦτα μὲν οὖν ἄλλης ἐστὶ προθέσεως ἐπὶ πλέον θεωρεῖν. νυνὶ δὲ ἴδωμεν, πῶς ὁμοιότερον D γίγνεται τὸ πᾶν πρὸς τὸ παράδειγμα χρόνου γεννηθέντος. ὅτι μὲν οὖν ἀιδίου πρώτως ὄντος τοῦ παραδείγματος, εἰ μὴ τὴν ⟦γοῦν⟧ δευτέραν ἀιδιότητα προσειλήφει, τὸ αἰσθητὸν ἧττον ἂν ὡμοίωτο τῷ νοητῷ, παντὶ πρόδηλον· καὶ ὅτι τὸ ἐν μεταβολῇ τὴν γένεσιν ἔχον τοῦ χρόνου χωρὶς οὐκ ⟦ὅτι⟧ ἀίδιον, ἀλλ' οὐδ' ἀκαρῆ διαμένειν οἷόν τ' ἦν, οὐ χαλεπὸν συνιδεῖν.

Q D (ς)
20 πω **D**ς 26 πεφυκυίας ll. : em s ἄλλης **D**ς : ἀληθοῦς **Q**
27 ἴδωμεν **D** : εἴδωμεν (ω supra o) **Q** 32 οὐχ ll. 33 cf. I 346, 21

ὥστε δεῖ τῷ μὲν ἐπὶ πλέον ὁμοιωθησομένῳ πρὸς τὸ νοητὸν ἀιδιότητός τινος, τῷ δὲ ἀιδίῳ μέν, οὐκ ἔχοντι δὲ ὁμοῦ παροῦσαν αὐτῷ τὴν ἀιδιότητα, καθάπερ τὸ νοητὸν πᾶσαν ἔχει, χρόνου τοῦ σύμπαντος. οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἐπισκέψαιτο τὴν φύσιν τοῦ χρόνου, σαφέστερον εἴσεται, πῶς οὐ πρὸς ἀιδιότητα μόνον συντελεῖ τῷ τε σύμπαντι κόσμῳ καὶ ταῖς τοῦ κόσμου μεγάλαις μερίσιν ὁ χρόνος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τελειότητα καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν ἑκάστῳ τε αὐτῶν καὶ πᾶσιν ὁμοῦ συλλαμβάνει. ὅπερ προϊούσης τῆς ἐξηγήσεως καὶ ἡμεῖς ἀναφῆναι πειρασόμεθα τὰ περὶ χρόνου πληρώματα διερευνώμενοι.

E *Ἡ μὲν οὖν τοῦ ζῴου φύσις ἐτύγχανεν οὖσα αἰώνιος, καὶ τοῦτο μὲν τῷ γενητῷ παντελῶς προσάπτειν οὐκ ἦν δυνατόν. εἰκὼ δὲ ἐπινοεῖ κινητόν τινα αἰῶνος ποιῆσαι, καὶ διακοσμῶν ἅμα οὐρανὸν ποιεῖ μένοντος αἰῶνος ἐν ἑνὶ κατ' ἀριθμὸν ἰοῦσαν αἰώνιον εἰκόνα τοῦτον ὃν δὴ χρόνον ὠνομάκαμεν* [37D].

Ὅτι μὲν τὸ αὐτοζῷον πλήρωμά ἐστι τοῦ πλήθους τῶν νοητῶν ζῴων καὶ ὅτι ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχει, τῶν πολλάκις καὶ τεθεωρημένων καὶ πεπιεσμένων ἐστὶ καὶ οὐδεμίαν ἐπιδεξαμένων ἀμφισβήτησιν παρὰ τοῖς ἀπὸ Πλάτωνος φιλοσόφοις. ἀλλὰ τίς ὁ αἰὼν καὶ τίς ὁ κινητῶς αὐτὸν ἀπομιμούμενος χρόνος, τοῦτο ⟦*δὲ*⟧ *καὶ νοῆσαι καὶ κεκρατημένως ἑρμηνεῦσαι παγχάλεπον. ῥητέον δὲ ὅμως περὶ αὐτοῖν τῶν ἀρεσάντων τοῖς πρεσβυτέροις τὰ χαριέστατα καὶ εἴ τι συντεῖνον εἰς σαφήνειαν καὶ διάρθρωσιν τῶν προκειμένων εἰς ἐπίσκεψιν πραγμάτων προσθεῖναι δυνηθείημεν. χρόνου μὲν οὖν ἔννοιαν καὶ συναίσθησιν καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἔχουσιν, εἴς τε τὴν ⟨τῶν⟩ ὑπὸ σελήνην καὶ τὴν τῶν οὐρανίων κίνησιν ἀποβλέποντες καὶ κινήσεώς τι τὸν*

Q D (ϛ)

3 an ⟨*πᾶσαν*⟩ *παροῦσαν*? cf. ex. gr. p. 15, 4 *αὐτῷ* ll. 10 *ἀναφανῆναι* **Q** 12 *τοῦ* om Procl. I 279, 5 (sed u. infra p. 16, 11) et Plat. ll. praeter A𝔬 13 *μὲν δὴ* Pl. ll. praeter F 14 *εἰκὼ* **Q** cum A𝔗F*q*(*ΘΞΣ*) Pl. : *εἰκῶ* rell. Pl. ll. : *εἰκω* ϛ Procli : *εἰκὼν* **D** *ἐπενόει* A𝔬 Plat. 15 *αἰῶνα* ll. sed cf. p. 18, 19 s 29, 27 s al. 19 cf. Tim. 29 A | *τὰ* et alterum *καὶ* om **D** 26 prius *καὶ* : *κἂν* ll.

χρόνον εἶναι νομίζοντες, οἷον ἀριθμὸν ἢ παράτασιν ἢ ἄλλο F
τι τοιοῦτον. αἰῶνος δὲ οἱ περιττότεροι προῆλθον εἰς ἐπί-
στασιν, κατιδόντες οὐχὶ κίνησιν ἁπλῶς, ἀλλὰ κίνησιν ἀίδιον
οὖσαν ἐν τῷ παντὶ καὶ τεταγμένην καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἀνα-
κυκλουμένην, εἶτ' ἀπὸ ταύτης ἐνθυμηθέντες, ὡς ἄρα τοῦτο
τὸ ἀεὶ ὡσαύτως ἀπ' ἄλλου τινὸς ὑπάρχει τοῖς κινουμένοις
καὶ οὐκ ἀφ' ἑαυτῶν. ἐκεῖνο τοίνυν ἢ ἀκίνητον ἔσται ἢ
κινούμενον, καὶ εἰ κινούμενον, ἢ ποτὲ κινούμενον ἢ οὔ
ποτέ, ἀλλ' ἀεὶ κινούμενον. εἰ μὲν ποτέ, πῶς τοῦ ἀεὶ ὡσαύ-
τως αἴτιον; εἰ δὲ ἀεί, πάλιν καὶ τῇ τούτου κινήσει τὸ ἀεὶ
τοῦτο παρ' ἄλλου, καὶ ἢ ἐπ' ἄπειρον ἢ ἀκίνητον ἔσται τι 241
τοῖς ἀεὶ κινουμένοις τῆς ἀεικινησίας αἴτιον, καὶ ἡ τούτου
ἐνέργεια ἀκινήτου ὄντος οὐκέτι κατὰ χρόνον, ἀλλ' αἰώνιος·
ἴδιον γὰρ τῶν μὲν κατὰ χρόνον τὸ γίνεσθαι ἀεί, τῶν δὲ
αἰωνίων τὸ εἶναι ἀεί· καὶ γὰρ ἡ κοινὴ ἔννοια παρὰ τὸ ἀεὶ
εἶναι τὸν αἰῶνα λέγεσθαι οἴεται, καθάπερ τὸν χρόνον παρὰ
τὴν χορείαν κίνησιν οὖσαν καὶ ἐν γενέσει τὴν ὕπαρξιν ἔχου-
σαν. διὰ τούτων μὲν οὖν ἐμοὶ δοκοῦσιν οἵ τε πολλοὶ καὶ
οἱ σοφοὶ χρόνου μὲν ἅπαντες, αἰῶνος δὲ οἱ σοφοὶ τὴν πρώ-
την ἔννοιαν λαβεῖν, εἴς τε τὴν ἀεὶ κινουμένην καὶ τὴν ἀεὶ
μόνιμον ἀποβλέψαντες φύσιν. τί δὲ τούτων ἑκάτερον, ἤδη
λεκτέον, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν τοῦ θείου Πλάτωνος ὑφή-
γησιν. Ἀριστοτέλης μὲν γὰρ τὸν χρόνον ἀριθμὸν
τῆς κινήσεως θέμενος οὐ κατὰ τὸ ἀριθμοῦν, ἀλλὰ κατὰ
τὸ ἀριθμητὸν ἔθετο, διὸ καὶ εἰκότως ἐζήτησε, τί τὸ ἀριθ-
μοῦν, εἴπερ ὁ χρόνος ἀριθμητόν (πρός τι γὰρ ταῦτα, καὶ
θατέρου ὄντος ἔστι καὶ τὸ λοιπόν), καὶ ἔλυσε μαλακῶς, B
ψυχήν τινα τὸ ἀριθμοῦν εἰπών· δεῖ γὰρ πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ
ἀιδίου ὄντος εἶναι τὸ ἀριθμοῦν ἀίδιον, ἵνα ἀεὶ ποιῇ τοῦ
γιγνομένου ἀεὶ ὄντος. θέμενος δ' οὖν τὸ ἀριθμητὸν τῆς
κινήσεως εἶναι τὸν χρόνον τὸν αἰῶνα νοητὸν εἶναί φησι
καὶ αὐτός, ἀπὸ τοῦ ἀεὶ εἶναι τὴν ἐπωνυμίαν εἰλη-
φότα ἔχοντά τε καὶ περιέχοντα τὸν ἅπαντα χρόνον, ὅθεν

QD

8 s *καὶ εἰ — οὐ ποτέ* om **Q** 15 s cf. Arist. de cael. α 9. 279ª 27 16 s cf. p. 28, 1 ss 23 usque ad p. 10, 2 cf. Arist. phys. δ 11. 219ᵇ 1 ss 14. 223ª 24 s de cael. α 9. 279ª 25 ss 25 *ἔθετο* om **Q**

ἐξηρτῆσθαι πᾶσι τοῖς μὲν ἀμυδρότερον, τοῖς δὲ ἐναργέστερον τὸ εἶναι καὶ τὸ ζῆν. Δεῖ δὲ ἡμᾶς ἐν τῷ παρόντι διαφερόντως ἰδεῖν, τίς ὁ αἰὼν κατὰ Πλάτωνα καὶ τίς ὁ χρόνος, καὶ μήτε τὸ εἴδωλον τοῦ χρόνου χρόνον τίθεσθαι μόνον μήτε τὸν αἰῶνα νοητὸν ἁπλῶς εἶναί τινα θεόν, ἀλλ' ἐν ποίᾳ τάξει τῶν νοητῶν ὑφέστηκε πρῶτον καταδήσασθαι· τοῦτο γάρ ἐστι μάλιστα τῆς Πλάτωνος ἐπιστήμης τὸ ἐξαίρετον. ὁ τοίνυν αἰὼν ὅτι σεμνότερός ἐστι καὶ ἀρχηγικώτερος καὶ οἷον μονιμώτερος τοῦ αὐτοζῴου, καίπερ ὄντος καλλίστου καὶ τελειοτάτου τῶν νοητῶν ζῴων, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς πρώτοις εἴρηκε [30D], παντὶ πρόδηλον· εἰ C γὰρ τὸ μὲν αἰώνιον ὡς μετέχον λέγεταί τε καὶ ἔστιν, ὁ δὲ αἰὼν οὔτε μετέχειν εἴρηται τοῦ αὐτοζῴου οὔτε ἐπωνυμίαν ἀπ' αὐτοῦ κατεδέξατο, δῆλον, ὡς τὸ μέν ἐστι δεύτερον, τὸ δὲ ἁπλούστερον καὶ ἀρχηγικώτερον· οὔτε γὰρ μετέχει τοῦ αὐτοζῴου, διότι μὴ ἔστι ζῷον (οὐδὲ γὰρ ὁ χρόνος ὁρατὸν ζῷόν ἐστιν), οὔτε ἄλλο τι ζῷόν ἐστι (δέδεικται γάρ, ὅτι μονογενὲς τὸ αὐτοζῷον αἰώνιον ⟨ὄν⟩), διότι κρείττων ὁ αἰών· τὸ γὰρ αἰώνιον οὔθ' ὅπερ αἰὼν οὔτε κρεῖττον αἰῶνος, ἀλλ' ὥσπερ τὸ ἔννουν καὶ τὸ ἔμψυχον νοῦ καὶ ψυχῆς ἐπίταδε πάντες φαμέν, οὕτω δὴ καὶ τὸ αἰώνιον αἰῶνος δεύτερον.

καὶ τί ἂν εἴη, φαίη τις ἄν, εἰ τοῦ αὐτοζῴου σεμνότερόν ἐστιν, ὃ κάλλιστόν τε εἴρηται [30D] τῶν νοουμένων καὶ κατὰ πάντα τέλειον; ἢ μάλιστα μὲν τὸ κάλλιστον, καὶ εἰ τὴν τοῦ καλοῦ προσείληφεν ἀκρότητα διὰ τὴν ἄγαν μέθεξιν, ἀλλ' οὐχὶ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ· οὐ γὰρ εἴρηται ἄριστον· ὥστε δύναιτ' ἂν ὑπὸ τοῦ ἀρίστου κρατεῖσθαι, πρὸς τῷ καὶ οὐ πάντων ἁπλῶς τῶν νοητῶν, ἀλλὰ ζῴων αὐτὸ τῶν νοουμένων εἶναι κάλλιστον. οὐδὲν οὖν ζῷον, ἀλλ' εἴπερ, ζωὴ D ἄπειρος. ἔπειτα δὲ οὐκ ἀνάγκη πρώτιστον εἶναι τὸ κατὰ πάντα τέλειον· τὸ μὲν γὰρ τέλειον πάντα ἔχει, ὥστε καὶ πρῶτα καὶ μέσα καὶ τελευταῖα· ὃ δέ ἐστιν ὑπὲρ ταύτην τὴν

Q D (ς)

7 τῆς πλάτωνος μάλιστα **D** 12 αἰώνιον **D**ς : αἰώνιον λέγεται **Q** sic 14 possis ἐστι ⟨συνθετώτερον καὶ⟩ 16 οὐδὲ s: οὔτε ll. 17 γάρ om **Q** 18 αἰώνιον ⟨ὄν⟩ : καὶ αἰώνιον ς 24 ἢ ll. 29 ζῷον scil. ὁ αἰών

τομήν, ὑπερτέλειον ἂν εἴη. κωλύεται δ' οὖν οὐδαμῶς ὁ αἰὼν ὑπέρτερος εἶναι τοῦ καλλίστου καὶ κατὰ πάντα τελείου ζῴου, τῶν νοουμένων ζῴων πολλῶν ὄντων, εἰ ἄριστος εἴη καὶ ὑπερτέλειος. ἔπειτα δὲ καὶ τὸ μὲν αὐτοζῷον τοῦ πλήθους τῶν νοητῶν ζῴων προτετίμηται· διὰ τοῦτο οὖν εἶπε· τῷ γὰρ τῶν νοουμένων καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα τελείῳ. ὁ δ' αἰὼν πρὸ τοῦ πλήθους ἐστὶ τῶν νοητῶν ζῴων (καὶ γὰρ ταῦτα αἰώνια, τὰ δὲ αἰώνια μετέχει τοῦ αἰῶνος) καὶ ἀσύντακτός ἐστι πρὸς τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ μᾶλλον ὡς ἀντίξους αὐτῷ· ἑνοῖ τε γὰρ τὸ πλῆθος καὶ αὐτὸς ἐν τῷ ἑνὶ μένειν εἴρηται, ὡς ἂν ἀπλήθυντος ὤν, τὸ δὲ αὐτοζῷον περιέχει πάντα ὅσα νοητὰ ζῷα, διὸ καὶ δεῖται τοῦ αἰῶνος, ἵνα ἑνώσεως καὶ συνοχῆς καὶ ζωῆς ἀστεμφοῦς καὶ ἀμεταβλήτου παρ' αὐτοῦ μεταλαγχάνῃ. διὸ δὴ καὶ αἰώνιον αὐτὸ προσειπὼν οὐκ εἶπεν αὐτὸ πλῆθος ἔχειν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλ' ἑνικῶς αὐτὸ προηνέγκατο, σημαίνων, ὅτι παρὰ τοῦ αἰῶνος ἡ ἕνωσις αὐτῷ μάλιστα πάρεστιν, ὡς μίαν φύσιν E
διὰ τὸν αἰῶνα πᾶσαν τὴν οὐσίαν τῶν νοητῶν ζῴων ἀναφαίνεσθαι. εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς λέγεται, οὔτ' ἂν ἕν τι γένος τοῦ ὄντος ὁ αἰὼν εἴη, ὥς τινες ᾠήθησαν, οἷον οὐσία ἢ στάσις ἢ ταυτότης (ταῦτα γὰρ πάντα μόρια τοῦ αὐτοζῴου, καὶ ἔχει αὐτῶν ἕκαστον ὡσανεὶ ἀντίθεσιν, ἣ μὲν τὸ μὴ ὄν, ἣ δὲ κίνησιν, ἣ δὲ θάτερον, αἰῶνι δὲ οὐδὲν ἀντίκειται· πάντα γοῦν ὁμοίως αἰώνια ταῦτα, τὸ ταυτόν, τὸ ἕτερον, ἡ στάσις, ἡ κίνησις, οὐκ ἂν δέ, εἰ ἕν τι τούτων ἦν ὁ αἰών· οὐ γὰρ ὁμοίως στάσις ἡ στάσις καὶ ἡ κίνησις, πάντα δὲ νοητὰ ὁμοίως ἐστὶν ἀεὶ ὄντα καὶ αἰώνια. πρὸς οὐδὲν οὖν ἀντίθετος ὁ αἰὼν ἢ τούτων ἢ τῶν μετ' αὐτόν· καὶ γὰρ ὁ χρόνος, ὃς ἂν δόξειεν ἔχειν πρὸς αὐτὸν ἀνομοίως, πρῶτον μὲν οὐ περὶ τὰ αὐτὰ στρέφεται τῷ αἰῶνι, ἀλλὰ περὶ τὰ μὴ δεχόμενα τὴν ἐκ τοῦ αἰῶνος συνοχήν, ἔπειτα δὲ εἰκών ἐστι καὶ οὐκ ἀντίθεσις αὐτοῦ, καθάπερ ἤδη τε λέλεκται καὶ προσυποδείξομεν [p. 17, 17 ss 32, 32 ss])· *οὔτ' ἂν οὖν ἓν εἴη γένος τοῦ ὄντος ὁ αἰὼν οὔτε τὸ σύμπαν αὐτῶν ἄθροισμα· πάλιν γὰρ ἂν πλῆθος ἐν αὐτῷ* F

Q D

18 *ζῴων* om **D** 26 possis *ὁμοίως ⟨εἰσὶ⟩ στάσις ⟨ἢ κίνησις⟩*: an alterum *ἡ* del cum Krollio?

ὃν καὶ ἑνώσεως τῆς ἐκ τοῦ μένοντος ἐν ἑνὶ προσδέοιτο. αὐτὸς δέ ἐστιν ὁ μένων ἐν τῷ ἑνί. ὥστε καὶ μένοι ἂν ἐν ἑνὶ καὶ οὐ μένοι· μένοι μὲν ⟨ἂν⟩ ὡς αἰὼν καὶ ὡς ἑνώσεως τοῖς οὖσιν αἴτιος, οὐ μένοι δ' ἂν ὡς ἐκ πλήθους συγκείμενος.

πρὸς δὲ τούτοις πᾶσι νοῦς ἐστιν ὁ ἐκ τῶν γενῶν καὶ νοεῖ τὰ ἀποτελούμενα, ἄλλη δὲ ἔννοια νοῦ καὶ ἄλλη αἰῶνος, ὡς καὶ ψυχῆς καὶ χρόνου· νοῦ μὲν γὰρ ἐνέργεια ἀμετάβατος νόησις, αἰῶνος δὲ ἀιδιότης ἀμέριστος. καὶ διακέκρι-
242 ται μὲν οὕτω τὰ πράγματα. οἱ δὲ πάντα εἰς ταὐτὸν συγκυκῶντες καὶ ἕνα νοῦν μεταξὺ ψυχῆς καὶ τἀγαθοῦ μόνον εἶναι λέγοντες ἀναγκάζονται νοῦν καὶ αἰῶνα ταὐτὸν ὁμολογεῖν εἶναι. τί οὖν ἂν εἴη ὁ αἰών, εἰ μήτε ἕν τι τῶν γενῶν μήτε τὸ ἐκ τῶν πέντε συνιστάμενον, ἐπειδὴ ταῦτα πάντα αἰώνια καὶ αἰῶνος ἐπίταδε; τί δὲ ἄλλο γε ἢ τῶν νοητῶν ἑνάδων (λέγω δὲ ἑνάδας τὰς ἰδέας τῶν νοητῶν ζῴων καὶ τὰ γένη τῶν νοητῶν τούτων ἰδεῶν πασῶν) τούτων δ' οὖν καὶ τῆς ἀκρότητος τοῦ πλήθους αὐτῶν ἡ μία περιοχὴ καὶ αἰτία τῆς ἀνεξαλλάκτου πάντων διαμονῆς, οὐκ ἐν αὐτοῖς οὖσα τοῖς πολλοῖς νοητοῖς οὐδ' ἐξ αὐτῶν ἀθροιζομένη, ἀλλ' ἐξῃρημένως αὐτοῖς παροῦσα καὶ καθ' ἑαυτὴν αὐτὰ διατιθεῖσα καὶ οἱονεὶ μορφοῦσα καὶ αὐτὸ τοῦτο ⟨τῷ⟩ ἅμα ὅλα εἶναι ποιοῦσα; οὐ γὰρ εὐθέως μετὰ τἀγαθὸν τὸ πάντη πλήθους ἀνέμφατον ἡ παντοδαπὴ τῶν νοητῶν ἰδέα παράγεται, ἀλλ' εἰσί τινες μεταξὺ φύσεις ἡνωμέναι μὲν μᾶλλον τοῦ πλήθους τοῦ παντελοῦς, ὠδῖνα δὲ καὶ ἔμφασιν τῆς
B ἀπογεννήσεως τῶν ὅλων καὶ τῆς συνοχῆς ἐν ἑαυταῖς ἐπιδεικνύμεναι. πόσαι δὲ αὗται καὶ οἷαι, θείως μὲν οἱ θεοὶ γιγνώσκουσιν, ἀνθρωπίνως δὲ καὶ φιλοσόφως ἡ τοῦ Παρμενίδου διδάσκει μυστικὴ παράδοσις, εἰς ἣν καὶ ἡμεῖς τὴν ἀκριβῆ περὶ τούτων ἐξεργασίαν ἀναβαλλόμεθα. νῦν δὲ ὅτι καὶ ὁ αἰὼν ὑπὲρ τὸ παντελὲς ζῷον καὶ ὅτι προσεχῶς ὑπὲρ αὐτό, δι' αὐτῶν τῶν τοῦ φιλοσόφου ῥημάτων ἐπι-

Q D (ς)

3 alterum ὡς om ς 4 ὡς om **D** 7s cf. I 248, 31 8 δὲ om **Q** 18 ἀνεξαλλάκτου ς : ἐξαναλάκτου **Q** sic : ἀναλλάκτου **D** αὐτοῖς **Q** : ταυτῷ **D** : αὐτῷ ς 21 αὐτὸ τοῦτο scil. τὸ μορφοῦν 25s cf. I 380, 10ss cum adn. 26 αὐταῖς **Q** 27 quidni ποῖαι? 28 ἀνθρωπικῶς **D**ς 30 περὶ om **D**

δείκνυμεν· ὅτι μὲν γὰρ αἰώνιον εἴρηται, δεύτερον ἂν εἴη τοῦ αἰῶνος· ὅτι δὲ οὐδὲν πρὸ αὐτοῦ αἰώνιον, προσεχῶς ἂν εἴη μετὰ τὸν αἰῶνα. πόθεν οὖν, ὅτι μηδὲν πρὸ αὐτοῦ αἰώνιον; ὅτι, φαίην ἄν, μηδὲ πρὸ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ ἔστι τι ἔγχρονον, ἀλλ' ὅ τε κόσμος πρώτως χρόνου μετέχει καὶ τὸ αὐτοζῷον πρώτως αἰῶνος· εἰ γὰρ ὃν ἔχει λόγον ὁ αἰὼν πρὸς τὸν χρόνον, τοῦτον ἔχει καὶ τὸ αὐτοζῷον πρὸς τὸν κόσμον, καὶ ἐναλλάξ, φαῖεν ἂν γεωμετρῶν παῖδες, ὃν ἔχει λόγον ὁ αἰὼν πρὸς τὸ αὐτοζῷον, τοῦτον ὁ χρόνος πρὸς τὸν κόσμον. ἀλλὰ μὴν ὁ χρόνος ὑπὸ πρώτου μετέχεται τοῦ κόσμου (καὶ γὰρ οὐδ' ἦν ὅλως πρὸ τῆς οὐρανοῦ διακοσμήσεως), καὶ ὁ αἰὼν ἄρα ὑπὸ πρώτου μετέχεται τοῦ αὐτο- C *ζῴου. καὶ εἰ ὁ χρόνος μή ἐστι τὸ πᾶν αἰσθητὸν ζῷον (μετ' αὐτοῦ γὰρ γέγονε, τὸ δὲ μετ' αὐτοῦ γεγονὸς οὐκ ἔστιν αὐτὸ μεθ' οὗ γέγονεν), οὐδ' ἂν ὁ αἰὼν εἴη τὸ νοητὸν ζῷον· ὥστε οὐδὲ ζῷον, ἵνα μὴ δύο ᾖ νοητὰ ζῷα· δέδεικται γὰρ ὅτι μονογενές ἐστι τὸ αὐτοζῷον ὑπ' αὐτοῦ πρότερον· ὥστ' οὐχὶ ζῷον μὲν ὁ αἰών, ἄλλο δὲ τοῦ αὐτοζῴου τὸ ζῷον· οὐδ' ἄρα ζῷον ὅλως· ἢ γὰρ ἕτερον τοῦ αὐτοζῴου ἢ ταὐτόν. οὐδέτερον δὲ δυνατὸν λέγειν, ὡς δεδείχαμεν· τὸ μέν, ὅτι μονογενὲς τὸ αὐτοζῷον, τὸ δέ, ὅτι μηδὲ χρόνος καὶ τὸ ἔγχρονον ταὐτόν. εἰ δὲ μετέχεται μέν, οὐ μετέχει δὲ τοῦ νοητοῦ ζῴου, εἴη ἂν πρὸ τοῦ αὐτοζῴου, θεὸς ὢν νοητὸς μέν, οὔπω δὲ ζῷον, εἴπερ θεὸς καὶ τὸ αὐτοζῷον, τοῦτο δέ, εἴπερ καὶ ὁ κόσμος· τὸ γὰρ μετεχόμενον ἐκεῖ, μὴ μετέχον δὲ τοῦ μετεχομένου πάντως ὁλικώτερον. δῆλον δέ, ὅτι τὰ τῆς μετοχῆς οὐκ ἐπ' ἴσης ἐπ' ἀμφοῖν· ἄλλη γὰρ ἡ τῶν νοητῶν κοινωνία καὶ ἕνωσις, ἣν καταχρώμενοι νῦν μετοχὴν ἐκαλέσαμεν, καὶ ἄλλη ἡ τῶν ἐπίταδε φύσεων. πέφηνεν ἄρα ἡ τάξις τοῦ αἰῶνος ἡ πρὸς τὸ αὐτοζῷον, ὅτι τε ὑπερτέρα καὶ* D *προσεχῶς ὑπερτέρα καὶ ὅτι τοῦ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχειν ἐστὶν αἰτία τοῖς νοητοῖς (καὶ γὰρ εἰ τὴν στάσιν τούτου τις αἰτιῷτο, ἀλλ' ἣ μέν ἐστι συντεταγμένη αἰτία καὶ*

Q D (ς)
1 *γὰρ* om **D**   3 *πόθεν οὖν δῆλον* **D**ς   5 *πρώτως* ς: *πρῶτος* **DQ**   6 *πρώτως* — 7 *αὐτοζῷον* om **D**   10 ⟨*εἰ*⟩ *ὑπὸ*?

περὶ τὴν ἐνέργειαν παρεχομένη μᾶλλον τὸ ὡσαύτως, ἡ δὲ ἐξῃρημένη) καὶ ὅτι περιοχή ἐστι τῶν πολλῶν νοητῶν ἑνάδων καὶ ἕνωσις. διὸ καὶ ὑπὸ τῶν λογίων πατρογενὲς φάος εἴρηται, διότι δὴ τὸ ἑνοποιὸν φῶς πᾶσιν ἐπιλάμπει·

πολὺ γὰρ μόνος ἐκ πατρὸς ἀλκῆς
δρεψάμενος νόου ἄνθος ἔχει τὸ νοεῖν πατρικὸν νοῦν
⟨καὶ νόον⟩ ἐνδιδόναι πάσαις πηγαῖς τε καὶ ἀρχαῖς
καὶ τὸ νοεῖν αἰεί τε μένειν ἀόκνῳ στροφάλιγγι·

πατρικῆς γὰρ θεότητος διακορὴς ὤν, ἣν καλεῖ νόου ἄνθος, νοῦν ἐπιλάμπει τοῖς πᾶσι καὶ τὸ ἀεὶ ὡσαύτως νοεῖν καὶ ἐρωτικῶς περὶ τὴν πάντων ἀρχὴν στρέφεσθαι καὶ ἐνεργεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ⟨ἐν⟩ ἀβάτοις σηκοῖς τῆς διανοίας ἀνελίττω.

Πάλιν δὲ πανταχόθεν ἀνιχνεύοντες τὴν τοῦ φιλοσόφου περὶ αἰῶνος ἐπιβολὴν δραξώμεθα τοῦ μένοντος αἰῶνος ἐν ἑνί· ποίῳ γὰρ ἑνί, ζητῶμεν. ἆρα τἀγαθῷ, καθάπερ
E *ἔδοξε τῷ θεολογικωτάτῳ τῶν ἐξηγητῶν; ἀλλ' οὐδ' αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ μένει δι' ἁπλότητα, καθὰ μεμαθήκαμεν ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ Παρμενίδου* [127 Dss] *ὑποθέσει καὶ αὐτὸν ἤρεσε, μή τί γε ἄλλο ἐν αὐτῷ· οὐδὲν γὰρ ὅλως ἐν ἐκείνῳ οὐδὲ σὺν ἐκείνῳ διὰ τὸ ἐξῃρῆσθαι τῆς πρὸς ὁτιοῦν τῶν ἁπάντων αὐτὸ συντάξεως, ἄλλως τε οὐδὲ ἀγαθὸν οὔτε ἓν εἴωθε λέγεσθαι, ἀλλὰ τἀγαθὸν καὶ τὸ ἓν μετὰ τοῦ ἄρθρου, ἵνα τὴν μοναδικὴν αὐτοῦ καὶ ἐπέκεινα πάσης τῆς συνεγνωσμένης φύσεως ὑπεροχὴν ἐννοήσωμεν. νυνὶ δὲ οὐκ 'ἐν τῷ ἑνὶ' μένειν ὁ αἰὼν εἴρηται, ἀλλ' ἐν ἑνί· ὥστε οὐκ ἐν τἀγαθῷ. ἀλλ' ἆρα τοῦτο δηλοῖ τὸ μένοντος αἰῶνος ἐν ἑνί, τὸ οἷον ἡνωμένου τοῦ αἰῶνος καὶ μένοντος ἐν τῷ ἑαυτοῦ ἑνὶ καὶ εἰς πλῆθος ἢ*

Q D (ς)

3 ss cf. or. chald. 27 cum adn.[1] 5 *μένος* ci Kroll 6 s *πατρικῷ νῷ* ci s 8 ⟨ ⟩ ins s et Kroll 10 *τὸ νοεῖν* ll.: *δινεῖν* ci Kroll ad Procl. in Parm. 1161, 29 *ἀεὶ* **D**ς 11 s *νοῦ ἄνθος* ci Kroll 14 *ἀβάτοις σηκοῖς διανοίας* oraculis deberi censeo 19 scil. Iamblicho 22 cf. in Parm. 1235 22. 24 *οὐδὲ* ll. : debuit *οὔτε* 28 *ἐν ἑνὶ* ς : *ἑνὶ* **QD** *ἄρα* ll.

ὅλως ἀριθμὸν οὐ προϊόντος, ἵνα καὶ ἑνώσεως αἴτιος ᾖ τοῖς πολλοῖς νοητοῖς; ἢ καὶ τοῦτο μὲν ἀληθές, ⟨ὡς⟩ ἡμεῖς γέ φαμεν, ἵνα ἑαυτῷ πρὸ τῶν αἰωνίων παρέχῃ τὸ μόνιμον καὶ τὸ ὅλον (τοῦτο γὰρ τὸ ἐν ἑνὶ μένειν), τὴν ὅλην ὁμοῦ παροῦσαν καὶ τὴν αὐτὴν ὕπαρξιν καὶ ἀνεξάλλακτον. ἕκαστον γοῦν τῶν θείων ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρχεται τῆς ἐνεργείας, ὡς καὶ ὁ αἰὼν ἑαυτὸν ἑδράζει πρὸ τῶν αἰωνίων ἐν τῷ ἑνὶ καὶ F συνέχει ὡσαύτως· ὥστε οὐχὶ τὸ ὄν ἐστιν, ὥς φησι Στράτων ὁ φυσικός, τὸ τῆς διαμονῆς αἴτιον, ἀλλ' ὁ αἰών, καὶ διαμονῆς οὐ γιγνομένης ἀεί, ἀλλ' ἐν ἑνὶ οὔσης ἀνεξαλλάκτως, ὡς εἶπεν ὁ Τίμαιος. εἰ δὲ ὁ αἰὼν δυάδα ἐμφαίνει, κἂν πολλάκις αὐτὸ κρύπτειν σπουδάζωμεν (τὸ γὰρ ἀεὶ τῷ ὄντι συνάπτεται κατὰ ταὐτὸν καὶ ἔστιν αἰὼν ὁ ἀεὶ ὤν), ἔοικεν ἔχειν τὴν μονάδα τοῦ ὄντος πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸ ἓν ὂν καὶ μένειν ἐν τούτῳ τῷ ἑνί, ὡς ᾤετο περὶ τούτου τοῦ ἑνὸς καὶ ὁ ἡμέτερος καθηγεμών, ἵνα καὶ αὐτὸς ἓν ᾖ πρὸ τῆς δυάδος, ἅτε τοῦ ἑνὸς μὴ ἀφιστάμενος, καὶ ἡ μὲν ἐν αὐτῷ 243 προεμφαίνουσα τὸ πλῆθος δυὰς ἐνίζηται τῷ ἑνὶ ὄντι, ἐν ᾧ μένει ὁ αἰών, τὸ δὲ πλῆθος τῶν νοητῶν αὐτῷ τῷ αἰῶνι περιέχοντι αὐτῶν καὶ συνέχοντι πάσας ἐξῃρημένως καὶ ἑνιαίως τὰς ἀκρότητας· ὅτι γὰρ ἡ τοῦ ὄντος ἑνὸς καὶ ἡ τοῦ αἰῶνος ἔννοια διαφέρουσι, δῆλον· τὸ γὰρ ἀεὶ εἶναι καὶ τὸ ἁπλῶς εἶναι πάντως ἕτερον. εἴ τι γοῦν ἀεί ἐστι, τοῦτο καὶ ἔστιν· οὐκ ἀνάπαλιν δὲ εἴ τι ἔστι, τοῦτο καὶ ἀεί ἐστιν· ὁλικώτερον ἄρα καὶ γενικώτερον τοῦ ἀεὶ εἶναι τὸ εἶναι καὶ διὰ ταῦτα ἐγγυτέρω τοῦ πάντων αἰτίου καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν ἑνάδων τῶν ἐν τοῖς οὖσι καὶ αὐτῆς τῆς γενέσεως καὶ τῆς ὕλης. τρία οὖν ταῦτά ἐστιν ἑξῆς· τὸ ἓν ὂν ὡς μονὰς τῶν ὄντων, ὁ αἰὼν ὡς δυὰς μετὰ τοῦ εἶναι τὸ ἀεὶ ἔχουσα, τὸ αἰώνιον μετέχον καὶ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ἀεὶ καὶ οὐ τὸ πρώτως ἀεὶ ὂν ὡς αἰών. καὶ τὸ μὲν ἓν ὂν τοῦ εἶναι μόνως αἴτιον πᾶσι τοῖς ὁπωσοῦν *** εἴτε ὄντως εἴτε οὐκ ὄντως, ὁ δὲ

Q D

2 γέ : τέ ll. 5 possis αὐτὴν ⟨μένουσαν⟩ uel ἀνεξάλλακτον ⟨διαμονήν⟩ 10 ἐν ϛ : om **DQ** 11 ἐκφαίνει **D** 18 ἐνίζεται **D** 20 s ἑνιαίας **Q** 25 γενητικώτερον **D** : γεννητικώτερον ϛ 28 ss cf. I 231 31 πρῶτον **D** 32 ⟨οὖσιν⟩ sensui sufficit

B αἰὼν τῆς ἐν τῷ εἶναι διαμονῆς. καὶ τοῦτο ἔδει μᾶλλον τὸν Στράτωνα λέγειν, ἀλλ' οὐχὶ τὴν διαμονὴν ὁρίζεσθαι τῶν ὄντων τὸ ὄν, ὡς ἐκεῖνος ἐν τῷ Περὶ Τοῦ Ὄντος βιβλίῳ γέγραφε, τὸ ἴδιον τοῦ αἰῶνος μετάγων ἐπὶ τὸ ὄν· οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς γενητοῖς ταὐτόν ἐστι τὸ γίνεσθαι τῷ διαμένειν γιγνόμενον, ἀλλὰ τῆς μὲν γενέσεως ἴδιον τὸ ἄλλο καὶ ἄλλο δεικνύναι τὸ ἔχον, τοῦ δὲ διαμένειν τὴν γένεσιν ὁ χρόνος, ἐν ᾧ ἡ γένεσις· καὶ ὅπερ ἐπὶ ταύτης ὁ χρόνος, τοῦτο ἐπὶ τῆς οὐσίας ὁ αἰών. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ μεγίστου τοῦ μείναντος ἐν τῷ ἑνὶ τῶν θεῶν αἰῶνος ἄχρι τοσούτου παραγεγυμνώσθω. Διὰ τί δὲ ἐτύγχανεν οὖσα αἰώνιος ἡ τοῦ ζῴου φύσις, ἀλλ' οὐχὶ ‘τυγχάνει’, καίπερ τῷ αἰῶνι τοῦ νῦν ᾠκειωμένου μᾶλλον ἢ τοῦ παρεληλυθότος; ἐχρήσατο μὲν οὖν καὶ ἐν ἄλλοις [29 E] τούτῳ τῷ εἴδει τῆς ἀπαγγελίας, ἀγαθὸς ἦν εἰπὼν περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὄντος ἀεί, σημαίνων, ὅτι οὐκ ἀπὸ χρόνου τοῦτο, ἀλλ' ἀεὶ ἦν, καὶ ὅτι τὰ τέλη προείληπται καὶ συνείληπται ταῖς ἀρχαῖς πρὸ πάσης παρατάσεως ἐπὶ τῶν θείων. νυνὶ δὲ καὶ πλείονα καιρὸν ἔσχε τὸ ἐτύγχανεν·
C ἐπεὶ γὰρ καθ' ὑπόθεσιν διακοσμεῖ, πρὸ δὲ τῆς διακοσμήσεως εἰ καὶ μὴ χρόνῳ, ἀλλ' οὖν τῇ ἀξίᾳ ὑπάρχει τὰ νοητὰ καὶ ὅσα σύνεστι τοῖς νοητοῖς, διὰ τοῦτ' εἶπεν ἐτύγχανε. πάλιν δὲ τῷ οὖσα τῇ ἀσθενείᾳ τοῦ παρατατικοῦ ῥήματος ἐβοήθησε· πεποίηκε γὰρ αὐτὸ καὶ οὐσιῶδες, καὶ οὐχ ἧττον τοῦ ἐνεστῶτος ᾠκείωσέ γε τῷ αἰῶνι τὸν λόγον περὶ αὐτοῦ, τελειότητα μὲν αὐτῷ διὰ τοῦ ἐτύγχανεν ἐπιδούς, τὸ ὂν δὲ τὸ οὐσιῶδες διὰ τοῦ οὖσα συνεισενεγκών. καὶ περὶ μὲν τῶν λεξειδίων ἅλις. Διὰ τί δὲ τῷ γενητῷ τὸ αἰώνιον παντελῶς προσάπτειν οὐκ ἦν δυνατόν; ἢ ὅτι πᾶν τὸ γενητόν, φαίης ἄν, ἐν μεταβολῇ τὸ εἶναι ἔχει, τὸ δὲ παντελῶς αἰώνιον ἀμετάβλητόν ἐστι καὶ ἀγένητον. ἀντικειμένων οὖν ἀλλήλαις τῶν φύσεων εἴ τις ἐβιάσατο τῷ γενητῷ προσάψαι τὸ παντελῶς αἰώνιον, οὔτε ⟨ἂν⟩ ἀμετάβλητον αὐτὸ ἐποίει καὶ ἀνῄρει αὐτοῦ τὴν φύσιν. ἆρ' οὖν ἀμηγέπῃ πάρεστι τῷ

Q D (ς)
18 νῦν **D**ς 24 γε **D**ς : τε **Q** τὸν λόγον τὸν περὶ **D**ς
28 ἢ ll. 32 s οὔτε ... καὶ suspecta, uereor ne plura interciderint

αἰσθητῷ ὁ αἰών, εἰ καὶ μὴ παντελῶς; πῶς δὲ οὐκ ἂν ὁμολογήσαιμεν; ὁ γὰρ τῆς εἰκόνος μετέχων τοῦ αἰῶνος μετέχει πως καὶ τοῦ αἰῶνος, εἰ καὶ μὴ οὕτως, ὡς ὁ ἀμέσως αὐτοῦ μετέχων, καὶ ὅλως ἀεὶ τὰ ὑπέρτερα αἴτια κοσμεῖ καὶ τὰς D *τῶν ὑφειμένων ἐπικρατείας. ὥστε καὶ ὁ αἰὼν πάρεστί πως τοῖς ὑπὸ τοῦ χρόνου κοσμουμένοις· καθ' ἓν μὲν γὰρ παντελὲς πέρας μόνοις τοῖς νοητοῖς σύνεστι, πεπληθυσμένως δὲ κατὰ τὰς διῃρημένας τελειότητας καὶ κατὰ τὰ ὡρισμένα τῆς ζωῆς μέτρα καὶ μάλιστα κατὰ τὰς οὐσίας τῶν οὐρανίων ψυχῶν δύναται παρεῖναι καὶ τοῖς ἐγκοσμίοις πράγμασι. καὶ δέχεται αὐτὸς ὁ κόσμος οὐχ ὡς ἔστιν †αὐτὸς ὁ αἰών, διὸ μηδ' αἰώνιος εἶναι λέγεται, ἀλλ' ὡς δύναται τὴν ἀμέριστον αὐτοῦ παρουσίαν καὶ ἔλλαμψιν. θείας ἄρα καὶ τοῦτο αἰτίας καὶ περιοχῆς ἐξαίρετον ἀγαθόν ἐστιν ἐν τῷ αἰῶνι, διόπερ δὴ καὶ τὰ μεριστὰ καὶ ὥσπερ ὑπεναντία πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν κατ' αἰτίας ἐπιπλοκὴν περιέχει. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον. Πῶς δὲ 'εἰκὼν' ὁ χρόνος εἴρηται τοῦ αἰῶνος; ἆρ' ὅτι μένει μὲν ὁ αἰὼν ἐν τῷ ἑνί, πρόεισι δὲ ὁ χρόνος κατ' ἀριθμόν; ἀλλὰ ταῦτα τὴν ἀνομοιότητα μᾶλλον αὐτοῖν ἢ τὴν ὁμοίωσιν ἐπιδείκνυσι· σχεδὸν γὰρ τὰ πάντα τοῖς πᾶσιν ἀντέθηκε, τῷ 'μένειν' τὸ 'ἰέναι', τῷ ⟨ἐν⟩ ἑνὶ τὸ κατ'* E *ἀριθμόν, τῷ †'αὐτὸ' τὴν 'εἰκόνα'. βέλτιον οὖν λέγειν, ὅτι δὴ δύο μέτρα ταῦτα τῶν ὄντων ὁ θεὸς παρήγαγε, τὸν αἰῶνά φημι καὶ τὸν χρόνον, τὸν μὲν τῶν νοητῶς ὄντων, τὸν δὲ τῶν ἐγκοσμίων. καθάπερ οὖν ὁ κόσμος εἰκὼν εἴρηται τοῦ νοητοῦ, καὶ τὸ κοσμικὸν μέτρον εἰκὼν τοῦ μέτρου τοῦ νοητοῦ κατωνόμασται. ἀλλ' ὁ μὲν αἰὼν μέτρον ὡς τὸ ἕν, ὁ δὲ χρόνος ὡς ὁ ἀριθμός· μετρεῖ γὰρ ἑκάτερος, ὃ μὲν τὰ ἑνιζόμενα, ὃ δὲ τὰ ἀριθμούμενα, καὶ ὃ μὲν τὴν διαμονὴν τῶν ὄντων, ὃ δὲ τὴν παράτασιν τῶν γινομένων. αἱ δὲ δοκοῦσαι ἀντιθέσεις αὐτῶν οὐκ ἀνομοιότητά ⟨τινα⟩ τῶν μέτρων ἐμφαίνουσιν, ἀλλὰ τὸ παρῆχθαι τὰ δεύτερα παρὰ τῶν*

Q Q (ς)
1 *εἰ* om **D**ς 11 priore loco *αὐτὸν* s, sed debuit *αὐτὸν τὸν αἰῶνα* 15 possis *ὑπεναντία ⟨ὄντα⟩* 19 post *τὴν* : *ἀρ*+ [5] **D** 21 *ἀντιτέθεικε* ci s 22 *αὐτὸ* **Q**ς : *αὐτῷ* **D** : debuit *αἰῶνι* uel *⟨αἰῶνι⟩ αὐτῷ* 28 *ἑκάτερον τὸ μὲν* ll.

πρεσβυτέρων· ἥ τε γὰρ πρόοδος ἀπὸ τῆς μονῆς καὶ ὁ ἀριθμὸς ἀπὸ τοῦ ἑνός. μήποτε δὲ καὶ εἰκὼν ὁ χρόνος διὰ τοῦτο τοῦ αἰῶνος, διότι τῆς τελειότητός ἐστι τῶν ἐγκοσμίων ποιητικός, ὥσπερ ὁ αἰὼν τῆς τῶν ὄντων, ὡς σ υ ν ο χ ε ὺ ς καὶ φ ρ ο υ ρ ό ς· ὡς γὰρ τὰ μὴ δυνάμενα κατὰ νοῦν ζῆν ὑπὸ τὴν τῆς εἱμαρμένης ἄγεται τάξιν, ἵνα μὴ φυγόντα τὸ θεῖον τελέως F ἄτακτα γένηται, οὕτω δὴ καὶ τὰ προελθόντα τοῦ αἰῶνος καὶ μὴ δυνηθέντα μετέχειν τῆς ἑστώσης τελειότητος ὅλης ἅμα καὶ ἀεὶ ταῦτα τελεῖ μὲν εἰς τὴν ἐπικράτειαν τοῦ χρόνου, διεγείρεται δὲ παρ' αὐτοῦ πρὸς τὰς προσφόρους ἑαυτοῖς ἐνεργείας, δι' ὧν τοῦ προσήκοντος αὐτοῖς τέλους διά τινων περιόδων ἀποκαταστατικῶν ἀπολαύειν δυνήσεται. Εὖ δὲ ὅτι καὶ 'ἐπίνοιαν' ἐκάλεσε τοῦ δημιουργοῦ τὴν τοῦ χρόνου ποίησιν· τὸ γὰρ τοῖς τὴν φύσιν μὴ ἀιδίοις ἐπικτήτου 244 μεταδοῦναι καὶ χρονικῆς ἀιδιότητος, καὶ τὸ τοῖς ἀτελέσι τελειότητος, καὶ τὸ τοῖς εὐθυπόροις κυκλικῆς ἀποκαταστάσεως οὐ πόρρω δοκεῖ πίπτειν ἐπινοίας καὶ μηχανήματος. διὸ καὶ ἐν τ ο ῖ ς ἑ ξ ῆ ς [37E] τὴν γένεσιν τῶν μερῶν τοῦ χρόνου τὸν θεὸν ἔφη μεμηχανῆσθαι. Ἀλλὰ πῶς λέγεται 'κινητὴ' εἶναι ἡ τοῦ αἰῶνος εἰκών; ἆρ' ὅτι πᾶσα κινεῖται καὶ τὸ ὅλον αὐτῆς ἐστιν ἐν κινήσει; ἢ τοῦτο μὲν ἀδύνατον· οὐδὲν γὰρ καθ' ὅλον ἑαυτὸ κινεῖται, οὐδὲ ὅσα μεταβάλλει κατ' οὐσίαν· καὶ γὰρ τούτων μένει τὸ ὑποκείμενον. πολλῷ δὲ μᾶλλον τὰ τὰς ἄλλας κινούμενα κινήσεις μένει κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ εἰ αὔξοιτο καὶ εἰ ἀλλοιοῖτο καὶ εἰ τοπικῶς κινοῖτο, ἢ μὴ μένον κατά τι συνεξαφανίσει καὶ τὴν κίνησιν· ἔν τινι γὰρ πᾶσα κίνησις. οὐδὲν οὖν ὅλον κινεῖται, καθάπερ ε ἴ π ο μ ε ν, καὶ μάλιστα ὅσα τῶν ἀιδίων, ἅ γε καὶ ἐνιδρῦσθαι χρὴ ταῖς οἰκείαις ἀρχαῖς καὶ ἐν ἑαυτοῖς μένειν, εἰ μέλλοι σῴζεσθαι διηνεκῶς. διαφερόντως δὲ ἡ τοῦ αἰῶνος εἰκὼν τὸ ἀεὶ κατὰ B τὰ αὐτὰ ἔχειν πῃ ὀφείλει καὶ τὸ στάσιμον· ὥστε ἀδύνατον τὸν χρόνον καθ' ὅλον ἑαυτὸν εἶναι κινητόν, εἴπερ μηδὲ ἄλλο τι τῶν πάντων. δεῖ οὖν αὐτοῦ τι μένειν ἐξ ἀνάγκης,

Q D (ς) inde a u. 1 | *ἀπὸ* **Q** ς
4 *ὡς* om ς 4 ss cf. or. chald. 43. 49 8 *ὅλως*? 10 *ἑαυτοῖς* s : *ἑαυτῶν* **Q** 21 *ἢ* ll. 29 *ἑαυταῖς* ll. : em s 33 *τι αὐτοῦ* ς

εἴπερ πᾶν κινούμενον κινεῖται κατά τι μένον ἑαυτοῦ ⟨*** τοῦ⟩το ἔχον. μένει τοίνυν καὶ ἡ τοῦ χρόνου μονάς, ἐξηρτημένη τοῦ δημιουργοῦ, πλήρης δὲ οὖσα μετρητικῆς δυνάμεως καὶ βουληθεῖσα μετρῆσαι τῆς τε ψυχικῆς οὐσίας τὰς κινήσεις καὶ τῆς φυσικῆς τε καὶ σωματικῆς τό τ' εἶναι καὶ τὰς ἐνεργείας καὶ τὰ παθήματα προῆλθε κατ' ἀριθμόν. μένων οὖν ὁ χρόνος τῇ ἀμερεῖ ἑαυτοῦ καὶ ἔνδον ἐνεργείᾳ τῇ ἔξω καὶ ὑπὸ τῶν μετρουμένων κατεχομένῃ πρόεισι κατ' ἀριθμόν, τουτέστι κατά τινα εἴδη νοερά, μᾶλλον δὲ κατ' αὐτὸν τὸν πρώτιστον ἀριθμόν, ὃς ἀνὰ λόγον τῷ ἑνὶ ὄντι προέστηκε τῶν νοερῶν, φαίη ἂν ὁ Παρμενίδης, ὡς ἐκεῖνο τῶν νοητῶν. κατ' ἀριθμὸν οὖν ἐκεῖνον πρόεισι, διὸ καὶ ἑκάστοις τῶν ἐγκοσμίων εἰδῶν τὸ πρόσφορον ἀπονέμει μέτρον. λέγοις δ' ἂν ἔτι προσεχέστερον, ὅτι πρόεισι κατ' ἀριθμὸν ὁ ὡς ἀληθῶς χρόνος ἀριθμῶν τὰ μετέχοντα αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ὢν νοερὸς ἀριθμός, ὃν καὶ ὁ Σωκράτης ἔλεγε C καὶ ᾐνίσσετο, ἡνίκα ἔλεγεν [rep. VII 529 D] ἐν τῷ ἀληθινῷ ἀριθμῷ ⟦λέγων⟧ εἶναι τὸ αὐτοτάχος καὶ τὴν αὐτοβραδυτῆτα, οἷς διαφέρει τὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀριθμούμενα θᾶττον ἢ βραδύτερον κινούμενα· διὸ καὶ ὁ Τίμαιος πολὺν περὶ ἐκείνου ⟨οὐ⟩ πεποίηκε λόγον, ὡς τῇ προτεραίᾳ τοῦ Σωκράτους αὐτὸν τελέως ἐκφήναντος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ προελθόντος· ἐκείνου γὰρ ἀριθμοῦ ἀληθινοῦ ὄντος τοῦτον εἶπε κατ' ἀριθμὸν προϊέναι. προΐτω μὲν οὖν καὶ κατὰ τὸν νοητὸν ἀριθμόν, πρόεισι δὲ καὶ καθ' ὃν αὐτὸς ἀριθμεῖ τὰ μετέχοντα, καθάπερ καὶ ὁ ἐν τούτοις ἀνάπαλιν κατὰ τὸν ἀριθμοῦντα πρόεισιν, αὐτὸς ὢν ὁ ἀριθμητός, εἴδωλόν τι ἔχων τοῦ οὐσιώδους χρόνου, δι' ὃν πάντα ἀριθμεῖται μείζοσι καὶ ἐλάσσοσι τῆς ἑαυτῶν ζωῆς ἀριθμοῖς, ὡς βοῦν μὲν τοσόνδε ζῆν χρόνον, ἄνθρωπον δὲ τοσόνδε, ἥλιον δὲ ἐν τοσῷδε ἀποκαθίστασθαι καὶ σελήνην καὶ φαίνοντα καὶ ἄλλους κατ' ἄλλα μέτρα ποιεῖσθαι τὰς ἑαυτῶν περιόδους.

Q ς

1 ἔχον et μένον traicienda proposuit s 4 s neutrum τε tetigerim 8 μετεχομένῃ ς 9 τουτέστι — 10 ἀριθμόν u. 7 post μένων posita deleuit Q, alterum scripto τουτί pro τουτέστι 12 ἐκείνων Q 15 ὁ ὡς ς : ὡς ὁ Q 16 ss cf. in remp. II 18, 1 ss 20 οὐ πολὺν ς 31 φαίνοντα uel potius Φαίνοντα i. Saturnum

μέτρον δ' οὖν ὁ χρόνος τῶν κινήσεων, οὐχ ὡς τὸ ᾧ με-
D *τροῦμεν (τοῦτο γὰρ ἡ ἔννοια δρᾷ ἡ περὶ χρόνου καὶ οὐκ αὐτὸς ὁ χρόνος), ἀλλ' ὡς ποιητικὸν καὶ ἀφοριστικὸν τοῦ εἶναι τῆς ζωῆς καὶ πάσης τῆς ἄλλης κινήσεως τῶν ἐν χρόνῳ πραγμάτων, καὶ ὡς κατὰ τὰ παραδείγματα μετρῶν αὐτὰ καὶ πρὸς ἐκεῖνα ἀφομοιῶν· ὡς γὰρ ἑαυτὸν ἀναφέρει πρὸς τὴν τοῦ αἰῶνος ὁμοίωσιν τοῦ περιέχοντος καὶ μετροῦντος τὰς παραδειγματικὰς αἰτίας, οὕτω καὶ τὰ ὑφ' ἑαυτοῦ τελειούμενα κύκλῳ συνελισσόμενα πρὸς μίμησιν ἀναπέμπει σεμνοτέραν τῶν αἰωνίων ἀρχῶν. ἢ πῶς ἄρα τηλικοῦτος ὢν καὶ τοιοῦτος θεὸς μέτρον ἂν εἴη κινήσεως ὡς τὸ ᾧ μετροῦμεν ἢ τὸ ἀριθμητὸν τῆς τῶν ἐγκυκλίων σωμάτων κινήσεως ἢ ὅλως κινήσεως, ὥσπερ τ ι σ ὶ ν ἔδοξε μήτε τῆς δυνάμεως αὐτοῦ συναισθανομένοις μήτε τῆς δημιουργικῆς ἐπὶ πάντα παρουσίας; ὅταν δὲ καὶ φθορᾶς αὐτὸν αἴτιον εἶναι λέγωσι μᾶλλον ἢ γενέσεως, καὶ λήθης μᾶλλον ἢ σωτηρίας, καὶ τούτων κατὰ συμβεβηκὸς καὶ οὐ καθ' αὑτό, κομιδῇ τότε τοῖς καθεύδουσιν ἐοίκασιν καὶ μήθ' ὅσα αὐτοὶ κατά τε σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου * * * ἐπισκεπτομένοις, μήθ' ὅσα ὁ σύμπας οὐρανὸς καθ' ὅλον ἑαυτὸν καὶ πᾶσα ἡ γένεσις ἀγαθὰ παρὰ τοῦ χρόνου καὶ διὰ τοῦ χρόνου κομίζονται*
E *λογίζεσθαι δυναμένοις. ἀλλ' οὐχ ο ἱ θ ε ο υ ρ γ ο ὶ ταῦτα φαῖεν ἄν, οἵ γε καὶ θεὸν αὐτὸν εἶναί φασι καὶ ἀγωγὴν αὐτοῦ παρέδοσαν ἡμῖν, δι' ἧς εἰς αὐτοφάνειαν κινεῖν αὐτὸν δυνατόν, καὶ ὑμνοῦσι πρεσβύτερον καὶ νεώτερον καὶ κ υ κ λ ο έ λ ι κ τ ο ν ⟨τοῦτον⟩ τὸν θεὸν καὶ αἰώνιον, οὐ μόνον ὡς αἰῶνος εἰκόνα, ἀλλὰ καὶ ὡς αὐτὸν αἰωνίως προειληφότα καὶ νοοῦντα τὸν σύμπαντα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κινουμένων ἁπάντων ἀριθμόν, καθ' ὃν πάντα τὰ κινούμενα περιάγει καὶ ἀποκαθίστησι περιόδοις θάττοσιν ἢ βραδυτέραις, καὶ πρὸς τούτοις ἀπέ-*

Q ς inde a u. 4 | *καὶ πάσης* **Q D** (ς)
1 *ὧ* **Q** 5 *τὰ* om **D** ς 11 *ὧ* **Q** 11ss cf. p. 9, 23ss 13 *περ* om **D** : *πού* ς 15 *παρρησίας* **Q** 17 *κομοδῆ* **Q** 19 *ὠφελοῦνται* uel tale quid excidisse uidit s 21 *καὶ διὰ τοῦ χρόνου* om **D** 22ss cf. or. chald. 46 ubi loci similes imprimis Simplicii locus simillimus ad Iulianum redeuntes congesti sunt 23 *αὐτοῦ* : *αὐτοὶ* an del? 27 *αὐτὸν* **D** ς : *αὐτὰ* **Q**

ραντον διὰ τὴν δύναμιν (τὸ γὰρ πάλιν καὶ πάλιν ἀνακυκλεῖν
ἀπειροδυναμίας ἐστί), καὶ ἑλικοειδῆ φασι μετὰ τούτων, ὡς
καὶ τῶν κατ' εὐθεῖαν κινουμένων καὶ τῶν κύκλῳ μετρητι-
κὸν κατὰ μίαν δύναμιν, ὡς ἡ ἕλιξ ἑνοειδῶς περιέχει τὸ
εὐθὺ καὶ περιφερές. οὐκ ἄρα ἀκολουθητέον τοῖς ἐν ψιλαῖς
ἐπινοίαις αὐτὸν ἱστᾶσιν ἢ συμβεβηκός τι ποιοῦσιν. Ἀλλ'
οὐδ' εἴ τινες ἔτι τούτων σεμνότεροι καὶ τῆς τῶν πραγμάτων
ἐγγυτέρω χωροῦντες ἰδιότητος ἐκ τῆς ὅλης ψυχῆς γεννᾶσθαί
φασι τὸν χρόνον μεταβατικῶς ἐνεργούσης ⟦ἢ⟧ αὐτῆς μὲν ἀθρόως F
καὶ ἀμεταστάτως, μετρούσης δὲ τῷ χρόνῳ τάς τε οὐρανίας
περιφορὰς καὶ τὰς περιόδους τῶν ἄλλων ψυχῶν, οὐδὲ τού-
τοις τό γε ἡμέτερον ἐπιτρέψει, καίπερ οὐ πόρρω τῆς ἀλη-
θείας κατηντηκόσι. πρῶτον γὰρ οὖν Πλάτων, ᾧ συμφω-
νεῖν περὶ τῶν θείων ἅπαντες ἐφιέμεθα, παρὰ τοῦ δημι-
ουργοῦ φησιν ὑποστῆναι τὸν χρόνον ἤδη τοῦ κόσμου κατά
τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα διατεταγμένου, καὶ οὐκ ἔνδον ἐν
αὐτῇ τῇ ψυχῇ καθάπερ τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους ἐντεθεῖ- 245
σθαι παρ' αὐτοῦ, οὐδ' ὥσπερ τὸ σωματοειδὲς ἐντὸς τῆς
ψυχῆς ἔφη τεκτήνασθαι τὸν θεόν, ἵνα ᾖ δεσπότις αὐτοῦ
καὶ ἄρχουσα ἡ ψυχή, οὐχ οὕτω καὶ τὸν χρόνον ἐν τῇ
ψυχῇ τὸν θεὸν ἐργαζόμενον καὶ ἀπογεννῶντα παραδίδωσιν,
ἀλλὰ διαλεχθεὶς περί τε οὐσίας καὶ ἁρμονίας καὶ δυνάμεως
καὶ κινήσεων καὶ γνώσεων παντοδαπῶν τῆς ψυχῆς ἐπὶ πᾶσι
τελειωθείσῃ τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι μίαν οὐσίαν τούτων
ἁπάντων φρουρητικὴν καὶ μετρητικὴν καὶ ἀφομοιωτικὴν πρὸς
τὰς παραδειγματικὰς ἀρχὰς τὴν τοῦ χρόνου παρήγαγε· τί
γὰρ ἦν ὄφελος ἔχειν μὲν πάντα καλῶς τὰ ἐγκόσμια, μὴ ἀεὶ
δὲ διαμένειν, καὶ μιμεῖσθαι μὲν ἀμηγέπῃ τὴν τοῦ παρα-
δείγματος ἰδέαν, μὴ πᾶσαν δὲ εἰς δύναμιν ἐξελίττειν αὐτοῦ
καὶ μεριστῶς ὑποδέχεσθαι τὴν ἀμέριστον νόησιν; διὰ μὲν
δὴ ταῦτα δημιουργικὴν αἰτίαν ἐπέστησεν ὁ φιλόσοφος τῇ
τοῦ χρόνου προόδῳ, ἀλλ' οὐχὶ ψυχικήν. ἔπειτα δὲ εἰς

Q D (ς)
6 -βηκός om **D** in fenestra 14 παρὰ **Q** : περὶ **D**ς 18 ss cf. Tim. 36 D 34 C 19 δεσπότης **D** 22 διαλεγχθεὶς **Q** 23 uix πάσῃ 26 τὴν τοῦ χρόνου scil. οὐσίαν

B αὐτὰ ἀφορῶν τὰ πράγματα φαίης ἄν, ὡς εἰ ἐγέννα τὸν χρόνον ἡ ψυχή, οὐκ ἂν οὕτω μετεῖχεν αὐτοῦ, ὡς τελειουμένη ὑπ' αὐτοῦ· ὅτι γὰρ τελειοῦται ὑπ' αὐτοῦ καὶ μετρεῖται κατά γε τὰς ἐνεργείας, οὐκ ἀσαφές, ἐπεὶ καὶ πᾶν, ὃ μὴ ἀθρόως καὶ ἤδη καὶ ὁμοῦ τὸ πᾶν ἔχει τῆς ἐνεργείας, δεῖται τοῦ χρόνου πρὸς τελείωσιν καὶ ἀποκατάστασιν, δι' οὗ συλλέγει πᾶν τὸ οἰκεῖον ἀγαθόν, ὃ ἀμερίστως καὶ ἀχρόνως χωρεῖν οὐκ ἠδύνατο· δύο γάρ, ὡς καὶ ἤδη προείρηται [p. 17, 23], ταῦτα μέτρα τῆς τε διαμονῆς καὶ τῆς τελειότητός ἐστι τῶν ὄντων, αἰὼν καὶ χρόνος, ὃ μὲν τῶν νοητῶν ἑνάδων περιοχὴ μία καὶ ἀπλήθυντος ὤν, ὃ δὲ τῶν ἐκεῖθεν προελθόντων τῆς ἀιδιότητος ἢ τῆς ἐπὶ πλέον ἢ ἐπ' ἔλαττον διαμονῆς ὅρος ὢν καὶ μέτρον δημιουργικόν. εἰ μὲν οὖν καὶ ἡ ψυχὴ κατὰ ταὐτὰ τῷ νῷ καὶ τοῖς θεοῖς ἐπιβολῇ μιᾷ καὶ ἀεὶ τῇ αὐτῇ πᾶν ᾕρει τὸ ἑαυτῆς γνωστὸν ἀμεταστάτως νοοῦσα, χρόνον μὲν ἐγέννησεν ἂν ἴσως, χρόνου δὲ πρὸς τὸ ἑαυτῆς τέλος οὐκ ἂν ἐδεήθη. ἐπειδὴ δὲ μεταβατικῶς νοεῖ καὶ
C ἀποκαταστατικῶς, ᾗ μέν τις ὅλου δεῖται τοῦ χρόνου, ᾗ δὲ μορίου γέ τινος χρονικοῦ τοῦ αὐτῇ πρός τε τὰς νοερὰς καὶ τὰς γενεσιουργοὺς ἀρκέσοντος ζωάς. οὐδὲν δὲ ὅλως αἴτιον ⟨ὂν⟩ τοῦ ἑαυτοῦ δεῖται γεννήματος πρὸς τελείωσιν ⟨τὴν⟩ ἑαυτοῦ· εἴη γὰρ ἂν οὕτω καὶ τέλειον καὶ ἀτελές, πρὶν ὑποστήσῃ τὸ δεύτερον· τέλειον μέν, ἵνα καὶ γεννήσῃ, ἐπεὶ μηδὲν ἀτελὲς ἄλλου γεννητικόν· ἀτελὲς δέ, ὅτι μηδέπω μετέσχε τοῦ τελειοῦντος αὐτό. καὶ καθάπαξ δὲ ἄτοπον τῶν ἀπ' αὐτῶν προελθόντων λέγειν δεῖσθαι τὰ αἴτια. μέγιστον μὲν οὖν τοῦτό σοι τεκμήριον ἔστω τοῦ τὸν χρόνον μὴ εἶναι γέννημα τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ὑπὸ πρώτης αὐτῆς μετέχεσθαι.

μετὰ τοῦτο δὲ χρὴ νοεῖν, ὡς καὶ τὰ ἄψυχα χρόνου μετέχει. καὶ οὐ τότε μετέσχε μόνον, ὅτ' ἐφύετο, καθάπερ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἕξεως, ἀλλὰ καὶ νῦν, ὅτε δοκεῖ πάσης ἐστερῆσθαι ζωῆς, μετέχει τοῦ χρόνου, καὶ οὐχ ὥσπερ λέγεται

Q D (ς)
3 ὑπ' αὐτοῦ om **D** 5 alterum καὶ del? 11 μία om **D** 19 καὶ **Q** : καὶ πρὸς **D** ς 20 ἀρκέσοντα **Q** 21 ἑαυτοῦ ς : αὐτοῦ **D** : ἑαυτῶν **Q** 24 δήποτε **D** : μηδέποτε ς

⟦καὶ⟧ ζῆν, ὅτι συντέτακται τοῖς ὅλοις καὶ συμπαθῆ πρὸς τὸ πᾶν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἰδίως καθ' αὑτὰ χρόνου μετέχει τινὸς καὶ ταύτῃ, ᾗ ἄψυχά ἐστιν, ἀεὶ ἀπολλύμενα μέχρι τελέας φθορᾶς· οὐ γάρ ἔστιν ὅπου μὴ πάρεστιν ὁ χρόνος. καὶ D εἴποι δ' ἂν ὁ μὲν οἰκοδόμος, πόσον χρόνον ἀντίσχοι ἂν ὁ τοῖχος, ὁ δ' ὑφάντης περὶ χιτῶνος ἢ ὅλως ἐσθῆτος, ὁμοίως καὶ ἕκαστος τῶν τεχνιτῶν περὶ τῆς ἑαυτοῦ δημιουργίας, εἰ καὶ μὴ οὕτως ἀφωρισμένως, ὡς περὶ τῆς φυσικῆς ποιήσεως ἔστιν εἰπεῖν, ὁ δὲ μάντις περὶ πάντων, ἅτε καὶ τὴν ἐκ τοῦ παντὸς ἀπονενεμημένην τοῖς πράγμασι διάστασιν χρονικὴν δυνάμενος θεωρεῖν. πρὸς τούτοις δέ, ἐπειδὴ καὶ ψυχικαὶ καὶ σωματικαὶ μεταβολαὶ καὶ κινήσεις καὶ ἠρεμίαι καὶ ὅλως πάντα τὰ ὡς ἂν ἀντικείμενα τῶν ἐγκοσμίων πραγμάτων μετρεῖται τῷ χρόνῳ, δεῖ πάντων αὐτὸν ἐξῃρῆσθαι τούτων· τὸ γὰρ ὑπὸ πλειόνων καὶ τούτων ἀνομοίων ⟨ὄντων⟩ μετεχόμενον ἓν καὶ ταὐτὸν ὂν ἀεὶ καθ' αὑτὸ προϋφεστὼς οὕτω μετέχεται ὑπ' ἐκείνων, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν πᾶσιν ὂν πανταχοῦ ἐστιν ἀμερίστως, ὡς τὸ νῦν πανταχοῦ ἐστιν ἓν ὂν κατ' ἀριθμὸν ἀμερὲς καὶ οὐδενὸς ἴδιον τῶν εἶναι κατ' αὐτὸ λεγομένων. ὃ καὶ Ἀριστοτέλης [phys. ϑ 10. 266ᵃ 10 ss] ἰδὼν ἔδειξεν εἶναί τι ἀσώματον καὶ ἀμερὲς ἓν πανταχοῦ ταὐτὸν ὄν, τὸ E νῦν τοῦτο λαβών. ἔτι δὲ μὴ ὂν μὲν οὐσία, ἀλλὰ συμβεβηκός, οὐκ ἂν οὕτω δημιουργικὴν ἐπεδείκνυτο δύναμιν, ὡς τὰ μὲν ἀιδίως γιγνόμενα ποιεῖν, τὰ δὲ χρονιώτερα, τὰ δὲ τούτων μὲν βραχυπορώτερα, τῶν δὲ ἀσθενεστέρων φύσεων μακροπορώτερα, πᾶσι δὲ τὸ πρόσφορον καὶ οἰκεῖον ἀπονέμειν μέτρον τῆς ἐν τοῖς οὖσι διαμονῆς. εἰ δ' ἔστιν οὐσία δημιουργική, οὔτ' ἂν ἡ ὅλη ψυχὴ εἴη οὔτ' ἂν ψυχῆς μόριον· ἄλλη γὰρ ἔννοια ψυχῆς καὶ ἄλλη χρόνου, καὶ ἑτέρων καὶ οὐ τῶν αὐτῶν ἑκάτερον αἴτιον· ψυχὴ μὲν γὰρ ζωῆς μεταδίδωσι καὶ κινεῖ τὰ πάντα (διὸ καὶ ὁ κόσμος, ὡς ἐπλησίασε τῇ ψυχῇ, ζωῆς ἐπληρώθη καὶ μετέσχε κινήσεως), χρόνος δὲ

Q D (ς)
1 an ζῇ? 10 ἀπονενεμημένον **Q** 13 ἂν om **D** 16 προυφεστὸς ς μετέχεσθαι ll. : em s 17 s 21 πανταχῇ ter **Q** 22 λαβὸν **QD** : em ς 25 s cf. I 116, 20 cum adn.

*διεγείρει τὰ δημιουργήματα πρὸς τὴν αὐτῶν τελείωσιν καὶ
μέτρον ἐστὶ τῶν ὅλων καὶ ἀιδιότητός τινος χορηγός. κατα-
δεέστερος δὲ ψυχῆς οὐκ ἂν εἴη, εἴπερ αὐτοῦ καὶ ψυχὴ
μετέχει, καὶ εἰ μὴ κατὰ τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ κατά γε τὰς μετα-
βατικὰς ἑαυτῆς ἐνεργείας· καὶ γὰρ ἡ τοῦ παντὸς ἀπαύστως
F ἐνεργεῖν εἴρηται καὶ ζῆν ἐμφρόνως πρὸς τὸν σύμπαντα
χρόνον. λείπεται ἄρα καὶ οὐσίαν εἶναι καὶ ψυχῆς μὴ
δεύτερον. ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐνθυμητέον, ὡς εἰ μὲν ὁ αἰὼν ἢ
γέννημα ἦν τοῦ νοῦ ἢ δύναμίς τις νοερά, ἔδει καὶ τὸν
χρόνον τοιοῦτόν τι λέγειν εἶναι τῆς ψυχῆς. εἰ δὲ μέτρον
ἐξῃρημένον τοῦ πλήθους τῶν νοητῶν ὁ αἰὼν καὶ περιοχὴ
τῆς πάντων ἀιδιότητος καὶ τελειότητος, πῶς οὐχὶ καὶ ὁ
χρόνος τοῦτον ἕξει τὸν λόγον πρὸς τὴν ψυχὴν καὶ τὸν
ψυχικὸν διάκοσμον, ταύτῃ διαφέρων, ᾖ καὶ τὰ προελθόντα
246 πάντα τῶν μεινάντων αἰτίων; ὅ τε γὰρ αἰὼν πλείονα δεί-
κνυσι τὴν πρὸς τὰ ὑφ' ἑαυτοῦ μετρούμενα ὑπεροχὴν ἤπερ
ὁ χρόνος· ὃ μὲν γὰρ καὶ τὰς οὐσίας τῶν νοητῶν καὶ τὰς
ἑνάδας ἐξῃρημένως περιέχει, ὃ δὲ τὰς οὐσίας οὐ μετρεῖ τῶν
πρώτων ψυχῶν, ἅτε συντεταγμένος αὐταῖς μᾶλλον καὶ σὺν
αὐταῖς ἀπογεννηθείς, ὡς δέ φασιν ἔνιοι τῶν Πλατωνι-
κῶν, οὐδὲ τὰς νοερὰς ἐνεργείας, καίτοι σαφῶς τοῦ Πλά-
τωνος τὴν μίαν καὶ ὅλην ψυχὴν καὶ θείου καὶ ἔμφρονος
ἦρχθαι βίου πρὸς τὸν ξύμπαντα χρόνον ἀποφηναμένου·
τά τε νοητὰ μᾶλλον ἥνωται πρὸς τὸν αἰῶνα ἤπερ τὰ ἐγ-
κόσμια πρὸς τὸν χρόνον, οὕτως ἄγαν, ὡς καὶ τῶν θεωρητι-
κωτέρων φιλοσόφων ἐνίους μηδὲν ἄλλο τὸν αἰῶνα ἢ τὸν
ἕνα καὶ ὅλον νοῦν ὑπολαβεῖν εἶναι. τὸν δὲ χρόνον τοῖς ἐν
χρόνῳ πράγμασιν οὐδεὶς ἂν τῶν σωφρονούντων εἰς ταὐ-
τὸν ἄγειν ἐθελήσειε διὰ τὴν πολλὴν αὐτῶν ἀπόστασιν καὶ
ἑτερότητα. Εἰ τοίνυν μήτε κινήσεώς τι ὁ χρόνος μήτε
B παρακολούθημα ψυχικῆς ἐνεργείας ἢ ὅλως γέννημα ψυχῆς,
μήθ' ὥς τινες νεανιευόμενοι κατὰ τῶν θείων πραγμάτων
λέγουσιν, ὡς ὁ μὲν τοῦ θατέρου κύκλος ὁ ψυχικὸς χρόνος*

Q D
1 *αὐτῶν* ll. 6 cf. u. 22s 7 *οὐσίας* **D** 16 *ἤπερ* **Q**
22s cf. Tim. 36E 24 ad *τε* cf. u. 15 *ἤπερ* **Q**

ἐστίν, αἰὼν δὲ ὁ ταὐτοῦ (τοιαῦτα γὰρ ἤκουσα καὶ τοῦ Θεοδώρου φιλοσοφοῦντος), ἵνα δὴ αὐτοὶ κατὰ τὸν ἡνίοχον τεταγμένοι κρείττους ὦσι καὶ χρόνου καὶ αἰῶνος· ὧν εἴ τις ἐπανορθοῦσθαι σπουδάζοι τὴν ὑπόληψιν, αὐτὰ μὲν ἐκεῖνα τὰ μόρια τῆς ψυχῆς οὐκ ἂν εἰς ταὐτόν ποτε χρόνῳ καὶ αἰῶνι συναγάγοι, ῥέπειν δὲ τὸν μὲν θατέρου κύκλον ἐπὶ τὰ ἔγχρονα, τὸν δὲ ταὐτοῦ πρὸς τὰ αἰώνια συγχωρήσειεν — ἐπειδὴ τοίνυν τούτων οὐδὲν δοκιμάζομεν, τί ἂν εἴη ὁ χρόνος; οὐ γὰρ ἱκανὸν ἴσως μέτρον εἰπεῖν τῶν ἐγκοσμίων, οὐδ' ὧν ἐστιν ἀγαθῶν αἴτιος, ἀλλ' εἰς δύναμιν ἀντιληπτέον αὐτοῦ τῆς ἰδιότητος. ἆρ' οὖν κράτιστον οὐσίαν αὐτὸν ὄντα καὶ ψυχῆς τελειωτικὸν καὶ πᾶσι παρόντα νοῦν εἶναι λέγειν οὐχὶ μένοντα μόνον, ἀλλὰ καὶ κινούμενον, μένοντα μὲν κατὰ τὴν ἔνδον ἐνέργειαν, καθ' ἣν καὶ ἔστιν αἰώνιος ὄντως, κινούμενον δὲ κατὰ τὴν ἔξω προϊοῦσαν, καθ' ἣν ὁρίζει πᾶσαν μετάβασιν; τοῦ γὰρ αἰῶνος καὶ καθ' ἣν ἔνδον ἔχει καὶ C *καθ' ἣν εἰς τὰ αἰώνια ἐνεργεῖ τὸ μένειν ἔχοντος αὐτὸς κατὰ τὴν ἑτέραν ἐκεῖνον ἀπεικονισάμενος, κατὰ δὲ τὴν λοιπὴν διαστὰς ἐγένετο μένων καὶ κινούμενος. τί δ' ἂν εἴη νοητὸν ἅμα καὶ γενητόν; τί δ' ἂν εἴη μεριστὸν ἅμα καὶ ἀμέριστον; ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τῆς ψυχικῆς οὐσίας πάντα ταῦτα προσηκάμεθα, καὶ οὐδ' ἄλλως δυνάμεθα τῆς μεσότητος ταύτης κατακρατῆσαι τελέως, εἰ μὴ τρόπον τινὰ τοῖς ἀντικειμένοις ἐπ' αὐτῆς χρησαίμεθα. τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ τὴν τοῦ χρόνου φύσιν ὁρῶντες πῇ μὲν ἀκίνητον οὖσαν, πῇ δὲ κινουμένην, μᾶλλον δὲ οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ πρὸ ἡμῶν ὁ φιλόσοφος διὰ μὲν τοῦ εἶναι αἰώνιον τὴν ἐν ταὐτῷ μένουσαν αὐτοῦ νοερὰν μονάδα παρέστησε, διὰ δὲ τοῦ κινητὸν τὴν ἔξω φερομένην αὐτοῦ καὶ μετεχομένην ἐνέργειαν ὑπό τε ψυχῆς καὶ κόσμου τοῦ σύμπαντος ἐνεδείξατο; μὴ γὰρ οἰηθῶμεν τὸ αἰώνιον τοῦτο ψιλὸν δηλοῦν τὸ αἰῶνος αὐτὸν ὑπάρχειν εἰκόνα (τί γὰρ ἐκώλυεν αὐτόθεν εἰπεῖν αἰῶνος εἰκόνα, ἀλλ' οὐκ αἰώνιον;), ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο δηλοῦν ἐθέλει, φύσιν αὐτὸν αἰ-*

Q D (ς)
23 *αὐτῆς* **D** ς : *αὐτοῖς* **Q** 24 *χρησάμεθα* **D** : *χρησόμεθα* ς
31 *ὑπάρχει* fort. **Q**

D *ώνιον ἔχειν, οὐχ οὕτως, ὡς τὸ αὐτοζῷον ἔλεγεν αἰώνιον· ἐκεῖνο γὰρ καὶ τῇ οὐσίᾳ καὶ τῇ ἐνεργείᾳ τοιοῦτον, ὁ δὲ χρόνος τῇ μὲν αἰώνιος, τῇ δὲ ἔξω δόσει κινητός. διὸ καὶ οἱ θεουργοὶ καλοῦσιν αὐτὸν αἰώνιον καὶ οὐ Πλάτων μόνος· εἰκότως· καὶ γὰρ ⟨εἰ⟩ τὸ μέν ἐστι μόνως κινητὸν καὶ καθ' αὑτὸ καὶ κατὰ τὰ μετέχοντα αὐτοῦ, κινήσεως μόνης αἴτιον ὂν ὥσπερ ψυχή (μόνως γοῦν ἑαυτήν τε κινεῖ καὶ τὰ ἄλλα), τὸ δὲ μόνως ἀκίνητον, ἑαυτό τε ἀμετάβατον φυλάττον καὶ τοῖς ἄλλοις τοῦ ἀεὶ ὡσαύτως ὂν αἴτιον, καὶ τοῖς κινουμένοις διὰ ψυχὴν τὸ μέσον εἶναι δεῖ τούτων ἄκρων ὄντων (τοῦ μὲν ἀκινήτου κατ' ἄμφω, τοῦ δὲ κινητοῦ ⟦τὸ⟧ καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν καὶ κατὰ τὴν εἰς ἄλλο δόσιν) ἀκίνητον ὂν ἅμα καὶ κινούμενον, ἀλλὰ ἀκίνητον μὲν καθ' αὑτό, κινούμενον δὲ ἐν τοῖς μετέχουσι. τοιοῦτος δὲ ὁ χρόνος· καὶ γὰρ εἰ ὁ ἐν τοῖς μετέχουσίν ἐστιν ὡς τὸ ἀριθμούμενον ἀριθμός, τίς ἔσται ὁ κατὰ τὸ ἀριθμεῖν ἐκεῖνον ὢν ἀριθμός; τὸ μὲν οὖν τὴν μερικὴν ψυχὴν λέγειν ἄτοπον· ὑστερογενὴς γάρ ἐστιν ὁ ἐν ταύτῃ τὸν χρόνον ἀριθμῶν ἀριθμὸς οὕτως, ὡς ὁ τοὺς δακτύλους ἀριθμῶν ἐν ἡμῖν.
E οὔκουν ἐκεῖνος ὁ ποιήσας πέντε τοὺς δακτύλους, ἀλλ' ὁ γενομένους ἀριθμῶν ὑπὸ τῆς φύσεως τοσούτους. ἡμεῖς δὲ ζητοῦμεν τὸ αἴτιον τοῦ εἶναι τὸν ἀριθμούμενον χρόνον. οὗτος οὖν ἐστιν ὁ αὐτὸς μὲν ἀκίνητος μένων, καθ' ἑαυτὸν δὲ ἀνελίττων τὸν ἀριθμούμενον. ὅλως δὲ εἰ κινητός ἐστιν ὁ ἐμφανὴς χρόνος, πᾶν δὲ τὸ κινητὸν ἄλλο τι ὂν κινητόν ἐστιν (οὐ γὰρ ἡ κίνησις κινητόν, ἀλλὰ τὸ κινούμενον), εἶναι δεῖ καθ' ἑαυτὸν * * * τὸν χρόνον, ἵν' ᾖ κινητός. κατ' ἐκεῖνο ⟨μὲν⟩ οὖν ἐστιν ὡς ἀληθῶς καὶ ἐν ἑαυτῷ, καθὸ δὲ ἐν τοῖς μετέχουσίν ἐστι, κινητός ἐστι καὶ μετ' ἐκείνων, ἐξαπλῶν ἑαυτὸν εἰς ἐκεῖνα. ἔστιν οὖν αἰώνιος μὲν καὶ μονὰς καὶ*

Q D (ς)
4 cf. or. chald. 46 5 *εἰκότως* del.? ⟨ ⟩ ins s 8 *ἑαυτόν* ll. : em s 8 s *φυλάττων* **Q** 9 *ὂν* **D**ς : *ὢν* **Q** 10 *ἄκρων* om **D** 11 *τὸ* **QD** : *τοῦ* ς 12 prius *καὶ* om **D** *αὐτοῦ* ll. 15 *εἰ ὁ* om **D** 19 *οὕτως* ci s : *οὗτος* ll. 20 *οὐκοῦν* **D** 22 *τὸ* ς : *τὸν* **QD** 27 *καὶ ἐν τοῖς μετέχουσι* sim. exciderunt *ἐκεῖνον* **D**ς 28 *καὶ* om **D**

κέντρον κατ' οὐσίαν ὁ χρόνος καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ μείνασαν ἐνέργειαν, συνεχὴς δὲ ἅμα καὶ ἀριθμὸς καὶ κύκλος κατὰ τὸ προϊὸν καὶ τὸ μετεχόμενον. νοῦς ἄρα τις οὗτός ἐστι προϊών, ἱδρυμένος μὲν ἐν αἰῶνι καὶ διὰ τοῦτο αἰώνιος καὶ αὐτὸς εἶναι λεγόμενος, ἐπεὶ μηδὲ ἄλλως εἰς τελειοτέραν ἀφομοίωσιν τῶν παραδειγμάτων τοῖς ἐγκοσμίοις συνετέλεσεν, εἰ μὴ πρότερον αὐτὸς ἐκείνων ἐξήρτητο, προϊὼν δὲ καὶ πολὺς ῥέων ἐπὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ φρουρούμενα πράγματα. ὅθεν, οἶμαι, καὶ οἱ τῶν θεουργῶν ἀκρότατοι θεὸν καὶ τοῦτον F *ὕμνησαν, ὡς Ἰουλιανὸς ἐν ἑβδόμῳ Τῶν Ζωνῶν, καὶ τοῖς ὀνόμασι τούτοις ἐσέμνυναν, δι' ὧν ἐκφαίνεται ἐν τοῖς μετέχουσι τὰ μὲν πρεσβύτερα ποιῶν, τὰ δὲ νεώτερα, καὶ πάντα κύκλῳ περιάγων· καὶ γὰρ γελοῖον αἰῶνος ὄντα εἰκόνα τοῦτο δὴ εἶναι τὸ ἐν τοῖς ἀριθμουμένοις μόνον ὑφεστὸς χρονικὸν εἴδωλον· πῶς γὰρ εἰκὼν θεοῦ τοσούτου τοῦ αἰῶνος τὸ τοιοῦτον ἐν ὑποκειμένῳ ὄν, μᾶλλον δὲ ἐν τῷ ἐν ὑποκειμένῳ ὄντι φανταζόμενον καὶ συμβεβηκὸς ὂν αὐτὸ συμβεβηκότος; εἰ δὲ καὶ νοῦς μὲν αἰῶνος δεύτερος, ψυχὴ δὲ* 247 *νοῦ μίμημα, πῶς οὐχὶ ὁ χρόνος αἰῶνος ὢν εἰκὼν κρεῖττόν τι καὶ αὐτῆς ⟨ἂν⟩ εἴη τῆς ψυχῆς καὶ οὐσιωδέστερον; ὡς γὰρ νοῦς πρὸς ψυχήν, οὕτως αἰὼν ἔσται πρὸς χρόνον, καὶ ἐναλλάξ· ὥστε χρόνος πρὸ ψυχῆς, ὡς πρὸ νοῦ αἰών, καὶ μετέχοιτο μὲν ⟨ἂν⟩ ὑπ' αὐτῆς, οὐ μετέχοι δ' ἂν αὐτῆς, ὡς οὐδὲ τοῦ νοῦ ὁ αἰών, ἀλλ' ἔμπαλιν. νοερὰν ἄρα τινὰ φύσιν ἔχων κατ' ἀριθμὸν περιάγει τὰ μετέχοντα αὐτοῦ, τά τε ἄλλα καὶ τὰς ψυχάς· καὶ γὰρ ὁ μὲν χρόνος αἰώνιός ἐστιν οὐ τῇ οὐσίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ ἐνεργείᾳ τῇ ἔνδον ἀεὶ ὁ αὐτὸς ὤν, καθ' ἣν δὲ μετέχεται μόνην ὑπὸ τῶν ἔξω κινητός ἐστι συνεκτείνων ἐκείνοις τὴν ἑαυτοῦ δόσιν καὶ ἐφαρμόζων. ψυχὴ δὲ πᾶσα καὶ κατὰ τὰς ἔνδον ἐνεργείας μεταβατικῶς κινεῖται καὶ κατὰ τὰς ἐκτός, δι' ὧν τὰ σώματα κινεῖ. καί μοι δοκοῦσιν ⟨οἱ⟩ τὴν φύσιν αὐτοῦ ταύτην κατα-*

Q D (ς)

1 *αὐτῶ* ll. 5s desideratur *ἄν* 10 cf. or. chald. 46 14 *τοῦτο δὴ* : fort. *τοῦτον* uel *αὐτὸν* 16 *τὸ τοιοῦτον* scil. *τὸ εἴδωλον* 16s *ὄν — ὑποκειμένῳ* om **D** 17 *ὢν* ll. *αὐτὸς* ll. 18 *καὶ* om **D**ς 22 *ὥστε* **QD** : *ὥσπερ* ς *ὡς* **QD** : *οὕτως* ς 32ss cf. in remp. II 17, 23ss

νενοηκότες οὕτως αὐτὸν ὀνομάσαι χρόνον, χορόνοόν τινα ἐθελήσαντες εἰπεῖν καὶ οἷον χορεύοντα νοῦν, συντεμόντες
B *δὲ τάχα μὲν δι' ἐπίκρυψιν χρόνον ὠνόμασαν, τάχα δὲ καὶ διότι μένων τε ἅμα καὶ χορεύων καὶ τῷ μὲν ἑαυτοῦ μένων, τῷ δὲ χορεύων, ὥσπερ ἐφ' ἡμισείας ἐστὶ νοῦς καὶ χορευτικός. μέρος οὖν ἑκατέρου συντιθέντες τὴν θαυμαστὴν καὶ δημιουργικὴν φύσιν τοῦ θεοῦ τούτου σημαίνουσι. καὶ ἔοικεν, ὡς ὁ δημιουργὸς ἀπὸ νοῦ ἄρχεται κοσμεῖν τὸ πᾶν νοερὸς ὤν, οὕτως ὁ χρόνος ἀπὸ ψυχῆς ἄρχεσθαι τελειοῦν αὐτὸς ὑπερκόσμιος ὤν· ὅτι γὰρ οὐ μόνον ἐστὶν ἐγκόσμιος, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρότερον ὑπερκόσμιος, δῆλον, εἴπερ ὡς ὁ αἰὼν ἔχει πρὸς τὸ αὐτοζῷον, οὕτως ἔχει ὁ χρόνος πρὸς τόνδε τὸν κόσμον ἔμψυχον ὄντα καὶ ἔννουν καὶ ὅλον εἰκόνα τοῦ αὐτοζῴου, καθάπερ ὁ χρόνος αἰῶνος. εἰ δ' οὖν χορόνοός ἐστι, μένων χορεύει, καὶ διὰ τὸ μένον αὐτοῦ καὶ αἱ χορεῖαι ἀπειροί εἰσι καὶ ἀποκαθίστανται· πρῶτος γὰρ τῶν νῶν περὶ τὴν ὅλην χορεύσας δημιουργίαν ᾗ μὲν ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχει καὶ νοῦς ἐστι κατ' οὐσίαν, αἰώνιος εἴρηται, ᾗ δὲ χορεύει, ψυχάς τε καὶ φύσεις καὶ σώματα κύκλῳ περιάγει καὶ περιοδικῶς ἀποκαθίστησιν, ὡς συντόμως εἰπεῖν· ὁ γὰρ κόσμος*
C *κινεῖται μὲν ὡς ψυχῆς μετασχών, τεταγμένως δὲ κινεῖται, διότι νοῦ μετέσχεν (οὕτω γὰρ καὶ ἐν Νόμοις* [X 897B] *εἶπεν νοῦν θεῖον προσλαβοῦσαν τὴν ψυχὴν ὀρθὰ καὶ ἔμφρονα παιδαγωγεῖν), περιοδικῶς δὲ κινεῖται τῇ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κινήσει, μιμούμενος, λέγοιτο ἄν, τὴν ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ νοῦ μονὴν διὰ τὴν πρὸς τὸν αἰῶνα τοῦ χρόνου μίμησιν. καὶ τοῦτ' ἔστι τὸ ὁμοιότερον αὐτὸν τῷ παραδείγματι ποιῆσαν τῷ ἐν ἑνὶ μένοντι, τὸ εἰς τὸ αὐτὸ ἀποκαθίστασθαι καὶ ἓν διὰ τῆς κατὰ τὸν χρόνον κυκλήσεως. καὶ ἔχεις ἐκ τούτων πάντων πάντα τὰ αἴτια τοῦ χρόνου κατὰ Πλάτωνα· ποιητικὸν μὲν αἴτιον τοῦ χρόνου ὁ δημιουργός, παράδειγμα δὲ ὁ αἰών, τέλος δὲ ἡ κατὰ τὰς περιόδους τῶν κινουμένων εἰς τὸ ἓν περιαγωγή· τὸ γὰρ μὴ*

Q D (ς)

12 *αὐτοζῷον* **Q** : *ζῷον* **D**ς   *ὁ χρόνος* om **Q**; fort. ⟨*ὁ χρόνος*⟩ *ἔχει*   16 *περὶ* **D**ς : *τὲ* **Q**   20 *γὰρ* om **Q**   24 *κινεῖσθαι* **QD** : em ς

μεῖναν ἐν τῷ ἑνὶ τῆς γε εἰς τὸ ἓν περιαγωγῆς ἐφίεται, διὰ ταύτης τυχεῖν ἐφιέμενον τοῦ ἑνός, ὅ ἐστι τῷ ἀγαθῷ ταὐτόν· ὅτι γὰρ οὐδ' ἡ πρόοδος αὐτοῦ μία τις καὶ ἐπ' εὐθείας καὶ οἷον γραμμή τις ἄπειρος ἐφ' ἑκάτερα, ἀλλ' ὡρισμένη τε καὶ περιγεγραμμένη καὶ περί τε τὸν πατέρα τῶν ὅλων καὶ τὴν τοῦ χρόνου μονάδα χορεύουσα καὶ ἀνελίττουσα πᾶν τὸ τῆς D *δημιουργίας σθένος καὶ πάλιν ἀποκαθισταμένη καὶ τοῦτο ποιοῦσα πολλάκις, μᾶλλον δὲ ἀπειράκις, οὐ μόνον ἀπαιτεῖ τὸ εὔλογον, εἰ δεῖ τὸ ἀναγκαῖον εὔλογον καλεῖν (πόθεν γὰρ τοῖς μετέχουσι τοῦ χρόνου τὸ ἀποκαθίστασθαι μὴ τοῦ μετεχομένου ταύτην ἔχοντος τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς κινήσεως;), οὐδ' ἂν πρὸς τῷ εὐλόγῳ καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος ἀνάπτυξιν μόνην ἐπιμαρτύραιο, δι' ἧς ὁμογνωμονοῦν σοι καὶ τὸ τῶν ὀνοματοθετῶν ἐπηβολώτατον ἐπιδείξεις, ἀλλὰ καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Πλάτωνος αὐτοῦ φήσαντος* [38A]· *ἀλλὰ χρόνου ταῦτα αἰῶνα μιμουμένου καὶ κατ' ἀριθμὸν κυκλουμένου γέγονεν εἴδη· πρῶτος γὰρ τῶν κινουμένων κυκλούμενος κατὰ τὴν εἰς τὰ ἔξω προϊοῦσαν ἐνέργειαν καὶ μετὰ τὴν πᾶσαν ἀνέλιξιν τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ἀποκαθιστάμενος οὕτω καὶ τὰς τῶν ἄλλων ἀποκαθίστησι περιόδους, ὅλῳ μὲν ἑαυτοῦ τῷ προελθόντι τὴν πρώτως αὐτοῦ μετέχουσαν ψυχὴν περιάγων, μορίοις δέ τισιν ἑαυτοῦ τάς τε ἄλλας ψυχὰς καὶ τὰς φύσεις καὶ τὰς οὐρανίους περιφορὰς καὶ πρὸς τοῖς τελευταίοις πᾶσαν τὴν γένεσιν· διὰ γὰρ αὐτὸν κυκλούμενον κύκλῳ πάντα περιάγεται. κύκλοι* E *δὲ ἄλλων ἄλλοι βραχυπορώτεροί τε καὶ μακροπορώτεροι· καὶ γὰρ αὖ πάλιν εἰ ὁ δημιουργὸς αὐτὸς εἰκόνα κινητὸν τοῦ αἰῶνος τὸν χρόνον ποιεῖ καὶ κατὰ τὴν νόησιν ἑαυτοῦ τὴν περὶ τὸν αἰῶνα τοῦτον ὑφίστησι, δεῖ τὸ κινητὸν τοῦ χρόνου κυκλικὸν εἶναι καὶ χορευτικόν, ἵνα μηδὲ τοῦ αἰῶνος ἀποστατῇ καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ νόησιν τοῦ πατρὸς ἀνελίττῃ· καὶ γὰρ ὅλως τὸ κινητὸν τοῦ χρόνου περιληπτικὸν ὂν τῶν κινή-*

Q D (ς)

4 *ὡσρισμένη* **D** sic : *ὡς ὡρισμένη* ς 14 *ἐπιβολώτατον* **D** ς *ἀ^{ε}πο^{ι}δείξεις* **Q** : *ἐπιδείξεις* **D** : *ἀποδείξεις* ς 17 *ἀριθμῶν* **Q** 19 *ἀνάλεξιν* **QD** : em ς 26 cf. p. 23, 25 s cum adn. 30 *μήτε* ll.

σεων πασῶν ὡρίσθαι πολὺ πρότερον τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ μετρουμένων ὀφείλει· οὐ γὰρ ἡ ἀμετρία μετρεῖ τὰ ὄντα, ἀλλὰ τὸ πρῶτον μέτρον, ὥσπερ οὐδ᾽ ἡ ἀπειρία περατοῖ, ἀλλὰ τὸ πρώτιστον πέρας. κινεῖται δὲ ὁ χρόνος οὔτε κατὰ τὴν ψυχὴν οὔτε κατὰ τὴν φύσιν οὔτε κατὰ τὸ σωματοειδὲς καὶ φαινόμενον· μερισταὶ γὰρ ἂν οὕτως αὐτοῦ καὶ οὐ περιληπτικαὶ τῶν ὅλων αἱ κινήσεις ἐπιτελοῖντο, ἔτι δὲ ἀνωμαλίας ἂν μετέχοιεν ἢ πλείονος ἢ ἐλάττονος καὶ χρόνου δέοιντ᾽ ἂν καὶ αὐταί· πᾶσαι γὰρ αὗται ἐν χρόνῳ καὶ οὐκ ἐν προόδῳ F *θεωροῦνται, ὡς αἱ μετρητικαὶ τῶν ὅλων, ἀλλ᾽ ἐν ποιότητι ζωῆς ἢ φορᾶς ἢ πάθους. ἡ δὲ τοῦ χρόνου κίνησις καθαρὰ καὶ ἀδιάφορός ἐστι καὶ πρόοδος ἀνεπίτατος καὶ ἀχάλαστος καὶ εὔτακτος καὶ ἴση καὶ ὁμοία καὶ ἡ αὐτή· καὶ γὰρ τῶν ὁμαλῶν καὶ τῶν ἀνωμάλων ἐξῄρηται καὶ ὁμοίως ἀμφοτέραις πάρεστιν, οὐκ ἀλλοιουμένη διὰ τὰς κινήσεις αὐτὰς ἀλλοιουμένας, ἀλλὰ μένουσα ἡ αὐτὴ χωρὶς ἀνωμαλίας πάσης, ἐγερτικὴ τῶν κατὰ φύσιν ὅλων κινήσεων καὶ ἀποκαταστατικὴ καὶ μετρητική, ἀμιγῶς μὲν ἔχουσα πρὸς τὰ μετρούμενα παρ᾽* 248 *αὐτῆς κατὰ τὸ τῆς νοερᾶς ἐνεργείας ἰδίωμα, προϊοῦσα δὲ μεταβατικῶς καὶ αὐτοκινήτως, καὶ ταύτῃ τῷ ψυχικῷ διακόσμῳ προσήκουσα, ἐνυπάρχουσα δὲ τοῖς ὑπ᾽ αὐτῆς ἀφοριζομένοις καὶ τελειουμένοις κατὰ πρωτουργὸν αἰτίαν τῆς φύσεως, ἑνὶ δὲ οὐδενὶ τῶν ὄντων κατὰ πάντα προσεοικυῖα· καὶ γάρ πως ἔδει τὸ τῶν ὅλων μέτρον ἐοικέναι μὲν τοῖς πᾶσι καὶ συγγενῶς ἔχειν πρὸς πάντα, μηδενὶ δ᾽ εἶναι τῶν μετρουμένων ταὐτό. πρόεισιν οὖν ἡ τοῦ χρόνου κίνησις ἀνελίττουσα καὶ διαιροῦσα καὶ μεριστῶς ἐκφαίνουσα τὴν ἀμερῆ καὶ μείνασαν δύναμιν, καθάπερ τις ἀριθμὸς πάντα τὰ εἴδη τῆς μονάδος διῃρημένως ὑποδεχόμενος καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφων καὶ ἀνακυκλούμενος· οὕτω γὰρ δὴ καὶ ἡ τοῦ χρόνου κίνησις κατὰ τὰ ἐν τῇ χρονικῇ μονάδι μέτρα προελθοῦσα πέρας ἀρχῇ συνάπτει, καὶ τοῦτο ἀπειράκις, τάξιν*

Q D (ς)

4. 5 *τὴν* bis om **D**ς 8 *δέοιτ᾽* **Q** 9 etiamne priore loco *αὐται* scrib.? post *αὐταὶ* ins **Q** : *ψυχῆς καὶ φύσεως καὶ σώματος* : glossema manifestum 10 *μετρικαὶ* **D**ς 12 secundum *καὶ* om **D**ς 18 *μετρικὴ* **D** 30 *γὰρ* om **D**ς 32 *ἀρχὴ* **Q**

μὲν ἔχουσα καὶ αὐτὴ θείαν, οὐ μέντοι τὴν ταττομένην, ὥς φησι καὶ ὁ φιλόσοφος Ἰάμβλιχος, ἀλλὰ τὴν τάττουσαν, οὐδὲ τὴν ἑπομένην τοῖς προηγουμένοις, ἀλλὰ τὴν ἀρχηγὸν B *τῶν ἀποτελουμένων. μετρεῖται δὲ ὅμως καὶ αὐτὴ ἐξ οὐδενὸς μὲν διαστατοῦ (καὶ γὰρ γελοῖον ἐκ τῶν ὑστέρων μετρεῖσθαι λέγειν τὰ πρεσβυτέραν ἔχοντα τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀξίαν), ἐκ μόνης δὲ τῆς χρονικῆς μονάδος, ἣν ἀνελίττειν ἡ πρόοδος εἴρηται, καὶ πολὺ πρότερον ἔκ τε τοῦ δημιουργοῦ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος, οὗ δὴ λέγεται καὶ εἰκών, πρὸς ὃν καὶ κινητὸς ἀπετελέσθη. πρὸς γοῦν αὐτὸν τὸν αἰῶνα λέγεται κινητὸς τὸν πάντη ἀκίνητον, ὥσπερ ἂν εἴ τις καὶ τὴν ψυχὴν μεριστὴν περὶ τοῖς σώμασιν ἔλεγεν ὡς πρὸς τὸν νοῦν, οὐχ ὅτι τοῦτο μόνον ἐστίν, ἀλλ' ὅτι πρὸς νοῦν μὲν παραβαλλομένη τοιοῦτο δόξειεν ἂν εἶναι, πρὸς δὲ τὴν μεριστὴν οὐσίαν ἀμέριστος. οὕτω καὶ ὁ χρόνος καίπερ αἰώνιος ὢν κατὰ φύσιν ὅμως εἴρηται κινητὸς ὡς πρὸς αὐτὸν τὸν αἰῶνα, διὰ δὲ τὴν τάξιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν τῇ προόδῳ συνέχειαν τό τε πρότερον καὶ ὕστερον παρ' αὐτῷ πολλοῦ δεῖ τοιοῦτον εἶναι, οἷον αὐτό τινες ὑπειλήφασιν· οὔτε γὰρ κατὰ κινήσεων μεταβάσεις μόνον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν κατ' οὐρανόν, οὔτε κατὰ ζῴων ἀνελίξεις, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, οὔτε κατὰ σω-* C *ματικῶν γενέσεων διεξόδους, ὥσπερ ἐπὶ τῆς φύσεως, οὔτε κατ' ἄλλο τοιοῦτον οὐδὲν αὐτὸ θεωρητέον ἀφωρισμένως (τῶν γὰρ μετ' αὐτὸν τάξεων ἴδια ταῦτα καθέστηκεν), ἀλλὰ κατ' αἰτίων προήγησιν καὶ συμπλοκὴν τῷ συνεχεῖ τῶν ἀπογεννήσεων καὶ πρωτουργὸν ἐνέργειαν καὶ δύναμιν ἐνεργητικὴν τῶν ποικίλων καὶ παντοδαπῶν κινήσεων. ἔστιν οὖν κινητὸς οὐ καθ' αὑτόν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀπ' αὐτοῦ μέθεξιν τὴν ἐν ταῖς κινήσεσι φανταζομένην καὶ μετροῦσαν καὶ ὁρίζουσαν τὰς κινήσεις, ὥσπερ εἴ τις λέγοι καὶ τὴν ψυχὴν μεριστὴν περὶ τοῖς σώμασι καθ' ὅσον ἐστὶν αὐτῆς μέθεξίς τις περὶ τὰ σώματα μεριστή, ἧς αὐτὴ περιέχει τὴν αἰτίαν· οὕτω γὰρ καὶ ὁ χρόνος κινητός, ὡς ἔχων τὴν αἰτίαν τῆς ἐνεργείας*

Q D (ϛ)
1 *αὐτη* ll. 17 *διὰ δὲ* : *διά τε* ll. 21 *ἐπὶ* om **Q** 22 *οὔτε* — 23 *ἀφωρισμένως* om **D** 33 *κινητὸς* **D**ϛ : *περιέχει* **Q**

τῆς ἔξω προϊούσης ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς κινήσεσι μεριστῶς ὁρωμένης καὶ συνδιισταμένης αὐταῖς. ὡς οὖν αἱ κινήσεις ἔγχρονοι γίνονται διὰ τὴν μέθεξιν, οὕτως ὁ χρόνος κινητὸς διὰ τὸ μετέχεσθαι ὑπὸ τῶν κινήσεων· πρὸς ὃ καὶ μόνον D *ὁρῶντες οἱ φυσικοὶ τῆς κινήσεως αὐτὸν ᾠήθησαν εἶναι τὸ ἀριθμητόν, τὸ αἴτιον τούτου κατιδεῖν οὐ δυνηθέντες.*

Πρῶτον μὲν οὖν ῥητέον, ὅτι οὐδὲ τὸ πᾶν ἐν κινήσει μόνον ὑφέστηκεν, ἀλλὰ δεῖ τι μένειν αὐτοῦ πάντως, ἵνα μένον κινῆται· δέδεικται γοῦν ἐν Θεαιτήτῳ [181s], *ὅτι κατὰ πάντα κινεῖσθαί τι παντελῶς ἀδύνατον. τοῦ τοίνυν ἐν μεθέξει χρόνου ἐν κινήσει ὄντος διὰ τὸ συμπαρατείνεσθαι τῇ κινήσει δεῖ τι μένειν πρὸ τούτου, καὶ τοῦτο, εἰ μὲν ἀνενέργητον, ἀδύνατον, εἰ δὲ ἐνεργοῦν, εἰ μὲν κινούμενον, πάλιν ἄλλου δεήσεται τοῦ μετροῦντος αὐτοῦ τὴν κίνησιν, εἰ δὲ ἀκινήτως ἐνεργοῦν, τοῦτ᾽ ἔστι τὸ ὡς ἀληθῶς ἰδίωμα τοῦ χρόνου. δεύτερον δὲ κοινῆς οὔσης ἐννοίας εἶναι τὰς Ὥρας θεὰς καὶ τὸν Μῆνα θεόν, ὧν καὶ ἱερὰ παρειλήφαμεν, καὶ Ἡμέραν καὶ Νύκτα θεὰς εἶναί φαμεν, ὧν καὶ κλήσεις ἔχομεν ἐκδεδομένας παρ᾽ αὐτῶν τῶν θεῶν, πολλῷ μᾶλλον ἀνάγκη τὸν χρόνον αὐτὸν εἶναι θεὸν καὶ μηνὸς καὶ ὡρῶν καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὄντα περιληπτικόν. τρίτον τοίνυν, εἰ ἔστιν ἀριθμητόν τι ὁ χρόνος, δεῖ πρὸ τοῦ ἀριθμητοῦ τὸ ἀριθμοῦν προϋπάρχειν (ταῦτα γὰρ πρὸς ἄλληλα λέγεται καὶ τοῦ ἀριθμητοῦ προϋπάρχει τὸ ἀριθμοῦν), τοῦ μὲν δυνάμει* E *τὸ κατὰ δύναμιν, τοῦ δὲ ἐνεργείᾳ τὸ κατ᾽ ἐνέργειαν. ἐκεῖνο τοίνυν ἐστὶν ὁ τῷ ὄντι χρόνος, ὅς ἐστιν αὐτοαριθμὸς πασῶν τῶν περιόδων ἑκάστην ἀριθμῶν. τέταρτον, εἴ τι μὲν ψυχῆς μετέχει, καὶ χρόνου μετέχει, οὐκ ἀνάπαλιν δέ· καὶ γὰρ τὰ ἄψυχα μετέχει χρόνου· τὸν ἄρα χρόνον ἐπέκεινα ψυχῆς θετέον. ψυχὴ δὲ πρὸ τῶν μετεχόντων ἐστὶν αὐτὴ καθ᾽ αὑτήν. πολλῷ ἄρα μᾶλλον αὐτός ἐστιν καθ᾽ ἑαυτὸν ἐπέκεινα τῶν χρόνου μετεχόντων. Πῶς οὖν ὁ τοιοῦτος εἰκὼν ἂν εἴη τοῦ αἰῶνος; λεγέσθω γὰρ πάλιν διὰ τὴν τῶν*

QD (ς)
5 ueluti Aristoteles (cf. p. 9, 23) | *αὐτῶν* **QD** : em ς 9 *κινεῖται* **Q** 16ss cf. in remp. II 16, 8ss 26 cf. in remp. II 18, 14

πραγμάτων δυσεπίγνωστον ἰδέαν. ὅτι, φησὶν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος, τὸ ἓν καὶ ἄπειρον τοῦ αἰῶνος καὶ ἤδη ὂν καὶ ὁμοῦ πᾶν καὶ ἐν τῷ νῦν μένον καὶ ἀμέτρητον ὂν μέτρον τῶν νοητῶν ἐν ἀνελίξει κυκλικῇ καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ τῷ ἐφεξῆς ἐπιδείκνυσι καὶ τῷ ἀρχὰς καὶ μέσα καὶ τέλη διακρίνοντι καὶ μηδ' ὁτιοῦν ἀπολείποντι τῶν ὑπ' αὐτοῦ περιεχομένων, καὶ ὥσπερ οὐ κινητὸς ἁπλῶς, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν αἰῶνα κινητός, οὕτως οὐδ' ἁπλῶς εἰκών, ἀλλὰ τὸ σύνολον τοῦτο αἰῶνος εἰκὼν ἂν ῥηθείη δικαίως· ἀληθινὴ γὰρ ὢν F
οὐσία καὶ ἀποκαταστατικὴ καὶ μετρητικὴ καὶ περιεκτικὴ τῶν κινήσεων ὅλως ὅμως εἰκὼν αἰῶνος εἶναι λέγεται, καὶ ἔοικεν ἡ πρώτη τῶν εἰκόνων αὐτὸς εἶναι· νοῦς μὲν γὰρ ὁ παντελὴς οὐ κυρίως εἰκὼν λέγεται τοῦ πρώτου (τί γὰρ ἂν ἀφωμοίωτο τῷ πάντῃ ἀνειδέῳ), τῶν δὲ ἐπίταδε νοῦ καὶ τῆς ἀμερίστου φύσεως χρόνος ἂν εἴη τὸ πρώτιστον, καὶ ὅλως, εἰ δεῖ τῶν μετεχόντων εἶναι τὴν εἰκόνα (τύπον γὰρ ἄλλου πρεσβυτέρου διασῴζειν βούλεται, παρ' οὗ καὶ τὸ ἰδίωμα τῆς ἰδέας καταδέχεται), χρὴ μήτε ἐν ταῖς πρωτίσταις οὐσίαις εἶναι τὴν εἰκόνα (οὐ γὰρ μετ- 249
έχουσιν ἐκεῖναι πρώτισταί γε οὖσαι, μᾶλλον δὲ αὐταὶ ὑφ' ἑτέρων μετέχονται, οὐκ ἐγγινόμεναι τοῖς μετέχουσιν, ἀλλ' ἕτερον τρόπον αὐτὰ πρὸς ἑαυτὰς ἐπιστρέφουσαι), μήτ' ἐν ταῖς αἰσθηταῖς μόναις (μετέχει γὰρ καὶ τὰ μέσα τῶν πρώτων καὶ οὐ μόνα τὰ αἰσθητά, ἐπεὶ καὶ τὰ αἰσθητὰ διὰ τὰς ἐκ τῶν μέσων ἐμφάσεις ἀφομοιοῦται τοῖς πρώτοις)· ὀρθῶς ἄρα καὶ ὁ χρόνος αἰῶνος εἰκὼν εἴρηται καὶ πᾶς ὁ κόσμος κατά τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα τοῦ αὐτοζῴου. εἰ μὲν γάρ, ὡς ᾤετο Πορφύριος καί τινες ἄλλοι Πλατωνικοί, μόνα μετεῖχε τῶν ὄντως ὄντων τὰ αἰσθητά, ἐν αὐτοῖς μόνοις ἂν ἐζητοῦμεν τὰς εἰκόνας. εἰ δ', ὡς Ἀμέ-

Q D (ς)

5 ἐπιδείκνυσι scil. ὁ χρόνος 11 μετρικὴ **D** 12 ὅμως del? Kroll 15 ἀφωμοιῶτο **D** 16 ἀνειδέῳ ς : ἀνιδέω **QD** 22s αὐται ll. : em Kroll 28 ἀφομοιοῦνται **D**ς

λιος γράφει καὶ πρὸ Ἀμελίου Νουμήνιος [frg. 37 Thed.], *μέθεξίς ἐστι κἀν τοῖς νοητοῖς, εἶεν ἂν εἰκόνες καὶ ἐν αὐτοῖς. εἰ δὲ ὁ θεῖος Πλάτων οὔτε ἐν τοῖς πρωτίστοις τῶν ὄντων ἀπέθετο εἰκόνας οὔτ' ἐν μόνοις τοῖς αἰσθητοῖς, νικῴη ἂν καὶ τούτοις ὁ πάντας ἐν πᾶσιν ὀλίγου δέω φάναι* B *κρατῶν Ἰάμβλιχος ὁ τὰς μεθέξεις ἐπί τε τῶν μέσων κἀπὶ τῶν τελευταίων θεωρεῖν παρακελευόμενος. Καὶ περὶ μὲν αἰῶνος ἀρκείτω ταῦτα πρὸς τὸ παρὸν καὶ τῆς κινητῆς ἅμα καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἐχούσης τοῦ αἰῶνος εἰκόνος, ἣν ὁ πατὴρ τῶν ὅλων κατὰ τὰ νοερὰ προϊοῦσαν εἴδη τοῖς ἑαυτοῦ δημιουργήμασιν ἐπέστησεν, ἐπειδὴ τὸ παντελὲς τοῦ αἰῶνος μέτρον ὑπομένειν οὐκ ἠδύναντο. τραπώμεθα δὲ λοιπὸν κἀπὶ τὴν τῶν ἑπομένων ῥημάτων ἐξέτασιν.*

Ἡμέρας γὰρ καὶ νύκτας καὶ μῆνας καὶ ἐνιαυτούς, οὐκ ὄντας πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, τότε ἅμα ἐκείνῳ συνισταμένῳ τὴν γένεσιν αὐτῶν μηχανᾶται. ταῦτα δὲ πάντα μέρη χρόνου, καὶ τό τε ἦν καὶ ἔσται χρόνου γεγονότα εἴδη [37DE].

Ὅτι μὲν πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι (καλῶ δὲ οὐρανὸν νῦν τὸν μετὰ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ὅλης αὐτοῦ ζωῆς θεωρούμενον) ἡ ἀμέριστος ἦν οὐσία μένουσα ἐν αἰῶνι, καθάπερ ὁ αἰὼν ἐν τῷ ἑνί, καὶ μόρια οὐκ ἦν τοῦ προϊόντος καὶ μετεχομένου χρόνου, παντὶ προφανές. ἀλλὰ τί ἐστιν ἡμέρα καὶ τί νὺξ καὶ τί μὴν καὶ τί ἐνιαυτὸς καὶ πῶς ταῦτα μὲν μόρια χρόνου, τὸ δ' ἦν καὶ τὸ ἔσται εἴδη καὶ οὐ μόρια λέ- C *λεκται, πλείονος ἂν δέοιτο λόγου καὶ βαθυτέρας τῆς ἐπισκέψεως. εἰ μὲν οὖν ἡμέραν εἶναι λέγοιμεν τὸν ὑφ' ἡλίου φωτιζόμενον ἀέρα, πρῶτον μὲν γιγνόμενον ἄν τι λέγοιμεν ἐν ἡμέρᾳ καὶ οὐχ ὅπερ ἐστὶν ἡμέρα (μεγάλην γὰρ καὶ βραχεῖαν λέγοντες ἡμέραν οὐ δήπου τοῦ ἀέρος αὔξησιν ἢ μείωσιν κατηγοροῦμεν), ἔπειτα δὲ πῶς τοῦτο μόριον ἂν εἴη*

Q D (ς)
5 *κἀν* an *τούτους*? 13 *κἀπὶ* **Q** : *κατὰ* **D**ς 15 *καὶ τότε* Pl. ll. praeter A𝔗F(*q*𝔞) 17 *ταῦτα — μέρη χρόνου* om **Q**ς (cf. Mus. rhen. 58, 268s) *μέρος* pauci Pl. ll. *ἦν καὶ* : *ἦν καὶ τό τ'* A Plat. : *ἦν τό τ'* *ς Plat. 18 *γεγονότα* Procl. cum A 𝔗 F 𝔬 (*q*) Plat. : *γεγονότος* *ς Plat. 19s cf. Tim. 28B 26 *τῆς* del?

τοῦ χρόνου, χαλεπὸν ⟦καὶ⟧ πλάσαι. εἰ δὲ τὸ διάστημα τὸ χρονικόν, καθὸ ὁ ἥλιος ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμὰς ἔρχεται, λέγοιμεν εἶναι ἡμέραν, διαφευξούμεθα μὲν ἴσως τὰς προτέρας ἐνστάσεις, περιπεσούμεθα δὲ δυσκολίαις ἀπορωτέραις· εἴτε γὰρ αὐτὸ τὸ διάστημα ἄνευ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον σχέσεως θεωροῦντες ἡμέραν εἶναι λέγοιμεν, ἄπορον φανεῖται, πῶς πανταχοῦ κατὰ ταὐτὸν τοῦ αὐτοῦ διαστήματος ὄντος οὐκ ἔστιν ἡμέρα πανταχοῦ, εἴτε μετὰ τῆς πρὸς τὴν ἡλιακὴν κίνησιν ἐπιπλοκῆς, εἰ μὲν ψιλῶς, ἔσται μὲν ἀεὶ ἡμέρα ἐν οὐρανῷ, νὺξ δὲ οὐκ ἔσται (καὶ πῶς μόριον χρόνου δύναται μὴ εἶναι πανταχοῦ; σαφῶς γὰρ ἐνταῦθα μόρια χρόνου καὶ νὺξ καὶ ἡμέρα καὶ μὴν εἴρηται), εἰ δὲ μὴ ψιλῶς ἐπιπλέκοιμεν τῇ τοῦ ἡλίου περιφορᾷ τὸ διάστημα, ἀλλὰ τὸ μὲν D ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμὰς ἡμέραν εἶναι λέγοιμεν, τὸ δ' ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς νύκτα, οὔθ' ἡμέρας οὔτε νύκτας ὁ οὐρανὸς ἕξει μόρια χρόνου λεγομένας εἶναι, καὶ δῆλον, ὡς οὐδὲ μῆνας οὐδ' ἐνιαυτούς. ἀξιοῦμεν δὲ τὸν χρόνον καθ' ὅλον τε ἑαυτοῦ τὸ μένον καὶ κατὰ πᾶν τῆς προόδου μόριον παντὶ παρεῖναι τῷ κόσμῳ· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ ἓν νῦν ἁπανταχοῦ ταὐτόν ἐστι. δεῖ τοίνυν καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὰ ἄλλα ὅσα μόρια λέγομεν εἶναι τοῦ χρόνου πανταχοῦ τὰ αὐτὰ εἶναι, καὶ εἰ μεριστῶς καὶ ⟨εἰ⟩ διαπεφορημένως ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν δημιουργημάτων μετέχονται· εἰς ἃ καὶ βλέποντες ἔνιοι ἐπὶ συνηθέστερα μᾶλλον ἢ ἀκριβέστερα σημαινόμενα τῶν ὀνομάτων καταφέρονται. ἔστι τοίνυν, ὡς ὁ ἡμέτερος ἐφιλοσόφει πατήρ, οὐκ ἐπ' ἀναιρέσει⟨ς⟩ τῶν φαινομένων (λεγέτω γὰρ καὶ ταῦτα ὁ Τίμαιος, ἃ καὶ τοῖς πολλοῖς εἴωθε E λέγεσθαι), ἀλλ' ἐπὶ τὰς κυριωτέρας ὑποστάσεις καὶ ταῦτα ἀνάγων, ὥσπερ εἰώθει ποιεῖν, ἡμέρα μὲν καὶ νὺξ μέτρα τοῦ χρόνου δημιουργικά, πᾶσαν διεγείροντα καὶ συνελίσσοντα τήν τε ἐμφανῆ ζωὴν καὶ τὴν ἀφανῆ ζωήν τε καὶ κίνησιν καὶ διακόσμησιν τῆς ἀπλανοῦς· ταῦτα γὰρ καὶ μόριά ἐστιν ἀληθινὰ τοῦ χρόνου καὶ πᾶσι κατὰ ταὐτὸν πάρεστι, καὶ τῆς

Q D

3 διαφευξόμεθα **D** 7. 21 πανταχῇ **Q** (non 8) 26 an ἀναίρεσιν? 28 ἀποστάσεις **Q** 31 alterum τε uidetur abundare

φαινομένης ἡμέρας καὶ νυκτὸς τὴν πρωτουργὸν αἰτίαν προείληφεν ἄλλης οὔσης ἐν τῷ ἐμφανεῖ χρόνῳ τούτων ἑκατέρας, εἰς ἣν καὶ ὁ Τίμαιος ὁρῶν ὑπομιμνήσκει, πῶς ἅμα τῷ οὐρανῷ γέγονε χρόνος, διὸ καὶ πληθυντικῶς εἶπεν ἡμέρας καὶ νύκτας, ὡς καὶ μῆνας καὶ ἐνιαυτούς. ταῦτα δὴ τὰ πρόχειρα πᾶσιν· αἱ γὰρ ἀφανεῖς τούτων αἰτίαι μονοειδεῖς εἰσι πρὸ τῶν πεπληθυσμένων καὶ ἐπ' ἄπειρον ἀνακυκλουμένων, καὶ ἀκίνητοι προϋπάρχουσι τῶν κινουμένων καὶ νοεραὶ πρὸ τῶν αἰσθητῶν. ἡμέρα μὲν οὖν καὶ νὺξ ἡ πρωτίστη νοείσθω τοιάδε τις ἑκατέρα. μὴν δὲ τὸ τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν καὶ πᾶσαν τὴν ἀποτελεύτησιν τῆς θατέρου F *περιφορᾶς συνελίσσον, θεῖον ὡς ἀληθῶς χρονικὸν μέτρον.*

ἐνιαυτὸς δὲ τὸ τὴν μέσην ὅλην δημιουργίαν τελειοῦν καὶ συνέχον, καθ' ἣν καὶ ὁ ἥλιος ὁρᾶται τὸ μέγιστον ἔχων κράτος καὶ πάντα σὺν τῷ χρόνῳ μετρῶν· οὔτε γὰρ ἡμέρα ἢ νὺξ ἄνευ ἡλίου οὔτε μὴν οὔτε πολλῷ πλέον ἐνιαυτὸς οὔτ' ἄλλο τι τῶν περικοσμίων μέτρον οὐδέν. καὶ οὐ λέγω κατὰ τὴν ἐμφανῆ μόνον δημιουργίαν (τούτων γὰρ τῶν μέτρων καὶ ὁ φαινόμενος ἥλιος αἴτιος), ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀφανῆ καὶ ἐπαναβεβηκυῖαν ὁ ἀληθέστερος ἥλιος συμμετρεῖ τῷ χρόνῳ τὰ πάντα, χ ρ ό ν ο υ χ ρ ό ν ο ς ὢ ν ἀτεχνῶς κατὰ 250 *τὴν περὶ αὐτοῦ τῶν θ ε ῶ ν ὀ μ φ ή ν· ὅτι γὰρ καὶ Π λ ά τ ω ν οὐ τὰ φαινόμενα ταῦτα μόνον οἶδεν, ἀλλὰ καὶ τὰ θεῖα, οἷς ταῦτα ὁμώνυμα, δηλοῖ τὰ ἐν τῷ δ ε κ ά τ ῳ τῶν Ν ό μ ω ν* [899 AB]· *δείξας γὰρ μεστὰ πάντα θεῶν ἐπήγαγεν, ὅτι καὶ Ὥρας ἄρα καὶ Μῆνας θεῖα ἐροῦμεν οὕτως, ὡς ἔχοντα θείας ζωὰς ἐφεστώσας καὶ νόας θείους, οὓς καὶ τὸ πᾶν. εἰ δὲ νῦν μᾶλλον λέγει περὶ τῶν φαινομένων, οὐ θαυμαστόν, διότι φυσιολογεῖν πρόκειται νῦν. ταῦτα μὲν οὖν ἔστω μ ό ρ ι α χ ρ ό ν ο υ, ὧν τὰ μὲν ᾠκείωται τοῖς ἀπλανέσι, τὰ δὲ τοῖς περὶ τοὺς πόλους τοῦ λοξοῦ στρεφομένοις, τὰ δὲ ἄλλοις θεοῖς ἢ θεῶν ὀπαδοῖς ἢ ζῴοις θνητοῖς ἢ ἀθανάτοις ἢ μερίσι τοῦ παντὸς ὑψηλοτέραις ἢ χαμαιζηλοτέραις. τ ὸ δ' ἦ ν*

QD(ς)
9 *πρὸ* del? 19 prius *καὶ* om **D**ς 21 cf. or. chald. 33
25 *μεστὰ* ς : *μετὰ* **QD** possis *πάντα* ⟨*ὄντα*⟩

καὶ τὸ ἔσται χρόνου φησὶν εἴδη εἶναι καὶ οὐ μέρη, καθάπερ ἡμέρας καὶ νύκτας καὶ μῆνας καὶ ἐνιαυτούς· τούτοις μὲν γὰρ καὶ θείας ἐφεστάναι τάξεις, συμπληρούσας τὴν τοῦ χρόνου σειρὰν ὅλην, διὸ μέρη κέκληκεν αὐτὰ χρόνου. τὸ δ' ἦν καὶ ἔσται καθ' ἕκαστον τούτων θεωρεῖται πάντως, B διόπερ εἴδη τινά ἐστιν, οἷον ὕλην ἰδίαν οὐκ ἔχοντα· λέγω δὲ ἡμερινὴν ἢ νύχιον ἢ ἄλλην τοιαύτην. εἰ δὲ χρόνου εἴδη ταῦτά ἐστι τοῦ μετ' οὐρανοῦ γεγονότος, οὐκ ἦν πρὸ οὐρανοῦ γενέσεως. εἰ δὲ οὐκ ἦν, οὐδὲ κίνησις ἦν· ἐν πάσῃ γὰρ κινήσει ταῦτά ἐστι, διότι καὶ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. εἰ δὲ κίνησις οὐκ ἦν, οὐδὲ πλημμελὴς κίνησις. μάτην ἄρα λέγουσιν οἱ περὶ Ἀττικόν, ὅτι χρόνος μὲν ἦν καὶ πρὸ οὐρανοῦ γενέσεως, τεταγμένος δὲ χρόνος οὐκ ἦν· ὅπου γὰρ χρόνος, ἐκεῖ καὶ τὸ παρελθόν ἐστι καὶ τὸ μέλλον, ὅπου δὲ ταῦτα, ἐκεῖ καὶ τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται' πάντως. ἀλλὰ μὴν τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται' χρόνου ἐστὶν εἴδη γεγονότα παρὰ τοῦ δημιουργοῦ· διὸ καὶ γεγονότα αὐτὰ προσεῖπεν. οὐδ' ἄρα χρόνος τις ἦν πρὸ τῆς δημιουργίας. ἀνάγκη τοίνυν τὴν πολυθρύλητον ἐκείνην πλημμελῆ κίνησιν ἤ, εἰ ἔστι, μὴ εἶναι ἐν χρόνῳ, ἢ μηδὲ ὅλως εἶναί ποτε γεγονυῖαν. ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη κίνησιν οὖσαν ἔχειν καὶ χρόνον ἐν ᾧ γίνεται, τὸ μὲν ἔχουσαν παρελθὸν ἑαυτῆς, τὸ δὲ παρόν, τὸ δὲ μέλλον. οὐκ ἄρα οὐδὲ κίνησιν εἶναι πρὸ τῆς δημιουργίας τοῦ χρό- C νου δυνατόν· οὐδὲ γὰρ χρόνον ἄτακτον· καὶ γὰρ ὁ ἄτακτος χρόνος ὢν ἔχοι ἂν τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται', καὶ τὸ μὲν παρελθόν, τὸ δὲ μέλλον, ἤ, εἰ μόνον ἔχοι τὸ 'ἔστιν' ἄνευ τούτων, αἰὼν ἔσται καὶ οὐ χρόνος καὶ ἡ πλημμελὴς κίνησις αἰώνιος, ὅπερ ἀδύνατον, ἤ, εἰ μηδὲ τὸ 'ἔστιν', ὥσπερ οὐδὲ τὸ 'ἦν' ἢ 'ἔσται', παντελῶς οὐκ ἦν τότε τις χρόνος, ὥστ' οὐδὲ κίνησις ἢ ἄχρονος κίνησις, ὃ καὶ αὐτοί φασιν εἶναι πάντων ἀδυνατώτατον, καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ἱκανῶς ἀποδείξαντος, ὅτι πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ, καὶ ἡ ἄτακτος καὶ ἡ τεταγμένη, πάντως ἔχουσα τὸ πρότερον ἑκατέρα καὶ τὸ

Q D

18 τις om **D** 19 πολυθρύλλητον ll. 29 οὐκ ἦν (uel οὐκ ⟨ἂν⟩ ἦν) : οὐκοῦν **Q D** 31 ss cf. p. 9, 23 ss et Arist. de cael. α 10. 280ᵃ 6 ss

ὕστερον, ἵνα καὶ αὐτὸ τοῦτο, ὃ λέγεται, κίνησις ᾖ καὶ μὴ ἀντὶ κινήσεως στάσις. ὅτι δὲ τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται' οὐκ ἦν πρὸ τῆς δημιουργίας, σαφῶς ἡμᾶς ἐδίδαξεν, ὡς προεῖπον, εἰπὼν ὡς τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας, οὕτω καὶ ταῦτα χρόνου γεγονότα εἴδη. τὴν δὲ πλημμελῆ κίνησιν ἀγένητον ἐκεῖνοι λέγουσιν· ὥστε καὶ εἴ τις ἦν τότε χρόνος, ἀγένητος ἦν· ὥστε καὶ τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται' ἀγένητα ἂν ἦν. οὐκ ἄρα καὶ τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται' πρὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ἦν, ἀλλ' ἅμα τῷ κόσμῳ καὶ ταῦτα καὶ ὁ χρόνος εἷς ὢν καὶ ὁ αὐτὸς καὶ τῶν ἀτάκτων κινήσεων ⟨ὢν⟩ ἀριθμὸς καὶ τῶν τεταγμένων καὶ ἀδιάφορος. τοῦτο μὲν οὖν δέδεικται D καὶ διὰ τούτων ὥσπερ πόρισμα πάλιν τῶν ἐφόδων. ταῦτα δέ, ὥσπερ ἐδόκει καὶ τοῦτο τῷ ἡμετέρῳ καθηγεμόνι περὶ τούτων, εἴπερ τῷ ὄντι θέλεις ὡς εἴδη θεωρῆσαι τοῦ χρόνου, λαβέ μοι τελείαν περίοδον καὶ ὁλοτελῆ τοῦ χρόνου χορείαν, τὴν μὲν φθάσασαν ἤδη γενέσθαι, τὴν δὲ μέλλουσαν, καὶ ὄψει τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται' τὰ ὡς εἴδη τοῦ χρόνου. ἐπειδάν γε μὴ οὕτως, ἀλλὰ μεριστῶς ἀκούσωμεν τῶν ῥημάτων, οὐκ ἀναφανήσεται καθ' ἑκάτερον ἡμῖν ἡ σεμνὴ καὶ ὁλοτελὴς ἰδέα τοῦ χρόνου, ἀλλά τι συμβεβηκὸς ἐνίοις τῶν ἐν γενέσει καὶ μεταβολῇ πραγμάτων· εἰ μὴ ἄρα καὶ τὸ μὲν 'ἦν' τὴν τελεσιουργὸν ἐνδείκνυται τοῦ χρόνου τάξιν, τὸ δὲ 'ἔσται' τὴν ἐκφαντορικήν, ὥσπερ τὸ 'ἔστι' τὴν συνεκτικήν· καὶ γὰρ ἐκφαίνει τὰ μήπω ὄντα ὁ χρόνος καὶ συνέχει τὰ παρόντα καὶ τελειοῖ τὰ γεγονότα καὶ πέρας αὐτῶν ἐπάγει ταῖς περιόδοις τὸ πρόσφορον. τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν μορίων καὶ τῶν εἰδῶν ἡμῖν εἰρήσθω τοῦ χρόνου. περὶ γὰρ τοῦ 'μηχανᾶται' κἂν τοῖς φθάσασιν ἐπεσημηνάμεθα [p. 18ss], ὅτι μηχανῆς τῷ ὄντι θείας καὶ δημιουργικῆς ἔργον ὁ χρό- E νος, δι' οὗ τὰ μεταβάλλοντα δι' ὅλου μένει καὶ τελειότητος καὶ ἀιδιότητος καὶ φρουρᾶς καὶ μέτρου καὶ περιοχῆς περιλήψεται. τί δὲ οὐχὶ καὶ ἑαυτὰ μετρεῖν τὰ θεῖα φαίη τις ἄν, καὶ

Q D

7s etiamne priore loco ⟨ἂν⟩ ἦν scribendum an ἦν et ἂν ἦν inter se traicienda? 11 uix καὶ ⟨διάφορος καὶ⟩ sim. 15 λάβε ll. 17 fort. ⟨ὄντα⟩ τὰ 18 ἐπειδάν : ἐπεὶ δ' ἐάν **Q** : ἐπειδὴ ἄν **D**ς

μάλιστα τοὺς κατ' οὐρανὸν περιιόντας οὐχὶ καὶ ἑαυτοῖς ἀφορίζειν τὴν κίνησιν; καὶ σφόδρα συγχωρήσαιμι ἄν· τὰ μὲν γὰρ ἔνυλα καὶ φθαρτὰ παρ' ἄλλων ἔχει καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ ἐπὶ τοσόνδε εἶναι, τὰ δὲ θεῖα καὶ παρὰ τῶν ἀρχηγικῶν αἰτίων καὶ παρ' ἑαυτῶν. διὸ καὶ ἡνίκ' ἂν περὶ τῶν κατ' οὐρανὸν ἐκφαινομένων χρόνων ἄρξηται διαλέγεσθαι, φησὶ τὰ ἄστρα γεγονέναι χάριν τοῦ συναπεργάζεσθαι χρόνον [38 E], καὶ πάλιν ὄργανα χρόνου [41 E], κἀκ τρίτων εἰς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου [38 C] γεγενῆσθαι· ὧν τὸ μὲν συναπεργάζεσθαι τὸ εἶναι μὲν χρόνον καὶ πρὸ τούτων, ἐκφαίνεσθαι δὲ περὶ τὸν κόσμον διὰ τούτων παρίστησιν (ἐν αὐτοῖς γὰρ ὢν ὁ χρόνος διὰ τῆς αὐτῶν κινήσεως ἐκφαίνεται), τὰ δὲ ὄργανα πάλιν ἕτερον τρόπον ταὐτὸ τοῦτό πως ἐνδείκνυται, ὡς ὁ μὲν ὅλος παράγεται χρόνος, ὅ τε μένων καὶ ὁ προϊών, ἐπὶ καταμετρήσει τῶν ἐγκοσμίων παρ' αὐτοῦ τοῦ πατρὸς καὶ ποιητοῦ τῶν πάντων, οἱ δὲ κατ' οὐρανὸν τὰ μερικὰ μέτρα καὶ περιεχό- F
μενα τῷ ἑνὶ χρόνῳ καὶ μάλιστα τὰ [[ἐν]] αὐτῷ προσήκοντα ἕκαστος ὀργανικώτερον συνυφιστᾶσι· καὶ γὰρ ὅλως ἡ δευτέρα πᾶσα δημιουργία τοῦτον ἔχει τὸν λόγον πρὸς τὴν μίαν καὶ ἀμέριστον ποίησιν· ἕκαστος γὰρ τῶν κατ' οὐρανὸν μάλιστα συντελεῖν εἰς τὸ ἑαυτοῦ μέτρον λέγεται· οἷον ἥλιος μέν, εἰ καὶ εἰς πάντα διὰ τὴν ἡγεμονικὴν ἀξίαν, ἀλλ' οὖν διαφερόντως εἰς ἐνιαυτόν, ὃν καὶ συνυφίστησιν ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ μέτρον τῷ δημιουργῷ καὶ τῷ ὅλῳ χρόνῳ, σελήνη δὲ εἰς μῆνα, ἡ δ' ἀπλανὴς εἰς ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ δῆ- 251
λος ὁ τύπος κἀπὶ τῶν λοιπῶν· καίτοι οὔτε νὺξ οὔτε πολλῷ πλέον ἡμέρα χωρὶς ἡλίου, οὔτ' ἐνιαυτὸς ἄνευ τῆς ἀπλανοῦς καὶ τοῦ ζῳδιακοῦ· ἀλλ' ὅμως ἄλλοις ἄλλα μέτρα μᾶλλον ᾠκείωται. δύναιτο δ' ἂν τὰ ἄστρα καὶ ὄργανα λέγεσθαι χρόνου ὡς τοῦ χρόνου ποιητικὴν ἔχοντος ἀξίαν πρὸς αὐτὰ καὶ δι' αὐτῶν ὥσπερ δι' ὀργάνων τὴν γένεσιν διακοσμοῦντος. ᾧ καὶ δῆλον, ὡς ἄρα ὁ χρόνος οὐκ ἔστιν ὁ μετεχόμενος

Q D

8 *χρόνου* (pro *χρόνων*) Procl. et hic et infra 324 E contra omnes Plat. ll. 18 *αὐτῷ* ll. 27 *τοῖς λοιποῖς* **D**

μόνον καὶ ἀριθμὸς ὢν τῆς κινήσεως, εἴπερ ὀργάνων ἔχουσι πρὸς αὐτὸν τάξιν οἱ κοσμοκράτορες, ἀλλὰ θεὸς ἀφανὴς καὶ κατ' οὐσίαν αἰώνιος ἐνεργῶν περὶ πάσας τὰς κινήσεις καὶ τὴν ὅλην τοῦ κόσμου περίοδον, ὀργάνοις δὲ χρώμενος ὡς μερικωτέροις μέτροις ἑαυτοῦ τούτοις τοῖς θεοῖς. τὸ δέ γε 'πρὸς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γεγενῆσθαι τὰ ἄστρα' σαφῶς ἑρμηνεύει τὸν ἕνα χρόνον ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ καὶ τῆς ἑαυτοῦ προελθόντα βουλήσεως μέ- B *νοντα ἕνα καὶ ὅλον καὶ ἀδιάφορον ὑπὸ τῆς τούτων κινήσεως πολὺν κατ' ἀριθμὸν γίγνεσθαι καὶ οἱονεὶ τέμνεσθαι καὶ διορίζεσθαι, ἑκάστου τὸ πρόσφορον ἑαυτῷ μέτρον ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ σύμπαντος οἷον ἀποτεμνομένου καὶ τοῦτο φρουροῦντος ἀεὶ διὰ τῆς ὁμαλῆς καὶ τεταγμένης κινήσεως. καίτοι κατά γε τὸ ἀληθὲς φρουροῦνται μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἀριθμῶν τοῦ χρόνου καὶ διορισμοῦ μεταλαγχάνουσιν οἱ κατ' οὐρανὸν θεοὶ τῶν περιόδων, ἃς ποιοῦνται, καὶ τῶν ἀποκαταστάσεων. ἀλλ' ὅμως, ἐπείπερ ἡμεῖς ἐκ τῶν ἐμφανῶν τὰ ἀφανέστερα συλλογίζεσθαι μεμελετήκαμεν, ἡμῖν οἱ ἀριθμοὶ τοῦ χρόνου φρουροῦνται διὰ τῆς ἐγκυκλίου φορᾶς. τούτοις δὲ οὐ μόνον, ὃ καὶ πρότερον εἴπομεν* [p. 20, 22ss], *Πλάτων, ἀλλὰ καὶ οἱ θεουργοὶ συνᾴδουσι, θεὸν ἐγκόσμιον τὸν χρόνον ὑμνοῦντες, ⟨ὡς⟩ αἰώνιον, ἀπέραντον, νέον καὶ πρεσβύτην, ἑλικοειδῆ, πρὸς τούτοις ὡς ἔχοντα τὴν οὐσίαν ἐν αἰῶνι καὶ μένοντα ἀεὶ τὸν αὐτὸν καὶ ὡς ἀπειροδύναμον. ἢ πῶς προσείληφε τοῦ ἐμφανοῦς χρόνου τὴν ἀπειρίαν τὰ κατὰ κύκλον ἐπανάγοντα πάντα εἰς ταὐτὸν καὶ ἀνανεάζοντα καὶ καταγηράσκοντα, δι' αὐτὸν ἀνακαλούμενα εἰς τὸ οἰκεῖον μέ-* C *τρον, ὡς ὁμοῦ περιεκτικὸν τῶν κύκλῳ κινουμένων καὶ κατ' εὐθεῖαν; τοιαύτη γὰρ ἡ ἕλιξ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ χρόνος ὑμνεῖται παρ' ἐκείνων ἑλικοειδής, ὡς εἴρηταί μοι καὶ πρότερον* [p. 21, 2]. *ἐπεὶ καὶ οὐ τὸν χρόνον μόνον ὡς θεὸν ὑμνήκασιν, ἀλλὰ καὶ ἡμέραν αὐτὴν καὶ νύκτα καὶ μῆνα*

Q D (ς)

3 an *αἰωνίως*? 4 *καὶ τὴν* — 5 *μερικωτέροις* om **D** 8 *αὐτοῦ* male ci s 19 *ἐγκύκλου* **D**ς 21s cf. or. chald. 46 29 alterum *καὶ* om **D** 32s cf. p. 32, 16ss cum adn.

⟦θεὸν⟧ καὶ ἐνιαυτόν· καὶ εἰκότως· τῶν γὰρ ἀιδίως ἀνακυκλουμένων εἶναι δεῖ πάντως ἀκίνητον αἰτίαν καὶ τῶν κατ' εἶδος διαφερόντων ἄλλην καὶ ἄλλην. καὶ τούτων δ' οὖν ἐντυχίας καὶ κλήσεις καὶ θεσμοὺς τελεστικοὺς ἐκεῖνοι παρέδοσαν. καὶ δεῖ μὴ ἐπὶ δακτύλων πάντα ταῦτα μόνον σκοπεῖν, ἀλλὰ καὶ ὡς θεῖα σέβειν τὰ ἀφανῆ καὶ ἀκίνητα πρὸ τῶν κινουμένων τούτων καὶ πᾶσι φανερῶν, οἷς καὶ αὐτὸν εἴπομεν [p. 36, 22ss] ἐν Νόμοις [X 899B] τὸν Πλάτωνα μαρτυρεῖν ὡς περὶ θεῶν τούτων διαλεγόμενον. ἐπεὶ καὶ παρ' Ἕλλησι μηνὸς ἱερὰ παρειλήφαμεν καὶ παρὰ Φρυξὶ μῆνα Σαβάζιον ὑμνούμενον ⟦καὶ⟧ ἐν μέσαις ταῖς τοῦ Σαβαζίου τελεταῖς· ὃν γὰρ πρῶτον ἐθεάσαντο περιφορᾶς ἀιδίου μετρητικόν, θεὸν ὑπέλαβον εἶναι καὶ διὰ τελετῶν καὶ πάσης ἱερᾶς θρησκείας ἐτίμησαν, ὡς καὶ τὰς Ὥρας· καὶ γὰρ ταύτας κατιδεῖν ἠδυνήθησαν ἀπὸ τῶν κατ' αὐτὰς γιγνομένων. D εἰ καὶ ἐνιαυτὸν οὐκέθ' ὁμοίως· οἱ μὲν γὰρ θεόσοφοι καὶ τοῦτον ἡμῖν ἐξύμνησαν, οὐ πᾶσι δὲ γνῶναι καὶ σεφθῆναι ῥάδιον ἦν διὰ τὸ τῆς περιόδου τῆς ὑπ' αὐτοῦ μετρουμένης δυσκατανόητον, ὥσπερ καὶ τὸν ὅλον χρόνον διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς μιᾶς περιόδου πάντων θηρᾶσαι καὶ ὄντα καὶ θεὸν ὄντα παγχάλεπον. καίτοι γε εἰ τῆς ἀιδίου κινήσεως προηγεῖται τὸ ἀκίνητον αἴτιον, καὶ αὖ τῆς ἀιδιότητος ἀνάγκη προϋπάρχειν τὸ πᾶσαν ἡνωμένως ἀφορίζον καὶ ἀριθμοῦν αὐτὴν οὖσαν ἀριθμουμένην.

Ἃ δὴ φέροντες λανθάνομεν ἐπὶ τὴν ἀίδιον οὐσίαν οὐκ ὀρθῶς· λέγομεν γὰρ ὡς ἦν ἔστι τε καὶ ἔσται, τῇ δὲ τὸ ἔστι μόνον κατὰ τὸν ἀληθῆ λόγον προσήκει [37E 38A].

Πρῶτον μὲν ἐπισημήνασθαι ἄξιον, ὅτι τὴν ἀίδιον οὐσίαν εἰς ταὐτὸν ἄγει πάλιν τῇ νοητῇ, ἵνα καὶ πεισθῶμεν ἐναργέστερον, ὅτι τῶν νοητῶν θεῶν ἄγαλμα γεγενῆσθαι τὸν κόσμον ἠβούλετο, ἡνίκα τῶν ἀιδίων αὐτὸν ἄγαλμα θεῶν

Q D (ς)
5 cf. rep. VII 524E 7 οἷς b : οὓς ll. 10s cf. Rohde, Psyche II 7[3]. 14s 400[1] 13 ⟨τοῦτον⟩ θεὸν? 20 'expectes πάντων περιόδου' Kroll 22 αὖ τῆς **Q** : αὐτῆς **D** : αὐτῆς τῆς ς 25 ἃ δὴ Procl. cum A o Plat. : om *ς Plat 26 γὰρ δὴ Plat. ll.

ἀπεφαίνετο γεγονέναι. ἔπειτα δὲ προσεκτέον, ὅπως ὁρῶν τοὺς E *ἀνθρώπους οὐδὲν ὑγιὲς περὶ τούτων φρονοῦντας καὶ λέγοντας αὐτὸς ἐπὶ τὰς ἀληθινὰς ἀνατρέχει τῶν πραγμάτων ἐννοίας, διακαθαίρων ἅμα καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ὀνομάτων, δι' ὧν ἀνάγκη τὸν διδάσκαλον τὰς ἀναμνήσεις ἐν ταῖς τῶν εὖ πεφυκότων διανοίαις ἐργάζεσθαι. δοκεῖ μὲν οὖν δι' ἐπιείκειαν ἤθους ὁ λόγος οὐ βαρέα τοῖς λόγοις τῶν ἀνθρώπων ἐπιφέρειν ἐγκλήματα· τὸ γὰρ μὴ ὀρθῶς λέγειν, ἄλλως τε κἂν κοινὸν ᾖ τοῦ τε ἐλέγχοντος καὶ τῶν ἐλεγχομένων, οὐ μέγα φέρειν εἴωθεν ὄνειδος. δύναμιν δὲ ὁ λόγος ἔχει δριμεῖαν καὶ πληκτικήν· εἰ γὰρ ἃ ὁ δημιουργὸς τοῖς τελευταίοις ἀπένειμε διὰ τὸ ἄδεκτον αὐτῶν τῆς σεμνοτέρας περιοχῆς, ταῦτα οὗτοι τοῖς ἐν αἰῶνι μένουσι προσάπτειν ἐπιχειροῦσι, γιγαντικόν τινα πόλεμον μεταχειρίζονται τῇ βουλήσει καὶ τῇ δυνάμει τῆς δημιουργίας ἀντιφθεγγόμενοι, πέτρας ἀτεχνῶς καὶ δρῦς εἰς οὐρανὸν ἀναπέμπειν ἐπειγόμενοι. διὰ τί οὖν τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται οὐχ ἁρμόζει τοῖς νοητοῖς; ὅτι τὸ μέτρον αὐτῶν αὐτό τέ ἐστιν ἀστεμφὲς καὶ ἀκίνητον καὶ τὰ μετρούμενα ὑφ' ἑαυτοῦ πάσης ἐξῃρῆσθαι ποιεῖ μεταβολῆς.* F *διὰ τί δὲ τὸ ἔστι κατὰ τὸν ἀληθῆ λόγον αὐτοῖς προσήκει μόνον; ὅτι ἅ ἐστιν ἔστιν ἀεί, οὐδὲν οὔτε ἀφιέντα οὔτε προσλαμβάνοντα οὔτε κατ' οὐσίαν οὔτε κατὰ ζωὴν οὔτε κατὰ τὴν νόησιν οὔτε πολλῷ πλέον κατ' αὐτὴν τὴν ἕνωσιν. ἆρ' οὖν τῶν τριῶν τούτων, τοῦ ἦν ἔστι τε καὶ ἔσται, τὰ μὲν ἄκρα οὐ προσήκει λέγειν ἐπὶ τῶν νοητῶν, μόνον δὲ τὸ μέσον, ἢ οὐδαμῶς; οὐδὲ γὰρ τὸ ἔστι τὸ συντασσόμενον τῷ τε ἦν καὶ τῷ ἔσται προσήκει †τι τοῖς νοητοῖς, ἀλλ' ὃ πάντων μὲν τούτων ἐξῄρηται, χρόνου δὲ οὐδεμίαν ἔμφασιν ἔχει,* 252 *κατ' αὐτὸ δὲ τὸ αἰώνιον ὥρισται μέτρον, ἀπονεμητέον ἐστὶ τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς νοητοῖς· ὥσπερ γὰρ τὸ ἀεὶ τὸ μὲν ἦν αἰώνιον, τὸ δὲ χρονικόν, οὕτω καὶ τὸ ἔστι διττόν ἐστι καὶ τὸ μὲν τοῖς ὄντως οὖσιν ἁρμόζει, τὸ δὲ τοῖς ἐγκοσμίοις πράγμασιν. ὅταν οὖν λέγῃ τῇ δὲ τὸ ἔστι μόνον κατὰ*

Q D (ς)
5 *διδασκαλικὸν* **Q** ς   11 ss cf. in Parm. 849   26 *ἔστι τὸ* om **D**   27 *τι* : aut *πῃ* scrib. aut del.   28 *οὐδεμίαν* **D** ς : *οὐ μίαν* **Q**   33 *δὲ* **D** ς : *μὲν* **Q**

τὸν ἀληθῆ λόγον προσήκει, τὸ μόνον μεταθέντες ἐπιστημονικώτερον εὑρήσομεν τὸν λόγον· τῇ δὲ τὸ μόνον ἔστι προσήκει, τουτέστι τὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ ἐξῃρημένον τῆς πρὸς τὰ εἴδη τοῦ χρόνου συντάξεως. πόθεν οὖν ἐπῆλθε τοῖς ἀνθρώποις τηλικαῦτα πλημμελεῖν καὶ τὰ μηδὲν προσήκοντα τοῖς νοητοῖς θεοῖς ἐπ' αὐτοὺς ἀναπέμπειν; τὸ μὲν ὅλον αἴτιον ἡ λήθη τῶν θείων ἡ διὰ τὴν πτερορρύησιν καὶ τὴν πτῶσιν καὶ τὴν τῶν ἐπικήρων σωμάτων κοινωνίαν ἡμῖν ἐπιγεγενημένη· διὸ καὶ αὐτὸς οὗτος ἔφη· *λανθάνομεν φέροντες ἐπὶ τὴν ἀίδιον οὐσίαν οὐκ ὀρθῶς*. ἀλλ' οὐχ οἵ γε θεουργοὶ ταῦτα πεπόνθασιν· οὐ γὰρ θέμις αὐτοῖς· ἀλλὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ὑμνήκασιν ὡς θεόν, καὶ ἄλλον μὲν τὸν ζωναῖον, ὡς εἴπομεν, ἄλλον δὲ ἄζωνον, μετροῦντα τὴν B περίοδον τοῦ τρίτου τῶν αἰθερίων, ἄλλον δὲ τὸν ἐπὶ τοῦ μέσου τῶν κόσμων ἐκείνων, ἀρχαγγελικόν τινα χρόνον, ἄλλον δὲ ἀρχικὸν αὐτῷ ἐφεστῶτα τῷ πρωτίστῳ τῶν αἰθερίων, ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις πηγαῖον ἄλλον, ὃς τὸν ἐμπύριον κόσμον ἄγει καὶ περιάγει καὶ ἀφορίζει τὴν ἐκείνου περίοδον, ἀπ' αὐτῆς προελθὼν τῆς πηγαίας θεοῦ τῆς πᾶσαν μὲν ζωήν, πᾶσαν δὲ κίνησιν τεκούσης· αὕτη γὰρ παρήγαγε καὶ τὸν πηγαῖον χρόνον καὶ πᾶσι τοῖς κινουμένοις ἐπέστησε μετροῦντα τὰς πάντων περιόδους μέχρι τῶν ἐσχάτων, ἃ δὴ καὶ αὐτὰ κατὰ περιόδους μετρεῖται, κἂν ᾖ τῶν παμφθόρων πραγμάτων, καὶ *Πλάτωνος* [Phaed. 77 C s] ἡμᾶς διδάξαντος, ὅτι πᾶν τὸ ζῶν ἐκ τεθνηκότος γίγνεται καὶ πᾶν τὸ τεθνηκὸς ἐκ ζῶντος, καὶ ὡς ἔστι πάντων περίοδος καὶ ἀποκατάστασις ⟦καὶ⟧ τῶν γενητῶν, οὐ τῶν ἀδιαφθόρων μόνων· καὶ γὰρ τὸ καθ' ἕκαστον κατά τινα περίοδον ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος γεγονὸς ἄπεισιν εἰς τὸ μὴ ὄν, εἴπερ ἡ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ κίνησίς ἐστι περίοδος. πάντων οὖν ὁ χρόνος μετρη- C τικὸς ἕως τῶν ἐσχάτων, πᾶσι τὰς περιόδους ἀφορίζων· καὶ τοῦτο προστίθησι τοῖς κινουμένοις, ἵνα μιμῆται τοῦ νοῦ τὴν ἐν αὐτῷ μονὴν †ὁ αἰὼν συνεχῆ διὰ τῆς εἰς τὸ αὐτὸ

Q D (ς)

7 s cf. Phaedr. 248 C 8 ἐπικήρων **D** ς : ἐπικινήσεων **Q** 9 fort. οὕτως, nisi del 11 ταυτὰ ς 11 ss cf. or. chald. 46 schol. in I 243, 27 ss p. 471 12 s debuit θεόν, ὡς εἴπομεν, 23 παμφόρων **D** ς 33 αὐτῶ ll. ὁ om ς αἰὼν del iussit s

ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ περιόδου, ἣν ὁ χρόνος ἀφορίζει πᾶσι τοῖς κινουμένοις. οἱ δὲ πολλοὶ πολλαχοῦ μὲν συγχέουσι τὴν τῶν πραγμάτων διάφορον σύστασιν, μὴ διορίζοντες τὰ προσήκοντά πῃ τοῖς οὖσι καὶ τοῖς γιγνομένοις, διαφερόντως δὲ ἡ περὶ τὸν αἰῶνα καὶ τὸν χρόνον ἄγνοια τὴν δεινὴν ταύτην σύγχυσιν καὶ παρανομίαν ἀπεργάζεται. δρᾷ δέ τι καὶ ἡ τῶν πραγμάτων ὁμοιότης· οὐ γὰρ ἀπήρτηται τῶν πρωτίστων τὰ τελευταῖα, ἐξήρτηται δὲ αὐτῶν καὶ πρόεισι κατ' ἐκεῖνα ⟨τὰ μέσα⟩ καὶ τὴν εἰκόνων ὑποδύεται μορφήν. δειναὶ δὲ τοὺς μὴ ἐπιστήμονας αἱ ὁμοιότητες παραλογίσασθαι καὶ ἀπαγαγεῖν ἀπὸ τῶν ἑτέρων ἐπὶ τὰ ἕτερα καὶ πεῖσαι ταῖς εἰκόσιν οἷα τοῖς παραδείγμασιν ὁμιλεῖν καὶ μηδὲν ἄλλο τὴν ἀρχηγέτιν οὐσίαν εἶναι νομίζειν ἢ ὅπερ ἐστὶν αὐτῆς τὸ
D *φαινόμενον εἴδωλον. ὁρῶντες οὖν ἐνταῦθα μῖξιν τοῦ ὄντος πρὸς τὸ μὴ ὂν καὶ πῇ μὲν τοῦ ὄντος ἐπικράτειαν, ὅταν εἶναι τὸ πρᾶγμα λέγωμεν, πῃ δὲ τοῦ μὴ ὄντος, ὅταν τὸ 'ἦν' ἢ τὸ 'ἔσται' περὶ αὐτοῦ φθεγγώμεθα, μεταφέρομεν ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν αἰώνιον τῶν ὄντων διακόσμησιν, ὅπου μήτε παρατρέχει τι μήτε μέλλει μήθ' ὅλως μεταβάλλει, * * * μὴ χρόνου πρόοδος μηδὲ τοῦ ὄντος τοῦ κατὰ στέρησιν ἔμφασις, ἀλλ' ἀληθὴς οὐσία καὶ τὸ ὄντως ὂν καὶ τὸ ἀεὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ νῦν τὸ πᾶν καὶ ἤδη καὶ ὁμοῦ τὰ τέλη, οὐχ ὡς ἕτερα ἐν ἑτέροις ⟨οὐδ'⟩ ὡς ταὐτὰ τοῖς ἐν ὑποκειμένοις ὄντα, ἐπεὶ μηδὲ τὸ εὖ τοῦ εἶναι διέστηκεν ἐν αὐτοῖς, οἷς καλλονὴ καὶ ἀγαθότης τὸ πᾶν ὡς εἰπεῖν τῆς ὑπάρξεως.*

Τὸ δὲ ἦν τό τε ἔσται περὶ τὴν ἐν χρόνῳ γένεσιν ἰοῦσαν πρέπει λέγεσθαι· κινήσεις γάρ ἐστον. τὸ δὲ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχον ἀκινήτως οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερον προσήκει γίγνεσθαι διὰ χρόνον οὐδὲ γενέσθαι ποτὲ οὐδὲ γεγονέναι νῦν, οὐδ' εἰσαῦ-

Q D(ς)

2 *πολλαχῇ*? 12 *ἄλλο τι* ς 14 *μίξιν* ll. 19 fort. ⟨*εἰ*⟩ ins 23 *ἀλλ' ὡς* ς 25 *καλλονὴ* **Q** : *καλὸν ἢ* **D** : *καλὸν* ς 26 *ἐν τῷ χρόνῳ* A Plat. 29s *διὰ χρόνον οὐδὲ γενέσθαι* om Plat. ll. praeter A𝔡𝔗F(*q*) Plat. 29 *χρόνον* Proclus cum 𝔗F(*q*) Plat. : *χρόνου* A𝔡 Plat. | in commentariis obuiam fit modo *χρόνου* modo *χρόνον*

θις ἔσεσθαι, τὸ παράπαν τε οὐδὲν ὅσα γένεσις τοῖς ἐν αἰσθήσει φερομένοις προσῆψεν, ἀλλὰ χρόνου ταῦτα αἰῶνα μιμουμένου καὶ κατ' ἀριθμὸν κυκλουμένου γέγονεν εἴδη [38 A]. E

Τρία ταῦτα προσήκει, φησί, διὰ χρόνον τῇ γενέσει, ἓν μὲν 'τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται', δεύτερον δὲ 'τὸ νεώτερον γίγνεσθαι καὶ πρεσβύτερον', τρίτον 'τὸ γίγνεσθαί ποτε ἢ νῦν γεγονέναι ἢ εἰσαῦθις ἔσεσθαι'. ὧν τὸ μὲν πρῶτόν φησιν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος δρᾶν τὸν χρόνον εἰς τὴν γένεσιν ὡς ἀπὸ τοῦ ὄντος προελθόντα, τὸ δὲ δεύτερον ὡς ἀπὸ ζωῆς ὁρμώμενον, τὸ δὲ τρίτον ὡς τῆς νοερᾶς τάξεως ἐξηρτημένον. τούτων δὲ λίαν ἐμφρόνως εἰρημένων πρῶτον ἐπιζήτησον αὐτός, εἰ ὡς τρία χρὴ θεωρεῖν αὐτὰ μᾶλλον, ἀλλὰ μὴ ὡς δύο τῷ 'γενέσθαι ποτὲ' προσυπακούοντας τὸ 'πρεσβύτερον ἢ νεώτερον' καὶ τῷ 'γεγονέναι νῦν' καὶ τῷ 'εἰσαῦθις ἔσεσθαι', ἵνα μὴ μόνον κατὰ τὸ γίγνεσθαι, ἀλλὰ καὶ κατὰ πάντα μόρια τοῦ χρόνου καὶ τῆς γενέσεως πλημμελὲς ᾖ προσάπτειν τι τοιοῦτο τοῖς θεοῖς. ἔπειτα δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν ἀναδραμὼν τοῦ λόγου παντὸς ἐπίστησον, εἰ μόνα τὰ δύο λέγοιμεν ἂν ὀρθῶς ἐπὶ τῆς γενέσεως (λέγω δὲ τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται') ἢ καὶ τὸ ὡσανεὶ μέσον αὐτοῖν τὸ 'ἔστιν', ὅπερ οὐκ ὠνόμασται νῦν, ἐπείπερ προσῆκον τὸ αἰώνιόν ἐστι τοῖς νοητοῖς, ἵνα μὴ πάλιν ἡ ὁμωνυμία ταραχὴν ἐμποιήσῃ τῷ λόγῳ. καὶ F μὴν πρόδηλόν ἐστι πᾶσιν, ὡς ἑκάστη μὲν εἰκὼν μετέχει πῃ τοῦ παραδείγματος, διαφερόντως δὲ ὁ σύμπας κόσμος τοῦ νοητοῦ· ὥστε εἰ ἐκεῖ τὸ ὄντως ὄν, εἴη ἂν ἀμηγέπῃ κἀνταῦθα τὸ ὄν. οὐ συνηρίθμηται δὲ τῷ 'ἦν καὶ ἔσται' τὸ 'ἔστι', διότι τε μὴ τὸ κυρίως ἐστὶν ἐνταῦθα καὶ διότι καὶ τὸ δευτέρως ἀπὸ τοῦ νοητοῦ, ὥστ' ἐκείνῳ μᾶλλον ἂν προσήκοι, καὶ ὅτι τὰ ἴδια ἑκατέρων τῶν φύσεων προὔκειτο λέγειν, οὐκ εἴ τινος ἡ ἑτέρα παρὰ τῆς ἑτέρας μετείληφε. καίτοι καὶ τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται', καὶ εἰ τῷ μὴ ὄντι μᾶλλον χαρακτηρίζεται τὸ μὲν τῷ μηκέτι, τὸ δὲ τῷ μηδέπω, ἀλλ' οὖν μετέχει 253

Q D

1 *τὸ παράπαν* — **2** *φερομένοις* om **D** **3** *αἰῶνας* complures Plat. ll. *τὲ μιμουμένου* Plat. ll. praeter A𝔟 **28** *τὸ κυρίως* scil. *ἔστιν*

γε πάντως ἀμηγέπη τοῦ ὄντος, ἢ οὐδ' ἂν κατὰ παρέγκλισιν ἀπ' αὐτοῦ κατωνομάζετο, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπικράτειαν τὴν ἐν αὐτοῖς τοῦ μὴ ὄντος τῇ γενέσει μόνως ᾠκείωται, τοῖς δὲ ὄντως οὖσιν οὐδαμῶς προσήκει. καὶ ἄλλως δὲ ἡ μὲν μονὰς τοῦ 'ἔστι' τῷ αἰῶνι μᾶλλον ᾠκείωται καὶ τοῖς νοητοῖς, ἡ δὲ δυὰς τοῦ 'ἦν' καὶ τοῦ 'ἔσται' γενέσει καὶ χρόνῳ. μέγα δὴ καὶ τοῦτο σθένος τῆς χρονικῆς ἐνεργείας, ὅτι συντάττει καὶ τὸ μηκέτι ὂν τοῖς οὖσι καὶ τὸ μηδέπω τοῖς ἐνεστῶσι· κατὰ γὰρ τὸν χρόνον συνεχῆ πάντα ταῦτα γίγνεται, καὶ τὸ ἐνεστὼς διὰ χρόνου ἐπὶ τὸ 'ἦν' ἐκπέμπεται, οὐδὲ τότε ἐπὶ τὸ μηδαμῇ μηδαμῶς ὂν ὑποφερόμενον, ἀλλ' ἀμηγέπη διὰ τὸν χρόνον τοῖς οὖσι συνταττόμενον. πῶς οὖν τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται' εἴδη χρόνου καὶ ἐπὶ γενητῶν πρέπει λέγεσθαι; ἢ ἄλλα ⟨μὲν⟩ ἦν τὰ εἴδη τοῦ χρόνου (ἁπλούστερα γὰρ καὶ πρόοδοι μόναι χρονικαὶ καὶ διαστάσεις τῶν ὅλων μετρητικαί), ἄλλα δὲ τὰ κατὰ τῶν ἐν χρόνῳ γιγνομένων ταττόμενα· οὐ
B *γὰρ ταὐτὸν τὸ 'ἦν χρόνος' καὶ τὸ 'ἦν ὁ πόλεμος', ὥσπερ οὐδὲ τὸ κάτω ἐπί τε τοῦ τόπου καὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ τὸ μὲν ἁπλοῦν καὶ ἕν, τὸ δὲ σύνθετον καὶ διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν περιέχον, τὸ δὲ περιεχόμενον. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ 'ἦν' τὸ μὲν χρονικὸν περιέχει καὶ μετρεῖ καὶ ἔστιν ἁπλοῦν, τὸ δ' ἐπὶ τῆς ἐν χρόνῳ γενέσεως παραλαμβανόμενον περιέχεται καὶ μετρεῖται, καὶ μετέσχε μὲν χρόνου, χρόνος δὲ οὐκ ἔστιν. ὅτι δὲ περιέχεται πᾶσα ἡ γένεσις ὑπὸ τοῦ χρόνου, καθάπερ αὐτὸς ὁ χρόνος ὑπὸ τῶν νοητῶν, δῆλον, ἐξ ὧν ὁ μὲν χρόνος ἰέναι κατ' ἀριθμὸν λέγεται, ὡς κατὰ τὰ νοερὰ εἴδη τὰ ἐν αὑτῷ καὶ μέτρα ποιούμενος τὴν πρόοδον, ἡ δὲ γένεσις ἐν χρόνῳ ἰέναι, ὡς ἂν ὑπὸ χρόνου μετρουμένη καὶ κοσμουμένη καὶ τελειουμένη. πάλιν ὁ χρόνος διὰ τὴν πρὸς τὸν αἰῶνα μίμησιν κυκλεῖσθαι λέγεται, ὡς καὶ ὁ οὐρανὸς διὰ τὴν πρὸς τὸν νοῦν μίμησιν ἐσφαιρῶσθαι, καὶ εἴδη ἔχειν τὸ 'ἦν' καὶ τὸ 'ἔσται' καὶ ὅσα τούτοις ὁμόφυλα, δῆλον ὅτι τὰ ἁπλᾶ καὶ τὰ ἀρχηγικὰ τῶν ἐν γενέσει φερομένων· τὰ*

Q D (ς)
2 *αὐτῶν* fort. **Q** 10 *ἐνεστὸς* ς 13 *ἢ* ll. 15 *μετρικαὶ* **D** 26 *ὡς ⟨ἂν⟩*? 27 *αὐτῷ* ll. 33 *ἀρχικὰ* **D**

γὰρ μέτρα πάσης ἔχων ἐν αὐτῷ τῆς γενέσεως εἰκόνας αὐτῶν καὶ τύπους τοῖς κατ' αὐτὸν ἰοῦσιν ἐντίθησιν. ἡ μὲν οὖν γένεσις καὶ παρακμάζει καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο προσδεῖται τοῦ ἀνανεώσαντος αὐτὴν χρόνου καὶ ἀτελής ἐστι τὴν ἀρχὴν C *καὶ χρῄζει τοῦ τελειοτέραν αὐτὴν ποιήσοντος καὶ πρεσβυτέραν χρόνου. τὸ δὲ νοητὸν ἀεὶ τέλειον, ἀεὶ ἀκμαῖον, ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχει· ὅθεν καὶ πρεσβύτερόν ἐστί τι ἐκεῖ·*

ἀλλὰ ⟦*καὶ*⟧ *Ζεὺς πρότερος γεγόνει* [Hom. *N* 355]·

καὶ νεώτερον·

μετά σφισι πότνια Ἥβη
νέκταρ ἐῳνοχόει [Hom. *Δ* 2s]·

ἀλλ' οὐχὶ διὰ χρόνου τοῦτο αὐτοῖς παραγίνεται. καὶ τοῦτο λίαν ἀκριβῶς αὐτὸς προσέθηκεν, ὡς τὸ νοητὸν οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερον προσήκει γίγνεσθαι διὰ χρόνου, οὐδ' ὅλως γίγνεσθαι τὸ ἀγένητον οὐδὲ γεγονέναι οὐδὲ γενήσεσθαι. ἑνὶ δὲ λόγῳ γένεσις μέν, εἰ καὶ μὴ οὐσία ἐστίν, ἀλλ' οὖν οὐσίας μεταλαγχάνει, οὐσίαν δὲ γενέσεως θέμις οὐδαμῶς ἀναπιμπλάναι, ὅθεν οὐδὲ τὰ γενέσει διὰ χρόνον προσήκοντα τοῖς ὄντως οὖσι προσφέρειν ὀρθόν.

Καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὰ τοιάδε, τό τε γεγονὸς εἶναι γεγονὸς καὶ τὸ γιγνόμενον εἶναι γιγνόμενον, τὸ γενησόμενον εἶναι γενησόμενον καὶ τὸ μὴ ὂν μὴ ὂν εἶναι, ὧν οὐδὲν ἀκριβὲς λέγομεν. περὶ μὲν οὖν τούτων τάχ' ἂν οὐκ ⟦*ἂν*⟧ *εἴη καιρὸς πρέπων ἐν τῷ παρόντι διακριβολογεῖσθαι* [38AB].

*Πρῶτον μὲν *** ὡς τὰ τῇ γενέσει πρέποντα ῥήματα* D *τοῖς ὄντως οὖσι προσφέρουσαν τὴν συνήθειαν τῶν Ἑλλήνων διήλεγχε, νυνὶ δὲ ὡς τὸ εἶναι συντάττοντας τῇ γενέσει*

Q D (ς)

1 *αὐτῶ* ll. 4 *ἀνανεώσοντος* **D** *ἀτελές* ll. : em s 5s *πρεσβυτέρου* **Q** 6s *τέλειον* ⟨*ὂν*⟩ uel potius *ἔχον* scrib. 9 *πρότερον* ll. *ἐγεγόνει* ll. | ipsa Homeri uerba restituimus propter II 115, 19 19 *ἀναπιμπλᾶναι* **D** : *ἀναπιμπλᾶν* **Q** 23 *τὸ γενησόμενον* ll. : *ἔτι δὲ καὶ τὸ γ.* 𝔗F Plat. : *ἔτι τε τὸ γ.* A Plat. : *ἔτι τὸ γ.* 𝔬 Plat. : *τό τε γ.* fort. Proclus 24 *μὴ ὂν* om **D** *ἀκριβὲς* Procl. cum A𝔗F𝔬 Plat. : *ἀκριβῶς* *ς Plat. 25 alterum *ἂν* om Plat. 27 possis *μὲν* ⟨*ἐζητήσαμεν*⟩

τὸ προσῆκον τοῖς νοητοῖς αἰτιᾶται τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων· ἢ γὰρ διπλῆν ἢ πάντως γε μίαν τινὰ καὶ μεγάλην αὐτῶν εἶναι τὴν παρανομίαν· ὅταν μὲν γὰρ τὸ γεγονὸς εἶναι γεγονὸς λέγωσι καὶ τὸ γενησόμενον εἶναι γενησόμενον, πλημμελῶς μὲν τὸ τῶν αἰωνίων οὐσιῶν ἴδιον τοῖς γενητοῖς προσάπτουσι (τὸ γὰρ εἶναι τοῦτο τοῖς ἄνω προσήκει καὶ θείοις, ὥσπερ τὸ γίγνεσθαι τοῖς αἰσθητοῖς), οὐκ ὀρθῶς δὲ ⟦οὐδὲ⟧ τὰ μόρια τοῦ χρόνου συγχέουσι καὶ τὴν ἐν αὐτῷ τάξιν ἀνατρέπουσι τῷ παρελθόντι τὸ νῦν εἰς ταὐτὸν ἄγοντες. ὅταν δὲ τὸ γιγνόμενον εἶναι λέγωσι, τῷ προτέρῳ μόνῳ περιπετεῖς εἰσιν ἁμαρτήματι. μεγίστου δὲ ὄντος τούτου μεῖζον, εἰ θέμις εἰπεῖν, ἐστὶ τὸ τὸ μὴ ὂν εἶναι λέγειν· εἰ γάρ ἐστιν ἡ γένεσις μέση μὴ ὄντος καὶ ὄντος, ἧττόν ἐστι πλημμελὲς τὰ τοῦ ὄντος τῇ γενέσει προσφέρειν ἢ τῷ μὴ ὄντι. μία δὴ καὶ ὑπὲρ τούτων ἀπολογία κατὰ φύσιν ἂν γένοιτο· μεταλαγχάνον γὰρ τὸ μὴ ὂν ἐν τῇ γενέσει τοῦ ὄντος, ὡς
E *καὶ πᾶν τὸ ἔγχρονον τοῦ αἰῶνος, εἶναι δοκεῖ τοῖς ἐπὶ τὸν ἐξῃρημένον ἁπάσης διαστάσεως καὶ μερισμοῦ αἰῶνα καὶ τὸ ὄντως ὂν οὐκ εἰωθόσιν ἀνάγεσθαι. πάλιν τὸ ἐνεστὼς τοῦ χρόνου τὴν ἐν κινήσει φερομένην γένεσιν εἴωθε σῴζειν καὶ διακατέχειν. θαυμαστὸν οὖν οὐδὲν ὑπομένουσιν οἱ ἄνθρωποι, εἰ καὶ τὸ παρῳχηκὸς ἀμηγέπῃ διακατέχειν ἐν τοῖς οὖσι βουλόμενοι, καίπερ ἤδη γεγονὸς εἶναι γεγονὸς αὐτὸ λέγοιεν, τὸ δὲ μηδέπω γιγνόμενον συντάττειν ἐθέλοντες τοῖς οὖσιν εἶναι γενησόμενον αὐτὸ λέγοιεν· διὰ γὰρ δυεῖν τούτων τὸ μὴ ὂν ἀμηγέπῃ προσιέναι τοῖς πράγμασι καὶ συντάττεσθαι δύναται, διά τε τῆς μετοχῆς τοῦ ὄντος καὶ διὰ τοῦ παρόντος χρονικοῦ διαστήματος, ἅπερ ἀμφότερα τὸ εἶναι δόξειεν ἂν ἐπιφέρειν. καὶ ἡ μὲν ἀφορμὴ τῆς πολλῆς χρήσεως ἐντεῦθεν ἐλήφθη ποθέν· οὐ μὴν ἀκριβὲς καὶ ἐπιστημονικὸν ἔχει τι τῆς ἐπιταράξεως ταύτης ἡ μετάθεσις. διὸ ἐπισημηνάμενος ἐφ' ὅσον ἔπρεπε τῇ παρούσῃ σκέψει φυσικωτέρᾳ οὔσῃ περὶ τούτων ἐπιπλέον ἐξετάζειν ἄλλης εἶναί φησι*

Q D (ς)
13 *γένησις* **Q** 15 *δὴ* ll. : an *δὲ*? 16 *ὡς* om **Q** 19 *εἰωθῶσιν* **QD** *ἐνεστὸς* ς 22 *καὶ* del? 24 *τὸ δὲ* : *τό τε* ll.

πραγματείας, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ νομίζουσι τῶν ἐξηγητῶν, λογικῆς (ἐν γὰρ ταῖς λογικαῖς συνουσίαις εἰώθασι ζητεῖν, εἰ F δοξαστόν ἐστι τὸ μὴ ὄν), ὡς δὲ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος εἶπε κἀγὼ πείθομαι, θεολογικῆς· ἔν τε γὰρ τῷ Σοφιστῇ πολὺς ὁ περὶ τοῦ παντοδαπῶς μὴ ὄντος λόγος κἀν τῷ Παρμενίδῃ, ὧν δὴ καὶ τὸ σκέμμα οἰκεῖον ὁ Τίμαιος εἶναι ἀποφαίνεται, νῦν μέν, ὥσπερ τὰ πράγματα διέκρινε καὶ διέστησεν ἀπ' ἀλλήλων εἴς τε τὸ ὂν ἀεὶ καὶ εἰς τὸ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, εἰς εἰκόνα καὶ παράδειγμα, εἰς τὸ αἰώνιον καὶ τὸ ἔγχρονον, οὕτως ἐθελήσας καὶ τὰς προσρήσεις οἰκείας ἑκατέροις ἀποδοῦναι, ὡς μήτε τὰ διὰ χρόνον τῇ γενέσει προστεθέντα μεταφέρειν ἐπὶ τὰς ἁπλουστέρας καὶ θειοτέρας 254 οὐσίας, μήτε τὰ ἐξαίρετα τῶν κρειττόνων ἀγαθὰ συναναφύρειν τοῖς ἐν κινήσει καὶ μεταβολῇ φερομένοις, τὰς δὲ βαθυτέρας τούτων ἐρεύνας τοῖς οἰκειοτέροις ἀπονέμων καιροῖς· εἰωθὸς γὰρ ἦν τοῦτο καὶ αὐτῷ Πλάτωνι καὶ πρὸ Πλάτωνος τοῖς Πυθαγορείοις, ὃ δὴ καὶ Ἀριστοτέλης διαφερόντως ἐζήλωσε, προσφόρως ταῖς προθέσεσι τῶν πραγματειῶν τὰ κατὰ φιλοσοφίαν προβλήματα μεταχειρίζεσθαι.

Χρόνος δ' οὖν μετ' οὐρανοῦ γέγονεν, ἵνα ἅμα γεννηθέντες ἅμα καὶ λυθῶσιν, ἄν ποτε λύσις τις αὐτῶν γίγνηται, καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς διαιωνίας φύσεως, ἵνα ὡς ὁμοιότατος αὐτὸς αὐτῷ κατὰ δύναμιν ᾖ· τὸ μὲν γὰρ δὴ παράδειγμα πάντα αἰῶνά ἐστιν ὄν, ὁ δ' αὖ διὰ τέλους τὸν ἅπαντα χρόνον γεγονώς τε καὶ ὢν καὶ ἐσόμενος [38BC].

Μετ' οὐρανοῦ φησι γεγενῆσθαι τὸν χρόνον τοῦ ἐμψύχου καὶ ἔννου, διότι δὴ πρῶτος ὁ κόσμος αὐτοῦ μετέχει κατά τε ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σωματοειδές. τὸ δ' *ἵνα ἅμα γεννηθέντες ἅμα καὶ λυθῶσιν, ἐάν ποτε λύσις τις αὐ-* B

Q D (ς)

6s ἀναφαίνεται **D** 16 possis αὐτῷ ⟨τῷ⟩ 22 καὶ — p. 50, 1 γίγνηται om **D** 22s διαιωνίας Procl. cum A𝔗𝔬 Plat.: αἰωνίας (αἰωνίου) *ς Plat. 23 αὐτὸς om Plat. ll. sed cf. p. 50, 24 25 ὁ δ' ἂν διὰ nonnulli Plat. ll. 26 ἐσόμενος Proclus cum A𝔡𝔗F𝔬(*q*) Plat.: ἐστι μόνος (uel μόνως) rell. Plat. ll.: ἐσόμενός ἐστι μόνος ς Plat. 29 τε : τὴν? ἵνα ς : εἶναι **Q**

τῶν γίγνηται, σαφῶς ἀγένητον καὶ ἄφθαρτον δείκνυσι τὸν οὐρανόν· εἰ γὰρ γέγονεν, ἐν χρόνῳ γέγονεν. εἰ δὲ μετὰ χρόνου γέγονεν, οὐκ ἐν χρόνῳ γέγονεν· οὐδὲ γὰρ ὁ χρόνος ἐν χρόνῳ γέγονεν, ἵνα μὴ πρὸ χρόνου χρόνος ᾖ. εἰ ἄρα μετὰ χρόνου γέγονεν, οὐ γέγονε· δεῖ γὰρ πᾶν τὸ γιγνόμενον μεταγενέστερον εἶναι χρόνου· ὁ δ' οὐρανὸς οὐδαμῶς ἐστι χρόνου μεταγενέστερος. πάλιν δὲ εἰ πᾶν τὸ λυόμενον ποτὲ λύεται, χρόνος δὲ ἐν μορίῳ ἑαυτοῦ οὐκ ἂν λύοιτο, χρόνος οὐκ ἂν λύοιτο· ὥστε οὐδὲ οὐρανός· ἄλυτος γὰρ καὶ οὗτος, ἔστ' ἂν ὁ χρόνος ἄλυτος ᾖ. καὶ ἄλλως δὲ ὁ χρόνος ἄλυτος δι' ἁπλότητα φύσεως, εἰ μή τις τὴν αἰτίαν αὐτοῦ τῆς τε προόδου καὶ τῆς ἐπὶ τὸν δημιουργὸν ἐπανόδου γένεσιν αὐτοῦ καὶ λύσιν ἐπονομάζειν ἐθέλοι· οὕτω δ' ἂν καὶ ὁ οὐρανὸς τὴν κατ' αἰτίαν ἔχοι λύσιν καὶ γένεσιν. ὅμοιον οὖν ὡς εἴ τις περιττὰς εἶναι βουλόμενος τὰς θατέρου περιφορὰς ἑπτάδα λέγοι συνυπάρχειν αὐταῖς, ἵν' ἐάν ποτε ἡ ἑπτὰς ἀρτία γίγνηται, καὶ αὗται ἄρτιαι γένωνται, σημαίνων μὴ μεταπεσεῖσθαι τὰς περιφορὰς ἐπὶ τὸ ἄρτιον, οὕτω δὴ καὶ
C νῦν εἰρῆσθαι νομιστέον περὶ τῆς ἀλυσίας τοῦ κόσμου τε καὶ τοῦ χρόνου τῆς παντοδαπῆς διὰ τὸ τὸν χρόνον ἄλυτον ἔχειν τὴν φύσιν. μία μὲν οὖν αἰτία τοῦ γεγενῆσθαι μετ' οὐρανοῦ τὸν χρόνον εἴρηται, ἵνα ἄλυτον ᾖ τὸ πᾶν καὶ ἀίδιον. δευτέρα δέ, ἵνα καὶ ὁμοιότατον ᾖ τῷ παραδείγματι· τὸ γὰρ αὐτὸς αὐτῷ ὁ οὐρανὸς λέγει τῷ παραδείγματι. πῶς οὖν διὰ χρόνον ὁμοιότερος ὁ οὐρανὸς τῷ αὐτοζῴῳ γίγνεται; ὅτι, φησίν, ὥσπερ τὰ νοητὰ τὴν σύμπασαν δύναμιν τοῦ αἰῶνος ἑνωτικὴν οὖσαν καὶ συνεκτικὴν ἤδη καὶ ὁμοῦ καὶ ἀθρόως καὶ ἑνιαίως ὑποδέχεται, οὕτω καὶ ὁ κόσμος τὴν σύμπασαν τοῦ χρόνου χορείαν μεριστῶς καὶ διῃρημένως ὑπομεμένηκε, δι' ἣν καὶ γεγονὼς καὶ ὢν καὶ ἐσόμενός ἐστιν, οὐκ ἐν τῷ σύμπαντι χρόνῳ τὰ τρία ἔχων, ἕκαστον δὲ ἐν μορίῳ χρόνου, ἀλλὰ καὶ ἕκαστον τῶν τριῶν ἐν τῷ σύμπαντι χρόνῳ διά τε τὴν φθάσασαν καὶ τὴν μέλ-

Q D (ς)
19 εἰρῆσθαι **Q** : ἠδῆσθαι **D** : ἡγεῖσθαι s   31 ἐν ⟨μὲν⟩?
33 s καὶ τὴν μέλλουσαν om **QD** : ins ς ad p. 38, 16 s, nisi aptius foret ⟨καὶ παροῦσαν καὶ μέλλουσαν⟩

λουσαν περίοδον, καὶ ὅτι τῆς τῶν γενητῶν φύσεως ὧν ἔσχε τὸ ἐν τῇ γενέσει τέλειον κατὰ πᾶν τοῦ χρόνου μόριον, ὢν μέν, ἐπειδὴ κἂν τῇ ἐνεστώσῃ συμπάσῃ τοῦ χρόνου περιφορᾷ μεταλαγχάνει τοῦ ὄντος, ⟨γεγονὼς δὲ ***⟩ ἐσόμενος δέ, ἐπειδὴ οὐ λήξουσιν αἱ χορεῖαί ποτε τοῦ σύμπαντος χρό- D νου καὶ περιτροπαὶ ⟨αἱ⟩ συνάπτουσαι τὸν κόσμον τοῖς νοητοῖς αἰτίοις καὶ ἀφομοιοῦσαι. εἰ δὲ δὴ τὸν πάντα χρόνον ἐστὶν ὁ οὐρανὸς καὶ ὢν καὶ γεγονὼς καὶ ἐσόμενος, ἔστι δὲ ἐσόμενος τὸν ἔπειτα χρόνον ὡς ἄφθαρτος, καὶ τὸν ἔμπροσθεν ἄρα πάντα γέγονεν ὡς ἀγένητος· ὁμοίως γὰρ καθ' ἑκάτερον τῷ παντὶ χρόνῳ συνὼν ἢ οὐδὲ ἔσται ἔτι ἄπειρον ἢ καὶ γέγονεν ἐξ ἀπείρου. καὶ γελοῖοί τινές εἰσιν οἵ ποτὲ μὲν αὐτὸν γενέσθαι λέγοντες, ἔσεσθαι δὲ μηκέτι ποτέ, τοῦ Πλάτωνος ὁμοίως ἐπ' ἄμφω τὸν ἅπαντα χρόνον αὐτῷ δόντος. καὶ ὁρᾷς, ὅτι τὰ τρία νῦν αὐτῷ νέμει καὶ οὐ παραιτεῖται τὸ ὂν ἐπ' αὐτοῦ. δῆλον οὖν, ὅτι, καὶ ἀνωτέρω τὸ ἔστι τῇ διαιωνίᾳ φύσει νέμων καὶ οὐχὶ τῇ γενέσει, τὸ ἐξῃρημένον πάσης χρονικῆς παρατάσεως ἔστι, καὶ κατ' αὐτὸ τὸ αἰώνιον νῦν ἱστάμενον ἀπεκλήρου τοῖς νοητοῖς, ἐπεὶ τὸ σύμφυλον τῷ ἦν καὶ τῷ ἔσται συγχωρεῖ καὶ τοῖς αἰσθητοῖς κατὰ μέθεξιν τοῦ ὄντως ὄντος παραγίγνεσθαι. πῶς οὖν, εἴπερ ἡ τοῦ χρόνου φύσις, ὥς φησι καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος κἀγὼ πείθομαι, μέση ἐστὶν αἰῶνος καὶ οὐρανοῦ καὶ τοῦ μὲν ἡγεῖται, τῷ δὲ ἀφομοιοῦται, χρόνος οὐρανοῦ χάριν E ὑπέστη; τὸ γὰρ περιεκτικὸν καὶ τελειωτικὸν καὶ πλέον ἀφομοιοῦν τὴν εἰκόνα τῷ παραδείγματι πῶς τοῦ περιεχομένου καὶ ἀφομοιουμένου γέγονεν ἕνεκεν; οὕτω γὰρ ἂν τῶν τελῶν τὰ ἕνεκά του σεμνότερα ἂν εἴη καὶ τῶν ὑφειμένων χάριν τὰ κρείττω τὴν ἐπὶ τὰ ὄντα ποιοῖτο πρόοδον. ἔστι δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἐν τοῖς ὑπὸ Πλάτωνος διατεταγμένοις εὑρεῖν· οὔτε γὰρ ὁ χρόνος οὐρανοῦ μόνου γέγονε χάριν οὔτε ὁ οὐρανὸς τοῦ χρόνου μόνου χάριν ὑπέστη, ἀλλ' ἑκάτερος καὶ ἑαυτοῦ

Q D (ς)
12 debuit *ἄπειρος* uel *ἔσται τι ἄπειρον* 13 *δὲ* om **D**
18 *καὶ* **Q**ς : *ἢ* **D** 20 nolui *αἰσθητοῖς* ⟨*ὡς*⟩ 22 *καὶ* om **D**ς
23 alterum *καὶ* — 24 *οὐρανοῦ* om **D**

καὶ τοῦ ἑτέρου καὶ τοῦ συναμφοτέρου· ἵνα γὰρ ἡ πᾶσα δημιουργία τὸ τέλειον ἔχῃ, τοιοῦτος μὲν ὁ οὐρανός, τοιοῦτος δὲ ὁ χρόνος ἀπετελέσθη. συμβαίνει μέντοι καὶ ἑκάτερον τῷ ἑτέρῳ μεγάλα συναίρεσθαι πρὸς τὴν τοῦ οἰκείου παραδείγματος ἀφομοίωσιν· οὔτε γὰρ ὁ χρόνος ἐμιμήσατο ἂν τὸν αἰῶνα μὴ ὄντος οὐρανοῦ (ποῖ γὰρ ἂν προῆλθεν ἢ τί ποτ' ἂν ἐμέτρησε τῶν ὄντων ἢ συνέσχεν ἢ ἐτελεώσατο;), οὔτ' ἂν ὁ οὐρανὸς μὴ ὄντος χρόνου τὸ παντελὲς καὶ τὸ ἀίδιον τοῦ αὐτοζῴου κατὰ δύναμιν ἀπεμιμήσατο. γέγονε μὲν οὖν ἑκάτερος οὐχ ἑαυτοῦ μόνου οὐδ' αὖ τοῦ ἑτέρου χάριν, ἀλλὰ F *τῆς συμπάσης δημιουργίας, ἵνα ὡς ὅτι τελειοτάτη καὶ ὁμοιοτάτη τοῖς παραδείγμασιν ἀποτελεσθῇ· μᾶλλον δὲ τῆς ἀγαθότητος εἵνεκα τῆς τοῦ πατρὸς τῶν ὅλων, δι' ἣν καὶ ἡ ποίησις ἔχει τὸ τέλειον. γενόμενος δὲ ὅ ἐστι θατέρῳ ὁ ἕτερος καὶ πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίοις ἑκάτερος πρὸς διαμονὴν καὶ τάξιν καὶ εὐμοιρίαν μεγάλα συναίρεται. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τοῦ ἑνὸς καὶ ὅλου καὶ μετρητικοῦ τῶν πάντων κἀκ μόνου τοῦ δημιουργοῦ κἀκ τῆς οἰκείας μονάδος κινηθέντος καὶ προϊόντος χρόνου τῷ Πλάτωνι πεφιλοσόφηται. λοιπὸν δὲ ἐν* 255 *τοῖς ἑπομένοις περὶ τοῦ κατ' οὐρανὸν ἐκφαινομένου καὶ οἱονεὶ πληθυομένου καὶ οἱονεὶ συμμεριζομένου ταῖς ποικίλαις τῶν ἄστρων φοραῖς διαλήψεται, ὃς οὐκ ἂν ὑπέστη μὴ τῆς ταὐτοῦ καὶ τῆς θατέρου περιφορᾶς περὶ τὸν ἀφανῆ καὶ ἕνα κυκλουμένης χρόνον καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸ πρόσφορον ἑαυτῇ μέτρον ἑκατέρας ὑποτεμνομένης καὶ ἐκφηνάσης καὶ διὰ παντὸς φυλαττούσης. ὅπου δέ, ἵνα καὶ οὗτος ὁ δεύτερος χρόνος καὶ εἰς τὸ ἐμφανὲς προϊὼν καὶ πᾶσι γνώριμος διὰ τῶν τὰ μερικὰ αὐτοῦ μέτρα προχειριζόντων καὶ μᾶλλον μεριστὸς ὑποστῇ, τὰ πλανητὰ τῶν ἄστρων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἥλιος καὶ ⟨ἡ⟩ σελήνη κατηρίθμηνται, γεγενῆσθαι λέγεται, πηλίκον δεῖ νομίζειν ἀξίωμα τῷ πρωτίστῳ καὶ ἑνὶ χρόνῳ παρὰ τοῦ φιλοσόφου, μᾶλλον δὲ παρ' αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων ἀποκεκληρῶσθαι;*

Q D (ς)
12 *τῆς* om **D** 17 alterum *καὶ* om **D**ς 21 *ποικίλαις* ς: *ποικίλλαις* **Q** : *πικοιλίαις* **D** 25 *ὑποτεμνουμένης* **QD**

Ἐξ οὖν λόγου καὶ διανοίας θεοῦ τοιαύτης πρὸς χρόνου γένεσιν, ἵνα γεννηθῇ χρόνος, ἥλιος καὶ σελήνη καὶ πέντε ἄλλα ἄστρα, ἐπίκλην ἔχοντα πλανητά, εἰς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γέγονε [38 C].

*Διττῆς τῆς δημιουργίας οὔσης, ὡς πολλάκις ὑπεμνήσαμεν, τῆς μὲν ἀφανοῦς καὶ μιᾶς καὶ ἁπλῆς καὶ ὑπερ- B
κοσμίου καὶ ὁλικῆς, τῆς δὲ ἐμφανοῦς καὶ πεπληθυσμένης καὶ πολυειδοῦς καὶ ἐν τῷ κόσμῳ μεριζομένης, καὶ διττὰς ἐχούσης τὰς ἐνεργείας, τὰς μὲν πρωτουργοὺς καὶ ἀκινήτους καὶ νοεράς, τὰς δὲ δευτερουργοὺς καὶ μετὰ κινήσεως προϊούσας καὶ περὶ νοῦν χορευούσας, καὶ τῆς μὲν ἐξῃρημένης τῶν ἀποτελουμένων, τῆς δὲ συντεταγμένης αὐτοῖς, διττὸς καὶ ὁ χρόνος προελήλυθεν εἰς τὰ ὄντα, ὃ μὲν ὑπερκόσμιος, ὃ δὲ ἐγκόσμιος, καὶ ὃ μὲν ἅμα μένων τε καὶ προϊών, ὃ δὲ ἐν κινήσει φερόμενος. καὶ ὁ μετεχόμενος διττός, ὃ μὲν κατὰ ἁπλῆν μέθεξιν, ὃ δὲ ἐν ταῖς περιόδοις τῶν οὐρανίων ἄστρων, ὃς ἀποτελεῖ μῆνας καὶ ἡμέρας καὶ νύκτας καὶ ἐνιαυτούς. τοιαύτης τοίνυν οὔσης τῆς τῶν χρόνων διαφορᾶς ὁ Πλάτων τὰ νοήματα περὶ τῆς μιᾶς καὶ ἁπλῆς οὐσίας τοῦ χρόνου παραδεδωκὼς μέλλει τὸ λοιπὸν ἐντεῦθεν καὶ περὶ τῆς ποικιλίας τοῦ χρόνου ποιεῖσθαι τὸν λόγον τοῦ μετεχομένου μεριστῶς, εἰς ὃν αὐτῷ καὶ ἡ περὶ τῶν πλανητῶν συντελέσει θεωρία (διὰ γὰρ τῆς τούτων κινήσεως περὶ τὸν ἥλιον χορευόντων ὁ συνεγνωσμένος ἀποτελεῖται χρόνος), ἔνατον τοῦτο δημιουργικὸν δῶρον εἰς τὸν κόσμον εἰσαγαγών. ἵνα δέ σοι C
καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν προοιμίων ἔνδειξιν παράσχηται τῆς τοῦδε τοῦ χρόνου πρὸς ἐκεῖνον ὑφέσεως, ἐκ λόγου τε καὶ διανοίας θεοῦ τοῦτον ὑποστῆναί φησι, καὶ ἔτι διορισμὸν παρασχέσθαι καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου κατὰ τὴν τῶν ἄστρων κίνησιν. καὶ προσεκτέον ἀμφοτέροις, τῷ τε διορισμῷ τῶν χρονικῶν μέτρων τῶν πολλῶν μετὰ τὸν ἕνα

Q D

3s *πλανητὰ* Procl. cum A𝔡F Plat. : *πλανῆται* 𝔗o Plat.: *πλάνητες* *ς Plat. 7 *μιᾶς* — 8 *ἐμφανοῦς καὶ* om **D** 25 *ἔνατον* ll. 25s cf. II 5, 27s 31 *τε* om **D**

χρόνον καὶ τῇ φυλακῇ τῶν αὐτῶν ἀεὶ μέτρων, ὧν ἕνεκά φησι τὰ ἄστρα γενέσθαι. τὸν μὲν πρότερον χρόνον παρῆγε τοῦ δημιουργοῦ πρὸς τὸν αἰῶνα βλέποντος καὶ κατὰ μίαν καὶ ἁπλῆν νόησιν ἐνεργοῦντος, τὸν δὲ δεύτερον, ὡς καὶ αὐτός φησιν, ἐκ λόγου καὶ διανοίας, τὸ διῃρημένον τῆς αἰτίας καὶ τὸ μεριζόμενον εἰς πλῆθος ἀπὸ τῆς μιᾶς νοήσεως ἐνδεικνύμενος· ἄλλος γὰρ ὁ θεῖος νοῦς καὶ ἄλλος ὁ θεῖος λόγος· ὃ μὲν ἡνωμένος, ὃ δὲ πεπληθυσμένος, καὶ ὃ μὲν τὰ ὅλα περιέχων, ὃ δὲ διαιρῶν τὴν ἕνωσιν εἰς πλῆθος, καὶ ὃ μὲν ἐν ἑαυτῷ μένων, ὃ δὲ ἐκφαίνων ἑαυτόν. ὥστε καὶ ὁ δεύτερος χρόνος, εἰ πᾶσιν ἐμφανής ἐστιν, εἰ ἐκφαίνει τὸν ὑπερκόσμιον χρόνον, εἰ διῃρημένος ἐστίν, εἰκότως ἐκ λόγου δημιουργικοῦ προελήλυθεν, ἐκείνου τὴν ὡς ἀπὸ νοῦ λαβόν-
D *τος πάροδον, τοῦ μὲν λόγου δηλοῦντος τὴν αἰτίαν, τῆς δὲ διανοίας τὴν ἐν τῷ δημιουργῷ γνῶσιν δυοειδῆ οὖσαν καὶ ἄλλην μὲν τοῦ ὡς ἀληθῶς χρόνου, ὅς ἐστιν ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ παντὶ περιόδων πασῶν, ἄλλην δὲ τοῦ ἀπ' ἐκείνου ῥέοντος, ὅς ἐστι κατ' ἀριθμὸν προϊών. ἔτι τοίνυν ἐκείνου τὰ μέτρα πάντα περιέχοντος ἑνοειδῶς, καθ' ἃ καὶ ταῖς ψυχαῖς αἱ περίοδοι καὶ τοῖς σώμασιν ἐπιτελοῦνται καὶ τὸ ἓν μέτρον τῆς ὅλης ἀποκαταστάσεως (ἔστι γὰρ θείου γεννητοῦ περίοδος, ἣν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος, ὥς πού φησιν ὁ ἐν Πολιτείᾳ* [VIII 546B] *Σωκράτης), οὗτος ὁ χρόνος διοριστικός ἐστι τῶν μέτρων τῶν ἐν ταῖς ψυχ⟨ικ⟩αῖς ἢ σωματικαῖς φοραῖς καὶ φρουρητικός· ἀπονέμει γὰρ ἄλλοις ἄλλα μέτρα τὰ οἰκεῖα ἑκάστοις. καὶ τούτῳ μὲν διαιρεῖ τὴν ἑνιαίαν ἐκείνου δύναμιν, φρουρεῖ δὲ τὸ προσῆκον ἑκάστοις μέτρον καὶ κατὰ τοῦτο ποιεῖται τὰς ἀποκαταστάσεις· ἄλλο μὲν γὰρ τῆς ἡλιακῆς περιόδου μέτρον, ἄλλο δὲ τῆς σεληνιακῆς, ἄλλο δὲ τῶν μετεώρων (ἐπεὶ καὶ ἐν τούτοις ἔστι τις κύκλος τὸν οὐράνιον κύκλον ἀπεικονισάμενος) καὶ ἄλλο ἄλλων ζῴων· καὶ γὰρ τούτων εἰσὶ περίοδοι καὶ μέτρα ζωῆς, ὡς καὶ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης φησί.*

Q D

2 ⟨*καὶ*⟩ *τὸν* ci s 10ss *ὥσπερ κόσμιον* om cett **D** 25 *ψυχαῖς* ll. : em s 33 cf. ind. Aristot. Bonitzianus 310[b] 48ss

ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἀπὸ τούτων λάβοις ἂν περὶ τῶν χρόνων E τούτων τῆς διαφορᾶς. καὶ ἔοικε καὶ τὸ ἵνα γεννηθῇ χρόνος εἰπεῖν οὐ μάτην, ἀλλ' ἵνα δηλώσῃ καὶ ὅτι προῆν ὁ ἀφανὴς χρόνος ἀριθμὸς ὢν ὅλος καὶ εἷς καὶ νοερὸς πρὸ τοῦ μετεχομένου καὶ κατ' ἀριθμὸν ἰόντος. πᾶν γοῦν τὸ γενόμενόν ἐστι πρὸ τῆς γενέσεως ἀφανῶς ἱδρυμένον ἐν τῇ ἑαυτοῦ αἰτίᾳ. σημαίνει οὖν ἡ γέννησις τὴν εἰς τὰ μετέχοντα πρόοδον, καθ' ἣν ἄλλων ἐστὶν ἤδη πρώτως καὶ δευτέρως ἐκφαινόμενος, καὶ ὡς αὐτὸς μὲν ἀπὸ τῶν ὁλικωτέρων εἰς τὰ μερικώτερα πρόεισιν ἄχρι καὶ τῶν ἐσχάτων οἷον ζῴων καὶ φυτῶν, ἡμῖν δὲ ἀπὸ τῶν μερικῶν μέν, τεταγμένων δὲ μέτρων ὅλως γίγνεται γνώριμος· τό τε γὰρ ὅλον δύσγνωστον καὶ τὸ ἄτακτον οὐκ ἂν ἄλλων γένοιτο μέτρον. ἐπειδὴ δέ, ὥσπερ εἴπομεν, εἰς τὴν τοῦ δευτέρου χρόνου γένεσιν, μᾶλλον δὲ εἰς τὴν τῶν πολλῶν μέτρων τῶν ἐν αὐτῷ κατάληψιν, δι' ὧν ὅλον αὐτὸν μετρεῖν διαφερόντως εἰώθαμεν, οἷον μηνῶν καὶ ἐνιαυτῶν, δι' ὧν μετροῦμεν τὸν χρόνον, ἡ περίοδος συντελεῖ τῶν πλανωμένων καὶ διαφερόντως ὁ ἡλιακὸς κύκλος, ταῦτα πρῶτον ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ γεγονέναι φησίν, ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τοὺς πέντε πλανήτας, καίτοι καὶ τῶν ἀπλανῶν F ἑκάστου πάντως κατά τι μέτρον χρονικὸν τὴν ἑαυτοῦ ποιουμένου περὶ τὸ κέντρον, ὃ ἔχει σφαιρικὸς ὤν, περίοδον, ἀλλ' ἡμῖν οὐκ ὄντων ἐκείνων τῶν μέτρων γνωστῶν ὡς τῶν ἐν τοῖς πλανήταις, καθ' ἃ ποιοῦνται τὰς περὶ τὸν λοξὸν περιόδους· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τούτων ἴσμεν τὰς περὶ τὰ οἰκεῖα κέντρα περιόδους αὐτῶν. περὶ δ' οὖν τούτων διαλέγεται καί φησιν αὐτὰ γενέσθαι, ἵνα συναπεργάζωνται τὸν ἐμφανῆ χρόνον, ἄλλων ἄλλο μέτρον ἐκφαίνοντα μετρητικόν, τοῦ μὲν ἡλίου πρωτουργὸν καὶ ἡγεμονικὴν ἀξίαν λαχόντος καὶ διαφερόντως 256 κατὰ τὴν τοῦ χρόνου γένεσιν (διὸ καὶ χρόνου χρόνος οὗτος καλεῖται παρὰ τοῖς θεολόγοις [or. chald. 33], ὡς τὸν πρώτιστον ἐκφαίνων χρόνον, καὶ ἡ τῶν ὡρῶν

Q D(ς)

3 προῆν **D**ς : πρὶν **Q** 6 γεννώμενον ς fort. praestat 9 subintellege χρόνος 12 ὅλως **QD** : ὅλος ς : an μόνως uel οὐχ ὅλος (Boll)? 24 καθ' ἃ om **D** 28 ἄλλων ἄλλο b : ἄλλον ἄλλο **QD** 30 καὶ om **D**

περίοδος ἀποτελεῖται κατ' αὐτόν), τῆς δὲ σελήνης δευτέραν ἐχούσης τάξιν, ὡς προσεχῶς κινούσης τὰ ἐν γενέσει πάντα καὶ πάντα αὐξανούσης καὶ μειούσης ταῖς ἑαυτῆς δυνάμεσι (διὸ καὶ ὥσπερ τὸν ἥλιον κατὰ ὥραν καὶ κατὰ ζῴδιον εἰρήκασιν ἀμείβειν τὰς μορφάς, οὕτω καὶ τὴν σελήνην κατὰ ἑκάστην ἡμέραν,

ὄφρ' ἐν μηνὶ τρέπῃ ὅπερ [[ὁ]] *ἥλιος εἰς ἐνιαυτόν,*

ὥς φησιν ὁ θεολόγος [Orph. frg. 82]), *τῶν δὲ ἄλλων πλανήτων ταῖς ποικίλαις ἑαυτῶν περιόδοις τὴν ποικιλίαν τῆς γενέσεως διαπλεκόντων· ἕπεται γὰρ ἄλλα ἄλλων ἀποκαταστάσε⟨σ⟩ι καὶ κατ' ἄλλα μέτρα τὰς ἑαυτῶν συμπεραίνει ζωάς. ἐπειδὴ δὲ καὶ οὗτοι μίαν καὶ συνεχῆ καὶ ὁμαλὴν καὶ ἄπαυστον ποιοῦνται κίνησιν, λανθάνει δὲ ἡ τάξις αὐτῶν καὶ* B *⟨ἡ⟩ ὁμαλότης καὶ ἡ ταυτότης τῆς κινήσεως διὰ τοὺς φαινομένους προποδισμοὺς καὶ ὑποποδισμοὺς καὶ στηριγμούς, διὰ τοῦτο ἐπίκλην ἔχοντα πλανητά φησιν. ἐξ ὧν λάβοις ἄν, ὅτι τὰ ἄστρα ἐστίν, ἀλλ' οὐχὶ αἱ σφαῖραι, ἐν αἷς τὰ ἄστρα ὑποποδίζοντα καὶ προποδίζοντα, ὅσα τοῦτο πάσχει, καὶ τὰ ἄνω καὶ τὰ κάτω κινούμενα, τῶν ὑπὸ σελήνην παντοίων κινήσεων, ⟨τῶν⟩ ἄνω, κάτω, πρόσω, ὀπίσω, τὰ οἷον παραδείγματα προειληφότα τεταγμένα τῶν ἀτάκτων· ὡς γὰρ καὶ ἐν Νόμοις* [VII 821B 822C] *εἴρηκε, πλημμελοῦσιν οἱ τὴν πλάνην ἐπὶ τοὺς ἐν οὐρανῷ θεοὺς ἀναπέμπειν τολμῶντες, οὐκ εἰδότες αὐτῶν τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐναρμόνιον χορείαν καὶ τὴν ὁμαλότητα τῆς κινήσεως· ἡ γὰρ ἀνωμαλία φαίνεται μόνον ἐπ' αὐτῶν διὰ τῆς τῶν ἀνελιττουσῶν φορᾶς καὶ ἀντιπεριφορᾶς, εἴτε διὰ τοὺς ἐπικύκλους καὶ ἐκκέντρους εἴτε δι' ἄλλας αἰτίας· οὐδὲ γὰρ αὗται τὸ εἰκὸς ἔχουσιν αἱ ὑποθέσεις, ἀλλ' αἳ μὲν τῆς ἁπλότητος ἀφίστανται τῶν θείων, αἳ δὲ ὥσπερ ὑπὸ μηχανῆς ὑποτίθενται τὴν κίνησιν τῶν οὐρανίων, ἐσκευωρημέναι παρὰ τῶν νεωτέρων. καὶ ὅ γε Πλάτων ἔοικεν ἔν τε Πολιτείᾳ* [X 616DE] *ποιῶν ὁμοκέντρους* C *τοὺς σφονδύλους καὶ ἐν τούτοις τοὺς ἑπτὰ κύκλους, καὶ*

Q D (ς)
2s cf. Ptol. tetrab. 1, 2 7 *ὄφρ'* **QD** 12 *ὁμαλῆ* **D** 18 *καὶ προποδίζοντα* om **Q** 25ss cf. Kroll apud Procl. in remp. II p. 413 30s *οὐρανῶν* **D**

μόνον τούτων μεμνημένος, ἀλλ᾽ οὐ τῶν ἐπικύκλων, αὐτοῖς τοῖς ἄστροις ἀνατιθέναι τὴν ἀνωμαλίαν καὶ ταύτην τὸ τεταγμένον ἔχουσαν (ἀποκαθίσταται γὰρ πρὸς ἑαυτὴν διὰ τεταγμένων χρόνων) ὡς μέσοις τῶν πάντη ὁμαλῶς κινουμένων καὶ τῶν πάντη ἀνωμάλως· ὁμαλῶς γὰρ ἀνώμαλον ἢ ἀνωμάλως ὁμαλὴν ἔλαχον κίνησιν. διὰ πάντων γοῦν τῶν οὐρανίων κύκλων ὁ χρόνος ἐκφαίνεται καὶ τὴν εἰς τὸ πᾶν ποιεῖται πρόοδον, καὶ οὐ τούτων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπλανῶν. ὁ δὲ Πλάτων τούτων μάλιστα διεμνημόνευσεν ἐν τῇ γενέσει τοῦ χρόνου, διότι τῶν μὲν ἀπλανῶν τῇ ποικιλίᾳ διαφέρουσι τῶν περιόδων, τῶν δὲ ὑπὸ σελήνην τῷ ἀεὶ ὡσαύτως. ὧν τὸ μὲν ὁ διορισμὸς δηλοῖ τῶν πολλῶν χρονικῶν μέτρων, τὸ δὲ ἡ φυλακὴ τῶν αὐτῶν ἀεὶ περιόδων καὶ ἀποκαταστάσεων· δεῖ γὰρ τὰ πολλὰ μέτρα μένοντα ἀεὶ τὰ αὐτὰ θεωρεῖν. ἔστι γοῦν καὶ ταῦτα τεταγμένα μετὰ τὸ ἓν τῆς ὅλης περιόδου μέτρον, καὶ ἡ μὲν μία τοῦ χρόνου μονὰς αὕτη τέλειός ἐστιν ἀριθμὸς καὶ παντελής, ἀπὸ δὲ ταύτης καὶ ἐν ἑκάστῃ περιφορᾷ μέτρον ἐστὶν οἰκεῖον, Κρόνιον ἢ Δίιον ἢ Σεληνιακόν, D *τὴν ἰδιότητα προσλαμβάνον ἀπὸ τῆς ἐν ἑκάστῳ ψυχῆς καὶ τῆς κινητικῆς θεότητος· ἄλλος γὰρ ἀριθμὸς ἡλίῳ προσήκει καὶ ἄλλος ἵππῳ καὶ ἄλλος φυτῷ, κοινὸς δὲ ὁ κοσμικὸς ἀριθμός. διὸ καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶναι πανταχοῦ λέγομεν· ἔχει γὰρ καὶ μίαν ὁ κόσμος ζωήν, ὡς μίαν φύσιν καὶ ἕνα νοῦν. εἰ δὲ μίαν ἔχει ζωήν, ἔχει καὶ ἕνα βίον, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ μέτρον χρονικὸν ἕν, καὶ ὥσπερ τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν ἕκαστον ζῇ κατὰ τὴν ὅλην φύσιν, οὕτω καὶ κατὰ τὸν ὅλον χρόνον μετρεῖται, καὶ τοῦτο κοινόν ἐστι μέτρον ἁπάντων. μετὰ δὲ τὴν μονάδα ταύτην τριάς ἐστιν, ἧς τὸ μὲν ἀκρότατον μέτρον ἐστὶ τῆς πρώτης περιφορᾶς, τὸ δὲ μέσον τῆς θατέρου πάσης (ἔστι γὰρ καὶ πάντων τῶν πλανωμένων ὡς ἑνὸς ζῴου βίος εἷς καὶ μία περίοδος καὶ ἀποκαταστατικὸς χρόνος εἷς), τὸ δὲ τρίτον τῆς ἐν γενέσει φερομένης ἀνακυκλήσεως· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ αἱ μεταβολαὶ τῶν στοιχείων καὶ αἱ τῶν κινουμένων ἀντιμεταστάσεις καὶ ἡ παλιγγενεσία*

Q D (ς)
2 fort. ⟦*καὶ*⟧ *ταύτην* ⟨*τὴν*⟩ 6 *ἔλαχεν*? 16 *αὐτὴ* ς
24 *ἔχοι* ll. : em s

πᾶσαν τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε. μετὰ δὲ τὴν τριάδα ταύτην E *κατ' ἄλλους καὶ ἄλλους ἀριθμοὺς ὁ χρόνος πρόεισι τὰ ὅλα μετρῶν καὶ ἀφορίζων τοῖς οἰκείοις ἅπαντα μέτροις. ταῦτα μὲν οὖν καὶ εἰσαῦθις. ἐκεῖνό γε μὴν οὐκ ἄξιον παραδραμεῖν, ὅτι δὴ τὰ ὅλα συνυφιστὰς καὶ μήπω μερικῶν ζῴων μνησθεὶς τοὺς πλανήτας ὑφίστησι, τοὺς δὲ ἀπλανεῖς ὕστερον ἐν τῇ γενέσει τῶν μερικῶν ζῴων· οἱ γὰρ καλούμενοι πλάνητες κοσμοκράτορές εἰσι καὶ ὁλικὴν εἰλήχασι δύναμιν, καὶ ὥσπερ ἡ ἀπλανὴς ἔχει ζῴων ἀστρῴων ἀριθμόν, οὕτω καὶ ἕκαστος τούτων ἡγεῖται πλήθους οἰκείου ἢ ζῴων ἢ ἄλλων τινῶν τοιούτων. διὸ κἀκείνην ἐντεῦθεν λυτέον τὴν ἀπορίαν, πῶς ἡ μὲν μία σφαῖρα πλῆθος ἀστέρων περιείληφεν, αἱ δὲ πολλαὶ σφαῖραι ἓν ἄστρον ἑκάστη περιάγει. ῥητέον γάρ, ὅτι ἐκεῖ μὲν ἡ σφαῖρα μονὰς ἦν τὸ πλῆθος ἐν ἑαυτῇ τὸ οἰκεῖον συλλαβοῦσα, μία οὖσα, καὶ ἤρκει πρὸς τὴν τοῦ πλήθους περιοχὴν πρώτου πλήθους ὄντος, ἐπὶ δὲ τούτων διττὸν τὸ ἡγούμενον, τὸ μὲν ἡ σφαῖρα, τὸ δὲ ἕκαστος τῶν κοσμοκρατόρων, μονὰς ὢν τῷ πλήθει συντεταγμένη· τὰ γὰρ ὑφειμένα πλειόνων δεῖται τῶν ἡγουμένων, καὶ τὸ πλῆθος καθ' ἑκάστην διὰ τὴν ὕφεσιν ἀφανές. ἐν δὲ τοῖς ὑπὸ* F *σελήνην ἔτι πλείους αἱ ἡγούμεναι τάξεις τῶν καθ' ἕκαστον στοιχεῖον θείων γενῶν, ὡς μαθησόμεθα διὰ τῆς παραδοθησομένης θεογονίας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔστω δῆλα. Τοσοῦτον δὲ ἄξιον ἐν τοῖς περὶ τῆς τοῦ χρόνου γενέσεως ἐπιστάσεως· εἰ μὲν μετὰ ψυχὴν ὁ χρόνος, πῶς ἐκείνη κινεῖται κατὰ χρόνον; εἰ δὲ πρὸ ψυχῆς, πῶς γενέσθαι λέγεται (τῶν γὰρ γεννηθέντων ἀρίστην εἶπεν εἶναι τὴν ψυχήν); εἰ δὲ ψυχῇ σύστοιχος, πῶς οὐχὶ καὶ ὁ αἰὼν τῷ νῷ σύστοιχος, ἀλλὰ πρὸ νοῦ; καὶ ῥητέον, ὅτι πρὸ ψυχῆς μὲν ὁ χρόνος, ὡς πρὸ* 257 *τοῦ νοῦ ὁ αἰών, ἀρίστη δὲ ψυχὴ τῶν γεννηθέντων, ἃ δὴ καὶ καθ' αὑτὰ γενητά ἐστι καὶ οὐ μόνον κατὰ τὴν εἰς τὰ δεύτερα παρουσίαν ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐντὸς ἐνέργειαν ἔχει γένεσιν καὶ τὴν οὐσίαν μεριστὴν εἰς πλῆθος μερῶν,*

Q D

10 prius ἢ s : *καὶ* ll. 20 *ἑκάστην* scil. *μονάδα* 27 s *ψυχη σύστοιχος ὁ χρόνος* **D** sic 32 *ἀλλὰ καὶ* supple *κατὰ*

οἷον αὐτὸς ἡμῖν παραδέδωκεν. ὁ δὲ χρόνος καθ' αὐτὸν μὲν αἰώνιος, νοῦς ὤν, ὡς δέδεικται, μετέχεται δὲ γενητῶς, οὐχ ὅλος ἅμα οὐδὲ ἀκινήτως, ὥσπερ οἱ πρὸ αὐτοῦ νόες, ἀλλὰ κινητῶς· ὅθεν καὶ τελειοῖ τὴν ψυχὴν ὡς νοῦς, καὶ γενητός ἐστι κατὰ τὰς μεθέξεις, ῥεύσας πολὺς εἰς τὰ μετέχοντα, καὶ ὡς ἀριθμητὰς ἐποίησε τὰς γενέσεις. οὕτω δὴ γενητὸν ἀποφήνας τὸν ἐκείναις συνεκδραμόντα πάντως ἀριθμόν (διὸ καὶ εἴρηται κατ' ἀριθμὸν ἰὼν εἶναι κινητός, ἀλλ' οὐκ ἀριθμὸς ὤν, ὅς ἐστιν αὐτὸς πρὸ τῶν ἠριθμημένων), καὶ διὰ ταῦτα ἄρα τὸν μὲν χρόνον αἰώνιον εἰκόνα προσείρηκεν ἐνταῦθα, διότι κατὰ τὴν ἔνδον ἐνέργειαν αἰώνιός ἐστιν, ὅλην ἅμα παροῦσαν αὐτὴν ἔχων, ἐν δὲ τοῖς Νόμοις [X 904 A] εἶπε τὴν ψυχὴν ἀνώλεθρον μέν, οὐ μέντοι αἰώνιον, διότι B *μηδὲ τὴν ἔνδον ἐνέργειαν ἀμετάβατον εἴληχε.*

Σώματα δὲ αὐτῶν ἑκάστων ποιήσας ὁ θεὸς ἔθηκεν εἰς τὰς περιφοράς, ἃς ἡ θατέρου περίοδος ᾔιεν ἑπτὰ οὔσας ὄντα ἑπτά [38 C].

Ὅτι μὲν σελήνην καὶ ἥλιον καὶ τὰ ἄλλα πέντε ἄστρα κατωνόμαζεν ὡς ἔμψυχα καὶ νοερὰ ζῷα, δεδήλωκεν ἐν τούτοις ἐπενεγκὼν σώματα δὲ αὐτῶν ἑκάστων ποιήσας, ὡς ἐκείνων νοερῶν καὶ ζωτικῶν ὄντων· οὐ γὰρ εἶπε σώματα ʽαὐτοὺςʼ ποιήσας, ἀλλ' αὐτῶν. τὰς δὲ περιφορὰς αὐτῶν ἆρα τοὺς ἐπικύκλους ῥητέον ἢ τὰς ἀνελιττούσας ἢ τὰς ὅλας σφαίρας, ἐν αἷς ἕκαστόν ἐστι τῶν ἄστρων, ἢ τούτων μὲν οὐδέν, τὰς δὲ ψυχὰς αὐτῶν τὰς νοεράς, ὥσπερ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος ὑπέλαβεν; ὡς γὰρ τὸν ὅλον ὄγκον εἴσω τῆς ψυχῆς ἐτεκτήνατο πρότερον, οὕτω καὶ νῦν τὰ ἑπτὰ σώματα ταῖς ἑπτὰ νοεραῖς ψυχαῖς ἐντίθησιν ἅμα καὶ ψυχὰς καὶ νόας αὐτοῖς ἐφιστάς. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ θατέρου περίοδος τῆς ὅλης ψυχῆς τοῖς ἑπτὰ τούτοις θείοις σώμασιν ἐπιβέβηκε πολλῷ πρότερον, εἰκότως ἐπήνεγκεν ὑπομιμνήσκων τῶν εἰρημένων ἡμᾶς· ʽἃς ἡ θατέρου περίοδος περιάγει C

Q D (ς)

3 ὅλος s : ὅλως **QA** : ὅλως **D**b 6 δὴ ς : δὲ **QD** 8 s cf. p. 54, 16 ss 9 *καὶ* del? 16 *ᾔιεν* (cf. p. 60, 7. 117, 2. 132, 10): *ἦγεν* ο Plat. : *ᾔειν* A 𝔗(Θ) Plat. : *ἴν' γρ.* A Plat. : *εἴη* r Plat. : *ᾔει* *ς Plat. 18 ss cf. Kroll apud Procl. in remp. II 413 ss 23 *ἄρα* ll.

τῆς ὅλης ψυχῆς'. καὶ πάλιν τοῦτο δηλούτω ῥηθὲν ἑνικῶς, ὅτι ἄσχιστός ἐστιν ἐκείνη, κἂν ἐσχίσθαι λέγηται, καὶ ὡς οὐκ ἀπόλωλεν αὐτῆς τὸ ἓν τῇ εἰς τοὺς ἑπτὰ κύκλους κατατομῇ. τάχα δ' ἂν εἴη κάλλιον λέγειν, ὅτι ταῖς δυνάμεσι τῆς ὅλης ψυχῆς ἐνήδρασε τὰ σώματα τῶν κοσμοκρατόρων, ἀλλ' οὔπω ταῖς ἰδίαις ψυχαῖς οὐδὲ ταῖς σφαίραις· τὸ γὰρ ἃς ἡ θ α τ έ ρ ο υ π ε ρ ί ο δ ο ς ᾔ ι ε τοῦτο δηλοῖ τὸ αὐτὴν ἰέναι, ἀλλ' οὐ τὸ περιάγειν αὐτάς. τὰς γοῦν ζωὰς ἐκείνας περιήει καὶ περιεπορεύετο ἡ θατέρου περίοδος μία καὶ ἑπτάτομος οὖσα· καὶ γὰρ τὰ ἀπλανῆ ἄστρα ἐντεθεῖσθαι π ρ ο ϊ ὼ ν ἐ ρ ε ῖ [40 A] ε ἰ ς τ ὴ ν τ ο ῦ ν ο ῦ φ ρ ό ν η σ ι ν, ἥτις ἐστὶν ἡ τοῦ ταὐτοῦ κύκλου ψυχή· 'κράτιστον' μὲν γάρ ἐστιν ᾧ δέδωκε τὸ κράτος, τούτου δὲ φρόνησις ἡ ἐν αὐτῷ νοερὰ ζωή. οὕτως οὖν καὶ νῦν τοῖς ἑπτὰ κύκλοις τῆς ὅλης ψυχῆς ἐνέθηκε τὰ ἑπτὰ σώματα. καὶ πάλιν δῆλον ἔστω διὰ τούτων, ὅπως ἡ ἁπλότης σῴζεται τῆς ψυχῆς ὡς πρὸς τὰς σωματικὰς περιόδους· ὁ γὰρ εἷς ταὐτοῦ κύκλος κατὰ μίαν ἕνωσιν ψυχοῖ καὶ τὸ ἀπλανὲς καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἄστρα, καὶ τῶν ἑπτὰ ἕκαστος ὁμοίως
D *κατὰ δύναμιν μίαν καὶ τὰς σφαίρας καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἄστρα. νῦν μὲν οὖν τὴν κοινὴν αὐτῶν λέγει ψύχωσιν, μ ι κ ρ ὸ ν δ ὲ ὕ σ τ ε ρ ο ν [38 E] παραδώσει καὶ τὴν ἰδίαν, ὅταν λέγῃ δ ε σ μ ο ῖ ς τ ε ἐ μ ψ ύ χ ο ι ς δ ε θ έ ν τ α ζ ῷ α ἐ γ ε ν ν ή θ η· οὐκέτι γὰρ ὡς μόρια ψυχοῦται, ἀλλ' ὡς ζῷα διὰ τῶν οἰκείων ψυχῶν.*

Σ ε λ ή ν η ν μ ὲ ν ε ἰ ς τ ὸ ν π ε ρ ὶ γ ῆ ν π ρ ῶ τ ο ν, ἥ λ ι ο ν δ ὲ ε ἰ ς τ ὸ ν δ ε ύ τ ε ρ ο ν ὑ π ὲ ρ γ ῆ ς, ἑ ω σ φ ό ρ ο ν δ ὲ κ α ὶ τ ὸ ν ἱ ε ρ ὸ ν Ἑ ρ μ ο ῦ λ ε γ ό μ ε ν ο ν ε ἰ ς τ ὸ ν τ ά χ ε ι μ ὲ ν ἰ σ ό δ ρ ο μ ο ν ἡ λ ί ῳ κ ύ κ λ ο ν ἰ ό ν τ α, τ ὴ ν δ ὲ ἐ ν α ν τ ί α ν ε ἰ λ η χ ό τ α α ὐ τ ῷ δ ύ ν α μ ι ν, ὅ θ ε ν κ α τ α λ α μ β ά ν ο υ σ ί τ ε κ α ὶ κ α τ α λ α μ β ά ν ο ν τ α ι κ α τ ὰ τ α ὐ τ ὰ ὑ π' ἀ λ λ ή λ ω ν ἥ λ ι ό ς τ ε κ α ὶ ὁ τ ο ῦ Ἑ ρ μ ο ῦ κ α ὶ ὁ ἑ ω σ φ ό ρ ο ς [38 D].

Ἡ μὲν κατὰ Πλάτωνα σφαιροποιία ποίαν ἀποδίδωσι τοῖς πλανωμένοις τάξιν, οὐ μόνον ἐκ τούτων δῆλόν ἐστιν, ἀλλὰ

Q D

1 *δηλούτω* ⟨*τὸ*⟩ an *δηλοῖ τὸ* scrib.? 11 alterum *τοῦ* om **D** 19 *ταῖς σφαίραις* ll.: em s 26 *τὸν* ll. cum A𝔡𝔗F𝔬 (Υ Θ Υ) Plat.: *τοὺς* *ς Plat. 27 *κύκλῳ* pauci Plat. ll. *ἰόντας* et *εἰληχότας* Plat. 29 *κατὰ* ll. cum 𝔡𝔗F𝔬(*q*) Plat.: *καὶ κατὰ* *ς Plat. 30 alterum *ὁ* om A𝔡𝔗F𝔬(*ΘΣΥx*e g) Plat.

καὶ ἐκ τῶν ἐν Πολιτείᾳ [X 616E] *γεγραμμένων· τὸν γὰρ ἥλιον δεύτερον τάττει μετὰ σελήνην, ἐπεὶ καὶ ἡ κοινωνία τῶν θεῶν τούτων ἡ περὶ τὴν ἐμφανῆ ποίησιν πλείστη τίς ἐστιν· ὃ μὲν γὰρ πατρός, ἣ δὲ μητρὸς ἐπέχει τάξιν, καὶ τὰ αἴτια αὐτῶν τά τε νοητὰ καὶ τὰ νοερὰ συνήνωται ἀλλήλοις, καὶ ἀπὸ μιᾶς αἰτίας ἐξεφάνησαν· τίκτει γὰρ ἡ αὐτὴ θεὸς* E *Ἠέλιόν τε μέγαν καὶ λαμπρὰν Σελήνην* [Hes. theog. 18], *τάχα καὶ τῶν λογίων ἡμᾶς τοῦτο διδασκόντων, πανταχοῦ μετὰ τὸν ἥλιον τὴν σελήνην ταττόντων καὶ μετὰ τὴν σελήνην τὸν ἀέρα, καὶ ὅταν ἄνωθεν τὴν τάξιν αὐτῶν παραδιδῶ καὶ ὅταν κάτωθεν·*

αἰθέριός τε δρόμος καὶ μήνης ἄπλετος ὁρμή,

φησίν,

ἠέριοί τε ῥοαί.

καὶ πάλιν·

αἰθὴρ ἥλιε πνεῦμα σελήνης ἠέρος ἀγοί.

καὶ ἐν ἄλλοις·

ἠλιακῶν τε κύκλων καὶ μηναίων καναχισμῶν
κόλπων τ' ἠερίων.

καὶ ἑξῆς·

αἴθρης μέρος ἠελίου τε
καὶ μήνης ὀχετῶν ἠδ' ἠέρος.

καὶ ἀλλαχοῦ·

καὶ πλατὺς ἀήρ
μηναῖός τε δρόμος καὶ ἀείπολος ἠελίοιο.

τάχα μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, καὶ ἀπὸ τῶν λογίων πιστοῦσθαι δυνατόν, ὅτι πρὸ σελήνης εὐθὺς ὁ ἥλιος, ὡς πρὸ τοῦ ἀέρος ἡ σελήνη, τοῦ οὐρανοῦ παντὸς τὴν πυρὸς ἔχοντος τάξιν, ὃ καὶ Πλάτωνι δοκεῖ μετὰ τὴν οὐρανίαν ἰδέαν τάττοντι τὴν ἀερίαν ἐν τοῖς περὶ τῶν τεττάρων ἰδεῶν λόγοις, ὡς ἐρεῖ μικρὸν ὕστερον [40A]. *εἰ μὴ ἄρα οὐκ ἀναγκαῖον ὑπὲρ σελήνην εὐθὺς εἶναι τὸν ἥλιον διὰ τὴν πρὸς τὸν αἰθέρα*

QD (ς)

1 ss cf. in remp. II 213 ss 8 ss cf. or. chald. 33 s 21 *ἔθρης* **D** *μένος* ci Kroll 25 *ἀειπόλος* **Q** : *αειπόλυς* **D** sic : *ἀεὶ πόλος* ς 29 *πλάτωνι* **A** : *πλάτων* **QD**b 30 *αἰθερίαν* ς 32 *αἰθέρα* ς: *ἀέρα* **QD**

ἀναλογίαν· οὐδὲ γὰρ ὁ αἰθὴρ εὐθὺς ὑπὲρ ἥλιον· ὥστε πάλιν F *οὗτος ὁ λόγος οὐκ ἐᾷ τὸν ἥλιον ἀμέσως ὑπὲρ σελήνην τάττειν, ὡς οὐδὲ τὸν αἰθέρα ἀμέσως ὑπὲρ τὸν ἥλιον. ἀλλ' οὖν ἡ τῶν παλαιῶν φήμη ταύτην ἐδίδου τῷ ἡλίῳ τὴν τάξιν· καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης οὕτως ᾤετο καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν Εὔδοξον. εἰ δέ τινες ταῖς τῶν μαθηματικῶν ὑποθέσεσι χαίροντες μέσον τῶν ἑπτὰ πλανήτων τάττειν ἀξιοῖεν τὸν ἥλιον, συνάγοντα καὶ συνδέοντα τὰς ἐφ' ἑκάτερα αὐτοῦ τριάδας, ἴστωσαν μηδὲν ἐχυρὸν μηδὲ αὐτοὺς τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων λέγοντας· τὸ μὲν γὰρ λέγειν, ὅτι ἐπεπρόσθησαν ἄν, εἰ μετὰ τὸν ἥλιον ἦσαν, Ἀφροδίτη καὶ Ἑρμῆς, ὡς ἡ* 258 *σελήνη ποτὲ τῷ ἡλίῳ, διελέγχουσι δεικνύντες, ὅτι ἡνίκα ἂν κατὰ μῆκος συνοδεύσωσιν αὐτῷ, κατὰ πλάτος διαφέρουσιν ἐκ παντός, καὶ τοῦτο τοῦ μὴ ἐπιπροσθεῖν αὐτοὺς αἴτιον. αὐτὸ δὲ τοῦτο ⟨τὸ⟩ δεόμενον ἀνάγκης, ὅτι μέσος ὁ ἥλιος, οὐκ ἔχουσι πιστώσασθαι δι' ἀποδείξεων, δι' οἵων εἰώθασι τὰ πολλὰ πιέζειν. ὅ γέ τοι Πτολεμαῖος ἐν μὲν τῇ Συντάξει* [9, 1] *τῷ εὐλόγῳ καὶ τῷ πιθανῷ φησιν ἀκολουθοῦντας τίθεσθαι προσήκειν τῶν ἑπτὰ μέσον τὸν ἥλιον, ἵνα τῶν πέντε πλανωμένων πρὸ αὐτοῦ μὲν ὦσιν οἱ παντελῶς αὐτοῦ ἀφιστάμενοι, μετ' αὐτὸν δὲ οἱ συνόντες αὐτῷ καὶ προπομπεύοντες ἢ δορυφοροῦντες αὐτόν. ἐν δὲ ταῖς Ὑποθέσεσιν ἐκ τῶν ἀποστημάτων οὐ πάνυ διατεινόμενος ⟦οὐδὲ ἐν τούτοις⟧ οὐδὲ ἐν ταύταις συλλογίζεται περὶ αὐτῶν· ἐπειδὴ γὰρ ἐκ τῶν ἐν ⟨τῇ⟩ Συντάξει* [5, 15 init. cf. 5, 13 fin.] *δεδειγμένων, οἵου ποτέ ἐστιν ἡ ἐκ τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἑνός, τοιούτων συνάγεται τὸ μὲν ἐλάχιστον ἀπόστημα τῆς σελήνης λγ, τὸ δὲ μέγιστον ξδ (συναπαρτιζέσθω γὰρ τὰ μόρια, ἵνα ἐν ὅλαις μονάσιν ἔχωμεν τὸν λόγον)* B *καὶ πάλιν τὸ μὲν ἐλάχιστον ἀπόστημα τοῦ ἡλίου τῶν αὐτῶν ͵αος, τὸ δὲ μέγιστον ͵ασξ, καὶ λόγος ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως*

Q D (ς)

5 s cf. Arist. metaph. λ 8. 1073b 17 ss   6 ss cf. Doxogr. p. 345, 5 D. | quae sequitur disputatio citatur ab ipso philosopho in remp. II 220, 8 ss   7 *τάττειν* **D** ς : *τάξιν* **Q** : an *τάξειν* uel ⟨*τὴν*⟩ *τάξιν* (Boll)?   12 cf. Ptol. synt. 9, 1   13 *συνοδεύωσιν* **D** ς   21 *προπορεύοντες* **D** ς   21 s cf. infra 319 E   23 ⟦ ⟧ del Boll   25 'ἡ scil. *εὐθεῖα*: semidiametron terrae dicit iisdem uerbis quibus Ptolemaeus utitur (synt. 5, 15 in. al.)' Boll

τοῦ Ἑρμοῦ ἐλαχίστου ἀποστήματος πρὸς τὸ μέγιστον ὁ τῶν λδ πρὸς τὰ πη ἔγγιστα, δῆλον, ὅτι συναπτομένου τοῦ μεγίστου ἀποστήματος τῆς σελήνης τῷ ἐλαχίστῳ τοῦ Ἑρμοῦ τοιούτων ἔσται καὶ τὸ μέγιστον αὐτοῦ ἀπόστημα ρξϛ, οἵων τὸ ἐλάχιστον ξδ. πάλιν ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῆς Ἀφροδίτης ὁ τοῦ ἐλαχίστου ἀποστήματος λόγος πρὸς τὸ μέγιστον ὁ αὐτὸς συνάγεται τῷ τῶν ιϛ πρὸς τὰ ρδ ἔγγιστα, φανερόν, ὅτι συναπτομένου τοῦ μεγίστου ἀποστήματος τοῦ Ἑρμοῦ τῷ ἐλαχίστῳ τῆς Ἀφροδίτης, τοιούτων ἔσται καὶ τὸ μέγιστον ἀπόστημα τῆς Ἀφροδίτης ,αοθ, οἵων τὸ ἐλάχιστον αὐτῆς ρξϛ· ὥστε ἐπεὶ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου ἐλάχιστον ἀπόστημά ἐστι ,αοϛ, τοσοῦτον λειπόμενον τοῦ μεγίστου τῆς Ἀφροδίτης, ὅσον ἂν καὶ διαλάθοι καὶ παρ' αὐτὰς τὰς ὑποθέσεις, δῆλον, ὅτι μεταξὺ σελήνης καὶ ἡλίου τήν τε τοῦ Ἑρμοῦ σφαῖραν καὶ τὴν τῆς Ἀφροδίτης ἐστὶ τακτέον· συνάπτει γὰρ τὸ μὲν μέγιστον τῆς σελήνης τῷ ἐλαχίστῳ τοῦ Ἑρμοῦ, τὸ δὲ μέγιστον τοῦ Ἑρμοῦ τῷ ἐλαχίστῳ τῆς Ἀφροδίτης, τὸ δὲ ταύτης μέγιστον τῷ ἐλαχίστῳ τοῦ ἡλίου σύνεγγυς. δεῖ δὲ οὐδὲν εἶναι C κενόν. ὁ μὲν οὖν Πτολεμαῖος ἐν τοιούτοις λόγοις συνάγει μέσον εἶναι τὸν ἥλιον τῶν ἑπτὰ πλανήτων. ἀλλὰ τῶν μὲν μαθηματικῶν οὐ πολὺς λόγος πιθανολογούντων. ὁ δὲ θεουργὸς οὕτως οἴεται σαφῶς εἰπὼν τὸν δημιουργὸν ἓξ ἀνακρεμάσαι ζώνας ἕβδομον ἡλίου μεσεμβολήσαντα πῦρ, ᾧ μὴ θέμις ἀπιστεῖν. ὁ δ' οὖν Πλάτων εἰς τὴν πολλὴν κοινωνίαν καὶ τὴν ὁμοφυῆ πάροδον ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἡλίου καὶ σελήνης *** καὶ τὴν εἰς τὸν κόσμον πρόοδον αὐτῶν ὡς συνημμένην παραδέδωκε. καὶ οὐδὲ ταύτης ἦρξεν αὐτὸς τῆς ὑποθέσεως, ἀλλ' Ἀναξαγόρας [A 75 p. 320 D.] τοῦτο πρῶτος ὑπέλαβεν, ὡς ἱστόρησεν Εὔδημος [frg. 98]. πάλιν δὲ αὐτὸ τοῦτο τῶν ἐξητημένων ἐστί, διὰ ποίαν αἰτίαν ἰσόδρομοί εἰσιν ἥλιος καὶ Ἀφροδίτη καὶ Ἑρμῆς. καὶ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν μαθημάτων

Q D (ς)

4 ρξϛ **D** ς : ρξ **Q** 10 οἷον **D** 16 τοῦ Ἑρμοῦ — 17 s μέγιστον om **D** 21 possis λόγος ⟨ὡς⟩ 22 ss Iulianum dicit; sim. affert infra p. 132, 32 s in remp. II 220, 12 ss 21 ss; cf. or. chald. 39. 32. 29 s 26 βλέπων sim. excidisse uidit s

φασίν, ὅτι δὴ συνάπτουσιν οἱ ἐπίκυκλοι τῶν τριῶν τούτων ἀστέρων, καὶ ἐπὶ μιᾶς αὐτῶν ἐστιν εὐθείας τὰ κέντρα· ὥσπερ οὖν μιᾶς εὐθείας κινουμένης ἡ ἀποκατάστασις μία, οὕτω καὶ οἱ τούτων ἐπίκυκλοι ποιοῦνται τὴν αὐτὴν ἀποκατάστασιν, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἐπικύκλων οἱ μὲν ἄκροι
D ἐλάττους εἰσίν, ὁ δὲ μέσος μείζων, ὥστε τὰς ὁμαλὰς αὐτῶν κινήσεις κατὰ λόγον ἀναφέρεσθαι τὸν αὐτὸν καὶ τὰς ἀνωμάλους. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος ἐξηγηταὶ τὴν αἰτίαν ζητήσαντες ἐπὶ τὰς ζωὰς αὐτῶν ἀνήγαγον τὴν τῆς ἰσότητος καὶ ἀνισότητος τῶν δρόμων ἀρχήν, ὥσπερ δή φασι Πορφύριός τε καὶ Θεόδωρος· ἔστι γὰρ κατ' αὐτοὺς τὸ ἀνισοταχὲς ἢ ἰσοταχὲς παρὰ τὸ αὐτόθεν ἢ διὰ πλειόνων φέρεσθαι τοὺς νόας ἐπὶ τὴν οὐσίαν, καὶ παρὰ τὸ εἰς τὸ αὐτὸ καταστρέφειν, εἰ καὶ δι' ἄλλων μέσων, ἢ καὶ εἰς ἄλλο καὶ ἄλλο· ἥλιος μὲν γὰρ οὐσία ὢν ἐπὶ νοῦν ὁδεύει διὰ ζωῆς, Ἀφροδίτη δὲ νοῦς μέν, ἀλλὰ διὰ ζωῆς ἐπὶ νοῦν, Ἑρμῆς δὲ ζωὴ μέν, διὰ δὲ ⟨οὐσίας⟩ εἰς νοῦν· εἰ καὶ ὁ νοῦς οὗτος, ἐφ' ὃν ἡ καταστροφὴ τοῖς τρισίν, ὅπου μέν ἐστιν οὐσιώδης, ὅπου δὲ νοερός, ὅπου δὲ ζωτικός· διὸ καὶ ἀνισοταχῶς κινούμενοι καὶ ἀλλήλων ἀπολείπεσθαι καὶ προηγεῖσθαι δοκοῦντες εἰς ταὐτὸν καταλήγουσι. Κρόνος δὲ καὶ Ζεὺς καὶ Ἄρης δύναιντο μὲν ἂν καὶ διαφόρων εἶναι τμημάτων καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἰσοταχεῖς· εἰ δὲ καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶεν, ἀλλὰ τῷ μὴ πρὸς ⟨τὸ⟩ αὐτὸ καταστρέφειν ἢ μὴ διὰ τῶν ἴσων μεσοτήτων οὐκ ἰσοταχεῖς· οἷον εἰ Κρόνος μὲν αὐτόθεν οὐσία ὢν ἐπὶ
E τὴν οὐσίαν ἴοι, Ζεὺς δὲ διὰ νοῦ μόνον, Ἄρης δὲ διὰ νοῦ καὶ ζωῆς, ἔσται ὃ μὲν ἀμέσως ἐν τῇ οὐσίᾳ, ὃ δὲ διὰ μιᾶς μεσότητος, ὃ δὲ διὰ δυεῖν, καὶ οὕτως οὐκ ἰσοταχεῖς· ἔστι γὰρ τῶν πλανωμένων ἡ μὲν πρώτη τριὰς ἐπὶ οὐσίαν, ἡ δὲ δευτέρα ἐπὶ νοῦν ἀναγομένη, σελήνη δὲ ἐπὶ ζωήν, πᾶσαν τὴν γένεσιν ἐν ἑαυτῇ περιέχουσα καὶ προϊοῦσα μέχρι τῶν

Q D

2 τὰ κέντρα — 3 εὐθείας om **D** 7 κατὰ λόγον καὶ κατὰ χρόνον **D** 11 ss cf. Zeller Phil. der Griech. III 2[4] p. 705[1] 16 διὰ om **Q** 17 μέν, διὰ δὲ om **Q** [12] | ad ⟨οὐσίας⟩ cf. p. 65, 13, ζωῆς inseruit Zeller l. c. 22 διαφόροις **Q** 24 ⟨τὸ⟩ ins s διὰ **D**ς : δὲ **Q**

ἐσχάτων μυχῶν τῆς γῆς. ταῦτα μὲν οὖν φασι Πορφύριός τε καὶ Θεόδωρος, οἰκείας ὑποθέσεις περαίνοντες, πανταχοῦ μὲν πάντα λέγοντες, καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν ζωήν, καὶ ἕκαστον τῶν θεῶν μετέχειν τιθέμενοι τῶν τριῶν πατέρων, ἐπικρατεῖν δὲ ἄλλο ἐν ἄλλοις ἰδίωμα, καὶ τὴν ἐνέργειαν ἄλλων εἶναι ἄλλην καὶ δι' ἄλλων μέσων τὴν ἀναγωγήν. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος οὔτε τὰς τῶν ἐπικύκλων παρεισκυκλήσεις ἀποδέχεται ὡς μεμηχανημένας καὶ ἀλλοτρίως τοῦ Πλάτωνος εἰσαγομένας οὔτε τὴν ἀπὸ τῆς ζωῆς ἐπιβολὴν ὡς μάτην ὀνειροπολοῦσαν τὰς τοιαύτας διαστάσεις καὶ εἰσόδους καὶ ἐξόδους καὶ διαπλοκὰς καὶ οὐδαμῇ τῷ Πλάτωνι συνεπομένην· ποῦ γὰρ ὁ Πλάτων ἐμέρισε τὴν διὰ ζωῆς καὶ διὰ νοῦ καὶ ⟨δι'⟩ οὐσίας ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἀναφο- F ράν; ποῦ δὲ τὸν μὲν Κρόνον κατὰ τὴν οὐσίαν ἔταξε, τὸν δὲ μετ' αὐτὸν κατὰ τὸν νοῦν, τὸν δὲ τρίτον κατὰ τὴν ζωήν; ταῦτα δὲ ἀποδοκιμάζων ἁπλουστέραν παραδίδωσι θεωρίαν, τὴν μὲν σελήνην πρώτην εἰς τὸν περὶ γῆν τόπον τετάχθαι λέγων, ὡς φύσεως ἔχουσαν λόγον καὶ μητρὸς πρὸς τὴν γένεσιν (πάντα γὰρ αὐτῇ συντρέπεται καὶ συναύξεται μὲν αὐξομένης, ἐλαττοῦται δὲ ἐλασσουμένης), τὸν δὲ ἥλιον ὑπὲρ σελήνην, διότι περιφανῶς τὴν σελήνην πληροῖ δυνάμεων καὶ πατρὸς ἔχει πρὸς τὴν γένεσιν λόγον, ὑπὲρ δὲ ἥλιον Ἀφρο- 259 δίτην καὶ Ἑρμῆν, ἡλιακοὺς ὄντας καὶ συνδημιουργοῦντας αὐτῷ καὶ πρὸς τὴν τελεσιουργίαν τῶν ὅλων αὐτῷ συντελοῦντας· διὸ καὶ ἰσόδρομοι τυγχάνουσιν ὄντες ἡλίῳ καὶ περὶ αὐτόν εἰσιν ὡς συγκοινωνοῦντες αὐτῷ τῆς ποιήσεως. ἐναντιοῦνται δὲ πρὸς αὐτὸν οὐ κατὰ τὴν ἐν τοῖς ἐπικύκλοις μόνον φοράν, ὡς εἴπομεν πρότερον [p. 64, 1ss] καὶ οἱ μαθηματικοί φασιν, οὐδὲ καθ' ὅσον ὃ μὲν ἐκφάνσεως τῶν κρυπτῶν ἐστιν αἴτιος, οἳ δὲ κρύψεως, ὡς οἱ ἀστρολογικοὶ διατείνονται· καὶ διὰ ταῦτα μὲν γάρ, ἀλλὰ καὶ καθ' ἣν εἶπεν αὐτὸς θείαν δύναμιν, ἡ μὲν τοῦ ἡλίου θαυμαστή τίς

QD (ϛ)

2 τε om D 4 ἕκαστοι Q 4s cf. I 309, 14ss al. 15 κατὰ τὴν — 16 ἁπλουστέραν om D 22 δὲ ϛ : δὴ QD 22s Ἀφροδίτην καὶ Ἑρμῆν om Q 26 συγκοινωνοῦντες QD 30 cf. or. chald. 18[a]

ἐστι καὶ ἀνυπέρβλητος δύναμις καὶ διὰ τοῦτο καθ' ἑαυτὴν ἀσύμμετρος, αἱ δὲ τῆς Ἀφροδίτης καὶ αἱ τοῦ Ἑρμοῦ συμμετρίαν ἐπιλάμπουσαι καὶ εὐκρασίαν διὰ τὸ ἀεὶ μετὰ ἡλίου περιπολεῖν ἐναρμόνιον παρέχονται τὴν ἡλιακὴν ποίησιν· ἄμφω γὰρ κοινωνίας εἰσὶν αἴτιοι καὶ ὁ Ἑρμῆς, κοινωνὸς ὢν ἐν ταῖς ποιήσεσι τῶν τε ἡμερινῶν καὶ τῶν νυκτερινῶν καὶ B *ἀρρενούμενος καὶ θηλυνόμενος, καὶ ἡ Ἀφροδίτη, συνδετικὴν ἔχουσα δύναμιν καὶ συναρμοστικὴν τῶν διεστώτων. εἴποις δ' ἂν καὶ διότι ὁ μὲν ἥλιος οὔτε ἀφαιρέσεσιν οὔτε προσθέσεσι χρῆται τῶν κινήσεων οὔτε στηριγμοῖς, Ἑρμῆς δὲ καὶ Ἀφροδίτη προποδισμοῖς χρῶνται καὶ στηριγμοῖς καὶ ὑποποδισμοῖς, ἐναντίας αὐτοὺς εἰληχέναι πρὸς τὸν ἥλιον κατὰ τὸ φαινόμενον δυνάμεις. καὶ μήποτε, καθὰ καὶ πρότερον εἴπομεν* [II 267, 19ss], *ταῖς πρώταις τρισὶ μονάσι ταῖς ἐν προθύροις τἀγαθοῦ* [Phil. 64C] *προῆλθον ἀνὰ λόγον· ὁ μὲν γὰρ ἥλιος, ὡς ἐμάθομεν ἐν Πολιτείᾳ* [VI 508As], *τῆς ἀληθείας εἰκόνα τὸ φῶς ὑπέστησεν, ἡ δὲ Ἀφροδίτη κάλλους ἐστὶν αἰτία τοῖς γενητοῖς, ὅ ἐστιν ἐκείνου μίμημα τοῦ κάλλους, ὁ δὲ Ἑρμῆς συμμετρίας πᾶσιν αἴτιος λόγος ὢν τοῖς περὶ τὴν γένεσιν· πᾶσα γὰρ συμμετρία καθ' ἕνα πρόεισι λόγον καὶ κατ' ἀριθμόν, ὧν ἐστιν ὁ θεὸς οὗτος δοτήρ. ἐκείνων οὖν τῶν μονάδων ὄντες ἀνὰ λόγον μετ' ἀλλήλων οὐσῶν εἰκότως καὶ αὐτοὶ συνεῖναι ἀλλήλοις ἐφίενται καὶ συμπεριπολεῖν. διὰ δὴ τοῦτο καὶ καταλαμβάνουσι καὶ καταλαμβάνονται διὰ τὴν μετ' ἀλλήλων ποίησιν καὶ τὴν συναπεργασίαν τῶν δημιουργικῶν ἔργων. εἰ δὲ καὶ τοτὲ μὲν* C *κινοῦνται θᾶττον, τοτὲ δὲ βραδύτερον, καὶ οὐχ ὅτε θᾶττον οἱ ἕτεροι, τότε καὶ οἱ λοιποί, οὐδ' ὅτε βραδύτερον, καὶ οἱ ἄλλοι, εἰκότως καταλαμβάνουσιν ἀλλήλους οἱ θᾶττον κινούμενοι τοὺς βραδύτερον καὶ καταλαμβάνονται ἔμπαλιν. καὶ ἡ μὲν πάντων περίοδος μία, τὰ δὲ μέρη τῶν περιόδων διαφέροντα τῷ θάττονι καὶ βραδυτέρῳ κατ' ἄλλα καὶ ἄλλα μέρη*

Q D (ς)

2 *αἱ* bis ll. : fort. bis *ἡ* scrib. 5 *κοινὸς* **QD**b : em **A** 7 cf. I 46, 20s 19 *συμμετρίας* — 20 *πᾶσα γὰρ* om **D** 19s ⟨*ὡς*⟩ *λόγος*? | cf. I 148, 5s cum adn.

τῶν περιόδων ποιεῖ καταλαμβάνεσθαι καὶ καταλαμβάνειν αὐτοὺς ἀλλήλους ἄλλοτε ἄλλους. οὐκοῦν διά τε τούτων καὶ τῶν ἔμπροσθεν προειρημένων συναγάγωμεν, ὅτι κατὰ Πλάτωνα ἡ μὲν ἀπλανὴς μία καὶ ὁμαλής, αἱ δὲ ἑπτὰ πλανώμεναι ἑαυταῖς μὲν ὁμαλεῖς, πρὸς δὲ ἀλλήλας ἀνώμαλοι, πλὴν ὅτι αἱ τρεῖς καὶ ἀλλήλαις ἰσόδρομοί εἰσι· πρὶν γὰρ παραγάγῃ τοὺς ἑπτὰ τού⟨του⟩ς κύκλους, εἶπεν αὐτοὺς ἰσοδρόμους εἶναι. ὅτι δὲ ἑκάστη ἑαυτῇ ὁμαλής, δηλοῖ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ [X 617B] *Σωκράτης εἰπὼν ἐπὶ τῶν ὀκτὼ κύκλων ἐφεστάναι Σειρῆνα μίαν φωνὴν ἱεῖσαν, ἕνα τόνον. ὥστε τὸ ὁμαλὲς κοινὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ ἑπτὰ ἀστέρες κινοῦνται μὲν καὶ περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα, κινοῦνται δὲ καὶ διὰ τοῦ βάθους τῶν σφαιρῶν, οἵ τε ἄλλοι καὶ οἱ τρεῖς καταλαμβάνοντες καὶ καταλαμβανόμενοι, διὰ τὴν ἀνωμαλίαν* D *τῶν ἰδίων κινήσεων· ἐπεὶ εἴ γε καὶ αὐτοὶ ὡς αἱ σφαῖραι ὁμαλῶς ἐκινοῦντο, οὐκ ἄν ποτε τοῦτο ὑπέμειναν, ἀλλ᾽ ἦσαν ἂν ὁμοίως ἀεὶ διεστῶτες ἀλλήλων. τοῦτο γοῦν ἐρεῖ* [39D] *καὶ αὐτός, δι᾽ οὐρανοῦ πορευομένους αὐτοὺς ἔχειν τροπάς. ὑπὲρ οὖν τὴν τριάδα ταύτην οὕτως οὖσαν ἐναρμόνιον, ἅτε τῆς Ἀφροδίτης ἑνοποιούσης καὶ εἰς κοινωνίαν ἀγούσης τὴν Ἑρμαϊκὴν ποίησιν ἀνειμένην οὖσαν καὶ τὴν ἡλιακὴν δημιουργίαν ἐπιτεταμένην, ἄλλη τριάς ἐστι Κρόνου μὲν καὶ Ἄρεος ἄκρων ὄντων καὶ ἐναντίων ἀλλήλοις, καθ᾽ ὅσον ὃ μὲν συνοχῆς, ὃ δὲ διαιρέσεως αἴτιος, καὶ ὃ μὲν ψύξεως, ὃ δὲ θερμότητος, τοῦ δὲ Διὸς ἐν μέσῳ τεταγμένου καὶ εἰς εὐκρασίαν ἄγοντος αὐτῶν τὰς δημιουργικὰς ποιήσεις. εἰ δὲ καὶ κατὰ ἄλλον τρόπον ἐθέλοις τὴν μεσότητα τὴν ἡλίου θεωρεῖν, νόησον τὰς ἐφ᾽ ἑκάτερα αὐτοῦ δύο πεμπάδας, κάτωθεν μὲν σελήνην καὶ τὴν τῶν στοιχείων τετρακτύν, ἵνα καὶ τὸ αἰθέριον νοήσῃς ὡς ἔχον τι διαφέρον πρὸς τὸν*

Q D (ς)

5 *ἀλλήλας* ς : *ἀλλήλους* **QD** 7 *παραγάγει* (η suprascr.) **D** : *παραγάγῃ* (ει suprascr.) **Q** *τού⟨του⟩ς* : *τοὺς* ll. : del s 10 *ἱεῖσαν* **QD** 10s *ἕνα τόνον* Proclus (cf. in remp. II 236, 18. 238, 15) cum A Φ υ 𝔡 m Plat. : *ἀνὰ τόνον* (*ἀνάτονον*) *ς Plat. 24s cf. schol. **M**(**R**) ad I 78, 23 (I 461, 23s) 28 *πεμπτάδας* **D**ς 30 *καὶ* om **D** *ἔχων* (ο suprascr.) **Q**

κυρίως ἀέρα λεγόμενον ἢ καὶ τὴν τοῦ πυρὸς τοῦ ἐνταῦθα συμπαραλάβῃς φύσιν, ὃ δὴ ταῖς τῶν στοιχείων πάντων συν-
E *διήκει στάσεσι, κινοῦν πάντα καὶ διεγεῖρον εἰς τὰς ποιήσεις (τὰ γὰρ ἄμοιρα πυρὸς νεκρὰ πάντα, τῆς ψύξεως ἐναντίας οὔσης πρὸς τὴν ζωήν), ἄνωθεν δὲ τοὺς κυβερνήτας τῆς ὅλης γενέσεως, κοινὸν ἔχοντας πάντας ὃ μήτε ἥλιος ἔχει μήτε σελήνη, τοὺς προποδισμοὺς ⟨καὶ στηριγμοὺς⟩ καὶ ὑποποδισμούς, δι' ὧν ἡ τῶν ὑπὸ σελήνην φύσις παντοίως ἐξαλλάττεται προσθέσεσι καὶ ἀφαιρέσεσιν ἐπιδόσεσί τε καὶ ἀνέσεσι τῶν λόγων καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς συμπάσης αὐτῶν οὐσίας, αὐτὸν δὲ ἐκ μέσου πάντῃ διατείνοντα καὶ τὰς μὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ θεῶν ποιήσεις τελειοῦντα, τὰς δὲ τῶν μετ' αὐτὸν ἀνεγείροντα δυνάμεις καὶ ἀναζωπυροῦντα καὶ ποικίλως μεταβάλλοντα· διὸ καὶ φύλακα τοῦ παντὸς αὐτὸν προσείρηκεν ὁ θεολόγος καὶ περὶ αὐτὸν δυνάμεις ἀπέλιπε δημιουργικάς, ἀχράντους, ἀναγωγούς, τελεσιουργοὺς καὶ ἄλλας πολλὰς καθαρτικάς τε καὶ κριτικάς, καθ' ἃς διακοσμεῖ τὸ πᾶν ἀιδίως περιπολῶν.*

Τὰ δὲ ἄλλα οἷ δὴ καὶ δι' ἃς αἰτίας ἱδρύσατο, εἴ τις ἐπεξίοι πάσας, ὁ λόγος πάρεργος ὢν πλεῖον ἂν ἔργον ὧν ἕνεκα λέγεται παράσχοι. ταῦτα μὲν οὖν τάχ' ἂν ἴσως κατὰ σχολὴν ὕστερον τῆς ἀξίας τύχοι διηγήσεως [38DE].

F *Τὰ μὲν ἄλλα δῆλον ὅτι λέγοι ἂν Ἄρεα καὶ Δία καὶ Κρόνον, τὸ δὲ ἱδρύσατο τὴν ἀίδιον καὶ ἄφθαρτον αὐτῶν ἐμφαίνει δημιουργίαν. εἰ δέ, ὥσπερ ἔν τισιν εὕρομεν, ἱδρύσαντο γράφοις, ἔνδειξίν σοι τοῦτο παρέξεται τοῦ καὶ ἀπὸ δημιουργοῦ μὲν καὶ ἀπ' ἄλλων δὲ αἰτίων ἀπογεννᾶσθαι καὶ διακοσμεῖσθαι τὸν οὐρανόν· καὶ γὰρ μικρῷ πρότερον τὰ ἑπτὰ σώματα τὸν θεὸν ἔλεγε διακοσμῆσαι καὶ τὴν θατέρου περίοδον, πρὸς δὲ ταύτῃ καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν ψυχάς, ἃς ὠνόμασε περιφοράς. ταῦτα δὲ καὶ ὡς ἀπὸ πάντων τῶν*

Q D (ς)
3 *συστάσεσι* **D**ς   6 ss cf. p. 66, 9 ss   19 *οἷ* **Q**ς : *ἣ* **D** *ἱδρύσαντο* (ad quam lectionem cf. u. 25 ss) pars Pl. ll. inter quos 𝔛 F D   20 *πλέον* Plat.   22 *ἴσως τάχ' ἂν* Plat.   28 *τοῦ δημιουργοῦ* **D**ς   32 *καὶ* del?

ἀιδίων θεῶν †ὑφισταμένων πάντων εἴρηται τῷ ἱδρύσαντο, μεθ' ὧν ὁ δημιουργὸς ἕκαστα ἀπεργάζεται καὶ τὸν ὅλον 260 κόσμον ἄγαλμα ποιῶν καὶ τὰ τῶν μερικῶν θεῶν ἀγάλματα ἐν αὐτῷ ἱδρυόμενος. δεῖ δὲ ἐν τούτοις μεμνῆσθαι καὶ ὧν εἰώθαμεν λέγειν περὶ τῆς τάξεως τῶν ἐγκοσμίων πάντων, ὅτι μονὰς μὲν ἡ ἀπλανής ἐστι, τοῦ ὡσαύτως οὖσα αἰτία πᾶσι, τριὰς δὲ ὑπ' αὐτὴν Κρόνος, Ζεύς, Ἄρης, ὃ μὲν συνοχῆς αἴτιος, ὃ δὲ συμμετρίας, ὃ δὲ διακρίσεως. καὶ πάλιν μονὰς μὲν ἡ σελήνη, πάσης αἰτία γενέσεως καὶ φθορᾶς, τριὰς δὲ τὰ ἐν γενέσει στοιχεῖα τὰ ὑπ' αὐτήν· μέσοι δὲ τούτων οἱ ἰσόδρομοι, καὶ ὁ μὲν ἥλιος τῆς ἀληθείας ἐκφαντικός, ὡς ἤδη πολλάκις εἴπομεν, ἡ δὲ Ἀφροδίτη τοῦ κάλλους, Ἑρμῆς δὲ τῆς τῶν λόγων συμμετρίας, τῶν ἐν προθύροις τοῦ ἀγαθοῦ μονάδων. εἰ δὲ βούλει καὶ ὅτι τῶν ἑπτὰ πλανήτων σελήνη μὲν αἰτία τοῖς θνητοῖς τῆς φύσεως, τὸ αὔτοπτον ἄγαλμα οὖσα τῆς πηγαίας φύσεως, ἥλιος δὲ δημιουργὸς τῶν αἰσθήσεων πασῶν, διότι καὶ τοῦ ὁρᾶν καὶ τοῦ ὁρᾶσθαι αἴτιος, Ἑρμῆς δὲ τῶν τῆς φαντασίας κινήσεων (αὐτῆς γὰρ τῆς φαντασικῆς οὐσίας ὡς μιᾶς οὔσης αἰσθή- B σεως καὶ φαντασίας ἥλιος ὑποστάτης), Ἀφροδίτη δὲ τῶν ἐπιθυμητικῶν ὀρέξεων, Ἄρης δὲ τῶν θυμοειδῶν κινήσεων τῶν κατὰ φύσιν ἑκάστοις, κοινῇ δὲ τῶν μὲν ζωτικῶν πασῶν δυνάμεων Ζεύς, τῶν δὲ γνωστικῶν Κρόνος· διήρηται γὰρ πάντα τὰ εἴδη τὰ ἄλογα εἰς ταύτας. τούτων οὖν τὰ αἴτια προείληπται ἐν τοῖς οὐρανίοις, ἃ δὴ παρήγαγεν ὁ πατὴρ καὶ ἵδρυσεν ἄλλα ἀλλαχοῦ κατὰ τὴν ἑαυτῶν ἕκαστα τάξιν αἴτια τούτων ἐν τοῖς οὐρανίοις κύκλοις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑπεμνήσθη διὰ τούτων. Ἀπορήσειε δ' ἄν τις ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις εἰκότως, ποῦ τὴν τῆς ἀπλανοῦς ψυχὴν ὑφίστησιν ὁ Πλάτων εὐλαβούμενος, μήποτε τὴν αὐτὴν ⟨τοῦ⟩ τε κόσμου καὶ τῆς ἀπλανοῦς ποιεῖ ψυχήν, ὥσπερ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης

Q D (ς)

1 πάντως **D** | ὑφιστάμενα πάντα ci s fort. recte τῷ : τὸ ll 9 possis αἰτία ⟨οὖσα⟩ 12 s cf. p. 66, 19 s cum adn. 14 ss cf. infra 348 AB 16 αὔτοπτον **Q**ς : αυ+ [5] **D** | cf. or. chald. 49 in remp. II 133, 17 s 25. 27 οὐρανοῖς **D** 30 ⟨τοῦ⟩ τε : τοῦ s 31 an ποιῇ? cf. I 325, 20 31 s cf. de mund. 2. 392ᵃ 9 ss?

ὕστερον· τὰς μὲν γὰρ τῶν πλανωμένων ἰδίας ἄστρων ἔχομεν διὰ τῶν προειρημένων περιφορῶν, καὶ μικρὸν δὲ προελθὼν ἐρεῖ [38E] *περὶ αὐτῶν δεσμοῖς τε ἐμψύχοις δεθέντα ζῷα ἐγεννήθη. μήποτε οὖν ἐν τῇ ὅλῃ ψυχῇ διττοὺς ἀποθέμενος κύκλους καὶ διττὰς περιφορὰς συνυφίστησιν αὐ-*
C *τοῖς καὶ διττὰς ψυχάς, τὴν μὲν τῆς ἀπλανοῦς, τὴν δὲ τῆς πλανωμένης ὅλης ὡς μιᾶς περιφορᾶς, καὶ αὖ πάλιν ἐν τῇ θατέρᾳ τοὺς ἑπτὰ κύκλους λαβὼν ἔχει σὺν αὐτοῖς καὶ τὰς ἑπτὰ ψυχὰς τὰς ταῖς ἑπτὰ σφαίραις ἐποχουμένας· ἡ γὰρ ἀρτίως παραδεδομένη ψύχωσις οὐ τῶν σφαιρῶν ἦν αὐτῶν, ἀλλὰ τῶν ἄστρων τῶν ἡγεμονικὴν ἀξίαν ἐν ταῖς σφαίραις λαχόντων, διὸ καὶ ἐπὶ τῆς ἀπλανοῦς μνησθήσεται τῆς τῶν ἄστρων ψυχώσεως παρεὶς τὴν τῶν ὅλων σφαιρῶν ψύχωσιν, ὡς ἐν τοῖς κύκλοις τῆς ὅλης ψυχῆς περιεχομένην· διὰ γὰρ ἀρχαιότροπον παραδόσεως εἶδος τὴν λεπτουργίαν παραλέλοιπε τῆς ποικίλης ψυχώσεως· ἄλλη γάρ ἐστιν ἡ καθόλου ψύχωσις καὶ ἄλλη μετὰ ταύτην ἡ καθόλου μερικὴ καὶ ἄλλη ἡ μερικὴ καθόλου, καὶ τελευταία πασῶν ἡ μερική, καὶ κατὰ πάντα τὰ εἴδη τῆς ψυχώσεως ὅ τε κόσμος ὅλος καὶ αἱ τοῦ κόσμου μερίδες ἐψύχωνται. μήποτε δὲ καὶ τοῦ Σωκράτους ἀκούσας τῇ προτεραίᾳ* [rep. X 616E ss] *τοὺς περὶ τῶν ψυχώσεων ἐκείνων λεπτουργήσαντος λόγους περιττὴν ὑπέλαβεν αὐτῶν τὴν ἰδίαν ἐργασίαν. ἐκεῖνος γοῦν καὶ τοῖς ὀκτὼ*
D *σφονδύλοις ψυχὰς ἐπέστησεν, ἃς ἐκάλεσε Σειρῆνας, καὶ πάλιν μίαν τῇ ἀπλανεῖ Μοῖραν καὶ ὅλῃ τῇ πλανωμένῃ μίαν καὶ ὅλῳ τῷ οὐρανῷ μίαν, τὰς ἰδίας πάντων τούτων ψυχὰς ἀναπλώσας καὶ τὴν ἀπλανῆ διχῶς ψυχώσας, καὶ ὡς κύκλον ἕνα τοῖς ἑπτὰ κύκλοις ἀντιδιῃρημένον, καὶ ὡς περιέχοντα τὸ πλῆθος τῶν ἀπλανῶν καὶ ὄντα κόσμον καὶ αὐτὸν καθολικὸν ἅμα καὶ μερικόν. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆσδε τῆς ἀπορίας εἰρήσθω. τὸ δὲ ʽπάρεργονʼ ποιεῖν τὸν περὶ τῶν ἄστρων λόγον πρόδηλόν ἐστιν, ἐπειδὴ τὸ προκείμενον ἦν περὶ τοῦ δευτέρου διδάξαι χρόνου, τίς ἐστι καὶ ὅπως ἀποτελεῖται καὶ πόθεν.*

Ἐπειδὴ οὖν εἰς τὴν ἑαυτῷ πρέπουσαν ἕκαστον ἀφίκετο φορὰν τῶν ὅσα ἔδει συναπεργάζεσθαι χρόνον, δεσμοῖς τε ἐμψύχοις δεθέντα ζῷα ἐγεννήθη τό τε προσταχθὲν ἔμαθε [38E].

Τίς μὲν ἡ ψύχωσις τῶν ἑπτὰ σωμάτων τῶν κοσμοκρατόρων καὶ τίς ἡ τάξις, εἴρηται διὰ τῶν ἔμπροσθεν λόγων. ὅπως δὲ ἕκαστον αὐτῶν καὶ ζῷόν ἐστι καὶ θειοτέρας ἐξήρτηται ψυχῆς καὶ ὁποίαν εἰς τὸ πᾶν παρέχεται συντέλειαν, διὰ τῶνδε παραδίδωσι τοῖς ὁρᾶν δυναμένοις τῶν ῥημάτων· E ἕκαστον γὰρ αὐτῶν καὶ ζωὴν ἔλαχε καὶ κίνησιν τὴν ἑαυτῷ πρέπουσαν· ὅπου γὰρ καὶ τῶν θνητῶν ἑκάστῳ νέμει τὸ προσῆκον ὁ δημιουργικὸς θεσμὸς καὶ πάντα συντάττει πρὸς τὴν μακαριότητα τοῦ παντός, τί ἂν φαίης περὶ αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων τοῦ παντός; οὐχὶ καὶ πᾶν τὸ πρέπον αὐτοῖς καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν ἀπειληφέναι παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῷ καλῷ διαλάμποντας αὐτοὺς οὐ μόνον τὴν τοῦ χρόνου τῷ πατρὶ συναπεργάζεσθαι γένεσιν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὅλον κόσμον ποδηγετεῖν καὶ κυβερνᾶν; καὶ πῶς οὐχὶ ταῦτα περὶ αὐτῶν λέγοντες ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν, καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν οὐ μόνον παρὰ τῆς δημιουργικῆς δέχονται μονάδος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς παρέχουσιν, αὐτοκίνητοι ὄντες καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἀρχόμενοι τῆς δόσεως τῶν ἀγαθῶν; ὃ δὴ καὶ ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος ἀφικέσθαι φησὶν εἰς τὴν πρέπουσαν ἕκαστον φοράν, ὡς καὶ ἑαυτῷ τὸ μέτρον ἀφορίζον τῆς τε ζωῆς καὶ τῆς τάξεως, ἣν ἔλαχεν ἐν τῷ παντί, καὶ τῆς κινήσεως. ἐπειδὴ δὲ ἕκαστον αὐτῶν, τῶν ἑπτὰ λέγω σωμάτων, ἔχει διττὴν ζωήν, τὴν μὲν ἀχώριστον, τὴν δὲ χωριστήν, καὶ τὴν μὲν νοερὰν καὶ ἐφ᾽ ἑαυτῆς ἱδρυ- F μένην ἡγεμονικῶς, τὴν δὲ περὶ τὸ σῶμα μεριζομένην καὶ συνέχουσαν αὐτὸ καὶ κινοῦσαν, καὶ κατὰ μὲν ταύτην ζῷόν ἐστι, κατ᾽ ἐκείνην δὲ θεός, διακρίνων ἀμφότερα ταῦτα ὁ Πλάτων καὶ ὡς ἄλλο μὲν ἡ θεία ψυχὴ καὶ νοερὰ καὶ

Q D

1 ἐπειδὴ δὲ οὖν Plat. ἑαυτοῦ **Q** 3 σώματα δεθέντα cum Plat. ll. **D**; sed cf. I 314, 16 et supra p. 60, 22. 70, 3 et infra passim in hac paragrapho, ubi σώματα omittitur 5 μὲν om **D** 10 γὰρ αὐτῶν — 11 πρέπουσαν om **D** 32 post καὶ supple διακρίνων

ἀνεκφοίτητος τῶν νοητῶν, ἄλλο δὲ τὸ ζῷον τὸ ἐξηρτημένον αὐτῆς, ζωὴν ἔχον ἀπ' ἐκείνης καὶ εἴδωλον ἐκείνης, ⟨ἐπή-νεγκε⟩· δεσμοῖς τε ἐμψύχοις δεθέντα ζῷα ἐγεννήθη καὶ τὸ προσταχθὲν ἔμαθε· μανθάνει μὲν γὰρ τὴν δημι-ουργικὴν βούλησιν καὶ νοεῖ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ἡ θεία
261 *ψυχὴ καὶ συναπεργάζεται αὐτῷ τὰ περὶ τὸν κόσμον τῷ νοεῖν ἐκεῖνον καὶ πληροῦσθαι θείων δυνάμεων ἀπ' αὐτοῦ· οὐ γὰρ ἄλλως δυνατὸν ἢ νοῦν ἢ ψυχὴν προνοεῖν τῶν ὅλων ἐξῃρημένως ἢ θεότητος μεθέξει καὶ δι' ἐνθέου ζωῆς. τὸ δ' οὖν συναπεργάζεσθαι τὸν χρόνον δηλοῖ δευτερ-ουργὸν αὐτοὺς εἰληχέναι δύναμιν τῆς τοῦ χρόνου ἀπεργασίας, ὡς τοῦ πατρὸς αὐτῶν τὴν πρωτουργὸν ἔχοντος, ⟨καὶ⟩ ὡς ἐκείνου μὲν τὴν ὁλότητα τοῦ χρόνου γεννήσαντος, τούτων δὲ τὰ μέρη συναποτελούντων, ἐξ ὧν ὁ χρόνος· αἱ γὰρ τού-των περίοδοι μέρη τοῦ παντός εἰσι χρόνου, ὡς καὶ αὐτοὶ μέρη τοῦ κόσμου γεγόνασι. δεσμοῖς δὲ ἐμψύχοις δεθὲν ζῷόν ἐστι τὸ ἔμψυχον σῶμα ζωὴν ἔχον ἀπὸ τῆς λαχούσης αὐτὸ κατὰ τοὺς δημιουργικοὺς κλήρους ψυχῆς· εἰ γὰρ καὶ ἐφ' ἡμῶν ἕτερόν ἐστι τὸ ζῷον παρὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἄλλος μὲν ὁ φαινόμενος Σωκράτης, ἄλλος δὲ ὁ ἀληθινός, πολλῷ δήπου μᾶλλον καὶ ἥλιος καὶ Ζεὺς ἄλλος ἐστὶ καὶ οὐ τὸ ἐκ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς. τοῦτο γοῦν καὶ ὁ ἐν*
B *Φαίδρῳ* [246 CD] *Σωκράτης ἐπέπληξε τοῖς ἐξ αὐτῆς ⟨τῆς⟩ ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος συνιστᾶσι τὸ θεῖον ζῷον· πλάττομεν γάρ, φησίν, οὔτ' εἰδότες οὔτε ἱκανῶς νοήσαντες θεόν, ἀθάνατόν τι ζῷον, ἔχον μὲν ψυχήν, ἔχον δὲ σῶμα, τὸν ἀεὶ δὲ χρόνον ταῦτα συμπεφυκότα. καὶ εἰ δεῖ τὸ δοκοῦν λέγειν, πρώτως μέν ἐστι[ν ὁ] θεὸς ἡ ἑνὰς ἡ ἐν ἑκάστῳ καὶ ⟨ἡ⟩ ἄρρητος μετουσία τῆς πηγῆς τῶν ὅλων ἑνιαίων ἀριθμῶν, δευτέρως δὲ ὁ νοῦς ὁ μονίμως καὶ ἑνο-ειδῶς καὶ ἀκλινῶς ἕκαστον συνέχων, τρίτως δὲ ἡ ψυχὴ ⟨ἡ⟩*

Q D (ς)
2 possis *εἴδωλον ⟨ὂν⟩* 3 *δεσμοῖς τέ φησιν ἐμψύχοις* ς 6 s *τὸ νοεῖν* **Q** 12 *⟨καὶ⟩ ὡς* : *καὶ* ci s 13 *γεννήσαντος* — 16 *τοῦ κόσμου* om **D** 22 *καὶ* om **D** 25 *ἰδόντες* T Plat. 26 *ε τί* (ε supra τί) **Q** sic : *τε τὸ* **D**ς 28 *ἐστιν ὁ θεὸς* ll. : em s

παρὰ νοῦ πληρουμένη καὶ ἀνελίττουσα τὴν μίαν τοῦ νοῦ περιοχήν. καὶ ἣ μέν ἐστιν ὄντως θεός, ὃ δὲ θειότατος, ἣ δὲ θεία μὲν καὶ αὐτή, προσλάμπουσα δὲ καὶ τῷ ζῴῳ τὸ τῆς θεότητος ἰδίωμα, καθὸ καὶ τοῦτο θεῖόν ἐστι, δεσμοῖς ἐμψύχοις δεθέν, οὓς εἴποις ἂν εἶναι ζῳογόνους δεσμοὺς καὶ δημιουργικοὺς καὶ ἀλύτους, ὥς αὐτὸς ἐρεῖ προελθών [43 A]· *ὅλα γὰρ τὰ σώματα τὰ θεῖα ταῖς ψυχαῖς ἐνδέδεται καὶ περιέχεται ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐνίδρυται ἐν αὐταῖς, καὶ τὸ δεθῆναι τὴν μόνιμον καὶ ἀμετάβλητον ἐνδείκνυται τῶν σωμάτων ἐν ταῖς ψυχαῖς περιοχὴν καὶ τὴν ἀδιάζευκτον αὐτῶν πρὸς τὰς ψυχὰς κοινωνίαν. τοιαῦτα δὲ ὄντα τὰ θεῖα σώματα* C *συναπεργάζεται τῷ δημιουργῷ τὸν χρόνον προκαλούμενα τὴν μίαν καὶ ἀφανῆ τοῦ χρόνου δύναμιν καὶ τὴν πρόοδον τὴν εἰς τὸν κόσμον αὐτῷ παρεχόμενα, τῶν πολλῶν ὄντα χρονικῶν μέτρων ἐκφαντικά, δι' ὧν ὁ σύμπας χρόνος συμπληροῦται μιμούμενος τὸν ἐν τῷ ἀριθμεῖν χρόνον, αὐτὸς ἐν τῷ ἀριθμεῖσθαι συνεστὼς καὶ ὅλος ἐκ πολλῶν ἀριθμῶν γινόμενος, ἵνα ὁμοιωθῇ τῷ ὅλῳ ὡς ἀληθῶς καὶ πάντων περιεκτικῷ τῶν ἀποκαταστατικῶν ἀριθμῶν. τὸ δ' οὖν 'συναπεργάζεσθαι' τὴν εἰς τέλος προϊοῦσαν ποίησιν καὶ τὴν τελείαν ἐνέργειαν ἐνδείκνυσι.*

Κατὰ δὴ τὴν θατέρου φορὰν πλαγίαν οὖσαν, διὰ τῆς ταὐτοῦ φορᾶς ἰούσης τε καὶ κρατουμένης, τὸ μὲν μείζω αὐτῶν, τὸ δὲ ἐλάττω κύκλον ἰόν, θᾶττον μὲν τὰ τὸν ἐλάττω, τὰ δὲ τὸν μείζω βραδύτερον περιήειν [39 A].

Τὸ μὲν 'πλάγιον' τῆς θατέρου φορᾶς εἴποις ἂν ἢ τὴν λόξωσιν τοῦ ζῳδιακοῦ δηλοῦν (κατὰ γὰρ τοὺς τοῦ ζῳδιακοῦ

Q D (ς)

7 ss falsam prae se ferunt speciem, quasi lectio Platonica *σώματα δεθέντα* Proclo quoque probata esset   17 *ὅλος* s : *ὅλως* ll.   23 *φορᾶς* ς cum A 𝔗 F 𝔬 (*xe*) Plat. : *περιφορᾶς* **Q** : *φύσεως* **D** cum *ς Plat.   *ἰούσης* **QD**[1]ς et *κρατουμένης* **Q**ς cum A 𝔗 F 𝔬 aliis Plat. codd. : *ἰοῦσαν* **D**[2] et *κρατουμένην* **D** cum *ς Plat. 24 *μείζονα* Plat. ll.   *ἰὸν* ll. : sed cf. p 75, 25 ss *διιόν*   25 *μὲν* om **D** in fenestra   *μείζονα* Plat. ll. praeter A 𝔗 F 𝔬 (S Y *q* r) 26 *περιήειν* **Q** cum A Plat. : *περιήει* **D**ς : *περιήει ἐν* 𝔬 Plat. : *περιιόντα* sim. *ς Plat.

πόλους ἔστιν ἡ τῶν πλανήτων κίνησις, ἵνα μαθηματικῶς εἴπωμεν· οὐ γάρ που τὴν τοιαύτην ἀτιμαστέον ἀπόδοσιν
D τοῖς περὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων διαλεγομένοις) ἤ, ὅπερ καὶ ἐποπτικώτερόν ἐστι, τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως καὶ τὴν παράλλαξιν τὴν ἐν τοῖς οὐρανίοις προϋπάρχουσαν· μετέχει γὰρ ἡ γένεσις ἑτερότητος μὲν καὶ ποικιλίας ἀπὸ τῆς θατέρου περιφορᾶς, ταυτότητος δὲ καὶ τοῦ ἀεὶ ὡσαύτως ἀπὸ τῆς ταὐτοῦ, καθάπερ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης· εἴτε γὰρ ἡ ταὐτοῦ μόνον ἦν, μεταβολὴ καὶ γένεσις οὐκ ἂν ἦν, ἀλλὰ πάντα μονοειδῆ καὶ γενόμενα ἂν ἀεὶ ὡσαύτως διέμενεν, εἴτε ἡ θατέρου, πάντα ἀνίδρυτα καὶ φερόμενα ἂν ὑπῆρχεν. ἵνα οὖν καὶ μονὴ καὶ κίνησις ᾖ καὶ τὸ ὅλον τοῦτο, φασίν, ἀμετάβλητος ᾖ μεταβολὴ καὶ ἀκίνητος κίνησις, ἀμφοτέρας ἔχει τὰς περιφορὰς τὸ πᾶν. καὶ ἡ μὲν ποικιλία τῆς γενέσεως διὰ τὴν θατέρου περιφορὰν ἐφάνη, ἡ δὲ κοινωνία καὶ τὸ ἀμετάβλητον διὰ τὴν ταὐτοῦ, τούτων δὲ πάλιν ἣ μὲν διὰ τὸν ταὐτοῦ κύκλον τῆς ψυχῆς, ἣ δὲ διὰ τὸν θατέρου, καὶ αὐτῶν δὲ τούτων ὃ μὲν διὰ τὴν ταυτότητα τὴν νοεράν, ὃ δὲ διὰ τὴν ἑτερότητα τὴν δημιουργικήν, καὶ τούτων ἣ μὲν διὰ τὸ πέρας τὸ νοητόν, ἣ δὲ διὰ τὴν ἀπειρίαν. τὸ μὲν οὖν ‛πλά-
E γιον’ τοιόνδε νοείσθω. καὶ ὁρᾷς, ὁποίαν διαφορὰν παραδέδωκε τῆς τε ψυχικῆς θατέρου φορᾶς καὶ τῆς σωματικῆς· τὴν μὲν γὰρ ὀρθήν, τὴν δὲ πλαγίαν ἐκάλεσεν· ἐκείνη μὲν γὰρ ἄχραντός ἐστι καὶ ἀκλινής, αὕτη δὲ προσεχῶς κυβερνᾷ τὴν ποικιλίαν τῶν γενητῶν καὶ ἀνωμαλίαν ἔχει φαινομένην καὶ θέσιν τοιάνδε καὶ σχέσιν πρὸς τὸ ὅλον. τοιαύτη δὲ οὖσα ἡ θατέρου περιφορὰ διὰ τῆς ταὐτοῦ τε εἶσι καὶ κρατεῖται ὑπ’ αὐτοῦ· κινεῖται μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀφανῶν αἰτίων, κινεῖται δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς αὐτῆς, μᾶλλον δὲ δι’ αὐτῆς δυνάμεις ὑποδεχομένη κινητικάς, καὶ κρατεῖται ὑπ’ αὐτῆς, ὅτι περιάγεται κατὰ τὴν αὐτῆς μίαν καὶ ἁπλῆν κίνησιν. καὶ τοῦτο μὲν μαθηματικῶς. ἄλλως δὲ φαίης ἂν κράτος

Q D (ς)
8 fort. cf. de cael. β 2. 285ᵇ 28 ss, sed uide etiam περὶ ζῴων γενέσεως δ 10. 778ᵃ 1 (II 310, 23 s) 11 οὖν om **D**
13 ᾖ ς : ἡ **QD** 28 γὰρ om **D**

ἔχειν τὴν ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου φύσιν, ἵνα εἷς ὁ κόσμος ᾖ καὶ ἵνα πάντα κατὰ δύναμιν ἀίδια ᾖ καὶ μιμῆται τὸ αὐτοζῷον ὁ κόσμος, ἐν ᾧ πάντα διαιωνίως ἐστίν· εἰ γὰρ ἐπεκράτει τῆς ταὐτοῦ περιφορᾶς ἡ θατέρου, ἔλαττον ἂν ἦν ἐν τῷ παντὶ τὸ ἀμετάβλητον, καὶ οὐ πᾶν ὅσον οἷός τε ἦν ὁ κόσμος τῆς ἀιδιότητος μέτρον ἐδέξατο ἄν, τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος ἐλάττων ἂν αὐτοῦ καὶ ἡ πρὸς τὸ αὐτοζῷον ὁμοιότης F ἦν. τῆς δὴ θατέρου φορᾶς ἰούσης διὰ τῆς ταὐτοῦ καὶ κρατουμένης ὑπ' αὐτῆς * * * καὶ ἐντὸς ἐκείνης εἰσι διὰ τῆς κοιλότητος αὐτῆς ἀνακυκλουμένη καὶ συμπερίεισιν αὐτῇ. ⟨καὶ⟩ κατ' αὐτὴν τὴν θατέρου φορὰν κινεῖται τὰ ἑπτὰ σώματα τὰ μὲν βραδύτερα ὄντα, τὰ δὲ θάττω, τὰ μὲν μείζω περιιόντα κύκλον, τὰ δὲ ἐλάττω· σελήνη μὲν γὰρ ἐλάττονα περιιοῦσα κύκλον θᾶττον περίεισιν, ὁ δὲ Κρόνος μείζω περιιὼν βραδύτερον. Ταῦτα δὲ ὁ Πλάτων πρὸς τὰς ἀποκαταστάσεις ὁρῶν διατάττεται, διὸ καὶ περιιέναι φησὶ θᾶττον ἢ βραδύτερον, ἀλλ' οὐχὶ ἁπλῶς ἰέναι μὲν θᾶττον, ἐκπεριιέναι 262 δὲ βραδύτερον· ὅταν μὲν γὰρ τὸν αὐτὸν ἔχῃ λόγον ὅ τε κύκλος πρὸς τὸν κύκλον καὶ ὁ χρόνος πρὸς τὸν χρόνον, τότε τὰ κινούμενα ὁμοταχῆ ἐστιν· ἔστω γὰρ διπλασίων ὅ τε κύκλος τοῦ κύκλου καὶ ὁ χρόνος τοῦ χρόνου. τὸ δὴ τὸν μείζονα κύκλον ἐν τῷ διπλασίῳ κινηθὲν ἐν τῷ ἡμίσει τὸν ἐλάττω κινηθήσεται. ἐκινεῖτο δὲ καὶ θάτερον ἐν τῷ ἡμίσει τὸν αὐτόν· ὁμοταχῆ ἄρα ἐστί· τὰ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὸ αὐτὸ κινούμενα ὁμοταχῆ ἐστιν. ὅταν δὲ ὁ κύκλος πρὸς τὸν κύκλον μείζονα ἔχῃ λόγον ἢ ὁ χρόνος πρὸς τὸν χρόνον, θᾶττόν ἐστι τὸ τὸν μείζω κύκλον διιόν· ἔστω γὰρ οὕτως καὶ γεγονέτω ὡς ὁ κύκλος πρὸς τὸν κύκλον ὁ χρόνος πρὸς χρόνον τινά· πρὸς ἐλάττω δὴ ἔσται τοῦ ἐξ ἀρχῆς· τὸ γὰρ αὐτὸ πρὸς τὸ ἔλαττον μείζω λόγον ἔχει. τὸ ἄρα μείζω κύκλον διιὸν ἐν τούτῳ τῷ ἐλάττονι τοῦ ἐλάσσονος ἐξ ἀρχῆς τὸν ἐλάσσονα διελεύσεται κύκλον· δέδεικται γάρ, ὅτι, ἐὰν ὡς

Q D (ς)

7 ἐλάττω **QD**b : em **A** ὁμοιότητος **D** 9 lacunam uidit s : temptaueris ⟨καὶ ἡ ἀπλανὴς⟩ 13 τὰ δὲ ἐλάττω — 14 κύκλον om **D**ς 19 πρὸς τὸν χρόνον om **D** 24 γὰρ **Q**ς : δὲ **D** 31 τοῦ ἐλάσσονος pendet ex ἐλάττονι

B *ὁ κύκλος πρὸς τὸν κύκλον ὁ χρόνος πρὸς τὸν χρόνον, ὁμοταχές ἐστι τὸ τὸν ἐλάσσω καὶ μείζω διιόν. ἀλλὰ μὴν τὸ τὸν ἐλάσσονα κύκλον ἐξ ἀρχῆς διιὸν ἐν τῷ ἐξ ἀρχῆς ἐλάττονι διῄει. τὸ ἄρα αὐτὸ διάστημα τὸ μὲν ἐν πλείονι, τὸ δὲ ἐν ἐλάσσονι χρόνῳ δίεισι. βραδύτερον ἄρα κινεῖται τὸ τὸν ἐλάττω κύκλον διιὸν τοῦ τὸν μείζονα. πάλιν ἐὰν ὁ κύκλος πρὸς τὸν κύκλον ἐλάσσονα ἔχῃ λόγον ἢ ὁ χρόνος πρὸς τὸν χρόνον, βραδύτερόν ἐστι τὸ τὸν μείζω κύκλον διιόν· ἐὰν γὰρ ποιήσῃς ὡς ὁ κύκλος πρὸς τὸν κύκλον, οὕτω τὸν χρόνον πρὸς ἄλλον χρόνον, πρὸς μείζω ποιήσεις· τὸ γὰρ αὐτὸ πρὸς τὸ μεῖζον ἐλάσσονα ἔχει λόγον· ὥστε τὸ μείζω κύκλον διιὸν ἐν μείζονι χρόνῳ διελεύσεται τὸν ἐλάσσονα κύκλον ἢ τὸ τὸν ἐλάσσονα διιόν. βραδύτερον ἄρα ἐστί. τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόντων τὸ μὲν ὅπως ἔχουσι τάχους καὶ βραδυτῆτος οἱ πλάνητες, οὐ ζητεῖ νῦν ὁ Πλάτων (δεῖται γὰρ πλείονος ἐπισκέψεως), ὅτι δὲ ἡ ἀποκατάστασις ἄλλη ἄλλων καὶ τῶν μὲν βραδυτέρα, τῶν δὲ θάττων, τοῦτο προστίθησι, τοῦ βράδους καὶ τῆς ταχυτῆτος ἢ παρὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν*
C *κινήσεων ἐπιτελουμένων, ἤ, ὅπερ ἀληθέστερον, τῶν ⟨μὲν⟩ ἀστέρων πάντων ὁμοταχῶς φερομένων, τοῦ δὲ κύκλου πρὸς τὸν κύκλον ἔχοντος μείζω λόγον ἢ τοῦ χρόνου πρὸς τὸν χρόνον. ὅλως δὲ περὶ αὐτῆς τῆς τῶν ἄστρων κινήσεως τοσοῦτον εἰδέναι προσῆκεν, οὐχ ὅτι κυλίονται μόνον ἐπὶ τῶν σφαιρῶν (ἀλλοτρία γὰρ ἡ κίνησις αὕτη τῶν σφαιρικῶν σωμάτων) οὐδ' ὅτι μένουσι μόνον (πῶς γὰρ ἔτι τῆς κυκλοφορητικῆς ἔσονται φύσεως;), ἀλλ' ὅτι καὶ περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα περιφέρονται μιμούμενοι τὸ πᾶν κατὰ τὴν Πλάτωνος δόξαν, οὐδὲν ὅλως δεόμενοι τῶν παρὰ τοῖς ἀστρονόμοις ἐπισκευαστῶν ὑποθέσεων, ὡς εἴρηται καὶ πρότερον· εἰ γὰρ τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας οὕτω βούλεται κινεῖσθαι ὁ Πλάτων διὰ τὴν πρὸς τὸ πᾶν μίμησιν, πολλῷ μᾶλλον δώσει τοὺς κοσμοκρατορικὴν καὶ ἡγεμονικὴν ἀξίαν λαχόντας μιμεῖσθαι τὸν ὅλον κόσμον. αὐτοὶ μὲν δὴ κινήσονται περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα, αἱ δὲ σφαῖραι, ἐν αἷς εἰσιν οἷον κυβερνῆται*

Q D
14 *οὕτως* — 15 *πλάνητες* om D

βεβηκότες, περιάξουσιν αὐτοὺς ἢ θᾶττον ἢ βραδύτερον. πλὴν ὅτι ποικιλωτέραν τούτοις ἀποδίδωσι κίνησιν, διότι μέσοι τῶν τε εὐθυπορουμένων εἰσὶ καὶ τῶν κύκλῳ μόνως καθ' αὐτὰ D
κινουμένων, καὶ περὶ τὰ κέντρα κινῶν ἕκαστον ⟨τὸν⟩ καὶ διὰ τῶν οἰκείων σφαιρῶν ὑψούμενον καὶ πρόσγειον γινόμενον καὶ περὶ τὰ βόρεια καὶ νότια τρεπόμενον, οὓς καὶ ἐλασσοῦσθαι τῶν ἀπλανῶν ἄλλως ἐξουσίαν ἀπόλυτον λαχόντας.

Τῇ δὴ ταὐτοῦ φορᾷ τὰ τάχιστα περιιόντα ὑπὸ τῶν βραδύτερον περιιόντων ἐφαίνετο καταλαμβάνοντα καταλαμβάνεσθαι· πάντας γὰρ τοὺς κύκλους αὐτῶν στρέφουσα ἕλικα διὰ τὸ διχῇ κατὰ τἀναντία ἅμα προϊέναι τὸ βραδύτατα ἀπιὸν ἀφ' αὐτῆς οὔσης ταχίστης ἐγγύτατα ἀπέφαινε [39 AB].

Διττῆς, ὡς πολλάκις ὑπέμνησται, τῆς περιφορᾶς οὔσης, τῆς μὲν ἀπ' ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν, τῆς δὲ ἀπὸ δύσεως ἐπ' ἀνατολὴν ὁ μὲν ἀμφοτέρας τὰς περιφορὰς κατανοήσας οἶδε, τίς μὲν ⟨ἡ⟩ κοινὴ τῶν ἀστέρων κίνησις, τίς δὲ ἡ ἰδία, καὶ τίνες μὲν θᾶττον κινοῦνται, τίνες δὲ βραδύτερον· ἀφορᾷ γὰρ πρὸς τὰς ἰδίας αὐτῶν κινήσεις καὶ οἶδεν, ὅτι τὰ ἐν τοῖς ἑπομένοις γιγνόμενα θᾶττονά ἐστι, καὶ οὕτως οὐ τὸν Κρόνον τῆς σελήνης εἶναι τίθεται ταχύτερον, ἀλλὰ τὴν σελήνην, ἀνατολικωτέραν αὐτὴν ἰδών, καὶ τὸν μὲν καταλαμβά- E
νεσθαι, τὴν δὲ καταλαμβάνειν. ὁ δὲ οἰόμενος μίαν εἶναι μόνην καὶ ἁπλῆν πάντων κίνησιν τὴν ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δύσιν, ὅταν ἴδῃ τὸν Κρόνον καὶ τὴν σελήνην νῦν μὲν ἅμα ὄντας, νῦν δὲ δυτικώτερον, ὡς μᾶλλον κεκινημένον θᾶττονά φησι, καὶ ὑπ' αὐτοῦ καταλαμβάνεσθαι τὴν σελήνην φησίν, ὑπὸ θάττονος βραδυτέραν. τὸ δ' αἴτιον τῆς πλάνης ἐστὶ τὸ πρὸς τὴν ταὐτοῦ περίοδον μόνην ἀποβλέπειν πολὺ τὸ κράτος ἔχουσαν, τὰς δὲ ἰδίας κινήσεις μὴ συλλογίζεσθαι τῶν πλανήτων, καὶ ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ προηγούμενα ποιοῦνται τὴν μετά-

QD (ς)
6 *οὓς* : *οἷς* ll. 7 *ἀλλ' ὡς* **D** 8 *δὴ* **QD** cum A o Plat. : *δὲ* ς cum *ς Plat. *τὰ* om **D** cum A Plat. 9 *περιιόντων* ll. cum 𝔗²F o(SY*qs*r) Plat. : *ἰόντων* *ς Plat. 11 *τὰ ἐναντία* Plat. sed cf. p. 78, 30. 79, 8 12 *ἀπ' αὐτῆς* F alii pauci Plat. ll. 13 *ἐπέφαινε* **Q** 26 possis *δυτικώτερον ⟨τὸν ἕτερον⟩*

βασιν, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἑπόμενα. τοῦτο δὴ καὶ ὁ Ἀθηναῖος Ξένος [leg. VII 822 B] *ἐπέπληξε τοῖς πολλοῖς καὶ ἀστρονομίας ἀπείροις· αἰσχρὸν γάρ, φησίν, εἰ μὲν στάδιον ἐθεωροῦμεν, τὸ μὴ εἰδέναι τὸν θάττονα καὶ βραδύτερον καὶ τὸν οἰόμενον τὸν θάττονα δρομέα βραδύτερον ἄτοπον οἴεσθαι, τὰ δὲ ὄντως Ὀλύμπια ὁρῶντας ἀγνοεῖν τήν τε θάττω καὶ βραδυτέραν περίοδον δι' ἀπειρίαν ἀστρονομίας· τὰ γὰρ τάχιστα περιιόντα ὑπὸ τῶν βραδύτερον περιιόντων φαίνεται*
F *καταλαμβάνεσθαι, καίτοι γε αὐτὰ καταλαμβάνοντα· τοῖς ⟨γὰρ⟩ πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν κίνησιν ἀποβλέπειν δυναμένοις ἐπικρατοῦσα ἡ ταὐτοῦ φορὰ τὸ ἐγγύτατα αὐτῆς τάχιστον φαίνεσθαι ποιεῖ. ἔστι δὲ ἐγγύτατα αὐτῆς τὸ ἐπ' ἔλαττον ἀφιστάμενον αὐτῆς· ἔστωσαν γὰρ πρὸς τῇ καρδίᾳ τοῦ λέοντος, εἰ τύχοιεν, σελήνη καὶ Κρόνος, ἡ δὲ σελήνη τὴν ἰδίαν αὐτῆς κινουμένη κίνησιν ἀφίσταται τοῦ ἀπλανοῦς ἀστέρος, ὁ δὲ Κρόνος ἐν πολλαῖς νυξὶν ὁρᾶται περὶ τὸν αὐτὸν τόπον. ὁ μὲν οὖν ἀστρονομικὸς οἶδεν, ὅτι θᾶττον ἀπέστη ἡ σελήνη*
263 *διὰ τὴν ἐπὶ τὰ ἑπόμενα τῆς καρδίας κίνησιν· ὁ δὲ πολὺς οἴεται καὶ τὴν σελήνην καὶ τὸν Κρόνον ἐπὶ τὰ αὐτὰ τῷ παντὶ κεκινημένους ἀποκαταστῆναι μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν μὲν ὡς θάττονα ἐπὶ τὴν δύσιν πρότερον ἐλθεῖν, τὴν δὲ ὡς βραδυτέραν ὑπολειφθῆναι καὶ μὴ προτέραν ἐπὶ τὸ δυτικώτερον ἐλθεῖν. οὕτω μὲν οὖν κατὰ τὴν τῶν πολλῶν ὑπόνοιαν. ἔστι δὲ ὅπῃ καὶ τοῦτο ἀληθές (λέγω δὴ τὸ θάττονα τὸν Κρόνον εἶναι), εἴπερ, ὡς προείρηται* [p. 75, 25 ss], *μείζων ὁ τοῦ κύκλου τοῦ Κρονίου λόγος πρὸς τὸν κύκλον ⟨τὸν σεληνιακὸν⟩ ἢ ὁ τοῦ χρόνου πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀποκαταστάσεως· τὸ γὰρ ἐγγυτέρω τῆς ἀπλανοῦς ἔσται θᾶττον διὰ τοὺς προειρημένους λόγους. ἀλλὰ τί τὸ 'στρέφειν ἕλικα διὰ τὸ διχῇ κατὰ τἀναντία ἅμα προϊέναι' καὶ πῶς ἐναντίωσιν ἐπὶ τῆς κυκλικῆς παραδεξόμεθα κινήσεως; οὔτε γὰρ τοῦτο αἴτιον τῆς ἕλικος, τὸ δύο φέρεσθαι φορὰς τῶν*

Q D (ς)

11 *ἡ* **Q** : *δὲ ἡ* **D**ς *ἐγγύτατον* **D**ς 15 *αὐτῆς* ll. 17 *ἐπέστη* **Q** 26 *τοῦ κύκλου* om **D** 26 s *τὸν σεληνιακὸν* om **QD**: *τῆς σελήνης* ς 30 *τὰ ἐναντία* ς

πλανήτων ἕκαστον, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ λοξοῦ κινεῖσθαι κύκλου πρὸς τὸν ἰσημερινόν (αὐτίκα εἴ τις ὑπόθοιτο τὸν ἥλιον ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ κινεῖσθαι τῷ παντὶ τὴν ἐναντίαν, ἕλιξ οὐκ ἔσται B *καίτοι τῆς ἀντιπεριφορᾶς γιγνομένης), οὔτε τὸ ἐναντίαν εἶναι τῇ κύκλῳ κινήσει κίνησιν ἄλλην προσδεκτέον ἁπλῶς· πολλοὶ γὰρ καὶ καλοὶ πρὸς ταύτην λόγοι τὴν δόξαν καταβεβλημένοι τυγχάνουσι. μήποτε οὖν τὸ μὲν* δ ι χ ῇ κ α τ ὰ τ ἀ ν α ν τ ί α π ρ ο ϊ έ ν α ι *τοιοῦτόν ἐστιν, οὐ μόνον τὸ ἅμα κινεῖσθαι πρὸς ἀνατολὰς καὶ δύσεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ πλάτος καὶ κατὰ βάθος, προσγειοτέρους ἢ ἀπογειοτέρους γιγνομένους καὶ βορειοτέρους ἢ νοτιωτέρους· αὗται γὰρ αἱ δύο κινήσεις τὴν ἕλικα ποιοῦσι μετὰ τῆς τοῦ παντὸς φορᾶς. καὶ ἔστι καὶ ἡ ἕλιξ πρέπουσα τοῖς πλανωμένοις μέσοις οὖσι τῶν τε ἀπλανῶν καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην, τῶν μὲν κατὰ μόνον κύκλον κινουμένων, τῶν δὲ εὐθυπορουμένων, καθάπερ αὖ τοῖς κατὰ φύσιν ἔστι μέσοις οὖσι τούτων τὸ καὶ ἀνωμάλως κινεῖσθαι καὶ ὁμαλῶς κατά τε μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος, ἵνα καὶ τῶν μεθ᾽ ἑαυτοὺς παντοίως κινουμένων τὰ παραδείγματα ἔχωσι καὶ τῶν πρὸ αὐτῶν τὸ μονοειδὲς μιμῶνται διὰ τῆς κυκλήσεως. ταῦτα μὲν οὖν δῆλα παντί. τὸ δὲ ἐναντίωσιν εἶναι καὶ ἐν οὐρανῷ τὴν προϋπάρχουσαν τῶν ἐναντίων ἐν* C *τῇ θατέρου περιφορᾷ οὐδὲν θαυμαστόν, ὅπου καὶ ἐν τοῖς γένεσι τοῦ ὄντος ἐναντίωσιν εἶναί φαμεν ταυτότητος καὶ ἑτερότητος, κινήσεως καὶ στάσεως, καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς τούτων ἀρχαῖς πέρατος καὶ ἀπειρίας· καὶ γὰρ ταῦτα ⟦τὰ⟧ ἐναντία, διότι ἐν τοῖς πέρασιν αὐτῶν ἔστι τις μάχη καὶ διάστασις, κἂν αὐτὰ μετ᾽ ἀλλήλων ἀεὶ τὴν τοῦ ποιεῖν ἔχῃ δύναμιν. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν εἶναί τινα καὶ ἐν οὐρανῷ κινήσεών τινων ἐναντίωσιν· καὶ γὰρ οὐ ταῦτα λαμβάνει νῦν ἐναντία τὰ μαχόμενα πρὸς ἄλληλα καὶ φθαρτικὰ ἀλλήλων (ἔνυλα γὰρ καὶ μεριστά ἐστι ταῦτα), ἀλλ᾽ ἁπλῶς τὰ τῶν ἐναντίων ποιητικὰ καὶ τὰ πλεῖστον ἀπέχοντα ἀπ᾽ ἀλλήλων*

Q D (ς)

14 *μόνον* ⟨*τὸν*⟩? 15 *αὖ τοῖς* **Q** : *αὐτοῖς* **D** 16 *ἐστὶ* ll. *τούτοις* **D**ς 18 *παραδείγματα+* [4] **Q** 19 *αὐτῶν* ll. 21 an *ἐναντίων* ⟨*τῶν*⟩? 25 *τὰ* del s 27 *ἔχει* **D** 29 *λαμβάνειν* **D**

(ἔστι γάρ τις καὶ οὗτος ἐναντιότητος ἐν τῇ φύσει τρόπος), ἐπεὶ καὶ τὸ ἄλλο μὲν εἶναι τὸ φαινόμενον, ἄλλο δὲ τὸ ἀληθὲς ἐπὶ τῶν οὐρανίων κινήσεων ἐνδείκνυται τὴν τοῦ μὴ ὄντος ἐκεῖ προϋπόστασιν καὶ τὴν πρὸς τὸ ὂν συμπλοκήν.

καὶ τὸ σχῆμα τῆς ἕλικος οὐκ ἔστι σύμπτωμα κενόν, ἀλλὰ D τὴν μεσότητα συμπληροῖ τῶν τε εὐθυπορουμένων καὶ τῶν κυκλοφορουμένων σωμάτων· κύκλος μὲν γάρ, ὡς εἴρηται, μόνον ἐπὶ τῆς ἀπλανοῦς, εὐθεῖα δὲ ἐπὶ τῆς γενέσεως, ἡ δὲ ἕλιξ ἐπὶ τῶν πλανωμένων, σύμμιξιν ἔχουσα περιφερείας τε καὶ εὐθείας, αἱ δὲ κατὰ πλάτος καὶ κατὰ βάθος κινήσεις αἰτίαι προσεχεῖς εἰσι καὶ παραδείγματα τῶν ἐνταῦθα κινήσεων, τῆς ἄνω τῆς κάτω τῆς ἐπὶ τὰ πλάγια. καὶ μήποτε καὶ ὁ θεουργὸς [or. chald. 46] ἑλικοειδῆ τὸν χρόνον ὑμνήσας ὡς νέον ἅμα καὶ πρεσβύτην καὶ εἰς τοῦτο ἀπέβλεπε τὸ μάλιστα διὰ τῆς τῶν πλανήτων κινήσεως τῆς καθ' ἕλικα γιγνομένης ἡμῖν ἐμφανῆ γίγνεσθαι τὰ μέτρα τῶν χρονικῶν παντοίων περιόδων, καὶ οὐ μόνον εἰς τὸ πᾶσαν αὐτὸν κίνησιν ἀριθμεῖν εὐθεῖαν καὶ κυκλικήν, ὧν ἡ ἕλιξ ἐστὶν ἑνοειδῶς περιληπτική, καὶ συνᾴδοι ἂν καὶ ταύτῃ τῷ Πλάτωνι, διὰ τῆς τῶν πλανήτων κινήσεως οἰόμενος καὶ αὐτὸς γνωρίζεσθαι τὰς χρονικὰς περιόδους. ταῦτα καὶ περὶ τούτων. τὰ δὲ ἑξῆς ὁ Πλάτων ἐπιφέρει τοῦτον τὸν τρόπον·

Ἵνα δὲ εἴη μέτρον ἐναργές τι πρὸς ἄλληλα βραδυτῆτι καὶ τάχει καὶ τὰ περὶ τὰς ὀκτὼ φορὰς πορεύοιτο, φῶς ὁ θεὸς ἀνῆψεν ἐν τῇ πρὸς γῆς δευτέρᾳ τῶν περιόδων, ὃ δὴ νῦν κεκλήκαμεν ἥλιον, ἵνα ὅτι μάλιστα εἰς ἅπαντα φαίνοι τὸν οὐρανὸν μετάσχοι τε ἀριθμοῦ τὰ ζῷα, ὅσοις ἦν προσῆκον, μαθόντα παρὰ τῆς ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου περιφορᾶς [39 B].

Τὴν μίαν καὶ ἡγεμονικὴν αἰτίαν τῆς τοῦ φανεροῦ χρόE νου γενέσεως ἐν τούτοις παραδίδωσιν ὁ Πλάτων· ὡς γὰρ τὸν ἀφανῆ χρόνον ὁ δημιουργὸς ὑφίστησιν, οὕτω τὸν ἐμφανῆ

Q D (ς)
10 αἱ δὲ : αἵ τε ll 13 cf. p. 21, 2 18 ἐστὶν om **Q**
25 γῆν **D** cum Plat. ll. (in Θ Plat. ν e corr.) 27 ὅτι om **D**
28 μετάσχῃ **D** ς cum r Plat.

καὶ μετροῦντα τὴν τῶν σωμάτων κίνησιν ὁ ἥλιος· διὰ γὰρ τοῦ φωτὸς εἰς τὸ ἐμφανὲς ἄγει πᾶν διάστημα τὸ χρονικὸν καὶ τὰς περιόδους ὁρίζει πάσας καὶ τὰ μέτρα δείκνυσι τῶν ἀποκαταστάσεων. μέτρον οὖν ἐστιν ἐναργές, ὡς μάλιστα ἐκφαίνων τὴν τοῦ χρόνου κατ᾽ ἀριθμὸν πρόοδον εἰς τὸ πᾶν· εἰκότως· καὶ γὰρ τῶν μὲν πέντε πλανήτων ἀκριβεστέραν ἔχει περίοδον τῶν προποδισμῶν καὶ ὑποποδισμῶν καθαρεύων, τῆς δὲ σελήνης τῷ τὰς εἰς τὸ βόρειον καὶ νότιον παρόδους ἀεὶ κατὰ τῶν αὐτῶν περατοῦν σημείων. εἰ δὲ ἀκριβεστέραν ἔχει περίοδον, εἰκότως μέτρον ἐστὶ μέτρων, καὶ παρ᾽ ἑαυτοῦ προξενεῖ γνωρίζειν καὶ τὰ τῶν ἄλλων περιοδικὰ μέτρα καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἔχει τὰ τάχη τῶν ἄλλων πρὸς ἄλλα, καὶ μᾶλλον μιμεῖται τὸ ἀεὶ μένον τοῦ αἰῶνος διὰ τοῦ ἀεὶ ὡσαύτως περιπολεῖν. τῶν μὲν οὖν πλανωμένων ταύτῃ διενήνοχε. τοῦ δὲ μέτρου τῆς ἀπλανοῦς ἄλλον ἐστὶ τρόπον ἐναργέστερον μέτρον ὁ ἥλιος, ἐπεὶ καὶ ἡ ἀπλανὴς ἔχει τι μέτρον οἰκεῖον καὶ διάστασιν οἰκείαν καὶ ἀριθμὸν F *τῆς ἰδίας κινήσεως ἕνα καὶ ἀπαράλλακτον· ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ μέτρον καὶ πᾶσαν τοῦ ἐμφανοῦς χρόνου τὴν ἀνέλιξιν ἐναργῆ ποιεῖ καὶ γνώριμον τὸ ἡλιακὸν φῶς. διὸ καὶ αὐτὸς οὕτως εἶπεν· ἵνα δὲ εἴη μέτρον ἐναργές τι· καὶ γὰρ εἰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐστί τι μέτρον, ἀλλ᾽ οὐκ ἐναργές, ἥλιος δὲ ἐκφαίνει τά τε ἄλλα νοητὰ καὶ τὸν χρόνον. καὶ οὐ διὰ τοῦτο φαίης ἂν τὸ φῶς τὸ ἡλιακὸν γεγονέναι τῆς ἡμετέρας ἀναμετρήσεως χάριν· ποῦ γὰρ τὰ ὅλα τῶν μερῶν χάριν ὑφίστασθαι δυνατὸν καὶ τὰ ἡγεμονοῦντα τῶν κρατουμένων* 264 *καὶ τὰ ἀίδια τῶν φθαρτῶν; ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον φαίημεν ἄν, ὅτι τὸν ὅλον χρόνον ἐκφαίνει τὸ φῶς, ἐκφαντορικὴν ἔχον δύναμιν, καὶ προκαλεῖται τὴν ὑπερκόσμιον αὐτοῦ μονάδα καὶ τὸ ἓν μέτρον εἰς καταμέτρησιν τῶν περιόδων τῶν σωματικῶν, καὶ τοῦτο ποιεῖ τὸν χρόνον οἷον αἰσθητόν. ἔστιν ἄρα τὸ πάντα τὰ κινούμενα ποιοῦν ἐναργὲς μέτρον ἔχειν τὸ τοῦ ἡλίου φῶς. καὶ τοῦτο μὲν τὸ ὅλον ἀγαθόν. μετὰ δὲ τὰ ὅλα καὶ τὰ μέρη δευτέρως εὐεργετεῖ· δίδωσι γὰρ αὐτοῖς*

Q D (ς)

6 *εἰκότως* del? 10 ad *μέτρων μέτρον* cf. *χρόνου χρόνον* (or. chald. 33) 27 *δὲ* om **Q** 30 s *σωμάτων* **D** ς 31 *ἔστιν* om **Q**

ἀριθμοῦ γένεσιν καὶ μέτρων, οἷς ἐστι προσῆκον τούτων μετασχεῖν· τὰ μὲν γὰρ ἄλογα τούτων ἄμοιρα, δαιμόνων δὲ γένη παρακολουθοῦντα ταῖς τῶν θεῶν περιόδοις καὶ ἄνθρωποι τῆς τούτων τυγχάνουσι μετουσίας. ἄνωθεν οὖν ἀπὸ τῶν ὅλων ἀρξαμένη κάτεισιν ἄχρι τῶν μερῶν ἡ τοῦ ἡλίου χορηγία τῶν ἀγαθῶν διὰ τοῦ φωτός, καὶ εἰ ἀπὸ τῶν ἐμφανῶν ὁρμώμενος ἐθέλοις καὶ τὰ ἀφανῆ λέγειν, ἀπολαμπρύνει μὲν τὸν κόσμον ὅλον καὶ θεῖον ποιεῖ τὸ σωματοειδὲς
B *καὶ ὅλον δι' ὅλου ζωῆς πεπληρωμένον, ἄγει δὲ τὰς ψυχὰς διὰ τοῦ ἀχράντου φωτὸς καὶ ἄχραντον αὐταῖς ἐνδίδωσι δύναμιν ἀναγωγὸν καὶ ταῖς ἀκτῖσι ταῖς ἑαυτοῦ κυβερνᾷ τὸν κόσμον, πληροῖ δὲ τὰς ψυχὰς τῶν ἐμπυρίων καρπῶν· ἔστι γὰρ ἡ τοῦ ἡλίου τάξις ἄνωθέν ποθεν ἀπὸ τῶν ὑπερκοσμίων ἥκουσα. διὸ καὶ ὁ Πλάτων οὐκ ἐντεῦθέν ποθεν συνέστησε τὸ φῶς, ἀλλ' ἀνάψαι φησὶν αὐτὸ τὸν δημιουργόν, ὡς ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας ὑποστήσαντα τὴν σφαῖραν ταύτην καὶ ἀπὸ τῆς ἡλιακῆς πηγῆς προβαλόντα ζωὴν διαστᾶσαν καὶ νενοωμένην, ὃ δὴ καὶ περὶ τῶν ὑπερκοσμίων στερεωμάτων οἱ θεολόγοι φασί. καὶ διὰ τοῦτό μοι δοκεῖ καὶ διττὴν παραδοῦναι τοῦ ἡλίου γένεσιν, μίαν μὲν ὁμοῦ τοῖς ἑπτὰ κοσμοκράτορσιν, ὅτε σώματα αὐτῶν ἔπλαττε καὶ ἐνετίθει ταῖς περιφοραῖς, ἑτέραν δὲ τὴν τοῦ φωτὸς ἔξαψιν, καθ' ἣν ὑπερκοσμίου δυνάμεως αὐτῷ μεταδίδωσιν· ἄλλο γάρ ἐστιν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν τὸν ὄγκον ἀπογεννᾶν, ἄλλο μετὰ τῆς ἡγεμονικῆς ἰδιότητος, δι' ἣν βασιλεὺς καλεῖται τοῦ ὁρατοῦ παντὸς καὶ ἀνὰ λόγον ἵσταται πρὸς τὴν μίαν τῶν ἀγαθῶν*
C *πηγήν· ὡς γὰρ ἐκεῖνο τοῦ νοητοῦ κρεῖττον ὂν καταλάμπει τόν τε νοῦν καὶ τὸ νοητόν, οὕτως ὁ ἥλιος τοῦ ὁρατοῦ κρείττων ὑπάρχων καταλάμπει τό τε ὁρατὸν καὶ τὴν ὄψιν. εἰ δὲ ἐπέκεινα τοῦ ὁρατοῦ ἐστιν, ὑπερκόσμιον ἂν ἔχοι φύσιν· ὁ γὰρ κόσμος ὁρατός τε καὶ ἁπτός ἐστι καὶ σῶμα ἔχων. διχῶς ἄρα θεωρήσομεν τὸν ἥλιον, καὶ ὡς ἕνα τῶν ἑπτὰ καὶ ὡς*

Q D(ς)

1 *μέτρον* ς 8 *ὅλον κόσμον* **D**ς 11 *ἀγωγὸν* ς : **D** (*ἀγαγ-*) *ἀκτίσι* **QD** *αὐτοῦ* **D**ς 12 *δὲ* om **Q** | cf. or. chald. 54 cum adn. 19 cf. p. 83, 4 24 *αὐτὸ* **D**ς 30s cf. Tim. 31B 31ss cf. in Parm. 1043s

ἡγεμόνα τῶν ὅλων καὶ ὡς ἐγκόσμιον καὶ ὡς ὑπερκόσμιον, καθὸ καὶ προσλάμπει τὸ θεῖον φῶς ὡς τἀγαθὸν τὴν ἀλήθειαν τὴν ἐκθεοῦσαν τούς τε νοητοὺς καὶ τοὺς νοεροὺς διακόσμους, ὡς ὁ Φάνης παρὰ τῷ Ὀρφεῖ [frg. 58] *προΐησι τὸ νοητὸν φῶς, ὃ πληροῖ νοήσεως πάντας τοὺς νοεροὺς θεούς, ὡς ὁ Ζεὺς νοερὸν καὶ δημιουργικὸν ἀνάπτει φῶς εἰς πάντας τοὺς ὑπερκοσμίους· οὕτω γὰρ καὶ ὁ ἥλιος τὸ ὁρατὸν πᾶν ἀπολαμπρύνει διὰ τοῦ ἀχράντου τούτου φωτός, καὶ ἀεὶ τὸ προσλάμπον ἐν ὑπερτέρᾳ τάξει τῶν προσλαμπομένων ἐστίν· οὔτε γὰρ τἀγαθὸν νοητόν ἐστιν οὔτε ὁ Φάνης νοερὸς οὔτε ὁ Ζεὺς ὑπερκόσμιος. κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ὁ ἥλιος ὑπερκόσμιος ὢν τὰς πηγὰς ἀφίησι τοῦ φωτός, καὶ οἵ γε μυστικώτατοι τῶν λόγων καὶ τὴν ὁλότητα αὐτοῦ τὴν ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις παραδεδώκασιν· ἐκεῖ γὰρ* D *ὁ ἡλιακὸς κόσμος καὶ τὸ ὅλον φῶς, ὡς αἵ τε Χαλδαίων φῆμαι* [or. chald. 32s] *λέγουσι καὶ ἐγὼ πείθομαι. ταῦτα καὶ περὶ τούτων.*

Ἐπανιτέον δὲ ἐπὶ τὴν λέξιν καὶ ῥητέον οὑτωσί· τὸ μὲν ἵνα δὲ εἴη μέτρον οὐ τὸ ἐπινοηματικὸν σημαίνει μέτρον, ἀλλ' αὐτὸ τὸ μετροῦν καὶ ἀφορίζον τὰς σωματικὰς κινήσεις καὶ τὸν χρόνον τὸν ἐμφανῆ γεννῶν. τὸ δὲ καὶ ⟨τὰ⟩ περὶ τὰς ὀκτὼ φορὰς πορεύοιτο πρὸς τὸ μέτρον ἀποδέδοται ⟨καὶ⟩ δῆλον ὅτι τοῦτο τὸ μέτρον τὰ μέτρα τὰ περὶ τὰς ὁδοὺς τῶν ὀκτὼ φορῶν διέξεισι καὶ καταμετρεῖ· λέγομεν γὰρ ἐκ πόσων ἐστὶν ἐνιαυτῶν ἡ κοινὴ τῶν ὀκτὼ συναποκατάστασις, τὸν δὲ ἐνιαυτὸν ἴσμεν τὸν ἡλιακὸν διὰ τὸ φῶς· διὰ γὰρ τούτου γιγνώσκομεν, οἵαν ἐπέχει τοῦ λοξοῦ ὁ ἥλιος καὶ ποίαν ἀπολείπει καὶ εἰς ποίαν πορεύεται. διὰ δὲ τούτων καὶ αὐτὸς ἐν πόσῳ χρόνῳ δίεισι τὸν ἴδιον κύκλον καὶ περιπορεύεται καὶ πᾶσαι αἱ περίοδοι τῶν ὀκτὼ κύκλων ἐν πόσοις ἐνιαυτοῖς συμπληροῦνται γιγνώσκομεν, τῇ μεταβάσει τοῦ φωτὸς καὶ τὴν ἡλιακὴν περίοδον καὶ τῶν ἄλλων τὴν κοινὴν δυνάμενοι τούτῳ ⟦μετροῦμεν⟧ ὃ ἦν ταύτης μέτρῳ ⟦τὴν⟧ E

Q D (ϛ)
17 *τούτου* **D** 19 *ἐπινοητικὸν* **D** 22 *τὸ μέτρον* **Q** ϛ : *τί μέτρον* **D** 23 *τοὺς ὁδοὺς* **Q** 33 *μετρουμένην* ci s *μέτρον* ϛ | nisi uerius : *τούτῳ ⟨ᾧ⟩ μ. ὃ ἦν τ. μ. ⟦τὴν⟧* (cf. p. 20, 1 s 11)

6*

συναποκατάστασιν μετρεῖν. τὸ δὲ φῶς ἀνῆψε τὴν ἐξ ἀφανοῦς προϊοῦσαν καὶ ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς οὐσίας ἄχρονον ὑπόστασιν ἐμφαίνει τοῦ φωτός. τὸ δὲ ἵνα ὅτι μάλιστα εἰς ἅπαντα φαίνοι τὸν οὐρανὸν αἰτίαν ⟨ἂν⟩ ἔχοι τοιαύτην· ἔδει τὸν ὅλον κόσμον κατὰ δύναμιν πεπληρῶσθαι τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. ἀλλὰ φύσει σκοτεινὸς ὁ τῆς γῆς ὄγκος. ἔδει οὖν καὶ ἐγγυτέρω τῆς γῆς εἶναι τὸν ἥλιον, ἵνα παραμυθῆται τὸ σκοτεινὸν αὐτῆς· τὸ γὰρ ἐγγυτέρω ὂν πλέον φωτίζει καὶ πλέον δύναται περιλάμπειν, ὅταν μεῖζον ᾖ τοῦ φωτιζομένου τὸ φωτίζον. δηλοῖ δὲ καὶ διὰ τοῦ ὅτι μάλιστα κατὰ τὸ δυνατὸν αὐτὸν πάντα φωτίζειν τὸν κόσμον, διότι τὴν γῆν οὐ πᾶσαν ἅμα δύναται περιλάμπειν, ἀλλὰ κύκλῳ περιιὼν παρὰ μέρος. ἐν ἐλαχίστῳ δὲ χρόνῳ πᾶσαν ἅμα φωτίζει κατὰ τὸν ἰσημερινὸν ὤν· ἀνατέλλων τε γὰρ καὶ δύνων πλέον ἢ τὸ ἥμισυ φωτίσας ὅλην ἐν μιᾷ ταύτῃ περιφορᾷ καταλάμπει τὴν γῆν. εἰ δὲ καὶ οὐρανὸν ἀκούοιμεν τὸ κύκλῳ κινούμενον, οὐδὲ ἐκεῖνον ὁμοῦ φωτίζει
F τὸν ὅλον· σκιαὶ γάρ εἰσι καὶ ἐκεῖ διὰ τὰς ἐπιπροσθήσεις τάς τε τῶν ἄστρων καὶ τῆς σελήνης, οὐδὲν δὲ καθαρεύει τῶν ἐν τῷ κόσμῳ σκιᾶς, ὡς οὐδὲ ὕλης, μόνα δὲ τὰ ὑπὲρ τὸν κόσμον καὶ ἄσκια καὶ ἄυλά ἐστι πλὴν ἡλίου. διὸ καὶ ὄντως ἄσκιος οὗτός ἐστι καὶ γενέσεως ἄδεκτος πάντων τῶν ἄλλων προσθέσεις φωτιστικὰς ἄλλοτε ἄλλας δεχομένων. διὰ τί οὖν, φαίη ἄν τις, μὴ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἀπὸ γῆς περιόδων τὸ φῶς ἀνῆψεν; ὅτι, φήσω, καθ᾽ ἑαυτὴν ἀσύμμετρός ἐστι πρὸς τὴν γένεσιν ἡ τοῦ ἡλίου μαρμαρυγή, μέση δὲ
265 οὖσα ἡ σελήνη καὶ πρώτη δεχομένη τὸ φῶς συμμετρότερον αὐτὸ ποιεῖ πρὸς τὴν γένεσιν· ἔστι γὰρ οἷον ἐλάττων ἥλιος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. ἔδει δὲ καὶ τὸ προσεχῶς ὑπὲρ τὴν γένεσιν ὂν οὐ τὸ λαμπρότατον εἶναι καὶ φωτεινότατον· οὐ γὰρ θέμις τῷ σκοτεινῷ τὸ τοιοῦτο πελάζειν, ἀλλὰ τὸ δευτέρως τοιοῦτον καὶ ἀεὶ μὲν ἔχον τὸ οἰκεῖον φῶς,

Q D (ς)
4 φαίνει **D** 5 ἔχει **D**ς 15 γὰρ om **D** 17 τὸ **D**ς: τῶ **Q** 26 μαρμαρυγή uox Platonica 28s περὶ ζῴων γενέσεως δ 10. 777b 25s

μεταβολὴν δὲ ἐν τῇ μετουσίᾳ τοῦ κρείττονος φωτὸς ἐπιδεικνύμενον, καὶ τοῦτο τεταγμένως (τοῦ γὰρ ἀτάκτου κρεῖττόν ἐστι τὸ τεταγμένον), ἵνα διὰ τῆς μεταβολῆς ταύτης παράδειγμα ᾖ τῆς πολυμεταβόλου φύσεως, ἣν ἡ ὕλη τοῖς γενητοῖς ἐπιφέρει πράγμασιν, ὥσπερ αὖ τὴν στέρησιν τοῦ φωτὸς ἡ ἀντίφραξις τῆς γῆς. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ πλέον ἔξεστι μηκύνειν. ὅτι δὲ καὶ τὰ ἄστρα καὶ πᾶς ὁ οὐρανὸς ἀφ' ἡλίου δέχεται τὸ φῶς, ῥᾴδιον συνιδεῖν· ὃ γάρ ἐστιν ἐν πολλοῖς κοινόν, τοῦτο ἀπὸ μιᾶς ⟨αἰτίας⟩ ὑπάρχει καὶ ταύτης ἄλλως μὲν τῆς ἐξῃρημένης, ἄλλως δὲ τῆς συντεταγμένης. αὕτη δέ ἐστιν ἡ πρώτως μετασχοῦσα τοῦ εἴδους ἐκείνου. πρώτως δὲ μετέσχεν ἐν ᾗ μάλιστα τοῦτό ἐστιν. εἰ τοίνυν B
ἐν ἡλίῳ μάλιστα τὸ φῶς, οὗτος ἂν εἴη τὸ πρῶτον φῶς, καὶ ἀπὸ τούτου καὶ τὸ ἐν τοῖς ἄλλοις. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. εἴρηται δέ, τί δηλοῖ καὶ ἐκεῖνο τὸ ἵνα ὅτι μάλιστα εἰς ἅπαντα φαίνοι τὸν οὐρανόν· εἰ μὲν γὰρ οὐρανὸν ἀκούοις τὸ κυκλοφορητικόν, εἴποις ἂν εἰρῆσθαι διὰ τὴν σελήνην, ⟨ἣν⟩ οὐ πᾶσαν ἀεὶ φωτίζει, ἀλλ' ἐν τῷ ἀπὸ συνόδου μέχρι πανσελήνου πᾶσαν· εἰ δὲ τὸν κόσμον ὅλον, διὰ τὴν γῆν μάλιστα, ἣν ἐν μιᾷ μόνῃ, καθάπερ εἴπομεν [84, 14 ss], ἡμέρᾳ τῇ τῆς ἰσημερίας ὅλην ἀκριβῶς φωτίζει, ἀνατέλλων καὶ δύνων ἑαυτῷ κατὰ διάμετρον γινόμενος. λείπεται δὴ τὸν ἀριθμὸν ἰδεῖν τίς ἐστιν οὗτος ⟨ὁ⟩ ἀπὸ τῆς ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου φορᾶς ἀποτελούμενος κατὰ τὴν ἐπίστασιν τῆς ἡμέρας καὶ νυκτός. ἔστι δὴ οὖν οὔτε νοερὸς οὗτος ὁ ἀριθμὸς οὔτε διανοητικός, ἀλλὰ δοξαστικός, ἔνδειγμα παρεχόμενος τῶν ἐν εἴδεσι προϋπαρχόντων ἀριθμῶν· πολλαὶ γὰρ κατὰ πολλὰ γένη τῶν ἀριθμῶν εἰσι διαφορότητες, καὶ ὥσπερ τῷ διανοητικῷ ἀριθμῷ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἀφανοῦς χρόνου γιγνώσκομεν, οὕτως τῷ δοξαστικῷ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐμφανοῦς καταλαμβάνομεν.

Q D (ς)
2 τοῦ **D**ς : τῆς **Q**   9 ὑπάρχει αἰτίας ς   17 διὰ τὸν (τὸ ς) τὴν **D**ς   18 φωτίζειν **D**ς

C *Νὺξ μὲν οὖν ἡμέρα τε γέγονεν οὕτω καὶ διὰ ταῦτα ἡ τῆς μιᾶς καὶ φρονιμωτάτης κυκλήσεως περίοδος, μὴν δὲ ἐπειδὰν σελήνη περιελθοῦσα τὸν ἑαυτῆς κύκλον ἐπικαταλάβῃ τὸν ἥλιον, ἐνιαυτὸς δὲ ὁπόταν ὁ ἥλιος τὸν ἑαυτοῦ περιέλθῃ κύκλον. τῶν δὲ ἄλλων τὰς περιόδους οὐκ ἐννενοηκότες ἄνθρωποι, πλὴν ὀλίγοι τῶν πολλῶν, οὔτε ὀνομάζουσιν οὔτε πρὸς ἄλληλα συμμετροῦνται σκοποῦντες ἀριθμοῖς, ὥστε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐκ ἴσασι χρόνον ὄντα τὰς τούτων πλάνας, πλήθει μὲν ἀμηχάνῳ χρωμένας, πεποικιλμένας δὲ θαυμαστῶς* [39BCD].

Διὰ τὴν τοῦ φωτὸς γένεσιν νύκτες καὶ ἡμέραι τὴν πάροδον ἔσχον, καὶ τὸ ἐλάχιστον τοῦ χρόνου μέτρον τούτοις διῄρηται τοῖς διαστήμασιν· ἔστι γάρ, φησίν, ἡ τῆς μιᾶς καὶ φρονιμωτάτης κυκλήσεως περίοδος ἡμέρα καὶ νύξ, οὐ τὴν ἀπλανῆ λέγων μίαν καὶ φρονιμωτάτην κύκλησιν καὶ ταύτης τὴν περίοδον νύκτα καὶ ἡμέραν, ὡς δοκεῖ τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ μίαν μὲν κύκλησιν καὶ φρονιμωτάτην τὴν τοῦ ταὐτοῦ κύκλου νόησιν, περίοδον δὲ ταύτης τὴν τῆς ἀπλανοῦς περιφοράν, ἣν ἐκείνη περιάγει· καὶ γὰρ ἡ κύκλησις ἐνέργειά ἐστι καὶ ἡ περίοδος, ἀλλ' ἣ μὲν ἀρχηγικωτέρα, ἣ δὲ ἀποτέλεσμα ἐκείνης, μιμουμένη τὴν κύκλησιν. νυχθήμερον D μὲν οὖν τοῦτό ἐστιν, ἐκ δὲ τούτου μετροῦνται καὶ ἐνιαυτοὶ καὶ μῆνες· τοῖς γὰρ ἐλάττοσι διαστήμασι μετροῦμεν τὰ μείζω, ὥσπερ καὶ τοῖς ἐνιαυτοῖς τὸν ὅλον χρόνον τὸν ἀποκαταστατικὸν τοῦ κόσμου παντός. καὶ δεῖ ἐφιστάνειν τῇ ἰδιότητι τούτων, ὅπως μέση ἐστὶ τῶν τε μοναδικῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἐν πολλοῖς ὑφισταμένων τοῖς ἀτόμοις· τὰ μὲν γὰρ ἐν ἑνί ἐστιν, ἀλλ' ἀεὶ τῷ αὐτῷ κατ' ἀριθμόν, τὰ δὲ ἐν ἄλλοις καὶ ἄλλοις κατ' ἀριθμόν, ἀλλὰ πλείοσιν, ἐνιαυτὸς δὲ καὶ μὴν ἐν ἑνὶ μὲν ἀεὶ κατ' ἀριθμόν, ἄλλοτε δὲ ἄλλῳ κατ' ἀριθμὸν διὰ τὴν κατὰ κύκλον ἀλλήλων τῶν ἀτόμων

Q D (ς)
1 at *οὕτως* p. 90, 6 s 3 *μὴν* ll. cum o Plat. : *μεὶς* *ς Plat. *προελθοῦσα* **Q** 4 *ἐπικαταλάβοι* pauci Plat. ll. *κύκλον ἥλιον ἐπικαταλάβῃ* (*-οι*) Plat. 5 *ὁ* om Plat. *περιέλθοι* plures Plat. ll., in quibus 𝔗F 21 *ἀρχικωτέρα* **D**ς 31 *δὲ* **Q**ς : om **D** : an *δ'* ⟨*ἐν*⟩?

ἀμοιβήν· ἄλλος γὰρ ἄλλον διαδέχεται μῆνα μὴν καὶ ἐνιαυτὸν ἐνιαυτός, εἷς δὲ ἀεί ἐστιν ἑκάτερος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐ δεῖται λόγου πλείονος. ἐκεῖνο δὲ ἴσως ἀπορήσειεν ἄν τις ἐν τοῖς λεγομένοις, πῶς φησι νύκτα καὶ ἡμέραν γεγονέναι τὴν περίοδον τῆς φρονιμωτάτης καὶ μιᾶς κυκλήσεως· τοῦτο γὰρ αὐτό ἐστιν, ὃ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἔγκλημα ἐπήνεγκε τῷ Πλάτωνι, τὸ χρόνον λέγειν τὴν περιφοράν, καίτοι γε ἤδη κινηθέντι τῷ παντὶ τὸν χρόνον προσέθηκεν ὡς ἄλλον ὄντα παρὰ τὴν κίνησιν. εἰ δὲ ἡ τοῦ παντὸς κίνησις ἄλλη παρὰ τὸν τοῦ παντὸς χρόνον, καὶ ἡ ἑκάστου τῶν κύκλῳ κινουμένων κίνησις ἄλλη παρὰ τὸν περιοδικὸν αὐτῆς ἐστι χρόνον. E τοῦτο δ' οὖν ἄν τις ἀπορήσειεν ἐν ταῖς ἐκκειμέναις ῥήσεσι.

πῶς δὲ καὶ ἡ τῆς ἀπλανοῦς περίοδός ἐστι ταχίστη, τὰ δὲ ἔγγιον αὐτῆς βραδύτερα τῶν πορρωτέρω κατὰ τὴν ἀποκατάστασιν; μήποτε οὖν πρὸς μὲν τὸ πρότερον χρὴ λέγειν, ὅτι δύο σημαίνει ἡ περίοδος, ποτὲ μὲν αὐτὴν τὴν κίνησιν, ποτὲ δὲ τὸ μέτρον καὶ τὴν παράτασιν τῆς κινήσεως, ὥσπερ καὶ ὁ μέδιμνος λέγεται διχῶς καὶ ἡ κοτύλη καὶ τῶν τοιούτων ἕκαστον, καὶ ὡς νῦν περίοδον τῆς ἀπλανοῦς οὐ τὴν κίνησιν ῥητέον, ἀλλὰ τὸ διάστημα τὸ χρονικὸν τῆς κινήσεως. μήποτε δὲ καὶ χρόνον εἰπὼν εἶναι τὰς πλάνας οὐδὲν ἄλλο λέγει ἢ ὅτι αἱ περίοδοι τούτων εἰσὶ χρόνος· αὗται γάρ εἰσιν αἱ ἀριθμηταί, τὸ δὲ ἀριθμητὸν ἦν τῆς κινήσεως χρόνος, ὡς καὶ ἐκεῖνοί φασιν. ὅμοιον οὖν ὡς εἰ ἔλεγεν οὗτοι οἱ βόες ἀριθμός ἐστι τοσόσδε· οὕτω γὰρ καὶ αἱ περίοδοι χρόνος, ὡς τοσόσδε ἀριθμός. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, ὅτι τὴν φαινομένην ἀποκατάστασιν ὁ Πλάτων ἔλαβε τῆς ἀπλανοῦς τὴν τὸ νυχθήμερον ποιοῦσαν, ἐπεὶ ἥ γε ἀληθής ἐστιν ἑτέρα· τὸ γὰρ νῦν ἀνατεῖλαν σημεῖον οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν τῇ F ἑξῆς ἀνίσχει οὐδὲ ὡσαύτως ἐχόντων τῶν ἄλλων, ἃ δὴ πάντα συντελεῖ πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀπλανοῦς· οὐδὲ γὰρ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ σημεῖα καὶ πάντα τὰ ἀπλανῆ ἄστρα

Q D (ς)
6 αὐτό om **D** ὁ om **D**ς 6s cf. phys. δ 10. 218b 1ss
17 παράστασιν **Q** 24 scil. Aristotelici; cf. p. 9, 23ss 25 ἐστι — 26 ἀριθμός om **D** 29s τῇ ἑξῆς scil. ἡμέρᾳ

*συναποκαθίσταται κατὰ ταύτην τὴν περίοδον. δεῖ δέ, εἴπερ
τὴν ἀκριβῆ λαμβάνοιμεν ἀποκατάστασιν, *** ἥτις ἐν πολλῷ
γίνεται χρόνῳ· δῆλον γάρ, ὅτι πάντων κινουμένων ὑπ᾽ αὐ-
τῆς τῶν ὄντων ἐν αὐτῇ καὶ σχέσεις πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς*
266 *αὐτὴν πάντως ἄλλοτε ἄλλως ἔχουσι, καὶ μετὰ τούτων τὴν
εἰς τὰ κέντρα φορὰν ἄλλοτε ἄλλην ἔχει καὶ τὴν εἰς τὰ αὐτὰ
κατὰ πάντα ἀποκατάστασιν πολυχρονιωτάτην. καὶ μὴν
κἀκεῖνο ἄν τις ἀπορήσειεν, ὅπως τὸ μέτρον τῆς ἀποκατα-
στάσεως τῆς ταὐτοῦ φορᾶς καλεῖ νύκτα καὶ ἡμέραν· τὸ μὲν
γὰρ μέτρον τοῦτο πανταχοῦ ἐστιν ἄνωθεν ἀπὸ τῆς μιᾶς καὶ
νοητῆς αἰτίας τοῦ παντὸς καὶ τοῦ πρώτου παραδείγματος,
τὸ δὲ νυχθήμερον ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην. ῥητέον δέ, ὅτι τοῦ
νυχθημέρου ποιητικόν ἐστι τό τε διάστημα τὸ χρονικόν, ὃ
δὴ πρώτως ἐστὶν ἐν τῇ περιφορᾷ τῆς ἀπλανοῦς, καὶ τὸ
ἡλιακὸν φῶς. ἀπὸ τῶν ἐσχάτων οὖν καὶ τῶν ἡμῖν γνωρί-
μων τὸ σύμπαν ἀφορίζεται μέτρον· ἄλλο γὰρ τοῦτο ⟨τὸ⟩
νυχθήμερον καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῷ ἀφανεῖ χρόνῳ, καὶ εἴδωλον
τοῦτο ἐκείνου καὶ ἀποπεράτωσις ἐσχάτη· καὶ γὰρ τῆς νυκτὸς
καὶ τῆς ἡμέρας τάξεις πολλαί, νοηταὶ καὶ νοεραὶ καὶ ὑπερ-
κόσμιοι καὶ οὐράνιοι καὶ ὑπὸ σελήνην, ὡς καὶ ἡ Ὀρφικὴ
διδάσκει θεολογία* [frg. 60], *καὶ αἱ μὲν πρὸ τῆς δημι-*
B *ουργίας, αἱ δὲ ἐν αὐτῇ περιεχόμεναι, αἱ δὲ ἀπ᾽ αὐτῆς προϊ-
οῦσαι, καὶ αἱ μὲν ἀφανεῖς, αἱ δὲ ἐμφανεῖς, ἐπεὶ καὶ ὁ μὴν
καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἄλλος μὲν ὁ ἀφανὴς καὶ ὁ μετρητικὸς καὶ
συνοχικὸς καὶ τελεσιουργὸς τῶν νοερῶν τε καὶ σωματικῶν
περιόδων, ἄλλος δὲ ὁ ἐμφανής, ὃς περάτωσίς ἐστι καὶ μέ-
τρον τῆς ἡλιακῆς περιπολήσεως. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
θεῶν· ἄλλος γὰρ ἀριθμὸς Κρόνιος ὁ ἀφανὴς καὶ ἄλλος ⟨ὁ⟩
ἐμφανής, Ἀρεϊκός τε καὶ Δίιος καὶ Ἑρμαϊκὸς ὡσαύτως· καὶ
γὰρ ὁ μὴν αὐτὸς καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ὁ καθ᾽ ἑκάστην περίοδον
εἷς ὢν ἀεὶ ὁ αὐτὸς θεός τίς ἐστιν ἀκινήτως τὸ τῆς κινή-
σεως μέτρον ὁρίζων· πόθεν γὰρ τὸ ἀεὶ ὡσαύτως ὑπάρχει
ταῖς περιόδοις ἢ ἀπὸ ἀκινήτου τινὸς αἰτίας; πόθεν δὲ τὸ*

Q D (ς)
2 possis ⟨*λαμβάνειν ταύτην*⟩ sim. 5 *πάντως* om **Q**
19s nolui *ὑπερκόσμιοι* ⟨*καὶ ἐγκόσμιοι*⟩ 26 *περιόδων ἡλίου
καὶ* (*σελήνης*) **D**ς 31 ⟨*καὶ*⟩ *ἀεὶ*? 32 *ὑπάρχειν* **Q**

διάφορον τῶν ἀποκαταστάσεων ἢ ἀπὸ τῶν διαφερόντων ἀκινήτων αἰτίων; πόθεν δὲ τὸ ἀκατάληκτον καὶ τὸ πάλιν καὶ πάλιν ἐπ' ἄπειρον ἢ ἀπὸ τῶν ἀπείρων ἐν ἐκείναις δυνάμεων; πᾶσαν δὴ ταύτην τὴν σειρὰν χρονικὴν θέμενος ὑφ' ἕνα τὸν πρώτιστον ἄναγε χρόνον, ὃς ἀφορίζει τὴν τοῦ θείου γενητοῦ περίοδον, αὐτὸς ὢν ὁ ἀληθινὸς ἀριθμός, ὡς εἴρηται πρότερον [p. 19, 14ss]. ἀπὸ δὲ τῶν ἀφανῶν τούτων νόησον λοιπὸν τοὺς ἐμφανεῖς, οἳ κατὰ τὸ ἀριθμεῖσθαι προΐ- C ασιν ἀπ' ἐκείνων ἀριθμεῖν τούτους καὶ γεννᾶν δυναμένων, οὓς δὴ πάντας ἀστρονομία καλῶς ἀναδιδάσκει δοξαστικῶς αἱροῦσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑκάστου περιοδικῶν ἀποκαταστάσεων παραβολάς τε ποιουμένη τῶν περιόδων, τίνα λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας, οἷον ὅτι διπλασιεφήμισυς ἡ Κρονία περίοδος τῆς τοῦ μετ' αὐτόν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· εἰ γὰρ καὶ διαφέρουσαί εἰσιν αὐτῶν αἱ ἀποκαταστάσεις, ἀλλὰ λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας· ὥσπερ δὴ καὶ τοὺς ἀφανεῖς ἐκείνους καὶ τούτων αἰτίους ἡ ἱερὰ φήμη θεραπεύει, ὀνόματά τε θεῖα νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐκδιδοῦσα καὶ μηνὸς καὶ ἐνιαυτοῦ συστατικὰ καὶ κλήσεις καὶ αὐτοφανείας, ὡς οὐκ ἐπὶ δακτύλων θεωρουμένων, ἀλλ' ἐν ὑπάρξεσι θείαις, ἃς καὶ θρησκεύειν καὶ τιμᾶν ἀγάλμασί τε καὶ θυσίαις οἱ τῶν ἱερῶν παρεκελεύσαντο θεσμοί, καὶ ἐπεψήφισαν αἱ χρησμῳδίαι τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς αἱ ἱστορίαι λέγουσι, καὶ τιμωμένων μὲν αὐτῶν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν περιόδων ὑπῆρχεν ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις τῶν τε ὡριαίων καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, ἀμεληθέντων δὲ πᾶσα τῶν περὶ γῆν ἐπηκολούθησε πάντων D παρὰ φύσιν διάθεσις. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς Πλάτων ἐν Νόμοις [X 899B] κέκραγεν, ὅτι ταῦτα πάντα θεοί εἰσιν, ὧραι καὶ ἐνιαυτοὶ καὶ μῆνες, ὥσπερ καὶ τὰ ἄστρα καὶ ὁ ἥλιος, καὶ οὐδὲν ἡμεῖς καινὸν εἰσάγομεν ἀξιοῦντες πρὸ τῶν ἐμφανῶν νοεῖν τὰς ἀφανεῖς δυνάμεις τούτων. ταῦτα καὶ περὶ τούτων. Ἐπὶ δὲ τὴν λέξιν τῷ λόγῳ πάλιν ἰτέον.

Q D(ς)
5s cf etiam rep. VIII 546B 8s *πρόεισιν* ll. : em s 9 possis *ἐκείνων* ⟨*τῶν*⟩ 10 quidni ⟨*ἡ*⟩ *ἀστρονομία*? 19 *ὡς* — 20 *θεωρουμένων* dictio redit ad Plat. remp. VII 523CD 524E 24 *μὲν* om **D** 25 *ὡραίων* ς 28 *πάντα* om **D**

τὴν μὲν δὴ ‘νύκτα’ προτέραν τῆς ‘ἡμέρας’ κατέλεξεν ὡς ἴνδαλμα φέρουσαν τῶν ἀφανῶν καὶ νοερῶν μέτρων· καὶ γὰρ ἡ κοινὴ φήμη προτάττει τὴν νύκτα τῆς ἡμέρας. νυχθήμερον οὖν λέγειν εἰώθαμεν, διότι καὶ ἐν ταῖς νοηταῖς αὐτῶν αἰτίαις πρὸ τῆς ἡμέρας αἱ Νύκτες ὑπέστησαν· ἅμα γὰρ
270B αὐτῇ τῇ τρίτῃ Νυκτὶ * * * | τὸ δὲ οὕτως καὶ διὰ ταῦτα τὸ μὲν οὕτως δηλοῖ τὴν ποιητικὴν αἰτίαν τῆς νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ὅτι τὸ φῶς μετὰ τῆς ἀπλανοῦς, τὸ δὲ διὰ ταῦτα τὴν τελικήν, ἵνα μέτρον ἐναργὲς εἴη τὸ νυχθήμερον πασῶν τῶν περιφορῶν. μίαν δὲ καὶ φρονιμωτάτην κύκλησιν ἐπονομάζει τὴν ταὐτοῦ περιφοράν, ὡς μονοειδῆ καὶ νοερὰν καὶ τῇ στάσει καὶ τῇ ταυτότητι τοῦ νοῦ συγγενεστάτην καὶ ὡς ἔχουσαν τὸ μὲν μονοειδὲς ἀπὸ τῆς μιᾶς ἀρχῆς, τὸ δ’ ‘ἔμφρον’ ἀπὸ τοῦ νοῦ, τὴν δὲ κύκλησιν ἀπὸ τῆς ψυχικῆς ἰδιότητος. χρόνον δὲ τίθεται εἶναι τὰς πλάνας τῶν ἀστέρων, οὐχ ὡς αὐτὴν τὴν κίνησιν χρόνον ποιῶν, ἀλλ’ ὡς μέτρα τῶν κινήσεων τὰ χρονικὰ διαστήματα οἰόμενος· καὶ γὰρ ἀριθμὸν τῆς ἑκάστου ζωῆς τῆς ἐμφανοῦς τὸν δεύτερον χρόνον ⟨τίθεται⟩. πλήθει δὲ ἀμήχανον ἀποκαλεῖ τὸν χρόνον τόν τε ἴδιον τῶν κινήσεων ἑκάστου καὶ τὸν κοινόν· παντοίας γὰρ οὗτος αὐτῶν ἀνακυκλήσεις συνείληφε καὶ παντοίους σχηματισμούς. πεποικιλμένον δὲ θαυμαστῶς
C διὰ τὰς χορείας αὐτῶν καὶ παραβολὰς καὶ τὴν ἐναρμόνιον κίνησιν καὶ τὴν τάξιν τῶν ἀποκαταστάσεων· τοιαῦται γὰρ αἱ πλάναι τῶν οὐρανίων, ἀπλανεῖς πλάναι τὸ ὅλον τοῦτο ὑπάρχουσαι καὶ ἀεὶ ἐν τέλει οὖσαι καὶ πρὸς ἓν σπεύδουσαι τέλος.

Q D

6 Noctis memento in Orphicis passim laudatae ueluti I 207, 2. 450. 25 al. cf. imprimis frg. 60 (*τριῶν γὰρ παραδιδομένων Νυκτῶν παρ’ Ὀρφεῖ τῆς μὲν ἐν αὐτῇ* [trad. *αὐτῷ*] *μενούσης τῆς πρώτης, τῆς δὲ τρίτης ἔξω προελθούσης, τῆς δὲ μέσης τούτων ⟨μενούσης τε καὶ προϊούσης⟩, τὴν μὲν πρώτην μαντεύειν φησίν, ὅ ἐστι τῆς ἐπιστήμης, τὴν δὲ μέσην αἰδοίαν καλεῖ, ὅ ἐστι τῆς σωφροσύνης, τὴν δὲ τρίτην ἀποτίκτειν φησὶ τὴν δικαιοσύνην*) et 89 ex Hermia in Phaedrum hausta 19 *τίθεται* inserendum potius censui quam sensu supplendum cum s 26 cf. Arist. meteor. α 2. 339ª 25 s

Ἔστι δὲ ὅμως οὐδὲν ἧττον κατανοῆσαι δυνατόν, ὡς ὅ γε τέλειος ἀριθμὸς χρόνου τὸν τέλειον ἐνιαυτὸν πληροῖ τότε, ὅταν ἁπασῶν τῶν ὀκτὼ περιόδων τὰ πρὸς ἄλληλα συμπερανθέντα τάχη σχῇ κεφαλὴν τῷ ταὐτοῦ καὶ ὁμοίως ὄντος ἀναμετρηθέντα κύκλῳ [39D].

Μετὰ τὴν δημιουργικὴν ἀπογέννησιν τῶν σφαιρῶν καὶ τὴν τῶν ἑπτὰ σωμάτων πρόοδον καὶ τὴν ψύχωσιν αὐτῶν καὶ τὴν τάξιν, ἣν ἐνέθηκεν αὐτοῖς ὁ πατήρ, καὶ τὰς κινήσεις αὐτῶν τὰς ποικίλας καὶ τὰ μέτρα τὰ χρονικὰ τῆς ἑκάστων περιόδου καὶ τὰς διαφορὰς τῶν ἀποκαταστάσεων ἐπὶ τὴν μονάδα τοῦ χρονικοῦ πλήθους καὶ τὸν ἕνα ἀριθμόν, καθ' ὃν μετρεῖται πᾶσα κίνησις, ὑφ' οὗ περιέχεται πάντα τὰ ἄλλα μέτρα καὶ καθ' ὃν ἀφορίζεται πᾶσα ἡ ζωὴ τοῦ κόσμου καὶ ἡ παντοία τῶν σωμάτων ἀνέλιξις καὶ ὁ βίος ὅλος κατὰ τὴν παντελῆ περίοδον, ἐπὶ δὴ τοῦτον τὸν ἀριθμὸν προελήλυθεν ὁ λόγος, ὃν οὐ χρὴ θεωρεῖν δοξαστικῶς, D *ἐπισυντιθέντα μυριάδας ἐπὶ μυριάσιν· εἰώθασι γὰρ οὕτω τινὲς λέγειν, λαμβάνοντες τὴν ἀκριβῆ τῆς σελήνης ἀποκατάστασιν καὶ τὴν ἡλιακὴν ὁμοίως καὶ ποιοῦντες τὴν ἑτέραν ἐπὶ τὴν λοιπὴν καὶ τὴν Ἑρμαϊκὴν ἐπὶ ταύτας καὶ τὴν Ἀφροδισιακὴν ἐπὶ τὰς τρεῖς καὶ τὴν Ἀρεϊκὴν ἐπὶ πάσας καὶ τὴν Δίιον ὁμοίως καὶ λοιπὴν τὴν Κρόνιον ἐπὶ ταύτας ὅλας καὶ τὴν τῆς ἀπλανοῦς ἐπὶ τὴν μίαν καὶ κοινὴν τῶν πλανωμένων ἀποκατάστασιν. οὕτω μὲν οὖν λέγουσιν, εἴπερ εἶεν οἱ ἀποκαταστατικοὶ χρόνοι πρῶτοι πρὸς ἀλλήλους οἱ προσβαλλόμενοι· εἰ δὲ μὴ πρῶτοι, λαβόντες τὸ κοινὸν μέτρον ὁρῶσι, κατὰ τίνας μετρεῖ τοῦτο ἀριθμοὺς ἑκάτερον τῶν δοθέντων ἀποκαταστατικῶν χρόνων, καὶ καθ' ὃν μὲν τὸν*

Q D (ς)

2ss ad Plat. locum et commentaria cf. Procl. in remp. II 16ss et Hultsch apud Procl. in remp. II 386ss   2 *τέλεος* et *τέλεον* Plat.   2s *ἐνιαυτὸν* ll. cum plurimis Plat. codd.: *ἀριθμὸν* 𝔗F(SYsr) Plat.   4 *συμπεραχθέντα* **D** : *συμπερασθέντα* ς   5 *τῷ τοῦ ταυτοῦ* Plat. ll. praeter F   *ἰόντος* Plat.   14 *καὶ* om **Q**   16 *δὴ* om **D**ς   18 *ἐπισυντιθέντας* ς   23 *τὸν δίιον* **D**   *λοιπὸν τὸν κρόνιον* **D**   26 *πρῶτοι* ς : om **QD**   27 *προσβαλλόμενοι* ς : *προβαλλόμενοι* **QD**

ἐλάσσω μετρεῖ, τούτῳ πολλαπλασιάζουσι τὸν μείζονα, καθ' ὃν δὲ τὸν μείζονα, τούτῳ τὸν ἐλάσσονα, καὶ ἔχουσι τὸν αὐτὸν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν πολλαπλασιασμῶν κοινὸν τῆς ἀμφοτέρων ἀποκαταστάσεως χρόνον, ὅστις καὶ μετρεῖται ὑπὸ ἀμφοτέρων ἐκείνων. οὗτοι μὲν οὖν τοιαῦτα ἅττα φασίν. οὐ δεῖ δὲ τοῦτον αὐτὸν τρόπον μόνον ψιλῶς θεωρεῖν τὸν E *ὅλον ἐγκόσμιον χρόνον, ἀλλὰ τῷ νῷ καὶ τῇ διανοίᾳ καθορᾶν ἐπιστημονικῶς ἕνα ἀριθμὸν καὶ μίαν δύναμιν ἀνελιττομένην καὶ μίαν τελεσιουργὸν πρόοδον διατείνουσαν ἐπὶ πάντα τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ τοῦτον προϊόντα τε εἰς τέλος καὶ ἀνακάμπτοντα ἐπ' ἀρχὴν καὶ εἰς ἑαυτὸν συννεύοντα καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν μετρουμένην κίνησιν ποιοῦντα κυκλικήν· ὥσπερ γὰρ ἡ μονὰς τὴν ἀπειρίαν ὁρίζει τοῦ ἀριθμοῦ καὶ προκαταλαμβάνει τὴν ἀοριστίαν τῆς δυάδος, οὕτω καὶ ὁ χρόνος μετρεῖ τὴν ὅλην κίνησιν καὶ τὸ τέλος αὐτῆς ἐπιστρέφει πρὸς τὴν ἀρχήν. διὸ καὶ ὁ ἀ ρ ι θ μ ὸ ς ἐπονομάζεται καὶ τ έ λ ε ι ο ς· ἀριθμὸς γὰρ καὶ ὁ μὴν καὶ ὁ ἐνιαυτός, ἀλλ' οὐ τέλειος· μόρια γάρ ἐστιν ἄλλων· ὁ δὲ τῆς τοῦ παντὸς περιόδου χρόνος τέλειος, ὅτι μόριόν ἐστιν οὐδενός, ἀλλ' ὅλος, ἵνα μιμῆται τὸν αἰῶνα· πρώτως γὰρ ἡ ὁλότης ἐκεῖνος, ἀλλ' ὃ μὲν τὴν ὁλότητα ὁμοῦ πᾶσαν ἐπιφέρει τοῖς οὖσιν, ὁ δὲ χρόνος μετὰ παρατάσεως· ἀνέλιξις γάρ ἐστιν ἡ ὁλότης ἡ χρονικὴ τῆς ἐν ἐκείνῳ συνεσπειραμένως μενούσης ὁλότητος. μετρεῖ δὴ οὖν ὁ ὅλος χρόνος ὁ ἐγκόσμιος τὴν μίαν ζωὴν* F *τοῦ παντός, καθ' ἣν πάντα συμπεραίνεται τὰ τάχη τῶν κύκλων τῶν τε οὐρανίων καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην (εἰσὶ γὰρ καὶ ἐν τούτοις περίοδοι καὶ ἀποκαταστάσεις), ἔχοντα κεφαλὴν τὴν ταὐτοῦ φοράν· ὡς γὰρ ἐπ' ἀρχὴν ἐκείνην ἀνάγεται, διότι δὴ πασῶν ἐστιν ἁπλουστάτη· καὶ γὰρ αἱ ἀποκαταστάσεις θεωροῦνται πρὸς τὰ αὐτῆς σημεῖα, οἷον ὅτι πάντες ἀποκατέστησαν περὶ τὸ ἰσημερινὸν σημεῖον ἢ περὶ τὸ θερινὸν τροπικόν, ἤ, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὸ αὐτὸ νοοῖτο ἡ συναποκατάστασις, ἀλλὰ πρὸς τὸ αὐτὸ οἷον ἀνατέλλον ἢ μεσουρανοῦν, πάντες*

Q D

6 *τοῦτον τὸν αὐτὸν* **Q** 16s aut *ὁ* del aut primum *καὶ* (u. 17) 28 *ἐπ' ἀρχὴν* — 29 *καὶ γὰρ* om **D** 30 *αὐτῆς* s : *ἑαυτῆς* ll.

ἔχουσι σχῆμα τοιόνδε πρὸς αὐτό· καὶ γὰρ νῦν πάντως ἐστὶ 271
πάντων ἡ παροῦσα τάξις ἀποκατάστασίς τις, ἀλλ' οὐ περὶ τὸ αὐτό, ἀλλὰ πρὸς τὸ αὐτὸ τῆς συσχηματίσεως δρωμένης, γέγονε δέ ποτε καὶ περὶ ταὐτὸν καὶ καθ' ἕν τι σημεῖον, καθὸ πάλιν εἰ γένοιτο, τέλος ἕξει ὁ πᾶς χρόνος. καὶ ἔοικε μία τις μνημονεύεσθαι ἀποκατάστασις, διὸ καὶ λέγουσιν ὡροσκόπον εἶναι τοῦ κόσμου τὸν Καρκίνον, καὶ καλοῦσι τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον κυνικόν, διότι τῷ Καρκίνῳ συνανατέλλει τῶν ἀπλανῶν λαμπρὸς ἀστὴρ ὁ τοῦ Κυνός. πάλιν οὖν ἐὰν κατὰ ταὐτὸν τοῦ Καρκίνου σημεῖον συνδράμωσιν, ἔσται περίοδος αὕτη μία τοῦ παντός· ἐὰν δὲ Καρκίνῳ τῆς ἀποκαταστάσεως γενομένης περὶ τὸ ἰσημερινὸν ἄλλη γένηται πάλιν, οὐκ ἔσται αὕτη περίοδος (οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ αὐτὸ γέγονεν), ἀλλ' ἡ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς τὸ ἰσημερινὸν καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ θερινοῦ εἰς τὸ θερινόν, καὶ ἴσος ὅδε ἀριθμὸς ἐκείνῳ καὶ ὁ χρόνος τῷ χρόνῳ· μία γάρ ἐστι περίοδος ἑκάτερος αὐτῶν καὶ ὥρισται κατὰ τὸ ποσὸν διὰ τὴν τάξιν τῶν κινουμένων. ταῦτα καὶ περὶ τοῦ ἑνὸς χρόνου τοῦ πάσας τὰς κινήσεις τὰς σωματικὰς μετροῦντος, ὥσπερ κόσμος μετρεῖ καὶ τὰς ψυχικάς, ὡς ὁ αἰὼν τὰς νοερὰς ζωάς. καὶ B
δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων, τίς τέ ἐστι καὶ πόθεν ὑφίσταται καὶ τίνα παρέχεται συντέλειαν τῷ παντί. πλὴν προσκείσθω τοῖς εἰρημένοις, ὅτι τοῦτον τὸν τέλειον ἀ ρ ι θ μ ὸ ν ἐκείνου τοῦ ἐν Π ο λ ι τ ε ί ᾳ [VIII 546 B] *ῥηθέντος, ὃς τὴν παντὸς τ ο ῦ θ ε ί ο υ γ ε ν η τ ο ῦ π ε ρ ι λ α μ β ά ν ε ι π ε ρ ί ο δ ο ν, οἰητέον διαφέρειν, μερικώτερον ὄντα καὶ μόνων τῶν ὀκτὼ περιόδων ἀποκαταστατικόν· ἐκεῖνος γὰρ καὶ τῶν ἐν τοῖς ἀπλανέσι κινήσεων ἰδίων καὶ τῶν ἐν πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς ἐν οὐρανῷ κινουμένοις ἀφανῶς ἢ ἐμφανῶς, θείοις γένεσιν ἢ μετὰ θεούς, καὶ τῶν ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην μακροπορωτέρων ἢ βραχυ-*

Q D (ϛ)

5 ss cf. Kroll apud Procl. in remp. II 386[2] (387) 7 *καρκῖνον* ll. 11. 13 possis bis *αὕτη* ⟨*ἡ*⟩ 11 *δὲ* : *δ' ἐν* ϛ 13 *αὐτὴ* ll. 14 *τὸ* om **D** 19 *ὥσπερ ὁ* ϛ *κόσμος* **QD**b : *χρόνος* **A** 23 ss cf. in remp. II 17, 5 ss 27 *ἀποκαταστατικὸν* ϛ : *ἀποκαταστικὸν* **Q** : *ἀποστατικὸν* **D** 29 *θεοὺς* ⟨*οὖσι*⟩? 30 s sententia Platonica et Aristotelica; cf. I 116, 19 s cum adn.

πορωτέρων περιόδων φορῶν τε καὶ ἀφοριῶν ἐστι περιληπτικός. διὸ καὶ τοῦ ἀνθρωπείου γένους τῆς περιόδου κύριός ἐστι.

Κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τούτων ἕνεκα ἐγεννήθη τῶν ἄστρων ὅσα δι' οὐρανοῦ πορευόμενα ἔσχε τροπάς, ἵνα τόδε ὡς ὁμοιότατον ᾖ τῷ τελείῳ καὶ νοητῷ ζῴῳ πρὸς τὴν τῆς διαιωνίας μίμησιν φύσεως. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἤδη μέχρι χρόνου γενέσεως ἀπείργαστο εἰς ὁμοιότητα ᾧπερ ἀπεικάζετο [39DE].

C *Ὅτι μὲν καὶ ὁ κόσμος τελειότερος γέγονε διὰ τῆς τοῦ χρόνου γενέσεως τὸ παντελὲς ζῷον μιμησάμενος κατὰ τὸ αἰώνιον καὶ ἡ γένεσις ὑπέστη διὰ τὴν τῶν ἑπτὰ κοσμοκρατόρων φοράν (ἀπὸ γὰρ ταύτης ἡ ποικιλία κατὰ τὴν γένεσιν ἀνεφάνη), δῆλόν ἐστι διὰ τῶν προειρημένων. ἐκεῖνο δὲ λοιπὸν τῶν περὶ χρόνου σκεμμάτων ἄξιον παρὰ τοῦ Πλάτωνος λαμβάνειν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἀνὰ λόγον τῇ ψυχῇ προελήλυθεν αἰώνιος ἅμα καὶ γενητός, ὥσπερ καὶ ἡ ψυχὴ τῶν τε ἀεὶ ὄντων ἐστὶ καὶ ἀρίστη τῶν γενομένων. κατὰ ταῦτα γὰρ καὶ ὁ χρόνος αἰώνιός τέ ἐστι καὶ γενητός, καθ' ὅσον καὶ αὐτὸς συμμίγνυται ψυχαῖς καὶ σώμασι, καὶ καθ' ὅσον πρόεισι καὶ φοιτᾷ διὰ πάντων τῶν δευτέρων, ἐπεὶ καὶ ἀριθμός ἐστι προϊὼν καὶ κύκλος, αὐτὸς δὲ καθ' ἑαυτὸν μονάς ἐστι καὶ κέντρον· τοιαύτην γὰρ ὁ δημιουργὸς μεσότητα παρήγαγε τῶν τε ἀκινήτων καὶ τῶν κινουμένων κατὰ τὴν πρὸς ἑαυτὸν ὁμοίωσιν (μέσος γὰρ καὶ αὐτός ἐστι τῶν τε μεινάντων θεῶν καὶ τῶν προεληλυθότων) καὶ κατὰ τὴν πρὸς τὸ παράδειγμα ἀπεικασίαν, διότι δὴ κἀκεῖνο μέσον ἐστὶ τῶν τε νοητῶν καὶ νοερῶν, τοῦ τε αἰῶνος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ, τῶν τε*
D *αἰωνίων θεῶν καὶ τῶν ἀιδίων· μετέχει μὲν γὰρ τοῦ αἰῶνος, πρώτως δὲ μετέχει καὶ μονάς ἐστι τῶν νοητῶν ζῴων. διὰ δὴ ταῦτα καὶ ὁ κόσμος ἀίδιος εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον γεγονὼς ἀπείκασται πρὸς τὸ παράδειγμα τελέως· ὡς γὰρ ἐκεῖνο τὴν ὅλην ὑπεδέξατο τοῦ αἰῶνος δόσιν (πᾶν γὰρ τὸ πρώτως*

Q D

4 *ταυτὰ* 𝔗Fo pauci alii Plat. ll. *καὶ* om Pl. ll. praeter A(*q*) 6 *τελείω* ll. cum A (*τελέωι*) Plat. : *τελεωτάτῳ* *ς Plat. 23 *ταύτην* **D**

τινὸς μετέχον ὅλης αὐτοῦ μεταλαγχάνει τῆς δόσεως), οὕτω δὴ καὶ ὁ κόσμος πρὸς τὸν ἅπαντα ζῇ χρόνον καὶ καθ' ὅλον ζῇ τὸν τέλειον ἀριθμόν, διὸ δὴ καὶ ἀίδιός ἐστι· πᾶν γὰρ τὸ τὴν ὅλην ἀνέλιξιν τοῦ χρόνου διαρκεῖν δυνάμενον ἀνώλεθρόν ἐστιν. ὅλος δέ ἐστι χρόνος ὁ τέλειος ἀριθμὸς τῆς τοῦ παντὸς ἀποκαταστάσεως, ὥσπερ ὑπέμνησται πολλάκις. ἔτι δὲ κἀκεῖνο ληπτέον ἀπὸ τῶν προειρημένων, ὅτι πολλοῦ δεῖ τοιοῦτον ὑπονοῆσαι τὸν χρόνον ὁ Πλάτων, οἷον οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς [II frg. 521 v. Arn.] ὑπέλαβον ἢ τῶν ἐκ τοῦ Περιπάτου πολλοί, οἳ μὲν κατ' ἐπίνοιαν ψιλὴν αὐτὸν συνιστάντες ἀμενηνὸν καὶ ἔγγιστα τοῦ μὴ ὄντος (ἓν γὰρ ἦν τῶν παρ' αὐτοῖς ἀσωμάτων ὁ χρόνος, ἃ δὴ καταπεφρόνηται παρ' αὐτοῖς ὡς ἀδρανῆ καὶ οὐκ ὄντα καὶ ἐν ἐπινοίαις ὑφιστάμενα ψιλαῖς), οἳ δὲ συμβεβηκὸς τῆς κινήσεως λέγοντες. ποίας κινήσεως; πότερον τῆς συνεχοῦς; ἀλλὰ πανταχοῦ E ὁ χρόνος, ἡ δὲ κίνησις ἐν τοῖς κινουμένοις. ἀλλὰ πάσης; πολλοὶ οὖν οἱ χρόνοι. καὶ τίς αὐτῶν ἡ μονάς; πῶς δὲ καὶ τὸ ἀριθμητὸν τῆς κινήσεως; ἐν σχέσει γὰρ οὕτως ἔσται καὶ τῶν πρός τι ὁ χρόνος, καὶ τοῦ ἀριθμοῦντος οὐκ ὄντος οὐδὲ ὁ χρόνος ἔσται. ταῦτ' οὖν ἅπαντα ἀνάξια ὄντα τῆς περὶ χρόνου θεωρίας ὁ Πλάτων κατιδὼν ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν θεῶν ὑφίστησι τὸν χρόνον ὑπερκόσμιον ὄντα νοῦν, συνέχοντα μὲν τὴν ψυχικὴν ζωὴν πᾶσαν, μετροῦντα δὲ τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς περιόδους, τελεσιουργοῦντα δὲ τὴν εἰς παράτασιν προϊοῦσαν αὐτῶν κίνησιν, καὶ ἀπὸ τῆς μονάδος ταύτης διαφόρους ὑφίστησι χρόνους κατά τε τριάδα καὶ ἑπτάδα καὶ τούτους πάντας περὶ ἕνα χρόνον παράγει τὸν μετροῦντα τὴν μίαν ζωὴν τοῦ παντός, καὶ τοσαύτην ἀξίαν ἀποδίδωσι τῷ χρόνῳ καὶ δύναμιν, ὥστε ὁμοιότερον δι' αὐτοῦ πρὸς τὸ παράδειγμα ποιεῖ τὸν κόσμον καὶ ἕνεκα τῆς τούτου γενέσεως ἀπογεννᾷ καὶ ἥλιον καὶ τοὺς ἄλλους κοσμοκράτορας ὡς προκαλουμένους μὲν τὸν ἀφανῆ F χρόνον καὶ ἐκφαίνοντας καὶ μεριζομένους αὐτὸν καὶ διαιροῦντας καὶ ἀεὶ ὡσαύτως συνελίσσοντας. ἐπειδὴ δὲ τὰ

Q D

33 καὶ μερίζοντας **D** : καὶ μεριζομένους δὲ ci s

πλανητὰ δι' οὐρανοῦ πορευόμενά φησιν ἐσχηκέναι τροπάς, ἐπεστήσαμεν, μήποτε τὴν τούτων κίνησιν ποικίλην οἴεται εἶναι, περὶ τὰ κέντρα μὲν τὰ ἑαυτῶν κινουμένων, καὶ κατὰ μῆκος δὲ καὶ κατὰ πλάτος καὶ κατὰ βάθος τρεπομένων αὐτῶν διὰ τοῦ οὐρανοῦ, τουτέστι διὰ τῶν οἰκείων σφαιρῶν, αἵ εἰσι τοῦ οὐρανοῦ μερίδες συμπληροῦσαι τὸν ὅλον οὐρανόν· οὐ γὰρ εἶπεν αὐτὰ 'ἐν τῷ οὐρανῷ' φέρεσθαι ὡς ἂν
272 *τὸν αὐτὸν κατέχοντα τόπον, ἀλλὰ 'διὰ τοῦ οὐρανοῦ', ὡς ἂν διὰ τῶν ἀψίδων κινούμενα καὶ ὅλα μεθιστάμενα κατὰ τόπον πρὸς τῷ ἀεὶ καὶ περὶ τὰ κέντρα τὰ ἑαυτῶν φέρεσθαι, ἵν' ἔχῃ μικτήν τινα κίνησιν, ὥσπερ δὴ καὶ ἔστι μέσα τῶν ἀπλανῶν τῶν ἀεὶ τὸν αὐτὸν κατεχόντων τόπον καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην μὴ κινουμένων περί τι μέσον. ἤδη τοίνυν φανερόν, ὅτι κατ' αὐτὸν ὁμόκεντροι μέν εἰσιν αἱ σφαῖραι πᾶσαι καὶ ἔχουσι κέντρον τῷ παντὶ ταὐτόν, ἡ δὲ φαινομένη τῶν κινήσεων ἀνωμαλία κατὰ τοὺς ἑπτὰ παρὰ τὴν αὐτῶν γίνεται τροπὴν παντοίως μεταβαλλόντων τὴν κίνησιν, προστιθέντων αὐτῶν, ἀφαιρούντων αὐτῶν, προποδιζόντων αὐτῶν, ὑψουμένων, προσγείων γιγνομένων ἄνευ τῶν μεμηχανημένων ἐπικύκλων· καὶ γὰρ οὐδενὸς τοιούτου πεποίηται μνήμην αὐτός, καὶ ἡ φύσις ἀπαιτεῖ τὸ μέσον πανταχοῦ. μέσον δὲ πάντων τῶν ὁμαλῶν καὶ τεταγμένων καὶ τῶν ἀνωμάλων καὶ ἀτάκτων ἐστὶν ὃ καὶ ἀνώμαλόν ἐστι καὶ τεταγμένον, οἷον δή ἐστι τὸ*
B *τῶν πλανωμένων τῆς κινήσεως εἶδος τὴν ἀνωμαλίαν ἀνταποδιδὸν κατά τινα τάξιν ἀεὶ τὴν αὐτὴν τοῦ τε τάχους καὶ τῆς βραδυτῆτος καὶ τῆς ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἢ τὰ ἐναντία τροπῆς. εἰ δέ τινες ἢ ἐπικύκλοις ἐχρήσαντό τισιν ἢ ἐκκέντροις, ὁμαλεῖς ὑποθέμενοι κινήσεις, ἵν' ἔχοιεν εὑρίσκειν τοὺς ἀριθμοὺς τῶν κινήσεων κατ' ἐπισύνθεσιν τούτων, ὧν οἱ ἐπίκυκλοι κινοῦνται καὶ οἱ ἔκκεντροι καὶ ὧν οἱ ἀστέρες ἐπ' αὐτῶν, καλὴ μὲν ἡ ἐπίνοια καὶ ψυχαῖς ἐμπρέπουσα λογικαῖς, τῆς δὲ τῶν ὅλων ἄστοχοι φύσεως, ἧς μόνος ἀντελάβετο Πλάτων.*

Q D (ς)

3 s *καὶ κατὰ—τρεπομένων* om **D** 9 cf. Phaedr. 247 B 14 cf. in remp. II 381 (schol. ad p. 228, 28) 18 s possis *ὑψουμένων* ⟨*αὐτῶν*⟩ 27 ss cf. supra p. 64 ss I 353, 9 ss cum adn. in remp. II 227, 26 ss cum schol. p. 381 30 *καὶ οἱ* **Q** : *καὶ ὧν οἱ* **D** ς

Τῷ δὲ μήπω τὰ πάντα ζῷα ἐντὸς αὐτοῦ γεγενημένα περιειληφέναι, ταύτῃ ἔτι εἶχεν ἀνομοίως. τοῦτο δὴ τὸ κατάλοιπον ἀπειργάζετο αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ παραδείγματος ἀποτυπούμενος φύσιν [39E].

Ὅτι μὲν ἀεὶ πρὸς τὸ αὐτοζῷον ἐξομοιῶν τὸν κόσμον ὅμως τὴν μνήμην αὐτοῦ πεποίηται τρίς, μονογενὲς ποιῶν τόδε τὸ πᾶν, αἰώνιον ἀποτελῶν, παντελὲς ἀπεργαζόμενος, δῆλον, καὶ εἰκότως· τὸ γὰρ αὐτοζῷον τρισὶ τούτοις χαρακτηρίζεται, τῷ μονογενεῖ, τῷ αἰωνίῳ, τῷ παντελεῖ· τρίτην γὰρ εἰληχὸς τάξιν ἐν τοῖς νοητοῖς τὸ μὲν μονογενὲς ἀπὸ τῆς C πρώτης ἔχει, καθ' ἣν τὸ ἓν ὄν, τὸ δὲ αἰώνιον ἀπὸ τῆς δευτέρας, καθ' ἣν ὁ αἰών, τὸ δὲ παντελὲς ἀφ' ἑαυτῆς. τί δὲ τὸ παντελές ἐστι τοῦτο, δεῖ μὴ παρέργως ἰδεῖν. τῆς τοίνυν ὁλότητος, ὥσπερ πολλάκις ὑπέμνησται, τριπλῆς οὔσης καὶ ἀπ' αὐτῶν ἄνωθεν ἀρχομένης τῶν νοητῶν ἔδει καὶ τόνδε τὸν κόσμον εἰκόνα τοῦ καλλίστου τῶν νοητῶν ὄντα καθ' ἑκάστην τούτων ὑποστῆναι τῶν ὁλοτήτων, κατὰ πρώτην μὲν τὴν πρὸ τῶν μερῶν, κατὰ δευτέραν δὲ τὴν ἐκ τῶν μερῶν καὶ διὰ ταύτης κατὰ τὴν λοιπήν. ἤδη μὲν οὖν αὐτὸν ὁ δημιουργὸς ἐκόσμησε κατὰ τὸ πρῶτον εἶδος τῆς ὁλότητος· γέγονε γὰρ ζῷον ἔμψυχον ἔννουν τὴν πρώτην, κοσμηθέντος μὲν τοῦ πλημμελῶς κινουμένου καὶ ἀτάκτως καὶ λαβόντος τάξιν, ψυχῆς δὲ ἐπιγενομένης καὶ νοῦ καὶ θείας ἑνώσεως. προϊὼν δὲ ὁ λόγος καὶ τὴν δευτέραν αὐτῷ δέδωκεν ὁλότητα τὴν ἐκ τῶν μερῶν, διττὰς περιφορὰς ὑποστήσας καὶ στοιχεῖα δι' ἀναλογίας δεθέντα καὶ ψυχῆς κύκλους κατά τε μονάδα καὶ τριάδα καὶ τετράδα καὶ ἑπτάδα διατεταγμένους· ἐκ γὰρ τούτων ἁπάντων ὡς μερῶν ἐστι τὸ D πᾶν, διότι ταῦτα τοῦ παντὸς ὡς παντός ἐστι συμπληρωτικά. ἐν δέ γε τοῖς προκειμένοις καὶ τὸ τρίτον εἶδος αὐτῷ δίδωσι τῆς ὁλότητος· δεῖ γὰρ καὶ ἑκάστην αὐτοῦ μοῖραν ὅλην γενέσθαι καὶ πάντα σχεῖν ἑαυτῇ οἰκείως, οὐρανίως μὲν τὸν

Q D (ς)

1 *τῷ* ς cum Plat. ll. praeter o : *τὸ* **QD** cum o Plat. *αὐτοῦ* ll. 3 *ἀπειργάζετο* **D** cum Plat. : *ἀπεργάζετο* **Q**ς 9 nolui *τριττὴν* 17 *τούτων* om **D** 18 alterum *τῶν* om **D**ς

οὐρανόν, ἀερίως δὲ τὸν ἀέρα, χθονίως δὲ τὴν γῆν· τοῦτο γὰρ τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον, καὶ διὰ τούτου μειζόνως ὁμοιοῦται πρὸς τὸ παράδειγμα τὸ πάντων ζῴων περιεκτικόν· ἔστι γὰρ καὶ ἐκεῖνο μονὰς καὶ ἀριθμός, καὶ δεῖ καὶ τὸν κόσμον πάντα ἐν αὑτῷ τὰ ζῷα σχεῖν, ἵνα προσόμοιος γένηται τελέως πρὸς τὴν παντότητα τοῦ παραδείγματος, μὴ μόνον τὰ ὅλα πληρώματα τοῦ κόσμου λαβὼν καὶ ὅλος ἐξ ὅλων ὑφιστάμενος, ἀλλὰ καὶ τὰ μερικὰ ζῷα, δι' ὧν συμπεπλήρωται πᾶσα μερὶς τοῦ παντός, ἐν ἑαυτῷ περιλαβὼν καὶ πάσας τάξεις τὰς θείας τε καὶ δαιμονίας καὶ θνητάς· τελειοτάτη γὰρ πρὸς τὸ αὐτοζῷον ὁμοίωσις ἂν οὕτω γένοιτο τοῦ παντός. καὶ ἔστι τοῦτο ⟨τὸ⟩ δέκατον δῶρον εἰς τὸν κόσμον τοῦ δημιουργοῦ καὶ τὸ πάντων μέγιστον. καὶ οὐ τοῦτό φαμεν, ὅτι τὸν κό-
E *σμον ὁ δημιουργὸς ἐξ ἀνομοιότητος εἰς ὁμοίωσιν ἄγει πρὸς τὸ νοητόν (οὕτω γὰρ ἂν τὸ ἀτελὲς προηγεῖτο τοῦ τελείου κατὰ τὴν δημιουργικὴν ἀπογέννησιν), ἀλλ' ἡ τάξις αὐτὴν τὴν ἐν εἴδεσι προήγησιν καὶ κατ' αἰτίαν προηγουμένην ἐπικράτειαν τῶν ἐνδιδομένων δευτέρων καὶ τρίτων ἀγαθῶν παραδίδωσιν, ἵνα πάντας τοὺς ἐξειλιγμοὺς τῶν νοητῶν εἰδῶν ἀποτυπώσηται κατὰ δύναμιν ὁ κόσμος. ἐπεὶ οὖν τὸ παράδειγμα καὶ μοναδικὸν ἦν καὶ πάντων περιληπτικὸν τῶν νοητῶν ζῴων, δεῖ καὶ τὸν κόσμον μὴ μονογενῆ μόνον εἶναι καὶ ὅλον ἐξ ὅλων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν αἰσθητῶν ζῴων περιεκτικόν.*

Ἧιπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας τῷ ὅ ἐστι ζῷον
F *ὅσαι τε καὶ οἷαι καθορᾷ, τοσαύτας διενοήθη δεῖν καὶ τόδε σχεῖν* [39E].

Ἐνταῦθα δὴ οὖν ὁ περὶ τῆς ζῳογονίας λόγος πρόεισι πάσας τὰς μοίρας ἀναπληρῶν τοῦ παντὸς τοῖς οἰκείοις γέ-

Q D (ς)

3 possis *πάντων ⟨τῶν νοητῶν⟩ ζῶον* **Q** 4 primum *καὶ* om **D**ς 5 *αὐτῷ* ll. *γένηται* — 6 *μόνον* om **D** 7 *ὅλος* ς : *ὅλως* (o suprascr.) **Q** : *ὅλως* **D** 12 cf. II 5, 29 ss 19 *ἐξειλιγμένους* **D**ς 24 ss lemma exhibent ll. post *ἀπογεννῶν* (p. 99, 3): suo loco posuit s 25 *οἷαί τε ἔνεισι καὶ ὅσαι* Plat. sed cf. p. 102, 21 s 103, 21 s I 323, 25. 400, 5 s. 25 *τοιαύτας καὶ τοσαύτας* ς cum Plat. sed cf. I 224, 9. 323, 25 s *διανοηθῆναι* **QD** : em ς (uide p. 104, 5 I 323, 26 ubi *διενοήθη* omisso *δεῖν*)

νεσι τῶν ζῴων καὶ πάντα τὰ γένη κατακοσμῶν τοῖς οἰκείοις ἀριθμοῖς καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἅπαντας καθ' ὁμοιότητα τοῦ παραδείγματος ἀπογεννῶν, | *καὶ ἡ τρίτη διὰ τῆς δημιουρ-* 266 (D) *γίας ὁλότης ἐφήκει τῷ κόσμῳ, τοῖς ὅλοις τὰ μέρη συνυφαίνουσα καὶ ταῖς μονάσι τοὺς ἀριθμοὺς καὶ ἑκάστην μοῖραν τοῦ παντὸς κόσμου ποιοῦσα καὶ ὅλον τὸ ἐν μέρει καὶ πᾶν· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὴν πρὸς τὸ αὐτοζῷον ὁμοίωσιν ἔλαχεν ὁ κόσμος, διότι δὴ καὶ ἐκεῖνο καὶ μονάς ἐστιν ὁλοτελὴς καὶ ἀριθμὸς καὶ νοῦς νοητὸς παντέλειος καὶ πλήρωμα τῶν νοητῶν αἰτιῶν, ἃς αὐτὸς ἀπεγέννησεν ἐν αὐτῷ μενούσας διαιωνίας· ἄλλο γὰρ τὸ μένον ἐν τοῖς αἰτίοις ἐστὶ πλῆθος καὶ* E *ἄλλο τὸ προϊὸν καὶ μεριζόμενον. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ δημιουργὸς τὰ μὲν ἐν ἑαυτῷ γένη τῶν θεῶν ὑφίστησι, τὰ δὲ εἰς δευτέρας ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τρίτας προάγει τάξεις, καὶ ὁ τούτου πατὴρ ἄλλα μὲν ἀπογεννᾷ τὰ παραδειγματικὰ τῆς δημιουργίας αἴτια τὰ μένοντα ἐν αὐτῷ, ἄλλα δὲ αὐτὰ τὰ δημιουργικὰ αἴτια τὰ προτεταγμένα τῶν ὅλων, καὶ ὁ προπάτωρ Οὐρανὸς τοὺς μὲν ἐν ἑαυτῷ κατέχει, τοῖς δὲ τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ δίδωσι διάκρισιν. καὶ δηλοῦσιν οἱ θεολόγοι ταῦτα μυστικοῖς ὀνόμασιν, ὅπου μὲν 'κρύψιν', ὅπου δὲ 'κατάποσιν' λέγοντες, ὅπου δὲ 'τὴν ἐν τῷ μηρῷ τροφήν'. πολλῷ δὴ πρότερον τούτων ὁ νοητὸς νοῦς, ὁ πατὴρ τῶν ὅλων, τὰς μὲν ἐν ἐκείνῳ γεννᾷ καὶ ἐκφαίνει τῶν αἰτιῶν, τὰς δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ προάγει καὶ ταῖς μεθ' ἑαυτὸν τάξεσιν ἐφίστησι τῶν θεῶν, τὰ μὲν ἑνοειδῆ καὶ ὅλα καὶ παντελῆ κατέχων ἐντὸς τῆς ἑαυτοῦ περιοχῆς, τὰ δὲ πληθυνόμενα καὶ μεριζόμενα δι' ἑτερότητος εἰς ἑτέρας τάξεις προάγων. ἐπεὶ τοίνυν πᾶσα ἡ πατρικὴ τάξις τοῦτον ὑφίστησι τὸν τρόπον, εἰκότως καὶ ὅδε ὁ κόσμος, μίμημα ὢν τῶν νοητῶν τάξεων καὶ εἰς ἐκείνας* F *ἀνηρτημένος, ἄλλην μὲν ἔχει τὴν πρὸ τῶν μερικῶν ζῴων παντότητα, ἄλλην δὲ τὴν ἀπ' αὐτῶν συμπληρουμένην, καὶ μετὰ τῆς προτέρας ὑποδέχεται καὶ τὴν δευτέραν, ἵνα ὁμοιότατος ᾖ καὶ πρὸς τὴν δημιουργικὴν καὶ πρὸς τὴν παρα-*

Q D (ς)
1 *τὰ* om **D**ς 7 *καὶ* om **D**ς 10 *αὐτῶ* ll. 10 s *διαιωνίως* **D** fort. recte 16 *αὐτῷ* : *αὐτῶ* **Q**ς : *ἑαυτῷ* **D** 21 *δὴ* ll. : fort. *δὲ* 23 *αἰτειῶν* **D** : *αἰτίων* **Q**ς

δειγματικὴν αἰτίαν. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. αὐτὸ δὲ τὸ ὅ
ἐστι ζῷον εἴρηται μὲν καὶ πρότερον [I 306, 1ss] *τί ἐστιν,*
ὥς γε ἡμεῖς οἰόμεθα, λεγέσθω δὲ καὶ νῦν, ὅτι τοῦ νοητοῦ
πλάτους τὸ μέν ἐστιν ἀκρότατον καὶ ἡνωμένον καὶ κρύφιον,
267 *τὸ δὲ δύναμις ἐκείνου καὶ προϊὸν ἅμα καὶ μένον, τὸ δὲ*
ἐκφῆναν ἑαυτὸ δι' ἐνεργείας καὶ τὸ πλῆθος ἐν αὐτῷ δεῖξαν
τὸ νοητόν. καὶ τούτων τὸ μὲν ὄν ἐστι νοητόν, τὸ δὲ ζωὴ
νοητή, τὸ δὲ νοῦς νοητός. ἀλλ' οὔτε τὸ ὂν αὐτὸ τὸ πρώ-
τιστον αὐτοζῷον εἶναι δυνατόν· οὐ γάρ ἐστιν ἐκεῖ πλῆθος
οὐδὲ τετρὰς ἰδεῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν μόνωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν
ἄφραστον ἕνωσιν ἓν ὂν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος προσηγόρευται,
καὶ ὅλως τὸ μὲν αὐτοζῷον αἰῶνος λέγεται μετέχειν, ἐκεῖνο
δὲ οὐδενὸς μετέχει, πλὴν εἰ τοῦ ἑνὸς λέγοι τις, ὃ δὴ καὶ
αὐτὸ πάντως ἐπιστάσεως ἄξιον· μήποτε γὰρ τὸ μὲν ὑπὲρ
αὐτὸ κρεῖττον καὶ ταύτης τῆς προσρήσεως, αὐτὸ δέ ἐστι
τὸ πρώτως ὃ οὐ κατὰ μέθεξίν ἐστι τοιοῦτον. οὔτ' οὖν τὸ
ὂν αὐτὸ τὸ αὐτοζῷον εἶναι δυνατὸν διὰ τὰς εἰρημένας
αἰτίας οὔτε τὴν ζωὴν τὴν νοητήν· τὸ γὰρ ζῷον δεύτερόν
ἐστι τῆς ζωῆς καὶ κατὰ μετουσίαν ζωῆς λέγεται ζῷον, ὅλως
δέ, εἰ τὸ αὐτοζῷον δεύτερον ἦν, ὁ αἰὼν τὸ ὄν. ἀλλ' ἀδύ-
νατον· ἄλλο γὰρ τὸ ἓν ὂν καὶ ἄλλο τὸ ἀεὶ ὄν· τὸ μὲν μο-
νὰς τοῦ ὄντος, τὸ δὲ [[ἡ]] *δυὰς μετὰ τοῦ ὄντος ἔχουσα τὸ ἀεὶ*
B *συμπεπλεγμένον, καὶ τὸ μὲν τοῦ εἶναι πᾶσιν αἴτιον, τὸ δὲ*
τῆς κατὰ τὸ εἶναι διαμονῆς. εἰ τοίνυν μήτε αὐτὸ τὸ ἓν ὄν
ἐστι μήτε τὸ μετ' αὐτό (τοῦτο γὰρ ὁ αἰών, ἡ νοητὴ δύναμις
καὶ ἡ ἄπειρος ζωὴ καὶ ἡ ὁλότης αὐτή, καθ' ἣν ὁμοῦ τὸ
ὅλον ἐστὶν ἕκαστον τῶν θείων), ἀνάγκη τρίτον εἶναι λοιπὸν
τὸ αὐτοζῷον· καὶ γὰρ ἀνάγκη καὶ νοῦν εἶναί πῃ τὸ αὐτο-
ζῷον, εἴπερ καὶ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ πάντως μετ' αἰσθήσεως, νοῦ
δὲ εἰκὼν ἡ αἴσθησις· ὥστε καὶ ἐν ἐκείνῳ πρώτως ὁ νοῦς,
ὅ ἐστι πρώτως ζῷον· ὥστε εἰ δεύτερόν ἐστι τῆς ζωῆς, ἐξ
ἀνάγκης κατὰ τὸν νοητὸν ὑφέστηκε νοῦν· νοητὸν γὰρ ὂν
καὶ ζῷον, ὡς αὐτὸς εἶπε, τῶν νοουμένων κάλλιστον

Q D(ϛ)
6 *αὐτῷ* ll. 17 *αὐτὸ τὸ αὐτοζῷον* **D** : *αὐτὸ αὐτοζῷον* ϛ : *αὐτὸ τοῦτο ζῷον* **Q** 20 ⟨*ἓν*⟩ *ὄν*? 22 *δὲ* s : *δ' ἡ* ll. 33 *ζώων* **Q**

καὶ μονογενὲς ταύτην ἂν ἔχοι τὴν τάξιν· πάντα γὰρ τὰ μετὰ τοῦτο τὸ εἶδος μετ' ἄλλων τε παράγεται καὶ τῆς παντότητος ἀπολείπεται τῆς νοητῆς. ἔστιν ἄρα τὸ αὐτοζῷον νοῦς νοητός, περιέχων τὰς νοερὰς διακοσμήσεις τῶν θεῶν ἐν ἑαυτῷ καὶ συναγωγὸς αὐτῶν καὶ ἑνοποιὸς καὶ τελεσιουργός, πέρας μὲν ὢν τῶν νοητῶν τὸ κάλλιστον, τὴν δὲ ἡνωμένην αὐτῶν καὶ ἄγνωστον αἰτίαν ἐκφαίνων τοῖς νοεροῖς, ἐγείρων μὲν ἑαυτὸν πρὸς ἰδέας καὶ δυνάμεις παντοίας, παράγων δὲ C *πάσας τὰς δευτέρας τάξεις τῶν θεῶν. διὸ δὴ καὶ Ὀρφεὺς* [frg. 119] *Φάνητά τε τὸν θεὸν τοῦτον προσηγόρευσεν ὡς ἐκφαίνοντα τὰς νοητὰς ἑνάδας καὶ ζῴων αὐτῷ μορφὰς ἀνέθηκεν ὡς ἐν αὐτῷ τῆς πρώτης αἰτίας τῶν νοητῶν ζῴων ἐκφανείσης καὶ ἰδέας πολυειδεῖς ὡς τῶν νοητῶν ἰδεῶν πρώτως περιληπτικῷ, καὶ κληῖδα νόου προσειπὼν κλεῖν* ⟦*τε*⟧ *αὐτὸν ἐκάλεσε τοῦ νοῦ, διότι περατοῖ πᾶσαν τὴν νοητὴν οὐσίαν καὶ συνέχει τὴν νοερὰν ζωήν. πρὸς δὴ τοῦτον τὸν τοσοῦτον θεὸν ὁ δημιουργὸς ἀνήρτηται τοῦ παντός νοῦς μὲν καὶ αὐτὸς ὤν, ὥσπερ εἴπομεν πρότερον, ἀλλὰ νοερὸς νοῦς ὡς νοῦ διαφερόντως αἴτιος. διὸ καὶ ὁρᾶν λέγεται τὸ αὐτοζῷον· ἴδιον γὰρ τὸ ὁρᾶν τῶν νοερῶν θεῶν, ἐπεί τόν γε νοητὸν νοῦν καὶ ἀνόμματον ὁ θεολόγος* [frg. 68] *προσηγόρευσε· λέγει γοῦν περὶ αὐτοῦ·*

ποιμαίνων πραπίδεσσιν ἀνόμματον ὠκὺν Ἔρωτα·

ἔστι γὰρ αὐτοῦ καὶ τὸ ἐνέργημα νοητόν. νοῦς δὲ ὁ δημιουργὸς ὢν οὐκ ἔστι τῶν μετεχομένων, ἵνα τῶν ὅλων ᾖ δημιουργὸς καὶ ἵνα δύνηται πρὸς τὸ αὐτοζῷον ὁρᾶν· ἀμέθεκτος δὲ ὢν ὄντως νοερός ἐστι νοῦς, καὶ διὰ μὲν τῆς ἁπλῆς νοήσεως συνήνωται πρὸς τὸ νοητόν, διὰ δὲ τῆς ποι- D *κίλης εἰς ἀπογέννησιν σπεύδει τῶν δευτέρων. ἐκείνην μὲν αὐτοῦ τὴν νόησιν ὅρασιν προσείρηκεν ὁ λόγος, ὡς ἀπλήθυντον καὶ ὡς τῷ νοητῷ φωτὶ καταλαμπομένην, τὴν δὲ δευτέραν ἐνέργειαν διανόησιν, ὡς διὰ τῆς ἁπλῆς νοήσεως προϊοῦσαν καὶ εἰς ἀπογέννησιν τῶν δημιουργικῶν ἔργων*

Q D (ς)
4 s *ἑαυτῷ* **Q** : *αὐτῷ* **D** ς 14 *κληίδα* ll. 15 *τε* del s *αὐτὸν* om **D** 20 ss cf. II 85, 24 ss 21 *καὶ* del? 29 *μὲν οὖν* **D**

προχωροῦσαν. καὶ ὁ μὲν Πλάτων ὁρᾶν αὐτὸν εἰς τὸ αὐτοζῷον εἶπεν, ὁ δὲ Ὀρφεὺς καὶ ἐπιπηδᾶν αὐτῷ καὶ καταπίνειν δειξάσης μέντοι τῆς Νυκτός· ἀπὸ γὰρ ταύτης νοητῆς οὔσης ἅμα καὶ νοερᾶς ὁ νοερὸς νοῦς συνάπτεται πρὸς τὸ νοητόν. καὶ οὐ διὰ τοῦτο φαίης ἂν εἰς τὸ ἔξω ἑαυτοῦ τὸν δημιουργὸν βλέπειν (οὐ γὰρ θέμις αὐτῷ), πρὸς δὲ ἑαυτὸν ἐστραμμένον καὶ εἰς τὴν ἐν αὐτῷ πηγὴν τῶν ἰδεῶν καὶ πρὸς τὴν μονάδα συνάπτεσθαι τῶν παντοίων εἰδητικῶν διακόσμων·

οὐ γὰρ ἄνευ νόος ἐστὶ νοητοῦ καὶ τὸ νοητόν
οὐ νοῦ χωρὶς ὑπάρχει

κατὰ τὸ λόγιον [or. chald. 11 s]. *ὅπου δὲ καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἰς ἑαυτὴν ὁρῶσαν τὰ πάντα γιγνώσκειν φαμὲν καὶ οὐκ ἔστιν ἔξω αὐτῆς τὰ πρὸ αὐτῆς, πῶς οὐχὶ μειζόνως*
E *ὁ δημιουργικὸς νοῦς ἑαυτὸν νοῶν τὸν νοητὸν θεᾶται κόσμον; ἔστι μὲν γὰρ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ αὐτοζῷον, ἀλλ' οὐ μοναδικῶς, ἀλλὰ κατά τινα θεῖον ἀριθμόν, διὸ καὶ καταπίνειν λέγεται τὸν νοητόν, ὡς εἴπομεν* [p. 99, 20], *ἐκεῖνον θεὸν αὐτὸς νοερὸς ὢν παρὰ τοῖς θεολόγοις ὡς ἑνούμενος τούτῳ, ⟨καὶ⟩ τὸ νοητὸν πᾶν καὶ αἱ εἰδητικαὶ διαιρέσεις καὶ ὁ νοητὸς ἀριθμός· ἃ καὶ ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος ὅσας καὶ οἵας ἐπωνόμασεν αὐτοῦ τὰς ἰδέας, τῷ μὲν τὰς ἰδιότητας τῶν αἰτίων δηλῶν, τῷ δὲ τὴν κατ' ἀριθμὸν διάκρισιν. εἰ δὲ ταῦτα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, οὐ χρὴ τὴν ἀπειρίαν τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς νοητοῖς ὑποτίθεσθαι, καθάπερ λέγουσί τινες (τὸ γὰρ ὡρισμένον τοῦ ἀορίστου ταῖς ἀρχαῖς οἰκειότερον, ὡς καὶ ὁ Πλάτων ἐνδείκνυται), καὶ ἀεὶ τὰ πρῶτα τῷ ποσῷ μὲν εἶναι συνεσταλμένα, τῇ δὲ δυνάμει διαφέροντα τῶν μετὰ ταῦτα καὶ ἀπ' αὐτῶν προϊόντων, ἀλλ' οὐδὲ λέγειν, ὅτι οἱ τὸ αὐτοζῷον τοῦ δημιουργοῦ διορίζοντες ἔξω ποιοῦσι τοῦ νοῦ τὸ νοητόν· οὐ γὰρ καταδεέστερον τοῦ ὁρῶντος ποιοῦμεν*

Q D (ς)
2 s cf. I 324, 14 ss (Orph. frg. 120)   3 *μέντοι* : an *μέσης*?   5 *τὸν νοητὸν* **D**   6 s *πρὸς ἑαυτὸν δὲ* **D** ς   7 *αὐτῶ* ll.   10 *νοὸς* ll.   11 *οὐ νοῦ* s : *οὖν οὐ* ll.   12 *καὶ* om **D**   20 ⟨ ⟩ ins s, nisi plura interciderunt   *εἰδικαὶ* **D** ς   22 alterum *τὰς* om **D**   24 *ταῦτα* om **D**   26 ss cf. in Parm. 642   28 *εἶναι δεῖ* **D**

τὸ ὁρώμενον, ἵνα ἔξω ᾖ, ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ. τὰ δὲ θειότερα νοητὰ ὑπὸ τῶν κοιλοτέρων ὡς ἐν αὐτοῖς ὄντα νοεῖται· ὅπου γε καὶ ἡ ψυχὴ εἰς ἑαυτὴν εἰσιοῦσα πάντα εὑρίσκειν F λέγεται τὰ ὄντα, θεόν τε καὶ φρόνησιν, φησὶν ὁ Σωκράτης [Alc. I 133 C], καὶ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ τοίνυν τὸ αὐτοζῷον καὶ οὐκ ἔξω αὐτοῦ, κἀκεῖ μὲν ὁλικῶς πάντα καὶ νοητῶς, ἐν τῷ δημιουργῷ δὲ νοερῶς καὶ διῃρημένως· ἐν τούτῳ γὰρ ἡλίου καὶ σελήνης αἴτια προϋφέστηκε διωρισμένα καὶ οὐ μόνον ἡ μία τῶν οὐρανίων θεῶν ἰδέα πάντων ὑποστατικὴ τῶν οὐρανίων γενῶν· ὅθεν καὶ τὰ λόγια [or. chald. 24, 10 s] τὰς δημιουργικὰς ⟨ἰδέας⟩ σμήνεσσιν ἐοικυίας φέρεσθαι λέγει

ῥηγνυμένας κόσμου περὶ σώμασι·

τὴν γὰρ ὁλικὴν αὐτῶν ἐν τῷ νοητῷ διάκρισιν ἀνείλιξεν εἰς 268 πᾶν τὸ δημιουργικὸν πλῆθος ὁ θεῖος νοῦς. ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ πορίσματα ληπτέον. Εἰρημένων δὲ τούτων ἄξιον ἱστορῆσαι καὶ τὰς τῶν παλαιοτέρων δόξας ὅσαι καινότερον ἐπικεχείρηνται περὶ τήνδε τὴν λέξιν. Ἀμέλιος μὲν οὖν τὴν τριάδα τῶν δημιουργικῶν νόων ἀπὸ τούτων μάλιστα συνίστησι τῶν ῥημάτων, τὸν μὲν πρῶτον 'ὄντα' καλῶν ἀπὸ τοῦ ὅ ἐστι ζῷον, τὸν δὲ δεύτερον 'ἔχοντα' ἀπὸ τοῦ ἐνούσας (οὐ γὰρ ἔστιν ὁ δεύτερος, ἀλλ' εἴσεισιν ἐν αὐτῷ), τὸν δὲ τρίτον 'ὁρῶντα' ἀπὸ τοῦ καθορᾶν, καίτοι τοῦ Πλάτωνος ἐν τῷ ὅ ἐστι ζῷον εἶναι τὰς ἰδέας εἰπόντος καὶ οὐκ ἄλλο μὲν εἶναι τὸ αὐτοζῷον, ἄλλο δὲ τὸ ἐν ᾧ ἔνεισιν αἱ ἰδέαι τῶν ζῴων, ὥστε οὐκ ἄλλος ἐστὶν ὁ ὢν τοῦ ἔχοντος, εἴπερ ὃ μέν ἐστι τὸ ὅ ἐστι ζῷον, ὃ δὲ ἐν ᾧ ἔνεισιν αἱ ἰδέαι. Νουμήνιος [frg. 39 Thed.] δὲ τὸν μὲν πρῶτον κατὰ τὸ ὅ ἐστι ζῷον τάττει καί φησιν ἐν προσχρήσει τοῦ δευτέρου νοεῖν, τὸν δὲ δεύτερον κατὰ τὸν ⟨πρῶτον⟩ νοῦν καὶ τοῦτον αὖ ἐν προσχρήσει τοῦ τρίτου δημιουργεῖν, τὸν δὲ B τρίτον κατὰ τὸν διανοούμενον. ταῦτα δὲ ὅτι μὲν ἔχει τινὰς καθ' ἑαυτὰ διαφοράς, πρόδηλον, οὐχ οὕτω δὲ διῄρηται νῦν

Q D (ς)
2 ποικιλωτέρων **D**ς 7 δὲ om **Q** 11 ⟨ἰδέας⟩ : ἐνεργείας ς
20 ss cf. I 306, 1 ss Zeller III 2⁴ 690, 1 30 ⟨ ⟩ ins Thedinga
32 τὸ διανοούμενον **Q**

ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, ὥστε ἕτερον μὲν εἶναι τὸν νοοῦντα νοῦν, ἕτερον δὲ τὸν διανοούμενον· οὐ γὰρ ἀντιδιαιρεῖ τὰς ἐνεργείας ὁ Πλάτων τοῖς ἐνεργοῦσιν· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐνεργούντων αἱ ἐνέργειαι, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τῶν θείων οὐσιῶν σύνδρομοι πρὸς τὰς οὐσίας. τὸ δὲ διενοήθη καὶ τὸ καθορᾷ τοῦ δημιουργικοῦ νοῦ πρὸς τὸ παρὸν ὡς ἐνεργήματα παραλαμβάνεται. πολλοῦ ἄρα δεῖ ταῦτα ἀντιδιαιρεῖσθαι πρὸς αὐτόν, ἃ σύνδρομά ἐστι πρὸς τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ. πρὸς μὲν οὖν τούτους καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος ἱκανῶς ἀντείρηκε προστιθείς, ὅτι καὶ τὰς διακρίσεις τῶν θείων οὐ τοιαύτας ὁ Πλάτων πεποίηται, οἵας οὗτοι λέγουσιν, ἔν τε Σοφιστῇ καὶ Φιλήβῳ καὶ Παρμενίδῃ, ἀλλὰ διωρισμένους περὶ ἑκάστης ἐκεῖ τάξεως ἀποδέδωκε λόγους καὶ διεῖλε τὰς ὑποθέσεις ἀπ' ἀλλήλων, χωρὶς μὲν τὴν περὶ τοῦ ἑνός, χωρὶς
C δὲ τὴν περὶ τοῦ ὅλου, καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως ἑκάστην τοῖς οἰκείοις περιγράφων ἀφορισμοῖς. ἡμεῖς δέ (οὐδὲ γὰρ τοῦτο πρόκειται τὰς τῶν ἄλλως εἰπόντων δόξας διελέγχειν) ἀναμνήσαντες ἡμᾶς αὐτούς, ὅτι τὰ εἰρημένα ταῦτά ἐστι· τί τὸ παράδειγμα τὸ ἓν καὶ τὸ νοητόν; τίς ὁ ὅλος δημιουργός; τίς ἡ ἕνωσις ἀμφοτέρων; κατίδωμεν, ὅπως ἐφεξῆς καὶ τὸ πλῆθος τῶν παραδειγμάτων καὶ τὰς πολλὰς δημιουργίας παραδίδωσιν ὁ λόγος.

Εἰσὶ δὲ δὴ τέτταρες, μία μὲν οὐρανίων θεῶν γένος, ἄλλη δὲ πτηνὸν καὶ ἀεροπόρον, τρίτη δὲ ἔνυδρον εἶδος, πεζὸν δὲ καὶ χερσαῖον τέταρτον [39E 40A].

Ὥσπερ οὖν ἐπ' αὐτῆς τῆς δημιουργικῆς νοήσεως ἡγεῖται τοῦ νοεροῦ πλήθους ἡ μονὰς καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ παραδείγματος προϋπάρχει τοῦ ἀριθμοῦ τὸ ἑνιαῖον εἶδος, οὕτω δὴ καὶ ὁ λόγος ὁ τῶν θείων ἐξηγητὴς τὴν τῶν πραγμάτων ἀπεικονιζόμενος φύσιν, ὧν ἐστιν ἄγγελος, πρῶτον μὲν ἀθρόως

Q D (ς)
1 μὲν εἶναι — 2 ἕτερον om **D**   4 possis ⟨καὶ⟩ μᾶλλον   6 νοῦ om **Q**   17 πρόσκειται **Q**   ἄλλων **D** ς   23 δὲ δή: Plat. ll. uariant inter δὲ et δή   οὐράνιον Plat. ll. praeter F: idem uidetur legisse Proclus; cf. p. 108, 8. 111, 1 ss   24 πτηνῶν καὶ ἀεροπόρων **D** ς

καὶ κατ᾽ ἐνθουσιαστικὴν ἐπιβολὴν ὅλον περιλαμβάνει τὸ γνωστόν, ἔπειτα ἀναπτύσσει τὸ συνεσπειραμένον καὶ ἀνελίσσει τὴν μίαν νόησιν διὰ τῶν λόγων καὶ τὸ ἡνωμένον διαιρεῖ κατ᾽ αὐτὴν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν, ποτὲ μὲν τὴν ἕνω- D *σιν αὐτῶν, ποτὲ δὲ τὴν διάκρισιν ἑρμηνεύων, ἐπειδήπερ ἑκάτερον ἅμα περιλαμβάνειν οὐ πέφυκεν οὐδὲ οἷός τέ ἐστι. τοῦτο δὴ οὖν καὶ ὁ τοῦ Πλάτωνος λόγος πεπονθὼς πρῶτον μὲν ἐνθέως τὸν ὅλον ἀριθμὸν ἐξέφηνε τῶν νοητῶν ἰδεῶν, ἔπειτα τὰς ἐν αὐτῷ προόδους κατεμέρισεν· ἐκεῖ γὰρ τὸ πλῆθός ἐστι τὸ νοητὸν ἐκφανές, ὅπου καὶ αἱ πρώτισται τῶν ἰδεῶν μονάδες. καὶ τοῦτο μὲν ὅτι Πλατωνικόν ἐστιν ἔθος, διὰ πολλῶν ὑπέμνησται καὶ πρότερον, οἷον ἐκ τοῦ γέγονεν* [28B], *ἐκ τοῦ ἀγαθὸς ἦν* [29E], *ἐκ τοῦ ἕνα* [31A], *ἐκ πάντων τῶν προειρημένων. ἀπὸ δὲ τῶν λόγων ἐπὶ τὰ πράγματα μεταβάντες κατίδωμεν πρῶτον μέν, τίς ἡ τετρὰς αὕτη τῶν ἰδεῶν καὶ πόθεν οὗτος ὁ ἀριθμός; ἔπειτα τίνες αἱ τέτταρες ἰδέαι καὶ πῶς εἰσιν ἐν τῷ αὐτοζῴῳ, πότερον ὡς συμπληροῦσαι δι᾽ ἑαυτῶν τὸ ἐκείνου παντελὲς ἢ ἄλλως πως; διὰ γὰρ τούτων τῶν σκεμμάτων καθ᾽ ὁδὸν ἰόντες εὑρήσομεν τὴν ἔνθεον τοῦ Πλάτωνος ἐπιβολήν. δεῖ δὴ πάλιν ἐπὶ τὰς εἰρημένας ἀποδείξεις ἀναδραμεῖν, ἐν αἷς ἐλέγομεν,* E *ὅτι τῆς πρωτίστης καὶ ἡνωμένης καὶ ἁπλουστάτης τῶν θεῶν νοητῆς οὐσίας ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ἑνάδος τῶν ἑνάδων προϊούσης κατὰ δή τινα τρόπον ἄρρητον καὶ ἄληπτον τοῖς πᾶσι τὸ μέν ἐστι πρώτιστον καὶ κρύφιον καὶ πατρικόν, τὸ δὲ δεύτερον καὶ μία δύναμις τῶν ὅλων καὶ ἀπερίληπτον μέτρον, τὸ δὲ τρίτον εἰς ἐνέργειαν προελθὸν καὶ παντοίας δυνάμεις καὶ ἅμα πατρικόν τε καὶ ποιητικὸν ὑφεστηκός. καὶ τὸ μὲν μονάς, ὅτι δὴ κορυφὴ παντός ἐστι τοῦ νοητοῦ πλάτους καὶ αἰτία καὶ πηγὴ τῶν θείων ἀριθμῶν, τὸ δὲ δυάς· καὶ γὰρ μένει καὶ πρόεισιν ὡς ἐν νοητοῖς γένεσι καὶ τὸ ἀεὶ μετὰ τοῦ ὄντος ἔχει συμπεπλεγμένον. τὸ δὲ νῦν ζητούμενον ἡ τετρὰς ἡ πᾶσαν μὲν ὑποδεξαμένη τὴν κρύφιον τῆς μονάδος αἰτίαν, ἐκφήνασα δὲ ἐν ἑαυτῇ τὴν ἀνεκφοίτητον*

Q D (ς)
4 *κατ᾽ αὐτὴν* Kroll : *κατὰ ταύτην* ll. 18 *συμπληροῦσθαι* **D**ς

ἐκείνης δύναμιν· ὅσα γὰρ ἦν ἐν τῇ μονάδι πρώτως καὶ ἑνιαίως ⟨καὶ⟩ ἀνεκφοιτήτως, ταῦτα ἡ τετρὰς ἔδειξε διῃρημένως καὶ κατ' ἀριθμὸν ἤδη διαστήσασα καὶ κατὰ τὴν εἰς τὰ δεύτερα ποίησιν. ἐπειδὴ δὲ τὸ τρίτον ἔχει μὲν καὶ τὴν αὐτῷ
F *πρέπουσαν τάξιν, μετέχει δὲ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ πάντως αἰτίων, οὐ μόνον ἐστὶ τετράς, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆσδε μειζόνως μονάς τε καὶ δυάς, καὶ ὡς μὲν μονὰς πατρικὴν ἔλαχεν ὑπεροχήν, ὡς δὲ δυὰς ποιητικὴν καὶ γόνιμον. καθὸ μὲν οὖν αὐτοζῷον ἀποκαλεῖται, μονάς ἐστι τῆς τῶν ζῴων ἁπάντων φύσεως, τῶν τε νοερῶν καὶ ζωτικῶν καὶ σωματικῶν, καθὸ δὲ τοῦ τε ἄρρενός ἐστιν ἅμα καὶ τοῦ θήλεος περιεκτικόν, δυάς ἐστι· ταῦτα γὰρ ἐν πάσαις τάξεσι τῶν ζῴων οἰκείως ἐστίν, ἄλλως μὲν ἐν θεοῖς, ἄλλως δὲ ἐν δαίμοσιν,*
269 *ἄλλως δὲ ἐν θνητοῖς, καὶ δεῖ προάρχειν αὐτῶν τὰς πρώτας ἑνάδας ἐν τῇ μιᾷ τοῦ ζῴου περιοχῇ. καθὸ δὲ ἐκ τῆς δυάδος ταύτης τὰς τέτταρας ἐν ἑαυτῷ τῶν ζῴων ἰδέας ὑπεστήσατο, τετράς· κατὰ γὰρ ταύτας τὰς ἰδέας ἡ τετραμερὴς δημιουργία προελήλυθε, καὶ ἡ πρώτη ποιητικὴ τῶν ὅλων αἰτία τετράς ἐστι. ταύτην οὖν ὁ Πλάτων τὴν τετραδικὴν δύναμιν τοῦ παραδείγματος ἀναδιδάσκων καὶ τὰς ἑνικωτάτας ἰδέας τῶν ἐγκοσμίων τέτταρας αὐτὰς εἶναί φησιν ὑφ' ἑνὸς τοῦ αὐτοζῴου περιεχομένας· ἔστι μὲν γὰρ ἐκεῖ καὶ ἡ μία ἰδέα, τὸ αὐτοζῷον, ἔστι δὲ καὶ ἡ δυάς, τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν, εἰ δὲ βούλει καὶ ὡς αὐτὸς διεῖλε γένη τε ἔχον καὶ εἴδη· κέκληκε γὰρ γένη τὸ νοερὸν μὲν καὶ ἀεροπόρον, τὰς δύο ἰδέας, εἴδη δὲ τὰς λοιπάς, ὡς ἐκείνων ὑφειμένας. ἔστι δὲ καὶ ἡ τετρὰς καὶ μέχρι ταύτης τὰ νοητὰ εἴδη· κατὰ ταύτην γὰρ ἀφωρίζετο τὸ πέρας τῶν νοητῶν. ἐντεῦθεν δὲ ἤδη καὶ ἐπ' ἄλλους πρόεισι διακόσμους κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον ἀριθμόν· οἰκεῖος γάρ ἐστι καθ' ἑκάστην τάξιν ἀριθμός, καὶ ὁ μὲν ἐλάττων ὁλικωτέρων ἐστὶν ἰδεῶν περιεκτικός,*
B *ὁ δὲ πεπληθυσμένος μερικωτέρων, ἐπειδὴ τὰ θειότερα τῷ ποσῷ συνεσταλμένα δύναμιν ὑπερφέρουσαν ἔχει, καὶ τὰ τῶν*

Q D

3 *ἤδη* ll. : an *εἴδη*? 4 s *αὐτῷ* et *αὐτοῦ* ll. 25 *τὸν νοερὸν* **Q**

δευτέρων εἴδη πληθύνεται μᾶλλον τῶν πρὸ αὐτῶν, τὰ μὲν νοερὰ τῶν νοητῶν, τὰ δὲ ὑπερκόσμια τῶν νοερῶν, τὰ δὲ ἐγκόσμια τῶν ὑπερκοσμίων. ταῦτα γοῦν ἐστι τὰ εἰς τὸν ἔσχατον ἀφικόμενα μερισμόν, ὥσπερ τὰ νοητὰ τὴν ἀκροτάτην ἕνωσιν καταδεξάμενα· πᾶσα γὰρ πρόοδος ἐλαττοῖ μὲν τὴν δύναμιν, αὔξει δὲ τὸ πλῆθος. εἰ μὲν οὖν περὶ νοερᾶς τινος τάξεως ἐποιεῖτο τὸν λόγον ὁ Τίμαιος, ἄλλον ἂν εἶπεν ἀριθμόν, οἷον ἑβδομαδικὸν ἢ δεκαδικόν. ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς νοητῆς αἰτίας τῶν ἰδεῶν τῆς περιεχούσης πάντα ὅσα νοητὰ ζῷα, τέτταρας εἶναί φησι τὰς πρώτας ἰδέας· ἐκεῖ γὰρ ἡ τετράς, ἀπὸ τῆς μονάδος προελθοῦσα τῆς νοητῆς καὶ πληροῦσα τὴν δεκάδα τὴν δημιουργικήν· πρόεισι γὰρ ὁ θεῖος ἀριθμός, ὥς φησιν ὁ Πυθαγόρειος εἰς αὐτὸν ὕμνος,

μουνάδος ἐκ κευθμῶνος ἀκηράτου, ἔστ' ἂν ἵκηται
τετράδα ἐπὶ ζαθέην· ἣ δὴ τέκε μητέρα πάντων,
πανδοχέα, πρέσβειραν, ὅρον περὶ πᾶσι τιθεῖσαν,
ἄτροπον, ἀκαμάτην· δεκάδα κλείουσί μιν ἁγνήν· C

μονάδα μὲν ἀκήρατον λέγων καὶ κευθμῶνα τῆς μονάδος τὴν ἑνοειδῆ καὶ κρύφιον τοῦ ἑνὸς ὄντος αἰτίαν, τετράδα δὲ ζαθέην τὴν τοῦ νοητοῦ πλήθους ἔκφανσιν, ἣν ἡ δυὰς ἐξέφηνεν ἡ μέση τῆς τε μονάδος καὶ τετράδος, δεκάδα δὲ αὐτὸν τὸν κόσμον τὸν πάντων ὑποδεχόμενον τῶν θείων ἀριθμῶν εἰκόνας ἄνωθεν εἰς αὐτὸν ἐκδοθείσας· δυνατὸν γὰρ καὶ οὕτως ἀκούειν τῶν εἰρημένων εἰς τὴν τοῦ κόσμου δημιουργίαν βλέποντα. ταῦτα μὲν περὶ τῆς τετράδος αὐτῆς εἰρήσθω. τίνες δὲ αἱ τέτταρες ἰδέαι μετὰ ταῦτα λέγωμεν καὶ ποίων εἰσὶν ὑποστατικαὶ πραγμάτων· ἄλλοι γὰρ ἄλλως δοξάζουσιν· οἱ μὲν εἰς θεοὺς καὶ τὰ θνητὰ γένη τὴν πρόοδον γίγνεσθαι λέγοντες τῆς λέξεως καταδραττόμενοι μάλιστα τῆς τοῦ Πλάτωνος, οἱ δὲ εἰς θεοὺς καὶ τὰ κρείττονα ἡμῶν γένη πρὸς τὰ πράγματα ἀποβλέποντες, διότι προϋφέστηκε ταῦτα πρὸ τῶν θνητῶν καὶ δεῖ τὸν δημιουργὸν μὴ ἀμέσως

Q D (ς)

4 *νοητὰ* ⟨*τὰ*⟩ ci Kroll 5 *περίοδος* **Q** 8 *ἢ δεκαδικόν* om **D** 12 ss cf. I 316 14 *μονάδος* ll. 16 *πανδεχέα* I 316, 23 17 *δεκάδα* ς : *δεχάδα* **Q** : *δεδάχα* **D** 27 *εἰσὶν* om **D**ς 30 *τῆς τοῦ* om **Q** *τὰ* om **D**

τὰ θνητὰ ποιεῖν ἀπὸ τῶν θείων, οἱ δὲ καὶ συνάπτοντες ἀμφότερα καὶ τοῖς ἐν τῇ Ἐπινομίδι [984s] γεγραμμένοις ἀκολουθοῦντες, ἐν οὐρανῷ μὲν θεοὺς ὑποστῆναι λέγοντες,
D ἐν ἀέρι δὲ τοὺς δαίμονας, ἐν ὕδατι δὲ τοὺς ἡμιθέους, ἐν γῇ δὲ ἀνθρώπους καὶ τὰ ἄλλα θνητὰ ζῷα. τοιαύτης δὲ τῆς τῶν ἐξηγησαμένων διαφορᾶς οὔσης θαυμάζομεν μὲν τὸν φιλοθεάμονα τῶν πραγμάτων, πειρώμεθα δὲ ἕπεσθαι τῷ ἡμετέρῳ καθηγεμόνι καί φαμεν τὸ μὲν οὐράνιον τῶν θεῶν γένος πάντων εἶναι περιληπτικὸν τῶν οὐρανίων γενῶν εἴτε θείων εἴτε ἀγγελικῶν εἴτε δαιμον⟨ί⟩ων, τὸ δὲ ἀεροπόρον πάντων τῶν ὁπωσοῦν ἐν ἀέρι τεταγμένων εἴτε θεῶν τῶν τὸν ἀέρα κληρωσαμένων εἴτε δαιμόνων ἑπομένων τούτοις εἴτε ζῴων θνητῶν ἐν ἀέρι διαιτωμένων, τὸ δὲ ἔνυδρον πάντων τῶν διαλαχόντων τὸ ὕδωρ γενῶν καὶ τῶν ἐν ὕδατι τρεφομένων, τὸ δὲ πεζὸν τῶν τὴν γῆν κατανειμαμένων καὶ ἐν γῇ συνισταμένων τε καὶ φυομένων ζῴων· ὅ τε γὰρ δημιουργὸς ἅπαξ ἁπάντων ἐστὶν αἴτιος τῶν ἐγκοσμίων εἰδῶν καὶ κοινὸς πάντων πατήρ, τὰ μὲν θεῖα γένη καὶ τὰ δαιμόνια παρ' ἑαυτοῦ μόνου καὶ δι' ἑαυτοῦ γεννῶν, τὰ δὲ θνητὰ τοῖς νέοις παραδιδοὺς θεοῖς [42D], ὡς ἐκείνων προσεχῶς αὐτὰ γεννᾶν δυναμένων, καὶ τὸ παράδειγμα οὐ τινῶν μέν ἐστι ζῴων αἴτιον, τινῶν δὲ οὐκ ἔστιν,
E ἀλλὰ πάντων ἔχει τὰς ὁλικωτάτας αἰτίας· καὶ γὰρ αὖ καὶ εἰ τῶν μὲν θείων γενῶν αἴτιον εἴη καὶ τῶν δαιμονίων, τῶν δὲ θνητῶν μηδαμῶς, οὐκέτι τῶν θνητῶν μὴ γενομένων οὐρανὸς ⟨π⟩α⟨ν⟩τελής, ὡς τὰ πάντα γένη τῶν ζῴων οὐκ ἔχων· ἔστι γὰρ ὅμοιος τῷ παραδείγματι καὶ παντελής, τὰς τέτταρας ἰδέας τοῦ αὐτοζῴου μιμησάμενος. εἰ δὲ ἔμπαλιν λέγοι τις, ὅτι τὰ γένη ταῦτα θεούς τε περιέχει καὶ τὰ θνητά, πῶς τῷ Πλάτωνι συμφωνήσομεν μετὰ τὴν δημιουργίαν τῶν οὐρανίων ζῴων λέγοντι [40D]· περὶ δὲ τῶν ἄλλων δαιμόνων εἰπεῖν καὶ γνῶναι τὴν γένεσιν μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς· καὶ μεμνημένῳ [40Es] θεῶν τῶν εἰς τὸν ὑπὸ σελήνην

Q D (ς)
10 δαιμόνων **Q**ς : δαιμονικῶν **D** : em s 12 τῶν τὸν : τῶν **D**ς : τὸν **Q** 16 prius καὶ ς : om **QD** 26 ἀτελής ll. : em s

κόσμον προεληλυθότων; καὶ γὰρ ἐνταῦθα μὲν μετὰ τὸ ἀέριον τάττει τὸ ἐνύδριον καὶ μετὰ τοῦτο τὸ πεζόν, ἐν δὲ τῇ γενέσει τῶν θνητῶν ζῴων [91 s] *οὐκέτι ταύτην φυλάττει τὴν τάξιν, ἀλλὰ διὰ τῆς ψυχῆς πάντα γεννῶν τῆς ἀνθρωπίνης μετὰ τὴν ἐν οὐρανῷ πολιτείαν αὐτῆς εἰς τὸ πεζὸν ἄγει γένος, ἵνα ἄνθρωπον ἀποτελέσῃ, καὶ μετὰ τοῦτο ἁμαρτοῦσαν εἰς τὸ πτηνὸν καὶ εἰς τὸ πεζὸν αὖθις καὶ ἄγριον γένος, εἶτ' εἰς τὸ ἔνυδρον· ὥστ' ἔοικεν οὐ μόνον εἶναι τὰ τρία* F *γένη τούτων αἴτια τῶν θνητῶν, ἀλλὰ πρὸ τούτων ἄλλων, ἐν οἷς ἡ τάξις σῴζεται τῶν τριῶν ἰδεῶν ἡ αὐτή, δι' ὑφέσεως τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῶν προϊόντων. ἀνάγκη ἄρα πάντα διὰ τούτων ἀπογεννᾶσθαι τῶν ἰδεῶν τά τε θεῖα γένη καὶ τὰ θνητά, καὶ τὰς νοητὰς ἰδέας ἅτε ὁλικωτάτας οὔσας πάντων ὑποστατικὰς εἶναι τῶν γενῶν. Καὶ δεῖ καὶ τὰ προκείμενα ῥήματα καθ' ἑκάστην τάξιν οἰκείως θεωρεῖν, οἷον τὸ τῶν* θεῶν γένος *ἄλλως μὲν ἐπὶ τῶν ἰδίως καλουμένων θεῶν, ἄλλως δὲ ἐπὶ τῶν κρειττόνων ἡμῶν γενῶν* 270 *τῶν ἐν οὐρανῷ τεταγμένων· καὶ γὰρ ἀγγέλους καὶ δαίμονας καὶ ἥρωας οὐρανίους εἶναί φαμεν καὶ θεοὺς πάντας τούτους ἀποκαλεῖσθαι, διότι τὸ θεῖον ἰδίωμα κρατεῖ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἰδιότητος, καί εἰσιν ἐκεῖ δαίμονες τὸ ὅλον τοῦτο θεοὶ δαίμονες καὶ ἄγγελοι καὶ ἥρωες ὁμοίως. πάλιν τὸ* πτηνὸν *καὶ* ἀεροπόρον *ἄλλως μὲν ἐπὶ τῶν ἀερίων θεῶν, ἄλλως δὲ ἐπὶ τῶν δαιμόνων, ἄλλως δὲ ἐπὶ τῶν θνητῶν· τὸ μὲν γὰρ νοερὸν τῶν θεῶν* πτηνὸν *ἐπονομάζεται, τὸ δὲ προνοητικὸν* ἀεροπόρον, *ὡς διατεῖνον διὰ πάσης τῆς τοῦ ἀέρος σφαίρας καὶ συνέχον πᾶσαν αὐτήν. ἐπὶ δὲ τῶν δαιμόνων τὸ μὲν* πτηνὸν *τῆς ὀξυτάτης ἐστὶν ἐνεργείας σύμβολον, τὸ δὲ* ἀεροπόρον *δηλοῖ τὸ ἀκωλύτως πανταχοῦ παρὸν καὶ διὰ πάντων προϊόν. ἐν δὲ τοῖς θνητοῖς τὸ μὲν* πτηνὸν *τὴν δι' ἑνὸς ὀργάνου κίνησιν δηλοῖ τῶν πτέρυξι χρωμένων μόνον,*

Q D (ϛ)

5 cf. rep. IX 592B | *μετὰ τὴν* — 6 *ἄνθρωπον* om **D** 8 *εἶτ'*: *εἶθ'* ll. quasi sequeretur *ἁμαρτοῦσαν*, de cuius uocis auctoritate dubitauerim *τὰ* om **D**ϛ 9 *αἴτια* **Q** : *ἄρτια* **D**ϛ *τούτων* **Q** : *τῶν* **D**ϛ 21 s cf. p. 126, 20 s 26 *ὡς διατεῖνον* — 28 *σύμβολον* om **D** 31 *μόνων* ll. : em s

τὸ δὲ ἀεροπόρον τὴν παντοίαν διὰ τῶν σωμάτων κίνησιν· οὐδὲν γὰρ κωλύει καὶ ψυχὰς μερικὰς ἐν ἀέρι ζώσας ἀερο- B πορεῖν. ἔτι τὸ ἔνυδρον ἐπὶ μὲν τῶν θείων τὴν ἀχώριστον ἐπιστασίαν ἐνδείκνυται τοῦ ὕδατος, διὸ καὶ τὸ λόγιον [or. chald. 45] ὑδροβατῆρας καλεῖ τοὺς θεοὺς τούτους, ἐπὶ δὲ τῶν ἑπομένων τοῖς θεοῖς γενῶν τὸ συνεκτικὸν τῆς 272 F ὑγρᾶς φύσεως. καὶ μὴν καὶ τὸ πεζὸν|οὗ μὲν τὸ συνέχον τὴν τελευταίαν ἕδραν καὶ χωροῦν δι' αὐτῆς, ὡς τὸ χερσαῖον τὸ μονίμως αὐτὴν διακρατοῦν καὶ τελεσιουργοῦν δυνάμεσι καὶ ζωαῖς παντοίαις, οὗ δὲ τὸ ἄλλοτε ἄλλας μερίδας κατευθῦνον τῆς γῆς ἐπιδείκνυσι διὰ τῆς οἰκείας αὐτοῦ κινήσεως. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὀνομάτων. Λάμβανε δὲ ἀπὸ τούτων καὶ ὅτι τὸ αὐτοζῷον τὸ νοητὸν ἕτερον τοῦ ἐν τῷ δημιουργῷ πάντως ἐστίν· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῶν θνητῶν ζῴων οὐκ ἔχει διωρισμένας ἰδέας (ἦ γὰρ ἂν καὶ τὰ θνητὰ ὁ δημι- 273 ουργὸς ἐποίει, πᾶσι τοῖς ἐν ἐκείνῳ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ βουλόμενος εἰκάζειν, ἵνα ποιήσῃ παντελῆ τὸν κόσμον), αὐτὸς δὲ περιέχει καὶ τούτων ἰδέας διωρισμένας ἀπὸ τῶν τὰ ἀθάνατα παραγουσῶν. οἶδε γοῦν τὰ θνητὰ καὶ δῆλον ὅτι οἶδεν εἰδητικῶς, καὶ ἀξιοῖ τοὺς νέους θεοὺς εἰς αὐτὸν βλέποντας αὐτὰ δημιουργεῖν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ αὐτοζῷον, ὡς ἂν αὐτὸς ἔχων καὶ τῶν θνητῶν τὰς ἰδέας χωρίς, ὡς τὰς τῶν ἀθανάτων. ἐκεῖ μὲν οὖν τὸ ἀέριον ἢ τὸ ἔνυδρον ἢ τὸ πεζὸν μία ἦν ἕκαστον ἰδέα πάντων τῶν ὁπωσοῦν ἀερίων ζῴων ἢ ἐνυδρίων ἢ πεζῶν, ἐν δὲ τῷ δημιουργῷ διῄρηνται, καὶ αἳ μέν εἰσιν ἀθανάτων ἀερίων, αἳ δὲ θνητῶν ζῴων εἰδητικαὶ περιοχαὶ καὶ ἐνύδρων ὡσαύτως καὶ χθονίων. οὐκ ἄρα ταὐτόν ἐστι τὸ ἐν τῷ αὐτοζῴῳ πλῆθος εἰδητικὸν καὶ τὸ δημιουργικόν, ὡς ἄν τις ἐκ τούτων συλλογίσαιτο τῶν ἐφόδων. Θεατέον δὲ ὅπως καὶ τὴν τούτων τῶν γενῶν πεποίηται διαίρεσιν εἴς τε μονάδα καὶ τριάδα (τὴν ἀκρότητα τοῦ οὐρανίου γένους ἀντιθεὶς τοῖς ἄλλοις γένεσι) καὶ εἰς

Q D (ς)
2 οὐδὲ **D** 4 καὶ om **D** 6 τοῖς om **D** 12 λαμβάνει ll. : em s 20 cf. Tim. 42 D s 21 τὸ αὐτοζῷον — 22 ὡς om **D** 23 possis ⟨ἔχει⟩. ἐκεῖ 32 οὐρανοῦ **D**

δύο δυάδας· τὸ μὲν γὰρ ‘οὐράνιον’ καὶ τὸ ‘πτηνὸν’ γένος προσηγόρευσε, τὸ δὲ ‘ἔνυδρον’ καὶ τὸ ‘πεζὸν’ εἶδος, ὡς B *ὑφειμένην ἐχόντων τούτων πρὸς ἐκεῖνα τάξιν, ὥσπερ καὶ τὸ εἶδος τοῦ γένους. καὶ μὴν κἀκεῖνο δεῖ θεωρεῖν, ὅτι τὴν τοῦ πυρὸς παρῆκε χώραν ἐν τούτοις, διότι τὸ θεῖον γένος τὴν ἀκρότητα περιέχει τοῦ πυρὸς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ σύστασιν· καὶ γὰρ μόνον τὸ πῦρ τῶν ὑπὸ σελήνην σωμάτων οὐδέποτε ἔστιν, ἀλλὰ κατὰ μόνην μεταβολὴν ὑφέστηκεν, ἀεὶ τροφῆς δεόμενον τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὕδατος, ὄντων μετὰ τὴν γένεσιν, καὶ μόνον οὐκ ἔχει τόπον οἰκεῖον· ἔστι γὰρ ὡς πυρὶ τόπος οἰκεῖος ὁ ἄνω· οὔτε δὲ ἐκεῖ ἔστιν (ἦ γὰρ ἂν ἑωρᾶτο φύσει ὁρατὸν ὄν), οὔτε ἀφικνεῖται ἐκεῖσε, σβεννύμενον ὑπὸ τοῦ πέριξ ἀέρος ὄντος ἀνομοίου. εἰ οὖν δεῖ καὶ ὁλότητα εἶναι πυρὸς καὶ εἶναί που αὐτό, εἶδος ἔχον, ἀλλὰ μὴ ἐν τῷ γίνεσθαι μόνον ὑφεστώς, οὐκ ἔστι δὲ τὸ ὑπὸ σελήνην πῦρ τοιοῦτον, μόνως ἂν εἴη πῦρ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ μόνον οἷόν ἐστι καὶ τὸν οἰκεῖον τόπον ἀεὶ κατέχον· ἡ γὰρ ἐπὶ τὸ ἄνω κίνησις οὐκ ἔστι τοῦ κατὰ φύσιν ἔχοντος πυρός, ἀλλὰ μόνως τοῦ παρὰ φύσιν. οὕτω δὲ καὶ ὁ ἱερὸς λόγος ὁ παρὰ Χαλδαίοις* [or. chald. 33^{2}] *συνάπτει τοῖς μηναίοις καναχισμοῖς τὰ ἀέρια, τῷ πυρὶ τὸ οὐράνιον ἀπονέμων κατὰ τὴν* C *τῶν στοιχείων εἰς τὸν κόσμον διαίρεσιν· τὸ γὰρ ἐν τῇ γενέσει πῦρ ἀπόρροιά τίς ἐστι τοῦ οὐρανίου πυρὸς καὶ ἔστιν ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν ἄλλων στοιχείων, αὐτὴ δὲ καθ’ αὑτὴν σφαῖρα πυρὸς οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τοῦ ἀέρος τὰ ἄκρα τὴν καθαρότητα μιμεῖται τοῦ ἄνω πυρός. καὶ ταῦτα λέγομεν πῦρ ὑποσέληνον καὶ πυρὸς τόπον τὸν ὑπὸ τῷ οὐρανῷ· καὶ γάρ ἐστιν ὁμοιότατον ἐκεῖνο πρὸς τὸ οὐράνιον βάθος, ὥσπερ τὸ πέρας τοῦ ἀέρος πρὸς τὸ ὕδωρ, παχὺ καὶ ὁμιχλῶδες ὄν. οὕτω δὲ διανοηθεὶς καὶ ὁ Ἀριστοτέλης* [de mund. 2. 392^{a} 5ss], *ὡς ἔοικεν, ἠξίωσε τὸ μὲν ἐνταῦθα πῦρ οὕτω καλεῖν, τὸ δὲ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εὐθύς, ὃ δὴ καὶ συμπεριφέρεσθαι λέγει*

QD (ς)

1 *γένος* — 3 *ὑφειμένην* om **D** 11 *ἂν* om **D** 16 *μόνον* **QD** : *μένον* ς *οἷόν* ll. : fort. *ἢ ὄν*, nisi u. 17 *καὶ* del 20 *χαλδαίων* **D**ς 20s cf. p. 61, 18 21 *τὸ* : *τὸν* ll. (em iam Kroll l. c.) 23 *ἔστιν* **Q**ς : *ἔνεστιν* **D**

τῇ τοῦ οὐρανοῦ περιφορᾷ, πυροειδές. εἰ δὲ ταῦτα, δεῖ πάντως ἀπαιτεῖν αὐτόν, ποῦ τὸ ὡς ἀληθῶς καὶ τὸ ὅλον πῦρ· οὔτε γὰρ τὸ ἐνταῦθα (οὐ γάρ ἐστιν ὅλον) οὔτε ἐκεῖνο· (οὐ γάρ ἐστι πυροειδὲς ὂν ὡς ἀληθῶς πῦρ)· ἀναγκασθήσεται γὰρ ἐν οὐρανῷ τίθεσθαι τὸ ὄντως πῦρ, φῶς ὂν καθαρόν. οὐκ ἂν δὲ θαυμάσαις, εἰ καὶ τὸ λεπτομερέστατον πῦρ καὶ καθαρώτατον ἐν τοῖς ἄκροις εἴη τοῦ ἀέρος, ὥσπερ ἐν τοῖς D τῆς γῆς κόλποις τὸ παχύτατον καὶ θολερώτατον, οὐχ ὡς ὁλότητα ποιοῦν ἑτέραν τοῦ ὅλου ἀέρος, ἀλλ' ὡς ἐμφερόμενον τοῖς πόροις αὐτοῦ στενοτάτοις οὖσι λεπτομερέστατον ὄν. διὸ καὶ οὐχ ὁρᾶται διὰ δύο αἰτίας, τῷ τε μὴ ἄθρουν εἶναι καὶ τῷ σμικρομερέστατον ὑπάρχον μὴ ἀντερείδειν ταῖς ὄψεσιν ἡμῶν, ὥσπερ καὶ τὸ τῶν ὄψεων φῶς. τὸ δ' οὖν ὄντως πῦρ ἐν οὐρανῷ ἐστι, τοῦ δὲ ὑπὸ σελήνην τὸ μὲν καθαρώτατον ἐν τῷ προσεχεῖ τοῖς οὐρανίοις ἀέρι, ὃν αἰθέρα καλέσει [58 D] προϊών, τὸ δὲ παχύτατον ἐν τοῖς κοίλοις περιέχεται τῆς γῆς. ἐπειδὴ τοίνυν εἴρηται περὶ τῶν τεττάρων γενῶν ὁ κοινὸς λόγος, ἴδωμεν, ὅπως καὶ ἕκαστον αὐτῶν συνίστησιν ἐν τῷ ἐφεξῆς.

Τοῦ μὲν οὖν θείου τὴν πλείστην ἰδέαν ἐκ πυρὸς ἀπειργάζετο, ὅπως ὅτι λαμπρότατον ἰδεῖν καὶ κάλλιστον εἴη [40 A].

E Πρῶτόν ἐστι τῶν μερικῶν ζῴων τὸ ἀπλανές, ὃ δὴ καὶ πρῶτον ὑφίστησιν ὁ δημιουργὸς ἐκ πυρὸς αὐτοῦ τὴν πλείστην ἰδέαν ἀπεργαζόμενος· δεῖ γὰρ πρῶτον ἡμᾶς περὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ διελθεῖν, ἔπειτα περὶ τοῦ σχήματος καὶ τρίτον περὶ τῆς θέσεως καὶ τέταρτον περὶ τῆς κινήσεως. ὁ δὲ περὶ τῆς οὐσίας λόγος πολλὴν ἐπεισκυκλεῖ τὴν τῶν ἐξηγητῶν διαφωνίαν· πῶς γὰρ ἐκ πυρὸς ἔχει τὴν πλείστην ἰδέαν; πότερον οὕτως, ὥσπερ ἔνιοί φασιν, ὅτι συγκέκραται μὲν

Q D (ς)

1 πυρώδης traditur apud Arist. 2 ποῦ τὸ ς : τοῦτο **QD** 5 γὰρ ll. : ἄρ' ci s 8 eadem adhibet de sanguine adiectiua Aristoteles περὶ ὕπνου 3. 458ᵃ 13 s περὶ ζῴων μορίων β 2. 647ᵇ 31 s 10 στενωτάτοις **D**ς 16 κόλποις ς; cf. u. 8 et 111, 24 19 τῷ **Q** : τοῖς **D**ς 21 ἀπήρξατο A Plat. καὶ : τε Plat. 26 καὶ om **D** 27 δὲ **Q** : δὴ **D**ς 28 ἐπικυκλεῖ **D** : ἐπεισκυκλοῖ ς

ἀπὸ πάντων τῶν στοιχείων, τοῦ δὲ πυρὸς πλείστου μετεί-
ληχεν, ἢ ὅτι πᾶν μὲν τὸ οὐράνιον γένος ἐκ πάντων ἐστί,
τὸ δὲ πλεῖστον αὐτοῦ πύριόν ἐστι; δυνατὸν γὰρ ἑκατέρως
λέγειν, οἷον εἰ λέγοιμεν· πάντα μὲν ἐκ πάντων τῶν γενῶν
τοῦ ὄντος, τὰ δὲ νοητὰ πλείστην ἔχει τὴν ταυτότητα. ἀλλ'
ἆρα μὴ οὕτως, ὥσπερ ὁ τῶν πραγμάτων θεατὴς ὄντως ἐξη-
γήσατο τὴν πλείστην ἰδέαν τοῦ πυρός, ἀντὶ τοῦ πέμπτου
σώματος τὸ πῦρ ἀκουστέον πλείστην ἰδέαν ἔχον, ὡς πολ- F
λοὺς λόγους ὑποδεξάμενον, ὧν ἐστι πλῆρες ἕκαστον τῶν θείων
σωμάτων; ἢ κατὰ τούτων μὲν οὐδένα τῶν τρόπων, ὡς δὲ 274
ἔνιοι λέγουσιν, ὅτι τὰ θεῖα ζῷα συνέστηκε μὲν ἐκ πυρός,
ἀλλὰ διαστατὴν ἔχει καὶ πεπληθυσμένην τὴν οὐσίαν (ἑνο-
ειδὲς γὰρ τὸ νοητόν, πλεῖστον δὲ τὸ σωματικὸν ὡς μεριστόν,
ὡς διαστατόν, ὡς ὄγκον ἔχον), ἤ, ὅπερ ἐστὶ πάντων ἀληθέ-
στατον, εἰς πάσας ἀποβλέψομεν τὰς ἐπιβολὰς καὶ μίαν ἀπὸ
πασῶν ἀλήθειαν θεωρήσομεν; καὶ γὰρ πάντα ἐν οὐρανῷ τὰ
στοιχεῖα θήσομεν, ἀλλ' ἀΰλως ὡς ἐν ὑλαίοις καὶ κατ' αὐ-
τὰς μόνον τὰς ἀκρότητας αὐτῶν· εἰ γὰρ καὶ ἐν τοῖς νοη-
τοῖς ἐστιν εἶδος πυρὸς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος καὶ γῆς, δεῖ
τὸν οὐρανὸν τῆς τετράδος ταύτης πρῶτον μετασχεῖν. προϊ-
οῦσα δὲ ἡ δημιουργία καὶ τὴν ἐσχάτην ὑφίστησι τῶν στοι-
χείων φύσιν τὴν ὄντως οὖσαν ὑλαίαν, καὶ τὴν πλείστην
ἰδέαν τοῖς ἄστροις ἐκ πυρὸς εἶναι δώσομεν· εἰ γὰρ καὶ
πάντα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ ἐπικρατεῖ τὸ πῦρ, διότι καὶ ἐν
τοῖς τῆς γενέσεως στοιχείοις εἴδους ἐπέχει λόγον τὸ πῦρ
πρὸς τὰ ἄλλα στοιχεῖα. δεῖ οὖν ἐν τοῖς θεοῖς πλεῖστον μὲν
εἶναι τὸ πύριον, ἵνα τὸ εἶδος ἐπικρατῇ τῆς ὑποκειμένης B
οὐσίας, ἐλάχιστον δὲ ἐκ τῶν ἄλλων, ὡς ὑποκειμένου τάξιν
ἔχον. ἔστιν οὖν ἐκεῖ καὶ τὸ γήινον ὡς στερεά τις οὐσία
καὶ ἁπτὸς ὄγκος, διὸ καὶ ἀντερείδει τοῖς ὄμμασιν ἡμῶν, καὶ
τὸ πύριον ὡς φωτιστικὸν καὶ εἰδοποιὸν τοῦ ὄγκου καὶ τῆς
διαστάσεως. ἔστι δὲ καὶ τὰ μέσα τούτων ὡς συνεκτικὰ τῶν

Q D (ς)
3 αὐτοῦ **D**ς : αὐτῶν **Q** 6 ἆρα ll. 7s cf. I 6, 32 ss et in Doxographorum indicibus σῶμα 10 τοῦτον ... τὸν τρόπον ll. : em s 12 διάστασιν **D** ἔχει om **Q** 14 prius ὡς om **D**ς 17s κατὰ ταύτας ll. : em s 30 cf. Tim. 45 C

ἄκρων καὶ ἑνοποιά, ἐπικρατεῖ δὲ πάντων τὸ πύριον, ὅτι καὶ τὸ εἶδος τὸ ἐκεῖ διακρατεῖ τὸ ὑποκείμενον καὶ συνέχει καὶ τηρεῖ τὸ αὐτὸ πανταχόθεν καὶ αὐτὸ ζωῆς ὂν πλῆρες καὶ αὐτοκινήτου δυνάμεως· ὥστε καὶ λόγων ἔσται πλῆρες θείων καὶ δημιουργικῶν καὶ εἰς πλῆθος προελήλυθε καὶ διάστασιν, πανταχόθεν ὁρίζον τὸ διαστατὸν καὶ περιέχον τὸν ὄγκον τοῦ σώματος. καὶ οὐ φοβηθησόμεθα τοὺς δεινοὺς τῶν διαλεκτικῶν, οἳ σμικρόν τι μόριον τῆς φύσεως ἰδόντες οἴονται τὸν Πλάτωνα διασύρειν τὸ πῦρ ἀνωφερὲς λέγοντες, τὰ δὲ ἄστρα κυκλοφορητικά· ταῦτα γὰρ οὐκ ἔχει χώραν ἐπὶ τοῦ οὐρανίου πυρός· ὥσπερ γὰρ οὐχ ἡ αὐτὴ κίνησις τοῦ τε νοητοῦ πυρός (ἔστι γὰρ καὶ πῦρ νοερὸν ὁ ἐν τῷ νῷ τοῦ πυρὸς λόγος)
C *καὶ τοῦ σωματοειδοῦς, οὕτως οὐδὲ τοῦ οὐρανίου καὶ τοῦ ὑπουρανίου· κατὰ γὰρ τὴν τάξιν τῶν οὐσιῶν καὶ αἱ κινήσεις συνυπάρχουσι τοῖς πράγμασιν. εἰ δὴ θεῖόν ἐστι πῦρ τὸ τῶν ἄστρων συστατικόν, οὐκ ἔστιν οἷον τὸ ἐνυλότατον τοῦτο καὶ παχύτατον, καὶ εἰ λαμπρότατόν ἐστι καὶ κάλλιστον, τοῦ σκοτεινοῦ καὶ τῇ αἰσχρότητι τῆς ὕλης συμμιγοῦς ἕτερόν ἐστιν· ἡ γὰρ ἐσχάτη ὕλη σκότος ἐστὶ καὶ αἶσχος, τοῦτο δὲ λαμπρότατον καὶ κάλλιστον, ἃ δὴ ἀληθείας ἐστὶ τεκμήρια· τό τε γὰρ ὑπέρλαμπρον διαύγασμα τοῦ φωτὸς αὐτῆς τῆς θείας ἐστὶν εἰκὼν ἀγαθότητος καὶ τὸ τῷ κάλλει διαπρέπον τῆς νοητῆς συμμετρίας ἔνδειγμα. ἄλλο ἄρα τὸ θεῖον πῦρ καὶ ἄλλο τὸ μὴ θεῖον. ἔοικεν οὖν ἐκεῖ μὲν εἶναι τὸ ὄντως πῦρ ἐν τῷ ἀκροτάτῳ τόπῳ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἄστρα εἶναι πύρια ὡς τὸν τόπον εἰληχότα τοῦ πυρός, γῆς δὲ ἐκεῖ τὸ ἀκρότατον εἶναι, γῆ δὲ ἀνάπαλιν ἐνταῦθα μὲν εἶναι ἡ ὅλη, πυρὸς δὲ τοῦ ἐσχάτου μετέχειν, ὡς ἦν δυνατὸν γῆν οὖσαν, τοῦ γηινωτάτου καὶ παχυτάτου, καθάπερ καὶ τὸ ἐκεῖ πῦρ γῆν εἶχε τὴν ἀκρότητα τῆς γῆς, κρατοῦντος καὶ ἐκείνου τοῦ λόγου πάντως, ὃν Πτολεμαῖος καὶ Πλωτῖνος* [enn.
D 2, 2, 1] *ἐξέφηναν, πᾶν σῶμα ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὂν ἢ μένειν ἢ κυκλοφορεῖσθαι, τὸ δὲ ἀνωφερὲς ἢ κατωφερὲς τῶν*

Q D (ς)

2 secundum τὸ del? 11 *νοητοῦ* : *νοεροῦ* ci s 28 *μετέχει* **QD** : em ς 31 cf. II 11, 27

μὴ ἐν οἰκείοις ὄντων εἶναι τόποις τὸν οἰκεῖον καταλαβεῖν ἐφιεμένων. ὥστε καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὂν ἢ μένοι ἂν ἢ κυκλίζοιτο, κἂν ᾖ πύριον καὶ ἀνωφερές, ἐν ἀλλοτρίῳ τόπῳ πάντως ἐστί. καὶ οὐκ ἀπιστητέον τοῖς θεολόγοις καὶ ἐν οὐρανῷ τὴν ἐμπύριον οὐσίαν τιθεμένοις· πολλὰ γὰρ εἴδη πυρός. ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν λέγειν ἁπλῶς, ὅτι πέμπτον ἐστὶ σῶμα τὸ οὐράνιον, οὐδέν ἐστι περὶ αὐτοῦ διασαφεῖν πλὴν ὅτι τῶνδε τῶν στοιχείων ἕτερον, ὁ δέ γε Πλάτων καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνέπτυξεν, ἀπολείπων καὶ ἐν ἐκείνοις τὰς τῶν στοιχείων ἀκρότητας. τὸν οὖν συλλογισμὸν ἐλεγκτέον τῶν οἰομένων ἐλέγχειν τὸν Πλάτωνος λόγον περὶ τῶν ἄστρων ὡς τὴν πλείστην ⟨ἰδέαν⟩ ἐκ πυρὸς ἐχόντων, ⟨ὡς⟩ οὐ συγχωροῦσι τῇ ἑτέρᾳ προτάσει τῇ λεγούσῃ τὸ πῦρ ἀνωφερές· οὐ γὰρ δεῖ χαρακτηρίζειν αὐτοῦ τὴν φύσιν ἐκ τοῦ παρὰ φύσιν ἔχοντος καὶ ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν ἰόντος, ἀλλ' ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν ἔχοντος· τοιοῦτον δὲ τὸ ἢ μένον ἢ κυκλιζόμενον.

Τῷ δὲ παντὶ προσεικάζων εὔκυκλον ἐποίει [40 A]. E

Ἕκαστον τῶν μερῶν διττὴν ἔχει τὴν ὁμοίωσιν, τὴν μὲν πρὸς τὴν οἰκείαν ὁλότητα, τὴν δὲ πρὸς τὸ παράδειγμα τῆς ὅλης αὐτοῦ σειρᾶς· τὰ μὲν γὰρ ὅλα μίαν, ὡς εἰς τὸ παράδειγμα τὸ ἑαυτῶν ἀνηρτημένα, τὰ δὲ μέρη διπλῆν, καὶ πρὸς τὸ ὅλον καὶ πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ὁλότητος. οὕτω καὶ ἡ μερικὴ ψυχὴ πρός τε τὴν ὅλην ὁμοιοῦται ψυχὴν καὶ πρὸς τὸν νοῦν, ἡ δὲ ὅλη καὶ μία πρὸς τὸν ἕνα νοῦν καὶ ὅλον, καὶ ἡ μὲν ὅλη φύσις πρὸς τὴν ψυχήν, ἡ δὲ μερικὴ πρός τε τὴν ἑαυτῆς ὁλότητα καὶ πρὸς τὴν ψυχήν. κατὰ ταῦτα δὴ οὖν καὶ τῶν ἄστρων ἕκαστον ἀπεικάζεται τῷ τε παντὶ κόσμῳ καὶ τῷ οἰκείῳ παραδείγματι, καὶ ἡ ὁμοίωσις διάφορος· ἐκείνῳ μὲν γὰρ κατὰ τὴν οὐσίαν ὅλην ὁμοιοῦται, τούτῳ δὲ καὶ κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν κίνησιν· δημιουργεῖται γὰρ εὔκυκλον, ὥσπερ καὶ ὁ κόσμος ἐστὶ σφαιροειδής· πρώ-

Q D (ς)

1 ⟨τῶν⟩ τὸν? 3 κἂν i. *et, si*, nisi ἤ, ἂν uel ⟨ἀλλ'⟩ ἐὰν scrib. 7 cf. p. 113, 7 s 10 ad ἐν ἐκείνοις cf. p. 117, 2 12 ⟨ἰδέαν⟩: οὐσίαν **D**ς 15 καὶ ἐπὶ — 16 ἔχοντος om **D** 21 αὐτοῦ ll. 26 ἡ δὲ — 27 ψυχήν om **D** 31 καὶ κατὰ τὴν **D**ς

τως γὰρ σφαῖρα τὸ πᾶν ὡς ἐν αἰσθητοῖς. δι' αὐτοῦ δὲ
τούτου μιμεῖται καὶ τὸν δημιουργὸν καὶ τὸ παράδειγμα τὸ
νοητόν· ἑκάτερον γὰρ αὐτῶν εἰς ἑαυτὸ συννεῦον ὑφίστησι
τὸ ἐμφανὲς τοῦτο ζῷον, ἡ δὲ ἐκεῖ σύννευσις συνέπλεξε κἀν-
ταῦθα τῷ κύκλῳ τὸ εὖ, διότι πᾶσαν ἀπετυπώσατο κατὰ
F δύναμιν τοῦ παραδείγματος τὴν ἰδιότητα τὸ γεγονός. ταῦτα
μὲν οὖν περὶ τούτων. Δι' ἣν δὲ αἰτίαν καὶ τῷ παντὶ
προσόμοιον γέγονε τὸ μέρος, εἰ θέλοιμεν ἀναζητεῖν, οὐκ
ἀπορήσομεν λόγων· οὐ γὰρ ἐπὶ πάντων τοῦτο συμβαίνειν
δυνατόν· οὐδὲ γὰρ τῷ ὀφθαλμῷ τὸ ὁμοιοσχήμονι γενέσθαι
πρὸς τὸ ὅλον ἄριστον, οὐδὲ ἐπὶ καρδίας οὐδὲ ἐπὶ κεφαλῆς
ἀληθὴς ὁ λόγος, ἀλλ' ὅταν μὲν ἡ ὁλότης πρὸ τῶν μερῶν ᾖ,
δυνατὸν ὁμοιοῦσθαι τὰ μέρη πρὸς τὸ ὅλον καὶ τὸ ἀγαθὸν
αὐτοῖς ὑπάρχειν διὰ τῆς ἀφομοιώσεως ταύτης, ὅπου δὲ ἡ
275 ὁλότης ἐκ τῶν μερῶν ἐστιν, ἐνταῦθα οὐκέτι τὸ μέρος
ὁμοιούμενον πρὸς τὸ ὅλον ἔχει τὸ εὖ. τοιοῦτον δὲ τὸ πᾶν·
ὅλον γάρ ἐστι πρὸ τῶν μερῶν καὶ συμπληροῦται τοῖς μερι-
κοῖς γένεσι τῶν ζῴων κατὰ τὸ τρίτον τῆς ὁλότητος εἶδος,
ὥσπερ καὶ πρότερον εἴπομεν [p. 97s], ἐπεὶ καὶ τὸ αὐτο-
ζῷον ὅλον ἐστὶ καὶ παντελὲς ὡς μονάς, περιέχει δὲ καὶ
πάντα τὰ νοητὰ ζῷα διὰ τῆς εἰρημένης τετράδος.

*Τίθησί τε εἰς τὴν τοῦ κρατίστου φρόνησιν ἐκεί-
νῳ ξυνεπόμενον, νείμας περὶ πάντα κύκλῳ τὸν οὐ-
ρανόν, κόσμον ἀληθινὸν ἐν αὐτῷ πεποικιλμένον
εἶναι καθ' ὅλον* [40 A].

Περὶ τῆς θέσεως ἐνταῦθα διαλέγεται τῶν ἄστρων, ὅτι
τῇ ταὐτοῦ περιφορᾷ κύκλῳ πανταχόθεν ἐντέθειται καὶ ὅτι
περιστέφει τὸν οὐρανόν, ὡς ἡ ποίησίς φησιν, ἄλλων
κατ' ἄλλην τάξιν τεταγμένων καὶ ποικιλίαν θαυμαστὴν παρ-
εχομένων. εἰ δὲ καὶ τοῦδε μειζόνως ἐθέλοις λέγειν, ἐντίθησι
τὰ ἄστρα τῇ θείᾳ ψυχῇ τῆς ἀπλανοῦς, ψυχώσας αὐτὰ δη-
B λαδὴ καὶ δοὺς αὐτοῖς ζωὴν οἰκείαν καὶ νοῦν. οὕτω δὲ καὶ

QD(ς)
6 πράγματος Q 8 οὐκ — 10 δυνατόν om D 11s ter οὐδὲ ll.: fort. οὔτε scrib. 14 ὑπάρχει D ς 22ss cf. p. 60, 10ss 24 ἐν : ἐπ' 𝔗F Plat. : om *ς Plat. 28 περιστρέφει D 32 δὲ QD : δὴ ς

τὰ πλανώμενα ἐνετίθει ταῖς περιφοραῖς, ἃς ἡ θατέρου περίοδος ᾔειν, ὡς εἴρηται ἐν ἐκείνοις [38C]· *θεῖα γὰρ ὄντα ζῷα δεῖ καὶ ψυχὴν ἔχειν νοερὰν καὶ νοῦν θεῖον· ὅτι γὰρ οὐχ ὑπὸ τῆς τοῦ ὅλου ψυχῆς ψυχοῦται μόνης, ἀλλὰ καὶ ἰδίαν ἔχει τὴν ἐφεστῶσαν ἕκαστον, μάθοιμεν ἂν συννοήσαντες, ὅτι καὶ τῶν ἐνταῦθα ζῴων κρείττονά ἐστιν ὅσα μετὰ τῆς ὅλης καὶ ὑπὸ ἰδίας ψυχοῦται ψυχῆς* ⟨*τῆς*⟩ *ἐλλαμπούσης ζωήν, οἷον ἄνθρωπος, ἢ ὅσα ὑπὸ τῆς ὅλης μόνης, οἷον τὰ ἔσχατα τῆς δημιουργίας, τὰ μὲν διχόθεν σῳζόμενα, τὰ δὲ μόλις ἀπὸ τῆς ὅλης. εἰ δὲ τοῦτ' ἀληθὲς καὶ τὰ οὐράνια κρείσσονα τῶν ἡμετέρων σωμάτων, μειζόνως ἐκεῖνα* ⟦*ἂν*⟧ *ψυχοῦται μετὰ τῆς κοσμικῆς καὶ ὑπὸ ἰδίας ἕκαστα ψυχῆς, ἐπεὶ καὶ εἰ ἔοικε τῷ ὅλῳ οὐρανῷ, ἐν ᾧ ἐστι, κυκλοφορητικά ἐστι. εἰ δὲ τοῦτο, κύκλῳ πάντα κινεῖται περὶ τὰ κέντρα τὰ ἑαυτῶν. εἰ δὲ τοῦτο, πᾶσα δὲ κίνησις ἀίδιος ἴδιον ἔχει καὶ τὸ κινοῦν αἴτιον καὶ ὅσα τὰ ἰδίως κινούμενα, τοσαῦτα καὶ τὰ κινητικὰ αἴτια, φησὶν Ἀριστοτέλης, ἀνάγκη καὶ ψυχὰς εἶναι τοῖς ἄστροις ἰδίας ἐφεστώσας τὰς κινούσας, καὶ εἰ μὲν τεταγμένως κινοῦσι, νοεράς, εἰ δ', ὃ μὴ θέμις εἰπεῖν ἐπὶ θείων* C *σωμάτων, ἀλόγους· ὧν ὄντως ἀλόγων ὄντων ἕκαστον ἀνάγκη τῶν ἄστρων ἰδίαν ἔχειν ἐπιβεβηκυῖαν θείαν ψυχήν, καὶ διὰ μὲν τῶν ἐν αὐτοῖς οὐσῶν ψυχῶν συνάπτεσθαι πρὸς τὴν ὅλην ψυχήν, διὰ δὲ τοῦ νοῦ πρὸς τὸν ὅλον ἡνῶσθαι νοῦν· ὅπου γὰρ καὶ τοῖς θνητοῖς μέτεστι λόγου καὶ νοῦ, τί χρὴ περὶ αὐτῶν νομίζειν τῶν θείων σωμάτων; ἐντέθειται οὖν διὰ τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ταὐτοῦ φορᾶς, ἣν 'κρατίστην' εἰκότως ἐκάλεσεν ὡς κρατοῦσαν πασῶν τῶν περιφορῶν καὶ πάσας αὐτὰς νοερῶς συνελίσσουσαν· ὥσπερ γὰρ τὸ τῶν ἄστρων γένος περιάγεται ὑπὸ τῆς ὅλης φορᾶς, οὕτω δὴ καὶ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν περιέχονται ὑπὸ τῆς μιᾶς ψυχῆς τῆς ταὐτοῦ κυκλήσεως καὶ οἱ νόες ὑπὸ τοῦ νοῦ· καὶ γὰρ αὖ καὶ δεῖ μετὰ τὴν μονάδα τὴν ἐξῃρημένην*

Q D (ς)

1 *ἃς* s : *ἣν* ll. 2 ss cf. p. 126, 31 s 8 *οἷον* ⟨*ὁ*⟩? 12 *εἰ* om **D**ς 13 *ἐστι* **Q** : *ὄντα* **D**ς 14 *κύκλῳ* — 15 *τοῦτο* om **D** 15 *ἴδιον* **Q** : *ἀίδιον* **D**ς 16 *ἀιδίως* ς 17 possis ⟨*καθά*⟩ *φησιν* | cf. Arist. phys. *θ* 4 ss 18 nolui *ἰδίως* propter u. 5 20 *ὧν* — *ὄντων* om **D**ς 31 *κυκλώσεως* **D**ς

εἶναι καὶ τὴν συντεταγμένην μονάδα τῷ πλήθει. μονάδος οὖν ἐξῃρημένης οὔσης τῆς πρωτίστης τῶν τεττάρων ἰδεῶν τὸ τῶν ἄστρων πλῆθος ἀπ' ἐκείνης προϊὸν ὑπὸ συντεταγμένης περιέχεται μονάδος τῆς ἀπλανοῦς. ὁμοίως δὲ καὶ καθ' ἑκάστην τῶν οὐρανίων σφαιρῶν ἡ μὲν ὅλη σφαῖρα μονάδος D *ἔχει λόγον, οἱ δὲ κοσμοκράτορες ἡγεμόνες εἰσὶ τοῦ καθ' ἑκάστην πλήθους· ἔστι γὰρ καθ' ἑκάστην ἀριθμὸς ἀνὰ λόγον τῷ τῶν ἄστρων χορῷ συνυφεστὼς ταῖς οἰκείαις περιφοραῖς.*

εἰ δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἀπλανῶν μία μονὰς ἡ ὁλότης αὐτῶν, ἐπὶ δὲ τῶν πλανωμένων ἔστι μὲν καὶ ἡ ὁλότης, ἔστι δὲ καὶ τῶν πλανωμένων ἕκαστος ἡγεμών, οὐ θαυμαστόν· ὡς γὰρ ποικιλωτέρα τῶν θατέρου περιφορῶν ἡ κίνησις, οὕτω καὶ τὰ ἡγεμονοῦντα πλείω· καὶ γὰρ τὸ πλῆθος μᾶλλον προελήλυθεν. ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὸ σελήνην ἔτι πλείους οἱ ἡγεμόνες· αἱ γὰρ ἐν οὐρανῷ μονάδες ἀριθμοὺς ἀπογεννῶσιν ἀνὰ λόγον αὐταῖς. ἀλλ' οὖν, ὅπερ ἐλέγομεν, ἡ ψύχωσις τῶν ἄστρων ἐντίθησι μὲν αὐτὰ ταῖς οἰκείαις ψυχαῖς, συνάπτει δὲ καὶ πρὸς τὴν ὅλην ψυχὴν τῆς ταὐτοῦ φορᾶς, ἀνάγει δὲ καὶ ἐπὶ τὴν κοσμικὴν ψυχήν, ἐνιδρύει δὲ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ παράδειγμα τὸ νοητόν, ὃ καὶ διαφερόντως ὁρῶν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος τὴν τοῦ κρατίστου φρόνησιν ἐν τῷ παραδείγματι τίθεται.

κόσμος δὲ ἀληθινὸς ἡ ἀπλανὴς γέγονε, διότι κυριώτερόν ἐστιν αὕτη κόσμος ἢ τὸ ὑπὸ σελήνην ἀλλοτρίας διατάξεως E *ἀεὶ δεόμενον καὶ συνεχῶς μεταβαλλόμενον. καὶ πεποικιλμένος οὕτω κόσμος, ὡς τὴν νοερὰν ποικιλίαν ἀποτυπωσάμενος καὶ οἷον ἄνθη περὶ αὐτὸν ἐνοειδῆ καθ' ὅλον ἑαυτὸν ὑποδεξάμενος μιμούμενα τῶν οὐρανίων παραδειγμάτων τὸ κάλλος. οἰκεῖον δὲ αὐτῷ καὶ τὸ 'νεῖμαι' καὶ τὸ 'κύκλῳ νεῖμαι'· τὸ μὲν γὰρ τὴν νοερὰν σημαίνει διανομήν, τὸ δὲ τὴν τάξιν τὴν δημιουργικήν· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ οἱ θεολόγοι τὴν Εὐνομίαν ἐπέστησαν τῇ ἀπλανεῖ, τὸ ἐν αὐτῇ πλῆθος διακρίνουσαν καὶ ἕκαστον ἐπὶ τῆς οἰκείας διατη-*

Q D (ς)

1 *εἶναι* ς : om **QD** 15 *αὐταῖς* ll. 23 an *αὐτή*? 26 *αὐτὸν* ll. 28 *αὐτῷ* **Q** : *αὐτῶν* ς : *αὐτῆς* **D** 30 ss cf. Hes. theog. 901—909 Orph. hymn. 43. 60. 62. 76 frg. 140 (in Tim. I 333, 4)

ϱοῦσαν ἀεὶ τάξεως. διὰ τοῦτο δὲ ἄϱα καὶ τὸν Ἥφαιστον ὑμνοῦντες τοῦ οὐϱανοῦ ποιητὴν συνάπτουσιν αὐτῷ τὴν Ἀγλαΐαν ὡς ἀγλαΐζοντι πάντα τὸν οὐϱανὸν διὰ τῆς τῶν ἄστϱων ποικιλίας. καὶ πάλιν τῷ μὲν πλανωμένῳ τὴν ⟨μὲν⟩ Δίκην ἐφιστᾶσι τῶν Ὡϱῶν ὡς ὀφείλουσαν τὴν ἀνωμαλίαν κατὰ λόγον εἰς ὁμαλότητα πεϱιάγειν, τὴν δὲ Θάλειαν τῶν Χαϱίτων ὡς τὰς ζωὰς αὐτῶν ἀειθαλεῖς ἀποτελοῦσαν, τῷ δὲ ὑπὸ σελήνην τὴν μὲν Εἰϱήνην ὡς τὸν πόλεμον τῶν στοιχείων ἐξιωμένην, τὴν δὲ Εὐφϱοσύνην τῶν Χαϱίτων ὡς ἑκάστοις ἐνδιδοῦσαν ῥαστώνην τῆς κατὰ φύσιν ἐνεϱγείας. F

Κινήσεις δὲ δύο πϱοσῆψεν ἑκάστῳ, τὴν μὲν ἐν ταὐτῷ κατὰ ταὐτὰ πεϱὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ ταὐτὸν ἑαυτῷ διανοουμένῳ, τὴν δὲ εἰς τὸ πϱόσθεν, ὑπὸ τῆς ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου πεϱιφοϱᾶς κϱατουμένῳ· τὰς δὲ πέντε κινήσεις ἀκίνητον καὶ ἑστώς, ἵνα ὡς ὅτι μάλιστα αὐτῶν ἕκαστον γένοιτο ὡς ἄϱιστον [40AB].

Ὁ πεϱὶ τῆς κινήσεως λόγος ἑπόμενός ἐστι τῷ πεϱὶ τῆς ψυχώσεως· διότι γὰϱ ἕκαστον τῶν ἄστϱων ἐψύχωται, διὰ τοῦτο καὶ κίνησιν οἰκείαν ἔλαχεν· ἀϱχὴ γὰϱ ἡ ψυχὴ κινήσεως. ἔτι δὲ συνήϱτηται τῇ πεϱὶ τοῦ σχήματος θεωϱίᾳ· τὸ 276 γὰϱ οἰκεῖον ἔχον σχῆμα κυκλικὸν καὶ τοῦτο παϱαδεξάμενον ἀπὸ τῆς δημιουϱγικῆς αἰτίας ἀνάγκη καὶ ἐνέϱγειαν ἔχειν οἰκείαν τῷ σχήματι καὶ κυκλικὴν φοϱάν· πᾶν μὲν γὰϱ σῶμα φυσικὸν κινεῖται καθ' αὑτὸ καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός, ἐπείπεϱ ἡ φύσις ἀϱχὴ κινήσεως καὶ μεταβολῆς, ἐν ᾧ ἐστι πϱώτως καθ' αὑτὸ καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός. τὸ δὲ ἀστϱῷον σῶμα πάσας μὲν τὰς ἄλλας κινήσεις ἀκίνητόν ἐστιν ἅτε τὸν πάντα χϱόνον ἀίδιον ⟨ὄν⟩, μόνην δὲ τὴν κατὰ τόπον ἐπιδέχεσθαι δυνατόν, καὶ ταύτης τὴν κυκλικήν, ὡς ἐν τῷ ἑαυτοῦ τόπῳ κινούμενον. ἔτι δέ, ὃ καὶ πϱότεϱον ἔφην [p. 117, 10ss],

Q D

5 ὁϱῶν **D** 12 de ταὐτὰ cf. p. 121, 8 ταὐτὸν (cf. p. 121, 10. 12): τὰ αὐτὰ Plat. 12ss ad uerborum distinctionem cf. p. 121, 6ss ad πϱόσθεν cf. p. 121, 18 14 φοϱᾶς p. 121, 20s 15 ἑστὼς (ἑστῶς **Q**) Procl. cum Plat. ll. praeter A𝔗, qui ἑστὸς 19s cf. Arist. de anim. β 1. 412 ᵇ16s 25s cf. Arist. phys. β 1. 192 ᵇ21ss de cael. γ 5. 304 ᵇ13s al. 29 an δύναται?

πῶς τῆς αὐτῆς οὐσίας ἔσται τῷ ὅλῳ οὐρανῷ μὴ ὂν κυκλοφορητικὸν κατὰ δή τινα κίνησιν ἰδίαν; πῶς δὲ μιμήσεται τὸ πᾶν ἄλλως ἢ περὶ τὸ ἑαυτοῦ κέντρον φερόμενον; ἀνάγκη ἄρα καὶ τὰ ἄστρα διττὰς κινεῖσθαι κινήσεις, τὴν μὲν καθ' αὑτὰ περὶ τὸ ἑαυτῶν κέντρον, τὴν δὲ μετὰ τῆς ἑαυτῶν ὁλό- B *τητος. τίνες οὖν αὗται αἱ δύο κινήσεις; ἄλλοι γὰρ ἄλλας λέγουσιν, οἱ μὲν σωματικὰς ἀμφοτέρας, οἱ δὲ τὴν μὲν ψυχικήν, τὴν δὲ σωματικήν. κάλλιον δὲ καὶ τὴν ψυχικὴν κίνησιν καὶ τὴν σωματικὴν διττὴν ποιεῖν· καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ τῶν θείων τούτων ζῴων οἰκείαν ἔχει ζωὴν καὶ δι' οἰκείας ἐνεργείας συνῆπται τοῖς νοητοῖς καὶ ἔτι τῇ ὅλῃ συμπεριάγεται ψυχῇ, διότι δὴ ἐπὶ τῶν θείων τὰ οἷον μέρη καὶ τὰς ἑαυτῶν ἐνεργείας ἐνεργεῖ καὶ μετὰ τῶν ὅλων. ἥ τε οὖν ψυχὴ κινεῖται διχῶς καὶ τὸ σῶμα περί τε τὸ ἑαυτοῦ κέντρον περιάγεται μιμούμενον τὴν ἰδίαν ἐνέργειαν τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς καὶ τὸν ἑαυτοῦ νοῦν καὶ τὴν εἰς τὸ πρόσθεν φέρεται φορὰν τῆς ἀπλανοῦς, μιμούμενον τὴν τῆς ψυχῆς πρὸς τὴν ὁλότητα τὴν ἑαυτῆς συνεργίαν καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ νοῦ τὴν εἰς τὸν ὅλον ἐνίδρυσιν. ἐπ' ἀμφοτέρων ἄρα τὸ διπλοῦν τῆς κινήσεως ληπτέον, τῆς τε ψυχῆς τῆς ἀστρῴας καὶ τοῦ σώματος· καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ μάλιστα τὰ αὐτὰ φρονεῖ περὶ τῶν αὐτῶν καὶ ἀεὶ ὡσαύτως νοεῖ καὶ εἰς τὸ πρόσθεν κινεῖται τῇ ὁλότητι τῇ ἑαυτῆς ἑπομένῃ, διότι θειοτέρας μεταλαγχά-* C *νουσα δυνάμεως ἐπ' αὐτὴν ἀνατρέχει τὴν ἀκρότητα τῶν νοητῶν, ἣν εἴποι τις ἂν ἡγουμένων τάξιν ἔχειν καὶ ἔμπροσθεν εἶναι τῆς ψυχῆς ὡς νοουμένην τε καὶ ὁρωμένην ὑπ' αὐτῆς, οὕτω καὶ τοῦ Σωκράτους ἐν Πολιτείᾳ* [X 614 C] *διελόντος ἐπὶ τῶν σημείων τῶν περιαπτομένων ταῖς ψυχαῖς ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν, ὡς σημαίνοντα τὸ ἐπὶ νοῦν καὶ ἐπὶ φύσιν στέλλεσθαι τὰς ψυχάς. τὸ δὲ σῶμα κινεῖται μὲν ἐπὶ τὰ ἡγούμενα μετὰ τῆς ὅλης περιφορᾶς, ἔχει δὲ καὶ ἰδίαν κίνησιν αὐτὴν ἀφ' ἑαυτῆς ὁρμωμένην καὶ φέρουσαν ἴνδαλμα τῆς διανοητικῆς ἐνεργείας καὶ τῆς νοερᾶς καὶ διαιωνίου*

QD (ς)
1 *ἔσται* scil. *τὸ ἀστρῷον σῶμα* 14 *κινεῖται* **D**ς : *ἐνεργεῖται* **Q** *τε* om **D** 29 *σημαίνοντος* **D** 30 *δὲ* : *τε* ll. 31 *ἰδίαν* s : *ἀιδίαν* ll.

κινήσεως, ⟨καὶ⟩ διὰ μὲν τὸ ἐν ταὐτῷ τὴν αὐτὴν ἔχει πρὸς τὸ ὅλον, διὰ δὲ τὸ περὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ διανοεῖσθαι πρὸς τὸ αὐτὸ τέλος ἀεὶ τέτακται καὶ τῆς αὐτῆς μετέχει ψυχῆς καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ἔστραπται νοῦν.

Δεῖ τοίνυν καὶ τῶν λέξεων ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν ἑπομένην τοῖς δόγμασι τούτοις τὸν τρόπον τοῦτον. ἑκάστῳ τῶν ἄστρων δύο δέδωκε κινήσεις, τὴν μὲν ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ ταὐτά, ταύτην λέγοντας τὴν περὶ τὸ οἰκεῖον κέντρον τοῦ ἄστρου, καὶ ὑποστίξαντας ἐπάγειν περὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ D *ταὐτὸν ἑαυτῷ διανοουμένῳ (δέδωκε γὰρ τὴν σωματικὴν τὴν περὶ τὸ οἰκεῖον κέντρον ἑκάστῳ δεδωκὼς καὶ τὴν ψυχικὴν ἀεὶ ταὐτὸν ἑαυτῷ διανοουμένῳ), ταύτην λέγοντας τὴν ψυχικὴν διανοητικὴν οὖσαν τῶν ὄντων ἀεί* [[*δῆλον*]] *(τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ περὶ τῶν αὐτῶν καὶ ταὐτόν· οὐ γὰρ ἄλλοτε ἄλλα διανοεῖται περὶ τῶν αὐτῶν, ἅπερ ἡμεῖς πάσχομεν ἢ ἀφιστάμενοι τῶν νοουμένων ἢ οὐ τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν διανοούμενοι)· καὶ αὖθις ἐπὶ τῆς λοιπῆς τὴν δὲ εἰς τὸ πρόσθεν, ⟨ταύτην⟩ λέγοντας τὴν σωματικήν, καθ' ἣν ὅλον ἐκ τόπου μέτεισιν· εἶθ' ὑποστίξαντας ἐπιφέρειν ὑπὸ τῆς ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου φορᾶς κρατουμένῳ, ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου φορᾶς λέγοντας τὴν κίνησιν τοῦ ταὐτοῦ κύκλου τῆς ὅλης ψυχῆς, ὑφ' ἧς κρατουμένη καὶ ἡ ἑκάστου τῶν ἄστρων ψυχὴ καὶ μιμουμένη κινεῖται εἰς τὸ ἑαυτῆς πρόσθεν, ὅπερ ἐστὶ τὸ ὄντως ⟨ὄν⟩, συναγομένη ταῖς ἐκείνης νοεραῖς ἐνεργείαις καὶ συνεξομοιοῦσα ἑαυτὴν ταῖς περιόδοις αὐτῆς ταῖς θείαις. ὅτι δὲ ἡ εἰς τὸ πρόσθεν κίνησις μόνοις ὑπάρχει τοῖς ὅλοις μεθισταμένοις τόπον ἐκ τόπου, δῆλον· ὥστε τὰ μὲν ἄστρα κινοῖτ' ἂν εἰς τὸ πρόσω, ἡ δὲ ἀπλανὴς οὐκέτ', ἀλλὰ κύκλῳ μόνον, οὕτω δὲ καὶ τὰ πλανώμενα, οὐκέτι δὲ ⟨αἱ σφαῖραι⟩ αἱ πλανώμεναι. Πάλιν* E *τοίνυν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κινήσεων τὴν τάξιν τῶν πραγ-*

Q D (ς)

1 ⟨*καὶ*⟩ : ⟨*ἢ*⟩ ci s *ἐν* om **D** 10 *δέδωκε γὰρ* — 12 *διανοουμένῳ* om ς : caue ne glossema sit 13 ne *τῶν ὄντων ἀεί* quidem sana esse censeo 20 *ὑπὸ* **Q** : *ἐπὶ* **D**ς 23 *κινεῖται* — 24 *συναγομένη* om **D** 24 *ὄν* ins s 30 *σφαῖραι* subintellexit s 31 *τάξιν ἐκ τῶν* **D**ς

μάτων κατίδωμεν· μονοειδὴς μὲν γάρ ἐστι κίνησις ἡ τοῦ παντός, δυοειδὴς δὲ ἡ τῶν ἀπλανῶν, πολυειδὴς δὲ καὶ ἀόριστος ἡ τῶν ὑπὸ σελήνην, ἐπεὶ καὶ τῶν πλανωμένων ἑκάστη μονοειδῆ κινεῖται κίνησιν, ἀλλ' ἡ σύμμιξις τῶν πολλῶν περιόδων, τῆς τε οἰκείας ἑκάστης καὶ τῆς μετὰ τοῦ ἀπλανοῦς, ποικίλην ἀπεργάζεται τὴν φοράν· ἔδει γὰρ ἐν τῷ οὐρανῷ προειλῆφθαι τῆς ποικιλίας αἰτίαν καὶ τῆς ἐναντιώσεως τὰς ἀρχάς· ἢ πῶς περιέξει τὴν γένεσιν ὁ οὐρανός, πῶς δὲ ποδηγετήσει τὴν μεταβολὴν τῶν ὑπὸ σελήνην στοιχείων μὴ περιέχων ἐν ἑαυτῷ τὴν τῆς ἐναντιώσεως ⟨ἀρχήν⟩; ἐπειδὴ δὲ ἄυλος ὡς ἐν αἰσθητοῖς ἐστιν, οὐ μάχεται τὰ ἐναντία ἐν αὐτῷ οὐδὲ στασιάζει πρὸς ἄλληλα, συνυπάρχει δὲ ἀλλήλοις, καὶ τὸ αὐτὸ κινεῖται τὰς διττὰς περιφορὰς καὶ οὐ τὴν μὲν καθ' αὑτό, τὴν δὲ κατὰ συμβεβηκός, εἰ δεῖ τὸ δοκοῦν λέγειν, ἀλλ' ἀμφοτέρας καθ' αὑτό· τί γάρ ἐστιν ἐκεῖ συμβεβηκὸς ἁπάντων ἀύλων ὄντων καὶ πάντων ἐκ τῆς ὅλης δημι-
F *ουργίας ὑφισταμένων; καὶ τὸ σχῆμα οὖν οὐσιῶδες ἐκεῖ καὶ ἡ κίνησις. ἐπειδὴ δ' οὖν ἄυλός ἐστι (ταύτην λέγω τὴν ὕλην τὴν ἀνέδραστον καὶ νόθον κάλλος κεκτημένην, αἶσχος δὲ οὖσαν αὐτήν), ὁ οὐρανὸς καὶ τὰς ἐναντίας κινήσεις ἅμα συνείληφεν· ἔξω γὰρ ὄντα τῆς ὕλης ταύτης τῆς οὐδὲν στεγούσης τὰ ἐναντία σύνδρομά ἐστι καὶ ἥνωται ἀλλήλοις, ἐν δὲ τῇ ὕλῃ μάχεται μὴ δυναμένῃ καταδέξασθαι διὰ τὴν αὐτῆς ἀσθένειαν τὴν ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν παρουσίαν. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν κινήσεων εἰρήσθω. Ποίας δὲ πέντε κινή-*
277 *σεις ἀφεῖλε τῶν ἀπλανῶν; ⟨ἢ⟩ πρόδηλον, ὅτι τὴν ἄνω καὶ κάτω καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ὀπίσω καὶ τὴν ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἐπ' ἀριστερά· τῆς μὲν γὰρ ἀπλανοῦς τὰς ἓξ ἤδη πρότερον* [34A] *ἀφεῖλε, τοῖς δὲ ἄστροις τὴν εἰς τὸ πρόσθεν δέδωκεν, ἵνα καὶ τὴν τοῦ ὅλου κινῆται κίνησιν, τοῖς δὲ πλάνησιν οὐ τὴν εἰς τὸ πρόσθεν μόνην, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰς τὰ ἑπόμενα· κατὰ γὰρ*

Q D (ς)

3 *ἡ* ς : om **QD** 7 priore loco ⟨*τὴν*⟩ *τῆς*? *αἰτίας* **D** quo probato ⟨*τὰς*⟩ *αἰτίας* scripseris 8 *ὁ* om **D** 10 ⟨*ἀρχήν*⟩ : *αἰτίαν* ins ς 13s cf. p. 119, 26 18s cf. Tim. 52AB 21s cf. Tim. 78A 23 *τῇ ὕλῃ ταύτῃ* **D**ς 23s *αὐτῆς* ll. 26 *ὅτι τὴν* ς : *ὅτι τῶν* **QD** 29 *πρόσθε* **Q**

ταύτην καὶ πλανᾶσθαι λέγεται μόνην. εἰ δὲ ἣν πρότερον ἐκάλεσεν [36 C] ἐπὶ δεξιά, ταύτην νῦν εἰς τὸ πρόσθεν ἐπωνόμασεν, οὐ δεῖ θαυμάζειν· ἐπὶ δεξιὰ μὲν γάρ ἐστιν ὡς πρὸς τὴν ὅλην περιφοράν, εἰς τὸ πρόσθεν δὲ ὡς πρὸς τοὺς ἀστέρας. καὶ ἔοικεν ὡς μὲν εἷς κόσμος μίαν ἔχειν κίνησιν τὴν περὶ νοῦν καὶ φρόνησιν μάλιστα οὖσαν καὶ τῶν ἓξ μηδεμίαν, ὡς δὲ διῃρημένος εἰς ἀπλανὲς καὶ πλανώμενον τὴν ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἐπ' ἀριστερὰ διὰ τὴν διττὴν περιφοράν, ὡς δὲ ἔχων μερικὰ ζῷα ἀπλανῆ καὶ πλανώμενα καὶ τὴν εἰς τὸ πρόσθεν κίνησιν καὶ τὴν εἰς τὰ ὀπίσω, τὴν μὲν ἐπὶ τῶν ἀπλανῶν, τὴν δὲ ἐπὶ τῶν πλανωμένων. καὶ ἔοικεν, ὡς ἐκ τούτων ἀπομαντεύεσθαι δυνατόν, ἕκαστον τῶν B ἀπλανῶν κινεῖν ὁμοίως τῇ ἀπλανεῖ περὶ τὸ ἑαυτοῦ μὲν κέντρον, ἀλλ' ὡς ἐπὶ δυσμὰς κυκλούμενον· οὕτω γὰρ καὶ ὑπὸ τοῦ ὅλου κινούμενος ἕκαστος εἰς τὸ πρόσω ἑαυτοῦ κινήσεται· ἐφ' ὃ γὰρ ἡ κατὰ φύσιν ἑκάστου κίνησις, τοῦτό ἐστιν ἑκάστου πρόσω. τὸ οὖν ἐφ' ὃ τῆς ἑκάστου κυκλήσεως τοῦτό ἐστι τὸ ἐπὶ δύσιν, ἵνα καὶ ταύτῃ * * * ὁμοίως †ἐν τῇ ἑαυτῶν ὁλότητι, ὥσπερ τῶν πλανωμένων τὸ ἀνατολικόν ἐστι πρόσω, ἐφ' ὃ φέρονται κατὰ φύσιν. ἡ δ' οὖν εἰς τὸ πρόσω κίνησις τῶν ἀπλανῶν ἐστιν, ἀλλ' οὐ τῆς πλανωμένης· τούτων γάρ ἐστί τι ἐκτός· καὶ τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν ἡγεῖται, τὸ δὲ ἕπεται. ἡ δὲ ὅλη σφαῖρα πάσης μὲν ὑπερέχει τῆς κατ' εὐθεῖαν κινήσεως, κατὰ μόνην δὲ φέρεται τὴν κυκλικήν. τοὺς δὲ πλάνητας εἴποις ἂν τὴν ἰδίαν μὲν ποιεῖσθαι κίνησιν ἐπ' ἀνατολὰς αὐτοὺς φερομένους κύκλῳ τε ὁμοῦ καὶ ὅλους διὰ τοῦ βάθους τῶν σφαιρῶν, καὶ εἶναι αὐτῶν πρόσω τὸ ἀνατολικόν, ὑπὸ δὲ τῆς ἀπλανοῦς ἀντιπεριάγεσθαι εἰς τὰ ὀπίσω ἑαυτῶν ἀντικειμένως πρὸς τὴν ἰδίαν κίνησιν. τῶν οὖν ἓξ κινήσεων τὴν εἰς τὸ πρόσω τοῖς ἄστροις ἀποδέδωκε μόνην. καὶ κατα- C σκευάσειας ἄν, ὅτι τιμιωτάτη τῶν λοιπῶν αὕτη· καθάπερ

Q D (ς)
2 ἐπιδεξιὰν **Q** 6 cf. Tim. 34 A 7 εἰς **D**ς : ὡς **Q** 10 prius καὶ fort. del 16 s cf. Arist. de cael. β 2. 284 b 21 ss 18 ὁμοίως ἐν ll. : ὁμοιωθῶσι ci s : possis ὁμοίως ἔχῃ, sed cum subiectum desit, plura excidisse putauerim 22 καὶ om **D**ς 28 εἰς τὸ ὀπίσω **D**ς

γάρ φησιν Ἀριστοτέλης, ἡ τοῦ ἀρίστου κίνησις ἀρίστη ἐστί. διὸ τῶν μὲν ἄλλων ἡ τοπικὴ κρείττων, τῶν δὲ τοπικῶν πρώτη μὲν ἡ κύκλῳ, δευτέρα δὲ ἡ ἐπὶ τὸ πρόσω· τοῖς γὰρ ἀπλανέσιν ὑπάρχει καὶ αὕτη, τὰς δὲ πέντε κινήσεις ἕκαστον αὐτῶν ἀκίνητόν ἐστι καὶ ἑστώς· ἄμφω γὰρ εἶπεν ὁ Πλάτων, ἵνα μὴ τὴν ἀκινησίαν πάρεσιν εἶναι νομίσῃς καὶ ἀργίαν καὶ στέρησιν, ἀλλὰ δι' ὑπεροχὴν αὐτὴν ὑπολάβῃς ὑπάρχειν τοῖς οὐρανίοις. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἑξῆς· ἵνα γάρ, φησίν, ὅτι μάλιστα αὐτῶν ἕκαστον γένοιτο ὡς ἄριστον· εἰ γὰρ τοῦ κάλλους τῆς τῶν οὐρανίων τάξεως καὶ τοῦ ἀγαθοῦ στοχάζεται ἡ ἀκινησία τῶν πέντε κινήσεων, οὐκ ἔστιν ἀζωΐα καὶ στέρησις, ἀλλὰ δύναμις κρατητικὴ τῆς ποικιλίας· ὁ μὲν γὰρ τῆς ἀπλανοῦς κύκλος πᾶσαν περιέχει κίνησιν ὁπωσοῦν ἐπιτελουμένην, ἡ δὲ εἰς τὸ πρόσω τοῖς ἄστροις προστεθεῖσα δῆλον ὡς ἀρχὴν ταύτην ἐμφαίνει τῆς εὐθυπορίας, ἡ δὲ ποικιλία τῶν πλανωμένων πᾶσαν ποδη-
D γετεῖ τὴν τῆς γενέσεως ἀοριστίαν, ἅτε προσεχῶς αὐτὴν κινοῦσα ταῖς ἑαυτῆς ἀνελίξεσι παντοίαις. ὁ μὲν οὖν Πλάτων τοιαύτην κίνησιν ἀποδέδωκε τοῖς ἀπλανέσιν. Ὅσοι δὲ καὶ τούτους ἐπὶ τὰ ἑπόμενα κινοῦσι περὶ τοὺς τοῦ ζῳδιακοῦ πόλους δι' ἑκατὸν ἐτῶν μοῖραν μίαν, ὡς Πτολεμαῖος καὶ Ἵππαρχος πρὸ τούτου, τηρήσεσι πιστεύσαντες, πρῶτον μὲν ἴστωσαν, ὅτι καὶ Αἰγύπτιοι πρὸ αὐτῶν τηρήσεσι χρησάμενοι καὶ ἔτι πολλῷ πρότερον Χαλδαῖοι καὶ πρὸ τῶν τηρήσεων ὑπὸ θεῶν διδαχθέντες ὁμοίως Πλάτωνι περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν κινήσεως ἐδόξασαν· καὶ γὰρ τὰ λόγια τῶν ἀστέρων τὸ προπόρευμα τῶν ἀπλανῶν οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις λέγοντα [or. chald. 34]·

μηναῖόν τε δρόμημα καὶ ἀστέριον προπόρευμα

καὶ πάλιν·

ἀστέριον προπόρευμα σέθεν χάριν οὐκ ἐλοχεύθη·

τὴν εἰς τὸ πρόσθεν κίνησιν αὐτοῖς ἀποδίδωσι καὶ ὁ θεουργὸς ἐν Τοῖς Ὑφηγητικοῖς [or. chald. 38 s] λέγων περὶ τοῦ τρίτου πατρός· ἔπηξε δὲ καὶ πολὺν ὅμιλον ἀστέρων

Q D (ς)
15 προτεθεῖσα ς : προστιθεῖσα **D** 31 cf. or. chald. 64, 6
33 ss cf. p. 132, 26 ss I 317, 22 ss

ἀπλανῶν, τὸ πῦρ πρὸς τὸ πῦρ ἀναγκάσας πήξει πλάνην οὐκ ἐχούσῃ φέρεσθαι· σαφῶς ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὰ αὐτὰ μαρτυρεῖ κινεῖσθαι τοὺς ἀπλανεῖς, ὥστε δι' ἀμφοτέρων εἶναι E *πιστὴν τὴν Πλάτωνος δόξαν. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰ φαινόμενα τοὺς ἔχοντας ὄμματα πείθειν ἱκανά· δῆλον γάρ, ὅτι περὶ τοὺς πόλους τοῦ ζῳδιακοῦ κινουμένων αὐτῶν εἰς τὰ ἑπόμενα καὶ τῆς Ἄρκτου δύνειν ἐν τούτοις ἔδει τοῖς τόποις οὐκ ὀλίγον, ἀπὸ τῶν Ὁμήρου χρόνων ἀειφανοῦς λεγομένης, οὕτως, ὥσπερ καὶ νῦν πλείονας μοίρας κεκινῆσθαι τῶν πεντεκαίδεκα, καὶ οὐ περὶ τὸν τοῦ ἰσημερινοῦ πόλον καὶ τὸν Κάνωβον μηκέτι φαίνεσθαι βραχεῖαν μὲν ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ποιοῦντα περίοδον τοῖς ἐν τῷ τρίτῳ κλίματι, τοῖς δὲ ἐν Ῥόδῳ παραξέοντα τὸν ὁρίζοντα, καθάπερ λέγει Ποσειδώνιος. ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ Ἄρκτος ἀειφανὴς καὶ ὁ Κάνωβος τὴν αὐτὴν φυλάττει θέσιν. οὐκ ἄρα ἀληθὴς ἡ θρυλουμένη παρ' αὐτοῖς ἐπὶ τὰ ἑπόμενα τῶν ἀπλανῶν κίνησις. εἰ δὲ καὶ τὰς ψηφηφορίας τῆς τῶν πλανωμένων κινήσεως καὶ τὰς ἐκθέσεις τῶν γενέσεων ὡς ταύτην κινουμένων τὴν ἐπὶ τὰ ἑπόμενα κίνησιν τῶν ἀπλανῶν συμπαραλαμβάνοντες σύμφωνα λέγειν οἴονται τοῖς φαινομένοις, ῥητέον πρὸς αὐτούς, ὅτι καὶ οἷς οὐκ ἀρέσκει ταύτην κινεῖ-* F *σθαι τοὺς ἀπλανεῖς τὴν κίνησιν καὶ ἐκεῖνοι διαφερόντως συμφωνοῦσι τοῖς φαινομένοις, καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς πλάνησι κινήσεων κανόνας ἐκδεδωκότες καὶ περὶ τὰ κατὰ γενεθλιαλογίαν σπουδάσαντες οὐδὲν δεηθέντες καὶ ταύτην συμπαραλαβεῖν εἰς τὴν τῶν κανόνων ἔκθεσιν ἢ τὴν τῶν γενέσεων εὕρεσιν, οἵους γεγονέναι μάλιστα ἂν εἴποιμι Χαλδαίους, ὧν καὶ αἱ τηρήσεις ὅλων ἦσαν κοσμικῶν περιόδων καὶ προρρήσεις ἀνέλεγκτοι τῶν τε ἰδίων καὶ τῶν κοινῶν παθημάτων. τί δὴ οὖν ἡμεῖς μαρτυρόμεθα τὰ ἐξ ὀλίγων τηρήσεων ἱστορημένα καὶ τὰ μὴ μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας* 278 *νεαροπρεπῆ θεάματα, μαρτυρούντων ἐκείνων τοῖς τῶν ἀρ-*

Q D (ς)
1 *πήξει* s ad p. 132, 30 : *πῆξε* ll. 7 s cf. Hom. Σ 487 s ε 273 8 s aut *ὥστε* aut *κεκίνηται* scrib. 16 *θρυλλουμένη* ll. 20 *σύμφωνον* **D** 21 *αὐτοὺς* **Q** : *αὐτὴν* **D**ς 32 s *τῷ . . . δόγματι* **D**ς

χαίων περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν κινήσεως δόγμασιν, οὐδὲ τοῦτο εἰδότες, ὅτι ἔστι καὶ ἐκ ψευδῶν ὑποθέσεων ἀληθές τι συνάγειν καὶ ὡς οὐ δεῖ τὸ συναγόμενον ὡς σύμφωνον τοῖς φαινομένοις τεκμήριον ἱκανὸν ἡγεῖσθαι τῆς τῶν ὑποθέσεων ἀληθείας;

Ἐξ ἧς δὴ τῆς αἰτίας γέγονεν ὅσα ἀπλανῆ τῶν ἄστρων ζῷα θεῖα ὄντα καὶ διὰ ταῦτα ἐν ταὐτῷ στρεφόμενα ἀεὶ διαμένει. τὰ δὲ τρεπόμενα καὶ πλάνην τοιαύτην ἴσχοντα, καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρρήθη, κατ᾽ ἐκεῖνα γέγονεν [40B].

Ἡ μὲν ‘αἰτία’ πάσας περιέχει τὰς κυριωτάτας ἀρχὰς τῆς τῶν ἄστρων ἀπογεννήσεως, τὴν παραδειγματικήν, τὴν δημιουργικήν, τὴν τελικήν· ἀπὸ πασῶν γὰρ τούτων ἐγεννήθη τοιαῦτα καὶ οὕτω κινούμενα τὰ ἄστρα. τὸ δὲ ‘ἀπλανὲς’ τῆς μονοειδοῦς ἐστι καὶ ἀεὶ ὡσαύτως προϊούσης κινήσεως παραστατικόν. τὸ δὲ ‘θεῖον ζῷον’ τὴν εἰς αὐτὰ παρουσίαν B *ἐνδείκνυται τοῦ τε νοῦ καὶ τῆς θείας ψυχῆς καὶ πρὸ τούτων τῆς μιᾶς ἑνάδος, καθ᾽ ἣν ἕκαστόν ἐστι θεός· διότι μὲν γὰρ ἕκαστον ‘ζῷον’, ψυχὴν ἔχει τὴν κινοῦσαν, διότι δὲ ‘θεῖον ζῷον’, εἰς νοῦν ἀνήρτηται θεῖον· οὐ γὰρ νοῦς ὃ ποιεῖ θεῖόν ἐστιν, ἐπεὶ καὶ ἀγγελικός ἐστι νοῦς καὶ δαιμόνιος, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦτο θεῖος νοῦς, διαφέρων τοῦ μὴ θείου τῷ θεότητος ἀνηρτῆσθαι τῆς θεῖον αὐτὸν ἀποτελούσης νοῦν. ἡ δὲ ‘ἐν ταὐτῷ διαμένουσα ἀεὶ στροφὴ’ τὴν κατ᾽ οὐρανὸν ἀιδιότητα, καθ᾽ ἣν καὶ τὸν αὐτὸν ἀεὶ κατέχουσι τοῦ οὐρανοῦ τόπον περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα κινούμενοι, καὶ τὴν ἀνέκλειπτον αὐτῶν ἐνέργειαν παρίστησι καὶ τὴν ἀκατάληκτον ζωήν. ὅσοι τοίνυν ἢ ἄψυχα τὰ ἄστρα ποιοῦσιν ἢ μεταβάλλειν οἴονται τὰς τῶν οὐρανίων ψυχὰς ὥσπερ τὰς ἡμετέρας ἢ κατὰ χρόνον εἶναι τὴν γένεσιν αὐτῶν, ἀποπίπτουσι τῆς τοῦ Πλάτωνος γνώμης· εἰ γάρ τι ζῷόν ἐστι θεῖον, ψυχὴν ἔχει θείαν καὶ νοῦν θεῖον, ἀλλ᾽ οὐκ ἀπὸ τοῦ ὅλου*

Q D (ς)

7 *θεῖα* om **D** (cf. p. 127, 28) *διὰ ταῦτα* Pr. cum Plat. ll. praeter A qui *ἀίδια καὶ κατὰ ταὐτὰ* 8 *μένει* Plat. sed cf. p. 127, 4 9 *πρόσθεν* Plat. 19 *δὲ* **Q** : *καὶ* **D** ς 31 s cf. p. 117, 2 s

ψυχοῦται μόνον· ἔστι γὰρ καὶ ἡ γῆ ζῷον θεῖον, εἴπερ καὶ πρεσβυτάτη θεῶν, καὶ ἐν αὐτῇ τινα ζῶντα ἀπὸ τῆς ὅλης ἐντελεχείας ἔχοντα μόνας, ἀλλὰ ταῦτα ζῷα θεῖα οὐκ ἔστι. καὶ εἴ τι διαμένει ἀεὶ κινούμενον, οὔτε ἀπὸ χρόνου τὴν C *ψυχὴν ἔσχεν οὔτε ἀφήσει ποτὲ αὐτήν· τὸ γὰρ ἀεὶ τὴν ἐφ' ἑκάτερα δηλοῖ κατὰ τὸν χρόνον ἀμεταβλησίαν. ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἀπλανῶν. Περὶ δὲ τῶν πλανωμένων ὑπομιμνήσκει πάλιν, ὅτι ποικίλας ἔχουσι κινήσεις, ἀλλ' ἐν τάξει καὶ κατὰ μέτρα καὶ ὅρους· ἡ γὰρ ἁπλότης αὐτῶν περιέχει τὸ πλῆθος καὶ ἡ τάξις συνέχει τὴν ποικιλίαν καὶ τὸ μέτρον ὁρίζει τὴν πλάνην. τί οὖν βούλεται νῦν ἡ ὑπόμνησις καὶ τίνα παρέχεται ἡμῖν ἔνδειξιν; ἢ τοῦτο, φασί τινες, ἐκεῖνο δηλοῖ τὸ τὰ πλανώμενα, εἰ καί πῃ ὑπερέχει τῶν ἀπλανῶν ἄστρων, καθ' ὅσον ἡγεμονικὴν ἔλαχε καὶ κοσμοκρατορικὴν ἀξίαν ἐν τῷ παντὶ καί, ὡς οἱ θεολόγοι φασίν, ἀζωνικὴν (ἐν ἑκάστῳ γὰρ τῶν κοσμοκρατόρων ἐστὶν ἀζωνικὴ τάξις θεῶν), ὅμως αὐτῶν ἐλασσοῦσθαι κατὰ τὴν ποικιλίαν τῆς κινήσεως καὶ τὰς πλάνας καὶ τὴν παντοίαν κίνησιν. καὶ οὐδέν γε ἄτοπον ἡμεῖς φήσομεν καὶ αὐτὸ καὶ ὑπερέχειν καὶ ὑπερέχεσθαι τῶν αὐτῶν κατ' ἄλλας καὶ ἄλλας ἐπιβολάς, ἀλλ' ἐπιστήσομεν, εἰ τοῦτο ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος καὶ πρὸ τῶν ἀπλανῶν περὶ τῶν πλανωμένων εἴρηκε τήν τε τάξιν αὐτῶν* D *καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὰς δυνάμεις παραδιδοὺς καὶ τὰς περιόδους καὶ τὰς ἀποκαταστάσεις καὶ μετὰ τοὺς ἀπλανεῖς τὸν περὶ αὐτῶν πάλιν ἀνεκαλέσατο λόγον, διότι κατὰ τὴν ποικιλίαν τῆς κινήσεως δεύτερός ἐστιν ὁ περὶ αὐτῶν λόγος τοῦ περὶ ἐκείνων. κοινὸν μὲν τοίνυν ἐστὶ τῶν τε ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων τὸ ζῷα θεῖα εἶναι πάντα· περὶ γὰρ ἀμφοτέρων εἴρηται τοῦτο σαφῶς. ἴδιον δὲ τὸ τὰ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὰ αὐτὰ κινεῖσθαι τὴν ἰδίαν κίνησιν (τοῦτο γὰρ εἶπε περὶ τῶν ἀπλανῶν), τὰ δὲ δι' οὐρανοῦ πορευόμενα τροπὰς ἔχειν· καὶ γὰρ τοῦτο λέλεκται περὶ τῶν πλανω-*

Q D (ς)

2 possis *ὅλης* ⟨*γῆς*⟩ 4 *ἀεὶ διαμένει* **D**ς fort. recte 6 *τὸν* om **D** 12 *ἢ* ll. 13 *ὑπερέχει* ς : *ὑπερέχειν* **QD** 15s cf. or. chald. 46 17 *ἐλασσοῦται* ll. : em s, nisi u. 13 pro *τὸ* scrib. *ὅτι* 19 *καὶ αὐτὸ* **QD** : *τὸ αὐτὸ* ς 28 *θεῖα* om **D** (cf. p. 126, 7)

μένων, ὥσπερ καὶ νῦν αὐτὰ τρεπόμενα προσεῖπε. δῆλον οὖν ὅτι ταῦτα βούλεται δι' ἑαυτῶν ἀπογειότερα γίνεσθαι καὶ περιγειότερα καὶ τὰς κατὰ πλάτος ποιεῖσθαι τροπὰς αὐτὰ πορευόμενα καὶ οὐχ ὑπ' ἄλλων φερόμενα, καθάπερ †φησὶ τῶν ἀνελιττουσῶν †τινες ἢ τῶν ἐπικύκλων, ὡσὰν κατὰ τὴν ἑαυτῶν μίαν φύσιν μίαν καὶ ποικίλην ἔχοντα κίνησιν καὶ προποδίζοντα καὶ ὑποποδίζοντα ἑλικοειδῶς καὶ παντοίως E *μετασχηματίζοντα τὴν ἑαυτῶν περιπόλησιν, ὥστε εἶναι τριπλῆν αὐτῶν τὴν φοράν, τὴν μέν, ἣν αὐτὰ τρέπεται μετὰ τοῦ περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα κινεῖσθαι καὶ κατὰ πλάτος κινούμενα καὶ κατὰ βάθος, τὴν δέ, ἣν ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐπ' ἀριστερὰ περιάγεται κύκλων, τὴν δέ, ἣν ὑπὸ τῆς ταὐτοῦ φορᾶς κρατούσης τῆς θατέρου πάσης. τοσαῦτα περὶ τούτων ἐξαιρέτων ὄντων τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας θεαμάτων. Εἰ δὲ ἐπιζητοίης, τίς ἡ τῶν πλανωμένων σύστασις αὐτῶν τε τῶν ἄστρων καὶ τῶν ὅλων σφαιρῶν καὶ πότερον ἡ αὐτὴ τῶν τε ἄστρων καὶ τῶν σφαιρῶν ἢ ἑτέρα, δι' αὐτῶν ἀπαντησόμεθα τῶν Πλατωνικῶν ἀρχῶν, ὅτι πᾶς μὲν ὁ οὐρανὸς ἐκ πάντων ἐστὶ τῶν στοιχείων λέγοντες, ἐπικρατεῖ δὲ ὅπου μὲν τὸ πῦρ μετὰ τῆς γῆς, ὅπου δὲ τὸ πῦρ μετὰ τοῦ ἀερώδους, ὅπου δὲ τὸ πῦρ μετὰ τοῦ ὕδατος τῆς ἀκρότητος, ὥσπερ καὶ τοῦ ἀέρος καὶ αὐτοῦ τοῦ πυρὸς καὶ καθ' ἕκαστον τούτων ἡ ἐξαλλαγὴ παμπόλλη τίς ἐστι, διὸ δὴ καὶ τὰ μὲν ὁρατὰ μᾶλλόν ἐστιν, ὅσα τὸ πῦρ ἔχει μετὰ τοῦ στερεοῦ, τὰ δὲ ἀορατώτερα, ὅσα τὸ πῦρ ἔχει μετὰ τοῦ διαυγοῦς καὶ διαφανοῦς,* F *καὶ διὰ τούτων μὲν τὰ ἀνωτέρω δυνατὸν ὁρᾶν, ὥσπερ καὶ διὰ τοῦ ἀέρος, ἐκεῖνα δὲ ἐπιπροσθεῖ πρὸς τὴν ἡμετέραν ὄψιν. εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς λέγομεν, εἰκότως αἱ μὲν σφαῖραι λεπτοτέραν ἔχουσι καὶ διαφανεστέραν οὐσίαν, τὰ δὲ ἄστρα στερεωτέραν, πανταχοῦ δὲ ἐπικρατεῖ τὸ πῦρ, καὶ ὁ πᾶς οὐρανὸς κατὰ τὴν τούτου χαρακτηρίζεται δύναμιν, καὶ οὔτε καυστικὸν τὸ ἐκεῖ πῦρ ὅπου γε οὐδὲ τὸ ὑπὸ σελήνην τὸ πρώτιστον*

Q D

2 *αὐτῶν* **D** 5 sententia cadit si scripseris *φασὶ* et *τινας* 12 *κύκλων* s (cf. p. 146, 14) : *κύκλω* ll. 24 *στερεοῦ* — 25 *μετὰ τοῦ* om **D**

τῶν ἐνταῦθα στοιχείων, ὃ καλεῖν εἴωθεν Ἀριστοτέλης
πυροειδές, οὔτε φθαρτικόν τινος οὔτε ἐναντίον πρὸς τὴν
γῆν, ἀλλὰ θερμότητι ζῳογόνῳ καὶ δυνάμει φωτιστικῇ καὶ 279
καθαρότητι καὶ διαυγείᾳ διαλάμπον· ἄλλο γάρ ἐστι τὸ σφο-
δρὸν καὶ ἄλλο τὸ καθαρόν, ὡς ἔδειξεν ὁ ἐν Φιλήβῳ [52C]
Σωκράτης. φῶς οὖν τὸ ἐκεῖ πῦρ, καὶ οὐ δεῖ τὸν περὶ
αὐτοῦ λόγον ἐπιταράττειν ἐπὶ τὸ παχὺ τοῦτο καὶ σκοτεινὸν
πῦρ φερομένους. οὕτω μὲν οὖν ὁ περὶ τῶν πλανήτων λό-
γος οἰκείως τοῖς εἰρημένοις ἀποδοθήσεται. Εἰ δέ τινα καὶ
ἄλλα ζῷα θεῖα εἴη οὐράνια συνεπόμενα ταῖς τῶν πλανω-
μένων περιφοραῖς, ὧν ἡγεμόνες εἰσὶν οἱ ἑπτά, καὶ ταῦτα
πάντα περιέλαβεν ἐν τούτοις ὁ Πλάτων· καὶ γὰρ ταῦτα
τρεπόμενά ἐστι καὶ πλάνην ἔχοντα τοιαύτην, οἵαν εἴ-
ρηκε περὶ τῶν ἑπτὰ μικρῷ πρότερον· καὶ γὰρ συμπεριπολεῖ
καὶ συναποκαθίσταται ταῖς ἑαυτῶν ἀρχαῖς, ὥσπερ καὶ τὰ
ἀπλανῆ κρατεῖται ὑπὸ τῆς ὅλης περιφορᾶς. ταῦτα δ' οὖν
τὰ πλανώμενα γίνεσθαί φησι κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔμπροσθεν
χρόνου γενέσεως χάριν, ἵνα συναπεργάζηται χρόνον, διά τε B
τῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς ἀεικινησίας τὰ διάφορα χρονικὰ
μέτρα προάγοντα εἰς τὸν κόσμον, ὧν ὁ εἷς χρόνος περι-
ληπτικός, τὸν ἕνα περιοδικὸν ἔχων ἀριθμὸν τὸν τῶν παντο-
δαπῶν ἀριθμῶν τῶν περιοδικῶν περιεκτικόν. καὶ οὐ δὴ τὰ
ἀπλανῆ κινεῖσθαι καὶ αὐτὰ λέγων περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα
μετὰ τῆς εἰς τὸ πρόσθεν πορείας οὐχὶ κἀκεῖνα φαίη ἂν
συναπεργάζεσθαι χρόνον, ἔχοντα καὶ αὐτὰ περιοδικὸν ἀριθ-
μὸν τῆς ἰδίας ἀποκαταστάσεως, καθ' ὃν μετρεῖται ὁ σύμπας
χρόνος, ἀλλὰ τὸν προσήκοντα τῇ φυσιολογίᾳ τρόπον λέγων
περὶ τῶν πλανωμένων ταῦτα διαφερόντως εἶπεν, ἐφ' ὧν
καὶ τὴν αἴσθησιν εἶχε μαρτυροῦσαν τῇ διαφόρῳ κινήσει
τῶν πλανωμένων, οὐδὲν ἐχόντων ἡμῶν ἀπὸ τῆς αἰσθή-
σεως λαβεῖν ⟨περὶ⟩ τῶν διαφόρων ἀριθμῶν τῆς κινήσεως
τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν περιόδων, ἃς ποιοῦνται περιιόντες.

Q D (ς)
1 cf. p. 111, 30 ss 10 *εἴη* ⟨*καὶ*⟩ uel ⟨*ἢ*⟩ ci Kroll
18 *τοῦ χρόνου* **D**ς 18 s cf. Tim. 38E 22 *τῶν* om ς
23 *κινῆσθαι* **D** 24 s cf. u. 18 s 31 ⟨ ⟩ ins Kroll 32 *τῶν ἀπλανῶν* om **QD** : ins ς

τοῦτο μὲν οὖν (λέγω δὴ τὸ τὰ πλανώμενα χρόνου ἕνεκα γεγονέναι) διαφερόντως ὑπεμνήσθω διὰ τούτων παρ' ἡμῶν, ὥσπερ καὶ αὐτὸς ὑπέμνησεν. Ὅσοι δὲ τὸ ἐκ πυρὸς εἶναι C τὸν οὐρανὸν ἀθετοῦσιν ὡς τοῦ πυρὸς ἄνω φέρεσθαι πεφυκότος, ἤδη μὲν προείπομεν, δεῖ δὲ ἄρα πάλιν καὶ πάλιν ὑπομιμνήσκειν αὐτοὺς φιλέριδας ὄντας, ὡς ἀτόπως λέγουσιν· εἰς γὰρ τοῦτο τὸ ἐνταῦθα πῦρ ἀποβλέπουσιν, ὃ παρὰ φύσιν· ἐπεὶ τῷ γε πυρί, κἂν τὸ ὑπὸ σελήνην λάβῃς, οὐ τὸ ἄνω κινεῖσθαι κατὰ φύσιν, ἀλλὰ τὸ μένειν ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ, τὸ δὲ ἄνω κινεῖσθαι ἄγει μὲν εἰς τὸ κατὰ φύσιν, αὐτὸ δὲ οὐ κατὰ φύσιν· οὐδὲ γὰρ σώματι τὸ ὑγιάζεσθαι κατὰ φύσιν, ἀλλὰ τὸ ὑγιαίνειν, νενοσηκότι δὲ τὸ ὑγιάζεσθαι μόνῳ κατὰ φύσιν, ὥστε καὶ πυρὶ τῷ μὴ τελέως πυρὶ τὸ ἄνω φέρεσθαι κατὰ φύσιν, τῷ δὲ κατ' ἐνέργειαν πυρὶ τὸ μένειν ἐν τῷ ἄνω κατὰ φύσιν, ἐν ᾧ μένον, εἰ κινοῖτο, μίαν ἕξει μόνην τὴν κύκλῳ κίνησιν. εἰ δὲ ὅτι καὶ τούτου τὸ ἄκρον ἐν τοῖς τῇδε φέρεται κύκλῳ μετὰ τοῦ αἰθέρος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, ἀληθές, ἔτι μειζόνως ἀποδείκνυται κυκλοφορητικὸν ὄν· εἰ γὰρ καὶ τοῦτο κύκλῳ φέρεται καθ' ὅσον δύναται ἀεί, κατὰ φύσιν κινεῖται· τὸ γὰρ παρὰ φύσιν οὐκ ἀίδιον· τοιοῦτον δὲ πᾶν τὸ βίαιον. εἰ δὴ καὶ ὑπὸ σελή- D νην ἐστὶ πῦρ τοιοῦτον, τί περὶ τῶν οὐρανίων ἀμφισβητοῦσι τὴν ἐπὶ τὸ ἄνω κίνησιν τοῦ πυρὸς ἄνω καὶ κάτω διαθρυλοῦντες; ταῦτα μὲν οὖν, ὡς ἔφην, εἴρηταί που καὶ ἔμπροσθεν. ζητήσαντος δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους, δι' ἣν αἰτίαν ἡ μὲν ἀπλανὴς πολλὰ περιείληφεν ἄστρα μία οὖσα, αἱ δὲ πλανώμεναι πολλαὶ οὖσαι ἓν ἑκάστη, τὰ μὲν ἐκείνῳ ἀρέσαντα λαμβάνειν ἀπὸ τῶν ἐκείνου δυνατόν, ἡμεῖς δὲ καὶ ἤδη τι περὶ τούτου προείπομεν [p. 122, 25 ss] καὶ νῦν ἑπόμενα τοῖς ἔμπροσθεν γράφοντες φήσομεν καὶ τῶν

Q D (ς)

2 ὑπεμνήσθω — 3 αὐτὸς om **D** 5 καὶ πάλιν om **D**ς 8 τὸ ὑπὸ **Q** : τῷ ὑπὸ **D** 9 αὐτοῦ ll. 11 οὐ γὰρ σώματος **D** sic 12 μόνῳ om **D** 13 ὥστε — 14 φύσιν om **D** 13 prius πυρὶ del? 15 τῷ **D**ς : τῇ (sscr. ῶ) **Q** ἄνω ς : om **QD** κατὰ φύσιν **D**ς : φύσει (sscr. ιν) **Q** 17 κύκλῳ — 19 φέρεται om **D** 18 cf. Arist. meteor. α 4. 341 b14 ss 23 s διαθρυλλοῦντες ll.

πλανωμένων ἑκάστην κόσμον ὅλον εἶναι πολλῶν ἡμῖν ἀφανῶν θείων γενῶν περιληπτικόν, πάντων δὲ ἐκείνων τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν τὸ φαινόμενον ἄστρον, καὶ ταύτῃ διαφέρειν τὰ ἀπλανῆ τῶν ἐν ταῖς πλανωμέναις σφαίραις, ὅτι ἐκεῖνα μὲν μίαν ἔχει μονάδα, τὴν ὁλότητα τὴν ἑαυτῶν, ταῦτα δὲ τὰ καθ' ἑκάστην τῶν πλανωμένων ἀφανῆ συμπεριπολοῦντα ταῖς ἑαυτῶν σφαίραις διπλῆν, τήν τε ὁλότητα καὶ τὴν ἐν τοῖς περιεχομένοις ἐξῃρημένην λαχοῦσαν ὑπεροχήν· δεύτερα γὰρ ὄντα τῶν ἀπλανῶν διττῆς ἐπιστασίας ἐδεῖτο, τῆς μὲν E *ὁλικωτέρας, τῆς δὲ μερικωτέρας. ὅτι δὲ καὶ ἐν ἑκάστῃ τούτων πλῆθός ἐστιν ἑκάστῃ σύστοιχον, κατασκευάσειας ἂν ἀπὸ τῶν ἄκρων· εἰ γὰρ ἡ ἀπλανὴς ἔχει σύστοιχον ἑαυτῇ πλῆθος καὶ ἡ γῆ τῶν χθονίων ζῴων, ὡς ἐκείνη τῶν οὐρανίων, ἀνάγκη καὶ ἑκάστην ὁλότητα πάντως ἔχειν μερικὰ ἅττα σύστοιχα †πρὸς αὐτῇ ζῷα, δι' ἃ καὶ ὁλότητες λέγονται. λανθάνει δὲ ἡμῶν τὰ μέσα τὴν αἴσθησιν, τῶν ἄκρων δήλων ὄντων, τῶν μὲν διὰ τὴν ὑπέρλαμπρον οὐσίαν, τῶν δὲ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς συγγένειαν. εἰ δὲ καὶ μερικαὶ ψυχαὶ περὶ αὐτοὺς ἐσπάρησαν, ἄλλαι μὲν περὶ ἥλιον, ἄλλαι δὲ περὶ σελήνην, ἄλλαι δὲ περὶ ἕκαστον τῶν λοιπῶν, καὶ πρὸ τῶν ψυχῶν δαίμονες συμπληροῦσι τὰς ἀγέλας ὧν εἰσιν ἡγεμόνες, δῆλον, ὅτι καλῶς εἴρηται κόσμον ἑκάστην εἶναι τῶν σφαιρῶν, καὶ τῶν θεολόγων ἡμᾶς ταῦτα διδασκόντων, ὁπόταν περὶ ἑκάστου θεοὺς ἐν αὐτοῖς εἶναι πρὸ τῶν δαιμόνων ἄλλους ὑπὸ τὴν ἄλλου τελοῦντας ἡγεμονίαν * * *, οἷον καὶ περὶ τῆς δεσποίνης ἡμῶν τῆς σελήνης, ὅτι καὶ ἡ Ἑκάτη θεαί τινές εἰσιν ἐν αὐτῇ καὶ ἡ Ἄρτεμις, καὶ περὶ τοῦ* F *βασιλέως Ἡλίου καὶ τῶν ἐκεῖ θεῶν, τὸν ἐκεῖ Διόνυσον ὑμνοῦντες·*

Ἠελίοιο πάρεδρος ἐπισκοπέων πόλον ἁγνόν,

τὸν Δία τὸν ἐκεῖ, τὸν Ὄσιριν, τὸν Πᾶνα τὸν ἡλιακόν, τοὺς

Q D (ς)

3 *ταῦτα* **Q** 13 ⟨*τὸ*⟩ *τῶν* ci Kroll 15 *ἅττα* **D**ς aut *αὐτὴν* cum Krollio scrib. aut *πρὸς* del 18s cf. Tim. 42D 21 intellegendi *ἀγελάρχαι* (cf. I 154, 25 cum adn.) 25 *λέγωσιν* sim. excidisse uidit s 26s cf. Orph. frg. 138. 309 26 *ἑκάστη* **QD** : em ς 27s cf. Orph. frg. 169 30 *ἠελίοιο* s : *ἠέλιος* **D** ς (*ἠ-* **D**) : *ἥλιος* **Q** | cf. or. chald. 9

ἄλλους, ὧν αἱ βίβλοι πλήρεις εἰσὶ τῶν θεολόγων καὶ τῶν θεουργῶν· ἐξ ὧν ἁπάντων δῆλον, ὅπως ἀληθὲς καὶ τῶν πλανωμένων ἕκαστον ἀγελάρχην εἶναι πολλῶν θεῶν συμπληρούντων αὐτοῦ τὴν ἰδίαν περιφοράν. ταῦτα μὲν οὖν ταύτῃ διαλύσομεν. Ἓν δὲ ἐκεῖνο χρὴ συλλογίζεσθαι διὰ τῶν
280 *εἰρημένων, ὅτι τὰ ἀπλανῆ κατὰ Πλάτωνα τῶν πλανωμένων ἐστὶν οὐ τῷ τόπῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ ἀξίᾳ κρείττονα· τὰ μὲν γὰρ ἐντεθῆναί φησι* [40A] *τῇ ταὐτοῦ κύκλου φρονήσει, τὰ δὲ ταῖς περιφοραῖς, ἃς ἡ θατέρου περίοδος ᾔιεν* [38C], *ὡς τὰ μὲν μόνῃ συζῶντα τῇ ταὐτοῦ νοερᾷ ζωῇ, τὰ δὲ καὶ τῇ θατέρου περιφορᾷ· πάντως μὲν γὰρ καὶ ἐκείνῃ, διότι καὶ αὐτὰ συμπεριφέρεται τῇ ἀπλανεῖ καθάπερ καὶ τὰ ἀπλανῆ, μετὰ δὲ τοῦ καὶ τῇ θατέρου περιόδῳ συμπεριάγεσθαι. εἰ οὖν τὰ μὲν αὐτόθεν ἐκείνης μετέχει τῆς θειοτέρας, τὰ δὲ διὰ μέσης τῆς καταδεεστέρας, ἀνάγκη δήπου τὰ μὲν εἶναι κρείττονος ἀξίας, τὰ δὲ καταδεεστέρας. ἐοίκασιν οὖν, εἴ τι δεῖ τεκμαίρεσθαι διὰ τούτων, αἱ μὲν τῶν ἀπλανῶν ψυχαί, κἂν ἔχωσιν ἀμφοτέρους τοὺς κύκλους (ἔχουσι δέ, εἴπερ καὶ αἱ ἡμέτεραι τὸν ταὐτοῦ καὶ τὸν θατέρου, καθάπερ αὐτός φησι), μᾶλλον ζῆν κατὰ τὸν ταὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον συζῆν τῷ ὁμοίῳ τῆς ὅλης ψυχῆς, αἱ*
B *δὲ τῶν πλανωμένων μᾶλλον κατὰ τὸν θατέρου, διὸ καὶ ποικίλας κινεῖσθαι τὰ σώματα αὐτῶν κινήσεις καὶ ἐντίθεσθαι ταῖς τοῦ θατέρου περιφοραῖς. καὶ ἔχοι ἂν ταῦτα λόγον τοῖς εἰς μόνας αὐτῶν βλέπουσι τὰς κινήσεις, ὃ δὴ τῆς φυσικῆς ἐστι θεωρίας ἴδιον, οὕτω καὶ τοῦ θεουργοῦ διδάξαντος ἡμᾶς περί τε τῶν ἄστρων καὶ τῶν πλανωμένων φρονεῖν· περὶ μέν γε τῶν ἀπλανῶν τῆς δημιουργίας λέγων φησίν· ἔπηξε δὲ καὶ πολὺν ὅμιλον ἀστέρων ἀπλανῶν μὴ τάσει ἐπιπόνῳ πονηρᾷ, πήξει δὲ πλάνην οὐκ ἐχούσῃ χρωμένων (τὴν ἐν τῷ αὐτῷ δήπου κατὰ τὰ αὐτὰ κίνησιν αὐτῶν δηλῶν διὰ τῆς πήξεως)· περὶ δὲ τῶν πλανωμένων, ὅτι ἓξ αὐτοὺς ὑπέστησεν ἕβδομον ἡλίου μεσεμβολήσας πῦρ, τὸ ἄτακτον*

Q D (ς)
4 *οὖν* om **D** ς 21 *συζῆν* — 22 *μᾶλλον* om **D** 26 ss cf. p. 124, 33 ss 29 s *ἐπιπόνῳ* sscr **Q** : uide ne glossema sit 32 ss cf. p. 63, 21 ss cum adn.

αὐτῶν εὐτάκτοις ἀνακρεμάσας ζώναις, τὴν μὲν ἀνωμαλίαν ἣν ἔχουσι τῶν κινήσεων ἀταξίαν εἰπών, τὴν δὲ τῶν ἐπιτεταγμένων αὐτοῖς ζωνῶν εὐταξίαν κρατοῦσαν εἰς τάξιν περιάγειν τὴν ἀταξίαν παριστάς (οὐ γὰρ δι' ἀσθένειαν ἀνωμάλως κινοῦνται καθάπερ τὰ ἄψυχα, ἀλλὰ διὰ τὴν βούλησιν τῶν ἐπιβεβηκότων) καὶ τὰς διαφόρους νοήσεις, ἃς δὴ ζώνας C *ἐκάλεσε, διὰ τὴν ἑαυτῶν τάξιν ἔφατο καὶ τὴν φαινομένην τῶν σωμάτων ἀταξίαν εἰς τὴν πρέπουσαν τάξιν περιάγειν ἑαυταῖς, διασωσαμένας ἕκαστα τῶν πλανωμένων ταῖς ἑαυτῶν δυνάμεσι.*

Γῆν δὲ τροφὸν μὲν ἡμετέραν, ἰλλομένην δὲ περὶ τὸν διὰ παντὸς πόλον τεταμένον, φύλακα καὶ δημιουργὸν νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο, πρώτην καὶ πρεσβυτάτην θεῶν ὅσοι ἐντὸς οὐρανοῦ γεγόνασιν [40 BC].

Ἡ περὶ γῆς φυσιολογία προσεχῶς συνυφαίνεται τῷ λόγῳ τῷ περὶ τῆς κινήσεως τῶν ἄστρων, οὐχ ὡς διὰ τούτων νῦν πρῶτον αὐτὴν τοῦ λόγου παράγοντος (ἤδη γὰρ ὑπέστησεν αὐτήν, ἡνίκα τὸν κόσμον ἐκ τῶν ὅλων ὑπέστησε στοιχείων, τῶν τε ἄκρων καὶ τῶν μέσων), ἀλλ' ὡς τοῖς περὶ τῆς πορείας τῶν πλανωμένων καὶ ἀπλανῶν λόγοις καὶ τοῖς περὶ χρόνου καὶ τῶν χρονικῶν περιόδων καὶ τοῦ περὶ γῆς λόγου συντελοῦντος, φύλακος γενομένης νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἅπας γὰρ ὁ οὐρανὸς χορεύει περὶ αὐτὴν καὶ κύκλῳ περιπολεῖ, καὶ αὕτη κέντρον ἐστὶ τοῦ παντὸς ὡς ἐν φυσικοῖς σώμα- D *σιν· ἄλλο γὰρ τὸ ἀμερὲς κέντρον, ὡς ἐν τῇ ἀληθεστάτῃ σφαίρᾳ τῇ περιεχούσῃ τὸν φυσικὸν πάντα καὶ αἰσθητὸν*

Q D (ς) ï

11 *ἰλλομένην* **D**ς cum 𝔬 Plat. (cf. p. 136, 30 ss 146, 5) : *εἰλλομένην* **Q** : *εἱλλομένην, εἱλουμένην* (cf. p. 138, 7) sim. *ς Plat. cf. Mus. Rhen. 58, 251 s cum adn. *τὴν περὶ* A𝔡 Plat. 12 *διὰ τοῦ* 𝔡 Plat. sed cf. p. 137, 4 s *τεταγμένον* **D**ς cum (Σ Θ *x* 𝔢) Plat. (cf. p. 135, 12 s 136, 30 s 138, 30 ss) 13 s *πρωτίστη* p. 134, 31 s 141, 2. 20 143, 2. 21 144, 14 s (sed uide etiam p. 135, 10) 14 s *θεῶν ὅσοι ... γεγόνασιν* **Q**ς cum A𝔗F(Θ Υ S Y) Plat. : *σωμάτων ὅσα ... γεγόνασιν* **D** : *σωμάτων ὅσα ... γέγονε* *ς Plat. 14 *τοῦ οὐρανοῦ* **D** 19 cf. Tim. 31 B ss 23 s cf. exordium lemmatis sequentis

κόσμον τὴν μέσην τάξιν ἔχον καὶ ἐκ μέσου πανταχόσε διατεῖνον, ὃ καὶ δύναμίς ἐστι τῆς σφαίρας ἀνὰ λόγον τοῖς πόλοις τεταγμένον, ἄλλο τὸ φυσικόν, ὃ ἡ φύσις ἐνίδρυσε τῷ μέσῳ, περὶ ὃ κύκλῳ κινεῖται πάντα τὰ ἄστρα καὶ εἰς ὃ καταπέμπει τὰς ἑαυτῶν ἐνεργείας, ὃ δὴ καὶ τὴν γῆν εἶναί φαμεν. ὥστε ἐπεὶ περὶ τῆς κυκλοφορίας διελέχθη τῶν οὐρανίων, εἰκότως καὶ τὸν περὶ γῆς λόγον συνῆψε τοῖς εἰρημένοις. ἔτι δὲ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἡ τῆς γῆς φύσις πρὸς τὴν οὐράνιον τάξιν μητρὸς ἐπέχει λόγον· ὅσα γὰρ ὁ οὐρανὸς ποιήσει πατρικῶς, ταῦτα ἡ γῆ μητρικῶς· καὶ γὰρ τὰ μετέωρα πάντα, δι' ὧν ὁ κύκλος ἐπιτελεῖται τῆς γενέσεως, ὡς μὲν ἀπὸ πατρὸς ὑφίσταται τοῦ οὐρανοῦ, κυβερνῶντος ἄνωθεν τὴν ἔνυλον πᾶσαν καὶ φερομένην οὐσίαν, ὡς δὲ ἀπὸ μητρὸς τῆς γῆς· αὕτη γὰρ παρέχει τὴν ὕλην ταῖς ἀναθυμιάσεσιν ἀπὸ τῶν εἰς αὐτὴν συνερρυηκότων καὶ ἑαυτῆς, ὥσπερ τὸ εἶδος καὶ τὴν μορφὴν ὁ οὐρανός. καὶ
E *διὰ ταύτην ἄρα τὴν αἰτίαν εἰκότως τῷ περὶ τοῦ οὐρανοῦ λόγῳ συνέταξε τὸν περὶ γῆς, εἰς αὐτὴν τὴν τῶν πραγμάτων ἀποβλέπων φύσιν, καὶ τὴν συμφωνίαν αὐτῶν καὶ κοινωνίαν καὶ τὴν ἐν ἀρχαῖς ὁμοφυῆ σύζευξιν θεωρῶν. καὶ μὴν καὶ τὴν τῆς ἀναλογίας δύναμιν ἔργῳ κατάδηλον αὐτὸς ἐποίησε διὰ τῆς τάξεως, τὸν περὶ τῶν πλανήτων λόγον καὶ πρῶτον καὶ μέσον παραλαβὼν καὶ τὸν περὶ γῆς λόγον πρὸ τῶν ἄλλων δαιμόνων τῶν ὑπὸ σελήνην παραδούς· οὕτω γὰρ τὰ μὲν ἄκρα καὶ πρῶτα καὶ μέσα γίνεται, τὰ δὲ μέσα πάλιν εἰς τὴν τῶν αὐτῶν ἄκρων μεθίσταται τάξιν· τοῦτο δὲ πέφυκεν ἀναλογία κάλλιστα ἀποτελεῖν* [31C]. *κατὰ πάντας ἄρα τοὺς τρόπους ὁμοφυής ἐστιν ἡ περὶ γῆς φυσιολογία τῇ περὶ τοῦ οὐρανοῦ θεωρίᾳ. καὶ περὶ μὲν τῆς τάξεως τοσαῦτα. Τίς δὲ ἡ γῆ καὶ πόθεν πρόεισι καὶ πῶς ἡμετέρα λέγεται τροφός, πῶς δὲ πρεσβυτάτη καὶ πρωτίστη θεῶν; ἐὰν γὰρ ταῦτα κατανοῆσαι δυνηθῶμεν, ἕξομεν ὥς γε πρὸς τὰ παρόντα ἱκανῶς τὴν περὶ αὐτῆς θεωρίαν.*

Q D (ς)
3 ⟨*καὶ*⟩ *ἄλλο* ci s   9 *ὅσα γὰρ* — 14 *γῆς* om **Q**   9 *ὁ* ς : om **D**   24 *τῶν* **Q** : *τὴν* **D**   25 *μὲν* — 26 *εἰς* om **D**   27 *μάλιστα* **D**ς   31 *τροφὴ* **D**ς

πρόεισι μὲν οὖν ἡ γῆ πρώτως ἀπό τε τῆς νοητῆς γῆς τῆς ἑνιαίως πάντας περιεχούσης τοὺς νοητοὺς διακόσμους τῶν F *θεῶν καὶ ἐνιδρυμένης τῷ πατρὶ διαιωνίως καὶ τῆς νοερᾶς τῆς τῷ οὐρανῷ συντεταγμένης καὶ πάσας ὑποδεχομένης τὰς τοῦ οὐρανοῦ ποιήσεις· ἐκείναις γὰρ ἀνὰ λόγον καὶ αὕτη μένουσα ἀιδία ὡς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ πανταχόθεν ὑπ᾿ αὐτοῦ συνεχομένη πλήρης ἐστὶ γεννητικῆς δυνάμεως καὶ τελειότητος δημιουργικῆς. ἔστι δὲ ἄρα ἡ ὡς ἀληθῶς γῆ οὔτε ὁ σωματοειδὴς οὗτος καὶ παχὺς ὄγκος (οὐ γὰρ ἂν εἴη πρεσβυτάτη θεῶν διὰ τὸν ὄγκον οὐδὲ πρώτη τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ τεταγμένων), οὔτε ἡ ψυχὴ τοῦδε τοῦ* 281 *σώματος (οὐ γὰρ ἂν εἴη περὶ τὸν διὰ παντὸς τεταμένον πόλον)· οὐ γὰρ ἡ ψυχὴ τοιοῦτον, ἀλλὰ τὸ σῶμα τῆς γῆς· ἀλλ᾿ εἰ δεῖ τὸ ἀληθέστατον περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ζῷόν ἐστιν ἐκ ψυχῆς θείας καὶ σώματος ζῶντος· διὸ καὶ τὸ ὅλον ζῷόν ἐστιν, ὥς φησιν ὁ Πλάτων· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῷ νοῦς ἄυλος καὶ χωριστὸς ἐν ταὐτῷ συνέχων καὶ τόνδε τὸν ὄγκον καὶ ψυχὴ θεία περὶ τόνδε χορεύουσα τὸν νοῦν καὶ σῶμα αἰθέριον προσεχῶς ἐξηρτημένον ἀπὸ τῆς ψυχῆς καὶ τελευταῖος οὗτος ὁ φαινόμενος ὄγκος, ἐμπνεόμενος πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ ὀχήματος αὐτῆς καὶ ζωῆς πληρούμενος, ἀφ᾿ ἧς καὶ γεννᾷ καὶ τρέφει ζῷα παντοῖα, τὰ μὲν ⟦γὰρ⟧ ἐν αὐτῇ κατερριζωμένα, τὰ δὲ κινούμενα περὶ αὐτήν. καὶ τοῦτό γε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἰδὼν ᾐσχύνθη μὴ οὐχὶ ζωὴν αὐτῇ δοῦναι φυσικήν· πόθεν γὰρ ἐν γῇ μὲν ἔτι μένοντα τὰ φυτὰ ζῇ, ἀποσπασθέντα δὲ νεκροῦται, μὴ καὶ τοῦδε τοῦ ὄγκου τῆς γῆς ζωῆς ὄντος πλήρους; δεῖ δὲ καὶ καθ᾿ ὅλου λαμβάνειν, ὅτι τὰ ὅλα πρὸ τῶν μερῶν ἐψύχωται· γελοῖον γάρ, εἰ* B *ἄνθρωπος μὲν μετέχοι καὶ ψυχῆς λογικῆς καὶ νοῦ, τῇ δὲ γῇ καὶ τῷ ἀέρι μηδεμίαν ἀποδοίη ψυχὴν ἄνωθεν ἐποχουμένην καὶ διακυβερνῶσαν τὰ στοιχεῖα καὶ ἐν οἰκείοις ὅροις φυλάττουσαν· τὰ γὰρ ὅλα κυριώτερα τῶν μερῶν καὶ τὰ*

Q D (ς)
5 an *αὐτὴ?* 10 *πρεσβυτάτη* — 12 *εἴη* om **D** 12 *εἴη* ς : om **Q** 12 s *τεταγμένον* **D** 20 *τελευταῖον* **D** 22 *γὰρ* del iam s 26 *νεκροῦνται* **D** 29 *μετέχει* **D** ς *ἀποδιδοίη* b

ἀίδια τῶν φθαρτῶν, οὐδὲν δὲ τίμιον ἄνευ ψυχῆς, ὥς φησι καὶ ὁ Θεόφραστος. ἀναγκαῖον ἄρα καὶ ψυχὴν ⟦ἐν⟧ τῇ γῇ διδόναι καὶ νοῦν, τὴν μὲν γόνιμον αὐτὴν ποιοῦσαν, τὸν δὲ συνέχοντα αὐτὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παντός. αὕτη μὲν οὖν ἡ γῆ, ζῷον οὖσα θεῖον καὶ πλήρωμα νοερῶν τε καὶ ψυχικῶν οὐσιῶν ἀύλων τε δυνάμεων (εἰ γὰρ τὴν μερικὴν ψυχὴν μετὰ τοῦ ἰδίου ὀχήματος ἐνύλῳ σώματι πλεονάζειν φαμέν, ὡς ἐν ἄλλοις δέδεικται, τί χρὴ οἴεσθαι περὶ θείας οὕτω ψυχῆς; ἢ ὅτι πολλῷ πρότερον ταύτης διὰ μέσων ἄλλων ὀχημάτων ἀποκρέμαται τὰ ἐμφανῆ σώματα, δι' ὧν ἐλλάμψεις καὶ ταῦτα δέχεσθαι δυνατόν) τοιαύτη δ' οὖν οὖσα λέγεται τροφὸς ἡμετέρα πρῶτον μὲν ὡς τῷ οὐρανῷ δύναμιν ἔχουσά πως ἀντίρροπον, καὶ ὥσπερ ἐκεῖνος
C ζῴων ἦν θείων περιεκτικός, οὕτω καὶ αὕτη γήινα φαίνεται περιέχουσα ζῷα, δεύτερον δὲ ὡς ἐμπνέουσα τὰς ζωὰς τὰς ἡμετέρας ἀπὸ τῆς οἰκείας ζωῆς· οὐ γὰρ μόνον καρποὺς ἀνίησι καὶ τρέφει τὰ σώματα ἡμῶν διὰ τούτων, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἀποπληροῖ τῶν ἑαυτῆς ἐλλάμψεων· ζῷον γὰρ οὖσα θεῖον καὶ ἡμᾶς γεννησαμένη ζῷα μερικὰ γεγονότας διὰ μὲν τοῦ σώματος ⟨τοῦ⟩ ἑαυτῆς τρέφει καὶ συνέχει τὸν ἡμέτερον ὄγκον, ἀπὸ δὲ τῆς οἰκείας ψυχῆς τελειοῖ τὴν ἡμετέραν ψυχήν, κατὰ δὲ τὸν νοῦν τὸν ἑαυτῆς ἀνεγείρει τὸν ἐν ἡμῖν νοῦν, καὶ οὕτω δὴ καθ' ὅλην ἑαυτὴν γίνεται τροφὸς ὅλης ἡμῶν τῆς συστάσεως. ὅθεν ἐμοὶ δοκεῖν καὶ τροφὸν αὐτὴν ἡμετέραν προσειπεῖν τὴν νοερὰν αὐτῆς θρεπτικὴν ἐνέργειαν ἐνδεικνύμενος· εἰ γὰρ δὴ ἡμετέρα τροφός ἐστιν, οἱ δὲ ὄντως ἡμεῖς ψυχαὶ καὶ νόες, κατ' ἐκεῖνα ἂν μάλιστα τελεσιουργὸς ἡμῶν εἴη, τὸν ἡμέτερον κινοῦσα νοῦν.

— ζῷον δὲ οὖσα θεῖον καὶ πολλῶν ζῴων μερικῶν περιληπτικὸν ἴλλεσθαι λέγεται περὶ τὸν διὰ παντὸς τεταμένον πόλον, διότι δὴ περὶ τὸν ἄξονα τοῦ παντὸς συν-
D έχεται καὶ συσφίγγεται· πόλος μὲν γάρ ἐστι καὶ ὁ ἄξων, καὶ νῦν οὕτω λέγεται πόλος, διότι περὶ αὐτὸν πολεῖ τὸ πᾶν.

Q D (ς)
2 prius *καὶ* om **D** ς | cf. II 122, 16 s 7 *καὶ ἐνύλῳ* **Q** 16 s cf. p. 144, 7 cum adn. 24 *δοκεῖ* s 27 *οἱ* : debuit *εἰ* 30 s *τεταγμένον* **D** 32 *ἐστι καὶ* — 33 *πολεῖ* om **D**

διότι δὲ ὁ πόλος ἀμερής, ὁ δὲ ἄξων πόλος ἐστὶ μετὰ διαστάσεως, ὡς εἰ καὶ τὴν γραμμὴν λέγοι τις σημεῖον ῥυέν, τετάσθαι λέγεται διὰ παντός, ὡς διαμπὰξ διήκων διὰ τοῦ κέντρου τῆς γῆς· οὐ γὰρ διὰ παντὸς ὡς ʽδιὰ τοῦ παντὸςʼ εἴρηται τεταμένος· οὐ γὰρ ἄνευ ψελλισμοῦ τὸ οὕτω λέγειν. ἰλλομένην δὲ τὴν σφιγγομένην δηλοῖ καὶ συνεχομένην· οὐ γάρ, ὡς Ἀριστοτέλης [de cael. β 13. 293ᵇ 31. 14. 296ᵃ 26] οἴεται, τὴν κινουμένην· διαφερόντως γὰρ ὁ Πλάτων ἀκίνητον φυλάττει τὴν γῆν καὶ τὴν αἰτίαν προστιθεὶς ἐν τῷ Φαίδωνι [109 A], δι' ἣν ἀκίνητος ἵδρυται. λέγει οὖν· ἰσόρροπον γὰρ πρᾶγμα ὁμοίου τινὸς ἐν μέσῳ τεθὲν οὐχ ἕξει μᾶλλον οὐδ' ἧττον οὐδαμόσε κλιθῆναι· πρὸς τῷ καὶ ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς χρήσεως μαρτυρεῖσθαι τὸν λόγον, ὅτι τὸ ἰλλομένην τὸ ʽσυναγομένηνʼ δηλοῖ καὶ οὐχὶ τὸ ʽκινουμένηνʼ, ἰλλάδας καλούσης τοὺς δεσμούς. ἐρεῖ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Τίμαιος ἐν τοῖς ἑπομένοις [76 BC] ἴλλεσθαι τὰς τρίχας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ῥιζουμένας καὶ συσπειρωμένας εἴσω τοῦ δέρματος, ὥστ' εἶναι E κἀκ τούτου δῆλον, ὅπως ʽἴλλεσθαιʼ καὶ ἐν τούτοις εἶπε τὴν γῆν. εἰ δὲ καί, ὥς ἔνιοί φασι, τὸ μένει γὰρ Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη [Phaedr. 247 A] περὶ ταύτης εἴρηται τῆς γῆς, πολλοῦ ἂν δέοι κινεῖν ὁ Πλάτων τὴν γῆν. εἰ δὲ καὶ μὴ τὴν ἐκεῖ Ἑστίαν θείμεθα τὴν γῆν, ἀλλ' οὖν ἑστιοῦχον ἐν αὐτῇ δύναμιν ὑποληπτέον· ὡς γὰρ ἐν οὐρανῷ τοὺς πόλους ὑπὸ τῆς Ἑστίας συνέχεσθαί φαμεν, οὕτως ἐν

QD(ς)
2 εἰ ς : om QD : an ἂν ins? | cf. Arist. de anim. α 4. 409ᵃ 4s 2 εἰ καὶ — 3 ὡς om D 4 γὰρ διὰ D : γὰρ διὰ τοῦ Qς 4s ὡς διὰ τοῦ παντὸς om Dς 5 τεταμένην Q : τεταγμένην Dς | ne sic quidem omnia recte se habere censeo 6 εἰλλομένην Q δὲ τὴν — 8 κινουμένην om D | cf. schol. Plat. ἰλλομένην φησὶν ὁ Σιμπλίκιος καὶ ὅσοι συνηγοροῦσι τῷ Πλάτωνι, τοῦ Ἀριστοτέλους εἰλουμένην (εἰλεῖσθαι re uera in parte Aristotelis codd. legitur) ἀναγινώσκοντος κἀκ τούτου τὸν Πλάτωνα ταῖς εὐθύναις ὑπάγοντος τὴν γῆν εἰλεῖσθαι καὶ στρέφεσθαι φάσκοντα 11 οὖν om Dς ἰσόρροπον γὰρ traiecit D 13 καὶ om D 15 cf. Hom. N 572 16s Tim. 76B libris traditur diphthongus 21 μόνην D: μόνον ς 24 ἀπολειπτέον Q

τοῖς στοιχείοις τὴν γῆν, καὶ ἔστιν ἀνὰ λόγον ὡς ἡ ὑπερκόσμιος Ἑστία πρὸς τὸν μέγαν ἡγεμόνα τῶν δώδεκα θεῶν, οὕτως ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις ἡ γῆ πρὸς τὸν οὐρανόν. εἰ δὲ δὴ καὶ πρὸς τὸν Πυθαγόρειον Τίμαιον [97 D] *ἀποβλέψαιμεν, ἔτι μᾶλλον οὐκ ἂν ὑπολάβοιμεν κινεῖσθαι τὴν γῆν· λέγει γὰρ κἀκεῖνος τὰν γᾶν ἐν τῷ μέσῳ εἶναι ἱδρυμέναν. ποῦ δὴ οὖν εὔλογον ἡμᾶς ἰλλομένην ἀκούσαντας εἰλουμένην καὶ στρεφομένην αὐτὴν ποιεῖν, ὡς Πλάτωνι ἀρέσκον λέγοντας; Ἡρακλείδης μὲν οὖν ὁ Ποντικός, οὐ Πλάτωνος ὢν ἀκουστής, ταύτην ἐχέτω τὴν δόξαν, κινῶν κύκλῳ τὴν*
F *γῆν· Πλάτων δὲ ἀκίνητον αὐτὴν ἵστησιν. ἢ γὰρ τὸν τέλεον ἐνιαυτὸν οὐκ ἀπὸ τῶν ὀκτὼ περιόδων ⟨ἂν⟩ ἐποίει μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς γῆς ἐνάτην συνηρίθμει συναποκαθιστὰς αὐτὴν ταῖς ἄλλαις καὶ ποιῶν ἐκ πασῶν μίαν πρὸς τὸν ταὐτοῦ κύκλον ἀποκατάστασιν. οὕτω μὲν οὖν ἐξηγησόμεθα τὸν πόλον καὶ τὸν ἄξονα καὶ τὴν περὶ τοῦτο⟨ν⟩ συνεχομένην ἐν τῷ μέσῳ γῆν.*

Δεῖ δὲ ἀπὸ τῶνδε τῶν λόγων ἐπὶ τὴν φύσιν μετιέναι καὶ θεωρεῖν τοὺς μὲν πόλους δυνάμεις ἑδραστικὰς καὶ συνεκτικὰς τοῦ παντός, ἀνεγειρούσας μὲν τὸν ὅλον ὄγκον εἰς ἔρωτα τῶν νοητῶν, ἀμερίστως δὲ τὸ
282 *μεριστὸν καὶ ἡνωμένως καὶ ἀδιαστάτως τὸ διαστατὸν συνεχούσας (διὸ δὴ καὶ ἐν Πολιτείᾳ* [X 616 C] *τὰ ἄγκιστρα τῆς ἠλακάτης ἐξ ἀδάμαντος ἐποίει, τὸ ἀκλινὲς αὐτῶν, ὡς εἴρηται, καὶ ἀδαμάντινον ἐνδεικνύμενος)· τὸν δὲ ἄξονα μίαν θεότητα συναγωγὸν μὲν τῶν κέντρων τοῦ παντός, συνεκτικὴν δὲ τοῦ ὅλου κόσμου, κινητικὴν δὲ τῶν θείων περιφορῶν, περὶ ἣν ἡ χορεία τῶν ὅλων, περὶ ἣν αἱ ἀνακυκλήσεις, ἀνέχουσαν τὸν ὅλον οὐρανόν, ἣν καὶ Ἄτλαντα διὰ τοῦτο προσειρήκασιν, ὡς ἄτρεπτον καὶ ἄτρυτον ἐνέργειαν ἔχουσαν. καὶ μέντοι καὶ τὸ τεταμένον ἐνδείκνυται Τιτή-*

Q D (ς)

1 *τῷ στοιχείῳ* **D**ς   *ὡς* om **D**ς   2 *οὕτως* om **D**   6 *τῷ* om ς cum Ps. Timaei ll.   7 *εἱλουμένην* **D**   8 cogitaueris de *καὶ* delendo   9 *οὐ* ll. : *ὁ* ci Fabricius in Bibl. Graec. VIII 540 : *τοῦ* ci t   11 *τέλειον* **D**   14 s *τὴν ταυτοῦ κύκλου* **D**ς   16 *τοῦτο* ll. : em s   17 *γᾶν* (*γᾶ*) **D**ς   21 possis *τὸ* ⟨*πεπληθυσμένον καὶ τὸ*⟩ *διαστατὸν* **D**ς : *ἀδιάστατον* **Q**   22 ss cf. in remp. II 208 s   24 *ἀδάμαντον* **D**ς   30 et p. 139, 3 *τεταγμένον* **D**

νιον εἶναι τὴν μίαν ταύτην δύναμιν τὴν φρουρητικὴν τῆς ἀνακυκλήσεως τῶν ὅλων. εἰ δὲ καί, ὥς φησιν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος, τὸν διὰ παντὸς τεταμένον πόλον ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ θέλοιμεν ἀκούειν, οὐδὲ οὕτως ἔξω τῆς Πλάτωνος ἀποπλανησόμεθα διανοίας· ὡς γὰρ αὐτὸς ἐν Κρατύλῳ [405 CD] λέγει, τὸν οὐρανὸν πόλον καλοῦσιν οἱ δεινοὶ περὶ ἀστρονομίαν ὡς ἐναρμονίως περιπολοῦντα. λέγοιτ' ἂν οὖν κατὰ ταύτην τὴν ἐπιβολὴν διὰ παντὸς μὲν πόλος τετα- B μένος ⟨ὁ⟩ δι' ὅλου ἑαυτοῦ κεκυρτωμένος οὐρανός, ὡς ἀγώνιος ὤν (οὕτω γὰρ τέταται ἡ τοῦ κύκλου ἐπιφάνεια), περὶ δὲ τοῦτον ἴλλεσθαι ἡ γῆ, οὐ τοπικῶς, ἀλλὰ δι' ὄρεξιν τῆς πρὸς αὐτὸν ὁμοιότητος συννεύουσα εἰς τὸ μέσον, ἵν' ὡς ἐκεῖνος περὶ τὸ κέντρον κινεῖται, οὕτως αὕτη συναγομένη εἰς τὸ κέντρον ὁμοία γένηται τῷ κατ' οὐσίαν σφαιρικῷ, κατὰ δύναμιν σφαιρωθεῖσα, σφιγγομένη περὶ τὸν οὐρανὸν οὕτως, ὡς τεταμένον ὅλον περὶ αὐτήν. καθ' ἑκατέραν μὴν τῶν ἐπιβολῶν τὴν αἰτίαν ὁ Πλάτων παραδέδωκε, δι' ἣν ἐν τῷ μέσῳ συνέχεται ἡ γῆ, διότι δύναμίς ἐστι συνεκτικὴ τῆς γῆς ὁ ἄξων ἢ ὅτι πανταχόθεν ὑπὸ τῆς περιφορᾶς συνέχεται καὶ ἐν τῷ κέντρῳ συνάγεται τοῦ παντός. τίνα οὖν ἡ γῆ παρέχεται τῷ παντὶ χρείαν τοιάδε οὖσα; τοῦτο ἐφεξῆς ὁ Τίμαιος διασαφεῖ, φύλακα καὶ δημιουργὸν αὐτὴν ἀποκαλῶν νυκτὸς καὶ ἡμέρας. καὶ ὅτι μὲν ποιητικὴ νυκτός ἐστι, δῆλον· αὐτὴ γὰρ ἀποτελεῖ τὸν κῶνον, ἐπειδὴ σκιὰ αὐτῆς ἐστιν ὁ κῶνος καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα αὐτῆς δίδωσι τοσονδὶ καὶ τοιονδὶ σχῆμα τῇ σκιᾷ. πῶς δὲ καὶ τῆς ἡμέρας C δημιουργός; ἢ καὶ ταύτην τὴν ἡμέραν τῇ νυκτὶ συνεζευγμένην ἀποτελεῖ· πρὸς γὰρ αὐτὴν αἵ τε ἀνατολαὶ θεωροῦνται καὶ αἱ δύσεις. ὅτι δὲ ταύτην τὴν ἡμέραν παρέλαβε τὴν ἀντιπεριαγομένην τῇ νυκτί, δεδήλωκεν ὑποτάξας αὐτὴν τῇ νυκτί, καθάπερ καὶ πρότερον ἐν οἷς ἔλεγε [39B]· νὺξ μὲν οὖν ἡμέρα τε γέγονεν οὕτως. ἔστιν οὖν ἀμφοῖν δημι-

QD (ς)
7 λέγοιτ' s : λέγοις ll. 8 s τεταγμένος **D** 13 κινῆται ll. : em b 15 περὶ ll. : πρὸς ci s 22 αὐτὴν om **Q** 24 αὔτη ll. 27 ἢ ll. 29 αἱ om **D**ς 30 περιαγομένην **D**ς

ουργὸς ἡ γῆ συναποτελοῦσα τῷ ἡλίῳ τὰ συνάμφω· μᾶλλον μὴν ὁ μὲν ἥλιος ἡμέρας, ἡ δὲ γῆ νυκτὸς αἰτία. ʽδημιουργὸς' δὲ οὖσα καὶ ʽφύλαξ' ἐστὶν αὐτῶν, φυλάττουσα τούς τε ὅρους αὐτῶν καὶ τὴν ἀντανίσωσιν τὴν πρὸς ἀλλήλας καὶ τὰς αὐξήσεις καὶ τὰς ἐλαττώσεις αὐτῶν κατὰ δή τινα ἀναλογίαν, διὸ δὴ καὶ Ἶσιν αὐτὴν προσηγόρευσάν τινες, ὡς ἐπανισοῦσαν τὴν ἀνισότητα καὶ εἰς ἀναλογίαν ἄγουσαν τάς τε αὐξήσεις καὶ τὰς μειώσεις ἀμφοτέρων. ἄλλοι δὲ εἰς τὸ γόνιμον αὐτῆς ἀπιδόντες Δήμητραν προσεῖπον, ὥσπερ δὴ καὶ Πλωτῖνος [enn. 4, 4, 27. p. 419. 30 p. 423], τὸν μὲν νοῦν αὐτῆς Ἑστίαν καλῶν, Δήμητραν δὲ τὴν ψυχήν. ἡμεῖς δὲ αὐτὰς μὲν τὰς πρωτίστας τούτων τῶν θεαινῶν αἰτίας νοεράς D τε καὶ ἡγεμονικὰς καὶ ἀπολύτους εἶναί φαμεν, καθήκειν δὲ εἰς τὴν γῆν ἀπ' αὐτῶν ἐλλάμψεις καὶ δυνάμεις, καὶ εἶναι ⟨καὶ⟩ Δήμητραν χθονίαν καὶ Ἑστίαν καὶ Ἶσιν χθονίαν, ὥσπερ καὶ Δία χθόνιον καὶ Ἑρμῆν χθόνιον, περὶ τὴν μίαν θεότητα τῆς γῆς τούτων τεταγμένων τῶν χθονίων, ὥσπερ δὴ καὶ περὶ τὴν μίαν τοῦ οὐρανοῦ θεότητα προελήλυθε τὸ πλῆθος τῶν οὐρανίων θεῶν· πάντων γὰρ τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν πρόοδοι γεγόνασιν εἰς τὴν γῆν καὶ ἀποπερατώσεις, καὶ ἔστιν ἐν αὐτῇ πάντα χθονίως, ὅσα ἐν οὐρανῷ οὐρανίως ⟦εἰκότως⟧· καὶ γὰρ ἡ νοερὰ γῆ πάσας ὑποδέχεται τὰς πατρικὰς τοῦ οὐρανοῦ δυνάμεις καὶ ἔχει πάντα γεννητικῶς. οὕτως οὖν καὶ Διόνυσον χθόνιον ἐροῦμεν καὶ Ἀπόλλωνα χθόνιον, ὃς καὶ ὕδατα μαντικὰ πολλαχοῦ τῆς γῆς ἀναδίδωσι καὶ στόμια προφητεύοντα τὸ μέλλον. ἄλλους δὲ τόπους αὐτῆς καθαρτικοὺς ἢ κριτικοὺς ἢ ἰατικοὺς ἀποτελοῦσιν αἱ εἰς αὐτὴν καθήκουσαι παιώνιοι καὶ κριτικαὶ δυνάμεις. ἀλλὰ τὰς μὲν χθονίας πάσας δυνάμεις ἐπεξελθεῖν ἀδύνατον· εἰσὶ γὰρ ἀπεριήγητοι μὲν αἱ θεῖαι, τούτων δὲ ἔτι πλείους αἱ συνεπόμεναι τάξεις αὐταῖς ἀγγέλων τε καὶ δαιμόνων, δια-E λαχοῦσαι τὴν γῆν κύκλῳ πᾶσαν καὶ περὶ τὴν μίαν αὐτῆς θεότητα χορεύουσαι καὶ τὸν ἕνα νοῦν καὶ τὴν μίαν ψυχήν.

Q D (ς)
6 διὸ δὴ **Q** : διότι ς διὸ δὴ — 7 ἀναλογίαν om **D** 6 ἴσιν ll. 12 θεῶν **D**ς 15 Ἑστίαν ⟨χθονίαν⟩? 27 ἰατρικοὺς **D**ς 28 possis κριτικαὶ ⟨καὶ καθαρτικαὶ⟩

λοιπὸν δέ ἐστι θεωρῆσαι, πῶς πρεσβυτάτη θεῶν ἡ γῆ καὶ πρωτίστη λέγεται τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ· τοῦτο γὰρ ἁπλῶς εἰρῆσθαι φανήσεται τοῖς πρὸς τὸ ἔνυλον αὐτῆς καὶ παχὺ καὶ σκοτεινὸν ἀποβλέπειν εἰθισμένοις. ἡμεῖς δὲ ὅτι μέν ἐστί τι καὶ τοιοῦτον ἐν τῷ ὄγκῳ τῆς γῆς, οἷον ἐκεῖνοι λέγουσι, συγχωρήσομεν, ἀξιώσομεν δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ ἄλλα τῆς γῆς ὁρᾶν ἀγαθά, δι' ὧν πλεονεκτεῖ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα, τὸ μόνιμον, τὸ γεννητικόν, τὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν συμφωνίαν, τὴν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ παντὸς θέσιν· μεγάλην γὰρ ἔχει τὸ κέντρον ἐν τῷ παντὶ δύναμιν, ὡς συνεκτικὸν ἁπάσης τῆς περιφορᾶς. διὸ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι Ζανὸς πύργον ἐκάλουν τὸ κέντρον, ὡς δημιουργικῆς φρουρᾶς ἐν ἐκείνῳ τεταγμένης. ὑπομνήσομεν δὲ τοὺς ἀντιλέγοντας καὶ τῶν Πλατωνικῶν ὑποθέσεων περὶ γῆς καὶ τῶν ἔργων αὐτῆς, ὥς φησιν ὁ ἐν Φαίδωνι [110E 111B] Σωκράτης. τοῦτο μὲν οὖν, ὃ ἡμεῖς οἰκοῦμεν, κοῖλόν ἐστι καὶ σκοτεινὸν καὶ ὑπὸ ἅλμης κατεδηδεσμένον, ἄλλη δέ ἐστιν ἡ ἀληθινὴ γῆ, θεῶν ὑποδοχὰς ἔχουσα καὶ ἄλση καὶ κάλλος τῷ F οὐρανῷ προσεοικός. οὐ χρὴ οὖν θαυμάζειν, εἰ καὶ νῦν πρεσβυτάτη λέγοιτο θεῶν ἡ γῆ καὶ πρωτίστη τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ, τηλικοῦτον μὲν ὕψος ἔχουσα, τοιοῦτον δὲ κάλλος, ἐοικυῖα δὲ ταῖς δωδεκασκύτοις σφαίραις [Phaed. 110B], ὥσπερ ὁ οὐρανὸς τῷ δωδεκαέδρῳ παρὰ τοῦ δημιουργοῦ διεζωγράφηται, καθὰ καὶ αὐτὸς ἐρεῖ προϊών [55C]. ἐννοήσωμεν δὲ καὶ ὅτι μόνῃ τῶν στοιχείων τῇ γῇ δέδωκε πάντα στοιχεῖα διακεκριμένως ἔχειν, κόσμον αὐτὴν ὅλον ἀποτελῶν ἀνὰ λόγον τῷ οὐρανῷ πεποικιλμένον· ἔστι γὰρ ἐν 283 αὐτῇ καὶ πυρὸς ποταμὸς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος καὶ γῆς ἄλλης λόγον ἐχούσης πρὸς αὐτήν, ὃν ἂν αὐτὴ πρὸς τὸ πᾶν, ὥς φησιν ὁ ἐν Φαίδωνι [112E ss] Σωκράτης. εἰ δὲ τοῦτο, πολλὴν ὑπεροχὴν ἔχει κατὰ τῶν λοιπῶν στοιχείων, ὡς μιμουμένη τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα ἔχουσα χθονίως ἐν ἑαυτῇ. προσθῶμεν δὲ τούτοις καὶ ὅτι τὰ δύο ταῦτα στοι-

Q D

11s cf. I 199, 3 II 106, 21s 17 καταδηδεσμένον **Q**
22s cf. Tim. Locr. 98D 26 an πάντα ⟨τὰ⟩?

χεῖα πρῶτα παρήγαγεν ὁ δημιουργός, γῆν καὶ πῦρ, τὰ δ' ἄλλα ἕνεκα τούτων, ἵνα τὸν τῶν δεσμῶν ἐπέχοιεν πρὸς αὐτὰ λόγον, καὶ ὅτι τὰ τέτταρα καὶ ἐν οὐρανῷ ἐστι καὶ ὑπὸ σελήνην, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν πυρίως (ἡ γὰρ πλείστη ἰδέα, *καθὰ προεῖπεν* [40 A], ἐκ πυρός), *ἐνταῦθα δὲ γηίνως (καὶ γὰρ τὸ τοῦ ἀέρος βάθος καὶ ὁ τοῦ ὕδατος ὄγκος περικέχυται τὴν γῆν καὶ πολὺ τὸ γήινον ἔχει, διὸ καὶ τῇ ἑαυτῶν φύσει σκοτεινά ἐστιν). ἔστιν οὖν ἐν οὐρανῷ μὲν ἐπικράτεια τοῦ πυρός, ὑπὸ σελήνην δὲ τῆς γῆς. ἐπειδὴ δὲ συνῆπται ἡ γένεσις πρὸς τὸν οὐρανὸν συμφυῶς, τὸ μὲν πέρας τοῦ*
B *οὐρανοῦ γῆ ἐστιν ὡς ἐν οὐρανῷ, ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς γενέσεως πῦρ ὡς ἐν γενέσει· τὴν μὲν γὰρ σελήνην γῆν εἰώθασι καλεῖν, ὡς τοῦτον ἔχουσαν τὸν λόγον πρὸς τὸν ἥλιον, ὃν ἡ γῆ πρὸς τὸ πῦρ·*

μήσατο δ' ἄλλην γαῖαν ἀπείριτον, ἥν τε σελήνην
ἀθάνατοι κλήζουσιν, ἐπιχθόνιοι δέ τε μήνην,

φησὶν Ὀρφεύς [frg. 81], *τὴν δὲ ἀκρότητα τῆς γενέσεως πῦρ, ὡς καὶ* Ἀριστοτέλης, *τὸν αἰθέρα πῦρ ὀνομάζων, ἔστι δὲ ὅπου καὶ οὐ πῦρ, ἀλλὰ* πυροειδῆ *δοκιμάζων καλεῖν, ὡς* εἴρηται πολλάκις [p. 129, 1]. *τὸ μὲν τοῦ οὐρανοῦ πέρας οὐκ ἔστι πάντῃ μεταβολῆς ἄμοιρον, ὡς τῇ γενέσει πελάζον· ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς γενέσεως κύκλῳ κινεῖται, μιμουμένη τὸν οὐρανόν. ἔτι κἀκεῖνον παραλάβωμεν τὸν λόγον, ὅτι δὴ οὐ τοῖς τόποις δεῖ κρίνειν τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ ταῖς δυνάμεσι καὶ τῇ οὐσίᾳ, καθάπερ δέδεικται ἐν* ἄλλοις. *τίσιν οὖν ἰδιότησι κριτέον τὰς ὑπεροχάς; τίσι δὲ ἄλλαις ἢ ἃς αἱ θεῖαι τάξεις ἐπιδεικνύουσιν; ἡ γὰρ ὄντως ὑπεροχὴ παρὰ τοῖς θεοῖς. ληπτέον οὖν ἐκ τῶν θείων τάξεων τὸ μοναδικόν, τὸ μόνιμον, τὸ παντελές, τὸ γόνιμον, τὸ συνεκτικόν, τὸ τελεσιουργόν, τὸ πάντῃ διατεῖνον, τὸ ζωοποιόν,*
C *τὸ κοσμητικόν, τὸ ἀφομοιωτικόν, τὸ περιεκτικόν· ταῦτα γὰρ*

Q D (ς)
1 cf. Tim. 31BC 4 s *καθάπερ εἶπεν* ς 12 ss cf. II 48, 17 ss 16 *μήνην* **D**ς : *μόνην* **Q** 18 praecedente Anaxagora [A 84 p. 321 D.] in meteorol. *β* 9. 369ᵇ 14 de cael. *γ* 3. 302ᵇ 4 al. 18 *ἔστι* — 19 *δοκιμάζων* om **D** *καλεῖ* **D** 20 *μὲν τοῦ* : *μέντοι* ll.

ἐστι τὰ ἰδιώματα πασῶν τῶν θείων διακοσμήσεων. κατὰ ταῦτα δὲ ἡ γῆ τῶν ἄλλων πλεονεκτεῖ στοιχείων· ὥστε εἰκότως ἂν λέγοιτο πρεσβυτάτη τε καὶ πρωτίστη τῶν θεῶν. ἔτι διττὴν θεωρητέον τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν, τὴν μὲν κατὰ πρόοδον, ἥτις ἀεὶ τὰ δεύτερα τεταγμένα καταδεέστερα ποιεῖ τῶν πρὸ αὐτῶν, τὴν δὲ κατ' ἐπιστροφήν, ἣ τὰ ἔσχατα συνάπτει καθ' ὁμοιότητα τοῖς πρώτοις καὶ ἕνα κύκλον ἀποτελεῖ τῆς ὅλης ἀπογεννήσεως. καὶ ἐπειδήπερ ὁ κόσμος σφαιρικός ἐστι, τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα τῶν κατ' ἐπιστροφὴν ἴδιόν ἐστι, καὶ τὴν γῆν ἐν αὐτῷ συναπτέον τῷ οὐρανῷ δι' ἑνὸς κύκλου καὶ μιᾶς ὁμοιότητος· οὕτω γὰρ καὶ τὸ κέντρον ὁμοιότατόν ἐστι τοῖς πόλοις· ὁ μὲν γὰρ οὐρανὸς πάντῃ περιέχει τὰ ὅλα περὶ τοὺς πόλους κινούμενος, ἡ δὲ γῆ τὴν ἐν τῷ κέντρῳ μονὴν ἔλαχεν· ἔπρεπε γὰρ τῇ γενέσει τὸ ἀκίνητον εἶναι τοῦ κινουμένου πρεσβύτερον. κατὰ πάσας δὴ ταύτας τὰς ἐπιβολὰς φαίης ἂν τὴν γῆν ὡς τῷ οὐρανῷ σύστοιχον πρεσβυτάτην τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ θεῶν· καὶ γὰρ αὕτη ἐντὸς D οὐρανοῦ ἐστιν, ὡς ὑπ' αὐτοῦ περιεχομένη πανταχόθεν· ὡς γὰρ τὸ πᾶν τὸ σωματικὸν ἐντὸς ἐτεκτήνατο τῆς ψυχῆς, οὕτω καὶ τὴν γῆν ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ δεδημιούργηκεν, ὡς ὑπ' αὐτοῦ σφιγγομένην καὶ συνεχομένην καὶ μετ' αὐτοῦ τὰ ὅλα δημιουργοῦσαν. ἔχει δὲ κατὰ μὲν τὸ πρώτιστον τὴν τῆς κατ' οὐσίαν ὑπεροχῆς ἔνδειξιν, τὸ δὲ πρεσβύτατον τὴν ἀπὸ τῶν πρεσβείων, ὧν ἔλαχεν ἡ γῆ· πῶς γὰρ οὐκ ἂν εἴποις αὐτὴν μεγάλην μοῖραν ἐν τῷ κόσμῳ λαχεῖν καὶ εἶναι πολυτίμητον, ἐν ᾗ καὶ ὁ Ζανὸς πύργος καὶ ἡ τοῦ Κρόνου πρόοδος; οὐ γὰρ μόνον ὁ Τάρταρος, τὸ ἔσχατον ὢν τῆς γῆς, ὑπὸ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κρονίας κατείληπται δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ εἴ τι τούτου καταδεέστερον ἐπινοοίης· καὶ γὰρ τοῦτο συνέχεται διὰ τῶν ὑποταρταρίων θεῶν, ὥς φησιν Ὅμηρος [Ξ 278s], οὐχ ὅτι τοὺς θεοὺς ἐπέκεινα τάττει τοῦ Ταρτάρου, ὡς τὰ ῥήματα ἐνδείκνυται, ἀλλ' ὅτι πανταχόθεν ὑπ' αὐτῶν περιείληπται καὶ αὐτὸς ὁ Τάρταρος. ἔτι τοίνυν

Q D (ς)
5 an *δεύτερον* uel *δευτέρως*? 9s *ἐστιν ἴδιον* **D**ς 13 *τῷ* om **D** 20s *ὡς ὑπ'* — 22 *δημιουργοῦσαν* om **D** | cf. p. 137, 6
26 cf. p. 141, 11s

θεατέον τὴν ἀναλογίαν τῆς γῆς, ἣν ἔχει πρὸς τὴν νοερὰν
E *γῆν· ὡς γὰρ ἐκείνη περιέχει τάξεις θεῶν καὶ ὑφίστησι*
τελεσιουργούς, φρουρητικάς, Τιτανικάς, ὧν αἱ Ὀρφικαὶ
θεολογίαι πλήρεις, οὕτω δὴ καὶ αὕτη δυνάμεις ἔχει ποι-
κίλας, καὶ ὡς μὲν ‘τροφὸς’ τὴν τελεσιουργὸν μιμεῖται τάξιν,
καθ’ ἣν καὶ πάτριον Ἀθηναίοις ‘κουροτρόφον’ αὐτὴν ὑμνεῖν
καὶ ‘ἀνησιδώραν’, ὡς καὶ ἀνιεῖσαν τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα καὶ
τρέφουσαν, ὡς δὲ ‘φύλαξ’ τὴν φρουρητικήν, ὡς δὲ ‘τεταμένη περὶ τὸν διὰ παντὸς πόλον’ τὴν Τιτανικήν. ἐπειδὴ
δὲ καὶ ἐκείνη πρὸ τῶν ἄλλων Αἴγλην τε καὶ τὴν ἑσπερέθουσαν Ἐρίθυιαν ἀπεγέννησε, καὶ αὕτη νυκτός ἐστι καὶ
ἡμέρας δημιουργός· καὶ δήλη καὶ ἡ τούτων ἀναλογία πρὸς
ἐκείνας. ταῦτα καὶ περὶ τούτων. εἰ δὲ καὶ κατ’ ἄλλον
τρόπον ἐθέλοις πρωτίστην αὐτὴν ἀκούειν καὶ πρεσβυτάτην
θεῶν, ὡς ἀπὸ πρωτίστων καὶ πρεσβυτάτων αἰτίων ὑφισταμένην, ἔχοι ἂν τὸ πιθανὸν καὶ οὗτος ὁ λόγος ⟨τῷ⟩ τὰ
πρώτιστα φθάνειν ταῖς ἑαυτῶν ἐνεργείαις ἐπὶ πλεῖστον· καὶ
ἔστι πολλαχοῦ τὰ τελευταῖα σῴζοντα τὴν τῶν πρώτων ἀναλογίαν, ἅτε ἀπ’ ἐκείνων μόνων ἔχοντα τὴν ὕπαρξιν. ὥστε
πανταχόθεν ὁ τοῦ Πλάτωνος λόγος ἀληθής, εἴτε πρὸς τὸν
F *ὄγκον τῆς γῆς εἴτε πρὸς τὰς ἐν αὐτῇ δυνάμεις ἀποβλέπειν*
ἐθέλοις. τὸ δὲ ἐμηχανήσατο *πόσην οἴεσθαι χρὴ μαρτυρεῖν τὴν νοερὰν δύναμιν τῇ δημιουργίᾳ; τὸ γὰρ μήτε ἡλίου*
καθ’ ἑαυτὸν νύκτα καὶ ἡμέραν δυναμένου ποιεῖν μήτε γῆς
μόνης (ἄλλο γάρ ἐστι φωτὸς στέρησις καὶ ἄλλο νύξ) εὑρεῖν
ὅπως ἂν δι’ ἀμφοῖν ἐπιτελεῖται ταῦτα, τῆς δημιουργικῆς
ἐστιν ὄντως ἔργον μηχανῆς· ἡ γὰρ τῆς γῆς ἐν μέσῳ τάξις
καὶ ἡ τοῦ ἡλίου χορεία περὶ αὐτὴν καὶ ἡ τῆς ἀπλανοῦς
ἀνακύκλησις νύκτας περὶ γῆν καὶ ἡμέρας ἀποτελοῦσιν. ἔτι
284 *δὲ καὶ ἡ ἐν τῷ κέντρῳ θέσις τῆς γῆς ἀνὰ λόγον ποιεῖ τὴν*
τῶν νυχθημέρων ἐξαλλαγήν, οὐκ ἂν γενομένην, εἰ τοῦ μέσου
τις αὐτὴν ἐξελὼν ἵδρυσεν ἀλλαχοῦ. ταῦτα δὴ καὶ ἔτι τούτων πλείω διὰ τοῦ τῆς μηχανῆς ὀνόματος συνάγειν δυνατόν.

Q D (ς)

7 *ἀνησιδώραν* **D** : *ἀνησιδῶραν* **Q** : *ἀνησίδωραν* ς; cf. Hesychi glossa: *ἀνησιδώρα· ἡ γῆ διὰ τὸ τοὺς καρποὺς ἀνιέναι* (cf. p. 136, 16 s) 10 s cf. Hesych.: *ἑσπερέθοντα· ἕσπερον, ἕσπειρον* 15 s *ὑφεσταμένην* **Q** 16 ⟨*τῷ*⟩ *τὰ* : ⟨*τὸ*⟩ *τὰ* s 26 *ἂν* del?

Χορείας δὲ τούτων αὐτῶν καὶ παραβολὰς ἀλλήλων καὶ περὶ τὰς τῶν κύκλων πρὸς ἑαυτοὺς ἀνακυκλήσεις καὶ προσχωρήσεις, ἔν τε ταῖς συνάψεσιν ὁποῖοι τῶν θεῶν κατ' ἀλλήλους γινόμενοι καὶ ὅσοι κατ' ἀντικρύ, μεθ' οὕστινάς τε ἐπίπροσθεν ἀλλήλοις ἡμῖν τε κατὰ χρόνους οὕστινας ἕκαστοι κατακαλύπτονται καὶ πάλιν ἀναφαινόμενοι φόβους καὶ σημεῖα τῶν μετὰ ταῦτα γενησομένων τοῖς δυναμένοις λογίζεσθαι πέμπουσι, τὸ λέγειν ἄνευ διόψεως τούτων αὖ τῶν μιμημάτων, μάταιος ἂν εἴη πόνος [40CD].

Οὐκ ἔστι τὸ προκείμενον τῷ Πλάτωνι νῦν τὴν ἀπὸ τῆς ἀστρονομίας παρεισκυκλῆσαι θεωρίαν καὶ τοὺς λόγους, οὓς κακῶς ἔνιοι ποιοῦντες περὶ τῶν ὑποθέσεων καταβάλλονται καὶ τῆς ἀστρολογικῆς τηρήσεως, μηδὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο τῷ Πλάτωνι συνεπόμενοι, διότι δὴ παραιτεῖται νῦν ὁ φιλόσοφος B (*ἔτι γὰρ νῦν μέγα ἔργον ἄρεκτον* [Hom. *Τ* 150]), καὶ οὐ δεῖ περὶ ταῦτα διατρίβειν· ἄλλο γάρ ἐστιν ἀστρονομία καὶ ἄλλο φυσιολογία, ὡς καὶ *Ἀριστοτέλης* διέκρινεν ἐν τῷ *δευτέρῳ τῆς Φυσικῆς Ἀκροάσεως* [2. 193^{b} 26 ss]. ἄλλως τε καὶ πολλῆς δεῖ σχολῆς εἰς τὸ πρῶτον ἐν εἰκόσι ταῦτα ἰδεῖν, εἶθ' οὕτως ἀποδοῦναι τοὺς λόγους· *τὸ γὰρ λέγειν περὶ τούτων ἄνευ τῶν διόψεως μιμημάτων μάταιός ἐστι πόνος*, ὥς φησιν ⟦ὁ⟧ αὐτός· δεῖ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀβακίου καὶ ἐπὶ τῆς κρικωτῆς σφαίρας καὶ ἐπὶ τοῦ παραδείγματος καὶ ἐπὶ τοῦ ἀστρολάβου ταῦτα κατιδόντας οὕτως ἐπὶ τὴν τῶν ὅλων στέλλεσθαι θεωρίαν· δεῖ δὲ καὶ τηρήσεως, ἣν τὰ ὄργανα παρέχεται τοῖς περὶ ταῦτα διατρίβουσι. διὰ ταῦτα μὲν οὖν ὁ φιλόσοφος παραιτεῖται τὸν περὶ τούτων λόγον.

αὐτὰ δὲ ταῦτα, ἃ νῦν λέγει, διχῶς ἐκληπτέον, μαθηματικῶς τε καὶ φιλοσόφως· ὑπάρχει γὰρ καὶ ταῖς σωματικαῖς τῶν ἄστρων κινήσεσι καὶ ταῖς ψυχικαῖς. καὶ πρότερον, εἰ

Q D (ς)

1 ss cf. Rawack p. 30 ss 2 s *ἐπανακυκλήσεις* uel *ἐπανακλήσεις* Plat. 9 s *δι' ὄψεως* ll. cum 𝔗 o (e g) Plat. (idem u. 23 p. 149, 21. 150, 21) 10 *αὐτῶν* ll. 17 *ἄερκτον* **D**ς, quae lectio falsam prae se fert ueritatis speciem 18 *ἀστρολογία* Arist. 22 *εἴθ'* **D** 32 *τῶν ἄστρων* — p. 146, 1 *μαθηματικῶς* om **D**

βούλει, μαθηματικῶς ⟦τε καὶ φιλοσόφως⟧ χορείας μὲν C ἀκούσωμεν τὰς εὐτάκτους αὐτῶν καὶ ἐναρμονίους περιφοράς· καὶ προσέθηκε χορείας αὐτῶν τούτων, λέγει τῶν ἄστρων, ὧν ἕνεκα καὶ τὸν περὶ τῆς γῆς λόγον ἐμβέβληκεν· οὐ γὰρ τὴν γῆν χορεύειν, τὴν ἰλλομένην, ἀλλὰ περὶ τὴν γῆν τοὺς ἀστέρας· χορεύουσι γὰρ οἵ μίαν κίνησιν καὶ σύμφωνον περὶ τὸ αὐτὸ κινούμενοι. παραβολὰς δὲ τὰς κατὰ μῆκος αὐτῶν συντάξεις, ὅταν κατὰ τὸ πλάτος διαφέρωσιν ἢ κατὰ τὸ βάθος, τὰς συνανατολὰς λέγω καὶ συγκαταδύσεις. τὰ δὲ περὶ τὰς τῶν κύκλων πρὸς ἑαυτοὺς ἀνακυκλήσεις καὶ τὰς προσχωρήσεις τοὺς προποδισμοὺς δηλοῖ καὶ τοὺς ὑποποδισμούς· προποδίζοντες μὲν γὰρ προσχωροῦσι ταῖς ἑαυτῶν ἀποκαταστάσεσιν, ὑποποδίζοντες δὲ ἀνακυκλοῦνται πρὸς ἑαυτούς. κύκλους δὲ λέγει νῦν τὰς σφαίρας, καθ' ὧν κινοῦνται οἱ ἀστέρες, ἀλλ' οὐχὶ τοὺς ἐπικύκλους· οὐδαμοῦ γὰρ ἐκείνων ἐμνημόνευσεν, ὥσπερ οὐδὲ τοὺς ἐκκέντρους εἶναι τῶν κύκλων· καὶ γὰρ γελοῖον ἢ κυκλίσκους τινὰς ποιεῖν καθ' ἑκάστην σφαῖραν τὴν ἐναντίαν αὐτῇ κινουμένους, εἴτε μέρη ὄντας τῆς σφαίρας εἴτε καὶ ἄλλης συστάσεως, ἢ ἐκκέντρους σφαίρας περιεχούσας μὲν τὸ κέντρον, οὐ περὶ αὐτὸ δὲ κινουμένας· τοῦτο μὲν γὰρ ἀναιρεῖ τὸ κοινὸν D ἀξίωμα τῶν φυσικῶν, πᾶσαν κίνησιν ἁπλῆν ἢ περὶ τὸ μέσον εἶναι τοῦ παντὸς ἢ ἀπὸ τοῦ μέσου ἢ ἐπὶ τὸ μέσον. ἐκεῖνο δὲ ἢ διαιρεῖ τὰς σφαίρας εἰς ἀψῖδας ἐναντίως φερομένας καὶ ἀφανίζει τὴν συνέχειαν ἑκάστης ἢ κύκλους ἐπεισάγει τοῖς οὐρανίοις φύσεως ἄλλης ὄντας καὶ συνείρει κινήσεις ἐκ τῶν ἀνομοίων καὶ ἀσυμπαθῶν ἀλλήλοις διὰ τὴν ἀνομοιότητα τῶν συστάσεων. εἰ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, δεῖ ἐφιστάνειν (πάλιν γὰρ τὰ δοκοῦντα λεκτέον πολλῆς ἐπιστάσεως δεόμενα), μήποτε ὁ Πλάτων αὐτοὺς τοὺς ἀστέρας κινῇ

Q D (ς)

1 τε καὶ **Q**ς : γε ἢ ci s | cf. p. 149, 23s 3 λέγει (uel λέγει δὲ) ci ad p. 149, 21 : λέγειν **QD** : λέγων ς 5 χορεύειν ς : χορεύει **QD** 8 διαφέρουσιν **D** 9 τὰ δὲ s : τὰς δὲ **QD** : τὰς ς 10 τὰς om **D** 11 alterum καὶ ς : om **Q** : δὲ **D** 12 μὲν γὰρ — 13 ὑποποδίζοντες om **D** 24 ἀψίδας ll. 28 ταῦτα — 29 λεκτέον om **D** 30 κινεῖ **D**ς

διαφόρως, οὐδὲν δεόμενος τῶν τοιούτων μηχανημάτων ὡς ἀναξίων τῆς θείας οὐσίας, καὶ δεῖ τὴν ποικιλίαν αὐτὴν ἐξάπτειν τῆς κινήσεως τῶν ψυχῶν, κατὰ τὴν ἐκείνων βούλησιν θᾶττον ἢ βραδύτερον κινουμένων τῶν σωμάτων, ἀλλ' οὐ δι' ἀσθένειαν, ὅπερ οἱ πολλοὶ νομίζοντες τὴν διαφορὰν ταύτην παραιτοῦνται καὶ τὴν ἀνωμαλίαν, καὶ ταύτην ἐν τεταγμένοις χρόνοις γιγνομένην, τῶν ἀστέρων αὐτῶν περί τε τὰ ἑαυτῶν κέντρα κινουμένων καὶ διὰ τῶν οἰκείων σφαιρῶν πορευομένων ποικίλως, ἵνα μέσοι τῶν ἀπλανῶν ὄντες καὶ τῶν E κατ' εὐθεῖαν κινουμένων μικτὴν ἔχωσι κίνησιν, εἰς ὕψος φερόμενοι καὶ βάθος, καὶ προποδίζοντες αὐτοὶ καὶ ὑποποδίζοντες, καὶ πάντα ἐν χρόνοις τεταγμένως· τὰ γὰρ ἄστρα εἶπεν ἔμπροσθεν [39 D] δι' οὐρανοῦ πορευόμενα τροπὰς ἔχειν (εἰ δὲ δι' οὐρανοῦ πορεύεται, δῆλον ὅτι διὰ τοῦ τῶν σφαιρῶν κινεῖται παντοίως βάθους· τὰ γὰρ διά τινος πορευόμενα οὐ μένει ἐν ταὐτῷ, μεταβαίνει δὲ ἀπ' ἄλλου μέρους ἐκείνου, δι' οὗ πορεύεται, εἰς ἄλλο τοῦ αὐτοῦ μέρος, καὶ εἰ ταῦτ' ἐστὶ τὰ ἔχοντα τροπάς, αἱ παντοῖαι μεταβολαὶ τούτων εἰσὶν ἐν ταῖς σφαίραις τρεπομένων κατά τε πλάτος καὶ βάθος), τὰς δὲ δὴ σφαίρας ἐπ' ἀνατολὰς κινεῖσθαι μόνον, ἀλλ' οὐ περὶ τοὺς αὐτοὺς τῇ ἀπλανεῖ πόλους· ἕνα μὲν γὰρ αὐτῶν ἐποίησεν ἄξονα τὴν ἀρχὴν ἐν Πολιτείᾳ [X 616 Css 617 C] τὸν ἄτρακτον, καὶ πόλους τοὺς τῶν ὀκτὼ σφαιρῶν τὰ ἄγκιστρα, καὶ εἶναι καὶ τούτων ὡς τῆς ἀπλανοῦς περὶ ταῦτα μίαν εἶπε κίνησιν καὶ ἁπλῆν, προϊὼν δὲ καὶ ἐκεῖ Μοίρας ἐφεστάναι τοῖς κύκλοις εἶπε καὶ ἄλλην ἄλλως κινεῖν, ἐνταῦθα δὲ τὴν μὲν κατὰ πλευρὰν περιήγαγε, τὴν δὲ κατὰ διάμετρον, ὡς τοὺς κύκλους τῆς ψυχῆς, ἐν οἷς καὶ F αὐτῶν τῶν ὅλων σφαιρῶν τὰς αἰτίας ἔθετο, διὸ κατὰ διάμετρον αὐτοὺς ἐκίνησε λοξῶς, καὶ τῶν πλανωμένων ἄστρων, διὸ καὶ τούτους εἶπεν ὁμοίως τινὰς καὶ ἄλλους ἀνομοίας κινεῖσθαι, καθάπερ ἐκεῖνα. τὴν οὖν διαφορὰν εἶναι κατὰ ταῦτα καὶ κατὰ τὸ ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερὰ τῶν πλανω-

Q D (ς)
12 τὰ γὰρ — 14 ἔχειν om **D** 14 ἔχει ς τοῦ om **D** ς 15 παντοίως βάθους **Q** : πάντα (πάντη) εἰς βάθος **D** ς 17 ἐκείνου om **D** 19 κατά τε **Q** ς : κατὰ τὸ **D**

μένων σφαιρῶν καὶ τῆς ἀπλανοῦς. εἶναι δ᾽ οὖν τὴν κατὰ Πλάτωνα σφαιροποιίαν τοιαύτην, ὁμοπόλων μὲν οὐσῶν τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν, τὴν δὲ διαφορὰν πρὸς τὴν μίαν ἐχουσῶν ὡς εἴπομεν, καὶ τὰ μὲν ἀπλανῆ τῶν ἄστρων κινεῖσθαι μόνως
285 *περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα, τὰ δὲ πλανώμενα καὶ περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα καὶ διὰ τοῦ βάθους πορευόμενα τῶν σφαιρῶν, ἐν αἷς ἐστιν ἕκαστον, ποικίλως τρεπόμενα εἰς τὸ ἄνω, εἰς τὸ κάτω, ⟨εἰς τὸ πρόσω⟩, εἰς τοὐπίσω, καὶ ταῦτα μὲν κινεῖσθαι περὶ λοξὸν ἕκαστον ἄλλον κύκλον καὶ τοὺς τούτων πόλους, τὰς δὲ σφαίρας, ἐν αἷς εἰσι, πάσας ὁμοίως τῇ ἀπλανεῖ, τοῦτ᾽ ἔστι περὶ τὸν αὐτὸν κινεῖσθαι πόλον ἕνα ὄντα πασῶν, καὶ τὴν μὲν ἀπλανῆ μίαν κινεῖσθαι κίνησιν αὐτὴν καθ᾽ αὑτήν, τὴν δὲ πλανωμένην διπλῆν, καὶ τὴν ἑαυτῆς λοξῶς καὶ μετὰ τῆς ἀπλανοῦς περιαγομένην, τὰ δὲ ἄστρα τὰ μὲν ἀπλανῆ καὶ περὶ τὰ ἑαυτῶν κέντρα καὶ εἰς τὸ πρόσω μετὰ τῆς σφαίρας, τὰ δὲ πλανώμενα καὶ μετὰ τῆς ἀπλανοῦς περιφέρεσθαι, καὶ* ⟦*μετὰ*⟧ *τῶν πλανωμένων ἕκαστον * * * τῇ ἑαυτοῦ σφαίρᾳ τὴν ἐπ᾽ ἀνατολάς, καὶ καθ᾽ αὑτὸ κατὰ πλάτος καὶ βάθος, καὶ περὶ τὰ οἰκεῖα κέντρα· δεῖ γὰρ καὶ ταύτῃ κινεῖσθαι καὶ τούτων ἕκαστον, σφαιρικὸν ὄν, μιμούμενον τὴν οἰκείαν ὁλότητα,*
B *καθάπερ τὰ ἀπλανῆ συντέτακται * * *, πρὸς τῷ καὶ δι᾽ οὐρανοῦ πορεύεσθαι παντοίως ἴσχον τροπάς, ὡς εἶπεν* [39D] *αὐτός.* *καὶ τούτων ὄντων ἀληθῶν, ὡς ἐνεδειξάμεθά που καὶ πρότερον* [p. 64ss 96, 27ss], *οὐδὲ τὰς τῶν ἐπικύκλων ἢ τῶν ἐκκέντρων ὑποθέσεις εἶναι ματαίας, ἀλλ᾽ εἰς ἁπλᾶς κινήσεις ἀναλῦσαι τὰς ποικίλας, ἵνα εὐλήπτους σχῶμεν δι᾽ ἐκείνων τὰς τῶν ποικίλων ἀποκαταστάσεις, οὐκ οὔσας ἀφ᾽ ἑαυτῶν εὐλήπτους, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν ἀπλανῶν μόνως γιγνομένας καταληπτάς. εὐμήχανον οὖν τὸ εὑρεῖν, τίνες ἁπλαῖ ποιοῦσι τὰς ποικίλας καὶ δι᾽ ἐκείνων θηρᾶσαι τὰ μέτρα τῶν ποικίλων, καὶ ὅμοιον ὡς εἴ τις τὴν περὶ κύλινδρον ἕλικα μετρῆσαι μὴ δυνάμενος, εἶτα λαβὼν εὐθεῖαν περὶ αὐτὸν κινουμένην καὶ σημεῖον ἐπὶ τῆς εὐθείας τὰς τούτων κινήσεις μετρῶν ηὕρισκε,*

Q D (ς)

17 *μετὰ* ⟨*τῆς*⟩ ci s ⟨*συμπεριφέρεσθαι*⟩ ins Kroll 18 *καὶ βάθος* **Q** : *καὶ κατὰ βάθος* ς : *φέρεσθαι* **D** 21 lacunam statuit t *τῷ* s : *τὸ* ll. 28 *ἁπλῶν* ci s

πόση τίς ἐστι καὶ ἡ περὶ τὴν ἕλικα κίνησις, ἐν τῷ πόσῳ δὲ χρόνῳ. πρὸς γοῦν τοῦτο βλέπουσι καὶ οἱ ταῖς ἀνελιττούσαις χρώμενοι καὶ οἱ τοῖς ἐπικύκλοις καὶ ἐκκέντροις διὰ τὰς ἁπλᾶς κινήσεις, ἐξ ὧν τὴν ποικίλην ἀνευρίσκουσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπιστάσεως ἄξια, καὶ διὰ τοῦτο καὶ πλεονάκις αὐτὰ τοῖς φιλοθεάμοσιν εἰς ἐπίσκεψιν προτείνω καὶ C ἀνεγείρω ⟨ἐ⟩ν αὐτοῖς καὶ τὰς περὶ τούτων ἀκριβεστέρας κατανοήσεις. τὰς δὲ *συνάψεις* νοητέον τὰς συνόδους αὐτῶν καὶ τοὺς σχηματισμούς, οὓς ποιοῦνται πρὸς ἀλλήλους, εἴτε τριγωνικῶς εἴτε τετραγωνικῶς εἴτε ἑξαγωνικῶς εἴτε διαμετρικῶς· αὐτὸς γὰρ τὴν σύνοδον μόνην καὶ τὴν κατ' ἀντικρὺ στάσιν παραλαβὼν ἐν τούτοις ὡς ἐν ἄκροις περιέχει τὰ λοιπὰ πάντα σχήματα. τὰς δὲ 'ἐπιπροσθήσεις', καθ' ἃς ἡμῖν τε καὶ ἀλλήλοις ἐπιπροσθοῦσιν· ὅδε γὰρ μετὰ τόνδε τεταγμένος ἐπίπροσθεν γίγνεται τῷ μετ' αὐτὸν καὶ ἡμῖν δὲ ἐπιπροσθοῦσιν ὑποτρέχοντες ἀλλήλους. τὰς δὲ '*κατὰ χρόνους* αὐτῶν κατακαλύψεις καὶ πάλιν ἐκφάνσεις' οἰητέον τὰς κρύψεις τὰς ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὰς φάσεις, ἃς ἀμφοτέρας μεγάλων τινῶν εἶναι ποιητικὰς καὶ σημαντικὰς λέγουσιν *οἱ ταῦτα δεινοί*. τὸ δ' οὖν ταῦτα πάντα *λέγειν χωρὶς τούτων*, λέγει δὲ *τούτων τῶν διόψεως μιμημάτων*, ἃ δή ἐστιν ὀργανικά, *μάταιός ἐστι πόνος*.

Μετὰ δὴ τὸ μαθηματικὸν κατίδωμεν φιλοσόφως ἕκαστα τῶν εἰρημένων. οὐκοῦν *χορεῖαι* μέν εἰσι τῶν ψυχῶν αἱ D περὶ τὸ νοητὸν *βακχεῖαι* καὶ αἱ περίοδοι καὶ ἀποκαταστάσεις αἱ νοεραί· συνεπόμεναι γὰρ τῷ θειοτέρῳ τῶν ἡγεμόνων καὶ αὐταὶ χορεύουσιν, ὥς φησιν ὁ ἐν Φαίδρῳ [250B 252D] *Σωκράτης*. *παραβολαὶ* δὲ αἱ γνώσεις αἱ ἀλλήλων· φανὰ γὰρ πάντα ἐκεῖ, καὶ ὁρῶσιν ἀλλήλας, καὶ οὐκ ἀγνοεῖ ἡ ἑτέρα τὰ τῆς ἄλλης. ἔτι δὲ τὰ ἑαυτῶν εἴδη τοῖς νοητοῖς ἐφαρμόζουσιν ὡς ἴχνη καὶ τύπους τοῖς ἑαυτῶν παραδείγμασιν. αἱ δὲ τῶν κύκλων *ἀνακυκλήσεις* καὶ

Q D (ς)

1 s τῷ ποσῷ δὲ ll. : τοσῷδε ci s 6 προτείνων ll. : em Kroll 7 ἀνεγείρων ll. : ἀνεγείρω ci s αὐτοὺς ll. 13 ἐπιπροσθήσεις — 14 ὅδε om **D** 18 τὰς φάσεις **QD** : ἐκφάνσεις ς 21 δι' ὄψεων **D** 25 cf. conu. 218B | αἱ om **D**ς nolui καὶ ⟨αἱ⟩

αἱ προσχωρήσεις αἱ ἀφ' ἑαυτῶν ἐπὶ νοῦν καὶ ἀπὸ νοῦ πάλιν εἰς αὐτὰς ἐπιστροφαί· ποιοῦσι γὰρ ἀμφότερα τὸν ἀεὶ χρόνον, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν γιγνώσκουσι τὸν νοῦν καὶ ἀπὸ τοῦ νοῦ ἑαυτάς. συνάψεις δὲ καὶ 'διάμετροι στάσεις' αἵ τε ἑνώσεις αἱ πρὸς τὸ νοητὸν ἀλλήλων, συναπτομένων κατὰ τὸ νοητὸν ἀλλήλαις, καὶ αἱ πρόοδοι αὐτῶν· ὅταν μὲν γὰρ τὸ ἑαυτῶν ἓν τῷ ἑνὶ τοῦ νοῦ συνάπτωσι, σύνοδος ἀμφοῖν· καὶ γὰρ ἐν ταῖς συνόδοις ταύταις δεῖ τὰ κέντρα γενέσθαι τῶν συνιόντων ἐπὶ μιᾶς εὐθείας· προϊοῦσαι δὲ ἐκεῖθεν εἰς πρόνοιαν τῶν δευτέρων εἰς τὸ κατ' ἀντικρὺ χωροῦσι τῆς ἑνώσεως ταύ-
E της. ἐπειδὴ δὲ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσι καὶ μένουσιν ἅμα καὶ προΐασι, καὶ συνέχονται καὶ διάμετροί εἰσιν. αἱ δὲ 'ἐπιπροσθήσεις ἀλλήλοις τε καὶ ἡμῖν' αἱ μεσότητές εἰσιν αἱ μεταξὺ τῶν τε θείων ψυχῶν καὶ ἡμῶν· οὐ γὰρ πᾶσαι πάσαις ἀμέσως ἥνωνται, ἀλλὰ διὰ μέσων ἄλλαι ἄλλων πλειόνων ἢ ἐλαττόνων. αἱ δὲ 'κατακαλύψεις καὶ ἐκφάνσεις αἱ κατὰ χρόνους' αἵ τε ἀποκαταστάσεις καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν περιόδων· κατὰ γὰρ ταύτας μάλιστα τρέπουσι τὰ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ μεταβάλλουσιν, ἀθρόας ἐπάγουσαι φθορὰς καὶ μεγάλας μεταβολάς, ὥς φησιν αὐτὸς ἐν τῷ Πολιτικῷ [270Bs]. τὸ δ' οὖν ταῦτα πάντα λέγειν ἄνευ διόψεως τῶν μιμημάτων τούτων τῶν περὶ τὸν οὐρανὸν θεωρουμένων μάταιος ἂν εἴη πόνος· δεῖ γὰρ ἀπὸ τῶν φαινομένων εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἀφανῶν ἀναδραμεῖν· ὡς γὰρ ἀπὸ τῶν τῇδε ὀργάνων καὶ τῶν σκιῶν εἰς ἀρχὴν καθιστάμεθα τῆς τῶν οὐρανίων κατανοήσεως, οὕτω δὴ καὶ ἀπ' ἐκείνων ἀνεμιμνησκόμεθα τῶν ἀφανῶν περιπολήσεων· μέσος γάρ ἐστιν ὁ οὐ-
F ρανὸς τῶν τε γενητῶν καὶ τῶν νοητῶν. ἐπειδὴ δὲ τὰ σχήματα καὶ τὰς κινήσεις τῶν οὐρανίων φόβους εἶπε καὶ σημεῖα τῶν γιγνομένων παρέχειν τοῖς δυναμένοις λογίζεσθαι, τοσοῦτον ἰστέον, ὅτι οὐ μόνον ἐκεῖνα σημαίνειν οἰητέον, ἀλλὰ σημεῖα γεγονότων ὄντα σημαντικά τινων. διὸ καὶ αὐτὸς τῶν σημαντικῶν ἑαυτοῖς ἐνεργειῶν

Q D (ς)
1 νοῦ **D**ς : νοῦν **Q** 2 αὐτὰς **A** : αὐτὰς **QD** 8 s συνόντων **D** 12 συνέρχονται ci s 31 μόνα ci s 33 ἑαυτοῖς ll.: ἐν αὐτοῖς ci s

προηγουμένως ἐμνήσθη. θαυμασιωτάτην δὲ εἶναί φησιν ὁ Θεόφραστος ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν χρόνοις τὴν τῶν Χαλδαίων περὶ ταῦτα θεωρίαν, τά τε ἄλλα προλέγουσαν καὶ τοὺς βίους ἑκάστων καὶ τοὺς θανάτους, καὶ οὐ τὰ κοινὰ μόνον, οἷον χειμῶνας καὶ εὐδίας, ὥσπερ καὶ τὸν ἀστέρα τοῦ Ἑρμοῦ χειμῶνος 286 μὲν ἐκφανῆ γενόμενον ψύχη σημαίνειν, καύματα δὲ θέρους εἰς ἐκείνους ἀναπέμπει· πάντα δ' οὖν αὐτοὺς καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ κοινὰ προγινώσκειν ἀπὸ τῶν οὐρανίων ἐν τῇ Περὶ Σημείων βίβλῳ φησὶν ἐκεῖνος.

Ἀλλὰ ταῦτά τε ἱκανῶς ἡμῖν ταύτῃ καὶ τὰ περὶ θεῶν ὁρατῶν καὶ γενητῶν εἰρημένα φύσεως τέλος ἐχέτω [40D].

Ἓν καὶ τοῦτο τῆς ἐπιστήμης ἐστὶν ἔργον, τὸ μέτρον ἐφαρμόζειν τὸ προσῆκον τοῖς λόγοις καὶ τοσοῦτον αὐτοῖς ἐνδιδόναι φερομένοις, ὁπόσον εἰς τὴν προκειμένην συντελεῖν δύναται θεωρίαν. τοῦτο δὴ καὶ ὁ Πλάτων ἐν τούτοις ποιεῖ, τέλος ἐπιτιθεὶς τοῖς περὶ τῶν οὐρανίων καὶ τῶν ζῴων τῶν ἀστρῴων λόγοις, ὧν ἕνεκα καὶ τὸν περὶ γῆς παρέλαβε λόγον, διότι δὴ καὶ αὕτη χρόνον συναποτελεῖ ταῖς οὐρανίαις περιφοραῖς. ἐνταῦθα δὲ συμπεραίνεται τὰ εἰρημένα· τέλος γὰρ ἔχει αὐτῷ τὰ περὶ θεῶν ὁρατῶν καὶ γενητῶν, οἵους δὴ τοὺς ἀστρῴους φαμὲν καὶ ὅλως τοὺς οὐρανίους· ὁρατοὺς B μὲν αὐτοὺς εἰπών, ὅτι δὴ ἐγκόσμιοί εἰσι καὶ ἔχουσί τι τῶν αἰσθητῶν ἐξημμένον τῆς νοερᾶς αὐτῶν οὐσίας, γενητοὺς δέ, ὡς καὶ ψυχὴν ἔχοντας, ἣν πρωτίστην ἀποκαλεῖ τῶν γενητῶν· οὐ γάρ εἰσι πᾶν ὅπερ εἰσὶν ὁρατοί, ἀλλ' ἔστι τι ἐν αὐτοῖς γενητὸν μέν, ἀόρατον δὲ ὅμως. ὅτι δὲ ὁ περὶ γῆς λόγος τῆς τῶν ἄστρων ἕνεκα περὶ αὐτὴν χορείας παρείληπται, δεδήλωκεν εὐθὺς μετὰ τὸν περὶ αὐτῆς λόγον ἐπενεγκών· χορείας δὲ τούτων αὐτῶν καὶ παραβολὰς ἀλλήλων καὶ τὰ τούτοις ἐφεξῆς, δι' ὧν ἐμφανῶς, οἶμαι, δεδήλωκεν, ὅτι τὸ προκείμενόν ἐστιν αὐτῷ περὶ τῶν οὐρανίων εἰπεῖν θεῶν καὶ τῶν συνεπομένων αὐτοῖς γενῶν, ἃ δὴ ποτὲ μὲν

Q D (ς)

1 προηγουμένοις **D** ς | cf. inprimis Tim. 71 E 1 ss Arist. phys. frg. 239 11 s ἐχέτω τέλος Pl. 21 ἔχει ς : ἔχειν **QD** 27 ἀόρατον bis **Q** 31 ἐμφανὲς **Q**

καλύπτεται ὑπὸ τὰς αὐγὰς τῶν ἡγεμόνων θεῶν, ποτὲ δὲ ἀναφαινόμενα φόβους καὶ σημεῖα ποιεῖται τῶν μελλόντων· ἐφαρμόσει γὰρ καὶ τούτοις τὰ λεγόμενα κατὰ τὸν οἰκεῖον αὐτῶν ὅρον.

Περὶ δὲ τῶν ἄλλων δαιμόνων εἰπεῖν καὶ γνῶναι τὴν γένεσιν μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς [40D].

Μέλλων ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὑπὸ σελήνην θεῶν μετιέναι λόγον θαυμαστὸν εἶναί φησιν αὐτὸν καὶ μείζονα ἢ καθ' C *ἡμᾶς, ὡς ὑπεραίροντα δήπου τὴν ἡμετέραν ἀκοήν, εἰ μέλλοιμεν εὑρήσειν τε τὴν γένεσιν αὐτῶν καὶ εἰς ἄλλους ἐξοίσειν· ὃ γὰρ εἶπε περὶ τοῦ δημιουργοῦ πρότερον* [28C], *ὅτι χαλεπὸν αὐτὸν εὑρεῖν τε καὶ εἰς ἅπαντας λέγειν, τοῦτο δὴ νῦν φησι περὶ τῶν ὑπὸ σελήνην θεῶν, ὅτι καὶ γνῶναι τὴν γένεσιν αὐτῶν καὶ εἰπεῖν μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς.*

τί δὴ οὖν αὐτῷ βούλεται τῆς ἐνδείξεως ταύτης ὁ τρόπος; καὶ γὰρ οὕτω πολλοὺς καὶ θαυμαστοὺς λόγους εἰπὼν καὶ περὶ τοῦ παντὸς οὐρανοῦ καὶ περὶ τοῦ νοητοῦ παραδείγματος πῶς μείζονα ἢ καθ' ἑαυτὸν εἶναι τὸν περὶ τῶν γενεσιουργῶν θεῶν λόγον φησίν; ἢ τάχα μὲν καὶ ἐκεῖνα λέγειν δυνατόν, ὅτι πολλοῖς τῶν φυσιολόγων ἄψυχα καὶ εἰκῇ φερόμενα καὶ καὶ ἀπρονόητα ταῦτα εἶναι τὰ στοιχεῖα νενόμιστο· τὰ μὲν γὰρ οὐράνια διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς τάξιν νοῦ καὶ θεῶν μετέχειν ὡμολόγουν, τὴν δὲ γένεσιν ὡς πολυμετάβολον καὶ ἀόριστον καὶ ἀπρονόητον ἀπέλειπον, οἷα δὴ καὶ Ἀριστοτέλης ὕστερον ἐδόξασε, ταῖς οὐρανίαις περιφοραῖς μόναις ἐπιστήσας τὰς ἀκινήτους αἰτίας, εἴτε ὀκτὼ εἶεν εἴτε πλείους, ἄψυχα D *δὲ τὰ στοιχεῖα ταῦτα καταλείπων· ἵν' οὖν μὴ καὶ ἡμεῖς ταὐτὸν ἐκείνοις πάθωμεν, προεξυμνεῖ καὶ προανακηρύττει τὴν γένεσιν τῶν ὑπὸ σελήνην θεῶν ὡς θείαν καὶ νοεράν, οὐδεμιᾶς τοιαύτης ἐνδείξεως ἐπὶ τῶν οὐρανίων δεηθείς.*

τάχα δὲ καὶ τοῦτο ἂν εἴποις, ὅτι δὴ αἱ ψυχαὶ τῶν ἑαυταῖς προσεχεστέρων θᾶττον ἐπιλανθάνονται, τῶν δὲ ὑπερτέρων ἀρχῶν μᾶλλον μνημονεύουσι· δρῶσι γὰρ μᾶλλον εἰς αὐτὰς δι' ὑπεροχὴν δυνάμεως καὶ δοκοῦσιν αὐταῖς παρεῖναι δι'

Q D
19 ἢ ll. 24 cf. Arist. phys. Θ 9?

ἐνέργειαν· ὃ δὴ καὶ περὶ τὴν ὄψιν γίγνεται τὴν ἡμετέραν· πολλὰ γὰρ τῶν ἐν γῇ κειμένων οὐχ ὁρῶντες ὅμως αὐτὴν ὁρᾶν δοκοῦμεν τὴν ἀπλανῆ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀστέρας, διότι καταλάμπουσιν ἡμῶν τὴν ὄψιν τῷ ἑαυτῶν φωτί. μᾶλλον οὖν καὶ τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς λήθην ἴσχει καὶ ἀορασίαν τῶν προσεχεστέρων ἢ τῶν ἀνωτέρω καὶ θειοτέρων ἀρχῶν. οὕτω τὴν μὲν πρωτίστην ἀρχὴν πᾶσαι θρησκεῖαι καὶ αἱρέσεις συγχωροῦσιν εἶναι, καὶ θεὸν πάντες ἄνθρωποι καλοῦσι βοηθόν, θεοὺς δὲ εἶναι μετ' αὐτὴν καὶ πρόνοιαν ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ παντὶ οὐ πᾶσαι πιστεύουσιν· ἐναργέστερον γὰρ αὐταῖς καταφαίνεται τὸ ἓν τοῦ πλήθους. ἄλλαι δὲ θεοὺς μὲν εἶναι E *νομίζουσι, μετὰ δὲ θεοὺς δαιμόνιον γένος ὑποτιθέμεναι τὴν ἡρωικὴν ἀγνοοῦσι τάξιν· καὶ ὅλως τοῦτο καὶ μέγιστόν ἐστι τῆς ἐπιστήμης ἔργον, τὸ τὰς μεσότητας καὶ τὰς προόδους τῶν ὄντων λεπτουργεῖν. εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς φαμεν, εἰκότως περὶ μὲν τῶν οὐρανίων θεῶν διαλεγόμενος οὐδὲν ἐνεδείκνυτο τῆς τοῦ λόγου πέρι χαλεπότητος, ὑπὲρ δὲ τῶν ὑπὸ σελήνην μέλλων λέγειν μεῖζον ἢ καθ' ἑαυτὸν εἶναι τὸ ἔργον φησί· χαλεπώτερος γὰρ ὁ περὶ τούτων λόγος, διότι μηδὲ ἔστιν ἀπὸ τῶν ἐμφανῶν συλλογίσασθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἐνθέου μόνης δεῖ καὶ νοερᾶς ἐπιβολῆς. ταῦτα μὲν εἰρήσθω πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην. πάλιν δὲ ἀπορήσειεν ἄν τις, διὰ ποίαν αἰτίαν ʽδαίμονας' αὐτοὺς προσηγόρευσεν· ἐκ τούτων γάρ τινες ὁρμηθέντες ἐν οὐρανῷ μὲν ἔθεντο θεούς, δαίμονας δὲ τῶν ὑπὸ σελήνην προστατεῖν. ὅτι μὲν οὖν καὶ τούτους οἴεται εἶναι θεούς, ῥᾴδιον ἐκ τῶν ἐπαγομένων λαβεῖν· λέγει γὰρ* [40 E]· *οὕτως οὖν κατ' ἐκείνους ἡμῖν ἡ γένεσις περὶ τούτων τῶν θεῶν ἐχέτω τε καὶ λεγέσθω· καὶ γὰρ ὅλως* ⟦*τε*⟧ *περὶ τῶν ἰδίως ὀνομαζομένων δαιμόνων ἰδίᾳ φαίνεται μὴ λέγων, ὡς ἂν οὐκ ἔχων αὐτῶν ἀρχὰς φυσικὰς* F *ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως, ἀφ' ἧς ὡρμῆσθαι δεῖ τοὺς φυσικοὺς λόγους, δὶς δὲ μέμνηται τοῦ τῶν δαιμόνων ὀνόματος, ὅπου*

Q D (ς)
1 *ἐνεργείαν* **D** : *ἐνάργειαν* **Q**   6 ss cf. I 207, 23 ss   8 *θεὸν* — 9 *πρόνοιαν* om **D**   10 *τῷ* ς : *τῶν* **D** : om **Q**   *πάντα* **D**
19 *λόγος* om **D**ς   22 *δὲ* om **D**   28 *τε* ll. : *γε* ci s

μὲν τὴν λογικὴν ἡμῶν ψυχὴν τοῦ ζῴου δαίμονα λέγων [90A], ὅπου δὲ τοὺς γενεσιουργοὺς θεοὺς δαίμονας ἀποκαλῶν ὥσπερ ἐν τούτοις. τί δήποτε οὖν, φαίης ἄν (τοῦτο γὰρ πρῶτον διαλυτέον) τῶν κατ' οὐσίαν ὄντων δαιμόνων οὐ πεποίηται μνήμην; ἢ διότι καὶ τοῦτο εἶχεν ὑπὸ τοῦ Σωκράτους τῇ προτεραίᾳ [X 617E 615E] τοῖς αὐτοῖς ἀκροαταῖς ἐμπεφανισμένον, ἐν οἷς ἔλεγεν ἐκεῖνος περὶ τῶν
287 τοῖς βίοις τῶν ψυχῶν ἐφεστώτων καὶ τῶν ἐν Ἅιδου κολαζόντων τοὺς ἁμαρτόντας. ὡς οὖν δήλων ὄντων ἤδη τούτων παρῆκε τὴν μνήμην, ἐκ δὲ ὧν εἶπε κἀκείνων εἰς ὑπόνοιαν ἤγαγε τῶν ὑπ' αὐτοῦ δαιμόνων ὑμνημένων. οὕτω δὲ καὶ τὰς τῶν ὀκτὼ σφαιρῶν αὐτῶν ψυχώσεις ἰδίας καὶ τὴν τοῦ ἀπλανοῦς κύκλου παντὸς ὡς ἑνὸς καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ περιεχομένων ἄστρων καὶ τοῦ πλανωμένου παντὸς ὡς ἑνὸς καὶ τῶν πλανωμένων ἀφῆκεν ὡς ὑπὸ τοῦ Σωκράτους προπαραδοθεῖσαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔχει τὸν εἰκότα λόγον. ἐπανελθόντες δὲ εἰς τὴν προρρηθεῖσαν ζήτησιν λέγωμεν περὶ τῶν γενεσιουργῶν θεῶν τούτων, ὑπὲρ ὧν ὁ λόγος, τί δήποτε δαίμονας ἐν τούτοις ἄρα τοῖς ῥήμασι προσωνόμασεν. ὁ μὲν οὖν Θεόδωρος ἄλλον τρόπον ταῦτα μεταχειριζόμενος δαίμονας μὲν ὡς ἐν σχέσει, θεοὺς δὲ αὐτοὺς ὡς ἀσχέτους καλεῖσθαί φησιν, ὡς ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην τάττων αὐτοὺς μέρεσι τοῦ παντὸς κόσμου ἄλλους ἄλλως ψυχώσαντας τὸ
B πᾶν. ὁ δὲ ἡμέτερος καθηγεμὼν πρῶτον ἠξίου δαίμονας αὐτοὺς ἀκούειν ὡς πρὸς θεοὺς τοὺς οὐρανίους· ἐκείνων γὰρ ἐξήρτηνται καὶ μετ' ἐκείνων προνοοῦσι τῶν οἰκείων κλήρων. καὶ ἔστιν ἡ διάταξις αὕτη Πλατωνική· καὶ γὰρ ἐν Συμποσίῳ [202E 203BC] δαίμονα τὸν Ἔρωτα προσείρηκεν ὡς ὀπαδὸν τῆς Ἀφροδίτης καὶ ὡς ἀπὸ τοῦ Πόρου θεοῦ ὡς ἀληθῶς ὄντος προεληλυθότα, καίτοι γε ἐν Φαίδρῳ [242D] θεὸν αὐτὸν εἶναι τιθέμενος ὡς πρὸς τὴν ἀναγομένην ὑπ' αὐτοῦ ζωήν. ἔπειτα κατ' ἄλλην ἐπιβολὴν εἶναι μὲν καὶ ἐν τοῖς οὐρανίοις δαίμονας καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ

Q D (ς)
5 ἢ ll. 9 ἁμαρτάνοντας **D** 12 αὐτῶν **D**ς : αὐτὸν **Q** τὴν s : τῆς ll. 33 prius καὶ om **D**

σελήνην θεούς, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν τὸ γένος ἅπαν καλεῖσθαι θεούς, διὸ καὶ τὴν ἰδέαν τῶν οὐρανίων θεῶν ἐκάλει [39E] *γένος, καίτοι καὶ δαιμόνων κατ' ἐκείνην παραγομένων, ἐνταῦθα δὲ πᾶν τὸ πλῆθος δαίμονας, ἐκεῖ μὲν τῆς θείας, ἐνταῦθα δὲ τῆς δαιμονίας κρατούσης ἰδιότητος, εἰς ἥν τινες καὶ μόνην ἀποβλέψαντες διεῖλον τό τε θεῖον καὶ τὸ δαιμόνιον κατά τε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γένεσιν, δέον ἐν ἀμφοῖν μὲν ἄμφω τάττειν, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν πλεονάζειν τὸ θεῖον, ἐνταῦθα δὲ τὸ δαιμόνιον, εἶναι δὲ κἀνταῦθα τὸ θεῖον· εἰ γὰρ ὅλος ὁ κόσμος θεὸς εὐδαίμων ἐστίν* [34B], *οὐδέν ἐστι τῶν συμπληρούντων αὐτὸν μορίων ἄθεον καὶ ἀπρονόητον. εἰ δὲ* C *καὶ θεοῦ πάντα μετέχει καὶ προνοίας, θείαν ἔλαχε φύσιν. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ οἰκεῖαι τάξεις θεῶν ἐφεστήκασιν αὐτοῖς· εἰ γὰρ καὶ ὁ οὐρανὸς διὰ μέσων ψυχῶν καὶ νόων μετέχει τῆς μιᾶς ψυχῆς καὶ τοῦ ἑνὸς νοῦ, τί χρὴ περὶ τούτων οἴεσθαι τῶν στοιχείων; πῶς οὐ πολλῷ μᾶλλον ταῦτα διὰ δή τινων μέσων θείων τάξεων μετείληχε τῆς μιᾶς τοῦ κόσμου θεότητος; ἔτι δὲ κἀκεῖνο ἄτοπον, τὸ τὴν μὲν τελεστικὴν καὶ χρηστήρια καὶ ἀγάλματα θεῶν ἱδρῦσθαι ἐπὶ γῆς καὶ διά τινων συμβόλων ἐπιτήδεια ποιεῖν τὰ ἐκ μερικῆς ὕλης γενόμενα καὶ φθαρτῆς εἰς τὸ μετέχειν θεοῦ καὶ κινεῖσθαι παρ' αὐτοῦ καὶ προλέγειν τὸ μέλλον, τὸν δὲ τῶν ὅλων δημιουργὸν μὴ ἐπιστῆσαι τοῖς ὅλοις στοιχείοις ἀφθάρτοις οὖσι τοῦ κόσμου πληρώμασι ψυχὰς θείας καὶ νόας καὶ θεούς· πότερον γὰρ οὐ βούλεται; καὶ πῶς οὐ βούλεται, πάντα ἑαυτῷ παραπλήσια ποιῆσαι βουλόμενος; ἀλλ' ἀδυνατεῖ; καὶ τί τὸ ἐμποδίζον; ὁρῶμεν γὰρ τοῦτο δυνατὸν ἐκ τῶν τῆς τελεστικῆς ἔργων. εἰ δὲ καὶ βούλεται καὶ δύναται, δῆλον ὅτι καὶ ὑπέστησε θεοὺς τῆς γενέσεως ἐφόρους λήξεις τε κεκληρωμένας. ἐπειδὴ δὲ πανταχοῦ τὸ τῶν δαιμόνων* D *γένος ὀπαδόν ἐστι τῶν θεῶν, εἰσὶ καὶ γενεσιουργοὶ δαίμονες, οἳ μὲν ὅλων στοιχείων ἐπάρχοντες, οἳ δὲ κλιμάτων φύλακες, οἳ δὲ ἐθνῶν ἄρχοντες, οἳ δὲ πόλεων, οἳ δέ τινων*

Q D

9 *ὅλως* **D** 19 *ἱδρύσθαι* ll. 26 cf. Tim. 29E 27 *τί* **Q**: *τὸ* **D** 30 *ἐκκεκληρωμένας* **D**: *κεκληρουμένους* ci s | latet fort. sub *ἐκ-* cod. **D** *ἐκ⟨εῖ⟩* 32ss ad *κλιματάρχας* cf. I 106, 10ss

γενῶν, οἱ δὲ καὶ τῶν καθ' ἕκαστα ἔφοροι· κάτεισι γὰρ ἡ φρουρὰ τῶν δαιμόνων εἰς τὸν ἔσχατον μερισμόν. τοῦτο μὲν οὖν ἓν πρόβλημα περὶ ὧν μέλλει λέγειν ἐζητήσθω. δεύτερον δὲ ἕτερον μετὰ τὸ περὶ τῆς ὑπάρξεως σκέμμα τὸ περὶ τῆς τάξεως αὐτῶν· ἔστωσαν γὰρ θεοὶ καὶ καλείσθωσαν δαίμονες διὰ τῆς εἰρημένης ἡμῖν αἰτίας. ποῦ δὴ αὐτοὺς τάξομεν; ἆρα ὡς προείπομεν ὑπὸ σελήνην ἢ πρὸ τῶν θεῶν; τοῦτο γὰρ ἂν δόξειε διὰ δύο ταῦτα· ἓν μέν, ὅτι ἐνδείκνυται ὡς ἐπὶ μείζονα τάξιν ἀνιὼν εἰπὼν μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς εἶναι τὸ περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, ἤδη περὶ τῶν οὐρανίων διαλεχθείς· ἕτερον δέ, ὅτι τοῖς τὰς θεογονίας παραδοῦσιν ἑπόμενος διαθήσειν τὸν λόγον φησίν. ἐκεῖνοι δὲ πρὸ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ δημιουργοῦ ταύτας τὰς γενέσεις παρέδοσαν, τῶν ἐξ οὐρανοῦ προελθόντων λέγω καὶ γῆς. ἡμεῖς δὲ ὅτι μὲν μετὰ
E *τοὺς οὐρανίους αὐτοὺς παράγει καὶ διὰ τοῦτο ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, περὶ ὧν προεῖπεν ἤδη (καὶ γὰρ τὴν γῆν διὰ τοῦτο* π ρ ε σ β υ τ ά τ η ν τ ῶ ν ἐ ν τ ὸ ς ο ὐ ρ α ν ο ῦ θ ε ῶ ν *εἶπεν* [40C], *ἀπό τε ταύτης καὶ τοῦ οὐρανοῦ μέλλων τοὺς ἄλλους παράγειν τοὺς ἐντὸς οὐρανοῦ) τοῦτο δ' οὖν δείξομεν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ πρός τε τούτους καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ὡς ὑπ' αὐτοῦ παραχθέντας εἴσω τοῦ παντὸς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. δι' ἣν δὲ αἰτίαν ἕπεσθαι ταῖς θεογονίαις ἐρεῖ καὶ διὰ τί παρελθεῖν προεῖπε τὸ περὶ τούτων λέγειν, ἀνοίσομεν εἰς τὸ μηδὲν ἔχειν ἀπὸ τῶν φαινομένων ἐναργὲς τῆς τούτων ὑποστάσεως γνώρισμα, καθάπερ ἐπὶ τῶν οὐρανίων τὴν τῶν περιόδων τάξιν, πρέπουσαν θεῶν ἐπιστασίαις. μεῖζον οὖν φυσιολογίας ἐστὶ διαλέγεσθαι περὶ ὧν οὐ δίδωσιν ἡμῖν τὰ φυσικὰ πράγματα πίστιν ἀραρυῖαν, καὶ διὰ τοῦτό φησιν ὡς φυσιολόγος ὑπὲρ αὐτὸν εἶναι τὸν περὶ τούτων λόγον. εἰ δὲ ἕπεσθαι μέν φησι τοῖς ἐνθεάζουσιν, ἐκείνων δὲ περὶ θεῶν ὑπερουρανίων λεγόντων αὐτὸς τὴν ὁμοίαν θεογονίαν διατίθησι περὶ τῶν ὑπ' οὐρανὸν λέγων, οὐ θαυμαστόν· οἶδε*

Q D (ς)

6 *αἰτίας ἡμῖν* **Q** 7 *ἆρα* ς : *ἄρα* **QD** 11 *παραδιδοῦσιν* **D** 11s *διαθήσειν* : *διαθήσειε* ll. 12 *φησὶν* **Q** : *φησὶ γὰρ* **D**ς 19 *ἀπὸ* ll. : *παρὰ* ci s 23 *παρελθεῖν* in fenestra om **Q** *ἀνοίσωμεν* **D** 29 *αὐτὸν* **D**ς : *αὐτῶν* **Q**

γάρ, ὅτι πᾶσαι τάξεις θεῶν, ἀφ' ἧς ἂν ἄρξωνται διακοσμή- F
σεως, χωροῦσι μέχρι τῶν ἐσχάτων, σειρὰς ἀφ' ἑαυτῶν γεν-
νῶσαι πανταχοῦ τὰς ἀνὰ λόγον ἑαυταῖς· ὥστε κἂν ὑπὲρ
τὸν κόσμον ὦσιν αἱ παρὰ τοῖς θεολόγοις ὑμνημέναι τῶν
θεῶν τούτων τάξεις, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ἐν τῷδε τῷ παντί, καὶ
ὡς οὗτος ὁ οὐρανὸς συγγενὴς πρὸς ἐκεῖνον καὶ ἥδε ἡ γῆ
πρὸς τὴν ἐκεῖ γῆν, οὕτω καὶ αἱ ἀπὸ τούτων ὑποστᾶσαι
τάξεις ταῖς ἀπ' ἐκείνων προελθούσαις. ἀπὸ δὴ τούτων
κἀκεῖνο ληπτέον, ὅτι καὶ κατ' αὐτὸν ὥσπερ κατὰ τοὺς ἄλλους
θεολόγους τὰ πρῶτα προϊόντα συμπαράγει τοῖς ἑαυτῶν αἰ- 288
τίοις τὰ ἐφεξῆς· καὶ γὰρ οὗτοι οἱ θεοὶ προϊόντες ἀπὸ τοῦ
δημιουργοῦ καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἀπ' αὐτοῦ προελθόντων
γεννᾶσθαι λέγονται γῆς καὶ οὐρανοῦ. λέγει [41C] γοῦν
ἐκεῖνος πρὸς πάντας, ὅτι τὰ θνητὰ δημιουργεῖν ὀφείλουσι
μιμούμενοι τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν περὶ τὴν αὐτῶν γένεσιν.
πάντες ἄρα προῆλθον ἀφ' ἑνός, εἰ καὶ οἱ δεύτεροι καὶ ἀπὸ
τῶν πρὸ αὐτῶν. τούτῳ δὴ ἕπεται μὴ πᾶν τὸ ὑπὸ τῶν
νέων θεῶν παραγόμενον εἶναι θνητόν, εἴπερ καὶ τούτων
τινὲς ἄλλοι προῆλθον ἀπ' ἄλλων, ἀλλὰ τὸ ἔμπαλιν εἶναι μό-
νον ἀληθές, πᾶν τὸ θνητὸν ὑπὸ τῶν νέων παράγεσθαι
θεῶν. τούτῳ δὲ πάλιν ἀκόλουθον τὸ καὶ τοὺς νέους θεοὺς
παράγειν τὰ μὲν κατὰ τὰς ἀκινήτους ἑαυτῶν ὑπάρξεις, τὰ
δὲ κατὰ τὰς κινουμένας· οὐ γὰρ ἂν ἀθανάτων ἦσαν αἴτιοι
κατὰ τὰς κινουμένας μόνας πάντα παράγοντες, εἴπερ ἀλη-
θές, ὅτι πᾶν τὸ ἀπὸ κινουμένης ὑποστὰν αἰτίας μεταβολὴν
ἔχει κατ' οὐσίαν. ἐκ δὲ ταύτης τῆς ἐπιβολῆς κἀκείνην λύ-
σωμεν τὴν ζήτησιν· εἴπερ γάρ εἰσιν ἄλογοι δαίμονες, ὡς B
οἱ θεουργοὶ λέγουσι, πόθεν ὑπέστησαν; εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ
τῶν νέων θεῶν, ζητητέον, πῶς εἰσιν ἀθάνατοι (θνητῶν γὰρ
οὗτοι πατέρες), εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ, πῶς ἄλογοι (μετὰ
νοῦ γὰρ ἐκεῖνος πάντως ἐστὶ πατήρ). λύσις οὖν ταύτης
τῆς ζητήσεως, ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν νέων ὑφίστανται θεῶν καὶ
οὐ διὰ τοῦτο θνητοί, ὅπου γε καὶ νέους ἄλλους γεννῶσιν

Q D (ς)
15 αὐτῶν ll. 16 εἰ δὲ καὶ **Q** 17 πρὸ αὐτῶν — τῶν om **D** 18 cf. Tim. 42D 24 μόνας om **D**ς

ἄλλοι, τάχα καὶ τῶν γεννωμένων διὰ τοῦτο δαιμόνων κληθέντων, ἵν' ἔχωμεν, ὅτι καὶ οἱ ὡς ἀληθῶς δαίμονες ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὑπέστησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς δημιουργοῦ προῆλθον· πάντων γὰρ τῶν ἀθανάτων ἐκεῖνος αἴτιος, ὡς αὐτός φησιν ὁ Τίμαιος [41C]. εἰ δὲ νοῦ πᾶσι μεταδίδωσιν ὁ εἷς δημιουργός, ἔστι τι καὶ ἐν ἐκείνοις ἴχνος τῆς νοερᾶς ἰδιότητος ἔσχατον, καθόσον εἰσὶν εὐφάντ αστοι (τοῦτο γάρ ἐστιν ἀπήχημα τοῦ νοῦ τελευταῖον, καὶ νοῦς διὰ τοῦτο παθητικὸς ἡ φαντασία λέγεται καὶ ὑπ' ἄλλων οὐ κακῶς λεγόντων), ὥστε καὶ ⟨οἱ⟩ ἡμιθνῆται τῶν ἰδίως καλουμένων δαιμόνων. ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐσχάτων γενῶν ζήτησιν τῆς λύσεως αὐτὸς ἡμῖν προκατέσπειρε τὰς
C ἀρχάς· εἰ γάρ τι δαιμόνιόν ἐστι γένος λόγῳ χρώμενον, τοῦτο δῆλον ὅπως ἐπὶ τὸν ἕνα δημιουργὸν ἀνοίσομεν, εἴτε ὡς ἀπ' αὐτοῦ παραχθὲν εἴτε ὡς διὰ μέσων τῶν ἀπ' αὐτοῦ παρηγμένων θεῶν, τὸ μὲν οὐράνιον τῶν οὐρανίων, τὸ δὲ ὑπουράνιον παρὰ τῶν ὑπουρανίων θεῶν, ἐπεὶ καὶ αὐτῶν τῶν ὑπουρανίων ἄλλοι πατέρες εἰσὶν ἄλλων, ὡς αὐτὸς διδάσκει ταῖς θεογονίαις ἑπόμενος. ὥστε οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ καὶ δαίμονας γεννῷεν τοὺς ἑαυτοῖς καὶ οὗτοι συστοίχους, οὐκ ἀλόγους μόνον, ἀλλὰ καὶ λογικούς, θεῶν ὄντες γεννῆται, καθάπερ καὶ οἱ οὐράνιοι τῶν οὐρανίων δαιμόνων· ὥστε καὶ τὸ περὶ τῶν δαιμόνων σκέμμα δήλην ἔχειν ἐκ τούτων τὴν δίαιταν ἑπομένως ταῖς Πλατωνικαῖς ὑφηγήσεσιν· ἐξ ὧν γὰρ εἶπε περὶ τῶν γενεσιουργῶν θεῶν ἐναργὲς γέγονε, τί ἂν ἀπεκρίνατο περὶ τῆς τῶν δαιμόνων ὡς ἀληθῶς γενέσεως ἐρωτηθείς· ὅλως γὰρ τὸ κατὰ τὴν σχέσιν γένος τῶν δαιμόνων εἰδὼς πολλῷ δήπου πρότερον τοὺς καθ' ὕπαρξιν ἂν εἰδείη δαίμονας τόδε τὸ πᾶν συμπληροῦντας. πῶς δὲ οὐχὶ συγχωρήσει τὸ κατὰ σχέσιν εἶναι ⟨τὸ⟩ τῶν δαιμόνων γένος
D αὐτὸς λέγων [90A] τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ὑπὸ τῶν τὰ

Q D (ς)
5 *αὐτός* om **D**ς 8 *ἀπήχημα* uox Platonica 8s cf. I 244, 21 cum adn. 10 *ἡμιθνῆτες* ς falso 14 *ἀνοίσομεν* s : *ἀνοίσωμεν* **D**ς : *ἀνήσομεν* **Q** 15s an *παρηγμένον*? 16 possis etiam *οὐράνιον* ⟨*παρὰ*⟩ 17 *παρὰ* om **D**ς 20 *γεννῶσι* **D**ς

*θνητὰ δημιουργούντων δαίμονος τάξιν λαχεῖν πρὸς τὸ θνητὸν ζῷον; ἀνάγκη ἄρα πρὸ ταύτης εἶναι τῆς σχετικῆς δαιμονίας ζωῆς τὴν οὐσιώδη καὶ τοὺς ταύτῃ τὴν σχέσιν δεδωκότας κἀκείνῃ δεδωκέναι τὴν οὐσίαν. ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἄρχοντας τοῦ παντὸς ὑποστήσας ἔχειν οἴεται μετὰ τούτων καὶ ἀπὸ τούτων τοὺς ἀιδίους αὐτῶν ὀπαδοὺς * * * τὴν ὑπόστασιν λαβόντας.*

Πειστέον δὲ τοῖς εἰρηκόσιν ἔμπροσθεν, ἐγγόνοις μὲν θεῶν οὖσιν, ὡς ἔφασαν, σαφῶς δέ που τούς γε αὐτῶν προγόνους εἰδόσιν· ἀδύνατον οὖν θεῶν παισὶν ἀπιστεῖν, καίπερ ἄνευ τε εἰκότων καὶ ἀναγκαίων ἀποδείξεων λέγουσιν [40DE].

Ὁ ἁπλῶς ἐπιστήμων καὶ ἐν τοῖς δοκοῦσι δυσγνώστοις καὶ ἀπόροις θεῖ τὰς τῆς εὐπορίας ὁδοὺς ἐπὶ τὴν θείαν γνῶσιν ἀνατρέχων καὶ τὴν ἔνθεον νόησιν, δι' ἧς πάντα φανὰ καὶ γνώριμα γίγνεται· πάντα γάρ ἐστιν ἐν θεοῖς. τὸ δὲ πάντα προειληφὸς δύναται καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἑαυτοῦ γνώσεως πληροῦν. τοῦτο δὴ καὶ ἐνταῦθα πεποίηκεν ὁ Τίμαιος, ἐπὶ τοὺς θεολόγους ἡμᾶς ἀναπέμπων καὶ τὴν παρ' ἐκείνων ὑμνημένην γένεσιν τῶν θεῶν. τίνες οὖν εἰσιν οὗτοι E *καὶ τίς αὐτῶν ἡ γνῶσις; αὐτοὶ μὲν οὖν εἰσιν ἔγγονοι θεῶν καὶ σαφῶς τοὺς ἑαυτῶν προγόνους εἰδότες, ἔγγονοι μὲν καὶ παῖδες ὄντες θεῶν ὡς τὸ εἶδος σῴζοντες τοῦ ἑαυτῶν προστάτου κατὰ τὴν παροῦσαν ζωήν· αἱ γὰρ Ἀπολλωνιακαὶ ψυχαὶ μαντικὸν ἢ τελεστικὸν ἑλόμεναι βίον παῖδες καὶ ἔγγονοι καλοῦνται τοῦ Ἀπόλλωνος, παῖδες μὲν καθὸ ψυχαὶ προσήκουσαι τῷδε τῷ θεῷ καὶ ᾠκειωμέναι πρὸς τήνδε τὴν σειράν, ἔγγονοι δὲ ὅτι καὶ τὸν παρόντα βίον τοιοῦτον ἐπιδείκνυνται. πᾶσαι μὲν οὖν ψυχαὶ θεῶν παῖδες, ἀλλ' οὐ πᾶσαι τὸν ἑαυτῶν ἐπέγνωσαν θεόν· αἱ δὲ ἐπιγνοῦσαι καὶ τὴν ὁμοίαν ἑλόμεναι ζωὴν καλοῦνται παῖδες θεῶν.*

Q D (ς)
3 *ταύτην* **D**ς 6 fort. ⟨*τοὺς ἀπ' ἐκείνων*⟩ 8 *ἐγγόνοις* ll. cum ᴅ Plat. (cf. u. 21) : *ἐκγόνοις* *ς Plat. 10 *εἰδότων* 𝔗 ᴅ Plat. 13 *καὶ* om **D**ς *δοκοῦσιν εἶναι* **D**ς 17 *προειληφὼς* **D**ς 19s *ἐκείνω* **D** : an *ἐκείνοις*?

διὸ καὶ τὸ ὡς ἔφασαν προσέθηκεν· αὐταὶ γὰρ ἑαυτὰς ἐκφαίνουσιν ἀφ' ἧς ἥκουσι τάξεως, ὥσπερ καὶ ἡ Σίβυλλα παρ' αὐτὴν τὴν ἀποκύησιν χρησμῳδήσασα καὶ ὁ Ἡρακλῆς κατὰ τὴν γένεσιν μετὰ συμβόλων δημιουργικῶν ἐκφανείς. αἱ δὲ τοιαῦται ψυχαὶ καὶ ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τοὺς ἑαυτῶν προγόνους καὶ πληροῦνται παρ' ἐκείνων ἐνθέου νοήσεως, F *ἡ δὲ γνῶσις αὐτῶν ἐστιν ἐνθουσιαστική, διὰ τοῦ θείου φωτὸς τῷ θεῷ συναπτομένη, πάσης ἄλλης ἐξῃρημένη γνώσεως τῆς τε δι' εἰκότων καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς· ἡ μὲν γὰρ περὶ τὴν φύσιν διατρίβει καὶ τὰ καθ' ὅλου τὰ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα, ἡ δὲ περὶ τὴν ἀσώματον οὐσίαν καὶ τὰ ἐπιστητά· μόνη δὲ ἡ ἔνθεος γνῶσις αὐτοῖς συνάπτεται τοῖς θεοῖς.*

Ἀλλ' ὡς οἰκεῖα φασκόντων ἀπαγγέλλειν ἑπομένους τῷ νόμῳ πιστευτέον. οὕτως οὖν κατ' ἐκείνους ἡμῖν ἡ γένεσις περὶ τούτων τῶν θεῶν ἐχέτω τε καὶ λεγέσθω [40E].

289 *Πολλὰ ἄν τις ἀπὸ τούτων λάβοι τῶν τοῦ Πλάτωνος ῥημάτων σκοπῶν ἀκριβῶς, οἷον τὸ τὴν ἔνθεον γνῶσιν δι' οἰκειότητος ἐπιτελεῖσθαι τῆς πρὸς τοὺς θεούς (καὶ γὰρ ἥλιος ὁρᾶται διὰ τοῦ ἡλιοειδοῦς φωτὸς καὶ τὸ θεῖον ἐκφαίνεται διὰ τῆς θείας ἐλλάμψεως)· τὸ τὸν θεῖον νόμον διορίσαι τὰς θείας τάξεις, ὃν ἐκφαίνουσιν αἱ ἐνθεαστικαὶ τῶν παλαιῶν νοήσεις, καθ' ὃν καὶ ψυχαὶ ἐνεργοῦσαι καὶ μὴ ἐνθουσιάζουσαι πείθονται ταῖς ἐνθουσιαζούσαις. τούτῳ δὲ τῷ νόμῳ πειθόμενος καὶ ἐν προοιμίοις* [27C] *εἶπε θεοὺς καὶ θεὰς παρακαλέσειν τὸ κατὰ τὰς πρωτίστας καὶ νοερὰς ἀρχὰς πάσας διακεκοσμῆσθαι τὰς βασιλείας τάς τε ἐν οὐρανῷ καὶ τὰς ὑπὸ σελήνην καὶ εἶναι πανταχοῦ πάσας κατὰ τὸ ἀνὰ λόγον, τὴν δὲ τάξιν τῶν πραγμάτων προηγεῖσθαι τῶν ἡμετέρων νοήσεων· τὸ* ⟦*ἢ*⟧ *γοῦν ἐχέτω πρὸ τοῦ λεγέσθω ταχθὲν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοὺς*

Q D (ϛ)

2 *σιβύλλα* **D** 13 *φασκόντων* ll. cum A𝔗𝔬 Plat. : *φάσκουσιν* *ϛ Plat. 15 *γένεσις περὶ* ll. cum A𝔗F𝔬 (*Θ*) Plat. : *γένεσις ἡ* (uel *καὶ*) *περὶ* *ϛ Plat. 16 *τε* om **D**ϛ cum Plat. sed cf. p. 153, 28 30 *τὸ* ⟦*ἢ*⟧ *γοῦν* s : an *ἤγουν τὸ*?

λόγους μετάγει τὴν τάξιν. τοιαῦτα μὲν ἄν τις ἀπὸ τῶν προκειμένων λάβοι δόγματα. Πυθαγόρειον δὲ καὶ τὸ ταῖς Ὀρφικαῖς ἕπεσθαι γενεαλογίαις· ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῆς Ὀρφικῆς παραδόσεως διὰ Πυθαγόρου καὶ εἰς Ἕλληνας ἡ περὶ B θεῶν ἐπιστήμη προῆλθεν, ὡς αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας φησὶν ἐν τῷ Ἱερῷ λόγῳ.

ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΙΜΑΙΟΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

p. 289 ed. Basil. *Ὁ περὶ τῶν ὑπὸ σελήνην θεῶν λόγος συνεχής ἐστι τῇ θεωρίᾳ τῶν οὐρανίων θεῶν καὶ τῷ ἐκείνης ἐξηρτῆσθαι τὸ τέλειον ἔχει καὶ τὸ ἐπιστημονικόν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ γενεσιουργὸς τῶν θεῶν χορὸς συνέπεται τοῖς ἐν οὐρανῷ θεοῖς καὶ κατὰ μίμησιν τοῦ οὐρανίου κύκλου συνελίσσει καὶ τὰ ἐν τῇ γενέσει κύκλῳ· κατὰ γὰρ τὴν ἀδιαίρετον καὶ ἡνωμένην πρόοδον ἕπεται τὰ δεύτερα τοῖς πρὸ αὐτῶν. διότι δὴ οὖν συνεχῶς ὑπέστησαν οἱ τὴν γένεσιν διακυβερνῶντες* C *ἀπὸ τῶν οὐρανίων, διὰ δὴ τοῦτο καὶ ἐπιστρέφονται πρὸς αὐτοὺς κατὰ μίαν καὶ ἀδιάζευκτον ἕνωσιν, ὥσπερ δὴ καὶ ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὑπερουρανίους, ἀφ' ὧν προσεχῶς ἀπεγεννήθησαν, οἳ δὲ πρὸς τοὺς νοερούς, ὑφ' ὧν διεκοσμήθησαν, οἱ δὲ αὖ νοεροὶ πρὸς τοὺς νοητούς, ἀφ' ὧν ἐξεφάνησαν ἀρρήτως καὶ ἀφθέγκτως τὰ πάντα καὶ κρυφίως περιεχόντων. αὐτῆς γοῦν πάσης τῆς* χ ρ υ σ ῆ ς *ὄντως* σ ε ι ρ ᾶ ς *ἀκρότης μέν ἐστι τὸ τῶν νοητῶν θεῶν γένος, πέρας δὲ τὸ τῶν ὑπὸ σελήνην τῶν τὴν γένεσιν ἀγενήτως καὶ τὴν φύσιν ὑπερφυῶς ἐπιτροπευόντων, ὃ δὴ καὶ νῦν ὁ δημιουργικὸς ὑφίστησι νοῦς, ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ τῆς τῶν θεῶν ἡγεμονίας διατεινούσης ἄχρι τῶν ἐσχάτων· περὶ οὗ καὶ ἡμῖν προκείσθω λέγειν, καὶ πρῶτον, ὅτι πάντες μὲν οἱ νῦν ὑφιστάμενοι θεοὶ τὸ γεννητικὸν καὶ τὸ τελεσιουργὸν ἀποσῴζουσι τοῦ γεννήσαντος τό τε δημιουργικὸν καὶ τὸ σταθερὸν τῆς*

QD

titulum om **D** (cf. II p. III[1])   6 *τὰ* ς : *τῷ* **QD**   15 cf. Hom. *Θ* 19 I 314, 15 ss   18 *ἐπιτροπεῦον* **Q**   22 alterum *τὸ* om **D**ς   23 *τό τε — ποιήσεως* pendent ab *ἀποσῴζουσι*

ποιήσεως, μέτρα δὲ καὶ ὅρους καὶ τάξιν ἀπὸ τοῦ πατρὸς παρεδέξαντο, καὶ ὅσα ἐκεῖνος ἐξῃρημένως ἐπιτροπεύει καὶ ὁλικῶς, ταῦτα οὗτοι διελόμενοι κατὰ κλήρους δημιουργοῦσι καὶ γεννῶσι καὶ τελειοῦσι. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἐγγύς εἰσι τῶν οὐρανίων θεῶν, οἱ δὲ πορρωτέρω προεληλύθασιν, ὥστε D *τοὺς μὲν τὴν ἰδέαν αὐτῶν ἀποσῴζειν ὡς ἐν τῇδε τῇ τάξει, τοὺς δὲ κατὰ τὴν οἰκείαν ἵστασθαι δύναμιν· πάσης γὰρ τάξεως τὸ ἀκρότατον ἀνὰ λόγον ἐστὶ τῇ πρὸ αὐτῆς τάξει, καθάπερ ἡ μὲν τῶν νοητῶν ἀκρότης ἑνάς ἐστιν, ἡ δὲ τῶν νοερῶν νοητή, νοερὰ δὲ ἡ τῶν ὑπερκοσμίων, ὑπερκόσμιος δὲ ἡ τῶν ἐγκοσμίων. καὶ οἱ μὲν μᾶλλον συνήνωνται πρὸς τὴν μονάδα τὴν δημιουργικήν, οἱ δὲ πλέον αὐτῆς ἀφεστήκασιν, ὡς τοὺς μὲν ἀνὰ λόγον αὐτῇ πάσης ἐξηγεῖσθαι ταύτης τῆς σειρᾶς, τοὺς δὲ μερικωτέραν ἔχειν πρὸς αὐτὴν ὁμοιότητα· πάσῃ γὰρ τάξει δυνάμεις ἐφίστησιν ὁ πατὴρ ἀνὰ λόγον αὐτῷ τεταγμένας· οὕτω γὰρ καὶ ἐν πάσαις διακοσμήσεσιν ἀνὰ λόγον τῷ ἀγαθῷ προέστηκέ τις αἰτία καὶ [ταύτῃ οὐ μ]όνον δεῖ τὰς †ἔτη . . . αι μονάδας, ἀλλ[ὰ καὶ τὰς . . . τετα]γμένας. ὅτι δὲ οἱ . . . ν ἔχουσιν οὐσί[αν οἱ μὲν τῶν] πρώτων, [οἱ δὲ τῶν μέσων], οἱ δὲ τῶν ἐσχάτων [κατ' ἄλλας καὶ] ἄλλας ἰδέας. οἱ δὲ κα[ὶ τῇ ὕλῃ ἀναλο]γοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ πρὸς τὸ ⟨οὐράνιον, οἱ δὲ πρὸς τὸ⟩ ἀεροπόρον, οἱ δὲ πρὸς τὸ ἔνυδρον, οἱ δὲ πρὸς τὸ πεζόν· κατὰ γὰρ ταύτας*

QDA(ς)

1 *τάξεις* **D** 14 *τὴν πρὸς* **D**ς 16 *αὐτῶ* ll. *καὶ* om **D** an *πάσαις* ⟨*ταῖς*⟩? 17 post *καὶ* [7] **Q** : [6] **D** : [12] **A** 18 *ονον* **Q**ς : *ονὸν* **D** post *ἔτη* [5] **Q** : [12] **D** : [7] **A** *αι* ς : *αἱ* **D** : om **Q** *μονάδες* **D** post *ἀλλ* [5/6] **Q** : [9] **D** : [7] **A** *ταύτῃ* Kroll : *ταύτην* ego sententia sic fere integra fit: *τὰς ἐπι[στατούσας* (uel *-κρατούσας*) *ἀφομοιῶσ]αι μονάδας, ἀλλ[ὰ καὶ τὰς ὑπο-* (uel *ἐν τῇ γενέσει*) *τετα]γμένας* aut *τὰς ἐξῃ[ρημένας ἀπεικονίζεσθ]αι μ. ἀλλ[ὰ καὶ τὰς συντετα]γμένας* (Kroll); cf. p. 117, 32s 19 post *οἱ* [6/7] **Q** : [10] **D** : [12] **A** *ν* om **Q** post *οὐσι* (sic) [6] **Q** : [9] **D** : [10] **A** | sensui potius sufficiunt quam lacunis: *οἱ [αὐτοὶ λόγοι πανταχοῦ, ἀνὰ λόγο*(?)*]ν ἔχ. οὐσί[αν]* ego : *οἱ [ἐγκόσμιοι θεοὶ διάφορο]ν ἔχ. οὐσί[αν]* Kroll, quo probato *ἔτι δὲ* scrib. 20 post *πρώτων* [7] **D** : [8] **A** : fenestram ad mg om **Q** post *ἐσχάτων* [7] **Q** : [10] **D** : [6] **A** 21 *δὲ κα* ς : *δέκα* **D** : *δὲ* **Q** post *δὲ* [9/10] **Q** : post *κα* [8] **D** : [10] **A** *τῇ ὕλῃ* suppl. Kroll : *ἄλλως* ego

E *τὰς μονάδας αὐτοί τε προῆλθον καὶ τὴν γένεσιν διεκόσμησαν. καὶ οἱ μὲν τάσδε τὰς βουλήσεις ἀποπληροῦσι τοῦ πατρός, οἱ δὲ ἑτέρας τινάς· οἱ μὲν γὰρ τὰς συνεκτικὰς τῶν ὅλων, οἱ δὲ τὰς γονίμους, οἱ δὲ τὰς κινητικάς, οἱ δὲ φρουρητικάς, οἱ δὲ ἄλλας τινάς. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ ψυχαῖς, οἱ δὲ ἐπὶ δαίμοσιν, οἱ δὲ καὶ ἐπὶ θεῶν ἡγεμονίαις ἐτάχθησαν. πάντες δέ εἰσιν οὗτοι νοεροὶ μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν, ἐγκόσμιοι δὲ κατὰ τὴν λῆξιν, τελεσιουργοὶ * * * δυνατοί, τὴν γένεσιν ἀγενήτως ἐπιτροπεύοντες καὶ τὰ ἀνόητα νοερῶς καὶ τὰ ἄψυχα ζωτικῶς· πάντα γὰρ κατὰ τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν διακοσμοῦσιν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν δεχομένων. δηλοῖ δὲ ὁ Πλάτων, ὅτι μὲν σώμασιν αὐτοὺς χρῆσθαι βούλεταί τισιν ἄλλοις, τῶν στοιχείων τούτων ἁπλουστέροις καὶ ἀιδιωτέροις, λέγων* [41 A] *φαίνεσθαι αὐτοὺς ὅταν ἐθέλωσι καὶ γίγνεσθαι καὶ ἡμῖν ὁρατούς, ὅτι δὲ καὶ ψυχὰς αὐτοῖς δίδωσιν, ἐκ τοῦ πάντα θεὸν ἐγκόσμιον φάναι διὰ ψυχῆς συνάπτεσθαι τοῖς σώμασι (καὶ γὰρ τὸν κόσμον τότε θεὸν αὐτὸς ἐκάλεσεν* [34 B], *ὅτε ψυχὴν αὐτῷ πρῶτον ἐπέστησεν).*
F *ὅτι δὲ αὖ καὶ νόας αὐτῶν ἐξάπτει, ἐξ ὧν τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἶναι νοερὰς καὶ ἀμέσως ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸν δημιουργὸν ὁ* [*ἑπόμεν*]*ος περὶ αὐτῶν λόγος* [*ἐνδείξεται*]. *δεῖ δὲ καὶ τοὺς ἑ*[. . . *θεωρεῖ*]*ν ἀγγέλους* [*καὶ τοὺς* . . . *αὐ*]*τῶν δαίμονας* [*καὶ ἥρωας*] †*ἑ διορίζοντας* [*καὶ συνάπτοντ*]*ας τὰ ἡμέτερα τ*[*οῖς*

Q D A (ς)

6 *καὶ* om **D**ς 8 aut *τελεσιουργοὶ* ⟨*δὲ ἢ τελεῖν τὰ δεύτερα*⟩ *δυνατοί* cum Krollio aut *τελεσιουργοὶ* ⟨*δὲ τῇ*⟩ *δυνάμει* 18 *αὐτὸς* Kroll : *αὐτὸν* ll. 19 *ὅτι* ll. : *ἔτι* ci Kroll 21 *ὁ* om **Q** | post *δημιουργὸν* [6] **Q** : post *ὁ* [6] **D** : [9] **A** *ος* om **Q** | post *λόγος* [10] **Q** : [12] **D** : [15] **A** *δεῖ* ll. : *ἔδει* ci Kroll 22 *ἑ* om **Q** | post *τοὺς* [9/10] **Q** : post *ἑ* [7/8] **D** : [11] **A** | *ν* om **Q**ς | post *ἀγγέλους* [5] **Q** : [8/9] **D** : [12] **A** | post *δαίμονας* [5] **Q** : [10] **D** : [15] **A** possis *ἑ*[*κάστοις* (scil. *τῶν οὐρανίων θεῶν*) *προσεχεῖς θεωρεῖ*]*ν ἀ*. [*καὶ τοὺς ἀπ' αὐ*]*τῶν δ.* uel *ἐ*[*γκοσμίους θεωρεῖ*]*ν ἀ*. [*καὶ τοὺς ἐφεστηκότας αὐ*]*τῶν δ.* cum Krollio 22 s [*καὶ ἥρωας*] ego : [*καὶ τοὺς*] Kroll 23 *ἑ* om **Q** : possis [*ὡ*]*ς*, nisi est uestigium postremae litterae uocis *ἥρωας* uel *τοὺς* post *διορίζοντας* [8] **Q**: [14] **D** : [18] **A** *ας* om **Q** [*καὶ συνάπτοντ*]*ας* : [*ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενέσεως καὶ συνάπτοντ*]*ας* Kroll *τ* om **Q** post *ἡμέτερα* [6] **Q** : post *τ* [12/13] **D** : [12] **A**

θεοῖς], εἰ μὴ διώρισε ν[ῦν μὲν ἐν το]ύτοις τὰ κρείττονα [. . . τῶν χειρόν]ων ἐν ἄλλοις ὑπὸ τῶν Πλάτωνος διώρισται λόγων. καὶ ἐ[πειδ]ὴ δεῖ τὸν ὅλον κόσμον τέλεον εἶναι, δεῖ 290 *μετὰ τῶν θείων γενῶν κἀκεῖνα νοεῖν συναπογεννώμενα πρὸ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, ἃς ὑποστήσει μικρὸν ὕστερον· πᾶν γὰρ τὸ δαιμόνιον τὴν μεταξὺ χώραν ἀναπληροῖ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. διότι δὴ παντελής ἀπόστασίς ἐστι τῶν τε ἡμετέρων καὶ τῶν θείων πραγμάτων (τὰ μὲν γὰρ αἰώνιά ἐστι, τὰ δὲ ἐπίκηρα καὶ θνητά, καὶ τὰ μὲν ἀγαπᾷ τοῦ κατ' ἐνέργειαν ἀπολαύοντα νοῦ μερικῶς, τὰ δὲ καὶ αὐτοῖς ἐπιβέβηκε τοῖς ὅλοις νοῖς), διὰ δὴ τοῦτο καὶ τριάς ἐστιν ἡ συνάπτουσα τὰ ἡμέτερα τοῖς θεοῖς, ἀνὰ λόγον προελθοῦσα ταῖς τρισὶν ἀρχικαῖς αἰτίαις, εἰ καὶ πᾶσαν δαιμόνιον αὐτὸς εἴωθε καλεῖν· τὸ μὲν γὰρ ἀγγελικὸν πρὸς τὸ νοητὸν τὸ πρώτως ἐκφανὲν ἀπὸ τῆς ἀρρήτου καὶ ἀποκεκρυμμένης τῶν ὄντων πηγῆς ἀναλογίαν ἀποσῴζει, διὸ καὶ αὐτὸ τοὺς θεοὺς ἐκφαίνει καὶ τὸ κρύφιον αὐτῶν ἐξαγγέλλει. τὸ δὲ δαιμόνιον πρὸς τὴν ζωὴν τὴν ἄπειρον, διὸ πανταχοῦ πρόεισι κατὰ πολλὰς τάξεις καὶ πολυειδές ἐστι καὶ πολύμορφον. τὸ δὲ* B *ἡρωικὸν κατὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν ἐπιστροφήν, διὸ καὶ αὐτὸ καθάρσεώς ἐστιν ἔφορον καὶ ζωῆς μεγαλουργοῦ καὶ ὑψηλῆς χορηγόν. ἔτι δὲ τὸ μὲν ἀγγελικὸν κατὰ τὴν νοερὰν τοῦ δημιουργοῦ προέρχεται ζωήν, διὸ καὶ αὐτὸ νοερόν ἐστι κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ ἑρμηνεύει καὶ διαπορθμεύει τὸν θεῖον νοῦν εἰς τὰ δεύτερα. τὸ δὲ δαιμόνιον κατὰ τὴν δημιουργικὴν τῶν ὅλων πρόνοιαν καὶ τὴν φύσιν κατευθύνει καὶ τὴν τάξιν ὀρθῶς συμπληροῖ τοῦ παντὸς κόσμου. τὸ δὲ ἡρωικὸν κατὰ τὴν ἐπιστρεπτικὴν αὖ τούτων πάντων προμήθειαν, διὸ καὶ τοῦτο τὸ γένος ὑψηλόν ἐστι καὶ ἀναγωγὸν τῶν ψυχῶν καὶ ἁδρότητος αἴτιον. τοιαῦτα δὲ ὄντα τὰ τριπλᾶ ταῦτα γένη*

Q D A (ς)

1 *ν* om **Q** post *διώρισε* [9] **Q** : post *ν* [11] **D** : [12] **A** *υτοῖς* **D** : *τοῖς* ς : om **Q** post *κρείττονα* [9] **Q** : [12] **D** : [14] **A** 2 *ων* **D** : *ωνεν* **A** : *εν* b : om **Q** temptaui *κρείττονα [γένη (θεῶν), διότι περὶ τῶν χειρόν]ων* 3 *ἐ* om **Q** post *καὶ* [6] **Q** : post *ἐ* [6/7] **D** : [10] **A** *η* **D**ς (sic) : om **Q** 7 *τε* om **Q** 18 *τὴν ζωὴν* — 20 *κατὰ* om **D**

συνήρτηται τοῖς θεοῖς, τὰ μὲν ⟨τοῖς ὑπερουρανίοις, τὰ δὲ⟩ τοῖς οὐρανίοις, τὰ δὲ τοῖς ἐφόροις τῆς γενέσεως, καὶ ἔστι περὶ ἕκαστον θεὸν οἰκεῖος ἀγγέλων τε καὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων ἀριθμός· ἕκαστος γὰρ ἡγεῖται πλήθους παραδεξαμένου τὴν ἑαυτοῦ μορφήν, καὶ διὰ τοῦτο τῶν μὲν οὐρανίων θεῶν ⟨ἐξήρτηνται⟩ οἱ οὐράνιοι καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ δαίμονες, τῶν δὲ γενεσιουργῶν
C *γενεσιουργοί, καὶ τῶν μὲν ἀναγωγῶν ἀναγωγοί, τῶν δὲ δημιουργικῶν δημιουργικοί, τῶν δὲ ζῳογόνων ζῳογονικοί, τῶν δὲ ἀτρέπτων ἄτρεπτοι, καὶ πάλιν ἐν τοῖς ἀναγωγοῖς τῶν μὲν Κρονίων Κρόνιοι, τῶν δὲ Ἡλιακῶν Ἡλιακοί, καὶ ἐν τοῖς ζῳογονικοῖς τῶν μὲν Σεληνιακῶν Σεληνιακοί, τῶν δὲ Ἀφροδισιακῶν Ἀφροδισιακοί· φέρονται γὰρ ἀπὸ τῶν θεῶν, ὧν ἐξήρτηνται, τὰς ἐπωνυμίας, ὡς συνεχεῖς ὄντες πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν μίαν ἰδέαν μετὰ ὑφέσεως ὑποδεξάμενοι. καὶ τί θαυμαστόν, ὅπου γε καὶ ψυχαὶ μερικαὶ τοὺς ἑαυτῶν προστάτας καὶ ἡγεμόνας ἐπιγνοῦσαι θεοὺς τοῖς ἐκείνων ὀνόμασιν ἑαυτὰς προσεῖπον; ἢ πόθεν ἡμῖν Ἀσκληπιοὶ καὶ Διόνυσοι καὶ Διόσκουροι προσηγορεύθησαν; ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν οὐρανίων θεῶν, οὕτω χρὴ καὶ ἐπὶ τῶν γενεσιουργῶν θεωρεῖν περὶ ἕκαστον αὐτῶν πλῆθος ὁμόστοιχον ἀγγελικόν, δαιμόνιον, ἡρωικόν, καὶ ἀπὸ τῆς μονάδος τὴν ἐπωνυμίαν φέρειν τὸν ἐξηρτημένον αὐτῆς ἀριθμόν, ὥστε καὶ οὐράνιον ⟦εἶναι⟧ θεὸν εἶναι καὶ ἄγγελον καὶ δαίμονα καὶ ἥρωα, καὶ ἐπὶ γῆς ὁμοίως, καὶ τὸν Ὠκεα-*
D *νὸν κατὰ πάσας τὰς τάξεις προϊέναι καὶ τὴν Τηθὺν παραπλησίως, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατὰ ταὐτὰ θεῶν· ἔστι γὰρ καὶ Δίιον πλῆθος καὶ Ἡραῖον καὶ Κρόνιον, ὃ διὰ τοῦ αὐτοῦ προσαγορεύεται τοῖς θεοῖς ὀνόματος· καὶ οὐδὲν ἄτοπον· ἄνθρωπον γὰρ καὶ τὸν νοητὸν καὶ τὸν αἰσθητὸν λέγομεν, καίτοι γε τῆς ἀποστάσεως ἐν τούτοις πλείονος οὔσης.*

Ταῦτα μὲν οὖν κοινῇ περί τε θεῶν εἰρήσθω καὶ δαιμόνων τῶν γενεσιουργῶν, ὅπως ἂν ὁμοῦ τοῖς θεοῖς καὶ τὸν περὶ τῶν δαιμόνων θεωρῶμεν συνεξευγμένον λόγον· διὰ γὰρ τῶν

Q D A (ς)

3 *θεὸς* **Q** 5 lacunam cognouit et suppleuit Kroll | *οἱ* om ς fort. recte 6 prius *οἱ* om **D** 12 *ὧν* om **D** 22 *οὐράνιον εἶναι θεὸν εἶναι* **Q** : *οὐράνιον εἶναι* **D** : *οὐράνιον εἶναι θεὸν* ς 25 *ταῦτα* **D** 29 *ἀποστάσεως* **A** : *ἀποκαταστάσεως* **QD**b

αὐτῶν ὀνομάτων ἑκάτερα τὰ γένη περιέλαβε, καὶ ἔοικε καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τοὺς αὐτοὺς καὶ δαίμονας καλέσαι καὶ θεούς, ἵνα νοῶμεν καὶ τὸ δαιμόνιον γένος μετὰ τῶν θεῶν τούτων ὁμοῦ συνηρτημένον καὶ τὰ ὀνόματα ὡς δαίμοσι καὶ θεοῖς ἐφαρμόζωμεν. καὶ τοῦτο καὶ ἐν ἄλλοις πεποίηκε, τὸ πανταχοῦ διατεῖνον τῆς θεωρίας ἐπιδεικνύμενος καὶ τὸ τῆς ἐπιστήμης ὄμμα τὸ πάντα ὁμοῦ καὶ συνεχῆ θεωροῦν. δῆλον δὲ αὖ, ὅτι καὶ τὴν κατ' εἶδος διάκρισιν τῶν γενῶν τούτων φυλάξομεν, πάντα μὲν γενεσιουργὸν θεὸν κατ' αὐτὴν ὁρῶντες τὴν ἀγαθότητα, νοῦν περὶ ἑαυτὴν ἔχουσαν καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα θεῖον, καταλάμπουσαν δὲ καὶ E τούτων τινὰ μοῖραν τῶν ὑπὸ σελήνην, καὶ ταύτῃ πλεονάσαντα τὰ ὑπὸ σελήνην τῶν οὐρανίων, πάντα δὲ δαίμονα τῶν ἡμετέρων κρείττονα ψυχῶν καὶ νοερὰν ἔχοντα ψυχὴν καὶ ὄχημα αἰθέριον, ὅπου γε καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐξήρτηταί τι τοιοῦτον, ὡς αὐτός φησιν· ἐμβιβάσαι γοῦν εἰς ὄχημα καὶ αὐτήν φησι [41 DE] τὸν δημιουργόν· καὶ γὰρ πᾶσαν ψυχὴν ἀνάγκη πρὸ τῶν θνητῶν σωμάτων ἀιδίοις καὶ ἀεικινήτοις καὶ κυκλοφορητικοῖς τισι χρῆσθαι σώμασιν, ὡς κατ' οὐσίαν ἔχουσαν τὸ κινεῖν. εἴρηται δὲ καὶ περὶ τῶν ἀλόγων δαιμόνων ἔμπροσθεν [p. 157ss] ἡμῖν, τίνας αὐτῶν οἴεσθαι δεῖ τοὺς ὑποστάτας· ἐπεὶ περί γε τῶν λογικαῖς ψυχαῖς χρωμένων δῆλον, ὡς καὶ τούτων τὸν δημιουργὸν αἰτιατέον. καὶ μήποτε διὰ ταῦτα, ὡς εἴρηται, καὶ ποτὲ μὲν καλεῖ δαίμονας οὓς ὑφιστάνειν μέλλει, ποτὲ δὲ θεούς, οὐ μόνον ὡς τῶν μὲν οὐρανίων, καὶ εἰ δαίμονες εἶεν, ὀφειλόντων καλεῖσθαι θεῶν, τῶν δὲ ὑπὸ σελήνην, καὶ εἰ θεοὶ εἶεν, δαιμόνων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις ἵνα κοινοὺς ποιήσῃ τοὺς περὶ αὐτῶν λόγους τοῖς τε θεοῖς τοῖς γενεσιουργοῖς F καὶ τοῖς προσεχῶς αὐτῶν ἐξημμένοις δαίμοσι. τούτου μὲν οὖν καὶ ἄλλας εἴπομεν αἰτίας οὐκ ἀπιθάνους.

Λοιπὸν δὲ περὶ αὐτῶν τῶν θεῶν τούτων, ὧν ἐμνημό-

Q D (ς)
4s ὀνόματα καὶ ὡς θεοῖς (om cett) ς 4 ὡς : καὶ ci Kroll 5 καὶ ὡς θεοῖς **D** 5ss cf. rep. VII 533 C ss 18 γὰρ om **D** 19 ἀκινήτοις **D** 22 τῶν **D** : ταῖς **Q**ς 27 ὀφειλόντων — 28 εἶεν om **D** 29 τε om **D**

νευσεν ὁ Πλάτων, ὁποίας ἔχειν ἐννοίας προσήκει ῥητέον, διότι καὶ τῶν παλαιῶν οἱ μὲν εἰς μύθους τὸν περὶ αὐτῶν λόγον ἀνήνεγκαν, οἱ δὲ εἰς πάτρια πόλεων, οἱ δὲ εἰς φυλακ⟨ικ⟩ὰς δυνάμεις, οἱ δὲ εἰς ἠθικὰς ἀποδόσεις, οἱ δὲ εἰς ψυχάς. οὓς καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος αὐτάρκως διήλεγξεν ὡς τῆς τε τοῦ Πλάτωνος διανοίας ἁμαρτόντας καὶ τῆς τῶν 291 *πραγμάτων ἀληθείας. ῥητέον δ᾽ οὖν τοῦτον τὸν τρόπον, ὅτι Πυθαγόρειος ὢν ὁ Τίμαιος ἕπεται ταῖς τῶν Πυθαγορείων ἀρχαῖς. αὗται δέ εἰσιν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις· ἃ γὰρ Ὀρφεὺς δι᾽ ἀπορρήτων λόγων μυστικῶς παραδέδωκε, ταῦτα Πυθαγόρας ἐξέμαθεν ὀργιασθεὶς ἐν Λεβήθροις τοῖς Θρᾳκίοις Ἀγλαοφάμῳ τελεστᾶ μεταδόντος ἣν περὶ θεῶν Ὀρφεὺς σοφίαν παρὰ Καλλιόπης τῆς μητρὸς ἐπινύσθη· ταῦτα γὰρ αὐτός φησιν ὁ Πυθαγόρας ἐν τῷ Ἱερῷ λόγῳ. τίνες οὖν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις* [frg. 85], *ἐπειδήπερ εἰς ταύτας ἀναφέρειν οἰόμεθα χρῆναι τὴν τοῦ Τιμαίου περὶ θεῶν διδασκαλίαν; θεῶν βασιλέας παραδέδωκεν Ὀρφεὺς κατὰ τὸν τέλειον ἀριθμὸν τῶν ὅλων προεστηκότας Φάνητα Νύκτα Οὐρανὸν Κρόνον Δία Διόνυσον· πρῶτος γὰρ ὁ Φάνης κατασκευάζει τὸ σκῆπτρον·*

καὶ πρῶτος βασίλευσε περικλυτὸς Ἠρικεπαῖος·

δευτέρα δὲ ἡ Νύξ, δεξαμένη παρὰ τοῦ πατρός, τρίτος δὲ ⟨ὁ⟩ Οὐρανὸς παρὰ τῆς Νυκτός, καὶ τέταρτος ὁ Κρόνος, B *βιασάμενος, ὥς φασι, τὸν πατέρα, καὶ πέμπτος ὁ Ζεύς, κρατήσας τοῦ πατρός, καὶ μετὰ τοῦτον ἕκτος ὁ Διόνυσος. οὗτοι δὴ πάντες οἱ βασιλεῖς ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν ἀρξάμενοι θεῶν χωροῦσι διὰ τῶν μέσων τάξεων καὶ ἐς τὸν κόσμον, ἵνα καὶ τὰ τῇδε κοσμήσωσι· Φάνης γὰρ οὐ μόνον ἐστὶν ἐν τοῖς νοητοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς, ἐν*

Q D (ς)

3 cf. I 214, 4 4 *φύλακας* ll. : em s 5 ss cf. Iambl. uit. Pyth. 98, 146 Lobeck Aglaoph. 721 ss 8 *τῶν* om **D**ς 8 s cf. I 1, 8 ss 7, 19 ss al. 11 *ὀργισθεὶς* **D** *λιβήθροις* Iamblichi ll. : *Λειβήθροις* Valkenarius 12 *τελέστα* ll. : *τελεύτα* sim. Iambl. : *τελετὰς* Lobeck alii 14 *πινυσθείς* Iambl. 21 cf. schol. **C** ad I 314, 28 (p. 474) *βασίλευσε* exhibent cum alii tum Syrianus (in Arist. metaph. p. 182, 13 K.) : *βασιλεὺς* ll. *ἦρι κεπαῖος* **Q** 23 nolui *Οὐρανός,* ⟨*δεξάμενος*⟩

τῇ δημιουργικῇ τάξει καὶ ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις καὶ τοῖς ἐγκοσμίοις, καὶ Νὺξ καὶ Οὐρανὸς ὁμοίως· αἱ γὰρ ἰδιότητες αὐτῶν διὰ πάντων χωροῦσι τῶν μέσων. αὐτὸς δὲ ὁ μέγιστος Κρόνος οὐχὶ καὶ πρὸ τοῦ Διὸς τέτακται καὶ μετὰ τὴν Δίιον βασιλείαν, μετὰ τῶν ἄλλων Τιτάνων τὴν Διονυσιακὴν μερίζων δημιουργίαν, καὶ ἄλλος μὲν ἐν τῷ οὐρανῷ, ἄλλος δὲ ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην, καὶ ἐν μὲν τῇ ἀπλανεῖ ἄλλος, ἐν δὲ ταῖς πλανωμέναις ἄλλος, καὶ Ζεὺς ὁμοίως καὶ Διόνυσος; ταῦτα μὲν οὖν καὶ διαρρήδην εἴρηται τοῖς παλαιοῖς. εἰ δὲ ταῦτα ὀρθῶς φαμεν, ⟨πάντα⟩ πανταχοῦ ἀνὰ λόγον ἐστί, καὶ ὁ βουλόμενος τὰς ἐν οὐρανῷ τῶν θεῶν προόδους ἢ τὰς ὑπὸ σελήνην θεωρῆσαι πρὸς τὰς πρώτας ἀποβλέψει καὶ ἀρχηγικὰς αἰτίας τῶν βασιλειῶν· ἐκεῖθεν γὰρ πάσαις καὶ κατ' ἐκείνας ἡ γένεσις, διὸ δὴ καὶ ἡμῖν πρὸς ἐκείνας ἀποβλεπτέον. C
ἔνιοι μὲν οὖν φασιν, ὅτι τοὺς μὲν ἀνὰ λόγον τοῖς δύο βασιλεῦσιν ἐν οὐρανῷ καταλέλοιπε ζητεῖν, Φάνητι λέγω καὶ Νυκτί· δεῖ γὰρ ⟦αὐ⟧τοὺς ἐν ὑπερτέρᾳ τάξει ποιεῖν καὶ ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις, διότι δὴ καὶ πρὸ τοῦ κόσμου τῶν νοερῶν ἡγοῦνται θεῶν, ἐν τῷ ἀδύτῳ διαιωνίως ἱδρυμένοι, καθά φησιν Ὀρφεύς, αὐτοῦ τοῦ Φάνητος, τὴν κρύφιον αὐτῶν τάξιν καὶ ἀνέκφαντον ἐκεῖνος ἄδυτον ἀποκαλῶν. εἴτε οὖν τὴν ταὐτοῦ περιφορὰν καὶ τὴν θατέρου τάττειν ⟨ἐθέλοι τις⟩ εἰς τὴν τούτων ἀναλογίαν ὡς ἄρρεν καὶ θῆλυ καὶ πατρικὸν καὶ γεννητικόν, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι τῆς ἀληθείας, εἴτε ἥλιον καὶ σελήνην ὡς ἐν τοῖς πλανωμένοις ἀντιθέτους, ὁ μὲν ἥλιος τὴν ὁμοιότητα [τὴν] πρὸς τὸν Φάνητα δια[σώσει, ἡ δὲ] σελήνη τὴν πρὸς τὴν Νύκτα. [εἰ δὲ τοῦτο] ἀληθές, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, [τὸν ἕν]α τῶν ὅλων δημιουργὸν [ἀνὰ λό-

Q D (ς)

1 *καὶ τοῖς* **Q** : *καὶ ἐν τοῖς* **D** ς 3ss cf. Orph. frg. 197 10 *φαμέν, πανταχοῦ* om **D** ⟨ ⟩ ins Kroll 17 *αὐτοὺς* ll. : em Kroll 19ss cf. Orph. frg. 72 21 *ἐκεῖνος* fort. del 22 *τάττειν* **Q** : *τάττειν ος* **D** sic 25 *καὶ* — 26 *ἥλιος* om **D** 26 post *ὁμοιότητα* [6] **Q** : [13] **D** : [11] **A** *διὰ* **A** : om **Q** post *φάνητα* [9] **Q** : post *δια* [9] **D** : [16] **A** 27 post *νύκτα* [5] **Q** : [10] **D** : [9] **A** 28 post *δοκεῖ* [7] **Q** : [12] **D** : [12] **A** *α* om **Q** post *δημιουργὸν* [7] **Q** : [10] **D** : [17] **A**

γ]ον ἱδρύσας τῷ πατρὶ [τῷ] Φάνητι νοερὸν . . . καὶ αὐτόν (καὶ γὰρ . . . ταύτης ἐστὶ τῶν κόσμων . . . ποιεῖν ὁ θεολόγος, ὥσπερ οὗτος τοῦ τε Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς)·
D *τὸν δὲ κρατῆρα τὸν ζῳογόνον τῇ Νυκτὶ τῇ πᾶσαν ἐκ τῶν ἀφανῶν παραγούσῃ ζωὴν μετὰ τοῦ Φάνητος, ὡς καὶ ὁ κρατὴρ πᾶσαν λοχεύει τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ ψυχήν· βέλτιον γὰρ ἄμφω πρὸ τοῦ κόσμου νοεῖν καὶ τὸν μὲν δημιουργὸν αὐτὸν ἀνὰ λόγον τῷ Φάνητι τάττειν, ἐπειδὴ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀφομοιοῦσθαι λέγεται κατὰ τὴν ποίησιν τῶν ὅλων, τὴν δὲ συνεζευγμένην αὐτῷ καὶ γεννητικὴν τῶν ὅλων δύναμιν τῇ Νυκτὶ ἀφανῶς τὰ πάντα ἐκ τοῦ πατρὸς προαγούσῃ, μετὰ δὲ τούτους τὰς λοιπὰς παραδιδόναι βασιλείας διακεκοσμημένας ἀνὰ λόγον ταῖς νοεραῖς. καὶ εἰ καὶ αὐτὸ τοῦτο ζητοίημεν, διὰ τί μὴ καὶ τὰς δύο διαρρήδην βασιλείας ἔλαβεν ἀνὰ λόγον, προσεχέστερόν ἐστι λέγειν, ὅτι καὶ ἐκείνους μὲν ἡ Ὀρφέως εἶχε παράδοσις * * * δι' οὗ τὴν Οὐρανοῦ πρώτην καὶ Γῆς ἐξυμνεῖ βασιλείαν, συνηθεστέρα τοῖς Ἕλλησιν οὖσα, καθάπερ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Κρατύλῳ* [396 C] *λέγει, τῆς Ἡσιόδου μεμνημένος διαφερόντως Θεογονίας καὶ μέχρι ταύτης ἀνατρέχων κατὰ τὸν Ἡσίοδον. ἀπὸ ταύτης οὖν ὡς γνωριμωτέρας ὁρμηθεὶς καὶ τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν ὡς πρώτους βασιλέας ὑπὲρ τὸν κόσμον λαβὼν* †*εἶδε καὶ ἐν*
E *τῷ κόσμῳ τοὺς ἀνὰ λόγον ἐκείνοις τόνδε τὸν οὐρανὸν παρ-*

Q D A (ς)

1 *ὃν* **D**ς : om **Q** post *πατρὶ* [6] **Q** : [10+6] **D** : [13] **A** an [*τῷ πρώτῳ*]? *φάνητα* ς post *νοερὸν* [6] **Q** : [15] **D** : [19] **A** conicias *νοερὸν* [*ἀποδείξει*] 2 post *γὰρ* [7] **Q** : [13] **D** : omisit fenestram **A** post *κόσμων* [7/8] **Q** : [14/15] **D** : [13] **A** 3 *οὗτος* scil. *ὁ δημιουργός* sensum quodammodo sic fere assequi conati sumus: *καὶ γὰρ* [*ἐκ τῆς συστοιχίας*] *ταύτης* (scil. *τοῦ Φάνητος καὶ τῆς Νυκτὸς*) *ἔστι* ⟨*τὴν* (uel *τὸν*)⟩ *τῶν κόσμων* [*ἀπογέννησιν* (uel *ἀριθμὸν*)] *ποιεῖν*, ⟨*φησὶν*⟩ *ὁ θ.*, qua sententia probata *ἔστι* deleto *ποιεῖν* aptius penderet a *δοκεῖ* sim. : aliter Kroll : *καὶ γὰρ* [*ἐκεῖνος* (scil. *ὁ Φάνης*) *τῆς φαινομένης*] *τ. ἐ. τ. κ.* [*γενέσεως αἴτιος· καὶ γὰρ . . . εἴωθε*] 4ss cf. I 450, 22s Orph. frg. 73 7 *καὶ τὸν* — 8 *τάττειν* om **D** 11 nolui *Νυκτὶ* [*τῇ*] 15 *ἐκείνας*? 16 lacunam cognouit s *τὴν* **D**ς : *τοῦ* **Q** 18s cf. Procl. in Cratyl. p. 72 22 *εἶδε* **Q**ς : *εἰ δὲ* **D** : *εἶτα* ci s : *ἤδη* ci Kroll

ἤγαγε καὶ τὴν γῆν, ἣν ἐντὸς αὐτοῦ πρεσβυτάτην ἐξύμνησε [40 C], καὶ ἀπὸ τούτων ἄρχεται τῆς θεογονίας τῶν ὑπὸ σελήνην θεῶν. ταῦτα μὲν οὖν διὰ τῶν ἑπομένων, εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον ἐστίν, ἔστω κατάδηλα. νῦν δὲ τοσοῦτον προσθέντες τοῖς εἰρημένοις ἐπὶ τὴν λέξιν χωρῶμεν, ὅτι δὴ καὶ κατὰ τοὺς εἰρημένους μὲν τρόπους δεῖ ταῦτα πάντα τὰ ὀνόματα θεωρεῖν, θείως ἢ δαιμονίως, καὶ κατὰ τὰς λήξεις δὲ τὰς ἐν τοῖς τέτρασι στοιχείοις· ἔστι γὰρ ἡ ἐννεὰς αὕτη καὶ ἐν αἰθέρι καὶ ⟨ἐν⟩ ὕδατι καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν ἀέρι παντοίως, κατά τε τὴν θείαν ἰδιότητα καὶ κατὰ τὴν δαιμόνιον, καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ ⟨ἐν ὕδατι⟩ ἐνυδρίως καὶ ἐν ⟨ἀέρι⟩ ἀερίως καὶ δὴ καὶ ἐν γῇ χθονίως, ἵνα πάντα ᾖ πανταχοῦ παντοίως· εἰσὶ γὰρ καὶ τρόποι τῆς προνοίας πολλοὶ θεῖοι καὶ δαιμόνιοι καὶ λήξεις πλείους κατὰ τὴν τῶν στοιχείων διαίρεσιν, πανταχοῦ δὲ πάντων ὄντων ὁ τοῦ ταυτοῦ καὶ ὁμοίου πάλιν ἀριθμὸς ἀναφανήσεται. ταῦτα καὶ περὶ τούτων. αὐτὴν δὲ τὴν λέξιν ἐκθεμένοις κατὰ δύναμιν ἕκαστον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ βασανιστέον.

Γῆς τε καὶ Οὐρανοῦ παῖδες Ὠκεανὸς καὶ Τηθὺς F
ἐγενέσθην [40 E].

Ὥσπερ ὁ σύμπας οὑτοσὶ κόσμος πολὺς καὶ ποικίλος ὤν, ἅτε δὴ τὴν νοερὰν τάξιν τῶν εἰδῶν ἀπεικονισάμενος, ἔχει δύο ταύτας ⟨τὰς⟩ ἀκρότητας ἐν ἑαυτῷ, γῆν καὶ οὐρανόν, τὸν μὲν ἐν πατρὸς ὄντα μοίρᾳ, τὴν δὲ ἐν μητρός (διὰ γὰρ τοῦτο καὶ πρεσβυτάτην εἶπεν [40 C] εἶναι τὴν γῆν τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ θεῶν, ἵνα ἑπομένως λέγῃ μητέρα τὴν γῆν ὧν ἐστιν ὁ οὐρανὸς πατήρ, ἅμα κἀκεῖνο δηλῶν, ὅτι τὰ μερικὰ αἴτια οὐ μόνον ἐστὶ καταδεέστερα τῶν γεννημάτων, ὡς ἡ Πενία τοῦ Ἔρωτος, ἀλλὰ καὶ κρείττονα γεννῶντα, ὡς ὑπο- 292
δεχόμενα μόνον τὰ γεννώμενα προϊόντα ἀπὸ τῶν πατέρων· δύο δ' οὖν αὗται καὶ ἐν τῷ κόσμῳ νοείσθωσαν ⟨αἱ⟩ ἀκρότητες, ὁ οὐρανὸς ὡς πατὴρ καὶ ἡ γῆ μήτηρ οὖσα τῶν κοινῶν

Q D (ς)

4 ἔσται ci s 8 λέξεις D 11 s ἐναερίως Q : ἀερίως Dς 15 δὲ om Dς 19 ὠκεανός τε καὶ Plat. 23 ταύτας Qς : τὰς D 27 ὁ om D 28 s cf. comm. 203 A ss

αὐτῆς γεννημάτων· καὶ γὰρ τὰ ἄλλα πάντα εἰς ταῦτα τελεῖ, τὰ μὲν τὸν οὐράνιον ἀριθμὸν συμπληροῦντα, τὰ δὲ τὴν ὁλότητα τῆς γῆς), τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν τοῦ κόσμου στοιχείων τὰς δύο ταύτας ἀρχὰς ὑποθετέον, γῆν καὶ οὐρανόν, ἀερίως μὲν ἐν ἀέρι, ἐνυδρίως δὲ ἐν ὕδατι, χθονίως δὲ ἐν γῇ, καὶ κατὰ πάντας τοὺς εἰρημένους τρόπους, ἵνα καὶ ἕκαστον ᾖ κόσμος τέλειος ἐκ τῶν ἀνὰ λόγον ἀρχῶν διακεκοσμημένον· ὅπου γὰρ καὶ ὁ ἄνθρωπος λέγεται μικρὸς εἶναι κόσμος, πῶς οὐ πολλῷ πρότερον δεῖ τῶν στοιχείων ἕκαστον οἰκείως ἔχειν ἑαυτῷ πάντα ὅσαπερ ὁ ὅλος κόσμος ὁλικῶς; διό μοι δοκεῖ προσεχῶς μετὰ τὸν περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς λόγον παραδοῦναι τὴν περὶ τῶν θεῶν τού-
B *των θεωρίαν, ἀπὸ γῆς καὶ οὐρανοῦ τὴν ἀρχὴν ποιούμενος· ἐκείνοις γὰρ ἀνὰ λόγον καὶ οὗτοι προεληλύθασιν. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ὁλικῶς αἴτιοι πάντων τῶν νῦν παραγομένων, οἳ δὲ ἐκείνοις ἀνὰ λόγον τῷ ὅλῳ οὐρανῷ καὶ τῇ ὅλῃ γῇ καὶ ἑκάστῳ πάντως εἰσὶ τῶν στοιχείων κατὰ τὴν αὐτοῦ τάξιν, οἷον, ὡς εἴπομεν, ἀερίως ἢ ἐνυδρίως ἢ χθονίως· ἔστι γὰρ καὶ ἐν γῇ οὐρανὸς καὶ ἐν οὐρανῷ γῆ, καὶ ἐνταῦθα μὲν ὁ οὐρανὸς χθονίως, ἐκεῖ δὲ οὐρανίως ἡ γῆ (καὶ γὰρ οὐρανίαν* ⟦*καὶ*⟧ ⟨*γῆν*⟩ *τὴν σελήνην* Ὀρφεὺς [frg. 81] *προσηγόρευσε, καὶ οὐ δεῖ πρὸς ταῦτα θαυμάζειν, καὶ πῶς ὁ οὐρανὸς ἐν γῇ· πῶς γὰρ ἄνθ[ρωπος ἐν γ]ῇ, πῶς δὲ ἵππος, πῶς δὲ [ἕκαστον] τῶν νοητῶν εἰδῶν α ... πρόοδον εὔτακτον; τί ο[ὖν θαυμαστὸν] καὶ οὐρανὸν εἶναι [ἐν γῇ ...] ἰδιότητα*

Q D A (ς)
8 *ἄνθρωπος* **Q** : *οὐρανὸς* **D** | cf. Phil. 29 13 *ἀπὸ γῆς* — 14 *ἀνὰ λόγον* om **D** 17 *εἰσὶ* scil. *αἴτιοι* 19 primum *καὶ* om **D** 21 librorum lectionem em iam t 23 *ἄνθ[ρωπος]* : *ἀνο* ll. post *ἀνο* [9] **Q** : [11] **D** : [10] **A** *ῇ* **D** ς : om **Q** post alterum *πῶς δὲ* [9] **Q** : [14/15] **D** : [15] **A** 24 *τῶν* **Q** : *ων* **D** ς *α* om **Q** post *εἰδῶν* [7/8] **Q** : post *α* [9/10] **D** : [10] **A** sensui fere sufficit *ἄ[νωθεν ἕξει]* uel *ἀ[πὸ τοῦ ἑνὸς ἕξει] πρόοδον* — 25 *εἶναι* om **D** 24s *τιο* b : *τι* **A** : om **Q** post *εὔτακτον* [7] **Q** : post *τι* [17] **A** 25 post *εἶναι* [6/7] **Q** : [15] **A** *ἰδιότητι* **Q**

σῴζο[ντα τῆς οἰκεί]ας σειρᾶς τὴν συν . . . ν τῇ διακοσμήσει [τοῦ παντός]; ἀλλὰ τοῦτο μὲν παραμυθίας ὅλως τινὸς ἀξιοῦν περίεργον εἰθισμένους τὰ αὐτὰ πανταχοῦ κατὰ τὸ ἀνὰ λόγον θεωρεῖν, ἐν νοητοῖς, ἐν νοεροῖς, ἐν ὑπερκοσμίοις, ἐν οὐρανῷ, ἐν τῇ γενέσει, κατὰ τὴν οἰκείαν ἕκαστον τάξιν. περὶ δὲ ἑκάστου τῶν θεῶν τούτων ἀποδοτέον τοὺς ἡμῖν δοκοῦντας λόγους. οἶδα μὲν γάρ, ὅτι τῶν ἐξηγητῶν οἱ μὲν τὴν στερεὰν ταύτην ἤκουσαν εἶναι [[τὴν]] γῆν, οἱ δὲ τὴν C ἐν ὕλης τάξει προϋποτεθεῖσαν τοῖς γιγνομένοις, οἱ δὲ τὴν νοητὴν ὕλην, οἱ δὲ τοῦ νοῦ δύναμιν, οἱ δὲ ζωήν, οἱ δὲ ἀσώματον εἶδος τῆς γῆς ἀχώριστον, οἱ δὲ ψυχὴν αὐτὴν ὑποτίθενται, οἱ δὲ νοῦν, καὶ οὐρανὸν ὡσαύτως οἱ μὲν τὸν φαινόμενον, οἱ δὲ κίνησιν τὴν περὶ τὸ μέσον, οἱ δὲ δύναμιν τὴν μετὰ κινήσεως ἐμμελῶς προϊοῦσαν, οἱ δὲ τὸν ἔχοντα νοῦν, οἱ δὲ τὸν καθαρὸν καὶ χωριστὸν νοῦν, οἱ δὲ φύσιν τῆς περιφορᾶς, οἱ δὲ ψυχήν, οἱ δὲ νοῦν. οἶδά γε μήν, ὅτι καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος γῆν μὲν ἀκούει τὴν τὸ μόνιμον πᾶν καὶ σταθερὸν κατά τε οὐσίαν τῶν ἐγκοσμίων θεῶν καὶ κατ' ἐνέργειαν καὶ κατὰ τὴν ἀίδιον περιφορὰν καὶ δυνάμεις κρείττονας καὶ ζωὰς ὅλας περιέχουσαν, οὐρανὸν δὲ τὴν προϊοῦσαν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ δημιουργικὴν ἐνέργειαν ὅλην καὶ τελείαν καὶ πλήρη τῆς οἰκείας δυνάμεως καὶ περὶ τὸν δημιουργὸν ὑπάρχουσαν, ὡς ὅρον ἑαυτῆς οὖσαν καὶ τῶν ὅλων. οἶδα δέ, ὅπως καὶ ὁ θαυμαστὸς Θεόδωρος ἐν τῇ πρώτῃ κατὰ σχέσιν ζωῇ ταύτας ἀμφοτέρας τὰς δυνάμεις ὑφίστησιν· ἐν γὰρ τῇ κατὰ σχέσιν ζωῇ τῆς τοῦ κόσμου ψυχῆς, δι' ἧς εἰς ἑαυτὴν κατελθοῦσα πάλιν εἰς τὴν πηγαίαν D ἐτέλει σὺν ἑτερότητι, τρεῖς εὐθὺς αἱ πρῶται σὺν ὁλότητι

Q D A (ϛ)

1 post *σωζο* (sic) [9] **Q** : [4/5] **D** : [15] **A** *ας* om **Q** *σειρὰς* ll. post *σειρὰς* [7] **Q** : nullo spatio interiecto **D** ϛ post *συν* [5] **Q** : [11] **D** : [14] **A** *ν* om **Q** lacunae ad sensum sic fere explentur: [*ἐν γῇ ἄχραντον*] *i.* *σῴζο*[*ντα τῆς οἰκεί*]*ας σειρᾶς τὴν συν*[*εξευγμένη*]*ν* (uel *συν*[*ηρτημένη*]*ν*) *τῇ* om ϛ 1 s post *διακοσμήσει* [6/7] **Q** : [16] **D** : [14] **A** 3 *εἰθισμένοις* ϛ : *εἰθισμένα* **D** 5 *ἑκάστων* ll. 7 *οἴδαμεν γὰρ* **D** 14 *προιοῦσαν* ϛ : *ποιοῦσαν* **D** : *περιιοῦσαν* **Q** 17 *καὶ* om **D**

σχέσεις ἐθεωροῦντο, τοῦ μὲν ἐκ τῆς ἑκατέρωθεν ὁλότητος ὑφισταμένου τοῦ πρώτου καὶ τὴν πρὸ τῶν μερῶν ἔχοντος ὁλότητα τῆς τελούσης ὅλης εἰς ὅλην τὴν πηγαίαν, τοῦ δὲ τὴν μὲν πηγαίαν ὅλην τηροῦντος, ἑαυτὸν δὲ μερίζοντος καὶ τὴν ἐκ τῶν μερῶν ὁλότητα ἔχοντος, τοῦ δὲ τὴν πηγαίαν μερίζοντος, ἑαυτὸν δὲ ὅλον τηροῦντος, καὶ τριῶν ἐν τῷ πρώτῳ γῆν τε εἶναι καὶ οὐρανόν· τὸ μὲν γὰρ ὑλικὸν τὸ ἐν τῷ πρώτῳ γῆν καλεῖσθαι, τῶν ἀρχαίων θεολόγων τῷ ὀνόματι τούτῳ τὴν ὕλην προσαγορευόντων, οὐρανὸν δὲ αὐτὸν τὸν τοιοῦτον νοῦν, ὡς διορίζοντα τὸ ἔσχατον ἀπὸ τοῦ ἐν σχέσει πρῶτον καὶ ὡς ὑφιστάντα τόνδε τὸν οὐρανὸν διὰ τῆς ἑαυτοῦ σχέσεως· σῴζει γοῦν τὸ σῶμα καὶ ἐφ' ἡμῶν ἡ τῆς ψυχῆς πρὸς αὐτὸ σχέσις. ταῦτα δὲ εἰδὼς ἡγοῦμαι δεῖν ὥσπερ ἀσφαλοῦς πείσματος ἔχεσθαι τῆς τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν παραδόσεως· διὰ γὰρ ταύτης τὰ μὲν πλημμελῆ τῶν δοξασμάτων φευξόμεθα, ταῖς δὲ καθαρωτάταις
E *ἐννοίαις Ἰαμβλίχου συνεψόμεθα. πρῶτον οὖν ὑπομνήσομεν ἡμᾶς αὐτούς, ὅτι περὶ τῶν ὑπὸ σελήνην θεῶν ὁ λόγος καὶ ὅτι πανταχοῦ πάντες καὶ ὅτι κατ' ἀναλογίαν προεληλύθασι τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν βασιλέων. ἔπειθ' οὑτωσὶ τούτοις πιστεύοντες λέγομεν, ὅτι καθάπερ ὁ πρώτιστος οὐρανὸς τῶν νοερῶν θεῶν ὅρος ἐστὶ καὶ συνοχεὺς τὸ μέτρον ἔκ τ' αὐτοῦ ⟨τἀγαθοῦ⟩ καὶ ἀπὸ τῶν νοητῶν θεῶν εἰς τοὺς νοεροὺς διακόσμους ἧκον συνέχων, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οὗτος ὁ οὐρανὸς ὅρος ἐστὶ τῶν γενεσιουργῶν θεῶν καὶ συνοχεὺς τὸ μέτρον τὸ δημιουργικὸν καὶ τὸ ἐκ τῶν οὐρανίων θεῶν προελθὸν εἰς τοὺς τὴν γένεσιν λαχόντας συνέχων ἐν ἑνὶ πέρατι καὶ συνάπτων αὐτοὺς πρὸς τὴν οὐράνιον ἡγεμονίαν τῶν θεῶν· ἀνὰ λόγον γὰρ ὡς ὁ δημιουργὸς πρὸς αὐτὸ τἀγαθόν, οὕτως ἡ μία τοῦ οὐρανοῦ τοῦδε θεότης πρὸς τὸν νοερὸν οὐρανόν. ὥσπερ οὖν ἐκεῖ τὸ μέτρον καὶ τὸ πέρας*

Q D (ς)

11 *πρώτου* **A** *τόνδε* — 12 *καὶ* om **D** 14 cf. leg. X 893B 17s *ὑπομνήσωμεν* **A** 21 *λέγωμεν* ς 22 *ὅρος* — 23 *θεῶν* om **D** 22 fort. *μέτρον* ⟨*τὸ*⟩ 22ss memento ueterum etymologiae apud Arist. de mund. 6. 400ª 6s *ἐτητύμως καλοῦμεν οὐρανὸν μὲν ἀπὸ τοῦ ὅρον εἶναι τῶν ἄνω* 23 ⟨ ⟩ ins s

ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ ἐφήκει διὰ τοῦ οὐρανοῦ πᾶσι τοῖς νοεροῖς, οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα τοῖς γενεσιουργοῖς θεοῖς τε καὶ τοῖς κρείττοσι γένεσιν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ καὶ τῆς ἀκρότητος τῶν ἐγκοσμίων ὁ ὅρος ἐφήκει, λέγω δὴ τῆς τοῦ οὐρανοῦ F τοῦδε συνοχικῆς μεσότητος· ταύτην γὰρ ἔλαχε τὴν τάξιν ὁ πανταχοῦ προϊὼν οὐρανός, ὅπου μὲν ἡνωμένως καὶ κρυφίως, ὅπου δὲ ἐκφανῶς καὶ διῃρημένως· ὅπου μὲν γὰρ ψυχαῖς ἐπιφέρει τὸν ὅρον, ὅπου δὲ τοῖς τῆς φύσεως ἔργοις, ὅπου δὲ ἄλλως ἄλλοις, καὶ ἐν ἀέρι μὲν πρώτως, ἐν δὲ ταῖς ἐνυδρίοις τάξεσι δευτέρως, ἐν δὲ τῇ γῇ καὶ τοῖς χθονίοις ἔργοις ἐσχάτως. εἰσὶ δὲ καὶ συμπλοκαὶ τούτων· ἄλλο γὰρ τὸ θείως ἐν ἀέρι καὶ τὸ δαιμονίως ⟦καὶ⟧ ἐπὶ γῆς· ὅπου μὲν γὰρ ὁ τρόπος ὁ αὐτὸς ἐν διαφόροις τάξεσιν, ὅπου δὲ 293 ὁ τρόπος ἕτερος ἐπὶ μιᾶς λήξεως. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς οὐρανοῦ δυνάμεως. Ἐπὶ δὲ τὴν γῆν μετὰ τοῦτον τραπόμενοι καὶ παρακαλέσαντες αὐτὴν συνεφάψασθαι τῶν περὶ αὐτῆς λόγων ἡμῖν πάλιν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς ἐκφάνσεως τὸν περὶ αὐτῆς ὅρον ἀποδῶμεν. ἐκείνη μὲν οὖν ἐν ταῖς μέσαις τριάσιν ἐκφανεῖσα τῶν νοερῶν θεῶν ἅμα οὐρανῷ τῷ συνοχεῖ τῶν ὅλων νοερῶν θεῶν ἀνὰ λόγον τε πρόεισι πρὸς τὴν νοητὴν γῆν, ἣν καὶ πρωτίστην εὑρίσκομεν τῶν νοερῶν τριάδων, καὶ ὡς ἐν ζῳογόνοις τάξεσιν ἀφομοιοῦται πρὸς τὴν ἀπειρίαν τὴν πρώτην, ἔστι δὲ ὁ ἐκδόχιος κόλπος τῆς οὐρανοῦ γεννητικῆς θεότητος καὶ τὸ μέσον κέντρον τῆς ἐκείνου πατρικῆς ἀγαθότητος, συμβασιλεύουσα αὐτῷ καὶ οὖσα δύναμις αὐτοῦ πατρὸς ὄντος. ἡ δὲ ἀνὰ λόγον αὐτῇ καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην προϊσταμένη γῆ οἷον δύναμίς ἐστι γόνιμος τοῦ οὐρανοῦ, τὴν πατρικὴν αὐτοῦ καὶ ὁριστικὴν καὶ μετρητικὴν καὶ συνοχικὴν πρόνοιαν ἐκφαίνουσα, καὶ B γονίμοις ἐπὶ πάντα διατείνουσα ⟨δυνάμεσιν⟩, αὐτὴ τὴν ἀπειρίαν πᾶσαν τῶν ὑπὸ σελήνην ἀπογεννῶσα, ὥσπερ ὁ οὐρανὸς τὴν τοῦ πέρατος συστοιχίαν, ὁ τὸν ὅρον καὶ τὸ

Q D (ς)
6 ὅπου μὲν — 7 διῃρημένως om **D** 9 τοῖς **D**ς 14 λέξεως **D**ς 16 καὶ om **D** 22 νοερῶν : νοητῶν ci t 24 fort. ⟨τοῦ⟩ οὐρανοῦ 30 γονίμοις **QD** : γόνιμος b : γονίμως ci t αὐτη ll. 31 πᾶσαν om **D** 32 συστοιχείαν **D**

πέρας ἐπιφέρων τοῖς δευτέροις. ὁ μὲν οὖν ὅρος οὗτος καὶ τὸ πέρας ἀφορίζει τὴν ὕπαρξιν ἑκάστου, καθ' ἣν καὶ δαίμονες καὶ θεοὶ καὶ ψυχαὶ καὶ σώματα συνέχεται, καὶ ἑνοποιεῖ τὰ μιμούμενα τὴν μίαν ἑνάδα τῶν ὅλων. ἡ δὲ ἀπειρία πολλαπλασιάζει τὰς ἑκάστων δυνάμεις· πολὺ γὰρ τὸ πέρας ἐν ἅπασι τοῖς ὑπὸ σελήνην, πολὺ δὲ καὶ τὸ ἄπειρον διά τε θεοῦ καὶ τῶν μετὰ θεοὺς διατεῖνον[[*τα*]] *πάντων. ἔχομεν οὖν τὰς δύο ταύτας τάξεις γεννητικὰς τῶν ἐν πᾶσι τοῖς γένεσι καὶ πᾶσι τοῖς στοιχείοις προόδων θείων ἢ δαιμονίων, καὶ μίαν αὐτῶν τὴν βασιλείαν ὥσπερ ἐν τοῖς νοεροῖς. ἀπὸ δὲ τούτων δευτέρα πρόεισι δυάς, Ὠκεανὸς καὶ Τηθύς, οὐ κατὰ συνδυασμὸν γενεσιουργὸν οὐδὲ κατά τινα σύνοδον τῶν κεχωρισμένων οὐδὲ κατὰ μερισμὸν οὐδὲ κατά τινα ἀποτομὴν*
C *τῆς ἀπογεννήσεως ταύτης γενομένης (πάντα γὰρ ταῦτα ἀλλοτρίως τῶν θεῶν διαδοξάζουσί τινες), ἀλλὰ κατὰ μίαν ἕνωσιν καὶ συμπλοκὴν τῶν δυνάμεων ἀδιαίρετον,* ⟨*ὃν*⟩ *καὶ εἰώθασι γάμον οἱ θεολόγοι* [frg. 90] *προσαγορεύειν· οἰκεῖος γὰρ καὶ ὁ γάμος τῇ τάξει ταύτῃ, καθά φησιν ὁ θεολόγος· πρώτην γὰρ νύμφην ἀποκαλεῖ τὴν γῆν καὶ πρώτιστον γάμον τὴν ἕνωσιν αὐτῆς τὴν πρὸς τὸν οὐρανόν· οὐ γὰρ ἐν τοῖς μάλιστα ἡνωμένοις ὁ γάμος, διὸ Φάνητος οὐκ ἔστι γάμος καὶ Νυκτός, ἡνωμένων ἀλλήλοις νοητῶς, ἀλλ' ἐν τοῖς μετὰ τῆς ἑνώσεως καὶ τὸ διῃρημένον τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν ἐπιδεικνυμένοις. καὶ ἔοικε διὰ ταῦτα καὶ οὐρανῷ τούτῳ καὶ γῇ* ⟨*ταύτῃ*⟩ *προσήκειν ὁ γάμος, ὡς ἐκεῖνον οὐρανὸν καὶ γῆν ἐκείνην ἐνεικονιζομένοις. ὃ δὴ καὶ οἱ θεσμοὶ τῶν Ἀθηναίων εἰδότες προσέταττον οὐρανῷ καὶ γῇ προτελεῖν τοὺς γάμους, εἰς δὲ τούτους βλέποντες καὶ ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις ἱεροῖς εἰς μὲν τὸν οὐρανὸν ἀναβλέποντες ἐβόων 'ὕε', καταβλέψαντες δὲ εἰς τὴν γῆν τὸ 'κύε',*

Q D (ς)
1 *οὗτος* om **D**ς 2 s *καὶ θεοὶ δαίμονες καὶ* **D**b : *καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες* **A** 7 *διατείνοντα πάντων* **Q** : *διατεῖνον ἐπὶ τὰ ταὐτά* **D** : *διατεῖνον ἐπὶ τὰ* (uel *κατὰ*) *πάντα* ς 12 *σύνοδον* — 13 *τινα* om **D** 13 fort. *κατά* ⟨*τινα*⟩ 16 ⟨ ⟩ ins s 18 s cf. Orph. frg. 32 30 *ὕε* Lobeck Aglaoph. 782 : *υἱὲ* ll. *κύε* Lobeck l. c. : *κύιε* **QD**

διὰ τούτων ὡς πατρὸς καὶ μητρὸς τὴν γένεσιν εἶναι πάντων γινώσκοντες. κατὰ ταύτην δ' οὖν τὴν ἕνωσιν, τὴν μετὰ D *διακρίσεως λέγω, διὰ τὴν ἀγαθότητα τὴν ἑαυτῶν παράγουσιν Ὠκεανὸν καὶ Τηθύν, μᾶλλον δὲ οὐ τούτους εὐθὺς ἐν ἐκείνοις, ἀλλὰ πρὸ τούτων δύο μονάδας καὶ δύο τριάδας καὶ διπλᾶς ἑβδομάδας, ἐν αἷς ὅ τε Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθύς. καὶ αἱ μὲν μονάδες μετὰ τῶν τριάδων παρὰ τῷ πατρὶ μένουσι, τῶν δὲ ἑβδομάδων ὁ μὲν Ὠκεανὸς μετὰ τῆς Τηθύος μένει τε ἅμα καὶ πρόεισιν, οἱ δὲ ἄλλοι προεληλύθασιν εἰς ἑτέραν διακόσμησιν τῶν θεῶν. ἐκεῖ μὲν οὖν οὕτως. ἐνταῦθα δὲ τὰς μὲν πάντη μεινάσας αἰτίας ἐν τῷ πατρὶ παρῆκεν ὁ λόγος, τὰς δὲ προελθούσας ἅμα καὶ μεινάσας παραδέδωκε, διότι περὶ θεῶν γενεσιουργῶν ὁ λόγος ἐστὶν ὁ προκείμενος, οἰκεία δὲ τούτοις ἡ πρόοδος καὶ ἡ κίνησις καὶ ἡ ἑτερότης καὶ τὸ μετὰ τοῦ ἄρρενος τὸ θῆλυ συντάττειν, ἵνα καὶ γένεσις ᾖ καὶ διακόσμησις τῆς ὕλης τοῖς εἴδεσι κοσμουμένης καὶ τῇ ταυτότητι τῆς ἑτερότητος συμπλεκομένης. διὸ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ δυάδος ἤρξατο καὶ πρόεισι δι' αὐτῆς καὶ καταστρέψει προϊὼν εἰς αὐτήν (ἡ γὰρ δυὰς προσήκει τοῖς ἐνύλοις, ὡς ὑπέμνησται πολλάκις, ὥσπερ καὶ ἡ ἑτερότης διὰ* E *τὸν περὶ τὴν ὕλην μερισμὸν τῶν εἰδῶν) καὶ τὴν δυάδα λέγων ἤρξατο ἀπὸ τῆς γῆς· τοῦτο γάρ ἐστι τοῖς γενεσιουργοῖς πράγμασιν οἰκειότερον. ἀλλὰ τίνες οὗτοι οἱ θεοὶ μένοντες ἅμα ἐν τοῖς αἰτίοις καὶ προϊόντες ἀπ' αὐτῶν; τὸν μὲν οὖν Ὠκεανὸν οἳ μὲν τὴν σωματικὴν οὐσίαν λέγουσιν, οἳ δὲ τὴν ὠκέως διανύουσαν φύσιν, οἳ δὲ ⟨τὴν⟩ τῆς ὑγρᾶς οὐσίας φοράν, οἳ δὲ τὸν αἰθέρα διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς κινήσεως, οἳ δὲ τὸ νοητὸν αὐτὸ τῆς ζωῆς βάθος. ὁ δὲ θεῖος Ἰάμβλιχος τὴν μέσην κινητικὴν αἰτίαν αὐτὸν ἀφορίζεται θείαν οὖσαν, ἧς πρώτως αἱ μέσαι ψυχαὶ καὶ ζωαὶ καὶ νοήσεις μετέχουσιν αἵ τε δραστήριοι φύσεις καὶ τὰ πνευματικὰ τῶν στοιχείων, ὥσπερ ἀήρ τε καὶ πῦρ. τὴν δὲ Τηθὺν οἳ μὲν τὴν ὑγρὰν αὐτὴν οὐσίαν φασίν, οἳ δὲ τὴν πολυμετά-*

Q D (ς)
14 *τούτοις* **Q** : *τούτων* **D**ς   15 s *γένεσιν ᾖ καὶ διακόσμησιν . . . κοσμουμένοις* **D**ς

βολον φύσιν, οἱ δὲ τὴν τοῦ παντὸς εὐθημοσύνην. ὁ δὲ θεῖος Ἰάμβλιχος ποιητικὴν διάθεσιν * * * εἶναι αὐτὴν τὴν ἐν τῷ ἐνεργεῖν δραστήριον ὑποτίθεται κατάστασιν, ἧς
F αἱ μόνιμοι νοήσεις καὶ ψυχαὶ καὶ φύσεις καὶ δυνάμεις μετέχουσι καὶ πρὸς τούτοις αἱ τὴν ἕδραν παρασκευάζουσαι τῶν στοιχείων στερεαί τινες χῶραι ἢ τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος. ταῦτα μὲν ⟨οὖν⟩ οὗτοι λέγουσιν. ὁ δέ γε Θεόδωρος τῆς προειρημένης πρωτίστης τριάδος κατὰ τὴν ἐν σχέσει ψύχωσιν ἐν τῷ πρώτῳ, λέγω δὴ τῷ πρὸ τῶν μερῶν ὅλῳ, τήν τε γῆν καὶ τὸν οὐρανὸν ἀποθέμενος, τὸν μὲν κατὰ τὸ νοερόν, τὴν δὲ κατὰ τὸ ὑλικόν, τῶν λοιπῶν τὸν μὲν δεύτερον τὸν κατὰ τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον Ὠκεανὸν ἀποκαλεῖ, τὸν δὲ τρί-
294 τον κατὰ τὴν τοῦ μέρους ὁλότητα Τηθὺν προσαγορεύει. πάλιν δὲ ἡμεῖς ἀντιλαβώμεθα τῶν ἡμετέρων ἀρχῶν καὶ φῶμεν εἶναι μὲν καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς θεοῖς τὰς τούτων αἰτίας, εἶναι δὲ καὶ ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ· πανταχοῦ γὰρ διορίζειν ⟨δεῖν⟩ τὰς πρώτας τάξεις ἀπὸ τῶν δευτέρων, οὐκ ἀλόγως καὶ τῶν ποιητῶν Ὠκεανὸν καλούντων τὸν ὁρίζοντα τῆς γῆς. τοῦτον δὲ αὖ τὸν Ὠκεανόν, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος, κινήσεως αἴτιον εἶναι καὶ προόδου καὶ δυνάμεως, ταῖς μὲν νοεραῖς ζωαῖς ἀκμὴν ἐντιθέντα καὶ γόνιμον περιουσίαν, ταῖς δὲ ψυχαῖς ὀξύτητα μὲν ἐν ταῖς ἐνεργείαις, καθαρότητα δὲ ἐν ταῖς ἀπογεννήσεσι, τοῖς δὲ σώμασιν εὐκινησίαν, καὶ ἐν μὲν θεοῖς κινητικῆς καὶ προνοητικῆς αἰτίας παρεκτικόν, ἐν δὲ ἀγγέλοις ἐκφαντορικῆς καὶ νοερᾶς ὀξύτητος, ἐν δὲ αὖ δαίμοσι δραστηρίου δυνάμεως, ἐν δὲ ἥρωσι μεγαλουργοῦ καὶ ἀκμαζούσης χορηγὸν ζωῆς, καὶ δὴ καὶ καθ' ἕκαστον στοιχεῖον ἰδίως, τὸν ⟨μὲν⟩ ἀέριον πάσης τῆς μεταβολῆς τῶν ἀερίων καὶ τοῦ
B κύκλου τῶν μετεώρων αἴτιον, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης [meteor. α 9. 347ᵃ 6 ss] φησί, τὸν δὲ ἐνύδριον εὐγονίας τε καὶ εὐκινησίας καὶ δυνάμεων παντοίων ὑποστατικόν (ἐκ γὰρ τούτου

Q D (ς)
1 *εὐθυμοσύνην* **D**ς 2 s *αὐτὴν καὶ τὴν* ci s minus recte, cum inde ab *εἶναι* (cf. p. 177, 29 s) omnia uideantur sana esse; ⟨*τῷ*⟩ *ποιητικὴν διάθεσιν* ⟨*ἔχειν*⟩ sim. ueriora 4 *φύσεις καὶ* om **D** 6 *καὶ* ll. : an *ἢ*? 7 ss cf. p. 173, 24 ss 9 *δὴ τῶν ... ὅλων* **D**ς 10 *κατὰ τὸν νοερὸν* **D**ς 18 cf. Orph. hymn. 83, 7 Ab.

πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα

κατὰ τὴν ποίησιν [Hom. *Φ* 196]), *τὸν δὲ χθόνιον γεννητικῆς τελειότητος καὶ διακριτικῆς τῶν εἰδῶν τῆς τε γενέσεως καὶ φθορᾶς ποιητήν, εἴτε τινὲς εἶεν χθόνιοι τάξεις ζῳογόνοι καὶ δημιουργικαί, διοριστικὸν αὐτῶν, εἴτε δυνάμεις συνεκτικαὶ τῆς γῆς τῶν λόγων καὶ τῶν γεννήσεων ἔφοροι, καὶ ταύτας ἀνεγείροντα καὶ πολλαπλασιάζοντα καὶ εἰς κίνησιν προκαλούμενον. τὴν δὲ Τηθύν, ὡς μὲν τὸ ὄνομα δηλοῖ, πρεσβυτάτην θεῶν καὶ πρόγονον, ὥσπερ μητέρα τὴν Ῥέαν, ὑπονοεῖν ἄξιον· καὶ γὰρ ἄλλην πρὸ αὐτῆς θεὸν μαῖαν προσηγόρευσεν ὁ θεολόγος* [frg. 117. 118]·

μαῖα, θεῶν ὑπάτη, Νὺξ ἄμβροτε, πῶς τάδε φράζεις;

ὡς δὲ ὁ Πλάτων ἠτυμολόγησε [Crat. 402Cs], *πηγαίαν ἄν τις προσείποι θεόν· τὸ γὰρ ἄχραντον καὶ καθαρὸν καὶ διηθημένον σημαίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς· καὶ γὰρ ἔοικε τοῦ Ὠκεανοῦ πάντα ποιοῦντος καὶ πάσας κινήσεις παράγοντος, ὅθεν καὶ γένεσις καλεῖται θεῶν, τὴν ἑνιαίαν* C *ἐκείνου τῶν κινήσεων αἰτίαν διακρίνειν ἡ Τηθὺς εἰς τὰς πρωτουργοὺς καὶ δευτερουργοὺς κινήσεις, ὅθεν ἀπὸ τοῦ ʻδιαττᾶνʼ καὶ ʻδιηθεῖνʼ αὐτὴν εἶπεν ἔχειν τὴν ἐπωνυμίαν· ταῦτα γὰρ ὀνόματά ἐστι διακριτικά, ὡς καὶ τὸ ξαίνειν καὶ κερκίζειν, ᾗ φησιν αὐτὸς ἐν τῷ Σοφιστῇ* [226BC]. *τοῦ οὖν Ὠκεανοῦ πᾶσαν κίνησιν γεννῶντος ἀθρόως, θείαν νοερὰν ψυχικὴν φυσικήν, ἡ Τηθὺς οὖσα διακριτικὴ τῶν κινήσεων τῶν ἔνδον καὶ τῶν ἔξω καλεῖται Τηθύς, ʻδιαττῶσα καὶ διηθοῦσαʼ τὰς ὑλικὰς ἀπὸ τῶν ἀύλων κινήσεων· πρέπει γοῦν τῷ θήλει τὸ διακριτικὸν καὶ τῷ ἄρρενι τὸ ἑνιαῖον. Πλάτων μὲν οὖν τοιαῦτα ἂν φαίη περὶ τούτων καὶ εἶπεν ἐν Κρατύλῳ* [l. c.] *σαφῶς. ὡς δὲ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος παραδέδωκε, τὴν τῆς θέσεως καὶ μονίμου καταστάσεως χορηγὸν ἀφοριστέον. ὡς δ᾽ ἂν ἐκ πάντων τούτων συγκεφαλαιού-*

Q D (ς)

4 *χθόνιαι* **D** ς 9s cf. Orph. frg. 106 12s cf. I 207, 4s ubi rectius *φράζε* 18 cf. Hom. *Ξ* 201 21. 27 at *ἠθούμενον* legitur in Cratylo 30 *ἐν τῷ* **D**

μενος εἴπειέ τις, τῆς ἐν ἑαυτῇ στάσεως καὶ μονῆς καὶ ἱδρύσεως τῶν κινήσεων ⟦ἀπὸ⟧ τῶν εἰς τὸ ἔξω προϊουσῶν αὐτὴν αἰτίαν θετέον. συλλήβδην οὖν ὃ μέν ἐστι πάσης κινήσεως, ⟨θείας⟩ D *νοερᾶς ψυχικῆς φυσικῆς, πᾶσιν αἴτιος τοῖς δευτέροις, ἡ δὲ πάσης διακρίσεως τῶν ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ προϊόντων ὀχετῶν, ἑκάστῳ διδοῦσα τὴν οἰκείαν καθαρότητα τῆς ἐπιβαλλούσης αὐτῷ κατὰ φύσιν κινήσεως, δι' ἣν ἕκαστον, κἂν ἑαυτὸ κινῇ κἂν ἄλλα, διαφερόντως κινεῖ. δηλοῦσι δὲ οἱ θεολόγοι τὸν Ὠκεανὸν ἁπάσης εἶναι κινήσεως χορηγόν, δέκα λέγοντες αὐτὸν ἐκπέμπειν ὀχετούς, ὧν ἐπὶ θάλατταν τοὺς ἐννέα χωρεῖν, διότι δὴ καὶ τῶν κινήσεων αἱ μὲν ἐννέα σωματικαί εἰσι, μία δὲ μόνη τῆς χωριστῆς τῶν σωμάτων οὐσίας, ὡς ἐν Νόμοις* [X 894 CD] *ἠκούσαμεν. ὅσα δ' οὖν τῶν θείων συναπογεννῶσιν, ὁ μέγιστος Ὠκεανὸς εἰς κίνησιν διεγείρει καὶ δραστήρια ἀποτελεῖ ταῦτα, ἡ Τηθὺς δὲ διορίζει τῶν γεννωμένων καθαρὰ φυλάττουσα τὰ γεννητικὰ αἴτια καὶ ἱδρύουσα ἐν ταῖς πρεσβυτέραις τῶν προϊόντων ἐνεργείαις. ταῦτα μὲν οὖν περὶ αὐτῶν εἰρήσθω χωρίς. ἐπειδὴ δέ, ὥσπερ εἴπομεν* [p. 176, 10ss], *ἡ ἀπογέννησις αὐτῶν ἀπὸ τῶν προτέρων οὐρανοῦ καὶ γῆς οὔτε κατὰ συνδυασμὸν ἐπιτελεῖται τοιοῦτον, οἷός ἐστιν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς, οὔτε κατὰ ἕνωσιν* E *τοιαύτην, οἵαν ἐπὶ τῶν νοητῶν ἐθεωροῦμεν τῆς Νυκτὸς καὶ τοῦ Φάνητος, εἰκότως καὶ τὰ γεννώμενα ἀπ' αὐτῶν καὶ διακέκριται ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὴν πρὸς τοὺς γεννήσαντας ἀναλογίαν, καὶ ἑκάτερον τὴν πρὸς ἀμφοτέρους ὁμοιότητα παρεδέξατο· καὶ γὰρ ὁ Ὠκεανὸς ὡς μὲν ἄρρην ὁμοιοῦται πρὸς τὴν πατρικὴν αἰτίαν, ὡς δὲ κινήσεως χορηγὸς πρὸς τὴν μητρικὴν προόδων οὖσαν αἰτίαν, καὶ ἡ Τηθὺς ὡς μὲν θήλεια πρὸς τὴν γόνιμον, ὡς δὲ μόνιμον ἐμποιοῦσα κατάστασιν τοῖς παράγουσιν ἐν ταῖς οἰκείαις ζωαῖς πρὸς τὴν ποιητικήν· ἀνὰ λόγον γὰρ τῷ μὲν μοναδικῷ τὸ ἄρρεν, τῷ δὲ δυαδικῷ τὸ θῆλυ, καὶ τῷ μὲν τὸ μόνιμον, τῷ δὲ τὸ κινητικόν. δυὰς οὖν ἐκ δυάδος προελθοῦσα καὶ κατὰ πᾶσαν ἑαυτὴν ὁμοιω-*

Q D (ς)

1 *εἴπειέ* : *εἴποιέ* **Q** : *εἴποι* **D**ς 2 *ἀπὸ* del s 21 *οἷόν* ll. : em s 27 *κινήσεων* **D**ς

μένη πρὸς τὴν γεννητικὴν αὐτῆς δυάδα διορίζει τά τε αἴτια
αὐτῆς καὶ πάντα τὸν μετ' αὐτὴν ἀριθμόν, ἵνα πανταχοῦ τὸ
διοριστικὸν ἀποδῶμεν τῇ τοῦ Ὠκεανοῦ τάξει καὶ τῆς Τη-
θύος· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ πολλοὺς Ὠκεανοὺς παραδεδώκασιν,
ὡς [πολυειδῆ] καὶ τὴν τάξιν ⟨τῶν⟩ θεῶν τῆς διοριστικῆς
ταύτης θεότητος ὁρῶ[μεν. καὶ] ταῦτα μὲν ἔχει ταύτῃ. [ζητη- F
τέον] δὲ πάλιν, ἐπειδὴ [τὸ ὅλον] πλῆθος τῶν ὑπὸ σελήνην
[θεῶν πρόεισιν] ἐξ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς καὶ . . . ἐκ τῶν θεῶν
αὐτῶν . . . τῶν σωμάτων, ποῦ τ[ὸν οὐρανὸ]ν ἐψύχωσεν ἰδίᾳ,
καθάπερ [αὐτὴν τὴν] γῆν, ὅτε θεῶν αὐτὴν πρεσβυτά-
την ἔλεγε [40C] γεγονέναι τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ; θεὸς γὰρ
πᾶς κατὰ τὴν [ἑαυτοῦ τάξιν ἄρχει]ν ἂν λέγοιτο, καθάπερ
καὶ . . . τὸ κρεῖττον καὶ ψυχῆς· εἰ μὲν γὰρ ὁ * * * τὴν ὅλην
ἐγέννα ψυχήν, πῶς ἐκείνην τοῦ παντὸς ἔλεγε καὶ ἐρεῖ
προϊών; οὐ γὰρ τὸ πᾶν ὁ οὐρανὸς ὡς κοσμικὴν ὑφίστη
⟨ψυχήν⟩. πῶς ἐξ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς ἡ γένεσις τῶν θεῶν
τούτων, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς, εἴπερ ἄρα καὶ 295
τῆς γῆς; οὐδαμοῦ γὰρ τῷ οὐρανῷ ψυχὴν ἰδίαν ἐπέστησε.
λύσις δὲ τούτων τῶν ἀπόρων ἥδε· τὴν ὑποστᾶσαν ψυχὴν
ἐκ τῆς ψυχογονίας κοσμικὴν μὲν πάντως ῥητέον (καὶ γὰρ
πᾶν τὸ σωματοειδὲς ἐντὸς αὐτῆς ἔφατο [36D] τεκτή-

Q D A (ς)

5 post ὡς [8] **Q** : [7+5] **D** : [10] **A** θεῶν del? Kroll 6 ὁρῶ om **Q** post θεότητος [10] **Q** : post ὁρῶ [4+5] **D** : [9] **A** uix ὁρῶ[σιν] : ὁρῶ[ντες] ci Kroll post ταύτῃ [11/12] **Q** : [11] **D** : [20] **A** 7 δὲ ς : οὐδὲ **D** : om **Q** post ἐπειδὴ [3/4] **Q** : [6+5] **D** : [13] **A** πλῆθος om **Q** post σελήνην [8] **Q** : [9] **D** : [13] **A** 8 alterum καὶ om **Q** post γῆς [5+5] **Q** : post alterum καὶ [5+5] **D** : [19] **A** ἐκ om **Q** fort. recte 9 post αὐτῶν [8] **Q** : [13] **D** : [13] **A** possis καὶ [(Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος καὶ?) οὐ μόνον] ἐκ τ. θ. αὐ. [ἀλλὰ καὶ]. cf. p. 164, 10 ss που ll. τ om **Q** post που [10] **Q** : post τ [5+5] **D** : [17] **A** ν om **Q**ς 10 post καθάπερ [5] **Q** : [7/8] **D** : [14] **A** γῆν : τὴν ll. [τὴν] γῆν Kroll 11 ss cf. p. 164, 14 ss 12 post τὴν [10] **Q** : [5/6] **D** : [18] **A** [ἄρχει] suppl. Kroll ν ἂν : ναν **D**ς : om **Q** 13 post καὶ [10] **Q** : [11/12] **D** : [19] **A** alterum καὶ **QD** : τῆς ς sufficit fort. ὅ⟨τε⟩, ita ut intellegendum sit εἰ μὲν γὰρ τὸν οὐρανὸν ἐψύχωσεν, ὅτε τὴν ὅλην eqs. 16 ⟨καὶ⟩ πῶς ci Kroll 20 πάντων **D**ς

νασθαι τὸν θεόν, ἀλλ' οὐχὶ μόνον τὸν οὐρανόν), τοῦ δὲ παντὸς οὖσαν πρώτως τὸν οὐρανὸν καταλάμπειν καὶ τὸ ὑπὸ σελήνην ὡς ἐξημμένον ἐκείνου ζῳογονεῖν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ οὐρανίαν εἶναι πρώτως. καὶ ἱκανὸν τούτου παράδειγμα λάβοις ἂν καὶ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς· καὶ γὰρ ταύτην ὅλον τὸ ζῷον ἡμῶν διοικοῦσαν ὅμως τὴν κεφαλὴν οἰκητήριον αὐτὸς εἰληχέναι φησίν [44 D ss], *ὡς ἐκεῖθεν καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα διοικοῦσαν τῷ τὴν αἴσθησιν ἐποχετεύειν εἰς πᾶν. οὕτω δὴ οὖν καὶ τὴν [τοῦ κόσμου ψυχὴν] τοῦ μὲν εἶναι τοῦ [παντὸς] . . . ον, τοῦ δὲ οὐρανοῦ πρώ[τως μετέχειν], καὶ ⟨καθ'⟩ ὅσον ἐστὶν οὐρανία . . . ῆς ἀπογεννᾶν τοὺς κατ' οὐρανὸν θεούς. ταύτῃ . . . ἔχει τῆς γῆς, οὐ καθ' ὅσον [ἐφέστηκε] καὶ τοῖς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν [θεοῖς, ἀλλὰ] καθ' ὅσον ἐστὶν οὐρανία* B *[. . . νῦν] δὲ δὴ τοῦτο αὐτὸ ζητητέον, τί δή ποτε μὴ καὶ αὐτὸν [τὸν] οὐρανὸν ἐψύχωσε ταύτ[ῃ. ἐνταῦθ]α λέγειν προσῆκεν ἅ[περ] καὶ [πρότ]ερον* [p. 147, 21 ss], *ὅτι τῷ Σωκράτει [οὐκ] . . . τῇ προτεραίᾳ* [X 617 AC] . . . *πρὸς εἰδότας ἀνακυκλεῖν τοὺς παρόντας, ἡνίκα τὰς Μοίρας ἐκεῖνος ἐφίστη τῷ ἀτράκτῳ. διὸ καὶ τῆς ἀπλανοῦς ἢ τῆς πλανωμένης*

Q D A (ς)

7 *αὐτὸς* **Q** : *αὐτὴν* **D**ς 9 post *τὴν* [8/9] **Q** : [13] **D** : [14] **A** 10 prius *τοῦ* om **Q** post *εἶναι* [8] **Q** : post prius *τοῦ* [13] **D** : [14] **A** *ον* om **Q** [*ζῳογόν*]*ον* sim. Kroll post *πρω* (sic) [8] **Q** : [16/17] **D** : [14] **A** 11 post *οὐρανία* [8/9] **Q** : [13] **D** : [18] **A** possis *οὐρανία* [*ἀφ' ἑαυτ*]*ῆς* uel potius *οὐρ.* [*ἐφεξ*]*ῆς* cum Krollio 12 post *ταύτῃ* [7] **Q** : [11] **D** : [19] **A** post *καθ' ὅσον* [8] **Q** : [14] **D** : [14] **A** 13 post *οὐρανὸν* [6] **Q** : [12/13] **D** : [18] **A** post *οὐρανία* [9] **Q** : [15] **D** : [20] **A** 12 ss exempli gratia proponimus: *ταύτῃ* [*τοίνυν μετ*]*έχει* ('uel *ταύτῃ* [*οὖν*] *ἄρχει*' Kroll) *τῆς γῆς, οὐ καθ' ὅσον* [*ἐφέστηκε*] *καὶ τοῖς ὑπὸ τ. οὐρ.* [*θεοῖς, ἀλλὰ*] *καθ' ὅσον ἐ. οὐρ.* [*ὥσπερ εἴπομεν. νῦν*] 15 post *αὐτὸν* [5/6] **Q** : [15] **A** : omissa ad marginem fenestra **D** post *ταύτ* [10] **Q** : [17] **D** : [16] **A** *α* om **Q**ς [*ἐνταῦθ*]*α* inuenit Kroll, possis [*καὶ πάλιν ἐνταῦθ*]*α* 16 *προσῆκεν αι* + [15] ς(**A**) : *προσηκέναι* **D** : *προσῆκεν* + [10] **Q** *αι* om **Q** 16 *καὶ* om **Q** post *καὶ* [16/17] **D** : [18] **A** *ερον* **D** : *ἐρὸν* (*ἔρον*) ς : om **Q** 16 s post *σωκράτει* [3] **Q** : [14/15] **D** : [15] **A** 17 post *προτεραίᾳ* [3/4] **Q** : [15] **D** : [14] **A** 16 s cogitaueris de *Σωκράτει* [*οὐκ ἤρεσε* (uel *ἐδόκει* cum Krollio)] *τῇ πρ.* [*ταῦτα λέγειν* (uel aptius *ἐκθέντα* cum Krollio)]

ἰδίαν οὐκ ἐπεισήγαγε ψύχωσιν, ἀλλ' ὡς ἐκείνων ἀποχρώντων τὰς περιφορὰς τῆς ὅλης ψυχῆς ταύτας ἐπέστησε, τοῖς δὲ ἄστροις αὐτὸς ἰδίας αὐτοῖς διένειμε ψυχάς, περὶ ὧν οὐδὲν ἐκεῖνος ἐτύγχανεν εἰπών, οὐδ' ἦν τι τοῖς ἀκροαταῖς προεγνωσμένον· ὅσα γὰρ ἠγνόουν ἔδει κατατείνειν, ἀλλ' οὐ τὰ καταφανῆ προσποιεῖσθαι λέγοντα ἀπομηκύνειν.

Τούτων δὲ Φόρκυς Κρόνος τε καὶ Ῥέα καὶ ὅσοι μετὰ τούτων [40E].

Ἐπὶ μὲν τῆς προτέρας ἀπογεννήσεως δυὰς ἀπὸ δυάδος ἀπεγεννήθη τῆς περατωτικῆς καὶ ὁριστικῆς ἡ γεννητικὴ καὶ κινητική. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἀπὸ δυάδος τίκτεται πλῆθος ἐπιστρεφόμενον ἐπὶ τὰς αἰτίας διὰ τῆς τριάδος, ἐνδεικνύμενον δὲ καὶ τὴν παντελῆ πρόοδον· διαιρεῖται γὰρ καὶ τοῦτο τὸ πλῆθος εἴς τε τὸ ἀνὰ λόγον τῷ πέρατι καὶ εἰς τὸ τῇ ἀπειρίᾳ σύστοιχον· ἡ μὲν γὰρ τριὰς τὸ ἐν ταύτῃ C *πέρας ἐστίν, ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ ἀκατονόμαστος τὸ ἐν ταύτῃ ἄπειρον. καὶ αὐτῆς δὲ τῆς τριάδος τὸ μὲν ἀνὰ λόγον μονάδι καὶ πέρατι, τὸ δὲ τῇ δυάδι καὶ τῇ ἀπειρίᾳ. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς προτέρας προόδου μόνως κατὰ τὸ πέρας καὶ τὸ νοερὸν προήει τὰ γεννώμενα, ἐν ταύτῃ δέ ἐστι καὶ τοῦ ἀορίστου μῖξις· μετὰ γὰρ τὸν ἀπὸ τῆς τριάδος ὅρον πρόσκειται τὸ καὶ ὅσοι μετὰ τούτων, τὴν ὁλοτελῆ πρόοδον καὶ τὴν διάκρισιν τῶν τριττῶν τούτων τάξεων ἐνδεικνύμενον, ὥστε καὶ τριαδικὴν εἶναι τὴν ἀπογέννησιν ταύτης διὰ τὸ τῆς ἐπιστροφῆς ἰδίωμα καὶ δυαδικὴν διὰ τὴν τοῦ ἀπείρου καὶ ἀορίστου παρεμπλοκήν. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ταῦτα πρὸς τὰς νοερὰς αἰτίας ἀναφέρειν βουλόμεθα, καθάπερ καὶ τὰς προειρημένας τάξεις, ἐν δὲ ἐκείναις Ὠκεανὸς καὶ Τηθὺς ἀδελφοὶ λέγονται Κρόνου καὶ Ῥέας, ἀλλ' οὐχὶ πατέρες (ἀπὸ γὰρ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς καὶ τούτοις ἡ πρόοδος καὶ πᾶσα ἡ Τιτανικὴ τάξις ἐκεῖθεν), κατίδωμεν, διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ Πλάτων ἐνταῦθα Φόρκυν καὶ Κρόνον καὶ Ῥέαν ἀπ' Ὠκεανοῦ καὶ*

Q D

3 cogitaueris de *αὐτοῖς ἰδίας αὐτὸς* (*αὐτοῖς ἰδίας αὐτοῖς* **D**) 7 *κρόνος τε* ll. cum A ϱ Plat. : *τε καὶ κρόνος* *ς Plat. 28 *Ὠκεανὸς καὶ Τηθὺς* om **Q** 28ss cf. Mayer, Die Giganten und Titanen p. 8

D *Τηθύος ὑφίστησι· δόξειε γὰρ ἂν τοῦτο λέγειν οὐχ ἑπομένως ταῖς ἀρχαῖς· ἐκεῖ γὰρ ἀδελφοὶ λέγονται τούτων, ἀλλ' οὐ γεννήτορες· τίκτει γὰρ ἡ Γῆ λαθοῦσα τὸν Οὐρανόν, ὥς φησιν ὁ θεολόγος* [frg. 95],

ἑπτὰ μὲν εὐειδεῖς κούρας,
ἑπτὰ δὲ παῖδας ἄνακτας·
θυγατέρας μὲν Θέμιν καὶ εὔφρονα Τηθὺν
Μνημοσύνην τε βαθυπλόκαμον Θείαν τε μάκαιραν,
ἠδὲ Διώνην τίκτεν ἀριπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν
Φοίβην τε Ῥείην τε, Διὸς γενέτειραν ἄνακτος·
παῖδας δὲ ἄλλους τοσούτους,
Κοῖόν τε Κροῖόν τε μέγαν Φόρκυν τε κραταιόν
καὶ Κρόνον Ὠκεανόν θ' Ὑπερίονά τ' Ἰαπετόν τε.

τούτων οὖν παρὰ τῷ θεολόγῳ προαναγεγραμμένων πῶς ὁ Τίμαιος ἐξ Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος παράγει Κρόνον τε καὶ Ῥέαν; πρὸς δὴ ταῦτα ῥητέον, προϋποκειμένων ἡμῖν τὸν Ὠκεανὸν ἐκεῖνον καὶ τὴν Τηθὺν ἐκείνην ὑπὲρ τὸν Κρόνον εἶναι καὶ Ῥέαν, ὡς μέσους τούτων τε καὶ τῶν πατέρων καὶ ὀροφύλακας ἀμφοῖν, ὥσπερ εἰώθασιν αὐτοὺς ὑμνεῖν, πρὸς δ' οὖν τὰ ἄπορα τούτων ὑποκειμένων, πρῶτον μέν, ὅτι τοὺς αὐτοὺς καὶ ἀδελφοὺς καὶ δι' ὑπεροχὴν ἀξίας πατέρας προσαγορεύεσθαί τινων οὐ θαυμαστόν· τὰ γὰρ πρῶτα προϊόντα
E *συμπαράγει τὰ μεθ' ἑαυτὰ τοῖς σφετέροις αἰτίοις· οὕτως ἀδελφαὶ μὲν αἱ ψυχαὶ πᾶσαι κατὰ τὴν μίαν δημιουργικὴν αἰτίαν καὶ κατὰ τὴν ζῳογόνον αὐτῶν ἀρχήν τε καὶ πηγήν, ὑφιστᾶσιν ⟨δ'⟩ ὅμως αἱ θεῖαι ψυχαὶ μετὰ τοῦ δημιουργικοῦ ⟨νοῦ⟩ καὶ τῶν ζῳογονικῶν αἰτίων τὰς μερικὰς ψυχὰς τῷ πρῶται προελθεῖν καὶ ἐν τῇ ὁλότητι μεῖναι, λαβοῦσαι τὴν τοῦ δημιουργεῖν τὰ ὅμοια δύναμιν. καὶ δὴ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς θεοῖς*

Q D (ς)

2 possis ⟨*Ὀρφικαῖς*⟩ *ἀρχαῖς*. sed cf. p. 185, 21 I 396, 29 5 ss cf. p. 189, 3 ss Hes. theog. 133 ss Lobeck Aglaoph. 505 5 *εὐώδεις* ll. sed cf. I 450, 18 Orph. frg. 137 7 *μὲν* ⟨*τίκτε*⟩ Mullach : *μὲν* ⟨*πρῶτα*⟩ Lobeck 10 *ἡ δὲ* **QD** 13 *κοῖόν τε* ς : *κοιόν τε* **Q** : *κοινὸν τε* **D** *κροῖόν τε* ς : *κροῖον τὲ* **Q** : *κροιόντε* **D** : *κρῖόν θ'* Hes. at *κρεῖον* ll. p. 189, 4 17 *ῥιέαν* **Q** 26 possis *πηγήν* ⟨*εἰσιν*⟩ 30 alterum *καὶ* om **D**ς

οἱ Κρονίδαι πάντες ἀδελφοὶ κατὰ τὴν μίαν αὐτῶν μονάδα τὴν γεννητικήν, ἀλλ' ὅμως ὁ Ζεὺς πατὴρ καλεῖται καὶ ὑπὸ τῆς Ἥρας καὶ ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος παρὰ τῷ θείῳ ποιητῇ [Hom. *T* 121]·

Ζεῦ πάτερ, ἀργικέραυνε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω.

καὶ [*H* 446]·

Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τίς ἐστι βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·

οὗ μὲν γὰρ ὁ Ποσειδῶν, οὗ δὲ ἡ Ἥρα προηνέγκατο τὸ Ζεῦ πάτερ. ὥστε οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ καὶ Ὠκεανὸς καὶ Τηθὺς καὶ ἀδελφοὶ λέγοιντο Κρόνου καὶ Ῥέας καὶ πατέρες, ὡς ἐν ἀδελφοῖς σῴζοντες τὸ πατρικόν. πρῶτον μὲν οὖν οὑτωσὶ λυτέον τὴν ἀπορίαν. ἔπειθ' ὅτι τῶν δύο Τιτανικῶν ἑβδομάδων ὁ μὲν Ὠκεανὸς πρόεισι καὶ μένει ἑαυτὸν ἑνώσας τῷ πατρὶ καὶ οὐκ ἀφίσταται τῆς ἐκείνου βασιλείας, F
οἱ δὲ ἄλλοι προόδῳ χαίροντες τῆς μὲν Γῆς τὴν βούλησιν ἀποπληροῦν λέγονται, τῷ πατρὶ δὲ ἐπιβουλεύειν διαιροῦντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς ἐκείνου βασιλείας εἰς ἑτέραν διακόσμησιν. μᾶλλον δὲ πάντων τῶν οὐρανίων γενῶν τὰ μὲν μένει μόνον ἐν ταῖς ἀρχαῖς, ὥσπερ αἱ δύο πρῶται τριάδες (ὡς γὰρ ἐνόησε, φησίν, αὐτοὺς ὁ Οὐρανὸς

ἀμείλιχον ἦτορ ἔχοντας
καὶ φύσιν ἐκνομίην,
ῥῖψε βαθὺν γαίης ἐς Τάρταρον·

κρύπτονται οὖν ἐν ἀφανεῖ δι' ὑπεροχὴν δυνάμεως), τὰ δὲ καὶ μένει καὶ πρόεισιν, ὥσπερ ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθύς· 296
τῶν γὰρ ἄλλων Τιτάνων εἰς τὴν κατὰ τοῦ πατρὸς ἐπιβουλὴν ἱεμένων ὁ Ὠκεανὸς ἀπαγορεύει τε πρὸς τὰς τῆς μητρὸς ἐπιτάξεις καὶ ἐνδοιάζει περὶ τῆς πράξεως·

ἔνθ' αὖτ' Ὠκεανὸς μὲν ἐνὶ μεγάροισιν ἔμιμνεν
ὁρμαίνων, ποτέρωσε νόον τράποι, ἢ πατέρα ὅν

Q D (ς)
2 αὐτῶν ll. 10 τὸ om **D** 15 μένει καὶ πρόεισιν **D**ς
23 ss cf. Orph. frg. 97 Lobeck Aglaoph. 506 25 ῥίψε **Q** : ῥίπτε **D**ς 25 ss cf. Orph. frg. 100 Lobeck Aglaoph. 507
32 ἢ Hermann : ἠὲ ll. ὃν **D**

γυ⟨ι⟩ώσῃ τε βίης καὶ ἀτάσθαλα λωβήσαιτο
σὺν Κρόνῳ ἠδ' ἄλλοισιν ἀδελφοῖς, οἳ πεπίθοντο
μητρὶ φίλῃ, ἣ τούς γε λιπὼν μένοι ἔνδον ἕκηλος.
πολλὰ δὲ πορφύρων μένεν ἥμενος ἐν μεγάροισι,
σκυζόμενος ᾗ μητρί, κασιγνήτοισι δὲ μᾶλλον.

μένει οὖν οὗτος ἅμα καὶ πρόεισι μετὰ τῆς Τηθύος· συνέζευκται γὰρ αὐτῷ κατὰ τὴν πρώτην ἀπογέννησιν. οἱ δὲ ἄλλοι Τιτᾶνες εἰς διάκρισιν ἐπείγονται καὶ πρόοδον, ἡγεῖται δὲ αὐτῶν ὁ μέγιστος Κρόνος, ὥς φησιν ὁ θεολόγος. καίτοι γε ὅτι ὁ Κρόνος ὑπέρτερός ἐστι τοῦ Ὠκεανοῦ, δεδήλωκεν ὁ θεολόγος πάλιν λέγων τὸν μὲν Κρόνον αὐτὸν καταλαμβάνειν τὸν οὐράνιον Ὄλυμπον κἀκεῖ θρονισθέντα βασιλεύειν
B *τῶν Τιτάνων, τὸν δὲ Ὠκεανὸν τὴν λῆξιν ἅπασαν τὴν μέσην· ναίειν γὰρ αὐτὸν ἐν τοῖς θεσπεσίοις ῥείθροις τοῖς μετὰ τὸν Ὄλυμπον καὶ τὸν ἐκεῖ περιέπειν Οὐρανόν, ἀλλ' οὐ τὸν ἀκρότατον, ὡς δέ φησιν ὁ μῦθος, τὸν ἐκπεσόντα τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἐκεῖ τεταγμένον. τούτων δ' οὖν οὕτως ἐχόντων ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθὺς καθ' ὅσον μένουσι καὶ ἥνωνται πρὸς τὸν Οὐρανὸν συμπαράγουσιν αὐτῷ τὴν τῶν προϊόντων βασιλείαν, Κρόνου τε καὶ Ῥέας, καὶ καθ' ὅσον ⟨ἐν⟩ίδρυνται τῇ μονίμῳ δυνάμει τῆς μητρός, κατὰ τοσοῦτον τὸν Φόρκυν μετ' αὐτῆς· αὕτη γὰρ αὐτὸν παράγει Πόντου φιλότητι μιγεῖσα μετὰ Νηρέως καὶ Θαύμαντος· οὐ γάρ ἐστιν ὁ Φόρκυς ⟨ὁ⟩ Οὐρανίδης, ἀλλὰ ὁ Φόρκυς ⟨ὁ Πόντιος⟩, ὥς ἔστι δῆλον ἐκ τῆς θεογονίας. ⟨καὶ⟩ καθ' ὅσον ἡ Τηθὺς τῆς Γῆς ἐστι πλήρης, κατὰ τοσοῦτον οἷον Γῆ τις οὖσα λέγοιτ' ἂν τὸν Φόρκυν τοῦτον παράγειν μετὰ τοῦ Ὠκεανοῦ, καθ' ὅσον καὶ οὗτος ἐν ἑαυτῷ τὸν νοητὸν περιείληφεν· ὥσθ' ἣ μὲν καθ' ὅσον ἐστὶ Γῆ κατὰ μέθεξιν, ὃ δὲ καθ' ὅσον ἐστὶ Πόντος κατ' αἰτίαν ὑφιστᾶσι μετὰ Κρόνου καὶ Ῥέας τόνδε τὸν θεόν.*

Q D (ς)

1 *γυ⟨ι⟩ώσῃ* Lobeck : *γυώσῃ* **QD** : *γνώσῃ* ς : *γυμνώσῃ* Gesner et Hermann 4 *ἥμερος* **D**ς 9ss cf. Orph. frg. 104 Lobeck Aglaoph. 509 21 *τὸν* om **Q** 23 *θαύμαντα* **D**ς | cf. Hes. theog. 233. 237 24 *ἀλλὰ ὁ Φόρκυς ⟨ὁ Πόντιος⟩* : *ἀλλὰ Πόντου* Lobeck : *ἀλλὰ ὁ Ὠκεανὸς* t : del s 25 *⟨καὶ⟩* add s 30 *μετὰ τοῦ κρόνου* **D**ς

C εἰ δέ τις ἀποδείξοι λόγος ἐκεῖ τὸν Κρόνον ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἢ τὴν Ῥέαν ὑπὲρ τὴν Τηθύν, λεκτέον, ὅτι ἐκεῖ μὲν ἡ τάξις αὕτη (κρατεῖ γὰρ τὰ τοῦ νοεῖν αἴτια τῶν τῆς κινήσεως), ἐνταῦθα δὲ ἔμπαλιν ἐν μεταβολῇ καὶ ῥύσει πάντων ὄντων· ὥστ' εἰκότως ὁ Ὠκεανὸς πρὸ τοῦ Κρόνου πηγὴ κινήσεως ὢν καὶ ἡ Τηθὺς προτέρα τῆς Ῥέας, ὥστε ἄλλον τρόπον λελύσθαι τὴν ἀπορίαν· εἰ μὲν κρείττους ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθὺς Κρόνου καὶ Ῥέας ὡς ἡνωμένοι τῷ πατρὶ τῶν τῇ μητρὶ συνενουμένων καὶ διαιρούντων ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ πατρός, * * * μέσων ὄντων καὶ πατρικὴν ὑπεροχὴν ἐχόντων πρὸς αὐτούς· εἰ δὲ σύστοιχοι ἢ ὑφειμένοι, διὰ τὴν ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην τῶν κινητικῶν αἰτίων ἐπικράτειαν τάχα ἂν τῶν οὕτω λεγομένων ὑπερτέραν εἰληχέναι τάξιν * * *. πρὸς μὲν οὖν τὴν εἰρημένην ἀπορίαν καὶ ταῦτα ἀρκέσει. Περὶ δὲ ἑκάστου τῶν θεῶν τούτων λέγωμεν πάλιν ὁμοίως ὥσπερ καὶ πρότερον. ὁ μὲν οὖν Θεόδωρος τὰς ἐν σχέσει ψυχὰς τῶν τριῶν τοῦ κόσμου τμημάτων ἐπὶ τούτους ἀναπέμπει τοὺς θεούς, τὸν μὲν Φόρκυν ἐπὶ τῇ ἀνάστρῳ σφαίρᾳ τάττων, ὡς κυοῦντα τὴν φοράν (ἔδει δὲ αὐτὸν ἡμᾶς πείθειν, ὅτι Πλάτων D οἶδέ τινα σφαῖραν ἄναστρον, εἶθ' οὕτω τάττειν ἐπὶ ταύτης τὸν Φόρκυν), τὸν δὲ Κρόνον ἐπὶ ταῖς τῶν ἄστρων φοραῖς, διότι χρόνος ἀπὸ τούτων καὶ γενέσεις καὶ φθοραὶ τῶν αὐτῶν, Ῥέαν δὲ ἐπὶ τῷ ὑλικῷ, διότι τῷ ὑλικῷ πλεονάζει τῶν πρὸ αὐτῆς. ὁ δὲ θεῖος Ἰάμβλιχος ἐπὶ ταῖς τρισὶ σφαίραις αὐτοὺς τάττει ταῖς μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ· οἱ μὲν γὰρ πρὸ αὐτῶν διχῇ διεῖλον τὸν ὑπὸ σελήνην κόσμον, οὗτοι δὲ τριχῇ, καὶ ὁ μὲν Φόρκυς τῆς ὑγρᾶς ὅλης οὐσίας ἐξάρχει κατ' αὐτόν, πᾶσαν αὐτὴν ἀμερίστως συνέχων, ἡ δὲ Ῥέα τῶν ῥεόντων ἐστὶ καὶ ἀεροειδῶν πνευμάτων συνεκτικὴ θεός, ὁ δὲ Κρόνος τὴν ὑψηλοτάτην χώραν καὶ λεπτοτάτην κατευθύνει τοῦ αἰθέρος, μέσος παρὰ τῷ Πλάτωνι τεταγμένος, διότι τὸ

Q D (ς)
1 ἀποδείξει **D** 2 τηθὴν **D** 7 ὁ ς : om **QD** 9 ἀπὸ τοῦ — 11 αὐτούς om **D** 10 tentaui μέσοι ὄ. i. 'medii sunto' 12 s τῶν οὕτω **Q** : αὐτῶν τῶν **D** : τούτων ς 13 ⟨λέγοιντο⟩ sim. 15 λέγωμεν ς : λέγομεν **QD** 16 cf. p. 154, 20 18 σφαίρᾳ om **D**ς 18 s ὡς κυοῦντα — 19 Πλάτων om **D**

μέσον ἐν ταῖς ἀσωμάτοις οὐσίαις καὶ τὸ κέντρον κυριώτερον ὑπάρχει τῶν περὶ τὸ μέσον. ἡμεῖς δὲ θαυμάζομεν μὲν τὴν ἐπιβολὴν ταύτην, ἀξιοῦμεν δὲ πανταχοῦ τοὺς θεοὺς τούτους ὁρᾶν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς στοιχείοις καὶ ἐν πάσαις ⟨ταῖς⟩ τάξεσιν· οὕτω γὰρ αὐτῶν τὸ κοινὸν καὶ διατεῖνον ἐπὶ πάντα θεασόμεθα. καὶ τὸν μὲν Φόρκυν ἁπάσης τῆς
E σπερματικῆς οὐσίας καὶ τῶν λόγων τῶν φυσικῶν καὶ οἷον σπερματικῶν ἔφορον εἶναι φήσομεν, ὡς φέροντα τὴν κύησιν καὶ γεννήσεως αἴτιον· οἱ γὰρ σπερματικοὶ λόγοι καθ' ἕκαστον στοιχεῖόν εἰσι, καὶ προεστᾶσιν αὐτῶν διάφοροι τάξεις θεῶν τε καὶ δαιμόνων, ἃς δὴ πάσας διὰ τοῦ Φόρκυος περιέλαβε. τὸν δὲ βασιλέα Κρόνον τὸν διαιροῦντα τὰ εἴδη καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰς ὁλικωτέρας δυνάμεις ἐπὶ τὰς μερικωτέρας προάγοντα· διὰ γὰρ τοῦτον οὐ μόνον ζῷόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πεζὸν καὶ ἔνυδρον καὶ πτηνόν, καὶ οὐ μόνον πεζόν, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος καὶ ἵππος· οἱ γὰρ ἐν αὐτῷ λόγοι μερικώτεροι τῶν οὐρανίων εἰσί· ταύτην γοῦν καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς θεοῖς ἔλαχε δύναμιν, πολλαπλασιάζειν τὰ νοητὰ καὶ διαιρεῖν, διὸ καὶ ἡγεῖται τῶν Τιτάνων, ὡς μάλιστα κατὰ τὸ διαιρετικὸν ἰδίωμα χαρακτηριζόμενος. Ῥέαν δὲ τὴν ὑποδεχομένην τὰς ἀφανεῖς τοῦ βασιλικοῦ Κρόνου διαιρέσεις καὶ προάγουσαν εἰς τὰ δεύτερα καὶ τὴν προκαλουμένην τὰς πατρικὰς δυνάμεις εἰς τὴν τῶν ἐμφανῶν δημιουργίαν· οὕτω γὰρ καὶ
F ἡ πρωτίστη τάξις αὐτῆς κινεῖται καὶ πληροῖ δυνάμεων καὶ ζωῆς καὶ εἰς τὸ ἐμφανὲς προάγει τὰς ἐν τῷ Κρόνῳ μενούσας αἰτίας. ὥσθ' ὃ μέν ἐστι νοερῶν εἰδῶν χορηγὸς πανταχοῦ, ἣ δὲ ψυχῶν πασῶν καὶ ζωῆς πάσης αἰτία προέστηκεν, ὃ δὲ τῶν φυσικῶν ἐστι λόγων γόνιμος. ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν τούτων βασιλείαν τελεῖ καὶ ἄλλος ἀριθμὸς θεῶν, ὧν ὁ Κρόνος περιεκτικὸς καὶ ἡ Ῥέα, διὰ δὴ τοῦτο προσέθηκε καὶ τὸ ὅσοι μετὰ τούτων· οὐ γὰρ δαίμονας μόνον διὰ τούτου περιλαμβάνει, καθάπερ λέγουσί τινες, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγγελικὸς Κρόνος καὶ ὁ δαιμόνιος ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ πλῆθος, ὃ μὲν
297 ἀγγελικόν, ὃ δὲ δαιμόνιον καὶ ὁ ἐν θεοῖς θεῖον, καὶ ὃ μὲν

Q D (ς)
17 καὶ om **D** 21 βασιλικοῦ **Q** : βασιλέως **D**ς 31 διὰ τοῦτο **D**

ἀέριος ἀέριον, ὁ δὲ ἔνυδρος ἐνύδριον, ὁ δὲ χθόνιος χθόνιον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν κρειττόνων γενῶν τῶν ὑπ' αὐτοὺς τεταγμένων ἔοικε τὸ ὅσοι μετὰ τούτων δηλοῦν τούς τε λοιποὺς Τιτᾶνας, Κοῖον καὶ Ὑπερίονα, Κρεῖον, Ἰαπετόν, Φόρκυν, καὶ τὰς λοιπὰς Τιτανίδας, τὴν Φοίβην, τὴν Θείαν, τὴν Μνημοσύνην, τὴν Θέμιν, τὴν Διώνην, μεθ' ὧν ὁ Κρόνος καὶ ἡ Ῥέα προῆλθον, καὶ τοὺς ἅμα τῷ Φόρκυι προελθόντας, τὸν Νηρέα, τὸν Θαύμαντα, τὴν κινητικωτάτην Εὐρυβίαν, καὶ τοὺς μάλιστα τὴν γένεσιν ὅλην συνέχοντας. ἐκεῖνο μὴν γινώσκειν ἄξιον, ὡς οὐ προσῆκεν ἀκριβολογεῖσθαι περὶ τῆς ἐν αὐτοῖς τάξεως, πότερον ὁ Κρόνος ἐστὶν ὑπέρτερος ἢ ὁ Φόρκυς· ἕνωσις γὰρ αὐτῶν ἐστι καὶ ὁμοιότης. εἰ δὲ χρὴ διαιρεῖν, ἄμεινον κατὰ τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον τάττειν, ὡς τοῦ μὲν Κρόνου μονάδος ὄντος, τῆς δὲ Ῥέας δυάδος τινὸς προκαλουμένης τὰς ἐν αὐτῷ δυνάμεις, τοῦ δὲ Φόρκυος τελεσιουργοῦντος τὴν πρόοδον, λοιπὸν δὲ τῶν ἑξῆς B βασιλέων ἀπὸ τούτου τὴν ἐμφανῆ διακόσμησιν παραγόντων· ταύτην γὰρ εἰλήχασιν οὗτοι τάξιν.

Ἐκ δὲ Κρόνου καὶ Ῥέας Ζεὺς Ἥρα τε καὶ πάντες ὅσους ἴσμεν πάντας ἀδελφοὺς λεγομένους αὐτῶν [40E 41A].

Τρίτη πρόοδος αὕτη θεῶν γενεσιουργῶν, τετάρτη δὲ τάξις, πέρας μὲν ἐπιτιθεῖσα ταῖς ὀνομασίαις τῶν ἡγεμόνων ὡς τετράς· περιεκτικὴ γὰρ αὕτη τῶν θείων διακόσμων· ὁμοιουμένη δὲ πρὸς τὴν πρώτην βασιλείαν ὡς δυάς, διὸ καὶ αὕτη δυαδική ἐστιν ὥσπερ ἐκείνη, πρόσεστι δὲ αὐτῇ τό τε παντελὲς κατὰ τὴν πρόοδον καὶ τὸ ἀπερίγραφον κατὰ τὸν ἀριθμόν. οὐ μόνον ἠρκέσθη τῷ ὅσους, καθάπερ ἐπὶ τῆς πρὸ αὐτῆς, ἀλλὰ προσέθηκε καὶ τὸ πάντας, ἵνα τὴν ἐπὶ πᾶν αὐτῶν ἐνδείξηται πρόοδον· ἔστι γὰρ τὸ 'ὅσον' καὶ ἐπὶ τῶν ἡνωμένων εἰπεῖν, τὸ δὲ πάντας ἐπὶ τῶν διῃρημένων ἤδη καὶ πεπληθυσμένων. ὑπάρχει δὲ αὐτῇ καὶ τὸ

Q D (ς)
4ss cf. p. 184, 5ss 185, 31ss   7 φόρκυ **D** : φόρκυνι ς   8s cf. I 183, 13s cum adn.   16 φόρκυνος **D**ς   28 μόνον ⟨οὖν⟩ ci s   30 καὶ om **D**ς

ὁλικόν· οἱ γὰρ ἐν αὐτῇ κατωνομασμένοι θεοὶ καὶ οἱ συμπροελθόντες αὐτοῖς πανταχοῦ κατὰ τοῦτο χαρακτηρίζονται C *τὸ τῆς δημιουργίας εἶδος· ὁλικοὶ γάρ εἰσι δημιουργοὶ πάντες. τίνες οὖν εἰσιν οὗτοι καὶ ποίαν ἔχουσι τάξιν; ὁ μὲν δὴ θεῖος Ἰάμβλιχος τὸν Δία μὲν εἶναι τίθεται τὸν τελεσιουργὸν πάσης τῆς γενέσεως, Ἥραν δὲ τὴν δυνάμεως αἰτίαν καὶ συνοχῆς τοῖς πᾶσι καὶ πληρώσεως καὶ ζωῆς, ἀδελφοὺς δὲ αὐτῶν τοὺς κοινωνοῦντας αὐτοῖς τῆς γενεσιουργοῦ δημιουργίας, νόας καὶ αὐτοὺς ὄντας καὶ συμπληρουμένους κατὰ τὴν ὁμοίαν ἐκείνοις τελειότητα καὶ δύναμιν. ὁ δέ γε Θεόδωρος τὴν τὸ ὑλικὸν ἐν σχέσει ψυχώσασαν ζωὴν πάλιν τριχῇ διελών, ὥσπερ εἴωθε τὰς τριάδας ἀποτελεῖν, Δία μὲν καλεῖ τὴν μέχρις ἀέρος τὸ ἄνω διοικοῦσαν, Ἥραν δὲ τὴν τὸ ἀέριον λαχοῦσαν μέρος, ἀδελφοὺς δὲ αὐτῶν τοὺς τὰ λοιπὰ κληρωσαμένους· Ζεὺς μὲν γάρ ἐστι τὸ οὐσιῶδες τῆς ἐν σχέσει τοῦ ὑλικοῦ ψυχῆς, ὅτι μηδέν ἐστι τῆς οὐσίας ζωτικώτερον, Ἥρα δὲ τὸ νοερόν, ὅτι τοῖς ἀπὸ τοῦ ἀέρος λόγοις διοικεῖται τὰ ἐπὶ γῆς, ὁ δὲ ἄλλος ἀριθμὸς τὸ ψυχικὸν εἰς τὰ καθ᾽ ἕκαστα διῃρημένον. πάλιν δὲ ἡμεῖς ἑπόμενοι τοῖς εἰρημένοις λέγομεν, ὅτι πολλαὶ μέν εἰσι τάξεις καὶ παρὰ Πλάτωνι τοῦ Διός· ἄλλος γὰρ ὁ δημιουργὸς Ζεύς,* D *ὡς ἐν Κρατύλῳ* [396 A] *γέγραπται, καὶ ἄλλος ὁ πρῶτος τῆς Κρονίας τριάδος, ὡς ἐν Γοργίᾳ* [523 A] *λέλεκται, καὶ ἄλλος ὁ ἀπόλυτος, ὡς ἐν τῷ Φαίδρῳ* [246 E] *παραδέδοται, καὶ ἄλλος ὁ οὐράνιος, εἴτε* ⟨ὁ⟩ *ἐπὶ τῆς ἀπλανοῦς εἴτε ὁ ἐν τῇ θατέρου περιόδῳ. καθάπερ μὴν ὁ πρώτιστος Ζεὺς τὴν ἐν ἀφανεῖ κρυπτομένην τοῦ πατρὸς δύναμιν εἰς ἐμφανῆ δημιουργίαν προήγαγεν ὑπὸ τῆς μητρὸς Ῥέας δυναμωθείς, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οὗτος ὁ παραδιδόμενος ἐνταῦθα γενεσιουργὸς Ζεὺς τὰς ἀφανεῖς διαιρέσεις καὶ διακρίσεις τῶν εἰδῶν, ἃς ἐποιεῖτο μὲν ὁ Κρόνος, προὐκαλεῖτο δὲ ἡ Ῥέα, προῆγε δὲ εἰς κύησιν καὶ γέννησιν ὁ Φόρκυς,*

Q D (ς)
10 *γε* om **D** 13 *μέχρι* **D**ς 20 *λέγωμεν* ς 21 s cf. in Crat. 96 24 *ἀπόλυτος* — 25 *ἄλλος ὁ* om **D** 25 *τῆς* **Q** : *τοῦ* **D**ς 32 *γένεσιν* **D**

αὐτὸς ἐπιτίθησι τῇ ὕλῃ καὶ τὰ αἰσθητὰ παράγει καὶ διακοσμεῖ τὸ ἐμφανές, ἵνα μὴ μόνον ἐν φύσεσι καὶ ἐν ψυχαῖς ὦσιν αἱ διαιρέσεις τῶν λόγων καὶ ἐν ταῖς νοεραῖς πρὸ τούτων οὐσίαις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς· τοῦτο γὰρ ἴδιον δημιουργίας. καὶ εἰ δεῖ φάναι τὸ δοκοῦν, ὁ μὲν Κρόνος νοερὰς ποιεῖται τὰς τομάς, ἡ δὲ Ῥέα ψυχικάς, ὁ δὲ Φόρκυς φυσικάς (ὑπὸ τὴν φύσιν γὰρ οἱ σπερματικοὶ λόγοι πάντες), ὁ δὲ Ζεὺς αἰσθητὰς καὶ ἐμφανεῖς, διακοσμῶν καὶ οὗτος E *καὶ εἰδοποιῶν τὰ τῇδε ὁλικῶς ζῶντα καὶ κινούμενα ποιῶν. ἐπειδὴ δὲ τὰ αἰσθητὰ ταῦτα εἴδη γενόμενα καὶ τελεσιουργηθέντα πολυειδῶς ἀνελίττεται κατὰ παντοίους ἐξελιγμοὺς κινούμενα καὶ μεταβάλλοντα, διὰ δὴ τοῦτο τῷ Διὶ συνέζευκται ἡ βασιλὶς Ἥρα, τὴν κίνησιν ταύτην ἐπιτελοῦσα τὴν τῶν ἐμφανῶν καὶ τὸν ἐξελιγμὸν τῶν εἰδῶν (διὸ καὶ οἱ μῦθοι παραδεδώκασιν αὐτὴν ὁτὲ μὲν μανίαν ἐπιπέμπουσάν τισιν, ὁτὲ δὲ ἄθλους ἄλλοις ἐπιτάττουσαν), ἵνα διά τε νοῦ παρουσίαν εἰς πάντα καὶ ψυχῶν μερικῶν ἐνθέως ἀμφοτέρων ἐνεργούντων πᾶσα ἡ γέννησις καὶ πᾶσα ἡ πρόοδος ἐπιτελεσθῇ τῶν ὑπὸ σελήνην. ταύτης δὲ τῆς δυάδος τοιαύτης οὔσης εἰσὶ καὶ ἄλλαι δημιουργικαὶ δυνάμεις, τριχῇ διελόμεναι τὸν ἐμφανῆ κόσμον τῆς γενέσεως, τῆς μὲν τὸν ἀέρα διοικεῖν λαχούσης, τῆς δὲ τὸ ὕδωρ, τῆς δὲ τὴν γῆν κατὰ τοὺς δημιουργικοὺς κλήρους, διὸ καὶ ἀδελφοὶ λέγονται τούτων, ὡς καὶ αὐταὶ προϊστάμεναι τῆς ἐμφανοῦς ποιήσεως.*

Ἔτι δὲ τούτων ἄλλους ἐγγόνους [41 A].

Αὕτη ἐστὶν ἐσχάτη πρόοδος τῶν ἐνταῦθα παραδεδομένων, διὸ καὶ ἀνωνύμως παραδέδοται, τὴν εἰς ἔσχατον μερισμὸν F *ὑπόβασιν αὐτῆς ἐνδεικνυμένου τοῦ Πλάτωνος· ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς ὑπὲρ τὸν κόσμον θεοῖς ἀπὸ τῆς ὁλικῆς δημιουργίας προῆλθεν ἡ μεριστὴ καὶ εἰς ταύτην ἡ τῶν βασιλέων ἐπερατώθη σειρά, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην ἀπὸ τῆς Διίου τάξεως οἱ ἔγγονοι προέρχονται τοῦ Διός, ἐν*

Q D

8 *οὗτος* ll. : an *αὐτός*? 10 *ταῦτα* om **D** 16 s *παρρησίαν* **Q** 18 *γένεσις* **D** 21 *ἐκφανῆ* **D** 24 *αὗται* ll. *ἐκφανοῦς* **D** 25 *δὲ* ll. : *τε* Plat. *ἐγγόνους* Procl. et hic et in Crat. 143 : *ἐκγόνους* Plat.

*οἷς καὶ ὁ τῆς μεριστῆς δημιουργίας χορός· ὁλικῶς γὰρ τῶν
εἰρημένων δημιουργῶν τὰ αἰσθητὰ ποιούντων ἔδει καὶ τοὺς
διανέμοντας εἶναι δυνάμεις ἄλλας ἄλλοις καὶ ἰδιότητας καὶ*
298 *μερίζοντας τὴν τῶν ὑπὸ σελήνην γένεσιν εἰς πλῆθος, διὸ
καὶ* ἄλλους *αὐτοὺς προσείρηκε μόνον, ὡς ἑτερότητι παντοίᾳ
συνόντας, καὶ οὔτε τὸ* ὅσους *οὔτε τὸ* πάντας *παρέλαβεν.
ἔχομεν οὖν τὰς ὅλας βασιλείας ἀνὰ λόγον ἐν τοῖς εἰρη-
μένοις, δύο μὲν τῶν πρώτων τεταγμένων, Οὐρανοῦ καὶ
Γῆς, τῶν δὲ λοιπῶν ὑπὸ σελήνην, τῆς Οὐρανίας τῆς Κρο-
νίας τῆς Διίου τῆς Διονυσιακῆς. μεταξὺ δὲ τῶνδε τῶν
δύο τῶν ἐν* [[*ἑνὶ*]] *τούτοις πρώτων ἡ τοῦ Ὠκεανοῦ παρεί-
ληπται τάξις ὡς διορίζουσα πάντα τὰ προϊόντα ἀπὸ τῶν
αἰτίων αὐτῶν τῶν πατέρων καὶ ὡς αὐτὴ μένουσά τε ἅμα
καὶ προϊοῦσα κατὰ τὴν πρὸς τὰς νοερὰς αὐτῶν ὑποστάσεις
ἀναλογίαν. τί οὖν δεῖ προϊέναι λοιπόν, τῶν ἡγεμονιῶν
πασῶν ἐνταῦθα παραδεδομένων καὶ ἑκάστῃ τοῦ οἰκείου συνε-
ζευγμένου πλήθους; ὁ μὲν γὰρ Οὐρανὸς περατοῖ πᾶσαν τὴν
γένεσιν, ἡ δὲ Γῆ δυναμοῖ, κινεῖ δὲ ὁ Ὠκεανός, ἑδράζει δὲ
ἡ Τηθὺς ἕκαστον ἐπὶ τῆς ἰδίας κινήσεως, τῆς νοερᾶς τὰ*
B *νοερά, τῆς ψυχικῆς τὰ μέσα, τῆς φυσικῆς τὰ σωματικά, τοῦ
Ὠκεανοῦ πάντα κινοῦντος ἀθρόως· διαιρεῖ δὲ νοερῶς μόνον
ὁ Κρόνος, ζωοποιεῖ δὲ ἡ Ῥέα, λόγοις δὲ σπερματικοῖς ὁ
Φόρκυς διακοσμεῖ,* φανερὰ *δὲ* ἐξ ἀφανῶν *ὁ Ζεὺς ἀποτε-
λεῖ, ἐξελίττει δὲ ἡ Ἥρα κατὰ παντοίας τῶν ἐμφανῶν μετα-
βολάς. καὶ οὕτω δὴ διὰ τῆς ἐννεάδος ταύτης ὁ πᾶς ὑπὸ
σελήνην κόσμος συμπληροῦται καὶ ὑποτάττεται δεόντως, θείως
μὲν ἀπὸ τῶν θεῶν, ἀγγελικῶς δὲ ἀπὸ τῶν ἀγγέλων, ὡς*
εἴπομεν ἡμεῖς [p. 164 s], *δαιμονίως δὲ ἀπὸ τῶν δαι-
μόνων, τῶν μὲν θεῶν καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς καὶ
τοὺς νοῦς ὑφιστάντων, τῶν δὲ ἀγγέλων περί τε ψυχὰς καὶ
σώματα τὴν ἑαυτῶν πρόνοιαν ἐπιδεικνυμένων, τῶν δὲ αὖ
δαιμόνων περὶ τὴν τῆς φύσεως δημιουργίαν καὶ τὴν τῶν*

Q D (ς)

10 *διίου* **D** ς : *ἰδίας* **Q**, quasi fuerit *διίας* non a Proclo solum alienum   *τῶνδε* om **D** ς   11 *ἑνὶ* del s, nisi ⟨*προόντων* uel *τεταγμένων καὶ ἐν*⟩ sim. supplendum   23 cf. I 430, 16 Orph. frg. 89   29 *καὶ τὰς* — 31 *σώματα* om **D**

σωμάτων προμήθειαν μεριζομένων. ἔστι δὲ αὖ καὶ ὁ τῆς
ἐννεάδος ἀριθμὸς τῇ γενέσει πρέπων· ἀπὸ γὰρ μονάδος
πρόεισιν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἀνεπιστρόφως· τοῦτο δὲ ἴδιον
γενέσεως, διότι πίπτουσιν εἰς ὕλην οἱ λόγοι καὶ εἰς ἑαυτοὺς
πάσας ⟨τὰς⟩ ἑαυτῶν ἀρχὰς ἐπιστρέφειν ἀδυνατοῦσι. καὶ μὴν
καὶ ἡ δυὰς οὖσα τριαδική (τρεῖς γὰρ ἐλήφθησαν τάξεις δυαδι- C
καί, πρώτη, δευτέρα, τετάρτη) τὴν ἐπιπλοκὴν ἐνταῦθα δηλοῖ
τοῦ τελείου καὶ ἀτελοῦς καὶ τοῦ ὅρου πρὸς τὴν ἀοριστίαν·
τὰ μὲν γὰρ οὐράνια πάντα ὡρισμένα καὶ ἀεὶ ἐν τέλει,
φησὶν ἐκεῖνος, τὰ δὲ ἐν γενέσει ἀπὸ τοῦ ἀτελοῦς ἐπὶ τὸ
τέλειον εἰσι καὶ αὐτὸν τὸν ὅρον ἀορίστως καταδέχεται. πρὸς
τούτοις ἡ τῶν ἀπογεννήσεων τετρὰς οἰκεία ταῖς τάξεσίν ἐστι
ταῖς γενεσιουργοῖς, ἵνα τὸ πλῆθος ἡνωμένως περιέχωσι καὶ
τὸ μεριστὸν ἀμερίστως, καὶ αὐτοῖς τοῖς ἐν γενέσει· καὶ γὰρ
τὰ τῇδε στοιχεῖα τέτταρα καὶ αἱ ὧραι, καθ' ἃς ἡ γένεσις
ἀνελίττεται, τέτταρες καὶ τὰ κέντρα τέτταρα καὶ ὅλως πολλὴ
τῆς τετράδος ἡ ἐπικράτεια περὶ τὴν γένεσιν. ἀλλὰ διὰ τί,
φαίη ἄν τις, ἐν τῇ ἐννεάδι ταύτῃ περιέλαβε πᾶν τὸ πλάτος
τῶν γενεσιουργῶν θεῶν; διότι, φήσω, πᾶσαν ἡ ἐννεὰς αὕτη
συμπληροῖ τὴν δημιουργίαν τῆς γενέσεως· ἔστι μὲν γὰρ ἐν
τοῖς ὑπὸ σελήνην καὶ σώματα καὶ φύσεις καὶ ψυχαὶ καὶ
νόες καὶ ὁλικῶς καὶ μερικῶς· καθ' ἕκαστον γὰρ στοιχεῖον
πάντα ταῦτά ἐστιν ἀμφοτέρως, διότι καὶ τὰ ὅλα καὶ τὰ
μέρη συνυφέστηκεν ἀλλήλοις. ἀλλ' ὁ μὲν Οὐρανὸς καὶ ἡ D
Γῆ τὰς ἀφανεῖς οὐσίας αὐτῶν ἀπογεννῶσιν, ὃ μὲν καθ'
ἕνωσιν, ἣ δὲ κατὰ πληθυσμόν, καὶ ὃ μέν, εἰ βούλει, κατὰ
τὸ πέρας, ἣ δὲ κατὰ τὸ ἄπειρον ἡγούμενοι τῆς οὐσίας πᾶσιν.
ὁ δὲ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθὺς τήν τε κίνησιν αὐτῶν τὴν κοινὴν
καὶ τὴν διῃρημένην ἀποτελοῦσιν, ἄλλη δὲ ἄλλων κίνησις,
τοῦ ὁλικοῦ νοῦ, τῆς ὁλικῆς ψυχῆς, τῆς ὁλικῆς φύσεως,
ὁμοίως δὲ καὶ τῶν μερικῶν. οὕτω δὲ τῶν ὁλοτήτων διακε-
κοσμημένων ὁ μὲν Κρόνος διαιρεῖ τὰ μερικὰ ἀπὸ τῶν ὁλι-
κῶν, ἀλλὰ νοερῶς, ἡ δὲ Ῥέα προκαλεῖται τὴν διαίρεσιν ταύ-

Q D (ς)
4 cf. Phaedr. 248 C 9 s scil. Aristoteles in meteor. α 2. 339ª 26 12 τῶν ἀπογενήσεων **Q D** (sic) : ἀπὸ γενέσεων ς 16 ὅλως ς : ὅλη **Q D**

*την ἀπὸ τῶν νοερῶν καὶ ἐπὶ τὰς παντοίας *** μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων εἰδῶν τῆς ζωῆς, ζῳογόνος οὖσα θεός, ὁ δὲ Φόρκυς καὶ ἐπὶ τοὺς φυσικοὺς λόγους προάγει τὴν Τιτήνιον διάκρισιν. μετὰ δὲ τοὺς τρεῖς τούτους αὐτῶν τῶν συνθέτων εἰσὶν οἱ πατέρες, καὶ ὁ μὲν Ζεὺς τὰ αἰσθητὰ διακοσμεῖ κατὰ τὴν πρὸς τὸν Οὐρανὸν μίμησιν ὁλικῶς (καὶ γὰρ ὁ ἐν τοῖς νοεροῖς ἀνὰ λόγον τῷ Οὐρανῷ προελήλυθεν ἐν τῇ βασιλικῇ σειρᾷ), ἡ δὲ Ἥρα κινεῖ τὰ ὅλα καὶ δυνάμεων πληροῖ καὶ*
E *ἐξελίττει κατὰ πᾶσαν πρόοδον, ὡς οἵ γε μετὰ τούτους καὶ τὰ μερικὰ δημιουργοῦσιν ἔργα τῶν αἰσθητῶν, ἄλλοι κατ' ἄλλην ἰδιότητα δημιουργικὴν ἢ ζῳογονικὴν ἢ τελεσιουργὸν ἢ συνεκτικὴν μέχρι τῶν ἐσχάτων ἀνελιττόμενοι καὶ μερίζοντες ἑαυτούς, ἀνὰ λόγον ὄντες τῇ Κρονίᾳ τάξει· τὸ γὰρ διαιρετικὸν ἀπὸ ταύτης ἄρχεται τῆς ἡγεμονίας. ταῦτα καὶ περὶ τούτων. ἐπὶ δὲ τὰ ἑξῆς ἰτέον.*

Ἐπεὶ δὲ πάντες ὅσοι τε περιπολοῦσι φανερῶς καὶ ὅσοι φαίνονται θεοὶ καθ' ὅσον ἂν ἐθέλωσι, γένεσιν ἔσχον, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ τόδε τὸ πᾶν γεννήσας τάδε [41A].

Πάσας τὰς τάξεις τῶν ἐγκοσμίων θεῶν περιλαβών, τάς τε ἐν οὐρανῷ καὶ τὰς τῆς γενέσεως προϊσταμένας, καὶ προαγαγὼν αὐτὰς ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς μονάδος, τὰς μὲν μοναδικῶς, τὰς δὲ ἑβδομαδικῶς, τὰς δὲ κατὰ τὸν τῆς ἐννεάδος ἀριθμόν, ἐπιστρέφει πάλιν αὐτὰς ἐπὶ τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν καὶ συνάγει περὶ τὸν ἕνα πατέρα, καθ' ὃν ὁμόγνιοι πᾶσαι καὶ ὁμοειδεῖς εἰσι, καὶ πληροῖ τῶν νοήσεων τῶν δημιουργικῶν, ἵνα καὶ αὐτοὶ μιμήσωνται τὴν πρόνοιαν τοῦ πατρός. καὶ τοῦτο μὲν εἰς ὕστερον ἔσται δῆλον. νῦν δὲ ὅτι
F *μὲν 'φανερῶς περιπολοῦντας' ἀποκαλεῖ τοὺς οὐρανίους πρόδηλον· ἡλιοειδῆ γὰρ αὐτῶν ἐστι τὰ ὀχήματα καὶ μιμούμενα τὴν νοερὰν αἴγλην. 'φαινομένους δὲ καθ' ὅσον ἂν ἐθέλωσι' τοὺς*

Q D (ς)

1 lacunam statuit t : ⟨*προάγει προόδους* uel *ζωάς*⟩ uix sufficiunt 16 *δὲ* : *δ' οὖν* (uel *οὖν*) Plat. 17 *θεοὶ* (*οἱ θεοὶ* A𝔡) ante *γένεσιν ἔσχον* Plat. : hoc *θεοὶ* commentariis Procli fulciri non potest, immo plane defuisse uidetur ut docent cum alii loci tum p. 203, 28s 25 cf. leg. IX 881D 27 *τοῦ* **Q**ς : *αὐτοῦ* **D** : fort. *αὐτοῦ τοῦ*

*ὑπὸ σελήνην ἐπονομάζει διὰ τίνα αἰτίαν; ἢ ὅτι προβέβληται
μὲν αὐτῶν τὰ ἔνυλα ταῦτα στοιχεῖα οἷον παραπετάσματά
τινα τῆς αὐγῆς τῶν αἰθερίων ὀχημάτων, ἃ προσεχῶς ἐξήρ-
τηται τῶν γενεσιουργῶν θεῶν (δῆλον γὰρ ὡς ἐγκοσμίους ὄντας
ἀνάγκη καὶ ὄχημα ἔχειν ἐγκόσμιον ἀστροειδές), ἐκφαίνεται
δὲ αὐτῶν τὸ φῶς, ὅταν τοῖς τῇδε τόποις μέλλῃ συνοίσειν
τοῖς τὴν ἔλλαμψιν αὐτῶν δεχομένοις. εἰ δὲ φαίνεσθαί φη-* 299
*σιν αὐτοὺς καθ' ὅσον ἂν ἐθέλωσιν, ἀνάγκη δήπουθεν
ἢ τῶν ἀσωμάτων ἐν αὐτοῖς δυνάμεων τὴν ἔκφανσιν αὐ-
τῶν λέγειν ἢ σωμάτων, ἃ δὴ πάντως ὑπέστρωται αὐτοῖς. ἀλλ'
εἰ τῶν ἀσωμάτων ⟨δυνάμεων⟩, κοινόν ἐστι τοῦτο καὶ πρὸς
τοὺς ὁρατοὺς θεούς (καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ταῖς ἀσωμάτοις δυνά-
μεσιν οὐκ ἀεὶ φαίνονται, ἀλλὰ ποτὲ καὶ ὅταν ἐθέλωσιν. οὐκ
ἔδει τοίνυν ἀντιδιαιρεῖσθαι τούτους ἐκείνοις κατὰ τὸ κοινὸν
ἀμφοτέρων, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἔχουσιν ἴδιόν τι πάντως), εἰ δὲ
σωμάτων ποιοῦνταί τινων ἔκφανσιν ὅταν ἐθέλωσιν, ἀνάγκη
κἀκείνους πρὸ τῶνδε τῶν ἐμφανῶν ἄλλοις χρῆσθαι σώμασιν
ἀφανέσιν ἡμῖν, τότε δὲ φαινομένοις, ὅταν τοῖς χρωμένοις
δοκῇ. πάντως ἄρα καὶ τοῖς μὴ ὁρατοῖς θεοῖς ἄλλα ὑπέ-
στρωται σώματα θειότερα τῶν φαινομένων, καὶ κατ' ἐκεῖνα
λέγονταί τε ἐγκόσμιοι καὶ εἰσὶ καὶ δι' ἐκείνων μέσων καὶ
τούτοις ἐπιβεβήκασι τοῖς στοιχείοις, διδόντες καὶ αὐτοῖς
ὅσον δύνανται δέξασθαι καὶ συνέχοντες αὐτῶν τὰ εἴδη καὶ* B
*τὰς φύσεις ταῖς ἑαυτῶν δυνάμεσι· καὶ γὰρ ἐπειδὴ τούτων
οὐδὲν ⟨μὲν⟩ αἰσθητικόν ἐστι, δεῖ δὲ τὰ ὀχήματα τῶν λογικῶν
ψυχῶν εἶναι τοιαῦτα, δῆλον δήπουθεν, ὡς ἄλλοις χρῶνται πρὸ
τούτων ὀχήμασιν. ἔτι δὲ εἰ μὲν μηδὲν αὐτῶν ὅλως ἐξῆπται
σῶμα, θαυμαστόν, εἴπερ καὶ αἱ οὐράνιαι ψυχαὶ σώμασι
χρῶνται, τούτους ἐξῃρημένους εἶναι πάντῃ σωμάτων καὶ
ταῦτα ἐγκοσμίους ὄντας. εἰ δὲ ἔχουσί τι καὶ σωματικόν, ἢ
τὰ φαινόμενα ταῦτα ἕξουσι σώματα, καὶ πῶς ἐπιβεβήκασι
σώμασι γινομένοις καὶ ἀπολλυμένοις; εἴτε γὰρ αἴσθησιν ἔχει
ταῦτα, τῆς ἐν αὐτοῖς παρὰ φύσιν διαθέσεως αἰσθανόμενα*

Q D (ς)
1 ἢ ll. 3 *τινα* om **D**ς | cf. Prot. 316E 3s cf. or. chald. 47 9s an *αὐτὸν*? 14 *τούτοις ἐκείνους* ς 29 *χρῶνται* — 32 *σώμασι* om **D** 32 an *ἔχοι*?

τὴν τῶν χρωμένων ζωὴν ἀπράγμονα μένειν οὐκ ἐᾷ, εἴτε μὴ ἔχοι, οὐδ' ἂν ζῷα εἴη· πᾶν γὰρ ζῷον αἰσθητικόν, ὡς καὶ αὐτῷ δέδοκται, διὸ καὶ τοῖς φυτοῖς αἰσθήσεως μεταδώσει [77 B] τῆς ἐσχάτης, ζῷα καὶ ταῦτα προσειπών. ὅτι δὲ πᾶν τὸ ψυχῆς ἐξημμένον ἔμψυχόν ἐστι καὶ ζῷον, καὶ τοῦτο πάλιν αὐτός ἐστι λέγων. ἢ οὖν ταῦτα προσεχῶς ἐξήρτηται τῶν ὑπὸ σελήνην θείων ψυχῶν καὶ ἄπορος ὁ λόγος ἢ ἄλλα πρὸ τούτων· καὶ τοῦτ' ἦν ὅπερ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν εἰπών,
C ὅτι φαίνονται καθ' ὅσον ἂν ἐθέλωσιν, ἀφανεῖς ὄντες ἡμῖν τέως. ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τὴν τοῦ Πλάτωνος λέξιν.

Περὶ δὲ ἁπάντων τῶν κατευθυνόντων τὴν γένεσιν θεῶν λέγωμεν, ὡς οὔτε τὴν οὐσίαν ἔχουσι τῇ ὕλῃ συμμεμιγμένην, καθάπερ φασὶν οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς [II frg. 307 Arn.] (οὐδὲν γὰρ δῦνον κατὰ τῆς ὕλης νῷ καὶ φρονήσει δύναται διοικεῖν οὐδὲ κυρίως ἐστὶ ποιητικὸν αἴτιον, ἀλλ' ὄργανον ἑτέρου τινός), οὔτε τὴν μὲν οὐσίαν ἔχουσιν ἀμιγῆ πρὸς τὴν ὕλην, τὰς δὲ δυνάμεις καὶ τὰς ἐνεργείας ἀναμεμιγμένας πρὸς αὐτήν, ὡς οἱ περὶ Νουμήνιον [frg. 38 Thed.] λέγουσιν· ἐπεὶ γὰρ τῶν θεῶν αἱ ἐνέργειαι σύνδρομοι πρὸς τὰς οὐσίας εἰσὶ καὶ πρὸ τῶν ἔξω προϊουσῶν ἐνεργειῶν αἱ ἔνδον ὑφεστήκασιν, ὅπου γε καὶ ἡ μερικὴ ψυχὴ πρὸ τῆς εἰς τὸ ζῷον ἐνδιδομένης ζωῆς ἔχει κυριωτέραν ἐν ἑαυτῇ ζωὴν καὶ πρὸ τῆς ἔξω χωρούσης κινήσεως, δι' ἧς τὰ ἄλλα κινεῖ, τὴν εἰς ἑαυτὴν ἐπεστραμμένην κέκτηται κίνησιν, πάντῃ ἄρα ἀμιγεῖς ἐκεῖνοι οἱ θεοὶ πρὸς τὴν ὕλην, ἀμιγῶς μὲν τὰ μεμιγμένα διακοσμοῦντες, ἀγενήτως δὲ τὰ γενητὰ καὶ ἀμε-
D ρίστως τὰ μεριστὰ συνέχοντες, ζωῆς αἴτιοι νοῦ χορηγοὶ δυνάμεως ἀποπληρωταὶ ψυχῆς δοτῆρες ἀγαθῶν ἀρχηγοὶ πάντων, τάξεως καὶ προνοίας καὶ διοικήσεως ἀρίστης ἐξάρχοντες καὶ ζῷα κρείττονα περὶ ἑαυτοὺς ὑποστήσαντες, ἀγγέλων ἡγούμενοι, δαιμόνων ἄρχοντες, ἡρώων προϊστάμενοι κατὰ τάξιν καὶ διὰ τῆς τριφυοῦς ταύτης στρατιᾶς πᾶσαν κατευθύνοντες

Q D (ς)
1 cf. rep. X 620 C 3 *μεταδόσει* **D**ς 10 *οὖν* om **D**ς
12 *λέγομεν* **D** 12 s cf. I 266, 27 s 22 cf. p. 213, 23 ss
32 *στρατείας* ll. : em s

τὴν γένεσιν. εἰ δὴ βάσιν καὶ ἕδραν ἀποφηναίμεθα τῶν θεῶν ὅλην τὴν περὶ γένεσιν αὐτῶν καθήκουσαν διάταξιν, ὀρθῶς ἂν εἴποιμεν, καὶ εἰ τὸ τέλος αὐτοὺς φαῖμεν συνελίσσειν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς θείας ὑποβάσεως, οὐκ ἂν τῆς ἀληθείας ἁμαρτάνοιμεν. τοιούτων δὲ ὄντων αὐτῶν ὁ μὲν Πλάτων εἰς τοὺς νοερούς τε καὶ νοητοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἰδίως νοεροὺς καλουμένους ἀποβλέπων τὰς τέτταρας αὐτῶν προόδους κοινῶς ἐθεώρησεν. εἰσὶ δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ ἀπὸ τῶν ὑπερκοσμίων θεῶν δυνάμεις, εἴτε ἀπὸ τῶν δώδεκα ἡγεμόνων εἴτε ἀπ' ἄλλων τινῶν καθήκουσαι, καὶ ἀπὸ τῶν οὐρανίων δὲ χορῶν πρόεισί τις εἰς τὴν γένεσιν διάταξις διπλασιαζομένη, ὥς φησιν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος· ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἡγεμόνων γενέσθαι δύο καὶ τεσσαράκοντα E καθ' ἑκάστην στοιχείου λῆξιν ἡγεμονίας θεῶν γενεσιουργῶν, ἀπὸ δὲ τῶν ἓξ καὶ τριάκοντα δεκαδαρχῶν δύο καὶ ἑβδομήκοντα προεληλυθέναι, καὶ ἄλλους ὡσαύτως θεούς, πλήθει μὲν διπλασίους τῶν οὐρανίων, δυνάμει δὲ ἀπολειπομένους. δεῖ δὲ καὶ τὰς τριπλᾶς αὐτῶν προόδους θεωρεῖν καὶ τὰς πενταμερεῖς διαιρέσεις καὶ τὴν καθ' ἑβδομάδα θείαν ἀπογένεσιν· ἀνὰ λόγον γὰρ τῷ κόσμῳ παντὶ καὶ τριχῇ διεκοσμήθησαν καὶ πενταχῇ καὶ ἑπταχῇ, ἵνα καὶ ἕκαστον τῶν στοιχείων κόσμος ᾖ καὶ ὄντως μίμημα τοῦ παντός. ἡ μὲν δὴ σύντομος διδασκαλία περὶ τῶν ὑπὸ σελήνην θεῶν τοιαύτη τίς ἐστι κατὰ τὰς διπλᾶς οὐσίας καὶ τὰς διφυεῖς ζωὰς καὶ διττὰς λήξεις προεληλυθότων, ὥσπερ καὶ ὁ Πλάτων δυαδικὰς αὐτῶν πεποίηται τὰς ἡγεμονικὰς ἀπογεννήσεις. ἐφεξῆς δὲ τούτοις ἴδωμεν, τίνες εἰσὶν οἱ λόγοι τοῦ πατρὸς καὶ τίνος ἕνεκα προεληλύθασιν. εἰσὶ μὲν οὖν οἱ λόγοι πάντως οὔτε προφορικοί (τοῦτο γὰρ ἀλλότριον τῆς ἀΰλου καὶ χωριστῆς οὐσίας), οὔτε φυσικοί (τούτους γὰρ οὐχ ὁ δημιουργὸς ἐνδίδωσι πρώτως τοῖς ἐγκοσμίοις, ἀλλὰ ἡ μία φύσις), οὔτε F ψυχικοί (τούτους γὰρ ἡ ψυχὴ προείληφεν ἥ τε μία καὶ αἱ

Q D (ς)

1 *γένεσιν* — 2 *τὴν* om **D**   2 *ὅλων* ll. | ad *περὶ* cf. ex. gr. I 300, 18s   3 *φῶμεν* **Q** : *φαίημεν* **D**ς   6 *νοητούς τε καὶ νοεροὺς* **D**ς   9 ⟨*μὲν*⟩ *θεῶν*?   9s cf. Phaedr. 247 A   12ss cf. Zeller III 2^{4} p. 752ss cum adn.   14 *ἑκάστου* **Q**   21 *καὶ ἑπταχῇ* om **D**   25 *διπλᾶς* **Q**   32 *αἱ* om **Q**

ἄλλαι πᾶσαι, ὅσαι γένεσιν ἔσχον), οὔτε νοεροί (καὶ γὰρ τούτους ὁ νοῦς ὁ τοῦ παντὸς ἐν ἑαυτῷ περιέχει καὶ πάντες οἱ ὑποστάντες νόες), ἀλλ' ὅπερ ἐστὶν ἐπάξιον τοῦ λέγοντος, δημιουργικοὶ καὶ θεῖοι, πάντας τοὺς ἀπογεννηθέντας θεοὺς δημιουργικοὺς ἀποτελοῦντες, κατὰ τὴν τοῦ λέγοντος θεοῦ δύναμιν χαρακτηριζόμενοι· εἰσὶ γὰρ οἱ λόγοι δυνάμεων μεταδόσεις ἀπὸ τῶν πρώτων εἰς τὰ δεύτερα καὶ θείας προνοίας
300 *καὶ ζωῆς θαυμαστῆς, ἣν ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς ἐν ἑαυτῷ προείληφεν. εἰσὶ μὲν οὖν, ὥσπερ εἴπομεν, οἱ λόγοι τοιοῦτοι, τέλος δὲ αὐτῶν ἐστι τὸ δημιουργικοὺς ἀποτελέσαι τοὺς θεοὺς τοὺς δεχομένους τοὺς λόγους· ὡς γὰρ οἱ ἀπὸ τῆς τέχνης λόγοι προϊόντες εἰς τὴν ὕλην τεχνητὰ ποιοῦσι καὶ ὡς οἱ ἀπὸ τῆς φύσεως φυσικὰ καὶ ὡς οἱ ἀπὸ ψυχῆς ἔμψυχα, νοερὰ δὲ οἱ ἀπὸ νοῦ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οἱ ἀπὸ τῶν θεῶν λόγοι θεῖα ποιοῦσι τὰ κατ' εἰκόνα γένη πάντα τῶν λόγων. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν θεῶν αὐτῶν οἳ μέν εἰσι δημιουργικῆς τάξεως, οἳ δὲ ζῳογονικῆς, οἳ δὲ ἀτρέπτου καὶ καθαρᾶς ζωῆς, οἳ δὲ ἄλλης τινός, κατὰ τὰς τῶν λεγόντων ἰδιότητας ἀφορίζεται καὶ τὸ εἶδος τῶν λόγων, ὅπου μὲν δημιουργικόν, ὅπου δὲ ζωῆς θείας παρεκτικόν, ὅπου δὲ ἀτρέπτου καθαρότητος χορηγόν· ὥστ' ἐπειδὴ καὶ νῦν ὁ τοὺς λόγους προϊέμενός ἐστι δημιουργικὸς θεός, οἵ τε λόγοι κατὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ λέγοντος προέρχονται δημιουργικοί τινες ὄντες καὶ τοὺς δεχομένους ἀποτελοῦσι δημιουργούς· εἰ γὰρ καὶ διάφοροι τάξεις εἰσὶ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν,*
B *δημιουργικαὶ ζῳογονικαὶ συνοχικαὶ τελεσιουργοὶ φρουρητικαὶ κριτικαὶ καθαρτικαί, καθάπερ καὶ τῶν ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν ἱδρυμένων (κατὰ γὰρ ἐκείνους καὶ οὗτοι προεληλύθασιν), ἀλλ' ὅμως καὶ πάντες πασῶν τῶν δυνάμεων μετέχουσιν, ἀφορίζονται δὲ ἄλλοι κατ' ἄλλην ἰδιότητα μᾶλλον καὶ ἧττον, ὥστε καὶ δημιουργικῆς ἑκάστῳ μέτεστι δυνάμεως, καθ' ὅσον συντέτακται πρὸς τὴν μονάδα τὴν δημιουργικήν, καὶ ζῳογονικῆς,*

Q D (ς)
2 *ὁ νοῦς* om **D** : *ὅλος* ς   4 *θεῖοι* ci s : *θετοὶ* ll.   10 *ἀποτελέσαι — 11 γὰρ οἱ* om **D**   15 *κατ' εἰκόνα* **QD** : *κατήκοα* ς im. : *κρείττονα* ci Kroll   *γένους* **D**   29 *ἀλλ' ὅμως — μετέχουσιν* om **D**

καθ' ὅσον ὑπὸ τῆς ζῳογονικῆς ἐλλάμπεται πηγῆς, κἀπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ἀλλ' εἰ μὲν ἦν ζῳογονικὸς θεὸς ὁ λέγων, ἔφαμεν ἂν διὰ τῶν λόγων ζωῆς θείας τοὺς ἀκούοντας αὐτὸν πληροῦν, ἐπειδὴ δὲ δημιουργός ἐστιν ὁ δημηγορῶν, δημιουργικῆς ἰδιότητος μεταδίδωσι τοῖς θεοῖς καὶ διασπείρει τὴν μίαν ἑαυτοῦ δημιουργίαν εἰς τὰ πλήθη τῶν ἐγκοσμίων θεῶν καὶ δημιουργοὺς αὐτοὺς ἄλλων ἀποφαίνει τῶν θνητῶν γενῶν, αὐτὸς ἐν τῇ ἑαυτοῦ περιωπῇ διαιωνίως ἱδρυμένος, ἐν τῇ τοῦ Ὀλύμπου κορυφῇ κατὰ τὴν ἔνθεον ποίησιν [Hom. *A* 498 s]. *οἱ μὲν οὖν λόγοι τοιοῦτοι καὶ τέλος τοῦτο τῆς δημιουργικῆς ταύτης δημηγορίας. λοιπὸν δὲ ἐπὶ τὴν λέξιν προϊτέον.*

Θεοὶ θεῶν [41 A].

Ὁ μὲν σκοπὸς τῆς δημηγορίας ἐστίν, ὡς προείρηται, C *δύναμιν δημιουργικὴν καὶ πρόνοιαν ἐνθεῖναι τοῖς ἐγκοσμίοις γένεσι τῶν θεῶν καὶ προαγαγεῖν εἰς τὴν τῶν λειπομένων γενῶν ἀπογέννησιν καὶ ἀνὰ λόγον αὐτοὺς ἐπιστῆσαι τοῖς θνητοῖς, ὥσπερ αὐτὸς ἐπιβέβηκε τῇ μιᾷ διακοσμήσει τοῦ παντὸς ὁ τῶν ὅλων πατήρ· δεῖ γὰρ τὰ μὲν πρώτως ἀπογεννᾶσθαι παρὰ τῆς δημιουργικῆς μονάδος, τὰ δὲ διὰ μέσων ἄλλων, τοῦ μὲν δημιουργοῦ πάντα παράγοντος ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ὁμοῦ καὶ διαιωνίως, τῶν δὲ παραγομένων τάξιν ἐχόντων, καὶ τῶν πρώτων προϊόντων συμπαραγόντων ἐκείνῳ τὰ μεθ' ἑαυτούς, οἷον τῶν μὲν οὐρανίων τοὺς ὑπὸ σελήνην, τούτων δὲ τὰ θνητὰ ζῷα, κἀκείνου μετ' αὐτῶν ταῦτα παράγοντος (ἐν γὰρ τῷ λέγειν πάντα νοεῖ, τῷ δὲ νοεῖν ποιεῖ καὶ τὰ θνητὰ γένη τῶν ζῴων), ἐκείνων δὲ ἄλλης δεομένων προσεχοῦς γεννητικῆς αἰτίας καθ' ὅσον ἐστὶ θνητὰ καὶ δι' ἐκείνης τὴν εἰς τὸ εἶναι πάροδον δεχομένων. ὁ δὲ χαρακτὴρ τῶν λόγων ἐστὶν ἐνθουσιαστικὸς ⟨ὡς⟩ διαλάμπων ταῖς νοεραῖς ἐπιβολαῖς, καθαρός τε καὶ σεμνὸς ὡς ἀπ' αὐτῶν τελειούμενος τῶν θεῶν, ἐξηλλαγμένος τε καὶ ὑπερέχων τῶν*

Q D

13 cf. Rawack 15 ss Procl. in theol. Plat. 5, 21 17 *ἀπογένεσιν* **D** 22 *τῶν δὲ* scil. *διὰ μέσων ἄλλων ἀπογεννηθέντων* 25 *τούτων* t : *πάντων* ll. fort. ⟨*μὲν*⟩ *μετ'*

D *ἀνθρωπίνων ἐννοιῶν, ἁδρός τε ὁμοῦ καὶ καταπληκτικὸς καὶ χαρίτων ἀνάμεστος, κάλλους τε πλήρης καὶ σύντομος ἅμα καὶ ἀπηκριβωμένος. διαφερόντως μὲν οὖν ὁ Πλάτων ἐπιτηδεύει ταῦτα ἐν ταῖς μιμήσεσι τῶν θείων λόγων, ὥσπερ καὶ ἐν Πολιτείᾳ* [VIII 545 E et X 617 D] *δεδήλωκε τὰς Μούσας ὑψηλολογουμένας παραδοὺς καὶ τὸν προφήτην ἐπί τι βῆμα ὑψηλὸν ἀνιόντα καὶ δὴ καὶ ἑκατέρους συντομίᾳ καὶ σεμνότητι κοσμήσας καὶ ταῖς τῶν κώλων ἀπηκριβωμέναις δυνάμεσι χρωμένους, ἄντικρυς διὰ τοῦ τοιοῦδε τύπου τῶν λόγων τὰς θείας νοήσεις ἀπεικονιζόμενος. ἐν δὲ τοῖς προκειμένοις λόγοις οὐδεμίαν ὑπερβολὴν καταλέλοιπεν ἢ ἁδρότητος ἔν τε τοῖς διανοήμασι καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι τοῖς τούτῳ τῷ πλάσματι πρέπουσιν ἢ μεγέθους ἔν τε ταῖς ἐννοίαις καὶ τοῖς σχήμασι τοῖς τὴν ἰδέαν ταύτην συμπληροῦσι, μετὰ τοῦ καὶ τὴν εὐκρίνειαν καὶ τὴν καθαρότητα πολλὴν εἶναι καὶ τὰ τῆς ἀληθείας ἐπιφαίνεσθαι καὶ τὰ τοῦ κάλλους ἐξαίρετα συγκεκραμένα πρὸς τὴν τοῦ μεγέθους ἰδέαν μάλιστα ταύτην προσήκουσαν τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασι καὶ τῷ λέγοντι καὶ* E *τοῖς ἀκούουσι· τὰ μὲν γάρ ἐστιν, ἡ τοῦ παντὸς τελείωσις καὶ ἡ πρὸς τὸ παντελὲς ζῷον ἐξομοίωσις καὶ ἡ σύμπασα γένεσις τῶν θνητῶν ζῴων, ὁ δὲ πάντων ποιητὴς προϋπάρχων καὶ πάντα κοσμῶν ἐξῃρημένως, οἱ δὲ δεύτεροι δημιουργοὶ ⟨πρὸς⟩ τὴν τοῦ πατρὸς δημιουργίαν τὸ κατάλοιπον προστιθέντες. ἅτε οὖν πάντων μεγάλων ὄντων καὶ θείων, καὶ τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων, καὶ τῷ κάλλει διαλαμπόντων καὶ τῇ ἀπ' ἀλλήλων διακρίσει τὰς πρεπούσας αὐτοῖς ἰδέας προσήρμοσεν. Ὅμηρος μὲν οὖν καὶ αὐτὸς ἐνθουσιάζων παραδίδωσι τὸν Δία δημηγοροῦντα καὶ τὰς διττὰς τῶν θεῶν συστοιχίας εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφοντα καὶ ὥσπερ κέντρον αὐτὸν γιγνόμενον πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ θείων γενῶν καὶ πάντα κατήκοα τῆς ἑαυτοῦ ποιοῦντα νοήσεως. ἀλλὰ*

Q D (ς)

1 *ἁδρός* s : *ἁβρός* ll. 10 ss Proclum idearum doctrinam Hermogenianam sequi adnotauit Kroll 11 *καταλέλοιπεν* **Q** : *κατέλοιπεν* **D** : *κατέλιπεν* ς 12 tertium *τοῖς* om **D** 20 prius *ἡ* om **Q** 23 ⟨*πρὸς*⟩ ins Kroll 27 ss cf. Hom. *Θ* 5 28 *δημιουργοῦντα* **D**

ποτὲ μὲν ἀμέσως αὐτῷ συνάπτει τὸ πλῆθος τῶν θεῶν, ποτὲ δὲ διὰ μέσης τῆς Θέμιδος [Hom. *Υ* 4 s]·

Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι,

πάντῃ δὲ αὕτη φοιτήσασα συνάγει τὸν θεῖον ἀριθμὸν καὶ ἐπιστρέφει πρὸς τὴν μονάδα τὴν δημιουργικήν· ἐπειδὴ γὰρ οἱ θεοὶ καὶ χωριστοὶ τῶν ἐγκοσμίων εἰσὶ καὶ προνοοῦσιν ἁπάντων διαιωνίως καὶ ὁμοῦ κατ' ἄκραν τε ὑπεροχὴν ἐξῄρηνται F *καὶ πάντῃ διατείνουσι τὴν ἑαυτῶν προμήθειαν (οὔτε γὰρ τὸ ἄμικτον αὐτῶν ἀπρονόητόν ἐστιν οὔτε τὸ προνοητικὸν συμμιγὲς πρὸς τὴν ὕλην· διὰ μὲν γὰρ δυνάμεως ὑπερβολὴν οὐκ ἀναπίμπλανται τῶν διοικουμένων, διὰ δὲ ἀγαθοειδῆ βούλησιν πάντα ἑαυτοῖς παραπλήσια ποιοῦσιν, ἐν τῷ μένειν προϊόντες καὶ τῷ πάντων κεχωρίσθαι πᾶσιν ὁμοίως παρόντες), ἐπεὶ δ' οὖν ταῦτα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον καὶ δέχονται τήν τε ἀμιγῆ καθαρότητα καὶ τὴν προνοητικὴν ἐπιστασίαν παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν οἱ τὸν κόσμον κατευθύνοντες* 301 *θεοὶ καὶ οἱ τούτων ὀπαδοὶ δαίμονες, ὅτε μὲν ἀμέσως αὐτοὺς ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸν ὁ πατήρ, τὸ χωριστὸν αὐτοῖς ἐπιλάμπει καὶ τὸ ἀμιγὲς καὶ ἄχραντον εἶδος τῆς ζωῆς (ὅθεν, οἶμαι, καὶ προστάττει κεχωρίσθαι πάντων καὶ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ μένειν ἐξῃρημένους καὶ μήτε Ἕλληνας μήτε βαρβάρους ἐπιστρέφεσθαι, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν, τῶν διττῶν στοιχείων τῶν ἐγκοσμίων ὑπερανέχειν, ἐν τῇ νοήσει τῇ ἀχράντῳ μένοντας ἀτρέπτως), ὅτε δὲ διὰ τῆς Θέμιδος, εἰς τὴν πρόνοιαν αὐτοὺς τρέπει τῶν δευτέρων καὶ κατευθύνειν παρακελεύεται τὸν κοσμικὸν πόλεμον καὶ ἄλλους ἐπ' ἄλλας ἀνεγείρει ποιήσεις· τῆς οὖν Θέμιδος μάλιστα δέονται τῆς συνεχούσης ἐν ἑαυτῇ τοὺς θείους θεσμούς, καθ' οὓς ἡ πρόνοια συνυφαίνεται τῶν ὅλων. Ὅμηρος μὲν οὖν τοιαῦτα ἄττα διατίθησιν ἐνθέως, διττὰς δημηγορίας ἐπὶ διτταῖς ἐνεργείαις τοῦ Διὸς παραδιδούς. Πλάτων δὲ διὰ τῆς μιᾶς ταύτης δημηγορίας*

Q D (ς)

3 s *καλέσαι* ll. 5 *πάντῃ* et *φοιτήσασα* Homeri uerba, porro notandus inde a *συνάγει* ad *ἀριθμὸν* cursus dactylicus, hymno Pythagorico adaptatus (I 316) 6 *ἐπεὶ* **D**ς 23 *συστοιχιῶν* ci Kroll 30 *ἅττα* **D**ς 31 *ἐπὶ* — 32 *δημηγορίας* om **D**

τοὺς διττοὺς τρόπους ἐκείνους τῶν λόγων ὁμοῦ συνείληφε· B καὶ γὰρ ἀμιγεῖς ἀποτελεῖ τοὺς θεοὺς ὁ δημιουργὸς πρὸς τὰ δεύτερα καὶ προνοητικοὺς καὶ ὑποστάτας τῶν θνητῶν· προστάττει γὰρ αὐτοῖς κατὰ μίμησιν αὐτοῦ δημιουργεῖν. ἐν δὲ τῷ τοιῷδε * * * συνείληπται ἑκάτερα, διὰ μὲν τῆς μιμήσεως τοῦ πατρὸς τὸ ἀμιγές (καὶ γὰρ ἐκεῖνος χωριστός ἐστιν ἀφ' ὅλων τῶν ἐγκοσμίων ἐξῃρημένος), διὰ δὲ τοῦ δημιουργεῖν καὶ τρέφειν τὰ θνητὰ καὶ αὔξειν τὸ προνοητικόν. μᾶλλον δὲ καθ' ἑκάτερον ἀμφότερα θεωρεῖν ἔξεστιν· ἔν τε γὰρ τῇ μιμήσει τοῦ δημιουργοῦ προνοητικοὶ τῶν δευτέρων εἰσίν, ὥσπερ ἐκεῖνος τῶν ἀθανάτων, αὐτοὶ τῶν θνητῶν προνοοῦντες, καὶ ἐν τῷ δημιουργεῖν χωριστοὶ τῶν δημιουργουμένων ὑπάρχουσι· πᾶν γὰρ τὸ δημιουργικὸν αἴτιον ἐξῄρηται τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ γεννωμένων, τὸ δὲ συμμιγνύμενον πρὸς αὐτὰ καὶ ἀναπιμπλάμενον ἀπ' αὐτῶν ἀσθενές ἐστι καὶ ἀδρανὲς καὶ κοσμεῖν αὐτὰ καὶ δημιουργεῖν ἀδύναμον. ταῦτα μὲν οὖν κοινῇ περὶ πάσης εἰρήσθω τῆς δημηγορίας.

Αὐτὸ δὲ τοῦτο πρῶτον τὸ θεοὶ θεῶν τί ποτέ ἐστι καὶ ποίαν ἔχει δύναμιν; ὅτι μὲν γὰρ ἡ ἀνάκλησις αὕτη συναγωγός ἐστι τοῦ πλήθους καὶ τῆς μονάδος καὶ ἐπιστρεπτικὴ C καὶ ἀνακλητικὴ τῶν προελθόντων ἐπὶ τὸν ἕνα δημιουργὸν αὐτῶν καὶ ὡς ὅρον αὐτοῖς ἐντίθησι καὶ μέτρον θεῖον, ἐναργές ἐστι τοῖς μὴ παντάπασι τῶν τοιούτων λόγων ἀνηκόοις. πῶς δὲ καλοῦνται θεοὶ θεῶν οἱ τὸν κόσμον διαλαχόντες παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ κατὰ ποίαν ἔννοιαν, οὐκέτι ῥᾴδιον ἐνδείξασθαι τοῖς πολλοῖς, εἰκότως· ἀιδίας γάρ ἐστι καὶ θείας νοήσεως ἐν τοῖσδε τοῖς ὀνόμασιν ἔκφανσις. διὰ δὴ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ οἱ μὲν τοῖς ἐφεξῆς συνάπτουσι τὸ θεῶν, τὸ ὅλον ποιοῦντες ὧν θεῶν ἐγὼ δημιουργός, οὐκ ὀρθῶς λέγοντες· οὔτε γὰρ ἄλλων μὲν ἔδει τὸν δημιουργὸν ποιεῖν δημιουργόν, ἄλλων δὲ πατέρα (καὶ ταῦτα τῶν ἀτιμοτέρων·

Q D (ς)
4 cf. Tim. 41C 8 cf. Tim. 41D 16s *ἀδύνατον* ll. 23 *ἐντίθησι* ueluti *δεκὰς* in numerorum serie (I 316, 23 *ὅρον περὶ πᾶσι τιθεῖσαν*) 27 *ἀιδίας* Kroll : *μιᾶς* ll. sed cf. p. 205, 6s 30 *ὅλον* ς : *ὅλων* **Q D**

τὰ γὰρ ἔργα τοῦ πατρὸς τῶν θεῶν αὐτῶν ὡς ἕτερα καὶ ἀτιμότερα διαστέλλειν αὐτόν φασι τῷ λέγειν δημιουργὸν μὲν ἑαυτὸν θεῶν, πατέρα δὲ ἔργων· τὸ γὰρ πατρικὸν τοῦ δημιουργικοῦ σεμνότερον), οὔτε περὶ τὴν λέξιν οὑτωσὶ πλημμελεῖν ἐν τοῖς συνεχέσι τὰς ἐπαναλήψεις ταύτας παρεισκυκλοῦντας· ὅταν γὰρ πολλὰ τὰ μεταξὺ ῥηθέντα τυγχάνῃ, τότε τῆς τοιαύτης παρενθήκης καιρός, ἄλλως δὲ τὸ πρᾶγμα περίεργον. οἱ δὲ θεοὺς τοὺς ἐγκοσμίους θεῶν τῶν νοητῶν D *εἰρῆσθαί φασιν, ὡς εἰκόνας ὄντας ἐκείνων, ὥσπερ δὴ καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἄγαλμά ἐστι τῶν ἀιδίων θεῶν, καθάπερ εἶπεν ὁ Τίμαιος* [37 C], *οὐδ' οὗτοι λέγοντες ὀρθῶς, ὅτι μηδὲν ἐξαίρετον λέγουσι τῶν θεῶν· ὁμοίως γὰρ ἂν ἐφαρμόσειε καὶ ἑκάστῳ τῶν θνητῶν ὁ λόγος· καὶ γὰρ ταῦτα πάντα θεῶν ἐστιν, ὡς τῶν νοητῶν εἰκόνες. καὶ εἰ ἔδει πρὸς ἐκεῖνα τὸ θεῶν ἀναπέμπειν, μᾶλλον ἐχρῆν, οἶμαι, θεοὺς θεοῦ προσειπεῖν αὐτούς, ὡς ὑφ' ἑνὸς τοῦ δημιουργοῦ παραχθέντας μόνους, τῶν θνητῶν οὐχ ὑπ' ἐκείνου παραγομένων· ἐπεὶ καὶ αὐτός ἐστιν ὁ λέγων ὁ δημιουργός, καὶ διὰ τοῦτο πρεπωδέστερον ἦν ἑνικῶς εἰπεῖν μᾶλλον ἢ πληθυντικῶς. οἱ δὲ τὰς ὁλικωτάτας ἑνάδας τῶν ἐγκοσμίων θεῶν θεοὺς ἔφασαν καλεῖσθαι παρὰ τοῦ πατρός, ὡς ἡγεμόνας ἡγεμόνων καὶ βασιλέας βασιλέων, ἀνὰ λόγον ὄντας αὐτῷ τῷ πατρί, διότι καὶ αὐτὸς πατὴρ ἐστι πατέρων καὶ ὕπατος κρειόντων* [Hom. α 45] *κατὰ τοὺς ποιητάς. πρὸς δὲ τούτους ῥᾴδιον ἀπαντᾶν, ὅτι πρὸς πάντας τοὺς ἐγκοσμίους θεοὺς ἢ θεῶν ὀπαδοὺς ὁ Πλάτων λέγοντα παρεισήγαγε τὸν δημιουργόν, ἀλλ' οὐ πρὸς τινὰς αὐτῶν· εἰ γὰρ* E *ὅσοι τε φανερῶς περιπολοῦσι καὶ ὅσοι φαίνονται καθ' ὅσον ἂν ἐθέλωσι συνήγαγον ἑαυτοὺς πρὸς τὸν ἕνα δημιουργὸν καὶ λέγει τάδε πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους, οὐ χρὴ μερικῶς τὸ θεοὶ θεῶν ἀκούειν ὡς ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων μόνων φερόμενον. εἰ δὲ μηδὲν τῶν εἰρημένων ἀντιλαμβάνεται*

Q D (ς)
2 *αὐτόν* : *αὐτοί* ll. 3 *τῶν θεῶν* **Q** 12 *ἂν* om **Q** 20 *ὁλικωτέρας* **Q** 23 s cf. I 316, 9 s 26 s *παραδέδωκε* **D** ς 27 *ἀλλ' οὐ* — 30 *δημιουργὸν* om **D** 31 s *μόνον* **D**

τῆς Πλατωνικῆς ἐννοίας, τί ποτε αὐτὸ δηλοῦν ῥητέον; κάλλιον δὴ καὶ ἐνταῦθα πρὸς τὴν τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν διάνοιαν ἀνατρέχειν. λέγει δὲ αὕτη τοὺς ἐγκοσμίους πάντας θεοὺς οὐχ ἁπλῶς εἶναι θεούς, ἀλλὰ τὸ ὅλον τοῦτο μεθεκτοὺς θεούς· ἔστι γὰρ ἐν αὐτοῖς τὸ μέν τι χωριστὸν καὶ ἀφανὲς καὶ ὑπερκόσμιον, τὸ δὲ ἐμφανὲς ἄγαλμα ⟦αὐ⟧τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τεταγμένον. καὶ πρώτως μέν ἐστι θεὸς τὸ ἀφανὲς αὐτῶν (νοείσθω γὰρ δὴ νῦν ὡς ἀδιαίρετον καὶ ἕν), δευτέρως δὲ τὸ ὄχημα τοῦτο τὸ ἐξηρτημένον τῆς ἀφανοῦς ἐν αὐτοῖς οὐσίας· εἰ γὰρ καὶ ἐφ' ἡμῶν διττὸς ὁ ἄνθρωπος, ὃ μὲν ἐντὸς κατὰ τὴν ψυχήν, ὃ δὲ φαινόμενος ὃν ὁρῶμεν, πόσῳ μᾶλλον ἐπὶ τῶν θεῶν ἀμφότερα ῥητέον καὶ τὸν θεὸν διττόν, τὸν μὲν ἀφανῆ, τὸν δὲ φαινόμενον; τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων
F *τὸ θεοὶ θεῶν ῥητέον πρὸς ἅπαντας λέγεσθαι τοὺς ἐγκοσμίους, ἐν οἷς συμπλοκή τίς ἐστι τῶν ἀφανῶν θεῶν πρὸς τοὺς ἐμφανεῖς· μεθεκτοὶ γάρ εἰσιν. ὅλως δὲ διττῶν διακόσμων ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ παραγομένων, τῶν μὲν ὑπερκοσμίων, τῶν δὲ ἐγκοσμίων καὶ τῶν μὲν ἀμεθέκτων ὄντων, τῶν δὲ μεθεκτῶν, εἰ μὲν πρὸς τοὺς ὑπερκοσμίους διελέγετο νῦν, εἶπεν ἂν πρὸς αὐτοὺς θεοὶ μόνον (εἰσὶ γὰρ ἀμέθεκτοι καὶ χωριστοὶ καὶ ἀφανεῖς), ἐπειδὴ δὲ πρὸς ἐγκοσμίους ὁ λόγος, θεοὺς αὐτοὺς ἀποκαλεῖ θεῶν, ὡς μετεχομένους ὑπ'*
302 *ἄλλων ἐμφανῶν θεῶν. ἐν δὴ τούτοις περιλαμβάνονται καὶ οἱ δαίμονες· καὶ γὰρ αὐτοὶ κατὰ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς τάξιν εἰσὶ θεοί, μετέχοντες ἀδιαιρέτως τῆς ἐκείνων ἰδιότητος. οὕτω τοι καὶ ἐν Φαίδρῳ* [246 E] *θεῶν καὶ δαιμόνων ἡγεμόνας εἰπὼν τοὺς δώδεκα θεοὺς ὅμως τοὺς ἑπομένους ἅπαντας θεοὺς ἀπεκάλεσεν ἐπενεγκών* [247 E]· *καὶ οὗτος μὲν θεῶν βίος. πάντες οὖν εἰσι θεοὶ θεῶν, ὡς συμπεπλεγμένον ἔχοντες τῷ ἀφανεῖ τὸ ἐμφανὲς καὶ τῷ ὑπερκοσμίῳ τὸ ἐγκόσμιον. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς ὅλης εἰρήσθω τοῦδε τοῦ προσρήματος ἐννοίας. Δεῖ δέ, ἐπειδὴ δημιουργικοὺς*

Q D (ς)

4 *ἀλλὰ* — 5 *θεούς* om **Q**: uix sana sunt, possis *τοῦ ὅλου τούτου* 6 *αὐ-* del Kroll 7 an *τεταγμένων*? 9 *ἐξηρημένον* **D** 15 *τίς* om **D** 17 *παραγομένων* ς (cf. p. 203, 17 s): *παραγενομένων* **QD** 24 an *οὗτοι*? 30 alterum *τὸ* **Q**ς : *τὸ* (sscr. *ῶ*) **D**

εἶναι τοὺς λόγους ἔφαμεν, οἰκείως αὐτοὺς πρὸς τὴν δημιουργικὴν πρόνοιαν ἐκλαμβάνειν. εἰ δὴ οἱ λόγοι οὗτοι νοήσεις εἰσίν, αἱ δὲ νοήσεις αὗται ποιήσεις, τί ἂν φαῖμεν ἀπὸ τῆς πρωτίστης ἐπιβολῆς τὸν δημιουργὸν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ποιεῖν; ἢ δῆλον, ὅτι ταύτην αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν ἐκθεωτικὴν ἐροῦμεν· μία γὰρ αὕτη νόησις ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ προϊοῦσα θεία πρωτίστη καὶ ἁπλουστάτη, ⟨ἣ⟩ πάντας ἐκθεοῖ τοὺς δεχομένους αὐτὴν καὶ ποιεῖ θεοὺς δημιουργικούς, θεοὺς μεθεκτούς, θεοὺς ἀφανεῖς ἅμα καὶ B ἐμφανεῖς· τοῦτο γὰρ ἦν, ὥσπερ εἴρηται, τὸ θεοὺς εἶναι θεῶν· οὔτε γὰρ τὸ θεοὶ μόνον αὐτοῖς οἰκεῖον (οὐ γάρ εἰσιν ἀφανεῖς), οὔτε τὸ θεοὶ δὶς ῥηθέν, ὡς ἂν εἴ τις φαίη θεοὶ καὶ θεοί· πᾶς γὰρ ὁ τοιοῦτος δεσμὸς μεμηχανημένος ἐστὶ καὶ ἀλλότριος τῆς θείας ἑνώσεως. εἴρηται μὲν οὖν καὶ ταῦτα μετρίως. δεῖ δὲ μηδὲ ἐκεῖνον ἀπεῖναι τὸν λόγον, τὸν τὰς ἐξηγήσεις εἰς μίαν ἄγοντα συμφωνίαν, ὅτι πᾶς ἐγκόσμιος θεὸς ἔχει μὲν καὶ ζῷον ἐξηρτημένον, καθ' ὃ δὴ καλεῖται ἐγκόσμιος, ἔχει δὲ καὶ ψυχὴν θείαν, ἣ διοικεῖ τὸ ἐξημμένον ὄχημα αὐτῆς, ἔχει δὲ καὶ νοῦν ἄυλον καὶ χωριστόν, καθ' ὃν ἥνωται πρὸς τὸ νοητόν, ἵνα καὶ μιμῆται τὸν κόσμον, ἐν ᾧ πάντα ταῦτά ἐστι, καὶ τῷ μὲν ζῴῳ τοῦ αἰσθητοῦ μέρος ᾖ, τῷ δὲ νῷ τῆς νοητῆς οὐσίας, τῇ δὲ ψυχῇ συνάπτῃ τὴν ἀμέριστον ἐν αὐτῷ ζωὴν πρὸς τὴν περὶ τὸ σῶμα μεριστήν. τριπλῆς δὲ οὔσης τοιαύτης ἐν ἑκάστῳ συστάσεως οὔτε πρὸς τοὺς νοῦς ὁ Πλάτων ἐνταῦθα παραδίδωσι λέγοντα τὸν δημιουργόν (ἀνεκφοίτητοι γάρ εἰσιν οἱ νόες τοῦ θείου νοῦ καὶ ἀγένητοι παντελῶς· ἡ γοῦν ψυχὴ πρώτη τῶν γενομένων ἐστί, μικρὸν δὲ ὕστερον ἐρεῖ [41B] πρὸς αὐτοὺς τὸ ἐπείπερ ἐγένεσθε), οὔτε πρὸς τὰ ζῷα μόνα τὰ C ἐξημμένα τῶν ψυχῶν (ἐκεῖνα γὰρ ἄλλων ἐστὶ καὶ οὐ πέφυκεν ἀμέσως τῆς μιᾶς δημιουργικῆς ἀπολαύειν νοήσεως), οὔτε πρὸς τὰς ψυχὰς καθ' ἑαυτάς (αὗται γὰρ ἀθάνατοι

Q D (ς)

2 λαμβάνειν Q 3 φαίημεν D ς 6 at ἐνθεωτικὸν Q p. 206, 26 7 θεία om D fort. θεία ⟨οὖσα⟩ π. ⟨τε⟩ καί, nisi θεία ⟨καὶ⟩ uerius (cf. καὶ quod abundat in D ς u. 8) 8 ⟨ἣ⟩ ins Kroll καὶ ποιεῖ καὶ θεοὺς D ς 11 θεοὶ D ς : θεοὺς εἶναι Q 18 ἣ ll.: em Kroll 23 συνάπτει D

πάμπαν εἰσί, τούτους δέ, πρὸς οὓς ὁ λόγος, ἐρεῖ [41 B] *μὴ εἶναι τὸ πάμπαν ἀθανάτους), ἀλλ', εἰ χρὴ τὸ δοκοῦν εἰπεῖν, πρὸς τὸ σύνθετον ἔκ τε τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ ζῴου, τοῦτο δέ ἐστι πρὸς τὸ ζῷον τὸ θεῖον καὶ ἔμψυχον· νοῦς μὲν γὰρ οὐ διὰ λόγου γιγνώσκει τὴν δημιουργικὴν βούλησιν, ἀλλὰ διὰ νοήσεως, οὐδὲ δι' ἐπιστροφῆς, ἀλλὰ δι' ἑνώσεως τῆς πρὸς τὸν ὅλον νοῦν, ἅτε νοῦς ὢν καὶ οἷον ὁμόχρους πρὸς αὐτὸν ὑπάρχων· ψυχὴ δέ, ἅτε λόγος οὖσα καὶ οὐκ αὐτονοῦς, οἰκείως τῇ ἑαυτῆς οὐσίᾳ λόγου δεῖται καὶ τῆς κατὰ λόγον πρὸς τὸ νοητὸν ἐπιστροφῆς. πρὸς ταύτας οὖν ὁ δημιουργικὸς πρόεισι λόγος ὡς λογικὰς κατ' οὐσίαν καὶ ἐν λόγοις οὐσιωμένας, διχῶς αὐταῖς ἐφαρμόζων καὶ ὡς μετεχομέναις ὑπὸ σωμάτων (θεοὶ γάρ εἰσιν οὗτοι θεῶν ἐκείνων) καὶ ὡς μετεχούσαις τῶν νόων (καὶ γὰρ ἐκείνων θεῶν ὄντων εἰσὶ θεοὶ μετέχουσαί τε τῶν νόων καὶ μεθεκταὶ οὖσαι τοῖς σώ-*
D *μασι). διὸ καὶ τὸ γενητὸν καὶ τὸ οὐκ ἀθάνατον καὶ πάντα αὐταῖς οἰκείως ἐφαρμόσει, καθ' ὅσον ἔχουσι πρὸς τὰ ἐγκόσμια σύνταξίν τινα καὶ συμπλοκὴν καὶ καθ' ὅσον μετέχονται ὑπ' αὐτῶν, καὶ τὸ μάθετε* [41 B] *καὶ τὸ γεννᾶτε* [41 D], *καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτόν ἐστι τῶν γεννωμένων θειότερον τοῖς νοεροῖς ἐμπρέπον.*

Ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων, ἃ δι' ἐμοῦ γενόμενα ἄλυτα ἐμοῦ γε ἐθέλοντος [41 A].

Ἔοικεν, ὡς συντόμως εἰπεῖν, εἰς τρία τὴν ὅλην δημιουργίαν ἀναπέμπειν ἐνεργήματα τοῦ ἑνὸς δημιουργοῦ πρὸς τοὺς πολλούς, τὸ ἐκθεωτικόν, τὸ τῆς συνοχῆς παρεκτικόν, τὸ τῆς πρὸς τὸ αὐτοζῷον ὁμοιότητος χορηγόν· αὐτὴ μὲν γὰρ ἡ ἀνάκλησις θεοὺς ἀποφαίνει τοὺς ὑπ' αὐτοῦ προελθόντας, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἀλύτου καὶ λυτοῦ λόγοι τὸ μέτρον αὐτοῖς τῆς ἐν τούτοις μεσότητος ἀφορίζοντες τὴν σύμμετρον αὐτῶν τῇ τάξει διαμονήν τε καὶ συνοχὴν ἐπορέγουσιν, οἱ δὲ περὶ τῆς δημιουργίας τῶν θνητῶν αὐτοῖς παρακελευό-

Q D
10 s *δημιουργὸς* **Q** 17 *ἔχουσι* — 18 *καθ' ὅσον* om **D**
23 *γε μὴ* A Plat. sed cf. p. 208, 23 I 265, 30 | uide Rawack p. 15 ss 26 *ἐνθεωτικὸν* **Q**; sed cf. p. 205, 6. 207, 25

*μενοι τελειωτικούς τε τοῦ παντὸς αὐτοὺς ἀπεργάζονται καὶ
ὑποστάτας ζῴων δευτέρων κατὰ τὴν τοῦ παραδείγματος μί-
μησιν. διὰ δὲ τῶν τριττῶν τούτων ἐνεργειῶν ἐπὶ πάντας
τοὺς νοητοὺς θεοὺς ἀνάγει τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ὁ δημι-* E
*ουργὸς καὶ ἐνιδρύει ταῖς νοηταῖς αὐτοὺς τριάσι, τῷ μὲν ἑνὶ
ὄντι διὰ τῆς πρώτης (ἐκεῖνο γάρ ἐστι τὸ πρώτως ἐκθεού-
μενον, ἐν ᾧ τὸ μὲν ἓν θεότης, τὸ δὲ ὂν τὸ πρώτως μετέχον
ἐκείνης· τὸ μὲν οὖν αὐτοὲν μόνως θεὸς καὶ αὐτοθεός, οὐ-
δενὸς ὂν οὐδὲ μεθεκτὸν ὑπάρχον, τὸ δὲ ἓν ὄν, ἐν ᾧ πρώτη
μέθεξις, θεοῦ θεός· καὶ γὰρ τὸ ὂν θεὸς ὡς ἀκρότατον τῶν
πάντων καὶ τὸ ἓν ὡς ἀπὸ τοῦ αὐτοενὸς προελθόν, ὃ δὴ
πρώτως ἦν θεός), τῷ δὲ αἰῶνι⟦ον⟧ διὰ τῆς δευτέρας (ὁ γὰρ
αἰὼν πᾶσι τοῖς ὁπωσοῦν τὴν ἄλυτον ἔχουσι διαμονὴν αἴτιος
ταύτης ἐστὶ τῆς ἀλύτου διαμονῆς, ὥστε καὶ τὰ ἐγκόσμια
πάντα δέδεται κατὰ τὴν δημιουργικὴν βούλησιν καὶ μετέχει
τι τοῦ ἀλύτου διὰ τὴν ἐκείνου μετουσίαν, ἄλλων ὄντων τῶν
πρώτων ἀλύτων καὶ ὄντως ἀθανάτων δι᾽ ἐκείνων ὄντων),
τῷ δὲ παντελεῖ ζῴῳ διὰ τῆς τρίτης (τὸ γὰρ ζῳογονικὸν
πρὸς ἐκεῖνο καὶ τοὺς ἐγκοσμίους ἐξομοιοῖ καὶ ἐντίθησιν αὐ-
τοῖς τὰ παραδείγματα τῶν ζῴων, ὧν γεννῶσι). καὶ οὗτος
εἷς μὲν ἂν εἴη σκοπὸς τῆς δημιουργίας ἐπιστρεπτικὸς καὶ
τελεσιουργὸς τοῦ προελθόντος πλήθους τῶν θεῶν. μετὰ δὲ
τὸν ἕνα τριπλοῦς ὁ ἐνιδρύων αὐτοὺς τοῖς τρισὶ νοητοῖς δια-* F
*κόσμοις. δευτέρα οὖν νόησις αὕτη δημιουργικὴ μετὰ τὴν
πρώτην καὶ ἐκθεωτικήν, μόνιμον κατάστασιν καὶ δύναμιν
ἄτρεπτον καὶ αἰώνιον τρόπον τινὰ κατὰ τὴν μίμησιν οὐσίαν
ἐπιλάμπουσα τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς, δι᾽ ἣν καὶ πᾶς ὁ κόσμος
καὶ πᾶσαι αἱ θεῖαι λήξεις ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσι, μετασχοῦσαι
διὰ τοῦ πατρὸς τῆς ἀτρέπτου φύσεως καὶ τῆς ἀμεταβλήτου
δυνάμεως· πάντα γὰρ τὰ ἐξ ἀκινήτου γιγνόμενα αἰτίας ἄλυτα
καὶ ἀμετάβλητά ἐστι, τὰ δὲ ἐκ κινουμένης μεταβλητά. καὶ
οὖν καὶ ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις ὅσα μὲν ἐκ μόνης προῆλθε τῆς* 303

Q D (ς)
10 *θεοῦ* Q ς : *θεῶν* D   *καὶ* om D   12 *τῷ* s : *τὸ* ll. *αἰώνιον* ll. : em s   16 *τι* ς : *τῇ* QD : fort. del   21 *δημη-γορίας* ς im   26 *τρόπον τινὰ* i. quodammodo

δημιουργικῆς αἰτίας, ἀεὶ ὡσαύτως γιγνόμενα διαμένει καὶ πάσης ἐξῄρηται τῆς τρεπτῆς καὶ ἀλλοιωτῆς οὐσίας, ὅσα δὲ καὶ ἀπ᾿ ἐκείνης μὲν καὶ ἐξ ἄλλων δὲ κινουμένων ἀρχῶν, ἀμετάβλητα μέν ἐστι καθ᾿ ὅσον ἀπ᾿ ἐκείνης, μεταβλητὰ δὲ καθ᾿ ὅσον ἀπὸ τούτων· ἃ γὰρ μόνος ὁ δημιουργὸς ἀπογεννᾷ, ταῦτα ἄτρεπτα δημιουργεῖ καὶ ἄλυτα κατά τε τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμίν τε καὶ βούλησιν· ἐκείνοις τε γὰρ ἐνδίδωσι φρουρητικὴν αὐτῶν καὶ σωστικὴν δύναμιν καὶ αὐτὸς ἐξῃρημένως συνέχει τὴν οὐσίαν αὐτῶν· πάντα γὰρ σῴζεται διχῶς καὶ ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ δυνάμεως καὶ ἐκ τῆς προνοητικῆς ἀγαθότητος καὶ δυναμένης ὄντως καὶ βουλομένης πάντα διατηρεῖν, ὅσοις ἀεὶ σῴζεσθαι θέμις. ἔστι μὲν οὖν, ὥσπερ εἴπομεν, καὶ παρὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν ἄλυτα τὰ θειότατα τῶν φανερῶν, ἔστι δὲ καὶ παρὰ τὴν δημιουργικὴν δύναμιν τὴν διήκουσαν δι᾿ ὅλων καὶ συνέχουσαν B *αὐτὰ διαιωνίως· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ φρουρὰ καὶ ὁ θεῖος θεσμὸς ὁ πάντων συνοχεύς. τούτων δὲ ἔτι κυριωτέρα καὶ μείζων αἰτία ἡ δημιουργικὴ βούλησις καὶ τῇ δυνάμει χρωμένη· τί γὰρ ἄλλο τῆς ἀγαθότητος ὑπέρτερον ἢ ποῖος δεσμὸς ταύτης τελειότερος, ἣ τὴν ἕνωσιν ἐπιλάμπει καὶ τὴν αἰώνιον οὐσίαν συνέχει καὶ πέρας ἐστὶ καὶ μέτρον ἁπάντων; εἰς ἣν καὶ νῦν ὁ δημιουργὸς ἀνήνεγκε τὴν τῆς ἀτρέπτου δυνάμεως αἰτίαν εἰπὼν ἐμοῦ γε ἐθέλοντος· ἐπέστησε γὰρ φρουρὸν τοῖς οἰκείοις ἔργοις τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν, ἑνοποιὸν καὶ συνεκτικὴν καὶ μετρητικὴν ὑπάρχουσαν τῶν ὅλων. ἀλλὰ τίς ὁ δημιουργὸς καὶ τίς ὁ πατήρ, εἴρηται μὲν καὶ πρότερον* [I 299ss], *λεγέσθω δὲ συντόμως καὶ νῦν, ὅτι τέτταρά ἐστι ταῦτα, ὁ πατὴρ καὶ ὁ ποιητής, καὶ τέτταρες οὗτοι* ⟨*οἱ*⟩ *τὴν ἀναλογίαν ταύτην σῴζοντές εἰσιν ἐφεξῆς· πατὴρ μὲν ὁ πρῶτος ἀπὸ τοῦ ἑνὸς προελθὼν Αἰθήρ. πατὴρ δὲ καὶ ποιητὴς ὁ κατὰ παράδειγμα θεός,*

Q D (ς)
2 *ἀλλοιωτικῆς* ς 7 *αὐτοῦ* ll. 14 cf. I 253, 31 cum adn. 16 an *δεσμός*? sed cf. p. 201, 29 20 *τελειότερον* **Q** *ἢ* **D**ς 27s *τέτταρα ταὐτά ἐστιν* **D**ς 27s cf. I 316, 16s or. chald. 35[1] 28 *ὁ πατὴρ* ⟨*καὶ ὁ πατὴρ καὶ ποιητὴς καὶ ὁ ποιητὴς καὶ πατὴρ*⟩ *καὶ ὁ ποιητὴς* ad sequentia ci s (cf. codicis **P** lectionem I l. c.)

ὅν τε Φάνητα
πρωτόγονον μάκαρες κάλεον.

ποιητὴς δὲ καὶ πατὴρ ὁ Ζεύς, ὃς καὶ νῦν λέγεται δημιουργὸς ὑφ' ἑαυτοῦ πατήρ τε ἔργων, φαῖεν ἂν οἱ Ὀρφικοί. ποιητὴς δὲ μόνως ὁ τῆς μεριστῆς ἐστι δημιουργίας αἴτιος, ὡς ἂν οἱ αὐτοὶ φαῖεν. τῷ μὲν οὖν πατρὶ μόνως ὑπό- C *κειται τὰ νοητὰ πάντα, ⟨τὰ νοερὰ πάντα⟩, τὰ ὑπερκόσμια, τὰ ἐγκόσμια· τῷ δὲ πατρὶ καὶ ποιητῇ τὰ νοερὰ πάντα, τὰ ὑπερκόσμια, τὰ ἐγκόσμια· τῷ δὲ ποιητῇ καὶ πατρὶ νοερῷ ὄντι τὰ ὑπερκόσμια, τὰ ἐγκόσμια· τῷ δὲ ποιητῇ μόνως τὰ ἐγκόσμια. καὶ ταῦτα πάντα ἡμᾶς ἡ Ὀρφέως ἐδίδαξεν ὑφήγησις· καθ' ἑκάστην γὰρ ἰδιότητα τῶν τεττάρων πλῆθος ὑποτέτακται θεῶν. τίνα δὲ τὰ ἔργα τοῦ δημιουργοῦ καὶ πατρός; ἢ δῆλον ὅτι τά τε σώματα πάντα καὶ ἡ τῶν ζῴων σύστασις καὶ ὁ τῶν ψυχῶν τῶν μεθεκτῶν ἀριθμός. ταῦτα οὖν πάντα ἄλυτά ἐστι διὰ τὸ θέλημα τοῦ πατρός· τοῦτο γὰρ καὶ αὐτοῖς ἐνδέδωκε δύναμιν τῆς ἀτρέπτου διαμονῆς, συνεκτικὸν αὐτῶν καὶ φρουρητικὸν ὑπάρχον ἐξῃρημένως. οἱ δὲ νόες οἱ ταῖς ψυχαῖς ἄνωθεν ἐπιβεβηκότες οὐκ ἂν λέγοιντο ἔργα τοῦ πατρός· οὐδὲ γὰρ γένεσιν ἔσχον, ἀλλ' ἀγενήτως ἐξεφάνησαν, οἷον ἐντὸς ἀδύτων τεχθέντες καὶ οὐ προελθόντες ἐξ αὐτῶν· ἐκείνων γὰρ οὐδὲ παραδείγματά ἐστιν, ἀλλὰ τῶν μέσων τε καὶ τῶν τελευταίων· ψυχὴ γὰρ πρώτη τῶν εἰκόνων, τὰ δὲ ὅλα, οἷον τὰ ζῷα καὶ ἔμψυχα καὶ ἔννοα καὶ* D *γενητά, ⟦καὶ⟧ ἐκ τῶν νοητῶν ὑπέστη παραδειγμάτων, ὧν καὶ τὸ αὐτοζῷον ἦν περιληπτικόν.*

Τὸ μὲν οὖν δὴ δεθὲν πᾶν λυτόν, τό γε μὴν καλῶς ἁρμοσθὲν καὶ ἔχον εὖ λύειν ἐθέλειν κακοῦ [41AB].

Τὸ λυτὸν καὶ τὸ ἄλυτον ὅπως ἐπὶ τῶν θεῶν λέγεται, σκοπεῖν χρὴ καὶ τοὺς οἰκείους τρόπους τῆς λύσεως συνάπτειν

Q D (ς)

1ss cf. Orph. frg. 61   5 *μόνος* **D**   6ss cf. I 312, 21ss   7 *τὰ νοερὰ* ς : om **QD**   8 *τὰ νοερὰ* — 9 *ποιητῇ* ς : om **QD**   9 *καὶ πατρὶ* om **D**   14 *ἢ* ll.   *ὅτι* om **D**ς   *καὶ ἡ* — 15 *ταῦτα* om **D**   21 cf. in remp. I 86, 2 *τῆς ἐν τοῖς ἀδύτοις ἱδρυμένης ἀληθείας*   25 *γενητὰ καὶ ⟨ἀγένητα⟩* ci Kroll   27 *δὴ* om pauci Plat. ll.   30ss cf. Nemes. *περὶ φύσεως* p. 126ss

τοῖς προσήκουσι δεσμοῖς· οὐ γὰρ ὡσαύτως δέδεται πᾶν οὐδὲ τὸ καθ' ἕνα τρόπον δεθὲν κατ' ἄλλον λύεται καὶ ἄλλον, ἀλλὰ τὸ μὲν πῇ δεδεμένον καὶ τὴν λύσιν ἔχει κατ' ἐκεῖνο, τὸ δὲ πάντῃ δεδεμένον καὶ λύεται πάντῃ, καὶ τὸ μὲν ὑφ' ἑαυτοῦ δεδεμένον καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ λύεται, τὸ δὲ παρ' ἑτέρου δεθὲν ἐπ' ἐκεῖνο καὶ τὴν λύσιν ἀνηρτημένην ἔχει, καὶ τὸ μὲν ἐν χρόνῳ δεθὲν καὶ λύεται κατὰ χρόνον, τὸ δὲ ἀίδιον τὸν δεσμὸν λαχὸν ἀιδίως καὶ λελύσθαι ῥητέον· παντὶ γάρ, ἁπλῶς εἰπεῖν, δεσμῷ συνέζευκται καὶ λύσις εἰκότως· ἔστι γὰρ ὁ δεσμὸς οὔτε ἕνωσις ἀπλήθυντος (οὐδὲ γὰρ δεῖται δεσμοῦ τὸ ἕν), οὔτε πολλῶν μὲν καὶ διαφερόντων σύνοδος, μηκέτι σῳζόντων τὴν ἰδιότητα τὴν ἑαυτῶν· σύγχυσις γὰρ τὸ τοιοῦτον καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν ἕν ἐστιν ἐκ συνεφθαρμένων, E ἀλλ' οὐ δεδεμένων γενόμενον· τὰ γὰρ δεδεμένα δεῖ μένοντα ἅπερ ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἐφθαρμένα δεδέσθαι. μόνως ἄρα δεσμός ἐστιν, ὅταν καὶ πολλὰ ᾖ καὶ σῳζόμενα μίαν ἔχοντα συνεκτικὴν αὐτῶν καὶ συναγωγὸν δύναμιν εἴτε σωματικὴν εἴτε ἀσώματον. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἥνωται τὰ δεδεμένα διὰ τὸν δεσμὸν καὶ διακέκριται, διότι σῴζει τὴν οἰκείαν ἕκαστον φύσιν. πανταχοῦ μὲν οὖν, ὅπερ εἴπομεν, ὁ δεσμὸς ἔχει καὶ τὴν λύσιν αὐτῷ συμπεπλεγμένην, ἀλλὰ διαφέρουσιν οἵ τε δεσμοὶ καὶ αἱ λύσεις τῷ πῇ καὶ ἁπλῶς, τῷ παρ' ἑαυτοῦ καὶ παρ' ἄλλου, τῷ κατὰ χρόνον καὶ ἀιδίως· ἐν γὰρ τούτοις αὐτῶν αἱ διαφορότητες. μὴ τοίνυν θαυμάσωμεν, εἰ τὸ αὐτὸ λυτόν ἐστι καὶ ἄλυτον, καὶ εἰ πῶς μὲν ἄλυτον, πῶς δὲ λυτόν· ὥστε καὶ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς εἰ ἄλυτα μέν ἐστιν οὕτως, ὡς κατὰ χρόνον τινὰ μὴ λυθησόμενα, λυτὰ δὲ ὡς ἔχοντα μετὰ τοῦ δεσμοῦ κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ τῷ δήσαντι διωρισμένας τῶν δεθέντων αἰτίας καὶ τὴν διάκρισιν τῶν ἁπλῶν, οὐδὲν θαυμαστόν· ὡς γὰρ τὸ αὐθυπόστατον λέγεται διχῶς, τὸ μὲν ὡς μόνον πάντα ἑαυτῷ χορηγοῦν, τὸ δὲ ὡς καὶ παρ' ἑαυτοῦ F μὲν ὑφιστάμενον καὶ παρ' ἄλλης δὲ τῆς πρὸ ἑαυτοῦ αἰτίας, οὕτως καὶ τὸ ἄλυτον ῥηθήσεται διχῶς, τὸ μὲν ὡς ἁπλοῦν

Q D (ς)
12 μηκέτι ⟨δὲ⟩ ci s   σύγχυσιν **D**   18 διὰ τὸ δεσμὸν **Q**   21 αὐτῷ ll.   29 οὐδὲ **Q**   32 ὑφεσταμένον **Q**

πάντη καὶ ὑφ' ἑτέρου παντὸς ἄλυτον καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ * * *,
καθάπερ καὶ κινούμενόν ἐστι διχόθεν καὶ ὑφεστὼς ὁμοίως.
τούτοις δὲ τοῖς δύο τρόποις ἀντίκεινται τοῦ λυτοῦ δύο τρόποι,
τῷ μὲν πὴ παρ' ἑτέρου τε παντὸς καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ ἀλύτῳ τὸ
παρ' ἑτέρου καὶ ἑαυτοῦ λυτόν, ὃ δὴ καθ' ἑαυτὸ μέν ἐστι λυτὸν
ὡς ἐκ διῃρημένων ὄν, τῷ δὲ ἐν ἄλλῳ τῷ πρὸ αὐτοῦ τὰς αἰ-
τίας προεῖναι τῶν ἁπλῶν, ἐξ ὧν ὑφέστηκε, καὶ ὑπ' ἐκείνου
πῃ καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο μόνον γίγνεται λυτόν. τῷ δὲ ἁπλῶς
ὄντι διχόθεν ἀλύτῳ παρ' ἑαυτοῦ καὶ παρ' ἄλλου τὸ διχόθεν 304
ἁπλῶς λυτὸν καὶ ἐν αὐτῷ τε τὴν τῆς λύσεως αἰτίαν ἔχον καὶ
ἀπ' ἄλλου ταύτην ὑποδεχόμενον. τέτταρα δ' οὖν ταῦτά ἐστιν·
ἄλυτον ἁπλῶς παρ' ἑτέρου καὶ ἑαυτοῦ ⟨καὶ λυτὸν ἁπλῶς παρ'
ἑτέρου καὶ ἑαυτοῦ⟩ καὶ πάλιν ἄλυτόν πῃ διχῶς, λυτόν πῃ
διχῶς. τούτων δὴ τῶν τεττάρων τὸ μὲν πρῶτον ὑπάρχει
τοῖς νοητοῖς (ἐκεῖνα γὰρ ἄλυτά ἐστιν ὡς ἁπλᾶ πάντῃ καὶ
οὐδεμίαν ἐνδεχόμενα σύνθεσιν ἢ λύσιν), τὸ δὲ τέταρτον τοῖς
θνητοῖς, ἃ καὶ παρ' ἑαυτῶν ἐστι λυτὰ καὶ παρ' ἄλλων, ὡς
καὶ ἐκ πολλῶν ὄντα καὶ οὕτως σύνθετα ὑπὸ τῶν αἰτίων, ὡς
καὶ λυθησόμενα, τὰ δὲ μέσα τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς· συντρέ-
χει γὰρ τόδε τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἐπὶ τούτων· καὶ γὰρ
ἄλυτά πή ἐστι τὰ ἔργα τοῦ πατρός, ⟨ὡς⟩ καὶ παρ' ἑαυτῶν
τε σῳζόμενα καὶ διὰ τὴν ἐκείνου βούλησιν, καὶ αὖ πάλιν
πῃ λυτά, διότι δέδεται μὲν ὑπ' ἐκείνου, τὸν δὲ λόγον ἔχει
τῶν ἁπλῶν ἐκεῖνος, ἐξ ὧν ἡ σύνθεσις τούτοις γεγένηται. πᾶν
οὖν τὸ δεθὲν λυτόν, καὶ τὰ ἔργα ⟨ἄρα⟩ τοῦ πατρός· δέδεται
γὰρ τὰ μὲν σώματα διὰ τῆς ἀναλογίας (δεσμὸς γὰρ αὐτῶν
αὕτη κάλλιστος), τὰ δὲ ζῷα τοῖς ἐμψύχοις δεσμοῖς, ὥσπερ B
εἴρηται πρότερον [31 C 38 E]· αἱ δὲ ψυχαὶ μεριστόν τι
ἔχουσαι καὶ αὐταὶ δέδενται ταῖς μεσότησι· δεσμοὺς γὰρ κά-

Q D (ς)

1 lacunam iam agnouit s : supplendum fere ⟨τὸ δὲ ὡς πὴ ἁπλοῦν καὶ παρ' ἑτέρου παντὸς ἄλυτον καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ⟩, nisi lacuna potius ante ὡς ἁπλοῦν (p. 210, 33) statuenda est, ita ut τὸ δὲ uocibus supplementum claudatur : aliter Kroll de ἁπλοῦν (p. 210, 33) dubitans : πάντη ⟨καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ μόνον ἄλυτον, τὸ δὲ ὡς⟩ 2 ὑφεστῶς **Q** : ὑφεστὸς ς 4 ἑτέρου ς : ἑαυτοῦ **QD** 8 κατ' αὐτὸ : κατὰ ταυτὸν ll. 9 ἄλλου **D**ς : ἄλλω **Q** 10 αὐτῷ s : αὐτῶ ll. 12 s lacunam iam statuerunt t s 22 τε τὰ σωζόμενα **Q** 25 ⟨ ⟩ ins Kroll 26 μὲν om **Q** 29 αὔται ll.

κείνας ἐκάλεσε καὶ τοὺς λόγους πάντας, ἐξ ὧν ἐστιν ἡ ψυχή· μόνα γὰρ τὰ ἀμέριστα δεσμῶν ἐστιν ἀπροσδεῆ· δεδεμένα δὲ ἐκ διακεκριμένων ἐστίν, οὐ κατὰ χρόνον διακεκριμένων τούτων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐν τῷ δημιουργῷ περιοχὴν τῆς τῶν ἁπλῶν αἰτίας. οὕτως οὖν ἔχει καὶ τὸ λυτὸν ὡς παρ' ἄλλου, μᾶλλον δὲ ὡς ἐν ἄλλῳ, πῇ οὖν, ἁπλῶς δὲ οὐδαμῶς. φέρε γάρ, εἰ παρ' ἑαυτῶν μὲν λυτά ἐστι, κατὰ δὲ τὴν βούλησιν ἄλυτα τοῦ πατρός, ὥσπερ εἰώθασι λέγειν Σευῆρος Ἀττικὸς Πλούταρχος, πρὸς οὓς καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Περιπάτου πολλὰ διὰ πολλῶν ἀντειρήκασι, πόθεν ἔχει τοῦτο τὸ παρ' ἑαυτῶν λυτόν; εἰ μὲν γὰρ κατὰ φύσιν αὐτοῖς ἡ λύσις, τίς ὁ τὴν φύσιν δεδωκώς; οὐ γὰρ ἄλλος ἦν ἢ ὁ δημιουργός· εἰ δὲ ἐκεῖνος ὁ τῆς φύσεως αὐτοῖς χορηγός, ἐκεῖνος καὶ ὁ τῆς λύσεως αἴτιος. εἰ δὲ παρὰ φύσιν τὸ λυτόν, κατὰ φύσιν δήπου τὸ ἐναντίον, τὸ ἄλυτον. εἰ δὲ κατὰ φύσιν, παρ' ἑαυτῶν ἔχοιεν ἂν τοῦτό που τὸ ἄλυτον, καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι αὐτῶν ἔσται τοιοῦτον, ἄδεκτον πάντη τῆς λύσεως· πανταχοῦ γὰρ τὸ κατὰ φύσιν τοιοῦτον. οἷον εἰ τῇ ψυχῇ τὸ C *ἑαυτὴν κινεῖν κατὰ φύσιν, εἰ τῷ πυρὶ τὸ κοῦφον, εἰ ἑκάστῳ τῶν πάντων ὁτιοῦν, ἀνάγκη κατ' οὐσίαν ὑπάρχειν τοῦτο πᾶσιν, ὥστε παρ' ἑαυτῶν ἕξει τοῦτο· λέγω δὲ παρ' ἑαυτῶν, ὅτι ἀπὸ τῆς οἰκείας συστάσεως, ἣν κατ' οὐσίαν ἔλαχεν· οὐ γὰρ ὡς αὐθυπόστατον. γελοῖον οὖν τὸ λέγειν λυτὰ ὄντα καθ' αὑτὰ ἄλυτα μόνως εἶναι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς βούλησιν, ὃ δὴ λέγουσιν ἐκεῖνοι, σῴζειν ἐθέλοντες τὸ λέγον ἀξίωμα πᾶν γενητὸν ἔχειν φθορὰν καὶ τὸν κόσμον γενητὸν ποιοῦντες, ἵνα μὴ δοκῇ τῇ προτεραίᾳ τοῦ Σωκράτους* [rep. VIII 546 A] *ἀκούσας ὁ Τίμαιος τοῦτο λέγοντος ἀντιφάσκειν τὸ γενητὸν ἄφθαρτον τιθείς. ὥστ' εἰ καθ' αὑτὸ ἄλυτον τὸ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν γένος, καὶ καθ' αὑτὸ ἀγένητόν ἐστι καὶ οὐ δι' ἓν μόνον τὴν βούλησιν τοῦ θεοῦ· πῶς γὰρ καὶ τῷ Πλάτωνι συνᾳσόμεθα διττὸν ποιοῦντι, τὸν μὲν κατὰ*

QD (ς)

8 *σεβῆρος* **Q**ς 12 *ἢ* ς : om **QD** 14 *λύσεως* ς : *φύσεως* **QD** 16 prius *τὸ* s : *καὶ* ll. 25 *ἐκεῖνοι* **Q**ς : *οἱ* **D** 29 *γεννητὸν* **Q**ς : *θνητὸν* **D** *ὥσθ'* **D**ς 32 *συνασώμεθα* **Q** *διττὸν* ll. : *λυτὸν* ci Kroll 32 s *τὸν μὲν . . . τὸν δὲ*, quasi praecederet *κόσμος*, nisi lacuna statuenda

φύσιν, τὸν δὲ κατὰ τὴν δημιουργικὴν βούλησιν; πῶς δὲ οὐχὶ καὶ εἰς αὐτὸν ἀσεβήσομεν τὸν δημιουργὸν ταῦτα λέγοντες; εἰ μὲν γὰρ βουλόμενος ἄλυτα ποιῆσαι τὰ ἑαυτοῦ δημιουργήματα δύναμιν οὐκ ἔχει ποιητικήν, ἄτοπον τὸ διεζεῦχθαι τὴν βούλησιν ἐκεῖ τῆς δυνάμεως, ὃ μηδὲ ἐπὶ τῶν σπουδαίων ἔχει τινὰ λόγον. εἰ δὲ βούλεται καὶ δύναται ποιεῖν ἄλυτα ταῦτα, καὶ ποιεῖ ἄλυτα δυνάμενος· ὥστε καὶ D *κατὰ φύσιν ἐστὶν ἐν τούτοις τὸ ἄλυτον· γέγονε γὰρ ἄλυτον αὐτῶν ἕκαστον, ἀλλ' οὐχὶ γεγονὸς λυτὸν εἰσαῦθις ἄλυτον γέγονε· παρ' ἑαυτῶν γὰρ ἄλυτα τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς διὰ τὴν ἐκείνου δύναμιν γεγονότα καὶ κατὰ βούλησιν τὴν δημιουργικὴν ἄλυτά ἐστιν. ἐπεὶ δὲ σύνθετά ἐστι καὶ δεσμῷ τὸ ἄλυτον ἔχοντα, δῆλον ὅτι καὶ λύσις πῃ αὐτῶν ἐστι, καθ' ὅσον ἐξ ἁπλῶν συνέστηκεν, ὧν ἔχει διωρισμένας αἰτίας καὶ ὁ πατήρ· ἅμα ἄρα καὶ ἄλυτά ἐστι καὶ λυτὰ καὶ οὐχ οὕτως ἄλυτα, ὡς τὸ νοητόν· ἐκεῖνο γὰρ ἄλυτον δι' ἁπλότητος ὑπεροχήν, τὸ δὲ ἐν τούτοις ἄλυτον ἅμα καὶ λυτόν ἐστιν, ὡς ἐξ ἁπλῶν σύνθετον καὶ ὡς δεδεμένον ἀιδίως· τῶν γὰρ δεδεμένων ἁπάντων λυτῶν ὄντων τὰ μὲν ἀίδια κατὰ τὸν πάντα χρόνον κάλλους μετασχόντα ἀπὸ τοῦ νοητοῦ καὶ ἑνώσεως θείας καὶ ἁρμονίας δημιουργικῆς ἄλυτά ἐστι, τὰ δὲ θνητὰ μόνως ἐστὶ λυτά, διότι σύνεστι τῷ αἰσχρῷ καὶ τῷ ἀναρμόστῳ τῆς ὕλης, καὶ τὰ μὲν ἥρμοσται καλῶς κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἁρμόσαντος ἐνδοθεῖσαν αὐτοῖς ἕνωσιν, τὰ δὲ οὐκέθ' οὕτως διὰ τὸ πλῆθος τῶν αἰτίων οὐκέτι τὴν ὁμοίαν ἕνωσιν ἐνδιδόντων·* E *πολυμιγῆ γὰρ ὄντα τὴν ἕνωσιν ἔχει διαπεφορημένην, ὥστ' εἰκότως καὶ τὴν ἁρμονίαν ἔλαχε κεχαλασμένην· ὥστε πᾶν μὲν τὸ δεδεμένον λυτόν, ἀλλὰ τὸ μὲν οὕτω, λυτὸν καὶ ἄλυτον, τὸ δὲ λυτὸν μόνον, ὥσπερ καὶ τὸ νοητὸν ἄλυτον μόνον. Διὰ τί οὖν τὸ πρώτως δεδεμένον ἅμα λυτὸν καὶ ἄλυτον; διότι καλῶς ἥρμοσται καὶ ἔχει τὸ εὖ· κέκτηται γὰρ ἀπὸ μὲν τοῦ εὖ τὴν ἕνωσιν (ἑνοποιὸς γὰρ ἡ ἀγαθότης),*

Q D (ς)
2 ut gnostici 3 *ἄλυτα* ς : *αὐτὰ* **QD** 9 *τὸν* om **D**
12 *ἐπεὶ δὲ* **Q** : *ἐπειδὴ* **D**ς 21 *ἄλυτα* ς : *ἀίδια* **QD** 23 *κατὰ* om **Q** 24 *ἐνδοθεῖσαν* **D**ς : *ἑνωθεῖσαν* **Q** 25 possis *τῶν αἰτίων* ⟨*τῶν*⟩ 28 an *οὕτως* ⟨*ὡς*⟩? sed cf. p. 214, 32

ἀπὸ δὲ τοῦ νοητοῦ τὸ καλῶς (ἐκεῖθεν γὰρ ἐφήκει τὸ κάλλος), ἀπὸ δὲ τῆς δημιουργίας τὴν ἁρμονίαν (αὕτη γὰρ ἡ τῶν Μουσῶν αἰτία καὶ τοῦ ἡρμόσθαι τοῖς ἐγκοσμίοις χορηγὸς δύναμις), ἵνα πάλιν ἔχωμεν τὰς τρεῖς αἰτίας, τὴν τελικὴν διὰ τοῦ εὖ, τὴν παραδειγματικὴν διὰ τοῦ καλῶς, τὴν δημιουργικὴν διὰ τοῦ ἁρμοσθέν. τὴν δὲ τοιαύτην σύστασιν, τὴν ἁρμοσθεῖσαν μὲν ὑπὸ τῆς μιᾶς δημιουργίας, κάλλους δὲ θείου πληρωθεῖσαν, ἑνώσεως δὲ ἀγαθοειδοῦς τυχοῦσαν, ἄλυτον ὑπάρχειν ἀναγκαῖον· τὸ γὰρ λύειν ἐθέλειν αὐτὴν κακοῦ φησιν αὐτός. ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνωτέρω προείρηκεν [32 C], *ὅτι τὸ πᾶν ἄλυτόν ἐστι πλὴν ὑπὸ τοῦ συνδήσαντος. εἰ δὲ παντὶ μὲν ἄλλῳ λύειν τὸ πᾶν ἀδύνατον,*
F *μόνος δὲ ὁ πατὴρ δύναται λύειν, ἀδύνατον δὲ καὶ τοῦτον λύειν (κακοῦ γὰρ τὸ λύειν), ἀδύνατον λυθῆναι τὸ πᾶν· ἤτοι γὰρ αὐτὸς λύσει ἢ ἄλλος· ἀλλ' εἰ μὲν ἄλλος, τίς δύναται βιάζεσθαι τὸν δημιουργόν; ἀδύνατον γὰρ λύσιν γενέσθαι μὴ ὑπὸ τοῦ δήσαντος· εἰ δὲ αὐτός, πῶς ἀγαθὸς ὢν λύσει τὸ καλῶς ἁρμοσθὲν καὶ ἔχον εὖ; τὸ γὰρ τούτων ἀνατρεπτικὸν κακοποιόν ἐστιν, ὥσπερ τὸ τῶν κακῶν ἀναιρετικὸν ἀγαθουργὸν ἔλαχε φύσιν. ἴση ἄρα ἀνάγκη τόν τε δημιουργόν, εἰ θέμις εἰπεῖν, κακυνθῆναι καὶ τόνδε τὸν κόσμον λυθῆναι. τοιαύτην οὖν ὁ Πλάτων ἀνάγκην ἐπέθηκε τῇ ἀφθαρσίᾳ τοῦ παντός. ὅτι μὲν οὖν καὶ τὸ ἄλυτον αὐτῶν τῇ συστάσει*
305 *δίδωσι, δηλοῖ σαφῶς ἡνίκα λέγει τὰ θνητὰ συνδεῖν αὐτοὺς οὐ τοῖς ἀλύτοις, οἷς αὐτοὶ συνείχοντο, δεσμοῖς· εἰ γὰρ οἱ συνεκτικοὶ αὐτῶν δεσμοὶ ἄλυτοί εἰσιν, ἄλυτοι δήπου κατ' οὐσίαν ὑπάρχουσιν αὐτοί· ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τούτοις εἶπε πάμπαν αὐτοὺς ἀλύτους μὴ εἶναι. δῆλον ἄρα ἐξ ἀμφοτέρων, ὅτι καὶ λυτοί εἰσιν ἅμα καὶ οὐ πάμπαν ἄλυτοι κατὰ τὴν οἰκείαν σύνδεσιν. εἰ δὲ ταῦτα ἀληθῆ, πᾶσα ἀνάγκη τὴν λύσιν ἄλλην εἶναι καὶ οὐ τοιαύτην, οἵαν τὴν φθορὰν λέγομεν· τὸ γὰρ οὕτω λυτόν, ὡς τὸ φθαρτόν, οὐχὶ ἄλυτον ὂν οὐ πάμπαν ἐστὶν ἄλυτον, ἀλλὰ πάμπαν λυτόν. οὐκ ἄρα δεῖ λέγειν, ὅτι φθαρτὰ μέν ἐστι καθ' αὑτά, διὰ δὲ τὴν βούλησιν τοῦ πατρὸς ἄφθαρτα μένει, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν ἄφθαρτά ἐστι.*

Q D (ς)
35 *αὐτῶν* **Q D** : *αὐτοῦ* ς

Δι' ἃ καὶ ἐπείπερ γεγένησθε, ἀθάνατοι μὲν οὔκ ἐστε οὐδ' ἄλυτοι τὸ πάμπαν, οὔ τι μὲν δὴ λυθήσεσθέ γε οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας, τῆς ἐμῆς βουλήσεως μείζονος ἔτι δεσμοῦ καὶ κυριωτέρου λαχόντες ἐκείνων, οἷς ὅτε ἐγίγνεσθε συνεδεῖσθε [41B].

Ἐπειδὴ τοὺς ἐγκοσμίους θεούς, πρὸς οὓς ὁ λόγος, ὡς εἴρηται, τούς ἔκ τε τῶν ψυχῶν τῶν θείων καὶ τῶν ζῴων B τῶν ἐξηρτημένων ἀπὸ τῶν ψυχῶν (ταὐτὸν γὰρ οὕτως εἰπεῖν καὶ ψυχὰς μεθεκτάς), ἐπειδὴ δ' οὖν τούτους ἅπαντας ἀλύτους ἅμα καὶ λυτοὺς προσηγόρευσε, διότι καὶ τὸ ἄλυτον αὐτῶν οὐκ ἔστι νοητὸν καὶ τὸ λυτὸν οὐκ ἔστι θνητόν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν διὰ τὴν ἐξ ἁπλῶν πάροδον, ὧν τὰ αἴτια διῃρημένα περιείληφεν ὁ δημιουργός, ἐκεῖνο δὲ διὰ τὴν ἄτρεπτον τοῦ δεσμοῦ συνοχήν, ἣν ὁ πατὴρ ἐνέθηκεν αὐτοῖς, βούλεται λοιπὸν ἃ χωρὶς καὶ διῃρημένως εἶπε περὶ αὐτῶν, ταῦτα εἰς μίαν ἀλήθειαν ἐν ταὐτῷ συναγαγεῖν. καὶ δὴ καὶ ἐργάζεται τοῦτο διὰ τῶνδε τῶν ῥημάτων· ἀφαιρεῖ γὰρ αὐτῶν ἅμα τὸ ἀθάνατον καὶ ἄλυτον καὶ τίθησι πάλιν διὰ τῆς τῶν ἀντικειμένων ἀναιρέσεως· τὰ γὰρ μέσα τοιαύτην ἔλαχε φύσιν, οὐκ ἐπιδεχομένην τὸν τῶν ἄκρων λόγον καὶ πάλιν ἀμφότερα δοκοῦσαν περιέχειν, ὥσπερ εἴ τις καὶ τὴν ψυχὴν ἀμέριστόν τε ἅμα καλοίη καὶ μεριστὴν ὡς ἐξ ἀμφοῖν οὖσαν, καὶ οὔτε ἀμέριστον οὔτε μεριστὴν ὡς τῶν ἄκρων ἐξηλλαγμένην· ὅρα γὰρ ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ἡ τοιαύτη θεωρεῖται μεσότης. τὸ ἀθάνατον λέγεται κυριώτατα καὶ πρώτως τὸ ἑαυτῷ χορηγὸν τῆς ἀθανασίας, ἐπεὶ καὶ ὂν πρώτως ἐστὶ τὸ C παρ' ἑαυτοῦ ὂν καὶ νοῦς ὁ παρ' ἑαυτοῦ νοῦς καὶ ἓν τὸ παρ' ἑαυτοῦ ἕν· πανταχοῦ γὰρ τὸ πρώτως ὁτιοῦν κεκτημένον παρ' ἑαυτοῦ τοιοῦτόν ἐστιν· ⟦ἐπ⟧εἰ γὰρ μὴ παρ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ παρ' ἄλλου, ἐκεῖνο ἔσται πρώτως ἢ ἓν ἢ νοῦς ἢ ζῶν ἢ ἄλλο τι, καὶ ἤτοι τοῦτο πρώτως ἢ εἰ μηδὲν πρώτως ἐπ' ἄπειρον ἡ ἄνοδος. οὕτως ἄρα καὶ ἀθάνατον ὄντως ἐστὶ τὸ

Q D (ς)

1 *ἐγένεσθε* Procl. p. 205, 29 5 *ἐκείνων* ς : *ἐκεῖνον* **QD**; sed cf. II 16, 10 6 *ὡς* om **Q** 7 *τῶν θείων* — 8 *ψυχῶν* om **D** 10 alterum *καὶ* om **D** 21 *ἐπέχειν* **Q** 26 *ἑαυτῶν* **D** *ἐπειδὴ* **D**ς 28 *ἑαυτοῦ* **D**ς : *ἑαυτῶ* **Q** 30 *ζῷον* ci s

παρ' ἑαυτοῦ ἀθάνατον καὶ ὃ ἑαυτῷ τῆς ἀθανασίας ἐστὶ παρεκτικόν, τὸ δὲ μήτε καθ' ὅλον αὐτὸ ζωὴ ὑπάρχον μήτε αὐθυπόστατον ὂν μηδὲ παρ' ἑαυτοῦ τὴν ἀθανασίαν ἔχον οὐκ ἔστι πρώτως ἀθάνατον. ὥσπερ οὖν τὸ δευτέρως ὂν οὐκ ὄν ἐστιν, οὕτω καὶ τὸ δευτέρως ἀθάνατον οὐκ ἀθάνατόν ἐστιν, οὐ μὴν οὐδὲ θνητόν· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ τοῦ ⟨ἀ⟩θανάτου παντελῶς ἀποστὰν καὶ μηδὲ συμφυᾶ ζωὴν ἔχον μηδὲ ἄπειρον δύναμιν· τρία γὰρ ταῦτά ἐστιν ἑξῆς· τὸ παρ' ἑαυτοῦ ἄπειρον ζωὴν ἔχον, τὸ παρ' ἄλλου ζωὴν ἄπειρον ὑποδεξάμενον, τὸ μήτε παρ' ἑαυτοῦ μήτε παρ' ἄλλου τὴν ἀπειρίαν τῆς ζωῆς ἐπιδεικνύμενον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀθάνατόν ἐστι, τὸ δὲ δεύτερον οὐκ ἀθάνατον, τὸ δὲ τρίτον θνητόν.
D τὸ δὲ μέσον ἐφήρμοσε τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς· οὔτε γὰρ παρ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸ ἀθάνατον, καθ' ὅσον ἀπὸ τοῦ ὡς ἀληθῶς ἀθανάτου καὶ πρώτως εἰσὶ καὶ καθ' ὅσον ἐξήρτηται σώματα αὐτῶν, οὔτε πεπερασμένην ἔχουσι ζωήν, ἀλλὰ πληροῦνται μὲν ἀπὸ τῶν ἀιδίων θεῶν, παράγουσι δὲ τὰ θνητά· συνεχὴς γάρ ἐστιν ἡ δευτέρα δημιουργία πρὸς τὴν πρώτην καὶ περὶ ἐκείνην πρόεισι καὶ ἀπ' ἐκείνης κατευθύνεται καὶ πρὸς ἐκείνην ἀναπέμπει καὶ τὴν γένεσιν τῶν θνητῶν γενῶν. πάλιν τὸ ἄλυτον κυριώτατα μὲν καὶ πρώτως ἐστὶ τοιοῦτον τὸ ἁπλοῦν καὶ πᾶσαν σύνθεσιν ἐκπεφευγός· ὅπου γὰρ μή ἐστι σύνθεσις, ποία τῆς λύσεως ἔμφασις; δευτέρως δὲ ἄλυτον τὸ συνδέσμῳ ἄλυτον, ὃ καὶ λυτόν ἐστιν ἅμα διὰ τὸ προελθεῖν ἐξ αἰτίων διῃρημένων· οὐ γὰρ ἁπλῶς λυτόν, ἀλλὰ τῇ αἰτίᾳ λυτόν· τὸ γὰρ πρὸ χρόνου παντὸς δεδεμένον κατ' αἰτίαν δέδεται μόνον, τὸ δὲ κατ' αἰτίαν μόνον δεδεμένον κατ' αἰτίαν λύεται μόνον [[ἕκαστον]]· ἕκαστον γὰρ ᾗ δέδεται καὶ ὑφ' οὗ καὶ ὅπως, ταύτῃ καὶ ὑπὸ τούτου καὶ οὕτως λύεσθαι πέφυκε. τρίτον δέ ἐστιν ἀπὸ κυρίως ἀλύτου τὸ ποτὲ ἄλυτον, διότι τὸ μὲν κυρίως ἄλυτον μετὰ ἁπλότητος ἄλυτον, τὸ δὲ δευτέρως μετὰ

Q D (ς)
2 αὐτοζωὴ ll.: interpretatus est Kroll 6s ⟨ἀ⟩θανάτου t: θανάτου ll. 7 an bis μήτε scrib.? 13 τὸ δὴ μέσον **Q** 14 ἀπὸ **Q**: ὡς ἀπὸ **D**ς 15 τὰ σώματα ς 18 πρώτην om **Q** 26s δέδεται — αἰτίαν om **Q** alterum μόνον ego: μόνην ll. 29 τούτου καὶ οὕτως **D**: τούτου **Q**: τούτου καὶ ὅπως ς

συνθέσεως· τὸ δὲ τρίτον ἀμφοτέρων ἀποπεπτωκὸς τῇ ἑαυτοῦ E φύσει ⟦τὸ⟧ ⟨ἄ⟩λυτόν ἐστιν. οὔτε δὴ ἄλυτοι πάμπαν οἱ ἐγκόσμιοι θεοί (τὸ γὰρ πάμπαν ἄλυτον προσήκει τοῖς ἁπλουστάτοις), οὔτε λυτοὶ κατὰ χρόνον (τοῦτο γὰρ τὸ οὐ λυθήσεσθε διὰ τοῦ ῥήματος τὴν κατὰ χρόνον λύσιν ἐνδεικνύμενον· ἡ γὰρ σύνθεσις αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἑνώσεως γέγονε τῆς δημιουργικῆς). ὡς οὖν ἐν τῇ αἰτίᾳ τῶν ἁπλῶν ἡ ἕνωσις προηγεῖται, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐνταῦθα τῆς λύσεως ὁ δεσμός· κρείττων γάρ ἐστι καὶ θειοτέρας ἴνδαλμα δυνάμεως ἔν τε ψυχαῖς ὁρώμενος (δεσμοὶ γὰρ ἦσαν καὶ ἐν ἐκείναις αἱ μεσότητες, ὡς ἐν τῇ ψυχογονίᾳ προείρηται [36 A]) καὶ ἐν τοῖς σώμασιν (ἡ γὰρ ἀναλογία δεσμός [31 C]) καὶ ἐν τοῖς ζῴοις (δεσμοῖς γὰρ ἐμψύχοις δεθέντα ζῷα ἐγεννήθη [38 E]). καὶ τὸ ἀθάνατον οὖν καὶ τὸ ἄλυτον πάμπαν μὲν οὐχ ὑπάρχει τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς, ὑπάρχει δὲ ὅμως, καὶ οὐ διὰ τὸ μὴ πάμπαν ὑπάρχειν μηδ' οὕτως, ὡς τοῖς νοητοῖς, ἀναιρετέον ἀπ' αὐτῶν τὴν ἀθανασίαν. ἐπεὶ καὶ τὸν Ἔρωτα ἐν Συμποσίῳ [202 DE] προσειπεῖν ἀθάνατον οὐκ ἠξίωσεν, οὐ μὴν οὐδὲ θνητόν, ἀλλά τι μεταξὺ τούτων ἀμφοτέρων· πολὺ γὰρ τὸ πλάτος τοῦ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου καὶ πολλαὶ ταῦτα συνδέουσι μεσότητες. καὶ ἔοικε F τὸ ἀθάνατον τὸ μὲν εἶναι πασῶν κοινὸν τῶν τοῦ μὴ θνητοῦ διαφορῶν, ὅ ἐστι τὸ μὴ στερισκόμενον ἧς ἔχει ζωῆς, καθὸ καὶ ἐρεῖ [41 CD] τὸν δημιουργὸν τῶν ἀθανάτων αἴτιον, τῶν δὲ θνητῶν τοὺς νέους θεούς· τὸ δὲ ἴδιον τῶν νοητῶν, ὅ ἐστι τὸ ἀθάνατον ἀεὶ ὂν τοιοῦτον· τὸ δὲ τῶν ἐγκοσμίων, ὅ ἐστιν ἀεὶ γιγνόμενον ἀθάνατον, ἐν τῷ γίγνεσθαι ἀεὶ τὴν ὑπόστασιν ἔχον. ὅθεν καὶ ἀμέσως εἴποις ⟨ἂν⟩ ἀντιδιῃρῆσθαι τὸ ἀθάνατον καὶ θνητόν, εἰ λάβοις τὸ κοινὸν τοῦ ἀθανάτου σημαινόμενον, καὶ οὐκ ἀμέσως, εἰ τὸ πρώτως ἀθάνατον, ὃ δή ἐστι τὸ ἀεὶ ὂν ἀθάνατον· τούτου γὰρ καὶ τοῦ θνητοῦ μέσον τὸ ἀεὶ γιγνόμενον ἀθάνατον, κυρίως δὲ ἀθάνατον τὸ ἐν αἰῶνι πᾶσαν ἔχον τὴν ζωήν· τὸ δὲ ἀνὰ 306

Q D (ς)
10 ὁρώμενος s : ὁρώμενοι **D**ς : ἐρώμενοι **Q** 22 πασῶν : πάντων ll. τοῦ μὴ **D**ς : μὴ τοῦ **Q**

πάντα τὸν χρόνον ἀνελιττομένην καὶ μὴ μίαν καὶ ἄτομον τὴν αὐτὴν ἀεί, τοῦτο γιγνόμενόν ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ὂν ἀθάνατον. τούτου δὲ πάλιν τὸ γιγνομένην ἔχον τὴν ζωήν, μὴ μεθισταμένην δὲ ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν, μηδὲ ἀνιὸν καὶ κατιόν, μόνον ἀθάνατον, ὡς οὐκ ἀπολειπομένην ἔχον ζωήν· τὸ δὲ ἀνιὸν καὶ κατιὸν ἐν τῷ νοεῖν ἐγγυτέρω τῶν θνητῶν, ⟨ὡς⟩ ἀπολεῖπον μὲν τὴν κρείσσονα νόησιν, μεθιστάμενον δὲ εἰς τὴν ὑφειμένην καὶ αὖθις ἀνατρέχον ἄνευ λήθης. καὶ ἔστι τὸ μὲν τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ἴδιον, τὸ δὲ τῶν δαιμόνων τῶν τούτοις ἑπομένων. εἰ δὲ τὸ λοιπὸν καὶ λήθης ἀναπίμπλαται κατιόν, ἐγγυτάτω τῶν θνητῶν ἐστιν, ἀπολλύον πάντῃ τὴν ὡς ἀληθῶς ἐν αὑτῷ ζωὴν καὶ μόνην ἔχον τὴν οὐσιώδη. τοιοῦτον δὲ τὸ τῶν μερικῶν ψυχῶν ἀθάνατον· διὸ καὶ αὐτὸς ἀθανάτοις ὁμώνυμον ἀποκαλέσει [41 C] τὸ ἐν ταύταις ἀθάνατον. εἰ δέ τι μετὰ ταύτας καὶ τὴν οὐσιώδη ζωὴν ἀποβάλλοι, τοῦτο θνητὸν μόνως ἐστίν. ὥστε τὸ μὲν πρώτως ἀθάνατον καὶ τὸ θνητὸν ἄκρα, τὸ δὲ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν καὶ τὸ τῶν μερικῶν ψυχῶν ὕπακρα, μέσον δὲ ὄντως τούτων τὸ τῶν δαιμόνων, διὸ καὶ μέσοι τῷ ὄντι πάντων οἱ δαίμονες. ταῦτα μὲν οὖν
B περὶ τῆς ὅλης προθέσεως τῶνδε τῶν λόγων.

Φέρε δὲ καὶ τὰ καθ' ἕκαστον, εἰ δοκεῖ, συντόμως ἐπιδράμωμεν. ἡ μὲν δὴ 'γένεσις' ὅπως ἐφαρμόζει τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς, εἴρηταί μοι πολλάκις καὶ ὅτι τὴν σύνθεσιν δηλοῖ καὶ τὴν μετὰ χρόνου ζωὴν καὶ τὴν ἀπ' ἄλλης αἰτίας πάροδον καὶ τὴν τῷ χρόνῳ παντὶ συμπαρεκτεινομένην, ἀλλ' οὐκ ἀεὶ οὖσαν. τὸ δὲ ἀθάνατοι μὲν οὔκ ἐστε οὐδὲ ἄλυτοι δηλοῖ, ὅτι γίγνεσθε ἀθάνατοι καὶ ἄλυτοι· τὸ γὰρ 'εἶναι' τούτων ἑκάτερον μόνοις τοῖς αἰωνίοις πάρεστι, τὸ δὲ 'γίγνεσθαι' πρέπει τοῖς γενητοῖς, ὧν τὸ ζῆν εἰς τὸν ὅλον χρόνον παρατείνει. τὸ δὲ 'μὴ πάμπαν ἀθάνατον μηδὲ πάμπαν ἄλυτον' εἴδη πολλὰ τῆς ἀθανασίας παραδίδωσιν· αὐτὸς γοῦν μικρὸν προελθὼν ἀθανάτους ἀποκαλέσει [41 C] τὰς θείας ψυχάς,

Q D (ς)
3 τούτου est genetiuus partitiuus 6 ἔχον ς : ἔχει **QD** 7 ⟨ὡς⟩ : ⟨καὶ⟩ ins Kroll 8 εἰς τὴν ς : om **QD** 12 αὐτῶ ll. 19 ὑπάκρα **Q** : ὑπ' ἄκρα **D**ς 24 καὶ om **D**ς 28 γίγνεσθαι **D**ς

ὁμωνύμως δὲ ἀθανάτους τὰς μερικάς. τὸ δὲ οὐ λυθήσεσθε οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας ἀφαιρεῖ πᾶσαν τὴν θνητοειδῆ φύσιν ἀπὸ τῶν θεῶν καὶ τὴν ἀεὶ τρεπομένην καὶ μεταβαλλομένην ζωήν· τὸ γὰρ θνητὸν ζωῆς ἐστι κατάληξις ἤδη τῷ μὴ ὄντι συμμεμιγμένης. αὐτὴ δὲ ʽἡ τοῦ θανάτου μοῖρα’ πολλὰς πάλιν ἡμῖν ὑποφαίνει θανάτων διαφοράς· ἄλλος γὰρ ὁ θάνατος τῶν κατὰ σχέσιν λεγομένων C δαιμόνων, ἄλλος ὁ τῶν μερικῶν ψυχῶν, ἄλλος ὁ τῶν ζῴων, ἄλλος ὁ τῶν ἐψυχωμένων σωμάτων, ὃ μὲν μιμούμενος οἷον χιτῶνος ἀπόθεσιν, ὃ δὲ μετὰ συμπαθείας τῆς πρὸς τὸ γενητὸν πτῶσις ὢν εἰς αὐτὸ τῆς ψυχῆς, ὃ δὲ διάλυσις ὢν σώματος καὶ ψυχῆς ἀπ’ ἀλλήλων, ὃ δὲ στέρησις τῆς ἐν ὑποκειμένῳ οὔσης τῷ σώματι ζωῆς. τούτων δὴ πάλιν ἐξῄρηνται παντελῶς οἵ τε ἐγκόσμιοι θεοὶ καὶ ⟦οἱ δαίμονες⟧ οἱ κατ’ οὐσίαν δαίμονες, οἱ συνεπόμενοι τοῖς θεοῖς· οὐδὲ γὰρ ὁ πρῶτος τοῦ θανάτου τρόπος ἐφαρμόσει τούτοις, ὡς καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος παραδέδωκεν ἄτρεπτον φυλάττων τὸ ὡς ἀληθῶς δαιμόνιον γένος. ταῦτα μὲν οὖν δή ⟨διὰ τί⟩ ἐστι ʽδεσμός’; ἢ ὅτι πάντα ἑνοῖ καὶ μετρεῖ καὶ εἰς μίαν ἄγει σύμπνοιαν ἡ ἀγαθότης, καθ’ ἣν ἡ δημιουργικὴ βούλησις ἀφορίζεται, καὶ ἔοικε κατ’ αὐτὴν μάλιστα θεοὺς ἀποτελεῖν τοὺς ἐγκοσμίους· δεσμῶν γάρ ἐστι δεσμὸς ὑπὲρ τὸν νοῦν οὖσα τῶν συνδεομένων. τὸ δὲ λαχόντες τὴν ἀφ’ ἑνὸς τοῦ δημιουργοῦ διακλήρωσιν τῆς ἀγαθῆς προνοίας τῶν πολλῶν ἐκφαίνει θεῶν· κατὰ γὰρ τοὺς τῆς δίκης κλήρους διῃρημένοι διανέμονται τὴν μίαν τοῦ πατρὸς καὶ ὅλην πρόνοιαν καὶ τὸν D ἕνα δεσμὸν τὸν προϊόντα ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς μονάδος. οὔτε οὖν ἀθάνατοι οὔτε θνητοὶ οἱ οὐράνιοι θεοὶ καὶ ὅλως οἱ ἐγκόσμιοι πάντες οὔτε ἄλυτοι οὔτε λυτοί, ἀλλ’ ἁπλῶς * * * ἀμφοῖν. κατεσκεύασε δὲ τὸ μὲν μήτε ἀθάνατον αὐτῶν μήτε ἄλυτον ἐκ τοῦ γενητοὺς εἶναι (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐπείπερ

Q D (ς)

2 *οὐδὲ* **Q** : *οὔτε* **D**ς 3 *ἀεὶ τρεπομένην* ς : *ἀεί τε ἑπομένην* **QD** 9 *ἐμψυχωμένων* ll. 10s *γενητὸν* **Q** : *θνητὸν* **D**ς 19 *ἢ* ll. *ἢ ὅτι* sententiam interrogatiuam praecedere debere uidit t 22 *οὖσα* ς : *οὖσαι* **QD** 25 cf. Critiae p. 109 B 29 lacunam agnouit s 31 *δηλοῖ* om **Q**

γεγένησθε· πᾶν γὰρ γενητὸν ἐπισκευαστὴν ἀθανασίαν ἔχει καὶ δεσμὸν ἀλλαχόθεν ἐνδεδομένον, ἑαυτὸ συνέχειν ἢ ζωοποιεῖν οὐ δυνάμενον), τὸ δὲ μήτε λυτοὺς αὖ μήτε θνητοὺς ἐκ τῶν δεσμῶν, ὧν τε κατ' οὐσίαν μετέχουσι καὶ ὧν ἐκ τῆς δημιουργικῆς βουλήσεως. ἀλλὰ τούτους μὲν δι' ἑνώσεως ἐδήλωσεν, ἐκείνους δὲ διὰ πλήθους, ἐπείπερ ἡ πατρικὴ ἕνωσις δεσμῶν ἐστι δεσμὸς καὶ τῶν μετεχομένων ἑνώσεων μονάς.

Νῦν οὖν ὃ λέγω πρὸς ὑμᾶς ἐνδεικνύμενος, μάθετε [41 B].

Ἡ μὲν οὖν πρωτίστη τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ἀνάκλησις ἐκθεωτικὴ τῶν ἀκουόντων ἦν· πάντας γὰρ αὐτοὺς ἀπέφαινε θεούς, μεθεκτοὺς μὲν τοῖς σώμασιν, οἷς ἐποχοῦνται (θεοὶ γὰρ καὶ ταῦτα, ὡς ἀγάλματα θεῶν, ὅπου καὶ τὴν γῆν πρώ-
E *την εἶπε* [40 C] *καὶ πρεσβυτάτην τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ θεῶν), μετόχους δὲ τῶν ὡς ἀληθῶς θεῶν, ὧν ἐξήρτηνται πρὸ γενέσεως ὄντων· οὗτοι γάρ, ὡς εἶπε, γένεσιν ἔσχον. ἡ δὲ μετὰ ταύτην ῥῆσις αἰώνιον αὐτοῖς ἐνετίθει δύναμιν διὰ τὴν μετουσίαν τῆς ἀλύτου συνοχῆς. αὕτη δὲ ἡ νῦν προκειμένη πληροῖ νοήσεων αὐτοὺς θείων καὶ δημιουργικῶν ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ ζῴου προϊουσῶν· ἡ γὰρ μάθησις τῆς τῶν ζῴων δημιουργίας πρέπουσα μέν ἐστι ψυχαῖς ὡς μάθησις, ἀποπληροῖ δὲ τῆς δημιουργικῆς νοήσεως τῶν ἐν τῷ νοητῷ ζῴῳ πάντων εἰδῶν τὸ πλῆθος τῶν θεῶν, διὰ μὲν τοῦ νῦν τὸ αἰώνιόν πως ἐπιδεικνυμένη, διὰ δὲ τοῦ ὅπερ τὸ ἡνωμένον αὐτῆς καὶ συνεσπειραμένον, διὰ δὲ τοῦ λέγω τὸ προϊὸν εἰς τὸ πλῆθος καὶ διασπειρόμενον περὶ τοὺς πολλοὺς θεούς, διὰ δὲ τῆς 'ἐνδείξεως' τὴν ἀπὸ τῶν νοητῶν καὶ ἀφανῶν αἰτίων πλήρωσιν· ἐνδεικνύμεθα γὰρ μόνον ἐπὶ τῶν ἀφανῶν τοῖς πολλοῖς. διὰ δὲ πάντων ὁμοῦ δῆλον ὡς ἑαυτὸν μὲν ἀνὰ λόγον ἵστησι πρὸς τὸν νοητὸν νοῦν, πληροῖ δὲ νοήσεως τὸν ἐγκόσμιον ἀριθμὸν τῶν θεῶν, ἔτι δὲ ἐπι-*

Q D (ς)
1 cf. Polit. 270 A   2 *ἐνδεδεμένον* **D** ς   4 *μετέχουσι* ς : *ἔχουσι* **QD** fort. recte   7 *ἑνώσεων* **Q** : *ἑνώσεως* **D** ς   9 *ὃ* ll. cum Plat. codd. : *ὅπερ* u. 25   11 *οὖν* om **D** ς   22 *ψυχῆς* **D** ς   26 *διὰ δὲ* — 27 *διασπειρόμενον* om **D**

στρέφει τὸ πλῆθος εἰς τὴν μίαν νόησιν τὴν δημιουργικὴν καὶ πρὸ τῆς εἰς τὰ δεύτερα προνοίας ἄμικτον αὐτῷ καθαρότητα καὶ σταθερὰν ἐπιλάμπει νόησιν· ὡς γὰρ αὐτὸς νοήσας ποιεῖ F καὶ ἀπὸ τῆς ἔνδον ἐνεργείας ἀπογεννᾷ τὴν ἔξω προϊοῦσαν, οὕτω δὴ καὶ ἐκείνους βούλεται μαθεῖν πρῶτον καὶ νοῆσαι τὴν βούλησιν τοῦ πατρός, ἔπειθ' οὑτωσὶ μιμήσασθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ.

Θνητὰ ἔτι γένη λοιπὰ τρία ἀγένητα. τούτων δὲ μὴ γενομένων οὐρανὸς ἀτελὴς ἔσται· τὰ γὰρ πάντα ἐν αὑτῷ ζῴων γένη οὐχ ἕξει, δεῖ δέ, εἰ μέλλει τελέως ἱκανὸς εἶναι. δι' ἐμοῦ δὲ ταῦτα γενόμενα καὶ βίου μετασχόντα θεοῖς ἰσάζοιτ' ἄν [41BC].

Αἱ μὲν ὁλικώταται καὶ πρώτισται καὶ θειόταται τῶν ἰδεῶν 307 οὐ μόνον τὰ ἀίδια τῶν ἐγκοσμίων ὑφιστᾶσιν ἐξῃρημένως, ἀλλὰ καὶ τὰ θνητὰ πάντα κατὰ μίαν καὶ ἡνωμένην αἰτίαν· τὸ γὰρ ἐκεῖ πτηνὸν πάντων ἐστὶ τῶν ὁπωσοῦν λεγομένων πτηνῶν παράδειγμα καὶ τὸ ἐνύδριον τῶν ἐνύδρων πάντων καὶ τὸ πεζὸν τῶν πεζῶν ⟨πάντων⟩. αἱ δὲ πρόοδοι τῶν νοητῶν ἐπὶ τὰς νοερὰς τάξεις διαιρετικαὶ γίνονται τῶν ἡνωμένων ἰδεῶν καὶ εἰς πλῆθος προάγουσι τὰς ὁλικὰς αἰτίας καὶ τῶν πολυειδῶν πραγμάτων διωρισμένας ἀναφαίνουσιν ἀρχάς· οὐ γὰρ ἔτι μία πάντων αἰτία νοερὰ τῶν ἀεροπόρων (οὐ γὰρ ἂν διακεκριμένη νόησις ἦν τῶν ἀιδίων ἀερίων ζῴων καὶ τῶν μὴ ἀιδίων), οὐδὲ μία τῶν ἐνυδρίων οὐδὲ τῶν χθονίων ὁμοίως, ἀλλ' ἡ τῆς ἑτερότητος δύναμις κατακερματίζει τὸ ὅλον εἰς τὰ μέρη καὶ τὰς μονάδας εἰς τοὺς ἀριθμούς. καὶ διὰ ταῦτα λοιπὸν χωρὶς μὲν αἱ τῶν θείων ζῴων αἰτίαι παρὰ τῷ δημιουργῷ, καθ' ἃς ὑπέστησε τὰς τάξεις τῶν γενεσιουργῶν θεῶν τε καὶ δαιμόνων, χωρὶς δὲ αἱ τῶν θνη-

Q D (ς)

1 εἰς ς : καὶ **QD** 3 σταθηρὰν **Q** 5s cf. Tim. 41BC 8 ἀγένητα om pauci Plat. ll. δὲ ll. cum A𝔡𝔗F𝔬 Plat. : οὖν *ς Plat. 9 ἅπαντα Plat. 10 αὐτῷ ll. γένη ζώων Plat. μέλλοι **Q** 10s τελέως **QD**b cum 𝔬 Plat. : τέλεος **A** cum A 𝔡 𝔗 F Plat. : τέλειος *ς Plat. 11 ἱκανὸς **QD**b (cf. p. 224, 28s) : ἱκανῶς **A** cum Plat. δὲ om **D** καὶ ταῦτα **D**ς 24 prius οὐδὲ ς : οὐ **QD**

B τῶν, καθ' ἃς ὑφιστάνειν παρακελεύεται τὰ θνητὰ γένη τοῖς νέοις θεοῖς· προκατάρχει γὰρ αὐτὸς καὶ τῆς τούτων ποιήσεως καὶ αὐτῷ τῷ λέγειν, ὅτι ποιητέον, ποιῶν (οἵ τε γὰρ λόγοι τοῦ πατρὸς νοήσεις εἰσὶ δημιουργικαὶ καὶ αἱ νοήσεις ποιήσεις)· ἐπιτρέπει δὲ τὴν προσεχῆ ποίησιν τοῖς πολλοῖς. καὶ ὁρᾷς πάλιν, ὅπως ἡ τάξις ἀναφαίνεται τῶν ποιητικῶν αἰτίων καὶ γεννητικῶν· τὰ γὰρ θνητὰ ζῷα ποιεῖ μὲν καὶ ὁ τῶν ἐγκοσμίων χορὸς θεῶν, ἀλλὰ μετὰ κινήσεως καὶ μεταβολῆς, ποιεῖ δὲ καὶ ὁ δημιουργός, ἀλλὰ τῷ λέγειν (τοῦτο δὲ ταὐτὸν τῷ νοεῖν· λέγει γὰρ δήπου νοῶν καὶ ἀκινήτως καὶ νοερῶς), ποιεῖ δὲ καὶ τὸ αὐτοζῷον (ἔχει γὰρ μίαν αἰτίαν πάντων πτηνῶν καὶ πάντων ἐνύδρων καὶ πάντων χθονίων), ἀλλὰ μετὰ σιωπῆς καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι καὶ νοητῶς· διαδέχεται γὰρ τὴν μὲν π α τ ρ ι κ ὴ ν σ ι γ ὴ ν ὁ δημιουργικὸς λόγος, τὴν δὲ νοητὴν αἰτίαν ἡ νοερὰ ποίησις, τὴν δὲ κατὰ τὸ εἶναι πρόνοιαν ἡ κατὰ τὸ ἐνεργεῖν ἀπογέννησις, καὶ τὸν μὲν λόγον ἡ κίνησις, τὴν δὲ νοερὰν ἐνέργειαν ἡ τῷ αἰσθητῷ συμμεμιγμένη διακόσμησις· τὰ γὰρ ἔσχατα δημιουργήματα δεῖται τοιαύτης ποιητικῆς αἰτίας. πᾶν γοῦν τὸ μεταβλητὸν
C καὶ ἀλλοιωτὸν καὶ γενητὸν καὶ φθαρτὸν ἐξ αἰτίας γέγονεν ἀκινήτου μὲν κατ' οὐσίαν, ἄλλως δὲ κινουμένης κατ' ἐνέργειαν· ἡ γὰρ ἐκεῖ διῃρημένη κίνησις ἀπὸ τῆς οὐσίας ἐνταῦθα κινουμένην ἀπετέλεσεν οὐσίαν, διότι δὴ τὸ ποιοῦν καὶ κατ' οὐσίαν ἐποίει καὶ κατ' ἐνέργειαν, ὧν δὴ διαπλεκομένων ἡ μεταβολὴ τῆς οὐσίας ἔσχε τὴν πάροδον. δεῖται οὖν τὰ θνητὰ κινουμένων αἰτίων καὶ τὰ πολυμετάβολα πολλῶν· μονογενῆ γὰρ αὐτὰ διαμένειν ἀμήχανον· οὐ γὰρ ἂν εἴη γένη θνητά. δεῖ δὲ εἶναι καὶ τὸ θνητόν, πρῶτον μέν, ἵνα πάντα ὅσα δυνατὸν ἦν γενέσθαι, ταῦτα ὑποστῇ, τά τε ὄντα ἀεὶ καὶ τὰ μὴ ὄντα ποτέ· τούτων γὰρ ἐπέκεινα τὸ μηδαμῶς ὄν. ἔπειτα, ἵνα μὴ τὰ θεῖα τελευταῖα τῶν ὄντων ᾖ καὶ τὸ ὄν· ἅπαν γὰρ τὸ γεννητικόν τινος κρεῖττόν ἐστιν αὐτοῦ καὶ θειότερον. καὶ τρίτον ἔτι, ἵνα μὴ ἀτελὴς ὁ κόσμος ᾖ μὴ πάντα περιέχων ὅσων εἶχε τὰς αἰτίας τὸ

Q D (ς)
3 s cf. I 66, 10 ss 8 θεῶν χορὸς **D** ς 14 cf. or. chald. 16

αὐτοζῷον· τὸ γὰρ ἐκεῖ πτηνὸν πάντων πτηνῶν αἴτιον καὶ τὸ ἔνυδρον τῶν ἐνύδρων καὶ τὸ χθόνιον τῶν χθονίων εἴτε θείων εἴτε θνητῶν. καὶ διὰ ταῦτα ἄρα Ὀρφεὺς [frg. 211] τὴν τῶν μεριστῶν ζωοποιὸν αἰτίαν ἄνω μένουσαν καὶ ὑφαίνουσαν τὸν διάκοσμον τῶν οὐρανίων νύμφην τε εἶναί φησιν D ὡς ἄχραντον καὶ ταύτα τῷ Διὶ συναφθεῖσαν καὶ μένειν ἐν οἰκείοις ἤθεσι, προελθοῦσαν δὲ ἀπὸ τῶν ἑαυτῆς οἴκων ἀτελεῖς τε καταλείπειν τοὺς ἱστοὺς καὶ ἁρπάζεσθαι καὶ ἀναρπασθεῖσαν γαμεῖσθαι καὶ γαμηθεῖσαν γεννᾶν, ἵνα ψυχώσῃ καὶ τὰ ἐπείσακτον ἔχοντα ζωήν· τὸ γὰρ ἀτελές, οἶμαι, τῶν ἱστῶν ἐνδείκνυται κἀκεῖνο τὸ μέχρι τῶν ἀιδίων ζῴων ἀτελὲς εἶναι τὸ πᾶν. διὸ καὶ ὁ Πλάτων παρακελεύεσθαί φησι [41 D] τὸν ἕνα δημιουργὸν τοῖς πολλοῖς 'προσυφαίνειν τὰ θνητὰ τοῖς ἀθανάτοις', ἀναμιμνήσκων πως ἡμᾶς, ὅτι τῆς τοῦ παντὸς ὑφαντικῆς ζωῆς τελείωσίς ἐστιν ἡ προσθήκη τῶν θνητῶν, καὶ τῆς Ὀρφικῆς θεομυθίας καὶ τῶν ἀτελῶν ἱστῶν ἐξηγητικὰς ἐννοίας παρεχόμενος. ὁ μὲν οὖν θεῖος ἀριθμὸς ὅρον οἰκεῖον ἔσχε καὶ πέρας καὶ ἔστι τέλειος.

δεῖ δὲ καὶ τὸ θνητὸν σχεῖν καὶ τοῦτο τριχῶς, ἀερίως ἐνύδρως χθονίως· οὐρανίως γὰρ ἀδύνατον, διότι πάσης διακοσμήσεως ἡ ἀκρότης καὶ τὸ πρώτιστον γένος ἄχραντόν ἐστι καὶ ἀίδιον, ὁμοιούμενον πρὸς τὴν πρὸ αὐτοῦ αἰτίαν. ὡς οὖν τὸ πρώτιστον τῶν νοερῶν νοητὸν καὶ τὸ πρώτιστον τῶν ἀγγέλων θεός, οὕτω καὶ τὸ πρώτιστον τῶν αἰσθητῶν ἀίδιον E καὶ θεῖον πᾶν. ἐν δὲ τῇ γενέσει συμπέπλεκται τῷ θείῳ τὸ θνητόν. διὸ καὶ ὑπόλοιπα τὰ θνητὰ γένη προσηγόρευσεν [41 D], ὥσπερ ἐλλείμματα ὄντα τῆς τῶν θείων δημιουργίας καὶ οἷον ὑποστάθμαι παρ' αὐτῶν ἀποτικτόμεναι τῶν θεῶν. ἀλλὰ πῶς ἀγένητα ταῦτα; ἢ ὡς μήπω γενόμενα, διότι δὴ τάξις ἐστὶ τῶν τὸ πᾶν συμπληρούντων καὶ τὰ δεύτερα τῇ τάξει διαφέροντα τῶν πρὸ αὐτῶν διορίζων ὁ δημιουργὸς οὔπω γεγονέναι φησὶν ἐκείνων προϋποστάντων. τάχα δὲ

Q D (ς)

6 aut καὶ ⟨κατὰ⟩ aut ταύτῃ cum Krollio scrib. 11 κακείνω τῷ **Q** 14 πως ς : πῶς **D** : πρὸς **Q** 17 s cf. rep. VIII 546 B 29 ἢ ll.

καὶ ἄλλως ἀγένητα· τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ θνητά ἐστι καὶ ἀγένητα· ὡς μὲν ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς γιγνόμενα μονάδος καὶ τῆς ἀκινήτου καὶ αἰωνίου ποιήσεως ἀγένητα, ὡς δὲ ὑπὸ τῶν νέων θεῶν θνητά· μέτεστι γὰρ καὶ τούτοις ἀιδίου τινός, διότι κατ' εἶδος μέν ἐστιν ἄφθαρτα, κατὰ δὲ τὸ καθ' ἕκαστον φθαρτά· διῄρηται γὰρ ἐπὶ τούτων τὸ εἶδος τοῦ καθ' ἕκαστον καὶ οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῶν θείων καὶ μόνως ἀιδίων ζῴων ἔνεστι πᾶν τὴν ὅλην τῶν παραδειγμάτων πρόοδον ὑποδέξασθαι δεδυνημένον. τὸ μὲν οὖν ἀίδιον τῶν θνητῶν ἀπὸ
F *τῆς δημιουργίας τῆς μιᾶς ἐστι, δι' ἣν ἀμετάβλητον τὸ εἶδος καὶ ἓν καὶ ταὐτὸν ἐν πολλοῖς ἐστι, τὸ δὲ μεταβλητὸν ἀπὸ τῆς μεριστῆς κινήσεως τῶν αἰτίων ἐξαλλάττει τὴν τῶν ὑποστάντων φύσιν. δεῖ δὲ εἶναι καὶ τὸ θνητόν, ἵνα τέλειος ὁ κόσμος ᾖ, οὐ διῃρημένως μὲν διὰ τὴν νοητὴν αἰτίαν, παντοδαπῶς δὲ ὅμως ἀποτυπωσάμενος· ὅσα γὰρ ἡ μία τῶν πτηνῶν αἰτία περιεῖχε, ⟦περὶ⟧ ταῦτα ἔλαχε τὸ αἰσθητὸν μεριστῶς καὶ ἡ ἐκεῖ μονὰς ἐνταῦθα γέγονεν ἀριθμός. εἰ δὲ ταῦτα κρατοίη, νοῶν ὁ δημιουργὸς ἕκαστον τῶν θνητῶν ᾖ ἀγένητον, περιέχων μέντοι τὸ θνητὸν ἀγενήτως, οὐ μόνον*
308 *ἔχει τὰς τέτταρας ἰδέας, ἀλλὰ καὶ τοὺς τούτων ὑπομερισμοὺς εἰς τὰ ἀγένητα τῶν ἀθανάτων αἴτια καὶ τὰ ἀγένητα τῶν θνητῶν. ἄλλο οὖν τὸ νοητὸν ζῷον καὶ ἄλλο τὸ ἐν αὐτῷ νοερὸν ζῷον, πλήθει μὲν τοῦτο μερικωτέρων ζῴων χρώμενον, δυνάμει δὲ ἐλάσσονι τοῦ νοητοῦ ζῴου. ἐπειδὴ δὲ πολλαὶ τοῦ κόσμου τελειότητές εἰσι (τέλειος γὰρ καὶ ὅλος ἐξ ὅλων* [33A], *τέλειος καὶ τὸν χρόνον προσλαβών* [39DE], *τέλειος δὲ καὶ τὰ πάντα περιλαβὼν ζῷα* [41BC]), *τὸ τῆς τελειότητος ταύτης εἶδος ἐνδεικνύμενος ὁποῖόν ἐστι, προσέθηκε τὸ ἱκανὸς εἶναι· παντελὴς γὰρ οὕτως ἔσται πάντα τά τε ζῷα περιέχων καὶ πάσας τὰς νοητὰς καὶ νοερὰς ἐγκολπισάμενος δυνάμεις καὶ πάντων τῶν ἡνωμένων παραδειγμάτων διῃρημένας εἰκόνας ὑποδεξάμενος. διὰ τί οὖν, φαίη τις ἄν, εἰ*

QD (ς)

2 *ἀπὸ* ll. : an *ὑπὸ*? 8 *ἔνεστι* ς : *ἔν ἐστι* **QD** 9 *δεδυνημένων* **QD** : em ς 16 *περὶ* del s 19 *περιέχων* **A** : *περιέχον* **QD**b 28s *ἱκανῶς* ς

δεῖ τὸν κόσμον πάντα σχεῖν ἐντὸς τὰ ζῷα καὶ ὅσα θνητὰ διὰ τὴν πρὸς τὸ παράδειγμα ἀφομοίωσιν, οὐκ αὐτὸς ὁ δημιουργὸς καὶ ταῦτα ὑφίστησι; τούτου δὴ τὴν αἰτίαν εὐθὺς ἐπήνεγκεν αὐτός· δι' ἐμοῦ δὲ ταῦτα γενόμενα καὶ βίου μετασχόντα θεοῖς ἰσάζοι[[ν]]το ἄν· ἄντικρυς τὸν εἰρημένον B λόγον βεβαιῶν, ὅτι πᾶν τὸ ὑπὸ ἀκινήτου γενόμενον αἰτίας ἀγένητόν ἐστι καὶ ἀμετάβλητον, τὸ δὲ ὑπὸ ἀκινήτου μέν, διὰ μέσης δὲ τῆς κινουμένης τῇ μὲν ἀγένητον, τῇ δὲ μεταβλητόν· δέχεται γὰρ ἀπὸ μὲν τῆς ἀκινήτου τὸ ἕν, ἀπὸ δὲ τῆς κινουμένης τὸ πλῆθος, καὶ ἀπ' ἐκείνης μὲν τὸ εἶναι καὶ τὸ εἶδος, ἀπὸ δὲ ταύτης τὸ ἄτομον καὶ τὸ γενέσθαι· δι' ἃ δὴ σῴζεται μὲν κατὰ τὸ εἶδος, ἀπόλλυται δὲ τὸ καθ' ἕκαστον. ἆρ' οὖν, φαίη τις ἄν, ἐπειδὴ τὰς λογικὰς ψυχὰς ὁ δημιουργὸς ὑφίστησιν αὐτὸς καθ' αὑτόν, θεοῖς αὗται ἰσάζονται; καὶ πῶς 'ὁμωνύμους' αὐτὰς ταῖς θείαις κατὰ τὸ ἀθάνατον μικρὸν ὕστερον ἀποκαλέσει [41 C]; μήποτε οὖν τὸ ἰσάζοιτο πάνυ μετ' ἀσφαλείας προσκεῖσθαι φατέον, οὐ τοῦτο λέγον, ὅτι πάντως ἴσον ἔσται θεοῖς, ἀλλ' ὅτι ὅμοιον· τὸ γὰρ ἰσαζόμενον εἰς ὁμοιότητα χωρεῖ πρὸς τὸ ἴσον, τὸ δὲ ἴσον σύμβολόν ἐστι τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ Παρμενίδῃ [150 D] παραδέδωκεν· ἄλλως τε καὶ τὸ λογικὸν εἶδος τῆς ζωῆς ἀποκαθαρθὲν καὶ τέλεον γενόμενον θεῖόν ἐστιν· ὥστε τινὰς μηδὲ θεὸν αὐτὸ προσαγορεύειν ἀπογνῶναι διὰ τὸ προβεβλῆσθαι τὸ θεῖον ἐν αὐτῷ καὶ κατὰ τοῦτο C συνηνῶσθαι πρὸς τοὺς ὄντως θεούς. τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον. κἀκεῖνο δὲ ἀκριβῶς εἴρηται τὸ δι' ἐμοῦ· καὶ γὰρ τὰ θνητὰ τῶν γενῶν ὑπ' αὐτοῦ γίγνεται, δι' αὐτοῦ δὲ τὰ ἀίδια· κατὰ μίαν γὰρ αἰτίαν ἡνωμένην ἔχει τό τε ὑφ' οὗ καὶ τὸ δι' οὗ, καὶ ὡς μὲν πατὴρ ὑφ' ἑαυτοῦ πάντα ποιεῖ, ὡς δὲ δημιουργὸς τὰ ἀίδια μὲν δι' ἑαυτοῦ, τὰ δὲ θνητὰ διῃρημένως ὑπ' αὐτοῦ μέν, διὰ τῶν νέων δὲ γίγνεται θεῶν. καὶ οὐ διὰ τοῦτο οἰητέον τὴν νέαν ἀτιμάζεσθαι δημιουργίαν,

Q D
3 ὑφίστησι — 4 ταῦτα om **D** 6 γενόμενον — 7 ἀκινήτου om **D** 9 τῆς ἀκινήτου — 10 μὲν om **D**

ὅτι τὸν δι' οὗ λόγον ἔχει πρὸς τὴν ὑπερκόσμιον αἰτίαν· ἀεὶ γὰρ τὰ προσεχέστερα αἴτια τὴν τοῦ δι' οὗ τάξιν ἀποφέρεται πρὸς τὰς ἐξῃρημένας ποιήσεις. ἐπεὶ καὶ τῆς νέας δημιουργίας ὄργανον ἡ φύσις καὶ ταύτης πάλιν ἄλλο τὸ ἔμφυτον θερμόν· ὥστε ὅσοι τῶν Πλατωνικῶν τῷ μὲν πρώτῳ τὸ ἀφ' οὗ καὶ ἐφ' ὃ προσοικειοῦσιν, ὥσπερ ὁ μέγας Θεόδωρος, τῷ δὲ νῷ τὸ δι' ὃ καὶ πρὸς ὅ, τῇ δὲ ψυχῇ τὸ ὑφ' οὗ καὶ τὸ καθ' ὅ, λέγουσι μέν τινα τῶν ὀνομάτων διαίρεσιν οὐκ ἄμουσον, ἁμαρτάνουσι δὲ τῆς τοῦ Πλάτωνος κρίσεως· τῷ γὰρ δημιουργικῷ νῷ καὶ τὸ ὑφ' οὗ καὶ τὸ δι' οὗ
D *προσῆψεν αὐτὸς καὶ οὐδὲν δεῖ τὰ ὀνόματα διαιρεῖν κατὰ τὰς θείας τάξεις, πλὴν ὅτι τὸ μὲν δι' ὃ τελικόν ἐστι, τὸ δὲ πρὸς ὃ παραδειγματικόν. κωλύει δὲ οὐδὲν πάντα ταῦτα ἐν τῷ δημιουργῷ θεωρεῖν, ὡς μὲν θεῷ τὸ δι' ὅ (τέλος γὰρ ἡ ἀγαθότης), ὡς δὲ νοητικῷ τὸ δι' οὗ (ποιεῖ γὰρ δι' ἐνεργείας νοητικῆς οὐ προηγουμένης οὔσης τῆς γνώσεως, συντελούσης δὲ δι' ἑαυτῆς τῇ δημιουργίᾳ, καθ' ὅσον δημιουργεῖ πρότερον νοῶν). καὶ μὴν καὶ τὸ βίου μετασχόντα πάνυ δαιμονίως προσέθηκε· τί γάρ; εἰ γένοιτο μὲν ὑπ' αὐτοῦ τὰ ὅλα στοιχεῖα, πῦρ καὶ ἀὴρ καὶ ὕδωρ, ἄψυχα δὲ ὅμως, ἆρα θεοῖς ἰσάζοιτο ἂν ὥσπερ δὴ καὶ καλοῦμεν τὴν γῆν θεὸν καὶ τὸ πῦρ; οὐδαμῶς· τὸ γὰρ πρώτως ἐκθεοῦν τὰ ὅλα σώματα ψυχή ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἐν Νόμοις [X 899B] εἴρηκεν. εἰ δὲ καὶ γένοιτο δι' αὐτοῦ καὶ βίου μετάσχοι δι' αὐτοῦ, ζωὴν ἕξει καὶ ψυχήν· ὁ γὰρ βίος ἐν ψυχαῖς. εἰ δὲ μετὰ τῆς ὁλότητος ἔχοι καὶ τὴν ψύχωσιν, θεοῖς ἰσάζοιτο ἄν· καὶ γὰρ ὅτε τῷ κόσμῳ ψυχὴν ἐπέστησε, θεὸν εὐδαίμονα τότε πρῶτον αὐτὸν ὕμνησεν [34B], ὡς τῆς ψυχῆς θεοποιὸν ἐχούσης δύναμιν πρὸς πᾶν τὸ σωματικὸν καὶ θείας οὔσης κατ' οὐσίαν.*

Q D (ς)

5 ss cf. Zeller III 2^4 p. 784 6 *ἐφ' ᾧ* **Q** 10 *δι' ὃ* corr. ς 20 quidni *ὕδωρ* ⟨*καὶ γῆ*⟩? *ἄρα* **D**ς 29 *θείας* s: *θείαν* **Q** : *θεία* ς : *θεῖα* **D** *οὔσης* om **QD** 30 *κατ' οὐσίαν* om ς

Ἵν' οὖν θνητά τε ᾖ τό τε πᾶν ὄντως ἅπαν ᾖ, τρέ- E
πεσθε κατὰ φύσιν ὑμεῖς ἐπὶ τὴν τῶν ζῴων δημιουργίαν [41C].

Διττοὺς παραδίδωσιν ἐν τούτοις τῆς δευτέρας δημιουργίας σκοπούς, ἕνα μὲν τὸν προνοητικόν, δεύτερον δὲ τὸν ἀφομοιωτικόν, τὸν μὲν προσεχέστερον ὄντα, τὸν δὲ ὁλικώτερον· τῆς μὲν γὰρ τῶν θνητῶν ὑποστάσεως ἕνεκα ποιοῦσα πρόνοιαν καὶ τελειότητα δυνάμεως ἐνδείκνυται· τὸ γὰρ ὑπερπλῆρες τῆς δυνάμεως πᾶν γόνιμόν ἐστιν ἄλλων μεθ' ἑαυτὸ δευτέρων. τῆς δὲ τοῦ παντὸς συμπληρώσεως ⟦*κατὰ*⟧ *τὴν ἀφομοιωτικὴν δύναμιν, ἵνα τῷ παντελεῖ ζῴῳ καὶ τόδε τὸ πᾶν ὅμοιον ἀποτελεσθῇ, πᾶσι τοῖς τῶν θείων τε καὶ θνητῶν ζῴων ἀριθμοῖς διακεκοσμημένον· εἴτε γὰρ ἀθάνατα πάντα ἦν, τὰ θειότατα τῶν αἰσθητῶν ἄγονα ἂν ἦν, εἴτε μὴ τὸ πᾶν πᾶσι συμπεπληρωμένον τοῖς εἴδεσι τῆς ζωῆς, οὐκ ἂν τέλειον ἦν οὐδὲ ἱκανῶς ὅμοιον πρὸς τὸ παντελὲς ζῷον. ἵν' οὖν μηδέτερα τούτων ᾖ, κινεῖ τὴν δευτέραν δημιουργίαν ὁ πρῶτος δημιουργὸς ἄνωθεν ἀπ' ἄκρας τῆς ἑαυτοῦ περιωπῆς καὶ δύναμιν ἐπιρρεῖ ζῳογονικήν τε καὶ δημιουργικήν, δι' ἧς καὶ γεννήσουσι τὰς δευτέρας ἀφ' ἑαυτῶν οὐσίας καὶ ζωῆς πληρώσουσι καὶ εἰδοποιήσουσιν· ἴδιον γὰρ ζῳογόνου μὲν θεό-* F
τητος ⟨*τὸ*⟩ *ζωοποιεῖν, δημιουργικῆς δὲ τὸ εἰδοποιεῖν. καὶ τὸ τρέπεσθε οὖν κινητικόν, ἄντικρυς ἐοικὸς τῷ·*

ἔρχεσθ', ὄφρ' ἂν ἵκησθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,

ἐπὶ τὸν πόλεμον τῆς γενέσεως καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν θνητῶν αὐτοὺς ἀνεγεῖρον, ἣν ἐπιτελοῦσι διὰ κινήσεως πάντες μέν, οὐχ ἥκιστα δὲ οἱ κοσμοκράτορες· οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ τρεπόμενοι καὶ διαφερόντως ὁ βασιλεὺς Ἥλιος· τοῦτον γὰρ ἐπέστησε τοῖς ὅλοις ὁ δημιουργός·

καὶ φύλακ' αὐτὸν ἔτευξε κέλευσέ τε πᾶσιν ἀνάσ- 309
σειν,

ὥς φησιν Ὀρφεύς [frg. 79]. *καὶ μὴν καὶ τὸ κατὰ φύσιν*

Q D (ς)
1 *πᾶν τόδε* A𝔟𝔗Fo(*q Θ*) Plat. 10 *δευτέρων* ς : *δεύτερον* **Q** : *δευτέρως* **D** 19ss cf. I 420, 12ss or. chald. 19 24s Hom. *Υ* 24

ὁρίζει μὲν τὴν ποίησιν αὐτῶν κατὰ τὸ μέτρον καὶ τὸ ἀγαθόν· ἔτι δὲ ὡς ὄργανον αὐτοῖς ὑποστρώννυσι τὴν φυσικὴν πᾶσαν ποίησιν (κινοῦσι γοῦν αὐτὴν καὶ ποδηγετοῦσιν ὑπηρετουμένην ταῖς βουλήσεσι)· καὶ τρίτον ἀφορίζει τὴν μεσότητα αὐτῶν· τῷ γὰρ μέσῳ τὸ τὰ ἔσχατα δημιουργεῖν κατὰ φύσιν· ἀνήρτηται γὰρ τὰ μὲν ποτὲ ὄντα εἰς τὰ κατὰ χρόνον ἀιδίως ὄντα, ταῦτα δὲ εἰς τὰ αἰωνίως ὄντα· καὶ τὰ μὲν πρῶτα γεννητικὰ τῶν μέσων ἐστί, ταῦτα δὲ τῶν τελευταίων. καὶ τὸ ὑ μ ε ῖ ς δὲ αὐτουργίαν δηλοῖ καὶ αὐτὰς ἀνεγείρει τὰς ζωὰς τὰς θείας ἐπὶ τὴν δημιουργίαν. μὴ δὴ θαυμάζωμεν ἔτι, πόθεν ὑπάρχει ταῖς θείαις ψυχαῖς τὸ δημιουργικόν, ἴδιον ὂν τῶν θεῶν τῶν ὑπερουσίων· ὥσπερ γὰρ Ὀ ρ φ ε ὺ ς τὴν νοερὰν οὐσίαν ἐνθεὶς τῷ Διὶ ⟨τὴν⟩ δημιουργικὴν ἀπετέλεσεν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Π λ ά τ ω ν τοὺς λόγους προαγαγὼν ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐνθέους τε καὶ δημιουργικὰς ἀπέφηνε τὰς ὅλας ψυχάς.

B μηδὲ ἀπορῶμεν, διὰ τί τῶν ἐγκοσμίων τὰ μὲν ἀθάνατα, τὰ δὲ θνητά, πάντων κατὰ τὰς νοητὰς αἰτίας γεγονότων· ἔστι γὰρ τὰ μὲν ἀπ' ἄλλης, τὰ δὲ ἀπ' ἄλλης προσεχοῦς ποιητικῆς αἰτίας, δεῖ δὲ καὶ πρὸς ταύτας ὁρᾶν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ παραδείγματα μόνον. μηδὲ ἐπιζητῶμεν ἰδέαν Σωκράτους ἢ Πλάτωνος ἢ τῶν καθ' ἕκαστά τινος· κατὰ γένη γὰρ ὁ δημιουργὸς καὶ τὰ θνητὰ ζῷα διεῖλε καὶ μέχρι τῶν ὁλικῶν ἵσταται νοήσεων καὶ διὰ τούτων περιλαμβάνει πᾶν τὸ μερικόν· ὡς γὰρ τὸ ἔνυλον ἀύλως καὶ τὸ γενητὸν ἀγενήτως, οὕτω καὶ τὸ καθ' ἕκαστον ὁλικῶς προείληφε. μηδὲ λέγωμεν, ὅτι οὐ ποιεῖ καὶ τὰ θνητὰ ὁ δημιουργός· ποιεῖ γάρ, ἀλλὰ διὰ τῶν νέων θεῶν· πρὶν γὰρ οὗτοι ποιήσουσιν, ἐκεῖνος πεποίηκε τῷ νοῆσαι μόνον. μηδὲ ἀπογιγνώσκωμεν, ὅτι καὶ θείως ἐστὶ τὰ θνητὰ καὶ οὐ θνητῶς μόνον· ἃ γὰρ προτείνει νῦν ὁ δημιουργὸς ἐν τοῖς λόγοις, ὑποστάσεις εἰσὶ περὶ τοὺς νέους θεούς, ἃς ὁ οὐρανὸς ὑπεδέξατο πρώτως, καθ' ἃς καὶ δημιουργοῦσιν οἱ νέοι θεοὶ τὰ θνητά· μονάδες γὰρ ἀπὸ τῶν νοητῶν εἰδῶν εἰς τὸν οὐρανὸν προῆλθον πάσης τῆς

QD(ς) inde a u. 24 |ὡς γὰρ **Q**ς
9 δηλοῖ καὶ **Q** : δηλοῦν **D**ς 12 ὂν τῶν **Q** : ὄντων **D**
27 θεῶν om ς an ποιήσωσιν? ἐκεῖνος ς : ἐκεῖ **Q**
29 οὐ ς : ὅτι **Q**

θνητοειδοῦς ζωῆς, ἀπὸ δὲ τούτων τῶν μονάδων θείων οὐσῶν πᾶν ἀπεγεννήθη τὸ πλῆθος τῶν ἐνύλων ζῴων· ἐὰν γὰρ τούτων ἀνεχώμεθα τῶν νοημάτων, τῷ τε Πλάτωνι συν- C *ακολουθήσομεν καὶ τῆς φύσεως οὐκ ἀπολειφθησόμεθα τῶν πραγμάτων.*

Μιμούμενοι τὴν ἐμὴν δύναμιν περὶ τὴν ὑμετέραν γένεσιν [41 C].

Τοῦτό ἐστι τὸ ἀκρότατον τέλος τῆς δευτέρας δημιουργίας, ἡ πρὸς τὴν μίαν καὶ ἐξῃρημένην δημιουργίαν ὁμοίωσις καὶ πρὸς αὐτὴν ἐπιστροφή· δεῖ γὰρ τὰ μὲν ἀεικίνητα τοῖς ἀκινήτοις, τὰ δὲ πολυμετάβολα τοῖς ἀεικινήτοις ἕπεσθαι, καὶ μίαν εἶναι σειρὰν ἀεὶ τῶν δευτέρων ὁμοιουμένων πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ δημιουργῷ καὶ βούλησις ἦν θεία καὶ δύναμις, τὴν μὲν βούλησιν αὐτοῖς ἐξέφηνε διὰ τῆς μαθήσεως καὶ δι' ἐκείνης ἀπετέλεσεν αὐτῶν δημιουργικὴν τὴν βούλησιν, τὴν δὲ δύναμιν διὰ ταύτης τῆς μιμήσεως, καθ' ἣν προστάττει τὴν δύναμιν αὐτοὺς ἐκμιμεῖσθαι τὴν τοῦ ἑνὸς δημιουργοῦ, καθ' ἣν ἀπεγεννήθησαν ὑπ' αὐτοῦ· τῷ γὰρ λέγειν ὃ βούλεται βούλησιν αὐτοῖς ἐνδίδωσι καὶ τῷ λέγειν ὃ δύναται δύναμιν αὐτοῖς χορηγεῖ, καὶ τέλος ἀποφαίνει δημιουργοὺς δευτέρους μιμητὰς τοῦ πατρός. εἴτε οὖν δύναμίς ἐστιν ἐγκόσμιος εἴτε δαιμόνων ἐνέργεια δραστήριος εἴτε ἡρώων ἀλκὴ καὶ ὑπερφυὴς ῥώμη, πᾶσαν ὁ δημιουργὸς D *ὑφίστησι καὶ ἐνδίδωσιν εἰς τοὺς συμπληροῦντας ὅλην τὴν δευτέραν δημιουργίαν· ἔστι γὰρ ἡ πρώτη δύναμις ἐν αὐτῷ καὶ ἡ τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων μονάς. ἐπεὶ δὲ καὶ νοῦς ἐστι καὶ πατήρ, εἴη ἂν ἐν αὐτῷ πάντα, ὁ πατήρ, ἡ δύναμις τοῦ πατρός, ὁ νοῦς ὁ πατρικός· ὥστε οὐδὲ ταύτης τῆς διαιρέσεως ὁ Πλάτων ἀνεννόητος. διὸ καὶ νῦν τὴν δύναμιν τὴν 'ἑαυτοῦ' προσείρηκεν ὡς πατρὸς καὶ τοῦτο δεδήλωκεν ἐπαγαγὼν τὸ περὶ τὴν ὑμετέραν γένεσιν· ταύτης γὰρ ὁ πατὴρ αἴτιος μετὰ τῆς δυνάμεως, ὥσπερ καὶ τῆς ἐνταῦθα γενέσεως ὁ πατὴρ μετὰ τοῦ θήλεος.*

Q ς
4 *ἀποληφθησόμεθα* **Q** 6 s *ὑμετέραν* ll. (cf. u. 31 et II 294, 13) cum AΔ𝔗o Plat.: *ὑμῶν* *ς Plat. 10 *ἀκίνητα* ς 24 *τὴν ὅλην* ς

Καὶ καθ᾽ ὅσον μὲν αὐτῶν ἀθανάτοις ὁμώνυμον εἶναι προσήκει, θεῖον λεγόμενον ἡγεμονοῦν τε ἐν αὐτοῖς τῶν ἀεὶ δίκῃ καὶ ὑμῖν ἐθελόντων ἕπεσθαι, σπείρας καὶ ὑπαρξάμενος ἐγὼ παραδώσω [41C].

Τῆς τῶν ζῴων ἁπάντων δημιουργίας διῃρημένης εἴς τε τὴν τῶν θείων ζῴων ἀπογέννησιν καὶ τὴν τῶν θνητῶν, καὶ αὖ πάλιν τῆς τούτων γεννήσεως συμπλεκομένης ἔκ τε ἀθανάτου καὶ θνητοῦ τινος, οὐ πάσης, ἀλλ᾽ ἐκείνης, ἧς E *ἐστι καὶ τὸ λογικὸν εἶδος τῆς ζωῆς, εἴτε ἐν ἀερίοις εἴη τι τοιοῦτον εἴτε ἐν πεζοῖς εἴτε ἐν τοῖς μεταξὺ τούτων (καὶ γὰρ τὰ φυτά, ζῷα κατ᾽ αὐτὸν ὄντα, θνητά ἐστιν, οὐκ ἔχοντα ψυχὴν λογικὴν τὴν ψυχοῦσαν, ὡς αὐτὸς ἐρεῖ* [77As] *σαφῶς), πᾶσάν τε τὴν τῶν θείων ζῴων δημιουργίαν ὑφίστησι καθ᾽ ἑαυτὸν ὁ τῶν ὅλων πατὴρ καὶ τῆς τῶν θνητῶν συστάσεως τὸ λογικὸν εἶδος τῆς ζωῆς ἐν ἑκάστῳ τῶν τριῶν γενῶν θεωρούμενον· τὸ δὲ λοιπὸν ὑφίστησι μέν, ἀλλὰ προσεχῶς τοῖς νέοις θεοῖς παραδίδωσιν αὐτοῦ τὴν ἀπογέννησιν καὶ ἐκείνους κυρίους ἀποφαίνει τῆς θνητῆς ἁπάσης φύσεως καὶ ὥσπερ αὐτὸς παραλαβὼν προϋποστὰν ἀλλαχόθεν πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν πλημμελῶς κινούμενον εἰς τάξιν αὐτὸ ἤγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας* [30A], *οὕτως ἄρα τὰ τέλη τῆς τοῦ παντὸς ποιήσεως ἄλλως παραδίδωσι τοῖς νέοις θεοῖς. παραλαμβάνων οὖν καὶ παραδιδοὺς μέσος ἐστὶ τοῦ τε νοητοῦ θεοῦ τοῦ κατὰ τὸ αὐτοζῷον καὶ τῶν πολλῶν δημιουργῶν. τί δὴ οὖν οὐχὶ καὶ τὸ τοῖς ἀθανάτοις ὁμώνυμον ἐν ἡμῖν παραδέδωκε τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς γεννᾶν, εἴπερ καὶ ἀθανάτων αὐτῶν τινές εἰσι πατέρες, ὡς ἐκ τῆς* F *θεογονίας μεμαθήκαμεν; ἢ ἵνα γνῶμεν, ὅτι πάντων αὐτός ἐστιν αἴτιος ὁ εἷς δημιουργός, εἴπερ καὶ τὰ πρῶτα τῶν ἀθανάτων αὐτὸς παρήγαγε καὶ τὰ ὁμώνυμα τοῖς ἀθανάτοις. εἰ δ᾽ ἦν καὶ τούτων ἐκείνοις ἐπιτρέψας τὴν γένεσιν, ἔδοξεν ἂν μόνων εἶναι τῶν οὐρανίων αἴτιος, τοὺς μὲν ὑπὸ σελήνην ἀπὸ τούτων παραγαγών, τὰς δὲ ψυχὰς ἀπὸ πάντων τούτων. ἀλλὰ μεμηχάνηται διὰ τῆς τῶν ἄκρων παραγωγῆς ἐνδεῖξαι*

Q ς inde a u. 29 |*εἴπερ* **QD**
22 *ἄλλως* **Q** : *ἄλλοις* ς 28 *ἢ* ll. 33 *πάντων τούτων* scil. *τῶν οὐρανίων καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην*

τὴν πάντων τῶν ὁπωσοῦν ἀθανάτων ἀφ᾽ ἑνὸς τοῦ δημιουργοῦ γένεσιν· ὃ δὴ καὶ ἐρεῖ προελθών, ὡς τῶν ἀθανάτων πάντων αὐτός ἐστι πατήρ, τῶν δὲ θνητῶν τὴν γένεσιν 310 ἄλλοις ἐπέτρεψε. ταῦτα μὲν περὶ τῆς ὅλης προθέσεως τῶνδε τῶν ῥημάτων. Ἐκ δὲ τούτων ὁρμώμενοι παρρησιασόμεθα πρὸς τοὺς Πλατωνικούς, ὅσοι τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ἰσοστάσιόν τε ἀποφαίνουσι τοῖς θεοῖς καὶ ὁμοούσιον ταῖς θείαις ψυχαῖς καὶ ὅσοι φασὶν αὐτὴν αὐτὸν γίγνεσθαι τὸν νοῦν καὶ αὐτὸ τὸ νοητὸν καὶ αὐτὸ τὸ ἕν, ἀπολείπουσαν πάντα καὶ στᾶσαν κατὰ τὴν ἕνωσιν· πολλοῦ γὰρ δεῖ τοιοῦτόν τι περὶ αὐτῆς λέγειν ὁ Πλάτων, ὅς γε ὁμωνύμως ἀθάνατον αὐτὴν ἀποκαλεῖ ταῖς θείαις ψυχαῖς, καὶ οὐ παρὰ τὴν γένεσιν τοῦτο ὑπομένειν, ἀλλὰ ταύτην εἰληχέναι τὴν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ τάξιν, καὶ λέγεσθαι θείαν, ἀλλ᾽ οὐχ ἁπλῶς εἶναι θείαν· τὸ γὰρ θεῖον προσήκει ταῖς ἀχράντοις καὶ ἀεὶ νοούσαις καὶ τὸ ἀθάνατον ταῖς πόρρω τῶν θνητῶν ἱδρυμέναις. τὸ δὲ πῖπτον εἰς γένεσιν καὶ τὸ τοιαύτην οὐσίαν ἔχον καὶ δυνατὸν συμμίγνυσθαι τοῖς θνητοῖς οὔτε θεῖόν ἐστιν ἁπλῶς οὔτε ἀθάνατον. καὶ ὁρᾷς πάλιν ἄλλας μεσότητας καὶ τάξιν B ἄλλην· τὰ μὲν γάρ ἐστι πρώτως ἀθάνατα, τὰ δὲ ἀθάνατα μέν, ἀλλὰ δευτέρως, τὰ δὲ ὁμωνύμως ἀθάνατα, τὰ δὲ θνητά· τελευτᾷ γὰρ μέχρι τούτων ἡ φύσις, ὧν ἐπέκεινα τὸ μηδαμῶς ὄν. οὔτ᾽ οὖν θείαν ἁπλῶς τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ῥητέον οὔτε ἀθάνατον, καίτοι πολλαχοῦ δέδεικται ἀθάνατος, ἀλλ᾽ οὐ πρώτως ἔχει τὴν ἀθανασίαν οὐδὲ δευτέρως μέν, εἰλικρινῶς δὲ ὑπάρχουσαν, ἀλλὰ συμμιγῆ πρὸς τὸ θνητόν. εἰς ὃ καὶ ἀποβλέποντές τινες θνητὴν αὐτὴν ὑπέλαβον. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ εἰς ταὐτὸν ἄξομεν τοῖς ἀχωρίστοις εἴδεσι τῆς ὕλης ἢ ταῖς ἀλόγοις ζωαῖς· ἡγεμονοῦσαν γὰρ ἔλαχε φύσιν, ὥς φησι καὶ αὐτὸς ἐν τούτοις ὁ γεννήσας αὐτὴν πατήρ, διὸ κατὰ φύσιν αὐτῆς τὸ κρατεῖν τῆς ἀλόγου ζωῆς, καὶ ἕπεται δίκη καὶ θεοῖς ὡς ἐπιστρεφομένη πρὸς αὐτοὺς καὶ πληρουμένη

Q D

6 s *ἰσοστάσιόν τε* in fenestra om **Q** | cf. p. 245, 20
9 *ἀπολιποῦσαν* ci Kroll *πάντα* ll. : *πάντα* ⟨*ἀριθμὸν*⟩ ci s
17 *πίπτον* ll. | cf. Phaedr. 248 C 28 *ἄξομεν* scil. *τὴν ψυχὴν*
30 cf. Tim. 37 C

παρ᾽ αὐτῶν καὶ ὀπαδὸς οὖσα αὐτῶν. πᾶν οὖν τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς ζωῆς τὸ λογικὸν ἐκ τῆς μιᾶς ὑφίσταται δημιουργίας· δεῖ γὰρ αὐτὸ καὶ ἀπὸ νοῦ παράγεσθαι καὶ ἀπὸ τοῦ ὅλου νοῦ· τρία γάρ ἐστι ταῦτα, τὸ τῆς αὐτῆς μὲν τάξεως, ὁλικὸν δέ, τὸ κρείττονος μὲν τάξεως, μερικὸν δέ, τὸ C *καὶ κρείττονος ὂν τάξεως καὶ ὁλικόν· τὸ γὰρ τέταρτον οὐδ᾽ ἀμφισβητεῖ πρὸς τὸ γεννᾶν· τί γὰρ διοίσει τοῦ γεννωμένου; καὶ γὰρ τοῦτο μερικόν ἐστι τῆς αὐτῆς ἐκείνῳ τάξεως. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν κρείττονι τάξει τεταγμένον, μερικὸν δὲ κύριον εἶναι τῆς ὅλης ἀπογεννήσεως ἀδύνατον· δεῖ γὰρ πάντη κρατεῖν τὸ ὄντως αἴτιον. τὸ δὲ ὁλικὸν μέν, τῆς δὲ αὐτῆς ὑπάρχον τάξεως ὡς μιᾶς ὂν σειρᾶς οὐκ ἔχει τὴν ἀληθινὴν τοῦ γεννᾶν δύναμιν. μόνον δὴ τὸ ὅλον ἐν τῇ κρείττονι κυριώτατόν ἐστιν αἴτιον, ἀμφοτέροις ὑπερέχον τοῦ γεννήματος, τὰ δ᾽ ἄλλα τούτῳ συμπαράγει καὶ μετὰ τούτου δημιουργεῖ. καὶ διὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ πρώτως μὲν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ πρόεισι, δευτέρως δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ὅλης ψυχῆς, προσεχῶς δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ μερικοῦ νοῦ· ποιεῖ γὰρ οὗτος μέν, ὁ μερικὸς λέγω νοῦς, τοῦτο ὢν ἐν τῇ τάξει τῶν νοητῶν, ὅπερ ἐστὶν αὕτη κατὰ τὴν σειρὰν τῶν ψυχῶν, ποιεῖ δ᾽ οὖν οὗτος αὐτὴν μερικήν, ἡ δὲ ὅλη ψυχὴ λογικήν, ὁ δὲ δημιουργὸς ἀμφότερα, διὸ καὶ πρώτως αἴτιός ἐστι. διόπερ ἐνταῦθα μὲν τὸν δημιουργὸν ἐφίστησι τῇ ἀπογεννήσει τῆς ψυχῆς, ἐν Φιλήβῳ* [30AB] *δὲ ἀπὸ τῆς ὅλης ψυχῆς ἐνδί-* D *δωσιν αὐτῇ τὴν οὐσίαν· ὡς γὰρ τὸ ἐν ἡμῖν πῦρ ἀπὸ τοῦ κοσμικοῦ πυρὸς καὶ ἡ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀὴρ τὰ ἐν ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὅλων, οὕτω δὴ καὶ τὴν μερικὴν ἐκεῖ ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ παντὸς γεννᾶσθαί φησι. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τούτου. τὴν δὲ ʽδίκηνʼ συντάττει τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς εἰκότως· ἔστι γὰρ ὀπαδὸς μὲν τοῦ Διός, ὥς φησιν ὅ τε Ὀρφεύς, ὅταν λέγῃ* [frg. 125]·

τῷ δὲ Δίκη πολύποινος ἐφέσπετο,

καὶ ὁ Ἀθηναῖος Ξένος [leg. IV 716 A]· *τῷ ἀεὶ συνέπεται*

Q D (ς)

19 *νόων* **A** : an *νοερῶν*? 32 cf. in theol. Plat. 6, 8 p. 363 *ἐφέπετο* **D**ς

Δίκη, συνιδρυμένη δὲ τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς καὶ συγκατευθύνουσα τὸ πᾶν κατ' ἀξίαν· ἐκ μέσης γὰρ τῆς ἡλιακῆς σφαίρας πάντῃ διατείνει τὴν ἑαυτῆς πρόνοιαν καὶ διασπείρει τὴν τῶν ἀγαθῶν διανομήν. τὴν δὲ δὴ 'σπορὰν' τίνα ῥητέον; ἆρα ταύτην, ἣν οἱ πολλοὶ τῶν Πλατωνικῶν διαθρυλοῦσι, τὴν περὶ τὰ ἄστρα τῶν ψυχῶν διανομήν; ἔσπειρε γάρ, φησί [42 D], *τὰς μὲν εἰς γῆν, τὰς δὲ εἰς ἥλιον, τὰς δὲ εἰς σελήνην· καὶ διττὴν τὴν σπορὰν θησόμεθα, τὴν μὲν περὶ τοὺς θεούς, τὴν δὲ περὶ τὴν γένεσιν, ἣν ἐν τῷ Πολιτικῷ* [272 E] *παραδέδωκεν; ἀλλὰ νῦν ὁ Πλάτων βούλεται τῆς οὐσίας τῶν ψυχῶν ἐπὶ τὸν δημιουργὸν τὴν αἰτίαν ἀνενεγκεῖν· δεῖ γὰρ αὐτὰς γενέσθαι πρῶτον, ἔπειτα οὕτως ἄλλας περὶ ἄλλους ἡγεμόνας διανεμηθῆναι. βέλτιον* E *οὖν, ὡς ὁ διδάσκαλος ἡμῶν ἐπέκρινε, σπορὰν τὴν γένεσιν ἀκούειν, ἐπεὶ καὶ προσήκει τῷ πατρὶ τὸ σπείρειν καὶ τὸ λόγους γεννᾶν, ἡ δὲ ψυχὴ λόγος ἐκ λόγων ἐστὶ καὶ ὡς ἀπὸ πατρὸς πρόεισι τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων· καὶ γὰρ αὕτη μέν ἐστιν ἡ πρώτη σπορά, δευτέρα δὲ ἡ περὶ τοὺς νέους θεούς, τρίτη δὲ ἡ περὶ τὴν γένεσιν. καὶ τῆς μὲν πρώτης μετέχουσι καὶ αἱ θεῖαι ψυχαί, τῆς δὲ δευτέρας καὶ οἱ δαίμονες (καὶ γὰρ τούτων αἱ τάξεις διανενέμηνται περὶ τοὺς θεούς), ἡ δὲ τρίτη μόνων τῶν γενεσιουργῶν ἐστι ψυχῶν.*

καὶ μὴν καὶ τὸ 'ὑπάρξασθαι' σφόδρα οἰκείως εἴρηται· διότι γὰρ συναπογεννᾷ καὶ ἄλλα αἴτια τῷ δημιουργῷ τὴν ψυχήν, οἷον τὰ ζῳογονικὰ λέγω, διὰ τοῦτο αὐτὸς ὑπάρχεσθαι λέγεται. καὶ διότι καὶ τὸ ὄχημα τῆς ψυχῆς αὐτὸς ἀπογεννᾷ καὶ πᾶσαν τὴν ἐν αὐτῷ ζωήν, ᾗ προσυφαίνουσιν οἱ νέοι θεοὶ τὸ θνητὸν εἶδος τῆς ζωῆς, δι' ὅ μοι δοκεῖ καὶ τὸ ἀθάνατον κοινὸν ὑπάρχον ἐπ' ἀμφοτέρων παραλαβεῖν, ἀλλὰ μὴ τὸ λογικόν, καὶ τοῦτο προάγειν ἀπὸ τῆς μιᾶς δημιουργίας, λέγων καὶ καθ' ὅσον μὲν αὐτῶν ἀθανάτοις ὁμώνυμον εἶναι προσήκει· πᾶν γὰρ ἀεὶ τὸ ὄχημα μετὰ τῆς F *οἰκείας αὐτοῦ ζωῆς καὶ τῆς λογικῆς ψυχῆς, ἧς ἐξήρτηται,*

Q D
5 *ἆρα* **Q** 5 s *διαθρυλλοῦσι* ll. 7 cf. infra 332 C
16 s *ἀπὸ τοῦ πατρὸς* **D** 19 *τρίτη* — 22 *θεούς* om **Q**

κατ' οὐσίαν ἀίδιόν ἐστιν. ἄμφω γοῦν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ γεννᾶται καθ' ὁμοιότητα τῶν ἄστρων, ὧν καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ ὀχήματα παρήγαγεν ὁ δημιουργός. σπείρει μὲν οὖν τὴν ψυχὴν γεννῶν ὡς λόγων πατήρ, ὑπάρχεται δὲ τὸ ὄχημα παράγων· τοῦτο γὰρ ἀρχή ἐστιν ἤδη τῆς θνητοειδοῦς ζωῆς.

Τὸ δὲ λοιπὸν ὑμεῖς, ἀθανάτῳ θνητὸν προσυφαίνοντες [41 CD].

Τί τὸ ἀθάνατόν ἐστι τοῦτο καὶ τί τὸ θνητόν, ἐξήτηται
311 *παρὰ τοῖς τοῦ Πλάτωνος ἐξηγηταῖς. καὶ οἱ μὲν τὴν λογικὴν ψυχὴν μόνην ἀθάνατον ἀπολείποντες φθείρουσι τήν τε ἄλογον ζωὴν σύμπασαν καὶ τὸ πνευματικὸν ὄχημα τῆς ψυχῆς, κατὰ τὴν εἰς γένεσιν ῥοπὴν τῆς ψυχῆς τὴν ὑπόστασιν διδόντες αὐτοῖς μόνον τε τὸν νοῦν ἀθάνατον διατηροῦντες ὡς μόνον καὶ μένοντα καὶ ὁμοιούμενον τοῖς θεοῖς καὶ μὴ φθειρόμενον, ὥσπερ οἱ παλαιότεροι καὶ ἕπεσθαι τῇ λέξει κρίναντες, δι' ἧς ὁ Πλάτων φθείρει τὴν ἄλογον, θνητὴν αὐτὴν καλῶν, τοὺς Ἀττικοὺς λέγω καὶ Ἀλβίνους καὶ τοιούτους τινάς. οἱ δὲ τούτων μετριώτεροι, ὥσπερ οἱ περὶ Πορφύριον, καὶ πρᾳότεροι παραιτοῦνται μὲν τὴν καλουμένην φθορὰν κατασκεδαννύναι τοῦ τε ὀχήματος καὶ τῆς ἀλόγου ψυχῆς, ἀναστοιχειοῦσθαι δὲ αὐτά φασι καὶ ἀναλύεσθαί τινα τρόπον εἰς τὰς σφαίρας, ἀφ' ὧν τὴν σύνθεσιν ἔλαχε, φυράματα δὲ εἶναι ταῦτα ἐκ τῶν οὐρανίων σφαιρῶν καὶ κατιοῦσαν αὐτὰ συλλέγειν τὴν ψυχήν, ὥστε καὶ εἶναι ταῦτα καὶ μὴ εἶναι, αὐτὰ δὲ ἕκαστα μηκέτ' εἶναι μηδὲ δια-*
B *μένειν τὴν ἰδιότητα αὐτῶν. καὶ δοκοῦσιν ἕπεσθαι τοῖς λογίοις* [or. chald. 47] *ἐν τῇ καθόδῳ τὴν ψυχὴν λέγουσι συλλέγειν αὐτὸ λαμβάνουσαν αἴθρης μέρος*

ἠελίου τε σεληναίης τε καὶ ὅσ⟨σ⟩α
ἠέρι συννήχονται·

πρὸς οὓς ἐπακτέον τὰ τοῦ Πλάτωνος οὐκ ἐναργῶς φθείροντα πᾶν τὸ ἄλογον. τρίτοι δὲ αὖ εἰσιν οἱ πᾶσαν φθορὰν ἀνελόντες ἀπό τε τοῦ ὀχήματος καὶ τῆς ἀλογίας καὶ εἰς ταὐτὸν ἄγοντες

Q D (ς)
4 *τὸ* om **D** 12 cf. Phaedr. 247 B 14 *τοῖς γῆς θεοῖς* **D** 27 *λογικοῖς* **Q** | fort. ⟨*τοῖς*⟩ *ἐν* 29 *συνήχονται* **D** ς 30 *ἐπακτέον* in fenestra om **Q** 31 an ⟨*ὡς*⟩ *οὐκ*?

τήν τε τοῦ ὀχήματος διαμονὴν καὶ τὴν τοῦ ἀλόγου καὶ τὸ θνητὸν ἐπ' αὐτοῦ τὸ σωματοειδὲς καὶ περὶ τὴν ὕλην ἐπτοημένον καὶ ἐπιμελούμενον τῶν θνητῶν ἐξηγούμενοι, ὡς Ἰάμβλιχος οἴεται καὶ ὅσοι τούτῳ συνᾴδειν ἀξιοῦσι, καὶ οὐχ ἁπλῶς ἀπὸ τῶν σωμάτων τῶν θείων αὐτῷ διδόντες τὴν ὑπόστασιν, ἵνα δὴ γενόμενον ἐκ κινουμένων αἰτίων καὶ μεταβλητὸν ᾖ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν θεῶν αὐτῶν τῶν τὸν κόσμον κατευθυνόντων καὶ πάντα διαιωνίως ποιούντων. ἐπὶ δὲ τοσούτοις καὶ τοιούτοις δοξάσμασιν ἥκει τις λόγος τό τε θνητὸν αὐτόθεν ἀποδεχόμενος καὶ τοῖς πράγμασι καὶ πᾶσι τοῖς Πλατωνικοῖς δόγμασι συνᾴδων· ὅτι μὲν γὰρ τὴν ἄλογον ζωὴν ὁ Πλάτων καὶ μετὰ τὴν τοῦ ἐνύλου σώματος διατηρεῖν βούλεται φθοράν, δῆλον ἡμῖν ποιεῖ δι' ὧν καὶ κολαζομένην ἐν Ἅιδου παραδίδωσι τὴν C ψυχὴν διά τε θυμοὺς καὶ ἐπιθυμίας, οὐδὲν δεομένην κολάσεων, εἰ πάντων ἀφῄρηται τῶν παθῶν (λόγος γὰρ ἂν ἦν καθαρός), καὶ πρὸ τοῦ σώματος ἐν ταῖς αἱρέσεσι τῶν βίων τυραννικοὺς βίους αἱρουμένην ὑπὸ *λαιμαργίας* καὶ σοφιστικοὺς *καὶ δημοκοπικοὺς* ὑπὸ φιλοδοξίας, καὶ ταῦτα τὴν πρώτως ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ κατιοῦσαν καὶ αὐτὴν τὴν νεοτελῆ ψυχήν. ὅτι δὲ καὶ τὸ ὄχημα διασῴζει τῆς ψυχῆς ἀίδιον, ἐμφανές· καὶ γὰρ ἐν Ἅιδου τὰς ψυχὰς ποιεῖ τοῖς ἑαυτῶν ὀχήμασι χρωμένας (*ἀναβάντες γάρ*, φησίν, *ἃ δὴ αὐτοῖς ὀχήματά ἐστιν*, ἐπεραιοῦντο τὸν ποταμόν, ὥς φησιν ὁ ἐν *Φαίδωνι* [113D] *Σωκράτης*) καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ τὸ ὄχημα γεννᾷ· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ εἰς ὄχημα ἐμβιβάζων τὴν ψυχὴν καθ' ὁμοιότητα τῶν θείων ψυχῶν. καὶ πῶς γὰρ ἂν ἄλλως εἴη δυνατὸν ἐγκόσμιον εἶναι τὴν ψυχὴν ἢ ὄχημα ἔχουσαν ἐν τῷ παντί; τὸ γὰρ ἐγκόσμιον πᾶν ἕδραν ἔχει καὶ τάξιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ μόριον αὐτοῦ συμπληροῖ. πότερον οὖν ἡ μερικὴ ψυχὴ κρείττων ἔσται πρὸ τῆς τοῦ

Q D (ς)
9 δὲ **Q** : δὴ **D**ς 10s fort. καὶ ⟨πᾶσι⟩ τοῖς uel πράγμασι ⟨πᾶσι⟩ 14s cf. Prot. 323E 15 ἐπιθυμίαν **D** 18s cf. rep. X 619BE Phaedr. 248E ubi δημοτικὸς plurr. codd. 24 ἐπεραιοῦντο ς : ἐπαιρεοῦντο **Q** : ἐπερεοῦντο **D** 28 εἶναι — 29 ἐγκόσμιον om **D** 30s πρὸ — p. 236, 1 ἔσται om **D**

ὀχήματος συναρτήσεως ἢ χείρων; εἰ μὲν γὰρ κρείττων, ἔσται D *θειοτέρα καὶ τῶν ὅλων ψυχῶν, αἷς ὀχήματα δέδωκεν ὁ δημιουργός· εἰ δὲ χείρων, πῶς γεννηθεῖσαν αὐτὴν εἰς ὄχημα ἐνεβίβασεν εὐθύς; οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ παρὰ φύσιν ἄρχεται τὰ ἀίδια τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν. ταῦτα μὲν οὖν ὅτι δέδοκται τῷ Πλάτωνι, φανερόν. Ἐπεὶ δὲ διαρρήδην ἐνταῦθα προσαγορεύει θνητὸν τὸ προσυφαινόμενον ἀπὸ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν, τί ποτε περὶ αὐτοῦ ῥητέον; ἆρα τοῦτο, ὅ φασί τινες, ὅτι τὴν ἐν τῷ ὀχήματι ζωὴν καὶ προσυφαίνεσθαι λέγει παρὰ τῶν νέων θεῶν καὶ θνητὴν προσαγορεύει, διὸ σωματοειδής ἐστι καὶ περὶ τὸ θνητὸν διατρίβει; καὶ ποῦ ταύτην ὁ Πλάτων τὴν προσυφαινομένην ἀπὸ τῶν νέων θεῶν ἀθάνατον προσεῖπεν, ἵνα τὸ θνητὸν ἐν τούτοις τοιοῦτον ὑπολάβωμεν; πῶς δὲ κἀκεῖνο παραδέδωκε κοινόν, ὅτι τῶν μὲν ἀθανάτων αὐτός ἐστι δημιουργός, τῶν δὲ θνητῶν τὴν γένεσιν ἐκείνοις παραδέδωκε; μετὰ γοῦν τὴν παράδοσιν τῆς δημιουργίας μόνων εἰσὶ δημιουργοὶ θνητῶν οἱ νέοι θεοί.*

ἀλλ' ἆρα τοῦτο, ὃ λέγουσί τινες, ὅτι μένει καὶ διαλύεται τὸ αὐτὸ διὰ τῆς ἀναστοιχειώσεως, καὶ διὰ τοῦτο θνητόν τε ἅμα καὶ οὐ θνητόν ἐστιν; ἀλλὰ τοῦτο καὶ καθ' ἑαυτὸ μὲν E *ἄτοπον· τῆς γὰρ ἑνώσεως ἀπολομένης πῶς ἔτι τὸ αὐτὸ διαμένειν φήσομεν; οὐ γάρ ἐστι ζωῶν συμφόρησις ἡ ἄλογος, ἀλλὰ μία ζωὴ πολυειδής. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰ οὐράνια ποτὲ μὲν ἀφαιρέσεις, ποτὲ δὲ προσθέσεις δέχεσθαι δίδωσιν, ὃ δὴ παντάπασιν αὐτῶν ἀλλότριόν ἐστιν. ἀλλ' ἆρα φθαρτὴν ἀπολείψομεν τὴν ζωὴν ταύτην ἅμα τῷ σώματι σκεδαννυμένην; καὶ πῶς αἱ κολάσεις, πῶς δὲ αἱ καθάρσεις, πῶς δὲ αἱ τῶν βίων αἱρέσεις, αἳ μὲν κατὰ φαντασίαν, αἳ δὲ κατὰ θυμόν, αἳ δὲ κατ' ἐπιθυμίαν; αἵ τε εἰς τὰ ἄλογα τῶν ζῴων εἰσδύσεις πῶς; δι' ἀλογίας γὰρ ἡ συναφὴ πρὸς τὸ ἄλογον, ὥσπερ διὰ νοῦ πρὸς τὸν νοῦν. μήποτε οὖν κάλλιον οὕτω λέγειν, ὥσπερ ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος, τὰς μὲν ἀκρότητας τῆς ἀλόγου ζωῆς τὸ πνεῦμα περιέχειν καὶ εἶναι ταύτας μετὰ*

Q D (ς)

14 *ὑπολαμβάνωμεν* **D** 25 *ἆρα φθαρτὸν καὶ* **D** ς 27 ss cf. p. 235, 14 ss 30 *ἀνάλογον* ll. : em ς im.

τοῦ ὀχήματος ἀιδίους ὡς ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ παρηγμένας, ταύτας δὲ ἐκτεινομένας καὶ μεριζομένας ποιεῖν τὴν ζωὴν ταύτην, ἣν προσυφαίνουσιν οἱ νέοι θεοί, θνητὴν μὲν οὖσαν διότι τὸν μερισμὸν τοῦτον ἀποτίθεσθαί ποτε τὴν ψυχὴν ἀναγκαῖον, ὅταν ἀποκαταστῇ τυχοῦσα καθάρσεως, F *πολυχρονιωτέραν δὲ τῆς τοῦ σώματος τούτου ζωῆς· καὶ διὰ τοῦτο τὴν ψυχὴν καὶ ἐν Ἅιδου καὶ τοὺς βίους αἱρουμένην ἔχειν τὴν τοιαύτην ζωήν· κατὰ γὰρ αὐτὴν τὴν ῥοπὴν προσλαμβάνει τὴν θνητὴν ταύτην ζωὴν ἀπὸ τῶν νέων θεῶν. εἰ οὖν ταῦτα κρατήσειε, τὴν μὲν ἀκρότητα τῆς ἀλόγου ζωῆς ὑφίστησιν ὁ δημιουργός, αὐτὴν δὲ οὐχ ὑφίστησιν, ἐπεὶ καὶ τοὺς δαίμονας ὑφιστὰς δῆλον ὅτι παρήγαγε καὶ ἐν ἐκείνοις ἄλογον ζωήν, ἀλλ᾽ οὐχὶ ταύτην, ἣν οἱ νέοι θεοὶ προσυφαίνουσιν ἡμῖν· οἰκεία γὰρ αὕτη τῶν εἰς γένεσιν πιπτουσῶν ἐστι μόνον ψυχῶν· οἱ γὰρ οὖν θεοὶ καὶ τοῖς ὀχήμασιν* 312 *αὐτῶν λογοειδεῖς ἐλλάμπουσι ζωάς, αὐτοὶ νοερὰς ἔχοντες ψυχάς, δαίμονες δὲ οἱ κατὰ λόγον ἰδίως ἀφωρισμένοι καὶ ἀλόγοις χρῶνται δυνάμεσι κρατοῦντες αὐτῶν, αἱ δὲ ἡμέτεραι ψυχαὶ πολλῷ πλέον ἔχουσι τὴν ἐν τῷ ὀχήματι ζωὴν ἄλογον οὖσαν ὡς πρὸς αὐτάς, πλεονάζουσι δὲ τῷ καὶ ἄλλην ἄλογον προσλαμβάνειν, ἔκτασιν οὖσαν τῆς ἐν τῷ πνεύματι ζωῆς, ἣν οἱ νέοι θεοὶ προσυφαίνουσι. πᾶν μὲν οὖν ἐκεῖνο ἀθάνατον, ὃ κατὰ μίμησιν ἔχουσι τῶν ὅλων, ἡ δὲ προσθήκη τῆς δευτέρας ἐστὶ θνητοειδής. ἡ δ᾽ οὖν ἐν ἐκείνῳ μία αἴσθησις καὶ ἀπαθὴς ἐν τῷ πνευματικῷ ὀχήματι μίαν αἴσθησιν ἀπογεννᾷ παθητικήν, αὕτη δὲ τὰς ἐν τῷ ὀστρεώδει σώματι πολλὰς καὶ παθητικάς, καὶ ἡ ἐν ἐκείνῳ μία δύναμις ὀρεκτικὴ τὰς ἐν τῷ πνεύματι παρήγαγε πλείους ὀρεκτικὰς δυνάμεις, ἐχούσας τι χωριστὸν ἀπὸ τοῦ ὀστρεώδους σώματος καὶ παιδεύεσθαι δυναμένας, αὗται δὲ τὰς ἐν τῷδε τῷ σώματι τελευταίας καὶ ἐνύλους. ἐπειδὴ δὲ τὰ μέρη μετὰ τῶν* B *ὅλων ἐνεργεῖ, πάντως καὶ οἱ θεοὶ πολλῷ πρότερόν εἰσιν αἴτιοι τῶν δευτερουργῶν τούτων δυνάμεων, καὶ αἱ τῶν ψυχῶν*

Q D (ϛ)

7 cf. p. 235, 18   15 *μόνον* b : *μόνων* ll. | cf. Phaedr. 248 C
21 *ἔκστασιν* ll. : em s ad u. 2   28 *προήγαγε* **Q**

δυνάμεις συμπαράγουσιν ἐκείνοις τὰ ἑαυταῖς ἀνὰ λόγον, διὸ καὶ ἐμπνέουσιν αὐτὰς καὶ δυναμοῦσι. καὶ ὅτι μὲν ὄχημά τι δίδωσι τῇ ψυχῇ καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα δῆλον· ἐμβιβάσει γὰρ αὐτὴν μικρὸν ὕστερον [41DE] *ὡς εἰς ὄχημα, ποιῶν ἐγκόσμιον καὶ πολῖτιν τοῦ παντός. δεῖ δὲ κατανοεῖν, ὡς καὶ τὴν ἄλογον προϋφίστησι τοῦδε τοῦ σώματος· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, δυοῖν θάτερον, ἢ ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀχήματι παραγαγὼν αὐτὴν οὐκέτι παρήγαγεν ἐν ἄλλῳ ὀχήματι καὶ ταύτην ἱδρύσας, ἢ ἐν μόνῳ τῷδε τῷ σώματι τὴν ὑπόστασιν αὐτῇ δίδωσιν. ἀλλ' εἰ μὲν τοῦτο, θνητὴ μὲν εἰκότως ἂν αὐτὴ λέγοιτο· πῶς δὲ ἔτι φυλάξομεν τὰ ἐν ἄλλοις ῥηθέντα περὶ αὐτῆς, οὐχ ἕξομεν, λέγω δὲ τὰς αἱρέσεις τῶν βίων, τὰς ἐν Ἅιδου κολάσεις, ἐν αἷς πάντως ἐστὶ καὶ τὸ ἄλογον. εἰ δὲ ἐν τῷ ὀχήματι καὶ ταύτην εἶναι φήσομεν, ἀθάνατος ἂν ἐξ ἀνάγκης εἴη καὶ κρατοίη ἂν ὁ ἀπαθανατίζων καὶ ταύτην λόγος, καὶ οὐκέτ' ἀληθὲς τὸν μὲν ἕνα δημιουργὸν ἀθανάτων* C *αἴτιον εἶναι, τοὺς δὲ πολλοὺς θνητῶν, τοὺς ἐγχειρισθέντας τὴν τῶν θνητῶν δημιουργίαν. δειχθέντος δέ, ὡς εἴπομεν, ὅτι οἱ νέοι θεοὶ παράγουσι πρὸ τοῦδε τοῦ σώματος τὴν ἄλογον καὶ ὄχημα ἄλλο πνευματικόν, οἷον καὶ Ἀριστοτέλης ὑπέλαβε, συνεξιὸν τῷ ἀθανάτῳ τῷ ἐν ἡμῖν καὶ συνεισιόν, θνητὸν δὲ ὅμως ὄν, λέλυται πάντα ἡμῖν τὰ ποιοῦντα τὰς ἀπορίας. ταῦτα μὲν οὖν καὶ προϊόντος τοῦ λόγου ἔσται καταφανέστερα. πόθεν δὲ ἄρχονται τῆς δημιουργίας οἱ νέοι θεοὶ καὶ ποίας μεσότητας ἔχουσι καὶ ποίοις χρῶνται τέλεσιν, ἱκανῶς ὁ φιλόσοφος ἀναδιδάσκει διὰ τούτων.*

Ζῷα ἀπεργάζεσθε καὶ γεννᾶτε τροφήν τε διδόντες αὐξάνετε καὶ φθίνοντα πάλιν δέχεσθε [41D].

Ἀρχὴ μὲν οὖν ἐστι τῆς δημιουργίας ἡ ἀπογέννησις τῆς ἀλόγου ζωῆς, ἧς τὰς ἀκρότητας περιεῖχε τὸ ὄχημα τῆς ψυχῆς. ἐπὶ δὲ ταύτῃ πρόεισιν ἡ τῶν ζῴων ἀπεργασία καὶ γένεσις. κελεύει γοῦν αὐτοῖς ζῷα ἀπεργάζεσθαι καὶ γεννᾶν

Q D (ς)

2s *ὀχήματι δίδωσι* **D**ς 5 *πολῖτιν* **QD** : *πολίτην* ς : possis *πολῖτιν* ⟨*αὐτὴν*⟩ 7 *ὡς* del? 12s cf. p. 235, 14ss 21 alterum *τῷ* Kroll : *τῶν* ll. 27 *ἀπεργάζεσθε ζῷα* Plat.

τῷ ἀθανάτῳ προσυφαίνουσι τὸ θνητόν, καὶ τοῦτο ἀδιορίστως εἰπών, ἀλλ' οὐχὶ πάντα τὰ ζῷα, διότι καὶ τὰ φυτὰ ζῷα προελθὼν ἐρεῖ [77 A] καὶ ἀποδείξει χρῆναι ζῷα προσονομάζειν καὶ ἐκεῖνα. ζῷα δὴ οὖν ἀπεργάσονται διὰ τῆς ἀθα- D νάτου ψυχῆς, ὅσα μὴ τὸ ἔσχατον ἔχοντα μόνον τῆς ζωῆς εἶδος, τὸ ἐπιθυμητικόν, διὰ τοῦτο ζῷα προσαγορεύεται, ἀλλὰ πᾶν τὸ θνητόν, ὃ δημιουργήσουσιν αὐτοὶ καὶ ἀπεργάσονται καὶ γεννήσουσιν. εἰ δὲ μὴ μόνον ἄνθρωπον αὐτοῖς δημιουργεῖν παρεκελεύσατο τῷ ἀθανάτῳ τὸ θνητὸν προσυφαίνουσιν, ἀλλὰ ζῷα, δῆλον ὅτι καὶ τὰ ἄλλα ζῷα, ὁπόσα δημιουργοῦσιν· ὥστε εἰκότως καὶ ὁ Τίμαιος πρὸς τῷ τέλει τὴν τῶν ἄλλων ζῴων γένεσιν διὰ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς εἰς αὐτὰ μετιούσης μεταπλάττει, καὶ τοῦτο κατὰ τὴν δημιουργικὴν πρόσταξιν τῶν νέων ποιούντων θεῶν, τὰ δὲ φυτὰ μόνα χωρὶς ταύτης γεννώντων· οὐ γὰρ εἶναι καὶ ἐν τούτοις λογικὴν ψυχὴν ἀκινήτοις οὖσι κατὰ τόπον· * * * τούτοις πᾶσιν αἰτίαν εἶναι τὴν αὐτοκίνητον ψυχήν· διότι γὰρ ἀρχὴ κινήσεώς ἐστιν, ἀνάγκη τῆς πρωτίστης εἶναι κινήσεως ἀρχὴν αὐτὴν τοῖς ζῴοις. πρωτίστη δὲ ἡ κατὰ τόπον τῶν ἄλλων, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης [phys. ε 2. 226ᵃ 32 ss] ἔδειξεν· ὥστε πᾶν ζῷον κατὰ τόπον κινούμενον ἔχει τὴν αὐτοκίνητον αὐτῷ παροῦσαν ψυχήν· διὸ τὸ φυτὸν ἐν γῇ κατερρίζωται ταύτην οὐκ ἔχον· ὥστ' εἰκότως οἱ νέοι θεοὶ πλὴν τῶν φυτῶν τὰ ἄλλα ζῷα γεννῶσι καὶ ἀπεργάζονται τῷ ἀθανάτῳ τὸ θνη- E τὸν αὐτοὶ προσυφαίνοντες. τροφὴν δὲ διδόντες τῶν φυτῶν μηχανῶνται τὴν γένεσιν, ὑφ' ὧν ἄνθρωποι τρέφονται, καὶ τἄλλα ζῷα· καὶ γὰρ ὑφ' ὅσων ἄνθρωποι μὴ τρέφονται, πάντως οὐδὲ⟨ν⟩ κωλύει τινὰ τρέφεσθαι τῶν ζῴων, ἄλλα ὑπ' ἄλλων, οἷς ἐστι συγγενὴς ἡ ἐκείνων φύσις, ὥσπερ ἡμῖν ἡ τούτων, ὑφ' ὧν τρεφόμεθα. διὰ μὲν οὖν τῆς ἀπεργασίας συμπληροῦσι τὴν τοῦ ἑνὸς δημιουργοῦ ποίησιν (ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὑπήρξατο μόνον, οὗτοι δὲ ἀπεργάζονται), διὰ δὲ τῆς

Q D(ς)
4 καὶ om **D**ς 16 lacunam, quam sensit s, sic fere suppleueris: ⟨ὅσα δὲ κινεῖται κατὰ τόπον,⟩ | τούτοις **D**ς : ταύτης **Q** 23 s τὰ ἄλλα — 26 φυτῶν om **D** 27 τἄλλα ll. 8 οὐδὲ⟨ν⟩ s : οὐδὲ ll.

γεννήσεως ὅλον ὑφιστᾶσι τὸ ζῷον. καὶ διὰ μὲν τῆς ἀπεργασίας μιμοῦνται τὴν δημιουργικὴν δύναμιν, διὰ δὲ τῆς γεννήσεως τὴν πατρικήν, καὶ διὰ μὲν τῆς ἀπεργασίας τὰ μέρη τῶν λογικῶν ζῴων τὰ θνητοειδῆ ποιοῦσι, διὰ δὲ τῆς γεννήσεως τὰ ἄλογα ζῷα καθόσον ἐστὶν ἄλογα τίκτουσιν· ὅλων γάρ εἰσιν ὑποστάται τῶν τοιούτων ζῴων. εἰ δὲ παραλαβόντας ἀθάνατον, ἣν ὁ δημιουργὸς ὑφίστησι, κελεύει θνητὸν ἀθανάτῳ προσυφαίνοντας ζῷα δημιουργεῖν, ἤδη ποιεῖ φανερόν, ὅτι κατὰ τὴν δημιουργικὴν βούλησιν ἅπαν
F *ζῷον ἐθέλει ψυχὴν ἔχειν ἀθάνατον πρὸ τῆς θνητῆς, καὶ τὴν μὲν ἀπεργάζεσθαι τοὺς νέους θεούς, τὴν δὲ τὸν ἕνα δημιουργόν. καὶ εἰ μὲν ἀλόγους ὁ δημιουργὸς καὶ λογικὰς ὑφίστησι ψυχάς, οὐδὲν ἐκώλυε[το] τὸ ἐν ἐκείνοις ἀθάνατον εἶναι ἄλογον. ἐπειδὴ δὲ μόνας ἐνταῦθα γεννᾷ λογικάς, πρὸς ἃς καὶ διαλέγεται τ ο ὺ ς ε ἱ μ α ρ μ έ ν ο υ ς ν ό μ ο υ ς α ὐ τ α ῖ ς ἐ ν τ ι θ ε ί ς, δῆλον, ὅτι πᾶν ζῷον ἀνάγκη λογικὴν ἔχειν καὶ ἀθάνατον ψυχήν, ὃ καὶ κυρίως ἐστὶ ζῷον, κινήσεως μετέχον. ὅταν ἄρα μετάγῃ τὴν ψυχὴν καὶ εἰς ἀλόγους οἰκήσεις, οὐκ ἐπιτρέψει τοῖς λέγουσιν ἀνθρωπίνας ταύτας εἶναι*
313 *κατὰ τὸ ἄλογον ζῷον τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὄντως ἀλόγων ζῴων· καὶ γὰρ οὐ μόνον διὰ τούτων δῆλός ἐστι ταῦτα λέγων, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ γενέσει τῶν θνητῶν εἰπὼν περὶ τῶν ἄλλων τι ζῴων ἐρεῖν διὰ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς πάντων παραδίδωσι τὴν γένεσιν, ἑξῆς μεθιστὰς αὐτὴν ἀπ' ἄλλων εἰς ἄλλα καὶ μεταπλάττων τὰς τῶν σωμάτων ἰδέας κατὰ τὴν ταύτης μετάβασιν καὶ κατὰ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς, ὃ δὴ προβάλλουσα τὴν πρὸς αὐτὰ καταδέχεται σχέσιν. πάντα δ' οὖν τὰ ζῷα καὶ νῦν ἀπεργάζεσθαι προστάττει τοῖς νέοις ⟨θεοῖς⟩ ὁ πατὴρ καὶ γεννᾶν τῷ ἀθανάτῳ τὸ θνητὸν προσυφαίνουσι, καὶ ὅτι τὸ ἀθάνατον διττὸν εἴπομεν, ψυχὴν καὶ ὄχημα, καὶ ὅτι τὸ θνητὸν ὡσαύτως, καὶ ὡς τὰ ἕτερα τοῖς ἑτέροις ἀνὰ λόγον ἐστί, τὰ θνητὰ τοῖς ἀθανάτοις, ἐπειδὴ τούτοις ἡ τῆς τροφῆς*

Q D (ς)

6 s *παραλαβόντας* **D** ς : *παραλαβὸν τοὺς* **Q** 7 *ψυχὴν* supplendum potius quam inserendum 10 *ζῴων* **D** 12 *το* del s 15 s cf. Tim. 41 E 17 prius *καὶ* om **Q** 19 *ἐπιτρέψειν* **Q D** : *ἐπιτρέπειν* ς : *ἐπιτρέπει* s 23 *ἐρεῖ* **D** ς 24 *ἐξ ἧς* **D** ς 30 *ψυχὴ* ci s

ἕπεται δόσις, τελεσιουργὸς οὖσα τῶν θνητῶν. διὰ δὲ ταύτην καὶ τὰ φυτὰ πάντα παράγουσι, τῶν τιμιωτέρων ἕνεκα ταῦτα ὑποστήσαντες· πολλοῦ ἄρα δεῖ τὴν ζῳοφαγίαν ὁ δημιουργὸς ἀποδέχεσθαι, ὅς γε μετὰ τὴν τῶν ζῴων ἁπάντων γέννησιν τὴν τροφὴν ἀποτίκτειν αὐτοῖς παρακελεύεται. τελευτᾷ δὴ B καλῶς ἡ δημιουργία τῶν νέων θεῶν κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς βούλησιν εἰς τὴν παλιγγενεσίαν· τὸ γὰρ 'τὰ φθίνοντα δέχεσθαι πάλιν' οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ τὴν γένεσιν ἀνανεοῦν καὶ τὴν φθορὰν ἐπανάγειν εἰς τὴν γένεσιν· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ οὐδὲν εἰς τὸ μηδαμῶς ὂν ὅλον ἄπεισιν, ὅτι δὴ οἱ προεστῶτες θεοὶ τῆς γενέσεως συνάπτουσι ταῖς ἑαυτῶν περιόδοις τὰς τῆς γενέσεως μεταβολὰς καὶ συνεχῆ ποιοῦσι τῇ φθορᾷ τὴν γένεσιν, τὸ μὴ ὂν τῆς φθορᾶς εἰδοποιοῦντες καὶ τὴν στέρησιν εἰς μορφὴν περιάγοντες. ἐν τοῖς νέοις ἄρα θεοῖς καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς δημιουργίαν τῶν θνητῶν καὶ τὴν τῆς παλιγγενεσίας αἰτίαν ὁ δημιουργὸς ἐνέθηκεν, ὥσπερ ἁπάντων τῶν ἐγκοσμίων ἐν τῇ μονάδι τῶν νέων θεῶν, ἣν καὶ αὐτὴν νέον θεὸν προσηγόρευσεν Ὀρφεύς [frg. 206. 191]. ὁρᾷς οὖν, ὅπως καὶ ἑνοποιοὺς αὐτοῖς καὶ ⟨ἐκ⟩θεωτικὰς δυνάμεις ἐνδέδωκε θεοὺς θεῶν ἀποκαλέσας, καὶ συνεκτικὰς καὶ μονίμους διὰ τῆς τοῦ λυτοῦ καὶ ἀλύτου μεσότητος καὶ γνωστικὰς διὰ τῆς μαθήσεως καὶ τελειωτικὰς διὰ τοῦ τελειοῦν τὸν κόσμον ταῖς προσθήκαις τῶν θνητῶν καὶ δημιουργικὰς διὰ τῆς C δημιουργικῆς ⟨καὶ⟩ κινητικὰς καὶ ἀφομοιωτικὰς διὰ τῆς μιμήσεως τοῦ πατρός, καὶ πάλιν, εἰ βούλει λέγειν, Ἡφαιστιακὰς μὲν διὰ τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας, Ἀθηναϊκὰς δὲ διὰ τῆς τοῦ προσυφαίνειν τῷ ἀθανάτῳ τὸ θνητὸν παρακελεύσεως, Δημητριακὰς δὲ καὶ Κορικὰς διὰ τοῦ γεννᾶν καὶ τρέφειν, Τιτανικὰς δὲ διὰ τοῦ θνητὰ καὶ ἐπίκηρα παράγειν, Διονυσιακὰς δὲ διὰ τῆς παλιγγενεσίας· ἃ γὰρ γεννῶσι, φθίνοντα δέχονται πάλιν εἰς τὰς ὁλότητας αὐτῶν ἀναπέμποντες καὶ ἕκαστα τοῖς οἰκείοις διανέμοντες καὶ ἐκ τούτων ἄλλα πάλιν λαμβάνοντες καὶ συντιθέντες εἰς ἄλλων γενέσεις· πάντα γὰρ

Q D (ς)

24 κινητικὰς om **D** 31 δέχονται ς : δέχοντα **D** : δέχεται **Q** 32 ἕκαστα — 33 λαμβάνοντες καὶ om **D**

αὐτοῖς ὑπόκειται τὰ στοιχεῖα πρὸς τὰς γεννήσεις τῶν θνητῶν ζῴων καὶ τὸν κύκλον ἀεὶ πληροῦσιν ἀπαύστως τῶν γενέσεων καὶ φθίσεων. δέχονται οὖν φθίνοντα ὅσα ἔδοσαν γιγνομένοις καὶ προστιθέασι τοῖς ὅλοις ὅσα ἀφαιροῦσι τῶν ὅλων, καὶ τοῦτο ἀπέραντον ἔχει τὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἀεικινησίαν τῶν δημιουργούντων τὰ θνητὰ θεῶν πάντων, οἷς ἐπέτρεψε τὴν δημιουργίαν ὁ πατήρ.

Ταῦτ' εἶπε [41D].

Τὴν πᾶσαν δημιουργίαν διεῖλεν εἴς τε τὴν τῶν θείων
D *γέννησιν καὶ τὴν τῶν θνητῶν, καὶ τὴν μὲν τῶν θείων εἴς τε τὴν τοῦ ὅλου κόσμου τοῦ πρὸ τῶν μερῶν καὶ εἰς τὴν τῶν μεγάλων ἐν αὐτῷ καὶ ἀιδίων μερῶν, καὶ ταύτην αὖ εἴς τε τὴν τῶν οὐρανίων ζῴων ἀπογέννησιν καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην, πάλιν δὲ τὴν τῶν θνητῶν εἴς τε τὴν τοῦ ἐν αὐτοῖς θείου καὶ ἀθανάτου ποίησιν εἴς τε τὴν τοῦ θνητοῦ παντὸς πλαττομένην γένεσιν, καὶ ταύτην εἴς τε τὴν τῶν ψυχῶν καὶ τὴν τῶν σωμάτων ποίησιν, καὶ τὴν τῶν σωμάτων εἴς τε τὴν τῶν ὅλων καὶ τὴν τῶν μερῶν, οἷον κεφαλῆς, καρδίας, ἥπατος. καὶ τὴν μὲν πρώτην πᾶσαν δημιουργίαν εἰς ἑαυτὸν ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς ἀνεδήσατο, τῆς δὲ δευτέρας τὸ ἀθάνατον πάλιν αὐτὸς παραγαγὼν ἐφίστησι τῇ λοιπῇ τοὺς πολλοὺς δημιουργούς· οὗτοι γάρ οἱ τῶν θνητῶν κηροπλάσται ζῴων, αὐτοὶ μὲν ἀεὶ πληρούμενοι ζωῆς, διδόντες δὲ καὶ τούτοις καθ' ὅσον αὐτοῖς δέχεσθαι δυνατὸν τὴν ἀφ' ἑαυτῶν πρόνοιαν, καὶ πληροῦντες καὶ ταῦτα ζωῆς γενεσιουργοῦ καὶ ἐνύλου δημιουργίας· πανταχοῦ γὰρ ἀπὸ τῶν μέσων ὑφίσταται τὰ ἔσχατα, μέσα δὲ τῶν τε πρώτως ἀθανάτων καὶ τῶν θνητῶν τὰ ἀεὶ πληρούμενα τῆς ἀειγενοῦς*
E *ζωῆς. τὰ μὲν οὖν ἀφ' ἑαυτῶν ἀθάνατα ταῖς τῶν ὑδάτων ἔοικε πηγαῖς, τὰ δὲ ἀεὶ πεπληρωμένα παρὰ τῶν πρώτων τοῖς ἀενάοις ποταμοῖς, τὰ δὲ ποτὲ μὲν ζωοποιούμενα, ποτὲ δὲ ἀπολείποντα τὴν ζωὴν τοῖς ἐκλείπουσι τῶν ποταμῶν.*

Q D (ς)

9 *εἴς τε* **D** ς : *εἰς* **Q** 11 *τὴν τοῦ ὅλου* **Q** : *τὴν ὅλου τοῦ* **D**: *τοῦ ὅλου τοῦ* ς 14s coniungenda *εἴς τε . . . εἴς τε* 23 cf. Tim. 74C 31 *ἀεννάοις* ll. | cf. Hes. op. 737

πανταχοῦ δὲ τὸ πληρέστερον πληροῦν ἐφίεται καὶ σπεύδει καὶ αὐτὸ γεννᾶν. ἀνάγκη ἄρα τὰ μέσα τοῖς ἐσχάτοις ἀφ' ἑαυτῶν διδόναι τὴν πάροδον καὶ τὰ ἀεὶ πληρούμενα ζωῆς τοῖς ποτὲ ζῆν δυναμένοις. ταῦτα μὲν περὶ τῆς τῶν πραγμάτων αὐτῶν πρὸς ἄλληλα τάξεως. Τὸ δὲ ταῦτ' εἶπε τοῦτο δὴ τὸ ἐκκείμενον κῶλον θαυμαστὴν ἔνδειξιν φέρει πρῶτον μὲν τοῦ τελείου καὶ συμπεπληρωμένου τοῖς οἰκείοις ὅροις· μὴ δυνάμενοι γὰρ ἑνὶ περιλαβεῖν ἡμεῖς ὀνόματι τὴν ἑνιαίαν τελειότητα τῶν θείων καὶ τὴν αἰώνιον ἐνέργειαν καὶ τὴν ἄπειρον δύναμιν μεμερισμένως αὐτῆς ἀντιλαμβανόμεθα διὰ τῶν χρονικῶν ὀνομάτων, καὶ διὰ μὲν τοῦ παρεληλυθότος τὴν τελειότητα, διὰ δὲ τοῦ παρόντος τὸ ἀνέκλειπτον σημαίνομεν. καὶ τὸ εἶπεν οὖν τῆς τελειότητος τῶν δημιουργικῶν νοήσεών ἐστι σύμβολον· ὡς γὰρ ἐκεῖναι παντελεῖς εἰσιν, οὕτω καὶ οἱ δημιουργικοὶ λόγοι παντελεῖς εἰσιν, ἐκείνων ὄντες ἐνέργειαι προϊοῦσαι εἰς τὸ πλῆθος τῶν θεῶν. οὕτω F *καὶ ἐν τοῖς λογίοις* [or. chald. 18] *αἱ ἐνέργειαι τῶν θεῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ πατρὸς ὑπ' αὐτῶν δηλοῦνται διὰ τοῦ εἰπεῖν, ὡς ὅταν λέγῃ·*

εἰς τρία γὰρ νοῦς εἶπε πατρὸς ⟨τέμνεσθαι ἅπαντα⟩
**** ⟨πατρὸς⟩ ἀιδίου νῷ πάντα κυβερνῶν·*

καὶ γὰρ οὔτε τοῦ εἶναι οὔτε τοῦ ζῆν ἐστιν ἐνέργεια τὸ εἰπεῖν, ἀλλὰ τοῦ νοεῖν. τοῦτο μὲν οὖν πρῶτον. ἔτι δὲ κἀκεῖνο δηλοῖ τοῦτο τὸ 'εἰπεῖν', τὸ οἰκείους εἶναι τοὺς λόγους ταῖς ψυχαῖς· ταύταις γὰρ οἰκεῖον τὸ εἰπεῖν· παρὰ γὰρ τὸ ἔπος τὸ εἰπεῖν. λόγος δὲ ψυχαῖς προσήκει καὶ τῇ τάξει τῶν ψυχῶν, καθάπερ καὶ αὐτὸς ἔλεγεν ἔμπροσθεν [37 B] *λόγον εἶναι τὸν ἐνεργοῦντα περί τε τὸ νοητὸν καὶ τὸ αἰσθητόν,* 314 *καὶ λέγειν ἐκάλει τὸ νοεῖν. ἔτι καὶ τὸ ταῦτα προσκείμενον ἑνοῖ τὸ πλῆθος τῶν νοήσεων περὶ τὴν μίαν τοῦ δημιουργοῦ νόησιν καὶ συνάγει τὰς διῃρημένας τοῦ λόγου δυνάμεις ἐπὶ τὴν μονάδα τῆς πατρικῆς νοήσεως. δεῖ δὴ καὶ*

Q D (ς)
1 *πληρέστατον* Q 4 fort. *μὲν ⟨οὖν⟩* 5 *αὐτῶν* om D 10 *αὐτῆς* Q ς : *αὐταῖς* D : an *αὐτῶν*? 20 s suppleuit et em Kroll or. chald. 18[1] 22 *ἐστιν* om D ς 32 *δὴ* Q ς : *δὲ* D

τοῦτο περὶ τῶν θείων παρὰ Πλάτωνι λόγων συννοεῖν, ὡς ἄρα πάντες ἢ πρὸς ψυχάς εἰσιν ἢ περὶ ψυχῶν· ὁ μὲν ἐν Πολιτείᾳ [VIII 545Dss X 617D] τῶν Μουσῶν καὶ ὁ τοῦ προφήτου πρὸς ψυχάς, ὁ δὲ ἐν Συμποσίῳ [190C] παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει καὶ ὁ ἐν Ἀτλαντικῷ [121 C] μελλήσας ῥηθῆναι περὶ ψυχῶν, ὃ μὲν περὶ τῶν κατιέναι μελλουσῶν, ὃ δὲ περὶ τῶν ἐν γενέσει στρεφομένων. καὶ εἴρηται τὸ αἴτιον, ὡς ἄρα ψυχαῖς ἐστι μάλιστα προσήκων ὁ λόγος.

Καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν πρότερον κρατῆρα, ἐν ᾧ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν κεραννὺς ἔμισγε, τὰ τῶν πρόσθεν ὑπόλοιπα κατεχεῖτο μίσγων [41D].

Ὅτι μὲν οὖν ἡ δημιουργικὴ νόησις ποίησίς ἐστι καὶ ὅτι ταῦτα οὐ διέστηκεν ἀπ᾽ ἀλλήλων ἐν τοῖς θεοῖς, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ νοεῖν τε καὶ ποιεῖν ὑπάρχει παρ᾽ ἐκείνοις, οὐδὲ δεῖ
B κινήσεως ἄλλης πρὸς τὴν γέννησιν, ἀλλ᾽ αὐτῷ τῷ εἶναι πάντα ὑφιστᾶσιν, ἐδήλωσε καὶ διὰ τούτων ὁ λόγος· εἰπόντα γὰρ τὸν δημιουργὸν εὐθὺς ἐπὶ τὸν κρατῆρα τρέπει καὶ τὴν τάξιν τῶν γενῶν, καὶ οὐδὲν μεταξὺ τούτων, ἀλλὰ καὶ τὸ χωρὶς παραδοῦναι τά τε ἔργα καὶ τοὺς λόγους παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν γέγονεν, οὐ δυναμένην ἐν ἑνὶ τήν τε νόησιν ἰδεῖν τὴν ἐξῃρημένην τοῦ πατρὸς καὶ τὴν ποίησιν τὴν ὑποστατικὴν τῶν μερικῶν ψυχῶν. ὅτι δὲ καὶ τὸ τῶν μερικῶν ψυχῶν γένος καθ᾽ ἑτέραν προελήλυθε διακόσμησιν καὶ παντελῶς ἐξήλλακται τῶν θείων ψυχῶν, τοῖς μὴ παντάπασιν ἐσκοτωμένοις ἐνεδείξατο, χωρὶς μὲν ταύτας, χωρὶς δὲ ἐκείνας ὑποστήσας καὶ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, καὶ τοῦτο οὐ μόνον ὑπὸ τῆς ἀσθενείας τοῦ λόγου παθών, ἀλλὰ καὶ τῇ τῶν πραγμάτων φύσει λαβὼν ἑπομένως· οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς χρόνος ἐστὶ κατ᾽ ἀλήθειαν, εἰ λάβοις χρόνον τὸν μετεχόμενον ἔν τε ταῖς ὅλαις καὶ ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς· οὐδὲ γὰρ ἡ αὐτὴ νόησις οὐδὲ τὸ αὐτὸ τῆς κινήσεως εἶδος, ἀλλ᾽ ἕτερος μὲν ὁ τῶν θείων χρόνος, ἕτερος δὲ ὁ τῶν μερικῶν ψυχῶν. ἔτι δὲ

Q D (ς)

5 ἀτλαντικῶ **Q** : πλατωνικῷ **D**ς μελήσας (-λί-) **D**ς 9 τὸν om **D** 11 σμίγων pars Pl. ll. 14 οὐδὲν **Q** 15 αὐτὸ τὸ **Q** 16 ὑφιστάσιν **Q** 23 ἑκατέραν **D**ς 24s τῶν . . . ἐσκοτωμένων **Q** 31 οὐδὲ τὸ — 32 χρόνος om **D**

ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μὲν πατρὸς καὶ ταύτας παραγαγών, οὐ μὴν παντελῶς· τὸ γὰρ πάλιν ἐμφαίνει κατὰ δή τινα μερικωτέραν C *τοῦ δημιουργοῦ δύναμιν γίγνεσθαι τὴν τούτων πρόοδον, τὴν αὐτήν πως οὖσαν πρὸς τὴν πρὸ αὐτῆς καὶ οὐ τὴν αὐτήν· διότι γὰρ οὐκ ἔστι χρονικὸν τὸ πάλιν (οὐ γὰρ θέμις ἐν τοῖς αἰωνίοις κατὰ χρόνον τῶν ἐνεργειῶν εἶναί τινα διαφοράν), τὴν τάξιν ἂν μόνην δηλοῖ τῶν κατ' αἰτίαν ἐξηλλαγμένων δημιουργιῶν, ὥστε καὶ ὁ αὐτός πώς ἐστι πατὴρ καὶ οὐχ ὁ αὐτός. ἔτι τοίνυν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μὲν κρατῆρος, μετὰ ὑφέσεως δὲ ὅμως· αἱ μὲν γὰρ θεῖαι ψυχαὶ μένουσιν ἐν τῷ κρατῆρι καὶ προϊοῦσαι, καὶ ἀνεκφοίτητοί εἰσιν ἐκεῖθεν, αἱ δὲ ἡμέτεραι πάντῃ διωρίσθησαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ὁ χωρισμὸς αὐτῶν καταφανής. πρὸς τούτοις καὶ τὰ γένη ταὐτά ἐστι καὶ ἕτερα· πᾶσαι μὲν γὰρ ἐκ τῶν μέσων, ἀλλ' αἳ μὲν ἐκ τῶν πρώτων, αἳ δὲ ἐκ τῶν ὑπολοίπων καὶ ἐσχάτων ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔμπροσθεν, ἐξ ὧν αἱ πρὸ αὐτῶν ὑπέστησαν. ἔτι δὲ καὶ τρόπος ὁ αὐτὸς ἅμα καὶ οὐχ ὁ αὐτός· πλείων γὰρ ἡ ἑτερότης ἐπὶ τῶν μερικῶν· διὸ καὶ ἡ μνεία τῆς μίξεως πλείων. οὐκ ἄρα ἀποδεξόμεθα τῶν νεωτέρων ὅσοι τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ἰσάξιον ἀποφαίνουσι τῆς θείας ἢ ὁμοούσιον ἢ οὐκ οἶδ' ὅπως βούλονται λέγειν· ἀκουέτωσαν γὰρ τοῦ Πλάτωνος δεύτερα καὶ τρίτα λέγοντος* D *καὶ χωρίζοντος ἀπὸ τοῦ κρατῆρος τὰς μερικὰς ψυχὰς καὶ κατὰ δευτέραν νόησιν, ὃ δὴ ταὐτὸν τῷ μερικωτέραν, ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ παράγοντος αὐτάς· ὁ γὰρ ταῦτα λέγων οὐσιώδεις διαφορὰς τῶν ψυχῶν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὰς ἐνεργείας μόνον ὥσπερ ὁ θεῖος ἐνδείκνυται Πλωτῖνος· ἔστωσαν γὰρ αἳ μὲν πρὸς τοὺς ὁλικοὺς ὁρῶσαι νόας, αἳ δὲ πρὸς τοὺς μερικούς, καὶ αἳ μὲν ἀχράντοις χρώμεναι νοήσεσιν, αἳ δὲ ἀποστρεφόμεναί ποτε τὰ ὄντα, καὶ αἳ μὲν ἀεὶ δημιουργικαὶ καὶ κοσμητικαὶ τῶν ὅλων, αἳ δὲ ποτὲ συμπεριπολοῦσαι τοῖς θεοῖς, καὶ αἳ μὲν ἀεὶ κινοῦσαι καὶ ποδηγετοῦσαι τὴν εἱμαρμένην, αἳ δὲ ὑπὸ εἱμαρμένην ποτὲ γιγνόμεναι καὶ τοὺς*

Q D (ς)
7 an *δηλοίη?* 8 *πῶς* ll. 9 *ἀπὸ ταὐτοῦ* **D**ς 14 *ταῦτα ἐστι* **Q** 20s cf. p. 231, 6s 32 alterum *καὶ* ς : om **QD**

εἱμαρμένους νόμους, καὶ αἳ μὲν ἡγούμεναι πρὸς τὸ νοητόν, αἳ δὲ ἑπομένων ποτὲ λαγχάνουσαι τάξιν, καὶ αἳ μὲν θεῖαι μόνον, αἳ δὲ εἰς ἄλλοτε ἄλλην μεθιστάμεναι τάξιν, δαιμονίαν ἡρωϊκὴν ἀνθρωπίνην, καὶ αἳ μὲν ἵπποις χρώμεναι πᾶσιν ἀγαθοῖς καὶ ἐξ ἀγαθῶν, αἳ δὲ μεμιγμένοις, καὶ αἳ μὲν ταύτην ἔχουσαι τὴν ζωὴν μόνην, ἣν παρὰ τῆς μιᾶς δημιουργίας εἰλήφασιν, αἳ δὲ καὶ τὸ θνητὸν εἶδος τὸ προσυφαινό- E *μενον ἀπὸ τῶν νέων θεῶν, καὶ αἳ μὲν κατὰ πάσας ἀεὶ τὰς ἑαυτῶν ἐνεργοῦσαι δυνάμεις, αἳ δὲ ἄλλοτε ἄλλας προβάλλουσαι ζωάς. ἔστωσαν μὲν οὖν αὐτῶν καὶ αὗται διαφορότητες, ἀλλὰ προηγεῖται τούτων πασῶν ἡ κατ' οὐσίαν ἐξαλλαγὴ καὶ ἡ δημιουργικὴ διαίρεσις· ἐχώρισε γὰρ αὐτὰς τῷ χρόνῳ τῇ αἰτίᾳ τῇ προόδῳ τῷ τρόπῳ τῆς ὑποστάσεως τῇ τῶν γενῶν ὑφέσει. τούτοις οὖν ἅπασι διαφερούσας αὐτὰς ποῖος ἐρεῖ λόγος ὁμοουσίους ποιεῖν;*

οὐ γάρ ποτε φῦλον ὅμοιον
ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων·

ἀλλὰ καὶ τὸ λογικὸν αὐτὸ διάφορόν ἐστιν· ἐν μὲν γὰρ θεοῖς νοερόν, ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς τῷ ἀλόγῳ συμμιγές, ἐν δὲ τοῖς μέσοις γένεσιν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ μεσότητα ἀφώρισται· καὶ ἕκαστον τῶν ἄλλων θείως μέν ἐστιν ἐν ταῖς θείαις ψυχαῖς, ἀνθρωπίνως δὲ ἐν ταῖς ἡμετέραις, οἱ λόγοι, τὸ εἶδος τῆς ζωῆς, ἡ νόησις, ὁ χρόνος. ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τοὺς οἰομένους τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ὁμοούσιον εἶναι τῇ τε τε τοῦ παντὸς καὶ ταῖς ἄλλαις καὶ εἶναι ἡμᾶς πάντα ἀσχέτως, πλάνητας καὶ ἀπλανεῖς καὶ τὰ ἄλλα, καθάπερ ἐκείνας, ὥσπερ πού φησι καὶ ὁ Ἀσιναῖος Θεόδωρος· ἡ γὰρ τοι- F *αύτη μεγαλορρημοσύνη πόρρω τῆς Πλάτωνός ἐστι θεωρίας.*

Περὶ δὲ τοῦ κρατῆρος, φέρε, κατίδωμεν, ὅστις ἐστί, καὶ ποίαν ἔχει πρὸς τὸν δημιουργὸν τάξιν, καὶ τίνων αἴτιός ἐστι ταῖς ψυχαῖς· πολὺς γὰρ καὶ ὁ περὶ τοῦδε λόγος καὶ πλείστης μέντοι θεωρίας ἄξιος· ὁ μὲν γὰρ Θεόδωρος οὗτος

Q D (ς)
4 *ἵπποις* — 5 *αἳ μὲν* om **D** 14 *αἱρεῖ* ci s 16 *ὁμοῖον* **D**ς 16 s Hom. E 441 s 19 *ψυχαῖς* om **Q** 25 *καὶ εἶναι καὶ ἡμᾶς* **Q** 27 *ὁ* ς : om **QD**

διττὸν ποιεῖ τὸν κρατῆρα, τὸν μὲν πρῶτον, τὸν δὲ δεύτερον,
καὶ τριττὸν τὸ κρᾶμα θατέρου τούτου· ὁ γὰρ δεύτερος κρα-
τὴρ τὸ κρᾶμα κατ' αὐτόν ἐστι. μοίρας δὲ λοιπὸν τήν τε τοῦ
παντὸς καὶ τὰς τῶν οὐρανίων θεῶν καὶ τὰς ἡμετέρας· τὴν
μὲν γὰρ αὐτοψυχὴν πρότερον κρατῆρα καλεῖ, τὴν δὲ καθ' 315
ὅλου κρατῆρά τε ἅμα τὸν δεύτερον καὶ κρᾶμα, τοῦ Πλά-
τωνος ἕνα μὲν κρατῆρα καλέσαντος καὶ ἐν αὐτῷ τὰς ψυχὰς
κεράσαντος πάσας, τὰς μὲν πρώτως, τὰς δὲ δευτέρως, δευ-
τέρου δὲ κρατῆρος οὐδ' ὁπωστιοῦν μνημονεύσαντος οὐδὲ τῆς
ἐν αὐτῷ κράσεως· τί γὰρ καὶ ἐδεῖτο τοῦ προτέρου κρατῆρος
ἀποχρῶντος καὶ εἰς τὴν τῶν ἡμετέρων ψυχῶν ἀπογέννησιν;

καὶ ἔγωγε καὶ τὸν φιλοπονώτατον Ἀττικὸν ἐθαύμασα
διττόν που τὸν κρατῆρα λέγοντα εὑρών, καὶ ταῦτα εἰωθότα
σφόδρα παρέπεσθαι ταῖς ῥήσεσι· μέμνηται δὲ ὅμως ἐκεῖνος
τοῦ διττοῦ κρατῆρος καὶ τὸν Φαῖδρον ἐξηγούμενος.

κατὰ δὲ τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον ὁ κρατήρ ἐστιν εἷς μέν,
ζῳογόνος δέ τις αἰτία περιεκτικὴ τῆς ὅλης ζωῆς καὶ συνα-
γωγὸς αὐτῆς, ἀνέχουσα αὐτὴ ἑαυτὴν δημιουργικοῖς τισι λό-
γοις, οἳ διὰ πάσης μὲν τῆς ζωῆς διήκουσι καὶ δι' ὅλων
τῶν ψυχικῶν τάξεων, ἐν οἰκείᾳ δὲ λήξει διεκλήρωσαν ἑκάστῃ
ψυχῇ μέτρα τῆς συνοχῆς πρέποντα, ταῖς μὲν ἐξ ἀρχῆς πρῶτα B
διὰ τῆς πρώτης κράσεως, ταῖς δὲ εἰσαῦθις συγκερασθείσαις
δεύτερα· ἣν γὰρ ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας τάξιν, τοιαύτην ἀπὸ
τοῦ κρατῆρος λαγχάνουσι πρόοδον τοὺς τῆς ζωῆς ὅρους
ἐκεῖθεν παραδεχόμεναι. τοιαῦτα μὲν οὖν παρὰ τῶνδε τῶν
ἀνδρῶν δόγματα προειλήφαμεν. ὁ δέ γε ἡμέτερος καθ-
ηγεμών, ἄνωθεν ὥσπερ ἀπὸ σκοπιᾶς τὰ ὄντα θεώμενος
καὶ ταῖς τῶν θεολόγων ὑφηγήσεσιν ἑπόμενος, ἤδη μὲν
καὶ ἐν αὐτῷ τῷ πατρὶ καὶ δημιουργῷ τῶν ὅλων τὴν γόνι-
μον ἀπετίθετο δύναμιν, καθ' ἣν μιμούμενος τὸν νοητὸν
θεὸν καὶ πατρικὴν ἔχει καὶ μητρικὴν πρὸς τοὺς ἐγκοσμίους

Q D (ς)

1 an πρότερον? 2 τριττὸν s : τρίτον ll. θατέρου : τοῦ ἑτέρου s : θ' ἕτερον ll. 3 ss κράμα **Q** : κρᾶμμα saepius **D** 7 μὲν ἕνα **Q** 18 αὐτὴ ἑαυτὴν ς : αὐτὴν ἑαυτῇ **Q** : αὐτὴ ἑαυτὴ **D** 22 αὖθις **D**ς 23 ἀπὸ — 24 ὅρους om **D** 25 οὖν om **D** 27 cf. rep. IV 445 C 28 intellegit Iuliani ὑφηγητικά

θεοὺς αἰτίαν, αὐτὸς οὐσιοποιός, αὐτὸς ζῳογόνος, αὐτὸς εἰδοποιός. ἐπειδὴ δὲ δεῖ καὶ διωρισμένην αἰτίαν εἶναι τῆς ψυχικῆς ζωῆς τὴν συνδημιουργοῦσαν αὐτῷ τὸν ὅλον κόσμον καὶ ἀπογεννῶσαν πᾶσαν τὴν ψυχικὴν οὐσίαν, καὶ ταύτην διὰ τοῦ κρατῆρος ἔλεγεν ἡμῖν παραδίδοσθαι. καὶ τοὺς μὲν θεολόγους, ἐν ἀπορρήτοις λέγοντας ἃ λέγουσι, γάμους τε καὶ τόκους ἐπινοεῖν θεῶν, δι' ὧν αἰνίσσονται τὰς ἐν τοῖς θεοῖς τῶν ἀπογεννήσεων ὁμονοητικὰς κοινωνίας, τὸν δὲ Πλάτωνα κράσεις τε καὶ συγκράσεις διαμυθολογεῖν,
C *τὰ μὲν γένη τοῦ ὄντος ἀντὶ τῶν σπερμάτων, τὴν δὲ μῖξιν ἀντὶ τοῦ γάμου παραλαμβάνοντα· καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ κατὰ μὲν τὸ ἐν αὐταῖς ὂν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ παρήχθησαν, κατὰ δὲ τὴν ζωὴν ἀπὸ τοῦ κρατῆρος· αἰτία γάρ ἐστι ζῳογόνος τῆς ψυχικῆς οὐσιώδους ζωῆς. ἐπειδὴ δὲ μᾶλλόν εἰσι ζωαὶ καὶ πρὸς τὴν ζῳογονικὴν ᾠκείωνται τάξιν, διὰ τοῦτο ἄρχεται μὲν ἡ μῖξις ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ, τελειοῦται δὲ ἐν τῷ κρατῆρι· πανταχόθεν γὰρ οὗτος περιέχει τὰ γένη τῶν ψυχῶν ἐν ἑαυτῷ καὶ μετὰ τοῦ δημιουργοῦ συναπογεννᾷ τὰς ψυχάς. τέτταρα οὖν ταῦτά ἐστιν, ὁ κεραννὺς ὁ κρατὴρ τὰ κιρνάμενα τὸ κρᾶμα, καὶ ὃ μὲν τὴν πατρὸς ἔχει τάξιν, ὃ δὲ τὴν γεννητικὴν καὶ ἀφοριστικὴν τοῦ εἴδους τῶν ψυχῶν, τὰ δὲ πρόεισι μὲν ἀπ' ἀμφοῖν, μᾶλλον δὲ ἐκ τοῦ πατρός, τὸ δὲ εἰδοποιεῖται κατὰ τὴν γεννητικὴν αἰτίαν ἕν τι γιγνόμενον ὑπὸ τοῦ κρατῆρος. εἰ δὲ δεῖ παραγυμνῶσαι τὴν τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν διάνοιαν, ἰστέον, ὅτι τῆς ζῳογόνου θεότητος πάσας τὰς πηγὰς ἐν ἑαυτῇ περιεχούσης τῆς ζωῆς, ὅσαι τε ψυχῶν εἰσι γεννητικαὶ καὶ ὅσαι τῆς δαιμονίας τάξεως καὶ ὅσαι τὰς ἀγγελικὰς ἀποτίκτουσι σειρὰς καὶ ὅσαι*
D *τὴν φύσιν ἐπ' ἐσχάτοις παράγουσι, πρόεισί τις ἀπ' αὐτῆς μία θεότης ζῳογόνος, πηγὴ πάσης τῆς τῶν ψυχῶν προόδου καὶ ἀπογεννήσεως, ἣ καὶ τῷ δημιουργῷ συνταττομένη συνυφίστησιν αὐτῷ τὸν ψυχικὸν ὅλον διάκοσμον, πᾶσαν μὲν τὴν*

Q D (ς)
2 *δεῖ* om **Q** *τῆς* om **Dς** 6 *ἃ λέγουσι* — 7 *αἰνίσσονται* om **D** 6ss cf. p. 176, 15ss 10 *μίξιν* ll. 16 *μίξις* ll. 25 *ζῳογόνου* — 26 *τῆς* om **D** 27 *τε* **Dς** : *τῶν* **Q** *δαιμονίου* **Dς**

ὑπερκόσμιον ἀπογεννῶσα ψυχήν, πᾶσαν δὲ τὴν ἐγκόσμιον, προϊοῦσα δὲ ἐπὶ πάντα καὶ ζωοποιοῦσα καὶ τὸν ὅλον κόσμον, ἣν ὁ μὲν Ὀρφεὺς [frg. 130] ἰσοτελῆ τῷ δημιουργῷ καλεῖ καὶ συνάπτει καὶ συζεύξας μίαν ποιεῖ μητέρα πάντων ὧν ὁ Ζεὺς πατήρ, ὁ δὲ Πλάτων κρατῆρα προσείρηκεν, ὡς πηγὴν ζωῆς ψυχικῆς· οὗτος γὰρ ὁ κρατὴρ ὑποδέχεται τὴν γεννητικὴν ἐνέργειαν τοῦ πατρὸς τῶν ψυχῶν, καὶ κατὰ τοῦτον εἰδοποιεῖται τὸ εἶδος τῶν ψυχῶν, ὅθεν καὶ κρᾶμα προσηγόρευται. ἔχει μὲν οὖν καὶ ὁ Ζεὺς ἐν αὐτῷ βασιλικὴν ψυχήν, ὥσπερ εἶπεν ὁ ἐν τῷ Φιλήβῳ [30D] Σωκράτης, ἔχει δὲ καὶ τὴν πηγὴν ταύτην συνεργαζομένην αὐτῷ τὸν ψυχικὸν διάκοσμον. καὶ οἱ μὲν βάρβαροι τὴν ζῳογονικὴν ταύτην αἰτίαν πηγαίαν ψυχὴν ἀποκαλοῦσι μετὰ τῆς πηγαίας ἀρετῆς ἀναφανεῖσαν ἀπὸ τῶν λαγόνων τῆς ὅλης ζῳογόνου θεότητος, ἐν ᾗ περιέχονται πάσης ζωῆς πηγαί, θείας ἀγγελικῆς E δαιμονίας ψυχικῆς φυσικῆς. ὁ δὲ θεολόγος ὁ παρ᾽ Ἕλλησιν [Hes. theog. 453s] Ἥραν αὐτὴν προσείρηκε μετὰ τῆς Ἑστίας ἀναφανεῖσαν ἀπὸ τῆς μεγίστης Ῥέας, ἣ περιείληφεν ἁπάσας τὰς ζῳογονικὰς δυνάμεις, ἐπὶ τέλει καὶ αὐτὴν ἀποτίκτουσα τὴν Φύσιν, εἰ καὶ συντάττει τῷ δημιουργῷ τὴν Ἥραν ὡς μητέρα πατρί, καὶ πάσης τῆς Τιτανικῆς διαιρέσεως ἔξαρχον αὐτὴν παραδίδωσι τῆς [[τε]] ἐν ψυχαῖς θεωρουμένης κατὰ τὰς μοίρας διακρίσεως αἰτίαν. ὁ δὲ Πλάτων κρατῆρα, καὶ τὸ κρᾶμα καὶ τὰς μοίρας ἀπολαμβάνων· ἐκεῖνος γὰρ αἴτιος τῆς τῶν μοιρῶν διαιρέσεως· διὸ καὶ οὐ πρότερον διαιρεῖ, πρὶν ἐν τῷ κρατῆρι τὰ γένη σπαρῇ.

συλλήβδην οὖν ἡμεῖς ἀπὸ τούτων ὁρμηθέντες εἴπωμεν, ὅτι ἄρα ὡς μὲν ὁ κρατὴρ ἕτερος τοῦ δημιουργοῦ, δῆλον (καὶ γὰρ πανταχοῦ διέστηκεν ὁ κιρνὰς ὁ κρατὴρ τὰ κιρνάμενα ἀλλήλων)· ἐπεὶ δὲ ἕτερος, ὅτι μὲν ψυχογονικός ἐστι, καὶ τοῦτο φανερόν (οὔτε γὰρ τὸν νοῦν παράγων οὔτε σωματουργῶν

Q D (ς)

3 δημιουργικῷ ll. : em s 8. 24 κρᾶμα **Q** : κρᾶμμα **D** 9 αὐτῷ ll. : em s 12ss cf. or. chald. 37s 28s 15 πάσης ζωῆς — 16 ψυχικῆς om **D** 16 alterum ὁ om **Q** 20 εἰ ll. : ἢ? 23 καὶ διακρίσεως **D**ς 23s Πλάτων scil. τὴν ζῳογονικὴν αἰτίαν ἀποκαλεῖ 29 possis κιρνάμενα ⟨τὸ κρᾶμα⟩ 30 ἄλληλα **Q** ἐπεὶ δὲ **Q** : ἐπειδὴ **D**ς 31 σωματουργὸν ll. : em b

παραλαμβάνει τὸν κρατῆρα, μόνας δὲ ὑφιστὰς τὰς ψυχάς, ἐπεὶ καὶ μέσαις οὔσαις αὐταῖς οἰκεία ἡ κρᾶσις)· εἰ δὲ ψυχο-
F *γονικός ἐστιν, δηλαδὴ ψυχῶν ἰδίως ἐστὶν αἴτιος· εἰ δὲ τῷ δημιουργῷ σύστοιχος, ἵνα μὴ δέηται τῶν μεθ' ἑαυτὸν ἢ ὁλικώτερόν τι ἔχῃ ἑαυτοῦ μὴ πάντων αἴτιον ὃν ὧν αὐτός ἐστι πάντων αἴτιος, νοερὸς δὲ θεὸς ὁ δημιουργὸς ἄριστος ὢν τῶν αἰτίων, νοερὸς δήπου καὶ ὁ κρατήρ· καὶ εἰ πηγαῖος ἐκεῖνος, πηγαῖος καὶ οὗτος. καὶ τί δεῖ λέγειν; πηγαίους μὲν κρατῆρας καὶ οἱ βάρβαροι καὶ τὰς μερικὰς πηγὰς προσειρήκασιν. ἔστιν οὖν καὶ οὗτος ὁ κρατὴρ πηγαῖος κρατήρ· αἰτία γάρ ἐστι τῶν ψυχῶν ἢ ψυχαί, καὶ οὐ πάσης ζωῆς· οὐ γὰρ νοερᾶς οὐδὲ φυσικῆς· τήν τε ψυχὴν αὐτὸς*
316 *ἀλλαχοῦ* [leg. VII 808D] *πηγὴν τοῦ φρονεῖν καὶ ἐν Φαίδρῳ* [245C] *πηγὴν καὶ ἀρχὴν κινήσεως προσείρηκε. πολλῷ ἄρα μᾶλλον τὴν πρωτίστην ψυχὴν πηγαίαν προσαγορεύσομεν καὶ κρατῆρα πηγαῖον κατ' αὐτόν, εἴ τις ἂν εἴη παρὰ τῷ δημιουργῷ τῶν ὅλων ἱδρυμένος. ἐπεὶ καὶ ἄλλοι παραδέδονται κρατῆρες ὑπό τε Ὀρφέως καὶ Πλάτωνος· Πλάτων τε γὰρ ἐν Φιλήβῳ* [61BC] *τὸν μὲν Ἡφαίστειον κρατῆρα παραδίδωσι, τὸν δὲ Διονυσιακόν, καὶ Ὀρφεὺς* [p. 216 Ab.] *οἶδε μὲν καὶ τὸν τοῦ Διονύσου κρατῆρα, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἱδρύει περὶ τὴν Ἡλιακὴν τράπεζαν. τί δὲ καὶ Ὅμηρος* [*Δ* 2s *Α* 597ss]; *οὐχὶ τήν τε Ἥβην οἰνοχοοῦσαν παραδίδωσι καὶ τὸν Ἥφαιστον ἀπὸ κρατῆρος ἀφύσσοντα καὶ διανέμοντα πᾶσι τὸ νέκταρ; ἀλλὰ ταῦτα μὲν πλείονος δεῖται λόγου· πρὸς δὲ τὸ παρὸν ἀρκέσει τὰ εἰρημένα, τὴν δὲ τελεωτέραν περὶ ἑκάστου παράδοσιν ἐν ἄλλοις ἐξετάσομεν, εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον. Ἀπορήσειε δ' ἄν τις ἐπὶ τούτοις, διὰ τίνα αἰτίαν τὴν μὲν τοῦ παντὸς ψυχὴν ἀπογεννῶν οὐδεμίαν πεποίηται τοῦ κρατῆρος μνήμην, ἀλλὰ τοῦ κράματος*
B *μόνου καὶ τῆς συγκράσεως, ἐπὶ δὲ τῶν μερικῶν ψυχῶν ἐμνημόνευσεν, ἅμα καὶ ὡς ἡ τοῦ παντὸς ἐκ τοῦ κράματος*

QD (ς)
1 an *μόνον?* 2 *κράσις* ll. 5 *ἔχει* **Dς** : *ἔχειν* ci s *πάντῃ αἴτιος ὢν* ς 9 cf. p. 249, 12 19 *ἡφαίστιον* ll. 20ss cf. Lobeck Aglaoph. p. 370 21 alterum *καὶ* om **D** 25 *μὲν* om **QD** 29s cf. Tim. 35A 32 *ὡς ἡ* **QD** : *ὡς* ς *ἡ τοῦ παντὸς* scil. *ψυχή* *ἐκ τοῦ κράματος* scil. *ἐστί*

ὑπομνήσας. καὶ ῥητέον, ὅτι πρῶτον μὲν αἱ θεῖαι ψυχαὶ καὶ προελθοῦσαι μένουσιν ἐν τῷ κρατῆρι καὶ οὐκ ἐκφοιτῶσι τῆς ἑαυτῶν πηγῆς, αἱ δὲ μερικαὶ χωρίζονται καὶ ἀφίστανται πολλάκις διὰ τὴν εἰς γένεσιν ῥοπήν· ἐπ' ἐκείνων τε οὖν ὡς ἄγαν ἡνωμένων οὐ διέκρινε τὸν κρατῆρα τοῦ κράματος (διὸ καὶ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν ἔνιοι πρωτίστην ὑπέλαβον ψυχήν, ἄλλοι δὲ καὶ Ἥραν αὐτὴν προσηγόρευσαν, διελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς οἰκείας πηγῆς οὐ δυνηθέντες) καὶ ἐπὶ τούτων ὡς κεχωρισμένων διέζευξε τὴν αἰτίαν ἀπὸ τῶν μετ' αὐτήν. δεύτερον δέ, ὅτι πᾶς μὲν ὁ ψυχικὸς διάκοσμος ἀπ' ἀμφοῖν ὑφίσταται, καὶ τοῦ κιρνάντος καὶ τοῦ κρατῆρος. ἀλλ' ἐπεὶ τὸ μέν ἐστιν αὐτοῦ μένον, τὸ δὲ προϊὸν καὶ τὸ μὲν ἑνώσει χαῖρον, τὸ δὲ διαιρέσει φίλον, ἐκεῖνο μὲν ὁ δημιουργὸς μᾶλλον ὑφίστησι, τοῦτο δὲ ὡς ἐνυλότερον τῷ γονίμῳ μᾶλλον ᾠκείωται· διόπερ ἐκεῖ μὲν τῷ δημιουργῷ τὸ πᾶν ἀπένε⟨ι⟩μεν, ἐπὶ δὲ τῶν μερικῶν καὶ τοῦτον παρέλαβε. τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ παρ' Ἕλλησι μῦθοι λέγουσι, μανίας μὲν αἰτίαν τὴν Ἥραν, σωφροσύνης δὲ τὸν Δία, καὶ ἄθλων μὲν τῶν περὶ C γένεσιν ἐκείνην, ἀναγωγῆς δὲ τὸν πατέρα· κινεῖ γὰρ ἐκείνη πάντα εἰς πρόοδον καὶ πολλαπλασιάζει καὶ γόνιμα ποιεῖ ταῖς ἑαυτῆς ἐλλάμψεσι. ταῦτα μὲν πρὸς τὴν ἀπορίαν. Ἀξιῶ δὲ τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον καὶ εἰς ταύτην ἀποβλέπειν τοῦ Πλάτωνος τὴν λέξιν καὶ λαμβάνειν ἀπ' αὐτῆς, ὅτι τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν ὑπέστησεν ἐκ τοῦ κράματος τῶν μέσων γενῶν, ἀλλ' οὐ τὴν ὑπερουράνιον· καὶ πῶς γὰρ ἂν εἰς καιρὸν ἐκείνης ἐμέμνητο τὸ πᾶν ὑποστῆσαι προθέμενος, ὅπου γε καὶ τοῦ χρόνου μνησθεὶς ὑπερκοσμίαν τάξιν λαχόντος ὅμως συνέταξεν αὐτὸν τῷ οὐρανῷ, χρόνος δ' οὖν μετ' οὐρανοῦ γέγονε λέγων [38 B]; καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ὑπομνηστέον. ἐκεῖνα δὲ ῥητέον ἡμῖν, ὅτι Πλάτων μὲν εἴτε οἶδε ψυχὰς ὑπερκοσμίους εἴτε μή, ζητείσθω· καὶ γὰρ ἄξιον ζητήσεως, οὐδαμοῦ διαρρήδην τοῦ Πλάτωνος εἶναι λέγοντος τοιαύτην ψυχήν. τοῖς δὲ δὴ θεμένοις εἶναι καὶ τοιαύτας ψυχὰς ἀμεθέκτους, μεταβατικῶς μὲν νοούσας καὶ ταύτῃ νοῦ διαστάσας, ἀθρούστερον δὲ καὶ

QD(ς)
4 cf. Phaedr. 247 B   14 ἐνυλώτερον QD

οὐχ ἕν, καὶ ταύτῃ τῶν ἐγκοσμίων ὑπερεχούσας (οὐ γὰρ
D *ἀθρόως ἀπὸ τοῦ πάντα ἅμα νοεῖν εἰς τὸ καθ' ἓν νοεῖν ἡ πρόοδος, ἀλλὰ διὰ τῶν πλείω μὲν ἑνός, οὐ πάντα δὲ ὅμως ἅμα νοουσῶν), τοῖς δ' οὖν θεμένοις διὰ ταῦτα καὶ πρὸ τοῦ κόσμου ψυχὰς ἕπεται λέγειν, πῶς κἀκεῖναι μέσαι τῆς ἀμεροῦς οὐσίας καὶ μεριστῆς, καὶ εἰ μερισταί, τί τὸ μεριστόν, καὶ εἰ ἐμερίσθησαν, εἰ ὡσαύτως ἐσχηματίσθησαν, τίς μηχανὴ λοιπὸν ἐκείνας εἶναι πρὸ τούτων, μηδὲν διαφέρον κατὰ τὴν ὑπόστασιν ἐχούσας. καὶ εἴ τι δεῖ τῇ ἐμῇ μαντείᾳ προσέχειν, ἔχουσι μὲν τὸ ἀμέριστον ὑπὲρ αὐτὰς ἕκασται τὸ νοερόν, οὗ μετέχουσι (πρώτως γὰρ μεθεκτὸς ἐκεῖνος ὁ νοῦς ὁ ὑπερκόσμιος), ἔχουσι δὲ καὶ τὸ μεριστόν, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ καθ' ὅσον ⟦ἂν⟧ αὐτῶν ἐξήρτηται τὰ πλήθη τῶν ἐγκοσμίων· διὸ καὶ μᾶλλον ἀμέριστοι ἢ μερισταί, καθάπερ αἱ ἔσχαται τῶν ψυχῶν ἔμπαλιν, ὅσαι τὸ μὲν ἀμερὲς ἴδιον οὐκ ἔχουσι, τὸ δὲ μεριστὸν ἴδιον· ὡς τῶν⟦δε⟧ μέσων ἑκάτερον ἴδιον, καὶ τὸ ἀμέριστον (ἑκάστης γὰρ ὑπερκάθηται νοῦς ἴδιος) καὶ τὸ μεριστόν (ἑκάστης γὰρ ἐξήρτηται σῶμα ἴδιον), καὶ ὡς ἐν τῷ πλάτει τῶν ψυχῶν τοσαῦται αἱ διαφοραί, ποιοῦσαι ἢ μένουσαν ἀεὶ ἄνω ψυχὴν ἢ μένουσαν μέν, ὑπερκόσμιον δὲ οὖσαν*
E *ἢ καὶ μένουσαν καὶ ἐγκόσμιον. τοιαύτης δὲ τῆς μεσότητος ἐπ' αὐτῶν νοουμένης οὐκ ἂν θαυμάσαις, εἰ αἱ κατατομαὶ μὴ εἰς ἴσα γίνοιντο, ἀλλ' αἳ μὲν εἶεν μέχρι τῶν ἐπιπέδων ἔχουσαι τοὺς ὅρους, αἳ δὲ μέχρι τῶν στερεῶν, ὃ δὴ καὶ ἐποίησε ταύτας ἐγκοσμίους, ὡς καὶ εἰς σώματα προηκούσας, ἐκείνας δὲ ἐφύλαξεν ἔτι πρὸ τοῦ κόσμου μηδὲν ἐχούσας σώμασι συναφές, καὶ ἴσως δὲ κἀκείνων τὰς μὲν μέχρι τῶν γραμμικῶν προελθούσας ὅρων, τὰς δὲ καὶ ἕως τῶν ἐπιπέδων, διὸ καὶ αἳ μὲν αὐτῶν ὑπερκόσμιοι μόνον ὑπέστησαν, αἳ δὲ μέσαι τῶν ὑπερκοσμίων καὶ ἐγκοσμίων, ὡς καὶ οἱ ἐπίπεδοι μέσοι τῶν γραμμικῶν ὅρων καὶ τῶν στερεῶν. καὶ δὴ καὶ τὴν ἁρμονίαν ἄλλην εἶναι τῶν τριῶν γενῶν τῶν*

QD (ς)

7 possis *ἐμερίσθησαν, ⟨πῶς ἐμερίσθησαν, καὶ⟩* 9 s cf. Alc. I 127 E 10 *αὐτὰς* ll. *ἑκάστη* ll. *ὑπὲρ ⟨γὰρ⟩ αὐτὰς ἑκάστῃ* ci Kroll 13. 18 *ἐξήρτηται* ς : *ἐξήρηται* **QD** 16 *δε* del Kroll 19 *ἢ ⟨μὴ⟩* ci s minus recte 21 *καὶ ἐγκόσμιον* — 22 *ἂν* om **D** 27 *σώματα* **D**ς

ἐν τοῖς αἰσθητοῖς μελῳδουμένων οὐδὲν θαυμαστόν· οὐ γὰρ ἀνάγκη τρεῖς εἶναι μόνας ἁρμονίας, ἀλλὰ τοσαῦται κατελήφθησαν ἐν τοῖς αἰσθήσει συμμέτροις, εἶναι δέ τινας καὶ κρείττους τούτων οὐκ ἀδύνατον, οὐδὲ τούτων ἐκ διαιρέσεως ληφθέντων τῶν τριῶν γενῶν, ἀλλ᾽ ἐκ πείρας καὶ αἰσθήσεως, ὅπου καὶ ταύτας δυνατὸν καὶ ἐπ᾽ ἐκείνων λαμβάνειν μέχρι τῶν γραμμικῶν καὶ μέχρι τῶν ἐπιπέδων, τὰς δύο μεσότητας ἐμβάλλοντας ἐπὶ μόνου τοῦ πρώτου διπλασίου καὶ τριπλα- F σίου ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ἑξῆς, καὶ δύο καὶ ἐπ᾽ ἐκείνων κύκλους ποιοῦντας καὶ ὅπου μὲν τὸν ἐντὸς διχῇ μόνον σχίζοντας (δύο γὰρ αἱ διαστάσεις), ὅπου δὲ τετραχῇ (τοσαῦται γὰρ τῶν πέντε ὅρων, ὥστε ὅπου μὲν ἕνα γίγνεσθαι καὶ τρεῖς, ὅπου δὲ ἕνα καὶ πέντε, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐγκοσμίων αὐτὸς ἕνα καὶ ἑπτὰ ἐποίησε). κατὰ πάντα ἄρα δυνατὸν τὰς ψυχὰς ἐκείνας διαφερούσας εἶναι τῶν ἐγκοσμίων, καὶ κατὰ τὴν μεσότητα καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν κύκλων, καὶ οἱ τοῦ Πλάτωνος λόγοι τὸ κοινὸν καὶ διατεῖνον ἔχουσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ψυχικὴν οὐσίαν, ἀναβαινόντων ἡμῶν ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς 317 στερεοὺς ἀριθμοὺς προελθούσης ψυχογονίας εἰς τὴν ταύτης ἁπλουστέραν τὴν μέχρι τῶν ἐπιπέδων, καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν μέχρι τῶν γραμμικῶν, καὶ τρεῖς ψυχογονίας ποιούντων τοῖς τρισὶ γένεσι τῶν ψυχῶν συνῳδούς· οὐ γὰρ ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἀμερίστου παντελῶς οὐσίας ἐστὶν ἡ πρόοδος εἰς τὴν κατὰ πάντας ἀριθμοὺς μερισθεῖσαν, ἀλλὰ κἀνταῦθα διὰ τῶν μέσων ἡ πρόοδος ὡς κἀπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. εἰ δὲ ταῦτα, θαυμαστὸν οὐδὲν καὶ τὰς μερικὰς ψυχάς, ἐν αἷς τὸ μεριστὸν αὐτόθεν ὑπάρχει, τὸ δὲ ἀμέριστον διὰ μέσων ἄλλων τῶν πρὸ αὐτῶν εἰς νόας ἀνημμένων, τὰς διαιρέσεις εἰς πλείω γενομένας ποιῆσαι πρὸς τῷ μεριστῷ, καὶ ταύτας εἶναι πλέον ἢ πρὸς τῷ ἀμερεῖ, λέγω δὲ οἷον τοὺς ἐπογδόους διηρῆσθαι ταῖς ἀποτομαῖς καὶ τοῖς λείμμασι, καὶ ταύτῃ τὸ διατονικὸν ἐν αὐταῖς εἶναι σύνδυο διαστημάτων,

Q D (ς)

2 s κατελήφθησαν **A** : κατελείφθησαν **QD**b 11 τριχῇ ς 17 καὶ διατεῖνον ς (cf. p. 254, 28. 188, 5) : διατεῖνον **QD** 26 μεριστὰς **D** 26 ss me non intellexisse fateor. cf. p. 269, 15 ss 27 possis ⟨μὲν⟩ μεριστὸν 30 πλέον ll. : πλείους s 32 εἶναι ἐν αὐταῖς **Q**

ἀλλ' οἷον ἐπὶ τῶν ὁριζόντων τὴν διὰ τεσσάρων καὶ διὰ πέντε σῳζομένων τῶν αὐτῶν λόγων ἐν τοῖς ἄκροις· ὥστε κἀπὶ B *τούτων συμβαίνειν τοὺς ψυχογονικοὺς λόγους, ἀλλὰ μετὰ πλείονος ἑτερότητος, διότι καὶ τῶν γενῶν τῶν μέσων ἡ μὲν οὐσία κρατοῦσα θείαν ἐποίει ψυχήν, ἡ δὲ ταυτότης δαιμονίαν, ἡ δὲ ἑτερότης μερικήν. καὶ τούτων κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον λόγον κρατούντων ὑπέστησαν πολλαὶ μὲν αἱ θεῖαι, πολλαὶ δὲ αἱ δαιμόνιαι, πολλαὶ δὲ αἱ μερικαί, καθάπερ ἐνεδείξατο καὶ αὐτὸς εἰπὼν δεύτερα καὶ τρίτα παραλαβόντα τὸν πασῶν δημιουργὸν ὑποστῆσαι τὰς μερικὰς ψυχάς· τὸ γὰρ ὅμοιον τούτῳ καὶ ἐπὶ τούτων λαβόντες ἕξομεν τὰς διαφορὰς αὐτῶν ἀποδιδόναι πρὸς τὰς μέσας πάσας καὶ τὰς πρώτας ψυχὰς καὶ κοινὸν μὲν ἀποδιδόναι λόγον πασῶν· ψυχή ἐστιν οὐσία μέση τῆς ὄντως οὔσης οὐσίας καὶ γενέσεως, ἐκ τῶν μέσων συγκραθεῖσα γενῶν καὶ εἰς ἀριθμὸν διαιρεθεῖσα οὐσιώδη καὶ συνδεθεῖσα πάσαις ταῖς μεσότησι καὶ ἁρμοσθεῖσα διατονικῶς ζῶσά τε μίαν ζωὴν καὶ διπλῆν καὶ γνωστικὴ μοναχῶς τε καὶ διχῶς· τούτῳ γὰρ τῷ λόγῳ προστιθέντες τὰ ἴδια καὶ τοὺς ἰδίους ἕξομεν ὁρισμοὺς τῶν θείων ἢ δαιμονίων ἢ μερικῶν ψυχῶν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἑκάστων οὐσιώδους* C *ὑποστάσεως, πολλοῦ δέοντες λέγειν ἐντελέχειαν σώματος εἶναι ψυχὴν φυσικοῦ, ὀργανικοῦ, δυνάμει ζωὴν ἔχοντος· οὗτος γὰρ ὁ λόγος οὔτε τινὸς εἰπὼν εἶναι τὴν ψυχὴν εἶπε, τί ἐστιν, οὔτε πᾶσαν περιέλαβεν (οὐ γάρ εἰσιν αἱ θεῖαι σωμάτων ὀργανικῶν), οὔτε διαφεύγει τὸ ὁριστὸν ἐν ἑαυτῷ παραλαμβάνειν· τὸ γὰρ δυνάμει ζῶν ἐστι τὸ δυνάμει ψυχὴν ἔχον. ἃ δὴ πάντα διαφεύγων ὁ παρ' ἡμῶν εἰρημένος λόγος ὄντως ἐστὶν ὁρισμός, καὶ τὸ κοινὸν ἔχων καὶ διατεῖνον ἐπὶ πάντα τὰ γένη τῶν ψυχῶν καὶ τὸ τὴν οὐσίαν αὐτὴν ἀφερμηνεύειν τὴν μέσην καὶ τὸ τὸ ζητούμενον μηδαμῶς τοῦ λόγου μέρος ποιεῖν. ταῦτα μὲν οὖν παρεξέβημεν τὰς ἑαυ-*

Q D (ς)
1 *τεσσάρων καὶ διὰ* om **D** 5 s cf. II 158, 10 ss 10 *τῶν* **D** 12 *πρὸς τὰς* — 13 *ἀποδιδόναι* om **D** 13 *μὲν* ll. : *δὲ* ci s 21 ss cf. Arist. de anim. *β* 1. 412 ᵃ27 s 22 *ὀργανικοῦ* om Arist. ll. praeter cod. Ambros. H 50 30 *ἐφερμηνεύειν* **D**ς an bis *τῷ* scribendum? alterum *τὸ* om **D**ς

τῶν ὠδῖνας ἀποπιμπλάντες, κἂν μὴ λέγῃ Πλάτων ψυχὴν ὑπερκόσμιον. Εἰ δέ τις ἀποροίη, διὰ τί μὴ καὶ τῶν ἄλλων ψυχῶν ἐμνήσθη τῶν τε θείων καὶ τῶν δαιμονίων, ῥητέον καὶ πρὸς τοῦτον, ὅτι τὴν αὐτὴν κρᾶσιν ἐπὶ τούτων παραλαμβάνει· καὶ γὰρ εἰ διαφέρουσιν αἱ δαιμόνιοι τῶν θείων, ἀλλ' ὡς ἓν θεωρεῖ πᾶν τὸ ἄχραντον τῶν ψυχῶν γένος πρὸς τὸ γενεσιουργὸν παραβαλλόμενον, ἅμα δὲ καὶ διὰ τῆς τῶν ἄκρων ψυχῶν μνήμης ὡς ἐκ τοῦ κρατῆρος ὑφισταμένων δεδήλωκεν, ὅτι καὶ ταῖς μέσαις ἐκεῖθεν πάσαις τὸ εἶδος. λέγω D δὲ ἄκρας τήν τε τοῦ παντὸς καὶ τὰς μερικάς. ἐπεὶ ὅτι γε καὶ τοῖς ἄστροις ἰδίας δίδωσι ψυχὰς καὶ τοῖς ὑπὸ σελήνην θεοῖς, δῆλον μὲν καὶ ἐκ τῶν ἐν Νόμοις [X 898DE] εἰρημένων (καὶ γάρ φησιν ἐν ἐκείνοις ψυχὴν μὲν οὐχ ὁρῶμεν, σῶμα δὲ ὁρῶμεν, καὶ ζητεῖ, πῶς ἡ ψυχὴ αὕτη τὸ σῶμα κινεῖ), δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐνταῦθα προειρημένων· ζῷα γὰρ θεῖα καλεῖται τὰ ἄστρα. πόθεν οὖν ἔχει τὸ θεῖον, πόθεν δὲ τὴν ἰδίαν κίνησιν; εἰ γὰρ δὴ λέγοι τις κατὰ τὴν μεριστὴν ζωήν, οὐδὲν διοίσει τὸ θεῖον ζῷον τῶν ἐνταῦθα φαυλοτάτων, ἃ μόνην ἐντελέχειαν ὑπεδέξατο ἐκ τοῦ παντός. τοῖς δὲ ὑπὸ σελήνην θεοῖς, τοῖς ἐξ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς καὶ Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος, ψυχὰς οὐ δώσομεν; καὶ πῶς ἔτι θεοί; ἢ γὰρ κρείττους ἔσονται ψυχῶν ἢ ψυχὰς ἕξουσιν. εἰ δὴ ἐγκόσμιοί εἰσι, ψυχαὶ αὐτῶν ἐξήρτηνται θεῖαι, κἀπὶ τῶν δαιμόνων δὲ ὁ αὐτὸς λόγος. εἰ δ', ὅπερ εἴρηται, μὴ καὶ τούτων ἐμνημόνευσε νῦν, οὐ θαυμαστόν· οὐ γὰρ ὅμοιος τῆς ὑποστάσεως καὶ ἐπ' αὐτῶν τρόπος· πάσαις γὰρ ταῖς ὑφισταμέναις ἐκείνως ψυχαῖς κοινόν ἐστι τὸ ἄτρεπτον, τὸ ἀκλινές, τὸ ἀνεκφοίτητον τῶν νοητῶν, ῥοπὴ δὲ καὶ τόλμα καὶ πτερορρύησις ἀπὸ τῶνδε τῶν ψυχῶν ἄρχεται τῶν νῦν παραγομένων. E εἰ δὲ πάλιν ζητοίημεν, τίνι διοίσουσι τῆς κοσμικῆς ψυχῆς αἱ θεῖαι καὶ δαιμόνιαι καὶ αἱ μερικαὶ κατὰ τὸ ψυχογονικὸν διάγραμμα (οὐ γὰρ δυνατὸν ἐκ τῶν αὐτῶν εἶναι

Q D (ς)

1 sententia Platonica 4 *κρᾶσιν* ll. 5 an *δαιμόνιαι*? 7 *παραλαμβανόμενον* **D**ς 12 *μὲν* **D**ς : *δὴ* **Q** 13 *καὶ* in fenestra om **Q** 19 *ἃ* s : *ἂν* ll. 25 *οὐ* **D**ς : *ὁ* **Q** 26 *γὰρ* om **Q** 27 *ἐκείναις* **D**ς 28 s cf. Phaedr. 247BC 246C 248C 31 possis *καὶ* ⟨*αἱ*⟩; cf. tamen Radermacher ad Demetrium p. 69

πάντῃ τὰς δευτέρας ταῖς πρὸ αὐτῶν), ἐροῦμεν τοὺς μὲν λόγους ἐν πάσαις εἶναι τοὺς αὐτούς (μνησθήσεται γὰρ αὐτῶν ὡς ὄντων καὶ ἐν ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς, οἷον ἐπογδόων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἡμιολίων), τοὺς δὲ ὅρους, ἐν οἷς οἱ λόγοι, διαφέροντας (πυθμένας γὰρ εἶναι τοὺς ληφθέντας ἐπὶ τῆς κοσμικῆς ψυχῆς τοῦ παντὸς ψυχογονικοῦ διαγράμματος). οὐδὲν οὖν κωλύειν εἶναι διπλασίους τοὺς ἐν ταῖς θείαις, καὶ τούτων, εἰ τύχοι, κατ' ἄλλον λόγον ἐπηυξημένους τοὺς ἐν ταῖς δαιμονίαις· ἡ γὰρ πρόοδος αὔξει τὸ πλῆθος. ἢ οὖν τῶν ὅρων ἔσται διάστασις ἢ τῶν λόγων. ἀλλὰ τούτων ἀδύνατον· μέμνηται γὰρ αὐτῶν ἐκείνων ὡς ὄντων καὶ ἐν ταῖς μερικαῖς, ὅπερ εἴπομεν. τῶν ὅρων ἄρα τὴν διαφορὰν ὑποληπτέον, ὥσπερ τῶν μερικῶν πρὸς ταύτας οὐ μόνον κατὰ τοὺς ὅρους, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς διαιρέσεις τινῶν λόγων, ὥστ' εἶναι τῶν μὲν κοινοὺς τοὺς λόγους, ἀλλὰ τοὺς ὅρους διαφέ- F *ροντας· διὸ καὶ κοινὸν εἶναι καὶ ἐκείναις τὸ μένειν πάσαις ἀμερίστοις τὸν τῶν μερικῶν μερισμόν· τὸν δὲ περὶ τοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὅρους μερισμὸν πλείω γενόμενον ποιῆσαι μεριστὰς αὐτὰς μειζόνως τῶν πρὸ αὐτῶν καὶ ἀντὶ τοῦ μένειν ἄνω κατιούσας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡ ἐμὴ μαντεία περὶ τούτων. Τί δὲ τὸ κεραννὺς ἔμισγε; τί ἐροῦμεν; ἆρ' οὖν τὴν ἕνωσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ζωαῖς πρεσβυτέραν τάττειν τῆς διαιρέσεως; καὶ πῶς οὐ ταῦτα φήσομεν, τῆς μὲν μίξεως καὶ ἐν διῃρημένοις οὔσης, τῆς δὲ κράσεως ἓν ἐκ πλειόνων ποιούσης, προηγουμένης δὲ ἐνταῦθα τῆς κράσεως καὶ ἑπο-* 318 *μένης τῆς μίξεως; ἐπὶ γοῦν τῶν μερικῶν ψυχῶν ἀνάπαλιν εἴρηκε καὶ προηγουμένην τάξιν τῇ μίξει δέδωκεν εἰπὼν κατεχεῖτο μίσγων, ὡς τῆς διαιρέσεως πλείονος ἐν ταύταις οὔσης· τὰ γὰρ τῶν ἄλλων μέμικται, φησὶν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ* [246B] *Σωκράτης. καὶ τὸ κατεχεῖτο δὲ τῆς εἰς τὸ κάτω προόδου καὶ τῆς ἀορίστου χύσεώς ἐστιν ἐμφαντικόν. εἰ δὲ καὶ τὴν κατάχυσιν ἐννοήσαις οὕτως, ὡς*

Q D (ς)
1 *ταῖς* : *τῆς* **Q** : *τοῖς* **D**ς 10 *τούτους* **Q** 12 *ὥσπερ* ci s 23 ss cf. Arist. *περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς* α 10. 328ᵃ 5 ss 28 *πλέονος* **D** 31 *ἀρίστου* **D**ς

ἐπὶ ὑγρῶν ῥηθεῖσαν, τάχ' ἂν ἴδοις καὶ ταύτην οἰκείαν οὖσαν τῇ ψυχῇ· ζωῆς γὰρ τὸ ὑγρὸν σύμβολον. διὸ καὶ τοτὲ μὲν λιβάδα καλοῦσιν αὐτὴν τῆς ὅλης ζῳογονίας, τοτὲ δὲ καὶ πηγήν τινα καὶ Πλάτων [Phaedr. 245 C] *καὶ πρὸ Πλάτωνος οἱ θεοί. καὶ μὴν καὶ τὰ τῶν πρόσθεν ὑπόλοιπα τῶν μέσων ὑποθησόμεθα γενῶν· οὐ γάρ που λέγοι ἂν τοῦ ἐκεῖ κράματος· τοῦτο γὰρ πᾶν κατανάλωσεν ἐν τῇ γενέσει καὶ τῷ μερισμῷ καὶ τῇ ἁρμονίᾳ τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς, ὥσπερ ἐν ἐκείνοις προείρηκεν* [36 B]. *ἀλλὰ δῆλον, ὅτι τῶν μέσων γενῶν τὰ μέν ἐστιν ἀκρότατα καὶ νοερά, τὰ δὲ μέσα, τὰ δὲ τελευταῖα· ποιεῖ δὲ τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ μέσα, τὰ δὲ ἔσχατα ἡ ἀναλογία· τῶν γὰρ ἄκρων διαφερόντων, ὧν αἱ μεσότητες* B *ὑφίστανται, καὶ τὰ μέσα δήπου κατὰ τὸ ἀνὰ λόγον ἀνάγκη διαφέρειν· διὸ καὶ πρότερον ἐλέγομεν* [p. 253, 26 ss] *ἄλλο τὸ ἀμερὲς εἶναι καθ' ἑκάστην ψυχὴν καὶ ἄλλο τὸ μεριστὸν περὶ τοῖς σώμασιν, ὥσπερ καὶ ἄλλο ἄλλης σῶμα ἐξήρτηται. τούτων οὖν ἑτέρων ὄντων καὶ τὰ μέσα ἂν εἰκότως ἕτερα εἴη, καὶ διὰ μὲν τῶν πρώτων ὑπέστησε τὰς θείας ψυχάς, διὰ δὲ τῶν μέσων τὰς δαιμονίας, διὰ δὲ τῶν ἐσχάτων τὰς μερικάς. τὰ δὲ ἔσχατα ταῦτα προσείρηται νῦν ὑπόλοιπα τῶν πρόσθεν, ἐπειδὴ καὶ ὅμοιά πώς ἐστιν αὐτοῖς καὶ ὑφειμένα παρ' ἐκεῖνα· τὸ γὰρ ὑπολειπόμενον τῷ τε ὅλῳ πάντως, οὗ μέρος ἐστίν, ὡμοίωται καὶ ὑφεῖται τοῦ τελειοτέρου καὶ προηγουμένην ἔχοντος τάξιν. ἀμφοτέρους ἄρα ἀποδεξόμεθα, τούς τε λέγοντας, ὅτι ταῦτα κατάλοιπά ἐστι τῶν μέσων γενῶν, καὶ τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον ἐξῃρημένην ὑπεροχὴν ἀπονέμοντα τοῖς συμπληρωτικοῖς τῶν θείων ψυχῶν γένεσιν, ὁμοῦ τήν τε ὁμοιότητα πάντων τῶν μέσων γενῶν καὶ τὴν ἐξαλλαγὴν διασῴζοντες.*

Τρόπον μέν τινα τὸν αὐτόν, ἀκήρατα δὲ οὐκέτι κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως, ἀλλὰ δεύτερα καὶ τρίτα [41 D].

Καὶ διὰ τούτων ὁ Τίμαιος ἐνδείκνυται τήν τε ὁμοιότητα C *τῶν μερικῶν ψυχῶν πρὸς τὰς ὁλικὰς καὶ τὴν ὕφεσιν καὶ*

Q D

3 ss cf. leg. VII 808 D et or. chald. 28 in remp. II 201, 11 ss
22 *ὑπολοιπόμενον* D 31 *καὶ ὡσαύτως* p. 258, 9. 259, 28

τὴν ἐξηλλαγμένην πρόοδον· οὐ γὰρ μόνον κατὰ τὴν δημιουργικὴν ἐνέργειαν πρώτην καὶ δευτέραν οὐδὲ κατὰ τὴν πρὸς τὸν κρατῆρα τῆς ζωῆς ἕνωσιν ἢ διάκρισιν οὐδὲ κατὰ τὴν τῶν γενῶν ὑπεροχὴν ἢ ἔλλειψιν τὰς διαφορὰς αὐτῶν μετὰ τῆς συγγενείας ὑπέγραψεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τῆς μίξεως τρόπον τὸν αὐτὸν ὄντα καὶ οὐ τὸν αὐτόν· οὔτε γὰρ ἡ κρᾶσις ὁμοία τῶν γενῶν οὔτε ἡ τῆς ἑτερότητος ἀμιξία· πλείων γὰρ ἐπὶ τῶν μερικῶν αὕτη ψυχῶν. διὸ καὶ τοῖν ἵπποιν ἐν ταύταις ὁ μὲν ἀγαθός, ὁ δὲ ἐναντίος τε καὶ ἐξ ἐναντίων, ὡς εἴρηται ἐν Φαίδρῳ [246 B], τῆς ἑτερότητος δυναστευούσης. καὶ κατὰ τὸν τρόπον οὖν τὸ αὐτὸ δείκνυσι καὶ κατὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὅλου συστήματος· γίγνεται γὰρ τὰ ὅλα κράματα οὐκέτι ἀκήρατα κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως, ἀλλὰ δεύτερα καὶ τρίτα· καὶ γὰρ ἐν τούτοις ὕφεσίς ἐστι καὶ τάξις. τίνα οὖν τὰ ἀκήρατα λέγοι ἄν; οὐ τὰ ἀπαθῆ μόνον· σμικρὸν γάρ, εἰ τούτῳ διαφέροι τὸ θεῖον τῶν ψυχῶν γένος παρὰ τὸ μερικόν· καὶ γὰρ D τὸ τελευταῖον προσγίγνεται τοῦτο τὸ πάθος μετὰ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ ὄντος, μετὰ τὴν νεῦσιν, μετὰ τὴν ῥοπήν, μετὰ τὴν πτερορρύησιν, ὥσπερ δὴ καὶ ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ [247 B 246 C] Σωκράτης εἴρηκε. κάλλιον οὖν τὸ ἀκήρατον λέγειν τὸ ἄτρεπτον, τὸ ἀκατακλινές, τὸ ἀμείλικτον, τὸ ἄθικτον τῆς οὐσίας εἶδος, τὸ μὴ ἐπιστρεφόμενον εἰς τὰ δεύτερα μηδὲ μεταβολὴν ἐπιδεχόμενον μηδὲ ὕφεσιν ζωῆς, τὸ πόρρω πάσης κηρὸς ἱδρυμένον, τὸ τῶν εἱμαρμένων νόμων ἐξῃρημένον· ταῦτα γὰρ κοινά ἐστι παντὶ γένει ψυχῶν ἀεὶ τῆς γενέσεως ὑπερανέχοντι. τὰ δὲ ἐναντία τούτων ἐφαρμόζει ταῖς εἰς γένεσιν κατιέναι δυναμέναις, τὸ μεταβάλλειν τὴν ζωὴν ἀπὸ νοήσεως εἰς πρᾶξιν, τὸ ὑπὸ τὴν εἱμαρμένην τελεῖν ποτε, τὸ συμμίγνυσθαι τοῖς ἐπικήροις πράγμασιν. οὔτε οὖν κατὰ ταὐτὰ ταύταις ὑπάρχει τὸ ἀκίνητον, εἴπερ ποτὲ καὶ εἰς γένεσιν χωροῦσιν, οὔτε ὅτε ὑπάρχει, ὡσαύτως ὑπάρχει· τὸ γὰρ ἀεὶ νοοῦν κρεῖττον τοῦ ποτὲ τῆς οἰκείας ἀφισταμένου νοή-

Q D (ς)
2 τὴν πρώτην καὶ δ. ς   7 κράσις ll.   22 quidni ἀκλινές? (cf. ex. gr. p. 255, 27)   ἄθεκτον **Q**   31 τὸ — 32 ὅτε ὑπάρχει om **D**

σεως. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν ταύταις ταῖς ψυχαῖς τάξις ἐστὶ καὶ αἳ μὲν ἄχραντοί εἰσιν, ὀλιγάκις προσομιλοῦσαι τῇ γενέσει καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀφιστάμεναι τάξεως, αἳ δὲ παντοίοις ἐγκυλινδοῦνται πάθεσι καὶ τὰς μυριετεῖς πλανῶνται περιό- E δους, καὶ τούτων διαφορὰν ὑπέδειξεν εἰπών· ἀλλὰ δεύτερα καὶ τρίτα· τῶν γὰρ ἀεὶ μενόντων ἄνω καὶ ἀκακώτων πλεῖστον ἀφίσταται τὰ καὶ κατιόντα καὶ κακυνόμενα, μέσα δέ ἐστι τὰ κατιόντα μέν, οὐ κακυνόμενα δέ· τὸ δὲ ἔμπαλιν οὐ θέμις, τὸ κακύνεσθαι μέν, ἄνω δὲ μένειν· τὸ γὰρ κακὸν ἐν θεοῖς οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἐν τῷ θνητῷ τόπῳ καὶ τοῖς ἐνύλοις πράγμασι. πάλιν οὖν ἐκ τούτων ἀναφαίνεται πρώτιστον μὲν γένος ψυχῶν τὸ θεῖον (πανταχοῦ γὰρ ἡγεμονοῦσαν ἔχει τάξιν τὸ θεότητος δεκτικόν, ἐν οὐσίαις ἐν νοῖς ἐν ψυχαῖς ἐν σώμασι)· δεύτερον τὸ ἀεὶ συνεπόμενον θεοῖς (δεῖ γὰρ πρὸ τῶν ποτὲ ἑπομένων εἶναι τὸ ἀεὶ συνημμένον αὐτοῖς, ἵνα διὰ τούτου καὶ τὰ ἀφιστάμενά ποτε πάλιν ἀνακαλῆται πρὸς αὐτούς)· τρίτον τὸ κατιὸν μὲν εἰς γένεσιν, ἀχράντως δὲ κατιόν, καὶ ὑφειμένην μὲν ζωὴν ἀντὶ θειοτέρας ἀλλαττόμενον, κακίας δὲ καὶ παθῶν ἐξῃρημένον (τοῦτο γὰρ συνεχὲς τῷ ἀεὶ ἄνω καὶ ἀεὶ ἀχράντῳ γένει τῶν ψυχῶν). τέταρτον δὲ καὶ τελευταῖον τὸ πολυπλανὲς καὶ μέχρι τοῦ Ταρτάρου κατιὸν καὶ αὖθις ἀνεγειρόμενον παντοῖά τε εἴδη ζωῆς ἀνελίττον ἤθεσί τε χρώμενον ποικίλοις καὶ πάθεσιν ἄλλοτε ἄλλοις καὶ μορφὰς ζῴων ἀλλαττόμενον πολυειδεῖς, δαιμονίας ἀνθρωπίνας F ἀλόγους, κατευθυνόμενον δ' οὖν ὅμως ὑπὸ τῆς Δίκης καὶ εἰς οὐρανὸν ἀπὸ γῆς ἀνατρέχον καὶ εἰς νοῦν ἀπὸ τῆς ὕλης περιαγόμενον κατὰ δή τινας τεταγμένας τῶν ὅλων περιόδους.

τὸ δ' οὖν 'μηκέτι ⟨ἀκήρατα⟩ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως γενέσθαι' σημαίνει τὸ πῇ μὲν ἀκήρατον τῶν μερικῶν ψυχῶν, οἷον κατὰ μόνην τὴν οὐσίαν, πῇ δὲ οὐκ ἀκήρατον, οἷον κατὰ τὰς ἐνεργείας κηρῶν παντοίων ἀναπιμπλαμένας καὶ τοῖς ἐπικήροις τῶν ὄντων συμφερομένας, καὶ τὸ μηδὲ

Q D (ς)
1 ταῖς ψυχαῖς om **D** 3 ἀφιστάμεναι t : ὑφιστάμεναι ll. 16 ἀνακαλεῖται **D**ς 18 ἀλλαττόμενος ς : ἀλλὰ τὸ μένος **D** 28 ἀκήρατα μηκέτι ς, sed cf. p. 258, 13

319 ταύτας ἀεὶ ὡσαύτως ἔχειν καὶ οὐκ ἀκήρατον, ἀλλὰ τοτὲ μὲν μᾶλλον, τοτὲ δὲ ἧττον, ἀνωμαλίας οὔσης ἐν ταῖς ψυχαῖς παντοίας κατὰ τὴν πρὸς τὰ θνητὰ σχέσιν, ἀφ' ἧς αὐταῖς ὑπάρχει τὸ οὐκ ἀκήρατον κατὰ τὴν ζωήν.

Συστήσας δὲ τὸ πᾶν διεῖλε ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις, ἔνειμέ τε ἑκάστην πρὸς ἕκαστον [41D].

Πᾶσα μὲν ἡ τῶν ψυχῶν τάξις εἰς δύο ταύτας ἀνήρτηται πηγάς, τήν τε δημιουργικὴν καὶ τὴν ζῳογονικήν, καὶ ἀπὸ τούτων πρόεισι τά τε πρῶτα αὐτῆς καὶ τὰ μέσα καὶ τὰ τέλη καὶ διὰ τούτων ἀφορίζεται τῶν θεῶν. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τὰ μέν ἐστιν ὁλικώτερα, τὰ δὲ μερικώτερα καὶ τὰ μὲν ἀνεκφοίτητα τῶν οἰκείων ἀρχῶν, τὰ δὲ προϊόντα μέχρι τῆς ὕλης καὶ τὰ μὲν ἡγεμονικά, τὰ δὲ ἑπομένων ἔχοντα λόγον, ἐφίστησιν ὁ δημιουργὸς τὰ ἕτερα τοῖς ἑτέροις καὶ ὑποτάττει τὰ μερικώτερα τοῖς ὁλικωτέροις διαιρεῖ τε κατὰ γένη τὰς πολλὰς ψυχὰς τοῖς προστάταις αὐτῶν θεοῖς καὶ κατὰ ἀγέλας ἄλλαις ἄλλους ἐφίστησιν ἡγεμόνας. καὶ νῦν μὲν ὑφιστὰς θείας ψυχὰς ὀπαδοὺς ποιεῖ τὰς μερικάς, μικρὸν
B δὲ ὕστερον [41DE] καὶ τὰ ὀχήματα αὐτῶν ὑποτάξει ταῖς θείαις περιφοραῖς, ὅταν κἀκεῖνα παραγάγῃ, καὶ τὰ ὅλα τοῖς ὅλοις· ὃ γάρ ἐστι ψυχὴ πρὸς ψυχήν, τοῦτο ὄχημα πρὸς ὄχημα καὶ τὸ συναμφότερον πρὸς τὸ συναμφότερον κατὰ τὴν σύνθεσιν τὴν γεωμετρικήν. τοῦτο μὲν οὖν εἰσαῦθις. νῦν δέ (οὔπω γὰρ αὐτὰς ἐγκοσμίους πεποίηκε) μερίζει περὶ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀστρῴους· τὰ γὰρ ἄστρα τὰς ψυχὰς δηλοῖ τῶν ἀστρῴων σωμάτων. διεῖλεν οὖν αὐτὰς ἰσαρίθμους ταῖς θείαις ψυχαῖς καὶ ἔνειμεν ἑκάστην πρὸς ἕκαστον συστήσας, φησί, τὸ πᾶν, οὐ τοῦτο λέγων, ὅτι μῖγμα ποιήσας ἕν, ὡς ἐπὶ τῆς τοῦ παντὸς ἐποίησεν ἓν ὅλον ἐκ τῶν τριῶν, οὐσίας ταὐτοῦ θατέρου, καὶ ἀπὸ τούτου κατὰ ἀφαίρεσιν διαιρῶν τὰς ψυχάς (οὐ γὰρ ἂν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ μίγματος εἰσήγαγε τὴν περὶ τὰς θείας ψυχὰς αὐτῶν διανομήν, ὑπερβὰς τὴν εἰς τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τοὺς ἁρμονικοὺς

QD

16 expectaueris ψυχὰς ⟨ἰσαρίθμους⟩ 17 i. ἀγελάρχας (cf. I 154, 25 cum adn.) 21 ψυχὴ — 22 καὶ τὸ om **D** 28 μίγμα **QD** 29s cf. Tim. 35AB

λόγους διαίρεσιν καὶ τὴν τοῦ ὀχήματος παράδοσιν), ἀλλὰ πάντα ὁμοῦ περιλαβὼν ἐν τῷ φάναι συστήσας δὲ τὸ πᾶν, τὴν μῖξιν τὴν εἰς τὰς μοίρας τομὴν τὴν διασχημάτισιν, ἐξ ὧν καὶ αἱ μερικαὶ πᾶσαι ψυχαὶ διεκοσμήθησαν. συστήσας οὖν τὸ πλῆθος πᾶν τῶν ψυχῶν τούτων (καὶ γὰρ τὴν C *ἑκάστης γένεσιν σύστασιν ἂν εἴποι, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ παντὸς ἔλεγε* [36 D] *διὰ τὴν ἐκ πολλῶν συμπλήρωσιν· ἐπεὶ δὲ κατὰ νοῦν τῷ συνιστάντι πᾶσα ἡ τῆς ψυχῆς σύστασις γεγένητο), συστήσας οὖν τὸ πᾶν τῶν ψυχῶν πλῆθος διεῖλεν αὐτὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις, κατὰ τὰς ἐκείνων ἰδιότητας καὶ ταύτας ἀπ' ἀλλήλων διαστήσας. ἆρ' οὖν οὕτως ἰσαρίθμους φαίης ἄν, ὡς μίαν μερικὴν ψυχὴν ὑπὸ μίαν τετάχθαι τῶν ἀστρῴων, καὶ τῷ ποσῷ τοσαύτας εἶναι ψυχάς, ὅσοι καὶ ἀστρῷοι θεοί; τοῦτο γοῦν ὑποδηλοῦν φαίνεται προστεθέντος ἑκάστην πρὸς ἕκαστον ἄστρον. καὶ πῶς τοῦτο Πλατωνικὸν δόγμα φήσομεν, αὐτοῦ μικρὸν ὕστερον* [42 D] *λέγοντος· ἔσπειρε τοὺς μὲν εἰς γῆν, τοὺς δὲ εἰς ἥλιον, τοὺς δὲ εἰς σελήνην; πλῆθος γὰρ ἀπὸ τούτων καταλείπει περὶ ἕκαστον ἄστρον. μήποτε οὖν τὸ ἰσάριθμον οὐ μοναδικῶς θεωρητέον, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς ἀνὰ λόγον τῇ μὲν μονάδι ἡ δεκάς, τῇ δὲ τριάδι ἡ τριακοντάς, τῇ δὲ πεντάδι ἡ πεντηκοντάς, καὶ ἁπλῶς ἅπασι τοῖς ἐντὸς δεκάδος οἱ μετ' αὐτήν, καὶ ἰσάριθμοι τοῖς πρώτοις οἱ δεύτεροι, καὶ οὐ διὰ τοῦτο κατὰ τὸ ποσὸν ἡ πεντὰς ἴση τῇ πεντηκοντάδι καὶ ἡ* D *τριὰς τῇ τριακοντάδι, μόνον δὲ κατ' ἀναλογίαν ἔχουσι τὸ ἴσον· ὃ γάρ ἐστιν ἐν μονάσιν ἡ τριάς, τοῦτο ἐν δεκάσιν ἡ τριακοντάς. τάχ' οὖν καὶ ἐπὶ τῶν μερικῶν ψυχῶν οὕτω τὸ ἰσάριθμον ληπτέον· ἐπεὶ γὰρ ἑκάστῃ τῶν θείων ψυχῶν ἔστι τις οἰκεῖος ἀριθμός, ὃν ἑνοειδῶς αὕτη προείληφεν, ἀναπτυσσόμενος οὗτος ὁ ἀριθμὸς ἀφορίζει τὸ πλῆθος τῶν ὑποτεταγμένων μερικῶν ψυχῶν, καὶ τῶν μὲν πρώτως αὐτῆς ἐξημ-*

Q D

2 *φᾶναι* **QD** 3 *μίξιν* ll. 15 *προστεθὲν τὸ* **Q** 18 *τοὺς δὲ εἰς ἥλιον* om Procl. cum Platone p. 304, 1, ut hic inseruit p. 233, 7 26 *τῇ* — 27 *τριάς* om **D** 31 *ὁ* om **Q**

μένων ἐλάττων ὁ ἀριθμός, ἡ δὲ δύναμις μείζων, τῶν δὲ δευτέρως ἡ μὲν δύναμις ἐλάττων, ὁ δὲ ἀριθμὸς πλέων, ἀνὰ λόγον δὲ ἑκάτερος αὐτῇ πρόεισιν· οὕτω γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τῇ πρώτῃ τετράδι καὶ ⟨ἡ⟩ ἐν δεκάσι τετρὰς ἀνὰ λόγον καὶ ἡ ἐν ἑκατοντάσι καὶ ἡ ἐν χιλιάσι. ῥητέα μὲν δὴ καὶ ταῦτα πρὸς τὴν παροῦσαν ζήτησιν. προσθετέον δὲ καὶ ὅτι τὸ εἶδος καὶ ὁ χαρακτὴρ τοῖς ὀπαδοῖς ἀπὸ τῶν ἡγεμόνων παραγίγνεται θεῶν. τοῦτο δὴ τὸ εἶδος ἀριθμός ἐστιν, ἀφορίζων τὴν ἰδιότητα τῆς ζωῆς. ὅσοι οὖν ἡγεμόνες, τοσαῦτα καὶ εἴδη ζωῆς ἐστι τὰ ἑπόμενα αὐτοῖς, οἷον, εἰ βούλει, Κρόνιον, Δίιον, Ἡλιακόν, Σεληνιακόν, καὶ ἐπὶ τῶν
E *ἄλλων θεῶν ὡσαύτως· ἄνωθεν γὰρ ἀρχόμενον τὸ εἶδος διήκει μέχρι τῶν τελευταίων ὀπαδῶν καὶ πάντας εἰς ὁμοιότητα καθίστησι πρὸς τὸν ἡγούμενον θεόν· εἰσὶ γὰρ δὴ περὶ ἕκαστον θεὸν καὶ θεοὶ μερικώτεροι καὶ ἀγγελικαὶ τάξεις, ἐκφαίνουσαι τὸ θεῖον φῶς, καὶ δαίμονες προπομπεύοντες ἢ δορυφοροῦντες ἢ ὀπαδοὶ τοῦ θεοῦ, καὶ ἡρώων στρατὸς ὑψηλὸς καὶ μεγαλοπρεπής, προκαταστέλλων πᾶσαν τὴν ἐκ τῆς ὕλης ἀταξίαν καὶ συνεκτικὸς τῶν θείων ὀχημάτων καὶ τῶν ὑπ' ἐκεῖνα περιπορευομένων μερικῶν, ἐκκαθαίρων ⟦καὶ⟧ ταῦτα καὶ ἐκείνοις ἐξομοιῶν, καὶ ψυχῶν ἀχράντων χορὸς καθαρότητι διαλάμπων ἄλλων τε ψυχῶν πλῆθος ποτὲ μὲν αἰρουσῶν τὴν τοῦ ἡνιόχου κεφαλὴν εἰς τὸ νοητόν, ποτὲ δὲ ταῖς περικοσμίοις δυνάμεσι τῶν θεῶν συνταττομένων, καὶ τούτων αἳ μὲν κατ' ἄλλην, αἳ δὲ κατ' ἄλλην συνέπονται τοῦ θεοῦ δύναμιν. καὶ οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἐν ταῖς Ἡλιακαῖς αἳ μὲν τῆς παιωνίου δυνάμεως ἐξήρτηνται, αἳ δὲ τῆς μαντικῆς, αἳ δὲ τῆς δημιουργικῆς, αἳ δὲ τῆς ἀναγωγοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων θεῶν οὐχ αἱ τοῦ αὐτοῦ θεοῦ πᾶσαι τὴν αὐτὴν ἔχουσι τά-*
F *ξιν, ἀλλ' αἳ μὲν περὶ ἄλλας καὶ ἄλλας αὐτῶν ⟨δι⟩αιροῦνται*

Q D (ς)

1 fort. *ἐλάττων ⟨μὲν⟩* 4 *⟨ἡ⟩* ins s, nisi *ἡ* pro *καὶ* scrib. *καὶ ἐνδεκάδι* **D** 5 *ἑκατοντάδι* **D** *χιλιάδι* **D** 6 prius *καὶ* om **D** 11 cf. in Parm. 691 14ss cf. or. chald. 40 16 *συμπομπεύοντες* ς : *συμποπεύοντες* **D** | cf. p. 62, 21 22 *αἰρουσῶν* **A** : *αἱρουσῶν* **QD**b 26s cf. I 158, 12ss 29 *ἔχουσαι* ll. : corr s 30 *ἀλλ' αἱ* **D**ς : *ἄλλαι* **Q** *αἱροῦνται* ll. : em s, uix *περὶ* del

δυνάμεις, αἳ δὲ καὶ τῆς αὐτῆς ἔγγιον ἢ πορρώτερον μετέχουσι. πάσαις δ᾽ οὖν ἔπεστι τὸ κοινὸν εἶδος τοῦ σφετέρου θεοῦ· καὶ γὰρ ἐπ᾽ αὐτῶν τῶν θεῶν ἡ ἕνωσις προηγεῖται τοῦ πλήθους καὶ ἡ μία ταυτότης τῆς κατὰ τὰς διωρισμένας δυνάμεις ἑτερότητος. πῶς μὲν οὖν ἰσαρίθμους ποιεῖ τὰς ψυχὰς τοῖς ἄστροις, *δῆλον διὰ τούτων. Δεῖ δὲ καὶ τῆς* Ἀκύλου *μνημονεύειν ἐν τούτοις ἐπιβολῆς ἰσαρίθμους ταῖς τῶν ἄστρων ψυχαῖς τὰς μερικὰς εἰρῆσθαι φραζούσης οὐχὶ κατὰ τὴν περὶ ἐκείνας διαίρεσιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρὸς* 320 *ἐκείνας ὁμοίαν ἀπογέννησιν ἐκ τῶν ἴσων ἀριθμῶν, ἐξ ὅσων ἑκάστη συνέστη τῶν ἀστρῴων ψυχῶν· οὑτωσὶ γὰρ τὸ ἰσάριθμον οὗτος ἀνὴρ ἐξηγήσατο τῶν μερικῶν πρὸς τὰς ὅλας, ὡς ἑκάστης τῶν μερικῶν εἰς ἀριθμὸν τὸν αὐτὸν διῃρημένης, εἰς ὅσον καὶ ἡ ἀστρῴα ψυχή, ὑφ᾽ ἣν ἐτάχθη καὶ ἐνεμήθη παρὰ τοῦ πατρός. διὸ καὶ ὁμοία πρὸς αὐτήν ἐστιν, ὡς ἂν οὐ πασῶν ψυχῶν παντοίους ἀριθμοὺς ἐχουσῶν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἐλάττους, τῶν δὲ πλείους, τῶν δὲ λόγων ἐν πάσαις τῶν αὐτῶν ὄντων· οὐδὲ γὰρ ὁ* Πλάτων *ἀριθμοὺς ὥρισεν, ἀλλὰ λόγους τῶν μοιρῶν,* ἡμεῖς *δὲ προείπομεν, ὅτι οὐδὲν κωλύει καὶ τῷ πλήθει τῶν ὅρων διαφέρειν τὰς μερικὰς τῶν πρὸ αὐτῶν, καὶ ὅστις ὁ τρόπος, ἀπεδείξαμεν. τοῦτο μὲν οὖν ταύτῃ. Πρώτη δὲ γίγνεται νῦν διανομὴ τῶν μερικῶν ψυχῶν περὶ τὰς θείας, πρὶν καὶ ἐγκόσμιοι γένωνται· καὶ γὰρ κατὰ τὴν ὑπερκόσμιον σύνταξιν καὶ κατὰ τὴν ἐγκόσμιον τὰ μέρη συνυφαίνεται τοῖς ὅλοις, ὥστ᾽ εἴ τις καὶ ἐν τοῖς τῇδε ἱεροῖς λέγοιτο προσίδρυσις τῶν τελουμένων, εἰκόνα ἂν φέροι* B *ταύτης τῆς δημιουργικῆς συντάξεως τῶν μερικῶν ψυχῶν πρὸς τὰς ὅλας καὶ τῆς περὶ τοὺς ἡγεμόνας διανομῆς· αὗται μὲν γὰρ αἱ θεῖαι ψυχαὶ περὶ τὰς δυνάμεις νενέμηνται τῆς ὅλης ψυχῆς· προῆλθον γὰρ κατὰ τὰς ἐν ἐκείνῃ πολυειδεῖς δυνάμεις καὶ ἐνιδρύθησαν αἳ μὲν εἰς τὴν ταὐτοῦ περιφορὰν τῆς ὅλης ψυχῆς, αἳ δὲ εἰς τὰς θατέρου περιόδους. περὶ δὲ ταύτας πάλιν αἱ μερικαί, κατανειμάμεναι τὰς ὁλικὰς αὐτῶν*

Q D (ς)
5 *ποιεῖ* om **D**ς   7 *ἀκύλλου* **D**ς   12 *ἀνὴρ* ll.   28 *διαμονῆς* **Q**   32 *θατέρου* s : *θατέρας* ll.

δυνάμεις καὶ συναγόμεναι αὐταῖς ἐπὶ τὸ νοητὸν καὶ πληρούμεναι παρ' αὐτῶν νοήσεως ἀκλινοῦς καὶ τοῖς ἀριθμοῖς διατεταγμέναι τοῖς τῶν οἰκείων ἡγεμόνων. ὥσπερ οὖν αὗται αἱ ἐγκόσμιοι ψυχαὶ διὰ τῶν δώδεκα θεῶν ἀνίασιν ἐπὶ τὸν ὑπερουράνιον τόπον, οὕτω δὴ καὶ αἱ μερικαὶ διὰ τῶν θείων ψυχῶν· ἥνωνται γὰρ πρὸς αὐτὰς κατὰ τὴν ὑπερκόσμιον σύνταξιν, ἣν 'διανομὴν' ὁ Τίμαιος ἀπεκάλεσεν, ὡς κατὰ τὸν θεῖον νόμον γιγνομένην, ὃς τῷ Διὶ συνίδρυται, καθάπερ ἐν τῷ Γοργίᾳ [523] *γέγραπται, καὶ μετ' αὐτοῦ διακοσμεῖ τὰς ἐν τῷ κόσμῳ τάξεις τάς τε ὁλικωτέρας καὶ τὰς μερικωτέρας.*
C *ἔστιν οὖν καὶ μία πασῶν τῶν μερικῶν ψυχῶν ὁμοιότης καὶ διαίρεσις κατὰ τὰς ἡγεμονίας τῶν θεῶν καὶ ὁ δημιουργὸς ἀμφοτέρων αἴτιος. καὶ ταῦτα ὑπάρχει ταῖς ψυχαῖς ὑπερκοσμίως, ὥστε οὐκ ἀπὸ τῶν σωμάτων οὐδὲ ἀπὸ τῶν τοιῶνδε σχέσεων αἱ διαφοραὶ τῶν ψυχῶν εἰσι, καθάπερ φασί τινες, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτῶν οὐσίας· καὶ γὰρ ἡ σύνταξις αὐτῶν πρὸς ἄλλους καὶ ἄλλους ἡγεμόνας καὶ ἡ διανομὴ κατ' οὐσίαν ἐστίν· ἃ γὰρ ἔχουσι παρὰ τῆς μιᾶς δημιουργίας, ταῦτα κατ' οὐσίαν ἔχουσιν. ἐπειδὴ* ⟨*δὲ*⟩ *εἴρηνται περὶ τὰ ἄστρα νενεμῆσθαι αἱ μερικαὶ ψυχαί, δῆλον δή, ὅτι τετάρτην ἔχουσι τάξιν ἀπὸ τῆς τοῦ παντός· ὑπ' ἐκείνην γὰρ αἱ τῶν σφαιρῶν εἰσι ψυχαὶ τῶν τε ἐν οὐρανῷ καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην ὅλα τὰ στοιχεῖα περιεχουσῶν, ὑπὸ δὲ ταῦτα τὰ ἄστρα καὶ ὅσα μερικώτερα γένη τῶν θεῶν περιέχεται ἐν ταῖς ὁλότησι τῶν εἰρημένων πασῶν περιφορῶν, ὑπὸ δὲ ταῦτα λοιπὸν αἱ μερικαὶ ψυχαί, τῆς μὲν τοῦ παντὸς καθολικῆς μόνως οὔσης, τῶν δὲ τὰς περιφορὰς κατανειμαμένων καθολικῶν μερικῶν, τῶν δὲ ἐν ταύταις περιεχομένων ἔμπαλιν μερικῶν καθολικῶν οὐσῶν, τῶν δὲ μερικῶν ψυχῶν ἐσχάτων καὶ μόνως μερικῶν*
D *λοιπὸν ὑπαρχουσῶν. πάσας οὖν ἄστρα προσεῖπε τὰς θείας ψυχὰς τὰς ἐν ταῖς ὁλότησι περιεχομένας εἴτε κατ' οὐρανὸν εἴθ' ὑπὸ σελήνην, ἀπὸ τῶν γνωρίμων πᾶσι τὸ ὄνομα κοινὸν*

Q D (ς)

1 *συναναγόμεναι* ς 4 *ἀνιᾶσιν* ll. | cf. Phaedr. 247 A 17 *καὶ ἡ* — 18 *μιᾶς* om **D** 19 *ἐπεὶ δὲ* ci s 23 possis *ταύτας* 26 *καθολικῶς* **QD** : em ς *μόνης* ll. 27 possis *μερικῶν* ⟨*οὐσῶν*⟩ 29 *ψυχῶν* om **D**

πάσαις ποιήσας· πᾶσαι γὰρ ἔχουσι πάντως ἀστροειδῆ τινα ὀχήματα, ὅπου γε καὶ τὰς μερικὰς ψυχὰς εἰς τὴν γένεσιν ὁ Σωκράτης [rep. X 621B] ᾀττούσας κατὰ τὰ ὀχήματα ἀστέρων ἀπείκασε διαττόντων τινῶν ἰδέαις, ὅπου καὶ αὐτὸς ἐρεῖ [42D] καὶ περὶ γῆν καὶ περὶ σελήνην ἐσπάρθαι παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τινας· καὶ γὰρ ἄτοπον, εἰ περὶ μόνα διανενέμηνται τὰ ἰδίως καλούμενα ἄστρα μερικαὶ ψυχαί, οἱ δὲ ἄλλοι θεοὶ μὴ εἶεν ἀγελάρχαι ψυχῶν, οἳ καθ' ἕκαστον στοιχεῖον ἐκείνοις ἀνὰ λόγον ὄντες, ἀέριοι καὶ ἐνύδριοι καὶ χθόνιοι, περὶ ὧν εἶπεν [41A], ὅτι φαίνονται καθ' ὅσον ἂν ἐθέλωσιν. ἀλλ', ὡς εἴπομεν, ἀπὸ τῶν ἐναργῶν καὶ ὅσον οὐκ αἰσθητὸν ἀφῆκε συνορᾶν.

Καὶ ἐμβιβάσας ὡς εἰς ὄχημα τὴν τοῦ παντὸς φύσιν ἔδειξεν [41DE].

Ὅσοι μὲν οὖν ὄχημα τὴν τοῦ παντὸς φύσιν εἰρήκασι τῆς ψυχῆς, ὥσπερ ὁ μέγας Θεόδωρος, οὔτε τοῖς πράγμασιν οὔτε τῇ λέξει τοῦ Πλάτωνος συμφώνους ἀποδεδώκασι λόγους· οὔτε γὰρ ἡ τοῦ παντὸς φύσις ὄχημά ἐστι τῆς μερι- E
κῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ἀγαπητὸν αὐτῇ τὸ καὶ τὴν μερικὴν φύσιν ἄγειν ὀρθῶς, οὔτε τὸ ἔδειξεν ⟨ἔστιν⟩ ὅπῃ συντάττειν δυνησόμεθα τοῖς ἐφεξῆς· πρὸς τί γὰρ ἂν τοῦτο συναρμόσειεν, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. οὐ μὴν οὐδ' εἴ τινες μὴ πρὸς τὸ ἑπόμενον κῶλον, ἀλλὰ τὸ ἔμπροσθεν ὁρῶντες ὄχημα τὸ ἄστρον λέγοιεν εἰρῆσθαι, προσφυῶς λέγουσι· ποῦ γὰρ τῆς μερικῆς ὄχημα ψυχῆς τὸ ἄστρον, κἂν αὐτὸ λέγῃς τὸ σωματικὸν ἄστρον τῆς εἰς γένεσιν πιπτούσης τὸ ἄνω ἀεὶ μένον; ἔοικε δὲ ἀμφοτέρους ἀναπεῖσαι τὸ μὴ ὑποστῆσαι πρῶτον τὸ ὄχημα κἄπειθ' οὕτως εἰς αὐτὸ τὴν ψυχὴν ἐμβιβάσαι, δέοντε συνορᾶν, ὅτι ζῷον ὑφιστάντα παραδιδοὺς τὸν θεὸν καὶ ὁμοῦ τῇ ψυχῇ τὸ ὄχημα ποιοῦντα περιττὸν ὑπέλαβε τὸ σῶμα συνιστάντα παραδοῦναι πρότερον, ἄλλως τε καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ἐνδειξάμενος, ὅπως τὰ σώματα συμπαράγει ταῖς

Q D (ς)
5 alterum περὶ om Dς 6 s διανενέμηται Dς 8 cf. I 154, 25 cum adn. 9 ἐκείναις? 13 ἐς A Plat. 20 ⟨ἔστιν⟩ ins s 25 ψυχῆς ὄχημα Dς 26 cf. Phaedr. 248C

ψυχαῖς. εἰ δὴ δεῖ καὶ τοῖς πράγμασιν ἕπεσθαι καὶ τῇ παραδόσει τοῦ Πλάτωνος, ἄλλο μέν τι τὴν φύσιν ῥητέον τὴν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ δεικνυμένην, ἄλλο δὲ τὸ ἄστρον, ὑφ' ὃ τέτακται ἡ ψυχὴ καὶ τοῦτο ἀσώματον, ἄλλο δὲ τὸ ὄχημα
F *τοῦτο τὸ ταῖς ψυχαῖς ὑπηρετούμενον, καὶ ἐμβιβαζομένας μὲν αὐτὰς εἰς ὄχημα πολίτιδας γίγνεσθαι τοῦ παντὸς καὶ προϊέναι εἰς τὸν κόσμον καὶ ὑποτάττεσθαι τῷ ὅλῳ κόσμῳ, τοῖς δὲ ἄστροις συνδιῃρῆσθαι τὰς ψυχὰς ὡς ψυχὰς ἀσωμάτως, τὴν δὲ φύσιν θεωρούσας πᾶσαν τὴν κοσμικὴν τάξιν ὁρᾶν, αὐτὰς μὲν ὑπὲρ τὴν φύσιν τοῦ κόσμου τεταγμένας, τὸν δὲ οἰκεῖον αὐτῶν κλῆρον ἐγκόσμιον λαχούσας· καὶ γὰρ πρῶτον ὑπέστησαν, εἶτα διενεμήθησαν περὶ τὰς θείας ἡγεμονίας, καὶ οὕτως ἐκ τρίτων ὀχήμασί τε ἐπέβησαν καὶ τὴν φύσιν*
321 *ἐθεώρησαν καὶ τῶν εἱμαρμένων νόμων ἐπήκουσαν. ἐξ ὧν ῥάδιον συνιδεῖν, ὅτι καὶ κατὰ Πλάτωνα κρείττους εἰσὶν εἱμαρμένης αἱ ψυχαὶ κατὰ τὴν ἀκροτάτην ἑαυτῶν ζωήν· τοῦτο γὰρ αὐταῖς κατὰ φύσιν, ὃ δίδωσιν αὐταῖς ὁ τῶν ὅλων πατήρ. διὸ καὶ νοήσασαι τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς*
μοίρης †εἱμαρμένης τὸ πτερὸν φεύγουσιν ἀναιδές,
ὥς φησι τὸ λόγιον [or. chald. 54]·
ἐν δὲ θεῷ κεῖνται πυρσοὺς ἕλκουσαι ἀκμαίους
ἐκ πατρόθεν κατιόντας, ἀφ' ὧν ψυχὴ κατιόντων
ἐμπυρίων δρέπεται καρπῶν ψυχοτρόφον ἄνθος.

τί οὖν ἂν εἴη τὸ ὄχημα τῆς ψυχῆς καὶ πῶς ἐμβιβάζει τὰς ψυχὰς ὁ δημιουργὸς εἰς αὐτό; δεῖ μὲν οὖν νοεῖν, ὡς εἰώθασι λέγειν καὶ οἱ περὶ τὸν μέγαν Ἰάμβλιχον, ὡς καὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ αἰθέρος γονίμην ἔχοντος δύναμιν τὴν τῶν ὀχημάτων τῶν ψυχικῶν ἀπογεννωμένην σύστασιν, οὔτε ἐλαττουμένων τῶν θείων σωμάτων οὔτε συμπεφορημένως τούτων ὑφισταμένων, ἀλλὰ κατὰ τὰς ζωὰς τὰς θείας προϊόντων καὶ μορφουμένων τῶν μερικῶν πνευμάτων. δεῖ δὲ προσεννοεῖν ἀληθέστερον καὶ τὴν ἀπὸ τῶν δημιουργικῶν

Q D (ς)

18s cf. or. chald. 37. 25. 54[1] (ubi *μοίρας εἱμαρτὸν πτ. ἐκφεύγουσιν* tentauit Kroll) 21 *θεῷ* ς : *θεω* **D** : *θεῶν* **Q** 23 *ἐμπύριον* **D** 27 *παντὸς τοῦ* **Q** : *παντὸς* **D** : *τοῦ παντὸς* ς

αἰτιῶν προϊοῦσαν ἀπεργασίαν· ὑφίστησι γὰρ αὐτὰ καὶ ὁ τῆς B *σωματικῆς ἁπάσης ὑποστάσεως ποιητής, ὁ τοῖς θεοῖς τὰς ἕδρας ἐν τῷ κόσμῳ προευτρεπίζων (οὗτος γὰρ ὑποδέχεται καὶ τὰς ψυχὰς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ στελλομένας εἰς τὸν κόσμον καὶ δίδωσιν οἴκους ἄλλους ἄλλαις), ὑφίστησι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ δημιουργὸς τοῦ παντὸς καὶ πρῶτος οὗτος. διὸ καὶ νῦν αὐτὰς εἰς τὰ ὀχήματα ἐμβιβάζει, δῆλον ὅτι τὸ ὄχημα παραγαγών· οὐ γὰρ ἦν ἐν τοῖς προειρημένοις τοῦτο πλασθέν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ δημιουργὸς καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ὅλων ὑποστήσας ἐμβιβάζει τὰς ψυχὰς καὶ δίδωσιν αὐταῖς τὴν ἀρχὴν τῶν οἰκείων ὀργάνων· καὶ γὰρ ζῴων ἐστὶ δημιουργὸς καὶ πληρωμάτων τοῦ παντός· ὥστε οὐ μόνας ἂν παράγοι τὰς ψυχάς, ἀλλὰ μετὰ ὀχημάτων οἰκείων. καὶ τὸ θαυμαστὸν ὄντως καὶ ἀπόρρητον τῆς Πλάτωνος διανοίας θέαμα, τὸ μὴ λαβόντα τὸν δημιουργὸν ἀπὸ τῶν ἤδη παρηγμένων ὁλοτήτων πλάσαι τὰ ὀχήματα ταῦτα, καθάπερ οὐδὲ τὰ τῶν πλανήτων οὐδὲ τὰ τῶν ἀπλανῶν, ἀλλ' αὐτὸν φάναι καὶ ταῦτα ποιῆσαι τῶν νέων θεῶν μόρια δανειζομένων καὶ ἐξ ἐκείνων τὰ σώματα συμπηγνύντων, τοῦτο δ' οὖν τεκμήριον ἐναργὲς τοῦ καὶ τούτων ἕκαστον τῶν ὀχημάτων αὐτοσύστατόν πως εἶναι* C *καὶ μὴ κατὰ ἀφαίρεσιν ἄλλων δεδημιουργημένον, ἵνα μὴ καὶ ἀναχύσεως δέηται τῆς εἰς ἄλλο πάλιν· πᾶν γὰρ τὸ κατὰ ἀποτομὴν ἄλλων ὑφιστάμενον σὺν ἐλαττώσει τοῦ ὅλου πάντως ἀποτεμνόμενον ἀνάγκη τῷ ὅλῳ πάντως ἀποδίδοσθαι· μένειν γὰρ δεῖ τὸ ὅλον ἀεὶ ὅλον ἕκαστον ὄν, διὸ καὶ ἀίδιόν ἐστι πᾶν τὸ τοιοῦτον ὄχημα τῆς ψυχῆς καὶ ἀεὶ τὸ αὐτὸ τῆς αὐτῆς ἐξήρτηται· πέφυκε γὰρ οὕτως ἕκαστον, ὡς ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ γέγονε· καὶ πῶς γὰρ ἂν ἔτι τὴν ψυχὴν ἐγκόσμιον φυλάττοιμεν τὸ ὄχημα φθείροντες; οὗ γὰρ μηδέν ἐστιν ἐν τῷ παντί, τοῦτο πῶς ἔτι λέγειν ἐγκόσμιον δυνατόν; εἴτε γὰρ κρείττους εἶεν τῆς μετὰ τῶν ὀχημάτων ζωῆς, ἔσονται κρείττους καὶ αὐτῶν τῶν θείων ψυχῶν, εἴτε καταδεέστεραι, πῶς γενομένας αὐτὰς εὐθὺς ὁ δημιουργὸς εἰσοικίζει, καθάπερ*

Q D (ς)
5 *δὲ* om **Q** 16 an bis *οὔτε*? 17 *πλάνων* **D** 18s cf. Tim. 42Es 21 *δεδημιουργημένων* **QD**b : em **A** 25 alterum *ὅλον* ς : *ὅλων* **QD** 29 *φυλάττομεν* **Q**

λέγεται νῦν, εἰς αὐτά; πῶς δὲ καὶ ἐν Ἅιδου χρώμεναι καὶ ἐν οὐρανῷ τοῖς ὀχήμασιν οὐχὶ ἀιδίως αὐτῶν ἔχουσιν ἐξηρτημένα ταῦτα τὰ σώματα; δηλοῖ δὲ τὸ μὲν ὁ ἐν Φαίδωνι [113D] *λέγων Σωκράτης ἀναβάσας ἃ δὴ αὐταῖς ὀχή-*
D *ματά ἐστι, πορεύεσθαι εἰς τὸν Ἀχέροντα, τὸ δὲ ὁ ἐν Φαίδρῳ* [247B], *ᾗ δὴ τὰ μὲν θεῶν ὀχήματα ἰσορρόπως εὐήνια ὄντα πορεύεται, τὰ δὲ ἄλλα μόγις, περὶ τῶν συνεπομένων τοῖς θεοῖς. τοῦτο μὲν οὖν καὶ δι' ἄλλων ἀποδείκνυται λόγων καὶ εἴρηται καὶ πρότερον* [p. 235, 21 ss] *ταῦτα σαφῶς ἡμῖν, ὑπέμνησται δὲ καὶ νῦν. ἔξεστι δὲ καὶ ἐκ τούτου θεάσασθαι τὴν διαφορὰν τῶν τε μερικῶν ψυχῶν καὶ τῶν θείων· ἐπ' ἐκείνων μὲν γὰρ τὰ σώματα ἐνετίθει ταῖς ψυχαῖς ὡς περιεχόμενα πανταχόθεν ὑπ' αὐτῶν, οὐκ ἐπιστρεφομένων πρὸς τὰ διοικούμενα, μιᾷ δὲ καὶ ἀτρέπτῳ νοήσει χρωμένων, ἐπὶ δὲ τούτων ἐμβιβάζει τὰς ψυχὰς εἰς τὰ ὀχήματα· πεφύκασι γὰρ αὗται καὶ κρατεῖσθαι πολλάκις ὑπὸ τῶν σωμάτων καὶ ἐπιστρέφειν εἰς τὰ διοικούμενα, ὅτε καὶ αὐταὶ μέρη γίγνονται τοῦ παντός, ὥσπερ τὰ ὀχήματα αὐτῶν, καὶ δουλεύουσι τοῖς εἱμαρμένοις νόμοις καὶ οὐκέτι καθαρῶς διαζῶσιν ὑπὸ τῷ θείῳ φωτὶ τῆς προνοίας. περὶ μὲν δὴ τοῦ ὀχήματος τῆς ψυχῆς τοσαῦτα. Ἄξιον δὲ κἀκεῖνο πάλιν ἀναμνῆσαι μετὰ δή τινος ἀκριβεστέρας τῶν πολλάκις ῥηθέντων ἐπιστάσεως, ἐπειδὴ τὴν ἡμετέραν ψυχήν, ὡς καὶ πᾶσαν, εἶναι καὶ αὐτήν φαμεν μέσην τῆς ἀμερίστου*
E *καὶ τῆς μεριστῆς γιγνομένης περὶ τοῖς σώμασιν οὐσίας, καὶ ἔχομεν ταύτην ἐναργῶς· ἐξήρτηται γὰρ αὐτῆς ὄχημα συμφυές, ἔχον οἰκείαν ζωήν, ὡς καὶ τῶν θείων ψυχῶν καὶ δαιμονίων, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μερικὴ οὐσία, ἧς ἡ ψυχὴ τὸ παράδειγμα προείληφε τῆς μὲν αἰσθήσεως τὴν δόξαν, τῆς δὲ ὀρέξεως τῆς ἐν τῷ οἰκείῳ ὀχήματι, καθ' ἣν ὡδὶ κινεῖται ἢ ὡδὶ καὶ ὁρμᾷ, τὴν ἑαυτῆς δύναμιν προαιρετικὴν προστησαμένη παράδειγμα· τὰ γὰρ ἐν αὐτῇ μεριστὰ ταῦτά ἐστι προσ-*

Q D (ς)

1 prius *καὶ* om **D**ς 2 *αὐτῶν* ll. 6 *ᾗ δὴ* ll. : *ἤδη* Plat. 7 *ὄντα ῥᾳδίως* Plat. 10 prius *καὶ* om **Q** 18 *αὗται* ll. 19 cf. Tim. 41E leg. III 700A 24 *αὐτήν* **Q**ς : *ταύτην* **D** 28 *ἧς ἡ* : *ἧς* ς : *ἡ* **QD** 31 *προαιρετικὴν δύναμιν* **D**ς

εχῶς καὶ πρὸ τούτων ἡ ἑτερότης ἡ ἐν αὐτῇ τῶν παντοίων τῆς οὐσίας αὐτῆς διαιρέσεων, καθ' ἣν καὶ μεμέρισται καὶ ἔχει τι ἀμέριστον καὶ ὅλον. ἐπεὶ οὖν ταῦτα περὶ τοῦ ἐν αὐτῇ μερισμοῦ φαμεν, ζητεῖν ἄξιον, τί θήσομεν τὴν ὑπὲρ αὐτὴν ἀμέριστον οὐσίαν, ὡς ἐκείνων τῶν πρὸ αὐτῆς ἑκάστη νοῦν ἔχει πρὸ αὐτῆς· οὐ γάρ που καὶ ἑκάστη τούτων τῶν μερικῶν οὐσιώδη νοῦν ὑπὲρ αὐτὴν ἔλαχεν· ἔμενε γὰρ ἂν ἀεὶ ἄνω, καθάπερ ἐκεῖναι, τοῦ νοῦ κατέχοντος αὐτὴν ἄνω τῷ ἀεὶ ἐλλάμπειν. ἤδη μὲν οὖν τι περὶ τούτου καὶ πρότερον εἴπομεν καὶ οὐχ ἅπαξ. λέγωμεν δὲ καὶ νῦν τρανέστερον ἃ φρονοῦμεν, ὅσα θεὸς ἡμῖν ἐπὶ νοῦν ἤγαγε (διὸ καὶ πολλάκις αὐτὰ κατατείνοντες λέγομεν), περὶ τοῦ τί ἔστι F τὸ ἀμέριστον ἐφ' ἑκάστης τῶν μερικῶν ψυχῶν, ὄντως ἄπορον ὄν, διότι νοῦν καθ' ἑκάστην ἀπολείπειν καὶ τοῦτον μερικὸν ἀπέγνωσται. μήποτε οὖν ἑκάστη καὶ τούτων δαίμονος ἐξημμένη τινός (κατ' οὐσίαν παντὸς δαίμονος νοῦν ἔχοντος δαιμόνιον ὑπὲρ ἑαυτόν) τὸν αὐτὸν ἔχει νοῦν καὶ αὕτη τεταγμένον ὡς ἀμέριστον οὐσίαν πρὸ αὐτῆς, ὥστ' εἶναι τοῦ νοῦ ἐκείνου πρώτως μὲν μετέχουσαν τὴν δαιμονίαν ψυχήν, δευτέρως δὲ τὰς ὑπὸ ταύτην μερικὰς ψυχάς, ὃ καὶ ποιῆσαι ταύτας μερικὰς τὸ μὲν μεριστὸν ἴδιον ἑκάστην ἐχούσας, 322 τὸ δὲ ἀμέριστον κοινὸν πρὸς τοὺς δαίμονας τοὺς ὑπὲρ ταύτας, ὧν καὶ τὸ ἀμέριστον ἴδιον· διὸ καὶ μένειν ἐκείνους ἀεὶ ἄνω, ταύτας δὲ κατιέναι ποτὲ περὶ τὰ σώματα μεριζούσας ἑαυτάς, ὡς τούτοις μᾶλλον προσηκούσας· καὶ γὰρ εἴπερ ἐν ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς πλεονάζει τὸ τῆς ἑτερότητος γένος, ὃ καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι κατὰ πάσας αὐτὰς ἀεὶ τὰς δυνάμεις ἐνεργεῖν, ἀνάγκη δήπου πλέον αὐτὰς ᾠκειῶσθαι πρὸς τὴν μεριστὴν περὶ τὸ σῶμα ζωήν, πλέον δὲ ἀφεστάναι τῆς ἀμερίστου οὐσίας, καὶ οὕτω σῴζειν τὸ ἀνὰ λόγον πρὸς ἑκάτερον τῶν ἄκρων, ὥσπερ τὰς θειοτάτας τῶν ψυχῶν διὰ τὴν πρὸς νοῦν ὁμοιότητα πλέον μὲν ἐξῃρῆσθαι τῶν μεριστῶν,

Q D (ς)

5 s ἑκάστη νοῦν **Q** ς : ἑκάστην **D** 6 αὐτῆς ll. 7 αὐτὴν ll. 11 ἐπὶ νοῦν ἡμῖν **D** ς 17 ἔχη **Q** αὕτη ll. : an αὐτὴ? 18 αὐτῆς ll. 28 αὐτὰς — 29 πλέον om **D**

πλέον δὲ ἡνῶσθαι ταῖς ὑπὲρ αὐτὰς ἀμερίστοις οὐσίαις, ὧν ἐξήρτηνται συμφυῶς, ἐν ψυχαῖς νοερὰν προστησάμεναι τάξιν. καὶ ἔοικεν ὁ καθ' ἕκαστον δαίμονα νοῦς ὡς μὲν ὅλος καὶ εἷς τοῦ δαίμονος εἶναι τοῦ προσεχῶς αὐτοῦ μετέχοντος, περιέχειν δὲ καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπ' ἐκεῖνον οὐσῶν ψυ- B *χῶν καὶ τὰ παραδείγματα αὐτοῦ τὰ νοερά. ἑκάστη οὖν ἀμέριστον ἂν ἔχοι οὐσίαν τὸ οἰκεῖον αὐτῆς ἐν ἐκείνῳ παράδειγμα καὶ οὐχ ἁπλῶς τὸν ὅλον νοῦν, ὥσπερ καὶ ὁ κατ' οὐσίαν αὐτῆς ἡγούμενος δαίμων. ὡς οὖν ἀκριβέστερον ἀφορίζεσθαι λέγομεν εἶναι τὸ ἀμέριστον ἑκάστης ὑπὲρ αὐτὴν τὸ εἶδος αὐτῆς, ὃ δὴ περιέχεται ἐν τῷ ἑνὶ νῷ τῷ τὴν ἡγεμονίαν τῆς δαιμονίας σειρᾶς, ὑφ' ἣν ἑκάστη τέτακται, λαχόντι. καὶ οὕτως ἄμφω ἀληθῆ, καὶ μόνον τῶν ἀεὶ ἄνω οὐσῶν ὑπεριδρῦσθαι νοῦν ἑκάστης καὶ πᾶσαν εἶναι μέσην τοῦ ὑπὲρ αὐτὴν ἀμεροῦς καὶ τοῦ μετ' αὐτὴν μεριστοῦ. τοσαῦτα καὶ περὶ τούτων. πῶς δὲ τὴν τοῦ παντὸς φύσιν δείκνυσιν αὐταῖς ὁ δημιουργός; ⟨ἢ⟩ εἰς τὸν κόσμον ἐπιστρέφων αὐτὰς καὶ τοὺς ἐν τῇ φύσει λόγους θεωρεῖν παρασκευάζων; ἀλλὰ τοῦτο χείρους αὐτάς ἐστι ποιεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἀπὸ τῶν χωριστῶν λόγων εἰς τοὺς ἀχωρίστους τῶν αἰσθητῶν· ὁ δὲ δημιουργὸς τοὐναντίον ἐπὶ τὸ νοητὸν ἀνάγει τὰς ψυχὰς καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸν καὶ χωρίζει τῆς ὕλης καὶ πληροῖ δυνάμεων θείων καὶ νοήσεων δημιουργικῶν. μήποτε οὖν ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν τῆς φύσεως ἔχων εἰς ἑαυ-* C *τὸν ἐπιστρέφει τὰς ψυχάς· καὶ γὰρ πᾶς ὁ δεικνὺς βλέπει πάντως ὃ δείκνυσιν· ὥστε καὶ ὁ δημιουργός, εἰ δείκνυσι ταῖς ψυχαῖς τὴν φύσιν, βλέπει τὴν φύσιν. βλέπει δὲ εἰς τὰ πρὸ αὐτοῦ μόνως καὶ εἰς ἑαυτόν. ἐν ἑαυτῷ ἄρα καὶ πάντων ⟦γὰρ⟧ ἔχει τὰς ἑνιαίας ἀρχὰς καὶ δυνάμεις ἐν ἑαυτῷ προεστήσατο τῆς ἀπογεννήσεως τῶν τε ἄλλων καὶ τῆς φύσεως, καὶ ὥσπερ τὰ σώματα προείληφεν ἀσωμάτως, οὕτω περιέχει καὶ τὴν φύσιν ὑπερφυῶς. ταῦτα μὲν οὖν ὀρθῶς*

Q D (ς)
6 *αὐτοῦ* **D**ς : *αὐτὰ* **Q** : an *αὐτῶν*? 7 *αὐτῆς* ll. 9 *-γούμενος δαίμων* om **D** in fenestra 13 s *ἄνω οὐσῶν* ς : *ἀνοουσῶν* **Q** : *ἀνουσῶν* **D** 28 *αὐτοῦ* ll. 31 *οὕτω* **Q**ς : *οὕτω καὶ* **D**

λέγεται. δεῖ δὲ καὶ ἄλλως λέγειν, οὐ φιλοσόφως μόνον ἰδέαν ἐν τῷ δημιουργῷ τιθέντας, ἀλλὰ καί, ὡς οἱ θεολόγοι διδάσκουσι, τὴν φύσιν πρώτως θεωρεῖν ἐν τῇ ζῳογόνῳ θεότητι νοερῶς προϋπάρχουσαν· ἐκεῖθεν γὰρ ἀπαιωρουμένη κατευθύνει καὶ τόνδε τὸν ἐμφανῆ κόσμον, τοὺς μὲν ἐνύλους λόγους τοῖς ἀύλοις ἀφομοιοῦσα, τὰς δὲ σωματικὰς κινήσεις εἰς τὰς πρωτουργοὺς ἀναφέρουσα, τὴν δὲ ἐγκόσμιον τάξιν τῆς νοερᾶς εὐταξίας ἐξάπτουσα. πρώτως οὖν ἐστιν ἐν τοῖς ν ώ τ ο ι ς τῆς ζῳογόνου θεᾶς, ὥσπερ τὰ λ ό γ ι ά [or. chald. 29] φησι·

ν ώ τ ο ι ς δ' ἀ μ φ ὶ θ ε ᾶ ς φ ύ σ ι ς ἄ π λ ε τ ο ς ἠ ώ ρ η τ α ι.

πρόεισι δὲ ἐκεῖθεν καὶ εἰς τὸν δημιουργικὸν νοῦν, καὶ δεῖ τὰς ψυχὰς τὰς πηγὰς καὶ τὰς ῥίζας τῆς φύσεως ἰδεῖν, ἵνα δὴ καὶ τὴν ἑαυτῶν ἀξίαν θεάσωνται καὶ τὴν ὅλην τάξιν, ὅθεν ἐξήρτηνται, καὶ ἐκείνης ἐχόμεναι θεωρῶσι τὸ πᾶν· D ἐ μ β λ έ ψ α σ α ι γὰρ εἰς α ὐ τ ὴ ν τ α ύ τ η ν τ ὴ ν φ ύ σ ι ν ἑαυτὰς ε ἱ μ α ρ μ έ ν η συντάττουσιν. ὥσπερ οὖν αὐτὸς ὁ δημιουργὸς τῷ προειληφέναι τὸ παράδειγμα τῆς φύσεως κατευθύνει τὸ πᾶν, οὕτω βούλεται καὶ τὰς ψυχὰς εἰς τὴν πρωτίστην καὶ νοερὰν αἰτίαν τῆς φύσεως ὁρώσας μ ε τ ε ω ρ ο π ο λ ε ῖ ν τ ε κ α ὶ τ ὸ ν κ ό σ μ ο ν ἅ π α ν τ α δ ι ο ι κ ε ῖ ν· αὕτη γὰρ ἡ ἀκροτάτη λῆξις τῶν ψυχῶν. τὴν οὖν φύσιν δείκνυσι ταῖς ψυχαῖς ἐκείνην τὴν πηγαίαν καὶ ἐν τῇ ὅλῃ ζῳογόνῳ θεᾷ προϋπάρχουσαν κατὰ τὴν θ ε ῶ ν αὐτῶν φήμην, ἣν τοῖς ἑαυτῶν μ ύ σ τ α ι ς παρέδοσαν. ἐπειδὴ δὲ καὶ δευτέρας καὶ τρίτας ἔχουσι ζωάς, δίδωσι καὶ τούτων αὐταῖς τοὺς λόγους ὁ δημιουργός·

Ν ό μ ο υ ς τ ε τ ο ὺ ς ε ἱ μ α ρ μ έ ν ο υ ς ε ἶ π ε ν α ὐ τ α ῖ ς [41 E].

Ὅτι μὲν δευτέρα τίς ἐστιν αὕτη τοῦ δημιουργοῦ δημηγορία πάλιν εἰς ψυχὰς προϊοῦσα διὰ λόγων ψυχαῖς ἐμπρεπόντων, δῆλον· οὐ μὴν ἀλλ' ἡ μὲν προτέρα πεποίηται αὐτόθεν τοῦ δημιουργοῦ πρὸς τοὺς νέους θεοὺς λέγοντος θ ε ο ὶ

Q D (ς)

10 φασὶ **Q** 11 cf. I 11, 21 cum adn. in remp. II 150, 21 16s cf. or. chald. 49 20s cf. Phaedr. 246 C ubi pars ll. μετεωροπορεῖ, cuius lectionis memor Procl. in remp. II 99, 10 μετεωροπορίας 24 αὐτὴν ll. : em s 25 cf. or. chald. 55

θεῶν, αὕτη δὲ διηγήσει ἔοικεν ὧν εἶπεν ἐκεῖ πρὸς τὰς ψυχὰς λόγων, ἔνδειξιν ἔχουσα τοῦ τὸν δημιουργὸν πληροῦν μὲν καὶ ταύτας λόγων, ἀλλ' οὐκ αὐτόθεν, ὡς τοὺς νέους θεούς, καὶ ὁ σκοπὸς ὅπου μὲν λόγων προνοητικῶν ἔκφανσιν, E *ὅπου δὲ εἱμαρμένων νόμων περιέχει. τούτων δὲ προειλημμένων ἐπὶ τὰ πράγματα μεταβάντες λέγομεν, ὅτι τὴν εἱμαρμένην οὔτε τὴν μερικὴν φύσιν ῥητέον, ὥς τινες ἐκ τοῦ Περιπάτου λέγουσι, καθάπερ Ἀλέξανδρος (ἀσθενὴς γὰρ αὕτη καὶ οὐκ ἀίδιος, τὸ δὲ τῆς εἱμαρμένης κράτος* ⟨*ὡς*⟩ *πάμμεγά τι καὶ ἀραρὸς ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν προειλήφαμεν), οὔτε τὴν τάξιν τῶν κοσμικῶν περιόδων, ὡς Ἀριστοτέλης που λέγει, τὴν παρὰ τὴν τάξιν αὔξησιν παρ' εἱμαρμένην ἀποκαλῶν, ὡς †ἂν εἱμαρμένης ὑφέστηκε (καὶ ἄλλο μὲν τὸ τῆς τάξεως αἴτιον, ἄλλο δὲ ἡ τάξις), οὔτε τὴν ἐν σχέσει ψυχήν, ὡς Θεόδωρος (οὐδὲ γὰρ ἔστι τὴν ἀρχὴν τοιοῦτον ζωῆς εἶδος ἐν τοῖς ὅλοις), οὔτε τὴν φύσιν ἁπλῶς, ὡς Πορφύριος (πολλὰ γὰρ καὶ ὑπερφυῆ καὶ ἔξω τῆς φύσεως γίγνεται παρὰ τῆς εἱμαρμένης, οἷον εὐγένειαι δόξαι πλοῦτοι· ποῖαι γὰρ φυσικαὶ κινήσεις φέροιντο ἂν τὴν τούτων αἰτίαν;), οὔτε ὁ νοῦς τοῦ παντός, ὥς πού φησι πάλιν Ἀριστοτέλης, εἴπερ ἐκείνου τὸ Περὶ κόσμου βιβλίον· ὁ γὰρ νοῦς ἀθρόως πάντα ποιεῖ ἃ ποιεῖ καὶ οὐδὲν δεῖται τῆς κατά τινα περίοδον καὶ συνεχῆ καὶ εὔτακτον εἱρμὸν* F *προϊούσης διοικήσεως, τοῦτο δὲ εἱμαρμένης ἴδιον, ὁ τῶν πολλῶν αἰτίων εἱρμός, ἡ τάξις, ἡ περιοδικὴ ποίησις. ἀλλ' εἰ δεῖ τὸ ὅλον αὐτῆς εἶδος συντόμως περιλαβεῖν, φύσιν μὲν αὐτὴν κατὰ τὸ ὑποκείμενον ῥητέον, ἔνθεον δὲ καὶ πεπληρωμένην ἐλλάμψεων θείων, νοερῶν, ψυχικῶν· τελεῖ γὰρ εἰς αὐτὴν καὶ θεῶν τάξις τῶν μοιρηγετῶν καλουμένων καὶ*

Q D (ς)

8 cf. Alex. Aphrod. *περὶ εἱμαρμένης* 6 p. 169, 18ss Br. 9 *δὲ* ante *κράτος* exhibet **Q** 12s *παρειμαρμένην* ll. 13 *ὡς ἂν* ll. : *εἰ δι'* ci s : rectius *ὡς ἄνευ*. cf. *ἀνείμαρτος* 15 *ἔστι* ll. 20s apud Ps. Aristotelem (7. 401^{b} 9) legitur: *εἱμαρμένην δὲ* (scil. *λέγεσθαι*) *διὰ τὸ εἴρειν τε καὶ χωρεῖν ἀκωλύτως*. sed cf. Chrysippus apud Stob. ecl. 1, 5, 15 (Doxogr. 323s) 24s i. Stoicorum sententia. cf. Doxogr. 324^{a} 4 D. 29 *καλουμένων* — p. 273, 1s *ἑαυτῶν* om **D**

τὰ κρείττονα γένη· δίδωσι γὰρ καὶ ταῦτα δυνάμεις ἀφ' ἑαυ-
τῶν εἰς τὴν μίαν ζωὴν αὐτῆς· καὶ πάσας ταύτας τὰς δόσεις
καὶ τὰ πληρώματα πάντα συνάγει καὶ ἑνοῖ καὶ μίαν ἀπο- 323
φαίνει δύναμιν ὁ τῶν ὅλων δημιουργός· εἰ γὰρ καὶ τὰ
σώματα τὰ ἐμφανῆ πεπλήρωται δυνάμεων, πολλῷ πρότερον
ἡ ὅλη φύσις ἔνθεός ἐστι, καὶ εἰ ὁ σύμπας κόσμος ὁ φαινό-
μενος εἷς ἐστι, πολλῷ μᾶλλον ἡ πᾶσα τῆς εἱμαρμένης οὐσία
μία ἐστὶ καὶ ἐκ πολλῶν αἰτίων συμπεπληρωμένην ἔχει τὴν
σύστασιν· ἐξηρτημένη γὰρ ἀπὸ τῆς τῶν θεῶν προνοίας καὶ
τῆς δημιουργικῆς ἀγαθότητος ὑπ' ἐκείνης ἑνοποιεῖται καὶ
κατευθύνεται, λόγος οὖσα ἐκ λόγων καὶ μία δύναμις πολυ-
ειδὴς καὶ θεία ζωὴ καὶ τάξις ἡ πρὸ τῶν τεταγμένων. διὸ
καὶ οἱ παλαιοὶ πρὸς τὸ ποικίλον αὐτῆς τοῦτο καὶ πολύ-
μορφον ἀποβλέψαντες ἐπ' ἄλλας ἄλλοι δόξας ἠνέχθησαν, οἳ
μὲν θεὸν αὐτὴν εἰπόντες διὰ τὸ ἔνθεον αὐτῆς, οἳ δὲ δαί-
μονα διὰ τὸ δραστήριον ἅμα καὶ τὸ πολυειδὲς τῆς ποιήσεως
εἶδος, οἳ δὲ νοῦν, διότι καὶ νοῦ τις καθήκει μετάδοσις εἰς
αὐτήν, οἳ δὲ τάξιν, ὡς πᾶν τὸ τεταγμένον ὑπ' αὐτῆς ἀφα-
νῶς περιέχουσαν. μόνος δὲ ὁ Πλάτων τὴν οὐσίαν αὐτῆς
ἐθεώρησε, φύσιν μὲν αὐτὴν εἰπών, ἐξημμένην δὲ τοῦ δημι- B
ουργοῦ· πῶς γὰρ ἄλλως δείκνυσι τὴν φύσιν ὁ δημιουργὸς
ἢ ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀρχὴν ἔχων αὐτῆς; πῶς δὲ τοὺς εἱμαρ-
μένους νόμους λέγει μετὰ τὸ δεῖξαι τὴν τοῦ παντὸς φύ-
σιν ἢ τὴν μίαν συνοχὴν τῶν νόμων τούτων τὴν φύσιν
ὑποστησάμενος; ἔτι δὲ σαφέστερον ἐν τῷ Πολιτικῷ [272 E]
τὴν δευτέραν τοῦ παντὸς ζωὴν ἐξάπτει τῆς εἱμαρμένης μετὰ
τὸν χωρισμὸν τοῦ τε ἑνὸς δαίμονος ἀπ' αὐτοῦ τοῦ κυβερνῶν-
τος αὐτὸν καὶ τῶν πολλῶν δαιμόνων ⟨τῶν⟩ τῷ ἑνὶ ἐκείνῳ
συνεπομένων, δι' ὧν πᾶσαν τὴν περὶ αὐτῶν πρόνοιαν ἀφί-
στησιν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀπολείπει μόνην τὴν καθ' εἱμαρμένην
διοίκησιν, ἀεὶ τοῦ κόσμου τὴν συναμφοτέραν ἔχοντος, τοῦ
δὲ μύθου χωρίσαντος ἀπὸ τῆς δευτέρας τὴν προτέραν· τὸν

Q D (ς)

8 ἐκ τῶν πολλῶν **D** 12 πρὸ τῶν **Q** : τῶν πρὸ τῶν **D** : τῶν προ- ς 22 ἐν αὐτῷ **D** 24 συνοχὴν — 25 σαφέστερον om **D** 22 ss cf. in remp. II 307, 20 s 29 περὶ ll. : παρ' ci s

γὰρ κόσμον, φησίν, ἀνέστρεφεν εἱμαρμένη τε καὶ σύμφυτος ἐπιθυμία, καθάπερ καὶ τὰ λόγιά [or. chald. 36] *φησιν αὐτὴν προστατεῖν*

κόσμων τε καὶ ἔργων,
οὐρανὸς ὄφρα θέῃ δρόμον ἀίδιον κατασύρων,

καὶ ὅπως ἂν αἱ ἄλλαι περίοδοι πληρῶνται, ἡλίου, σελήνης, ὡρῶν, νυκτός, ἡμέρας. οὕτως οὖν καὶ ὁ Πλάτων τὴν δευτέραν τοῦ κόσμου περίοδον ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης περιάγεσθαί
C *φησιν, ἀλλ' οὐχὶ τὴν προτέραν καὶ νοεράν, μονονουχὶ διαρρήδην λέγων, ὅτι ταύτην εἱμαρμένην ⟨ἐ⟩νόμιζε, τὴν προσεχῶς κινοῦσαν τὸ αἰσθητόν, ἐξηρτημένην τῆς ἀφανοῦς προνοίας τῶν θεῶν· πρὸ γὰρ ταύτης τὴν Ἀνάγκην ὑποστησάμενος, τὴν μητέρα τῶν Μοιρῶν, ὑπὸ τοῖς γόνασιν αὐτῆς στρέφει κόσμον, ὡς αὐτὸς ἐν Πολιτείᾳ* [X 617Bs] *φησί. καὶ εἴ με δεῖ τοὐμὸν εἰπεῖν, τρεῖς ταύτας τάξεως αἰτίας ἐφεξῆς ἀλλήλαις ὁ Πλάτων τίθησιν, Ἀδράστειαν, Ἀνάγκην, Εἱμαρμένην, τὴν νοεράν, τὴν ὑπερκόσμιον, τὴν ἐγκόσμιον· καὶ γὰρ ὁ δημιουργός, ὡς ὁ Ὀρφεύς* [frg. 110] *φησι, τρέφεται μὲν ἀπὸ τῆς Ἀδραστείας, σύνεστι δὲ τῇ Ἀνάγκῃ, γεννᾷ δὲ τὴν Εἱμαρμένην. καὶ ὥσπερ ἡ Ἀδράστεια τῶν θείων ἦν περιεκτικὴ θεσμῶν καὶ τῶν παντοίων νόμων συναγωγός, οὕτω δὴ καὶ ἡ Εἱμαρμένη πάντων ἐστὶ περιεκτικὴ τῶν ἐγκοσμίων νόμων, οὓς καὶ νῦν ὁ δημιουργὸς ἐγγράφει ταῖς ψυχαῖς, ἵνα καὶ αὑτὰς ἄγωσι μετὰ τῶν ὅλων καὶ ἀφορίζωσι τὸ πρέπον ἑαυταῖς κατὰ τὰς διαφόρους αἱρέσεις τῶν βίων· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἡ μὲν πλημμελὴς εὐθὺς ἐπὶ τὸ σκοτεινὸν φέρεται καὶ ἄθεον, ἡ δὲ εὐσεβὴς ἄγει αὑτὴν*
D *εἰς οὐρανόν, ἀγομένην καὶ ὑπὸ τῶν ὅλων, διότι πλήρης ἐστὶν ἑκατέρα τῶν εἱμαρμένων νόμων, καὶ ἄγουσιν ἑαυτάς, ὅπου ὁ ἐν αὐταῖς φθέγγεται νόμος, ὥσπερ φησὶ καὶ ὁ Πλωτῖνος* [enn. 4, 3 p. 383]*· ἴδιον γὰρ τοῦτο τῆς τῶν θεῶν προνοίας, τὸ ἔνδοθεν ἄγειν τὰ προνοούμενα. καὶ τί θαυμαστόν,*

Q D (ς)
3 *προστάττειν* ll. : em s 3ss cf. I 11, 28ss 7 -*ρῶν* om **Q** [3] 10 *ἂν λέγων* **Q** | cf. I 408, 21 cum adn. 14 ⟨*τὸν*⟩ *κόσμον* ci Kroll 19 *δὲ* **Q** : *καὶ* **D**ς 21 *δεσμῶν* ll. : em t | cf. Phaedr. 248 C 24 *αὐτὰς* ll. 26 s cf. Alc. I 134 E 27 *αὐτὴν* ll.

ὅπου γε καὶ ἡ φύσις δυνάμεις ἐνθεῖσα τοῖς ὄγκοις ἐνύλους καὶ σωματοειδεῖς διὰ τούτων αὐτοὺς κινεῖ τῶν δυνάμεων, τὴν μὲν γῆν διὰ τῆς βαρύτητος, τὸ δὲ πῦρ διὰ τῆς κουφότητος; πολλῷ ἄρα μειζόνως οἱ θεοὶ διὰ τῶν δυνάμεων, ἃς ταῖς ψυχαῖς ἐνέσπειραν, κινοῦσιν αὐτάς. εἰ οὖν κατὰ νόμους εἱμαρμένους ἄγουσι τὰς ψυχάς, εἰσὶ καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς οἱ εἱμαρμένοι νόμοι, προϋπάρχοντες μὲν ἐν τῷ δημιουργῷ νοερῶς (παρ' αὐτῷ γὰρ ὁ θεῖος ἵδρυται νόμος), ὑπάρχοντες δὲ καὶ ἐν ταῖς θείαις ψυχαῖς (κατὰ γὰρ τούτους ποδηγετοῦσι τὸ πᾶν), μετεχόμενοι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν μερικῶν ψυχῶν (διὰ γὰρ τούτων ἄγουσιν ἑαυτὰς εἰς τὸν πρέποντα τόπον, αὐταὶ ἑαυτὰς κινοῦσαι καὶ διὰ μὲν τὴν προαίρεσιν ἁμαρτάνουσαι καὶ κατορθοῦσαι, διὰ δὲ τοῦ νόμου πρόσφορον τοῖς προϋπηργμένοις ἑαυταῖς ἀπονέμουσαι τάξιν). ὅτε τοίνυν ἐγκόσμιοι γεγόνασιν αἱ ψυχαί, τότε καὶ E *τὸ κράτος θεῶνται τῆς εἱμαρμένης ἄνωθεν ἀπὸ τῆς προνοίας ἐξηρτημένον καὶ τοὺς νόμους ὑποδέχονται τοὺς εἱμαρμένους· καὶ γὰρ τὴν μὲν φύσιν* ἔδειξεν *αὐταῖς, ὡς ἑτέραν αὐτῶν οὖσαν, τοὺς δὲ νόμους* εἶπεν, *ὡς ἐγγράφων ἐν αὐταῖς· τὰ γὰρ δημιουργικὰ ῥήματα δι' αὐτῆς χωρεῖ τῆς οὐσίας τῶν ψυχῶν. ὡς οὖν τοὺς πρὸ τούτων λόγους ἐνετίθει τοῖς νέοις θεοῖς, οὕτω καὶ τοὺς νόμους τούτους ἐντίθησι ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς.*

Ὅτι γένεσις πρώτη μὲν ἔσοιτο τεταγμένη μία πᾶσιν, ἵνα μή τις ἐλαττοῖτο ὑπ' αὐτοῦ [41E].

Αἱ ψυχαὶ κατ' οὐσίαν μέν εἰσιν ὑπερφυεῖς καὶ ὑπερκόσμιοι καὶ εἱμαρμένης ἐπέκεινα, διότι καὶ τὴν πρώτην ὑπόστασιν ἔσχον τοῦ κόσμου τοῦδε χωριστήν, κατὰ δὲ τὰ ὀχήματα αὐτῶν καὶ τὰς λήξεις, ἃς ἐκληρώσαντο διοικεῖν, ἐγκόσμιοι γεγένηνται, παρὰ τοῦ δημιουργοῦ καὶ ταύτην λαβοῦσαι τὴν τάξιν. διὸ καὶ μετὰ τὴν τῶν ὀχημάτων προσάρτησιν λέγει τοὺς εἱμαρμένους νόμους, οἷς τὰ σώματα ἐκληρώθησαν διοικεῖν, οἷον εἴ τις αὐτὸς μὲν ἀφειμένος εἴη τῶν

QD (ς)
7 *μὲν ἐν* — 9 *ὑπάρχοντες* om **D** 8 cf. p. 264, 8 14 *προπαρηγμένοις* ci Kroll 26 *αἱ* **Q** : *αἱ δὲ* **D** : *αἱ δὴ* ς

πολιτικῶν θορύβων καὶ τῶν βουλευτικῶν λειτουργιῶν, τὰ
F *δὲ κτήματα αὐτοῦ τὰς πρεπούσας ἀποδιδοίη δαπάνας. ἀλλ'*
οὔπω τέως οὐδ' οὕτως εἰσὶν αἱ ψυχαὶ ὑπὸ τὴν εἱμαρμένην·
τὰ γὰρ ὀχήματα οὐ μόνον τούτων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν
θεῶν περιάγεται πρὸς τῆς εἱμαρμένης. ἵν' οὖν γένωνται καὶ
αὐταὶ μετὰ τῶν ὀχημάτων ὑπὸ τῇ βασιλείᾳ τῆς εἱμαρμένης,
δεῖ καθόδων αὐταῖς καὶ τῆς πρὸς γένεσιν ὁμιλίας, ἥτις δευ-
τέρα μετὰ τὴν σποράν ἐστιν· ἡγεῖται γὰρ αὕτη, διανομή τις
οὖσα δευτέρα τῶν ὀχημάτων ὑπὸ τὰς θείας περιφοράς,
ὥσπερ καὶ αὐτῶν τῶν ψυχῶν εἰς τὰς ψυχὰς γέγονε διαί-
324 *ρεσις, γιγνομένη μὲν καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς δημιουργικῆς αἰτίας,*
διὸ καὶ ἀίδιός ἐστι καὶ ἀδύνατον μεταβολὴν γενέσθαι τῶν
τοιούτων ἡγεμόνων, γιγνομένη δὲ ἄρα καὶ ἀπὸ τῆς εἱμαρ-
μένης (αὕτη γὰρ κυρία τῶν περιόδων καὶ συνεκτικὴ τῶν
τε ὅλων καὶ τῶν μερικῶν περιόδων καὶ συναγωγὸς τῶν
ὁμοίων πρὸς τὰ ὅμοια) καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν ψυχῶν τῶν τε
θείων καὶ τῶν μερικῶν (διὰ γὰρ τὴν τούτων πρὸς ἀλλήλας
ἕνωσιν καὶ τὰ ὀχήματα σύμφυτα πρὸς ἄλληλα). διὸ καὶ
ὅταν ἡ μερικὴ ψυχὴ συντάττῃ ἑαυτὴν πρὸς τὴν ὅλην, συν-
έπεται καὶ τὸ ὄχημα αὐτῆς τῷ ὀχήματι τῆς θείας ψυχῆς,
καὶ ὡς ἡ ψυχὴ μιμεῖται τὴν νόησιν τῆς ψυχῆς, οὕτω καὶ
τὸ σῶμα τὴν τοῦ σώματος ἀπεικονίζεται κίνησιν. πρώτη
μὲν οὖν ἡ σπορὰ τῶν ὀχημάτων ἐστὶν οὐ μόνον ἐγκόσμιον
ἀποφαίνουσα τὴν ψυχήν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τόνδε τὸν ἡγεμόνα
συντάττουσα τὴν ὅλην αὐτῆς σύστασιν· ἄλλο γάρ ἐστιν ἐγκό-
σμιον εἶναι καὶ ἄλλο Σεληνιακὴν ἢ Ἑρμαϊκήν· εἶδος γάρ
ἐστι τοῦτο ζωῆς μερικώτερον, καὶ ὡς μὲν ἐμβιβασθεῖσα εἰς
B *ὄχημα πολῖτις γίνεται τῆς τοῦ παντὸς [[ἑαυτοῦ]] ψυχῆς, ὡς δὲ*
ἐσπαρμένη σὺν τῷ ὀχήματι πολῖτις γίνεται τῆς Σεληνιακῆς
περιφορᾶς ἢ τῆς Ἡλιακῆς ἢ ἄλλης τινός. καὶ πλεονάζει μὲν
τῆς ὑπερκοσμίου ζωῆς ἡ τοῦ ὀχήματος συνάρτησις τῆς ψυ-

Q D (ς)
1 cf. leg. XII 949 C   3 *οὔπω τέως* **Q** : *-πω τ-* in fenestra om **D** : *οὔπω τελέως* ς   6 *αὖται* ll. : em Kroll   7 *τὴν γένεσιν* **D**ς   8 s cf. u. 22 s   14 *κυρία* scil. *ἐστὶ*   *συνεκτικὴ* — 15 *περιόδων καὶ* om **D**   28 s *πολῖτις* ll. bis   28 *ἑαυτοῦ* ll. : *αὐτοῦ* s   31 inter *συνάρτησις* et *τῆς* spatium 3 uel 4 litterarum **Q**

χῆς ⟦*τῆς*⟧ *πρὸς τὸ πᾶν καὶ ἔστιν οἷόν φασί τινες ἡμίσχετος, προϊὼν δὲ ὁ σπόρος ἡγεμονίαν αὐτῇ μερικωτέραν ἐφίστησι. μετὰ δὲ τὴν σπορὰν μία μὲν ὥρισται γένεσις ἐπὶ πάσης ψυχῆς, δευτέρας δὲ καὶ τρίτας καθόδους λοιπὸν ποιοῦνται κατὰ τὰς ἑαυτῶν αἱρέσεις, μίαν δ' οὖν κοινὴν πάσαις· δεῖ γὰρ πᾶσαν ψυχὴν εἰς γένεσιν ἐλθεῖν· τοιοῦτον γὰρ τὸ εἶδος τῶν μερικῶν ψυχῶν, ἄνω μένειν ἀτρέπτως οὐ δυνάμενον. κἀνταῦθα λοιπὸν ὑπὸ τοῖς σκήπτροις γίγνεται τῆς εἱμαρμένης· δέχονται γὰρ ἐκ τοῦ παντὸς καὶ τὸ θνητὸν εἶδος τῆς ζωῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦτο καὶ σχέσιν ἀναλαμβάνουσι πρὸς ταῦτα φυσικήν, ἀλλ' εὖ μὲν ζήσασαι δύνανται καὶ ἐνταῦθα καθαρεύειν τῶν ἀπὸ τῆς εἱμαρμένης ἐπαγομένων, καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη διὰ τὸ σῶμα κοινωνεῖν αὐτοῖς· τί γὰρ πρὸς τὸν ἐν Θεαιτήτῳ* [173 CE] *κορυφαῖον τὸν οὐρανοῦ* C *τε ὑπεραστρονομοῦντα καὶ μηδὲ ὅπου γῆς ἐστιν εἰδέναι ποιούμενον τὰ ἐκ τῆς εἱμαρμένης; ἐπιστρεφόμενον δὲ πρὸς τὸ σῶμα κοινωνεῖν ἀνάγκη ταῖς ἀπὸ ταύτης δόσεσι· κρατηθεῖσαι δὲ ὑπὸ τοῦ θνητοῦ τῆς ζωῆς εἴδους δοῦλαι γίγνονται τῆς εἱμαρμένης· χρῆται γὰρ αὐταῖς ὡς ἀλόγοις τὸ πᾶν. καὶ τοῦτο πάλιν ὑπάρχει μὲν αὐταῖς καὶ ἀφ' ἑαυτῶν (εἵλοντο γὰρ οὕτως καὶ ἑλόμεναι διαζῶσι τὸν αὐταῖς πρέποντα βίον), ὑπάρχει δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὅλων· ἄγεται μὲν γὰρ ἕκαστον ὡς πέφυκε, καὶ πᾶν ζωῆς εἶδος χρείαν τῷ παντὶ πληροῖ, καὶ οὐδὲν ἄτακτον οὐδὲ ἀόριστον ἐν τοῖς ὅλοις ἀφεῖται, πάντα δὲ ἄγεται πρὸς τὸ σύμμετρον τῆς ἑαυτῶν ζωῆς. οὕτω μὲν οὖν αἱ ψυχαὶ κατὰ πρόοδον ἀπὸ τῆς ἀεὶ εὐτάκτου καὶ πρωτίστης ζωῆς προέρχονται διὰ τῶν μέσων βίων ἐπὶ τὴν ἐσχάτην καὶ μοιραίαν ζωήν, καὶ ἀπὸ τῆς ὑπὲρ εἱμαρμένην τάξεως ὑπὸ τοῖς τῆς εἱμαρμένης γίγνονται νόμοις καὶ ὑπὸ τὸν θρόνον τῆς Ἀνάγκης ὁδεύσασαι διὰ τῶν Μοιρῶν. τὴν δὲ 'πρώτην γένεσιν', ἣν νῦν ὁ φιλόσοφος παραδίδωσι καὶ ἣν ὁ δημιουργὸς τοὺς εἱμαρμένους νόμους*

Q D (ς)

1 *τῆς* del s | cf. II 142, 26 s 2 *αὐτῇ* ς : *αὐτὴ* **D** : *αὐτὴν* **Q** 7 an *δυναμένων*? 18 s cf. p. 268, 19 cum adn. 19 *αὐταῖς* ς : *αὐτοῖς* **Q** : *αὐτῆς* **D** 20 *ὑπάρχει* ς : *ὑπάρχειν* **QD** 29 *νέμονται* **D**ς 30 cf. rep. X 620 E s

D *κηρύττων προαγορεύει ταῖς ψυχαῖς, τίνα ποτὲ ῥητέον; οὐ γὰρ ἁπλοῦς ὁ περὶ αὐτῆς λόγος, ἀλλ' ὁ μὲν θεῖος Ἰάμβλιχος τὴν τῶν ὀχημάτων σπορὰν πρώτην γένεσιν ἀποκαλεῖ καὶ μαρτυρεῖ γε αὐτῷ τὸ ἑξῆς· ἐπήγαγε γὰρ ὡς τούτῳ συνεχὲς τὸ δέοι δὲ σπαρείσας αὐτάς. ἄλλος δέ τις τὴν πρώτην γένεσιν τῶν ψυχῶν τὴν μίαν ἐξηγεῖται κάθοδον· δεῖν γὰρ ἑκάστην τούτων τῶν ψυχῶν πάντως ὁμιλῆσαι γενέσει· τοῦτο γὰρ ἴδιον αὐτῶν. οὗτος μὲν οὖν ἁπλῶς διορίζεται μίαν γέ τινα κάθοδον εἶναι ψυχῆς ἑκάστης. ἄλλος δὲ ἀκριβέστερος καὶ τοῦδε λόγος, ὃν ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος παρεδίδου, πάσῃ ψυχῇ μερικῇ μίαν ἀφωρίσθαι κάθοδόν φησιν οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην τοῦ θείου γενητοῦ περίοδον· οὐδεμίαν γὰρ ψυχὴν οὔτε τῶν ἀχράντων καλουμένων οὔτε τῶν κακύνεσθαι καὶ πλανᾶσθαι δυναμένων πᾶσαν περίοδον ἄνω μένειν εἰκός· τὸ γὰρ καθ' ὅλην περίοδον μίαν ἀκλινὲς καὶ ἄτρεπτον διαμένον ἄνω οὐδὲ κατ' ἄλλην ἔτι κατελθεῖν εἰς γένεσιν δυνατόν· πάντα γὰρ ἀνελιττόμενα τὰ σχήματα τοῦ παντὸς ἄπτωτον διεφύλαξεν αὐτήν· ἀεὶ δὲ*
E *τὰ αὐτὰ σχήματα πάλιν καὶ πάλιν. ἔτι δὲ ἡ ζωὴ τῆς μερικῆς ψυχῆς ἐλάττων ἐστὶ τῆς περιόδου τοῦ παντός, ὥστ' εἰ κατὰ πᾶσαν ταύτην ἤρκεσε πρὸς τὴν ἄνω διαμονήν, ἄτρεπτον ἔλαχε τὴν νοερὰν δύναμιν (ζῇ γὰρ ὡσαύτως τὸν ὅλον χρόνον), ὥστ' εἰ μηδὲν εἰς αὐτὴν καινὸν ὁ σύμπας ἔδρασε χρόνος ἐξελιττόμενος, τῶν ἀεὶ μενουσῶν ἐστιν ἐν τῷ κατὰ φύσιν. ἀνάγκη ἄρα πᾶσαν ψυχὴν μερικὴν ἐν ἑκάστῃ περιόδῳ μίαν ποιήσασθαι κάθοδον, πλείους δὲ ἄλλας ἄλλων, πολλῷ τῷ αὐτεξουσίῳ χρησαμένας. ταύτην δὴ τὴν κάθοδον ὁ Πλάτων 'πρώτην γένεσιν' προσείρηκε· δηλοῖ δὲ αὐτός, ὁπόταν διαλεχθεὶς περὶ τῶν μετὰ τὴν πρώτην γένεσιν λήξεων ἐπάγῃ* [42 B]· *σφαλεὶς δὲ τούτων εἰς γυναικὸς φύσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει μεταβάλοι. πρώτην ἄρα γένεσιν τὴν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ λέγει κάθοδον. ἐπειδὴ δὲ ἡ πρώτη μετὰ τὴν*

Q D (ς)
4 *τοῦτο* ll. : em s   12 s cf. rep. VIII 546 B   16 *διαμένον* b : *διαμένειν* ll. *διαμένον* — 17 *δυνατόν* om **D**   18 *σχήματα* i. constellationes   20 *ψυχῆς* **A** : b (im) : *ζωῆς* **QD**b   21 *καὶ κατὰ* ς   31 *μεταβάλλει* **D**ς; cf. p. 292, 11

σπορὰν γίνεται τῶν ὀχημάτων, καθ' ἣν πρῶτον ὑφ' εἱμαρμένην τελοῦσι, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε·

Δέοι δὲ σπαρείσας αὐτὰς εἰς τὰ προσήκοντα ἑκάσταις ἕκαστα ὄργανα χρόνου φῦναι ζῴων τὸ θεοσεβέστατον [41 E].

Δεῖν γὰρ μετὰ τὴν εἰς τὰ προσήκοντα ἄστρα σπο- F
ρὰν φῦναι ζῴων τὸ θεοσεβέστατον. καὶ οὗτος πρῶτός ἐστιν εἱμαρμένος νόμος, πᾶσαν ψυχὴν μερικὴν ἐν ἑκάστῃ περιόδῳ κοσμικῇ γενέσει προσομιλεῖν· ἀνάγκη γὰρ τὴν ταύτης περίοδον ἐλάττονα εἶναι τῆς ὅλης περιόδου. καὶ τοῦτο κοινὸν πάσαις ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων κατὰ τὰς ἡγεμονίας τῶν θεῶν (ἄλλαι γὰρ ὑπ' ἄλλην ἀγελαιοκομικὴν ἐπιστασίαν ἐτάχθησαν) καὶ κατὰ τὰς τῶν λόγων προβολάς (καὶ γὰρ τῶν ὑπὸ τὸν αὐτὸν θεὸν αἳ μὲν τὸν προσήκοντα αὐταῖς αἱροῦνται βίον, αἳ δὲ οὔ, καὶ αἳ 325
μὲν τοῦ αὐτοῦ θεοῦ κατ' ἄλλην δύναμιν, αἳ δὲ καὶ καθ' ἑτέραν ἀπολαύουσι τάξιν· τί γάρ, εἰ αἱ τῆς μαντικῆς Ἡλίου δυνάμεως ἐξηρτημέναι βίον προβάλλοιντο ἰατρικὸν ἢ τελεστικόν, ἄλλαι δὲ Ἑρμαϊκὸν καὶ ἄλλαι Σεληνιακόν; οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς ἐξαλλαγῆς ἐπ' ἀμφοτέρων). ἔτι δὲ κατὰ τὰς προαιρέσεις διοίσουσι· κἂν γὰρ τελεστικὸν ἀμφότεραι βίον ἕλωνται, δυνατὸν τὴν μὲν ὀρθῶς περὶ αὐτὸν διαγενέσθαι, τὴν δὲ διαστρόφως· ἕκαστος γὰρ τῶν βίων ἐπιδέχεται τό τε εὖ καὶ τὸ κακῶς. ὥστ' εἰ δεῖ συλλήβδην εἰπεῖν, ἢ ὑπὸ τὴν αὐτὴν τελοῦσι δύναμιν καὶ τὸν αὐτὸν αἱροῦνται βίον καὶ ζῶσιν ὡσαύτως, ἢ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μέν, οὐ τὸν αὐτὸν δὲ οὐδὲ ὡσαύτως, ἢ οὐχ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μέν, τὸν αὐτὸν δὲ καὶ ὡσαύτως, ἢ οὔθ' ὑπὸ τὴν αὐτὴν οὔτε ὡσαύτως οὔτε ⟦ὑπὸ⟧ τὸν αὐτόν· αὕτη γὰρ πασῶν ἐσχάτη διαφορότης. οἱ μὲν οὖν τρόποι τοσοῦτοι τῶν διαφορῶν· τριῶν γὰρ ὄντων ἢ πάντα ἀποφήσομεν ἢ πάντα καταφήσομεν, ἢ

Q D (ς)

3 s *ἑκάστοις* Plat. 4 *χρόνων* (*χρόνον* **be**) Plat. sed cf. etiam p. 39, 8 4. 7 *φύναι* ll. 6 ad *δεῖν* pro *δεῖ* cf. Radermacher N. Jahrbb. 1895 p. 250 8 *εἱμαρμένης* ς 12 s cf. I 99, 18 ss Politic. 275 E s 15 *αὐταῖς* ll. 17 *ἀπολάβουσι* **D** 18 *προβάλοιντο* **Q** 21 s *βίον ἀμφότεραι* **Q** 25 *τελοῦσαι* ll. : em Kroll 27 *μέν, τὸν* — 28 *αὐτὴν* om **D** 29 *οὔτε* ⟦*ὑπὸ*⟧ s : *οὐθ' ὑπὸ* ll.

B *δύο μὲν ἀποφήσομεν, ἓν δὲ καταφήσομεν, ἢ ἔμπαλιν, καὶ τοῦτο τριχῶς, καὶ τὰ ἄκρα πρὸς τὸ μέσον, ἢ τὰ πρῶτα πρὸς τὸ ἔσχατον, ἢ πρὸς τὸ πρῶτον τὰ λοιπά. ἀνάγκη ἄρα τοσαύτας γίγνεσθαι τὴν πρώτην τῆς ψυχῆς διαφορὰς τῆς αἱρέσεώς τε καὶ τῆς ζωῆς. κοινὸν δέ, ὡς εἴρηται, πάσης ἡ μία καθ' ἑκάστην περίοδον κάθοδος, ἵνα μή τις ἐλαττοῖτο, φησίν, ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ, μόνη περὶ τὰς ἄλλας πλεονάκις κατιέναι διηναγκασμένη. συμμιγὲς ἄρα ἐπὶ τούτων τῷ ἀναγκαίῳ τὸ ἐφ' ἡμῖν (ὅσῳ γὰρ μερικώτερον γίνεται τὸ αὐτεξούσιον, τοσούτῳ πλέον ἐλασσοῦται κατὰ τὴν δύναμιν), ἐπὶ δὲ τῶν θείων ψυχῶν καὶ τῶν δαιμονίων ἀπόλυτος ἦν ζωὴ καὶ ἀφέτη καὶ ῥάστη καὶ πάσης ἀνάγκης ἐξῃρημένη. καὶ παρ' ἑαυτῶν ἄρα ποιοῦνται τὰς πρώτας αἱ ψυχαὶ καθόδους καὶ ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης ἄγονται, καὶ πλέον μὲν ἐν ταύταις τὸ αὐτεξούσιον, ὅτι κατ' οὐσίαν ταῖς ψυχαῖς, ἔστι μὴν καὶ τὸ εἱμαρμένον· εἰ γὰρ ὁ ἐν αὐταῖς εἱμαρμένος νόμος ἐπὶ τὴν πρώτην αὐτὰς ἄγει γένεσιν, πολλῷ μᾶλλον ὁ*
C *ἐν τῷ παντὶ νόμος τοῦτο δρᾷ καὶ ἡ τῆς εἱμαρμένης δύναμις. κατίασι δὲ τὴν πρώτην κάθοδον, ἤδη σπαρεῖσαι περὶ τοὺς ἐμφανεῖς θεούς, ἵνα δὴ καὶ σωτῆρας αὐτοὺς ἔχωσι τῆς περὶ τὴν γένεσιν πλάνης καὶ ὡς οἰκείους ἐπικαλῶνται προστάτας. ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τῆς γῆς ζῷα συνίστανται διὰ τῶν τοιούτων ψυχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις στοιχείοις, οὐδὲ ἄνθρωπος μόνον (τοῦτο γὰρ ἡμῖν γνώριμον), ἀλλὰ καὶ ἄλλα ζῷα, θειότερα μέν, γενητὰ δὲ ὅμως (οὐ γὰρ εὐθὺς ἀπὸ τῶν ἀιδίων ζῴων ὑπέστη τὸ ὀλιγοχρονιώτατον, ἀλλὰ τὸ διαρκέστερον διεξάγον τὸν βίον, καὶ πρὸ τῶν ἐπικηροτάτων εἶναι δεῖ τὰ μακροβιώτατα τῶν λογικῶν ζῴων), καὶ ταῦτα πάντα κοινῶς περιέλαβεν εἰπὼν φῦναι ζῴων τὸ θεοσεβέστατον· τοῦτο γὰρ ἐφαρμόζει πᾶσιν ὡς εἰπεῖν τοῖς νοῦ μετέχειν καὶ πρὸς θεοὺς ἐπιστρέφειν δυναμένοις. ἰδίᾳ δὲ λοιπὸν περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐν τοῖς ἐχομένοις διατάττεται.*

Q D (ς)

1 *δὲ* om **Q** 2 *καὶ* ll. : fort. *ἢ* uel *καὶ* ⟨*ἢ*⟩ (Kroll) 4 *διαφορὰς* **A** (sed inepte *τὰς πρώτας*) : *διαφορὰν* **QD**b 5 *πάσαις* ci s 7 *περὶ* **QD** : *παρὰ* ς 29 *φύναι* ll.

Διπλῆς δὲ οὔσης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὸ κρεῖττον τοιοῦτον εἴη γένος, ὃ καὶ ἔπειτα κεκλήσοιτο ἀνήρ [42 A].

Ἤδη μὲν καὶ ἄνθρωπος ὑπέστη κατὰ τὰς δημιουργικὰς νοήσεις καὶ πᾶν τὸ θνητόν, διαιρῶν δὲ ὁ λόγος πρῶτον ὑφίστησι τὸ κρεῖττον ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἔπειτα οὕτω τὸ D καταδεέστερον. οἶδε δὲ ὅτι καὶ τῷ δημιουργικῷ νῷ καὶ ταῖς θειοτάταις τῶν ἀρχῶν οἰκειότερόν ἐστι τὸ ἄρρεν καὶ συγγενέστερον ταῖς ἀτρέπτοις καὶ ἀχράντοις ψυχαῖς. διὸ παρὰ τὴν πρώτην κάθοδον εἰς ἄνδρας ἄγει τὰς ψυχάς· οὕτω γὰρ καὶ ἐν Φαίδρῳ [248 DE] πεποίηκε· *τὴν γοῦν πλεῖστα ἰδοῦσαν εἰς γονὴν* ἤγαγεν *ἀνδρὸς* καὶ ἐκεῖ καὶ τὴν δευτέραν ὁμοίως καὶ τρίτην καὶ μέχρι τῆς ἐνάτης. τί οὖν δὴ φήσομεν; ἀδύνατον εἶναι ψυχὰς νεοτελεῖς εἰς γυναῖκας ἐλθεῖν; ἢ τοῦτο καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι; πότερον γὰρ καὶ ἐν ταῖς ἀνόδοις ἀναγκαῖόν ἐστι τὴν ἀποκαταστατικῶς ζησομένην ψυχὴν εἰς ἀνδρὸς βίον ἐλθεῖν ἢ καὶ εἰς γυναικὸς φύσιν ἐλθοῦσα ζήσεται τοιοῦτον βίον; εἰ μὲν δὴ λέγοι τις, ὅτι πάντως εἰς ἀνδρὸς ἥξει βίον, πῶς ἔτι κοινὰς τὰς ἀρετὰς ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐροῦμεν; εἰ γὰρ αἳ μὲν οὐδέποτε ζήσουσι καθαρτικῶς, οἳ δὲ ἀποκαταστατικοὺς πολλάκις ποιοῦνται βίους, οὐκέτι κοιναὶ λέγοιντ' ἂν αὐτοῖς αἱ ἀρεταί. πρὸς δὲ καὶ ἄτοπον τὸν μὲν Σωκράτην παρὰ τῆς Διοτίμας τὰ ἐρωτικὰ μαθόντα δι' αὐτὴν ἀναπέμπεσθαι πρὸς τὸ αὐτοκαλόν, τὴν δὲ Διοτίμαν αὐτήν, τὴν ἀναγωγὸν καὶ τὴν σοφίᾳ διαφέρουσαν, μὴ τυγχάνειν τοῦ αὐτοῦ τῆς ζωῆς εἴ- E δους, διότι σῶμα περιέφερε γυναικεῖον. εἰ δὲ καὶ γυναῖκας ἀποκαταστατικῶς διαζῆν συγχωρήσομεν, ἄτοπον ἀνιέναι μὲν ἀπὸ ταύτης ὡρμημένας τῆς φύσεως ψυχάς, κατιέναι δὲ ἐκ τοῦ νοητοῦ μηδαμῶς εἰς αὐτήν· ἐγγυτέρω γάρ εἰσι *πτερορρυήσασαι* τοῦ χείρονος ἢ *πτερωθεῖσαι*, καὶ δι' ὧν ἡ

Q D (ϛ)

2 *τοιοῦτον εἴη γένος* ll. cum A𝔡 Plat. : *εἴη γένος τοιοῦτον* *ϛ Plat. 12 *εἰδοῦσαν* **Q** 14 possis ⟨*ἆρ'*⟩ *ἀδύνατον* 19 s cf. I 46, 1 21 *οἳ δὲ ἀποκαταστατικοὺς* om **D** 23 ss scil. in conuiuio 24 *δι' αὐτῶν* ll. : em t 26 *σοφίᾳ* ϛ : *σοφίαν* **QD** 29 *τὰς τῆς* **D**ϛ : *τινὰς τῆς* ci s 30 s cf. Phaedr. 248 C 246 C 249 A

κάθοδος, διὰ τούτων ἡ ἄνοδος. τοῦτο μὲν οὖν καὶ ἀπὸ τῆς ἱστορίας δῆλον· ⟦εἰ⟧ ἡ γάρ τοι Σίβυλλα προελθοῦσα εἰς φῶς καὶ τὴν τάξιν ἑαυτῆς καὶ ὡς ἐκ θεῶν ἥκει δεδήλωκεν·

εἰμὶ δ' ἐγὼ μέσση τε θεῶν εἰποῦσα μέσση τε ἀνθρώπων.

ἔχει μὲν οὖν ταῦτα τὴν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἀνάγκην. ὁ δὲ Πλάτων τὴν κατὰ φύσιν πρόοδον καὶ ὕφεσιν τῆς ζωῆς παραδιδοὺς πρῶτον μὲν εἰς ἀνδρὸς γένεσιν ἄγει τὴν ψυχήν, ἔπειτα εἰς γυναικὸς καὶ τρίτον εἰς θήρειον· κάτεισι γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀχράντου καὶ ἀύλου τῆς ζωῆς εἴδους εἰς ἐρρωμένον μὲν καὶ νοῦ μετέχον, ἀλλ' ἔνυλον, ἐκ τούτου δὲ εἰς ἔνυλον ἅμα καὶ ἀσθενές, ἀλλὰ νοερᾶς ζωῆς δεκτικόν, ἐκ τούτου δὲ καὶ εἰς τὸ νοῦ παντελῶς ἄμοιρον. οὕτω δὲ καὶ ἐν Πολιτείᾳ [VIII 544 Css] *τὰς ὑφέσεις παραδιδοὺς τῆς*
F *ζωῆς ἀπὸ μὲν ἀριστοκρατικοῦ ποιεῖ τιμοκρατικόν, ἀπὸ δὲ τούτου τὸν ὀλιγαρχικόν, ἀπὸ δὲ τούτου τὸν δημοκρατικόν, ἀπὸ δὲ τούτου τὸν τυραννικόν, καίτοι δυνατόν, φαίη τις ἄν, καὶ ἀπὸ τοῦ τιμοκρατικοῦ γενέσθαι τυραννικὸν καὶ ἀπὸ ἀριστοκρατίας δημοκρατίαν· ἀλλ' αὐτὸς τὴν κατὰ μικρὸν ὑφιζάνουσαν ὑπογράφει μετάστασιν τῶν πολιτειῶν. κατὰ ταῦτα δὴ οὖν καὶ ἐν τούτοις εἰς ἄνδρας ἄγει τὰς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ κατιούσας ψυχάς· ποιεῖ γὰρ ἀπ' αὐτῶν ζῷον, ὃ καὶ ἔπειτα κεκλήσοιτο ἀνήρ, παρὰ τὸ τῆς φύσεως ἁδρὸν τὴν ἐπωνυμίαν λαβόν, καθὸ δὴ καὶ οἰκειότερόν ἐστι ταῖς ἄρτι κατι-*
326 *ούσαις ψυχαῖς. καὶ ἀρκείτω ταῦτα πρὸς τὴν εἰρημένην ἐπίστασιν περὶ τῶν πρώτων καθόδων. λάβωμεν τοίνυν πόρισμα ἐκ τούτων συναγαγόντες, ὡς ἄρα οὐκ ἔσχε χρονικὴν ἀρχὴν ἡ δημιουργία καὶ τόδε τὸ πᾶν· εἰ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς τινος γέγονεν, ἀνάγκη καὶ τὴν κάθοδον τῶν ψυχῶν ἀπ' ἀρχῆς τινος γεγονέναι καὶ εἶναί τινα τὴν πρώτην κατελθοῦ-*

Q D (ς)
1 *οὖν* om **Q** 2 *εἰ ἡ* **Q** : *εἶδε* **D**ς : *οἶδε* ci s 3 an ⟨*τὴν*⟩ *ἑαυτῆς*? 10 *θηρίων*^{ειον} **Q** : *θηρίων* **A** : *θηρείων* **D** : *θηρίον* b fort. recte (cf. p. 292, 17) 21 *ταὐτὰ* ci Kroll 30 *τῆς ψυχῆς* **Q**

σαν ψυχήν. ἀλλὰ μὴν τὴν πρωτίστην ἑκάστης κάθοδον εἰς ἀνδρὸς ἄγει γένεσιν. ἐκείνην ἄρα τὴν ἄνδρα ποιήσασαν ἀνάγκη μὴ διὰ θήλεος γενέσθαι μηδὲ διὰ τούτου προελθεῖν εἰς τὴν γένεσιν, οὔπω θήλεος ὄντος, ἀλλ' οὐδὲ ἄνδρα ποιήσασαν τῷ θήλει παρασχέσθαι γένεσιν, εἴπερ ⟨ἀ⟩δύνατον μὴ ἐξ ἄρρενος καὶ θήλεος γενέσθαι τὸ θῆλυ, ἀλλ' ἐξ ἄρρενός τινος μόνον. εἰ δὴ ταῦτα ἀδύνατον, ἀεὶ μέν ἐστι τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν, ἀεὶ δὲ ψυχαὶ κατίασιν εἰς ἄρρενα γένη πρὸ τῶν θηλέων γιγνόμενα ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ δημιουργὸς λέγει τὰ ἀεὶ γιγνόμενα ἐν τῷ παντὶ καὶ οὐ ⟦κα⟧τὰ χρονικὴν λαβόντα ποτὲ ἀρχήν. τί οὖν; φαίη τις ἄν· τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ B *πῶς φατέον; ἆρ' οὐχὶ καὶ ἐν αὐταῖς εἶναι ταῖς ψυχαῖς καὶ εἶναι καὶ τούτων τὰς μὲν ἀρρενωπούς, τὰς δὲ θηλυπρεπεῖς; καὶ πῶς οὐχὶ καὶ τοῦτο ἀναγκαῖον; εἰ γὰρ ἔστι μὲν καὶ ἐν θεοῖς πρώτως, ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἐσχάτως, δεῖ δήπου καὶ ἐν τοῖς μέσοις εἶναι· πόθεν γὰρ ἡ μέχρι τοῦ αἰσθητοῦ πρόοδος αὐτοῖν ἢ διὰ τῆς μέσης οὐσίας; ἔτι δὲ καὶ εἰ ⟦τι⟧ ζῷον ἀπετέλεσε ψυχὴν ἑκάστην, συνάψας αὐτῇ τὸ ὄχημα, πάντως ἀνάγκη καὶ τὴν τοῦ ἄρρενος αὐτῇ καὶ θήλεος συνεμφαίνεσθαι διαφοράν· ζῴου γὰρ αὕτη διαίρεσις. μήποτε οὖν δοτέον μὲν καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς ταῦτα (καὶ πῶς γὰρ οὐ μέλλουσιν ὁμοιοῦσθαι τοῖς ἡγεμόσι θεοῖς, καὶ ὥσπερ τὴν ἄλλην μορφὴν ἔχουσιν ἀπ' ἐκείνων, οὕτω δὴ καὶ τὴν ἰδιότητα παραδέχεσθαι τοῦ τε ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος παρ' αὐτῶν;), οὐ μὴν καὶ ἐν τῇ γενέσει διῃρῆσθαι κατὰ τὰ γένη τῶν τῇδε ζῴων τάς τε ἀρρενωποὺς καὶ τὰς θηλυπρεπεῖς ψυχάς, ἀλλ' ὥσπερ τὰ εἴδη τῶν βίων, οὕτω δὴ καὶ τὰς δυνάμεις ταύτας ἐπαλλάττειν, τὰς μὲν ἐπὶ πλέον θηλυνομένας, τὰς δὲ ἐπὶ τὸ ἁδρότερον τῶν εἰδῶν κατιούσας· καὶ* C *γὰρ τὸ ἐνταῦθα περατοειδὲς τοῦ ἐκεῖ ἀπείρου μᾶλλον ἄπειρον, ὥστε ἐπὶ τὸ χεῖρον μὲν ἔσται πάντως ἡ πτῶσις, τὸ δὲ χεῖρον ὁτὲ μὲν ἐπὶ τὸ ἐγγυτέρω τοῦ κρείττονος, ὁτὲ δὲ ἐπὶ*

Q D (ς)
4 *ἄνδρας* **D** 5 *δυνατὸν* ll. : em s 10 *κατὰ* ll. : em s 18 *ζωὴν* **D** 19 *αὐτῆς* ll. : em Kroll 31 *μὲν* — 32 *χεῖρον* om **D** 32 *ὅτε* bis **D**

τὸ πορρώτερον μέν, ἀνὰ λόγον δὲ τῷ ἐκεῖ τεταγμένον. οὕτω δὴ καὶ Σεληνιακὴν ψυχὴν εἰς ἀνδρὸς κατιέναι φύσιν, καθὰ τὴν Μουσαίου φασί, καὶ Ἀπολλωνιακὴν εἰς γυναικός, καθάπερ ἱστοροῦσι τὴν Σίβυλλαν. καὶ δηλοῖ τὸ μὲν διῃρῆσθαι καὶ ἐκείνας κατὰ τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ καὶ τὸ κοινὸν ἐκ τούτων ὁ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν Συμποσίῳ [189Css] μῦθος, τὸ δὲ μὴ πάντως τὰς μὲν ἄρρενας εἰς ἀνδρῶν ἰέναι γενέσεις, τὰς δὲ θηλείας εἰς γυναικῶν ὁ Τίμαιος, λέγων πᾶσαν ψυχὴν τὴν πρώτην κάθοδον εἰς ἄνδρας ὑπομένειν, καὶ τοῦτο κατὰ φύσιν αὐτῆς, διότι καὶ ἐν ταῖς θηλείαις ἡ αἰτία περιέχεται τοῦ ἐν τοῖς θνητοῖς ζῴοις, ὡς εἴπομεν, ἄρρενος.

Ὁπότε δὴ σώμασιν ἐμφυτευθεῖεν ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ μὲν προσίοι, τὸ δὲ ἀπίοι τοῦ σώματος αὐτῶν [42A].

Ταῖς ψυχαῖς ἄνω μενούσαις καὶ παρὰ τῷ πατρὶ νοήσεως πληρουμέναις ἀπὸ τῶν νοερῶν πάντων θεῶν καὶ πρὸς τὰ νοητὰ τεταγμέναις οὐδὲν δεῖ τῆς θνητοειδοῦς ζωῆς· D ἀύλοις γὰρ καὶ καθαροῖς καὶ ἀστροειδέσιν ὀργάνοις χρῶνται καὶ συμπεριπολοῦσι μετὰ τῶν θεῶν καὶ συνδιοικοῦσι τὸν ὅλον κόσμον. κατελθούσαις δὲ εἰς γένεσιν καὶ σώματος ἁψαμέναις ἐνύλου καὶ φύσιν ἐπίρρυτον καὶ ἀπόρρυτον λαχόντος ἀναγκαία γέγονεν ἡ τῆς θνητῆς ζωῆς συνάρτησις, ὑφισταμένη παρά τε αὐτῶν τῶν ψυχῶν (διότι καὶ τὰς ἀκρότητας αὐτῆς ἐν τῷ πνεύματι προεῖχον καὶ τὰς αἰτίας ἀμερῶς ἐν τῇ δοξαστικῇ ζωῇ προειλήφασιν· ἐκείνη γὰρ ἡ τῆς αἰσθήσεως ἀρχή) καὶ παρὰ τῶν νέων θεῶν. καὶ παρὰ μὲν τῶν ψυχῶν, διότι κρατοῦσι τῆς ἀλόγου πάσης ζωῆς καὶ κοσμοῦσιν αὐτήν, οὐκ ἂν δὲ ἐκράτουν οὐδὲ ἐκόσμουν μὴ καὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς κατ' αἰτίαν ἐξηγούμεναι· παρὰ δὲ τῶν νέων θεῶν, διότι τὰ μέρη μετὰ τῶν ὅλων ἐνεργεῖ, καὶ τὸ γόνιμον ταῖς μερικαῖς ὑπάρχει ψυχαῖς κατὰ τὴν πρὸς τὰ

Q D (ς)
2s cf. I 165, 20 Diels, Vorsokratiker p. 496 9 εἰς ς : om **QD** 18 τεταμέναις ci Kroll 22 cf. Tim. 43A 25 αὐτῶν ll. : em t 27 alterum καὶ om **D** 32 ὑπάρχειν **Q**

ὅλα σύνταξιν. εἰ τοίνυν ὁπότε σώμασιν ἐμφυτευθεῖεν αἱ ψυχαί, τότε οἱ νέοι θεοὶ παράγουσι τὴν θνητὴν ζωὴν καὶ ἄλλο ζῷον ποιοῦσι θνητόν, ἄλλη μέν ἐστιν ἡ ἐμψυχία τοῦ ἐνύλου σώματος, εἴτε ἐν ἁπλοῖς χιτῶσιν ὑφέστηκεν εἴτε ἐν συνθέτοις καὶ ὀστρεΐνοις, ἄλλη δὲ ἡ ἐν τῷ ὀχήματι ψυχή, καὶ τὴν μὲν ὁ δημιουργὸς ὑφίστησιν ἀθάνατον οὖσαν, τὴν E *δὲ οἱ νέοι θεοί, θνητὴν ὑποστᾶσαν ἐξ ἀρχῆς, διότι σωμάτων ἐνύλων ἀχώριστός ἐστι. καὶ ἡ μὲν τοῦ ὀχήματος ἰδία ζωὴ διαφέρει τῶν λοιπῶν ὡς ἀθάνατος θνητοειδῶν, ἡ δὲ ἐν τοῖς ἁπλοῖς χιτῶσι τοῦ ἐν τῷ συνθέτῳ σώματι, διότι αὕτη μὲν τῇ κράσει συνέπεται τοῦ σώματος, ἐκείνη δὲ καὶ παιδεύεται καὶ κρατεῖν δύναται τῶν σωματικῶν κράσεων. τριττὰ οὖν τὰ ὀχήματα, ὃ ἁπλοῦν καὶ ἄυλον, ὃ ἁπλοῦν καὶ ἔνυλον, ὃ σύνθετον καὶ ἔνυλον· καὶ ζωαὶ τούτων τρεῖς, ἡ μὲν ἀθάνατος, ἡ δὲ πολυχρονιωτέρα τοῦ σώματος, ἡ δὲ συναπολλυμένη τῷ σώματι. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. τὸ δὲ* ἐμφυτευθεῖεν *τὴν γενεσιουργὸν δηλοῖ σπορὰν μετὰ τοῦ συνεμφαίνειν καὶ ὅτι ζωῆς εἶδος αὐτοτελές, ὥσπερ τὸ φυτὸν εἰς ἄλλην ἐγκεντρίζεται φύσιν. καὶ τὸ* ἐξ ἀνάγκης *προσκείμενον ἔνυλον δηλοῖ σποράν, ἀλλ' οὐχὶ θείαν τε καὶ οὐρανίαν.*

Πρῶτον μὲν αἴσθησιν ἀναγκαῖον εἴη πᾶσιν ἐκ βιαίων παθημάτων σύμφυτον γενέσθαι, δεύτερον δὲ ἡδονῇ καὶ λύπῃ μεμιγμένον ἔρωτα, πρὸς δὲ τούτοις φόβον καὶ θυμὸν ὅσα τε ἑπόμενα αὐτοῖς καὶ F ὁπόσα ἐναντίως πέφυκε [42 AB].

Πᾶσαν τὴν ἔνυλον καὶ θνητοειδῆ ζωὴν ἐν τρισὶν ὅροις περιέλαβεν ὁ δημιουργὸς καὶ τὰς αἰτίας αὐτῆς ἐνέθηκε ταῖς ψυχαῖς, ἵνα καὶ κρατῶσιν αὐτῆς· οὐ γὰρ ἀλλαχόθεν τὸ κρατεῖν ἢ ἐκ τῆς κατ' οὐσίαν προηγήσεως. ἔστιν οὖν καὶ ἡ ἄλογος ζωὴ νοερῶς μὲν ἐν τῷ δημιουργῷ, λογικῶς δὲ ἐν ταῖς ψυχαῖς, καὶ οὐδὲν θαυμαστόν, ὅπου καὶ τὸ σῶμα ἀσω-

Q D (ς)

5 *ὀχήματι τῆς ψυχῆς* ς 18 *ὅτι* : fort. *τὸ τῆς*, nisi del 22 *μίαν πᾶσιν* Plat. ll. praeter 𝔗; cf. p. 287, 4 ss et Mus. rhen. 58, 258 *ἐκ* ll. cum A 𝔡 𝔬 Plat. : *ἐκεῖ* * ς Plat. 23 *γίγνεσθαι* Plat. 25 s *αὐτοῖς καὶ ὁπόσα* om **D** 26 *πέφυκε διεστηκότα (διεστῶτα)* Plat.

μάτως ἐστὶν ἐν ταῖς νοηταῖς τῶν πάντων αἰτίαις. ἀλλὰ δὴ τίνα φῶμεν ἑκάστην τούτων τῶν δυνάμεων; ἦ τὴν ἐκ
327 *βιαίων παθημάτων αἴσθησιν σωματοειδῆ ζωὴν καὶ ἔνυλον ἐροῦμεν, γνωστικὴν τῶν προσπιπτόντων ἔξωθεν καὶ δι' ὀργάνων τὴν γνῶσιν ποιουμένην ταύτην καὶ οὐχ ἑαυτῆς οὖσαν, ἀλλὰ τῶν χρωμένων, καὶ συμμεμιγμένην τοῖς ἐνύλοις ὄγκοις καὶ μετὰ πάθους ἃ γιγνώσκει γιγνώσκουσαν· οὐ γὰρ πᾶν πάθος περὶ τὸ ζῷον συνιστάμενον αἴσθησιν ἡμῖν ἑαυτοῦ δίδωσιν, ἀλλὰ τὸ σεισμὸν πολὺν ποιῆσαν, ὥς φησιν ὁ ἐν Φιλήβῳ [33D] Σωκράτης· δεῖ γάρ τινα περὶ τὰ αἰσθητήρια γενέσθαι σεισμόν· οὔτε γὰρ τὰ ἐν ψυχῇ κινήματα διαδίδοται πάντα καὶ μέχρι τοῦ σώματος, ἀλλ' ἔστιν ἃ τῆς ψυχῆς ἐστιν αὐτῆς καθ' ἑαυτήν, ὥσπερ ὅσα νοερά ἐστιν, οὔτε πάντα τὰ περὶ τὸ σῶμα διατείνει καὶ μέχρι ψυχῆς, ἀλλ' ἔστι τινὰ καὶ μέχρι μόνου τοῦ σώματος, δι' ἀμυδρότητα τὴν ψυχὴν οὐ δυνάμενα κινεῖν. γίγνεται οὖν αἴσθησις οὐκ ἐκ πάντων παθημάτων, ἀλλὰ τῶν βιαίων καὶ σεισμὸν πολὺν ποιούντων. καὶ αὕτη μὲν ἡ θνητοειδὴς αἴσθησις μεριστὴ καὶ πάθεσι συμμιγῆ ποιουμένη τὴν κρίσιν*
B *καὶ ἔνυλος. ἄλλη δέ ἐστιν ἡ πρὸ ταύτης αἴσθησις ἐν τῷ ὀχήματι τῆς ψυχῆς, ὡς πρὸς ταύτην ἄυλος καὶ καθαρὰ καὶ γνῶσις ἀπαθὴς αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, μορφῆς δὲ οὐκ ἀπηλλαγμένη, διότι καὶ αὐτὴ σωματοειδής ἐστιν, ὡς ἐν σώματι λαχοῦσα τὴν ὑπόστασιν. καὶ ἐκείνη μὲν ἡ αἴσθησις τῇ φαντασίᾳ τὴν αὐτὴν ἔχει φύσιν· τὸ γὰρ εἶναι κοινὸν ἀμφοῖν· ἀλλ' ἔξω μὲν προϊοῦσα καλεῖται αἴσθησις, ἔνδον δὲ μένουσα καὶ ἐν τῷ πνεύματι θεωροῦσα τὰς μορφὰς καὶ τὰ σχήματα φαντασία, καὶ ⟨καθ' ὅσον μὲν * * * φαντασία⟩, καθ' ὅσον δὲ μερίζεται περὶ τὸ πνεῦμα, αἴσθησις· ἔστι γὰρ βάσις μὲν τῆς λογικῆς ζωῆς ἡ δόξα, κορυφὴ δὲ ἡ φαντασία τῆς δευτέρας, καὶ συνάπτουσιν ἀλλήλαις ἥ τε δόξα καὶ ἡ φαντασία καὶ πληροῦται δυνάμεων ἡ δευτέρα παρὰ τῆς*

Q D (ς)
2 ἢ ll. 8 *περὶ* : *παρὰ* ll. 9 *τὸ* ς : *τὸν* **QD** 17 fort. *πάντων* ⟨*τῶν*⟩ 23 *αὐτη* ll. : em Kroll 31 *τῆς δευτέρας* — 32 *φαντασία* om **Q**

κρείττονος. ἡ δὲ μέση ⟨ἡ⟩ τῆς ἀλόγου ζωῆς τῶν μὲν ἄνωθεν τύπων ἄδεκτός ἐστι, τῶν δὲ ἔξωθεν δεκτικὴ μόνων, κοινὴ δὲ ὅμως ἐστὶ καὶ αὕτη παθητικῶς γιγνώσκουσα τὸ αἰσθητόν. ἡ δὲ ἔνυλος αἴσθησις τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων ἐστὶ μόνον καὶ τῶν κινούντων αὐτήν, ἐν ἑαυτῇ τὰ θεάματα κατέχειν οὐ δυναμένη, μεριστὴ οὖσα καὶ οὐ μία· διῄρηται γὰρ περὶ τοῖς αἰσθητηρίοις. ἄλλη οὖν ἡ ἀπαθὴς αἴσθησις καὶ κοινή, ἄλλη ἡ κοινὴ μέν, παθητικὴ δέ, ἄλλη ἡ διῃρημένη C καὶ ἐμπαθής· καὶ ἣ μέν ἐστι τοῦ πρώτου ὀχήματος, ἣ δὲ τῆς ἀλόγου ζωῆς, ἣ δὲ τῆς ἐμψυχίας τοῦ σώματος. μετὰ δὲ τὴν αἴσθησιν τὴν ἐπιθυμίαν ἔταξεν. ἔστι δὲ αὕτη ζωὴ μὲν καὶ αὐτὴ σωματοειδής, ἀνυφαίνουσα δὲ ἀεὶ τὸ σῶμα καὶ παραμυθουμένη τὰς χρείας τοῦ σώματος, περὶ ἣν καὶ λύπη θεωρεῖται καὶ ἡδονή· πάρεστι μὲν γὰρ καὶ τοῖς ἄλλοις μορίοις τῆς ψυχῆς ταῦτα τὰ πάθη· καὶ γὰρ ἐν λόγῳ καὶ ἐν θυμῷ λάβοις ἂν ἡδονὰς καὶ λύπας. ἡ δὲ σωματικὴ λύπη καὶ ἡδονὴ γίγνεται κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν· τοῦ γὰρ σώματος ἡ μὲν ἐπὶ τὸ παρὰ φύσιν ὁδὸς καὶ ἡ στέρησις τῆς ζωῆς τὴν λύπην ἀπεργάζεται, ἡ δὲ ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν ἐπάνοδος καὶ ἡ πρὸς τὴν ζωὴν ἐνάρμοσις ἡδονήν, καὶ τὸ συστελλόμενον ἐν τούτοις ἢ διαχεόμενόν ἐστι τὸ ἐπιθυμητικόν. ἐπειδὴ δὲ πρωτουργὰ μέν ἐστι τὰ δύο ταῦτα πάθη καὶ πηγαὶ τῶν ἄλλων παθῶν, ὡς καὶ αὐτὸς ἔν τε τῷ *Φιλήβῳ* [62D] καὶ ἐν τοῖς *Νόμοις* [I 636D] εἴρηκε, διὰ τῆς μίξεως τούτων καὶ τοῖς ἄλλοις πάθεσι τὴν γένεσιν δοὺς καὶ τὸν ἔρωτα μῖξιν προσηγόρευσεν ἡδονῆς καὶ λύπης· τῶν γὰρ ἀπόντων ἐστὶν ὁ ἔρως, καὶ καθ' ὅσον μὲν προβέβληται ⟦ἐν⟧ D αὐτῷ τὸ ἐραστόν, ἡδονῇ σύνεστι, καθ' ὅσον δὲ οὔπω καὶ ἐνεργείᾳ πάρεστιν αὐτῷ, λύπῃ συμμιγής ἐστι. διὰ δὲ τοῦ ἔρωτος τὴν σύμπασαν ζωὴν τῆς ἐπιθυμίας ἐχαρακτήρισε, διότι σφοδρότατόν ἐστι τοῦτο περὶ αὐτὴν τὸ πάθος. τρίτον τοίνυν ἀπηριθμήσατο τὸν θυμόν. ζωὴ δὲ καὶ ὁ θυμός,

Q D (ς)
1 ⟨ἡ⟩ ins Kroll 2 cf. u. 5 *μόνον* 5 cf. u. 2 *μόνων* 6 *οὐσία* **Q** 12 *καὶ αὐτὴ* om **D** 21 *διαχεόμενον* **A** : *διαδεχόμενον* **QD**b 23 *καὶ* om **D**ς 26 *μίξιν* ll. 27 *ἀπάντων* **D**ς *ἐν* del ς

ἀλλ' ἀποσκευαζομένη πᾶν τὸ λυποῦν καὶ ἐνοχλοῦν τῷ σώματι. διὸ καὶ φόβος αὐτὸν ἐνοχλεῖ τῆς τοῦ σώματος φθορᾶς, ὑπεροχή τε καὶ ἔλλειψις θεωρεῖται περὶ αὐτόν, οἷον θρασύτης καὶ δειλία καὶ τὰ ἑπόμενα τούτοις, φιλοτιμίαι, φιλονεικίαι καὶ πάντα ὁπόσα κατὰ τὴν περὶ τὰ θνητὰ γίνεται πτοίαν, τῆς ἄνω ψυχῆς τῇ ζωῇ ταύτῃ χρωμένης εἰς τὴν τοῦ σώματος κίνησιν. αὗται μὲν αἱ τρεῖς δυνάμεις αἱ γενεσιουργοί, τάξιν δὲ ἔχουσι τοιαύτην κατὰ τὴν γενέσεως πρόοδον. εὐθὺς μὲν γεννηθὲν τὸ σῶμα μεταλαγχάνει τῆς αἰσθήσεως· οὐδὲ γὰρ ἂν εἴη ζῷον οὐδὲ ὄρεξιν ἂν σχοίη μὴ αἰσθητικὸν γεγονός· αἱ μὲν γὰρ ὀρέξεις μετὰ αἰσθήσεων, αἱ δὲ αἰσθήσεις οὐ πάντως μετὰ τῶν ὀρέξεων, διὸ καὶ μᾶλλον τῷ αἰσθητικῷ τὸ ζῷον ἢ τῷ ὀρεκτικῷ χαρακτηρίζουσι. μετὰ E *δὲ τὴν αἴσθησιν ἡδόμενον φαίνεται καὶ λυπούμενον, συστελλόμενον μὲν ὑπὸ τῆς ἔξωθεν ψύξεως, ἀναθαλπόμενον δὲ ὑπὸ τῶν σπαργάνων καὶ πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἀγόμενον. μετὰ δὲ τὴν ἐπιθυμίαν προϊούσης τῆς ἡλικίας καὶ θυμούμενον (ἤδη γὰρ ὁ θυμὸς δύναμίς ἐστιν ἁδροτέρας φύσεως, διὸ καὶ τῶν ἀλόγων ζῴων τὰ μὲν ἐνυλότερα κατ' ἐπιθυμίαν ζῇ μόνην καὶ λύπης μετέχει καὶ ἡδονῆς, τὰ δὲ τελεώτερα θυμοειδεστέραν ἔλαχε ζωήν). πρὸ δὲ τούτων τῶν ὀρέξεων, ὥσπερ εἴπομεν καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως, ἔστι τις αὐτῶν ἐν τῷ πνεύματι τῆς ψυχῆς ἀκρότης, ὁρμητική τις δύναμις καὶ κινητικὴ μὲν τοῦ πνεύματος, συνεκτικὴ δὲ καὶ φρουρητικὴ τῆς οὐσίας αὐτοῦ, ποτὲ μὲν ἐκτεινομένη καὶ μερίζουσα ἑαυτήν, ποτὲ δὲ εἰς ὅρον καὶ τάξιν ἀγομένη καὶ ὑπὸ τοῦ λόγου μετρουμένη.*

Ὧν εἰ μὲν κρατήσοιεν, ἐν δίκῃ βιώσοιντο, κρατηθέντες δὲ ἀδικίᾳ [42B].

Πῶς οὖν κρατοῦσι τῶν σωματικῶν τούτων ζωῶν; ἢ τῷ

Q D (ς)
6 *ποίαν* ς : *ποτίαν* D   7 *μὲν* ⟨*οὖν*⟩?   17 *προϊούσης — θυμούμενον* om D   23 *τις δύναμις* — 24 *φρουρητικὴ* om D   24 *φρουρητικὴ δὲ καὶ συνεκτικὴ* ς   28 *κρατήσοιεν* uidetur legisse Proclus (uel *κρατήσαιεν* cum Σ Plat.) ad p. 289, 9s cum A𝔗𝔡(q) Plat. : *κρατήσοι* Q : *κρατήσαι* D : *κρατήσειεν* ς cum *ς Plat.   *ἐν* om A𝔡 Plat.   30 *ἢ* ll.

τὰς αἰτίας αὐτῶν ἔχειν· καὶ γὰρ ταύτας ἐμμελεστέρας δι'
ἐκείνων ἀποτελοῦσι· πᾶν γὰρ τὸ κατὰ φύσιν τινῶν κρατητικὸν
ἔχει τὸν τῶν κρατουμένων ἐν ἑαυτῷ λόγον, ἵνα καὶ πρὸς
τοῦτον βλέπον ἀφορίζῃ τὰ μέτρα τῆς κινήσεως αὐτοῦ· πλήτ- F
τεται γὰρ ὁ περὶ τὸ στῆθος θυμὸς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως.
ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆττον θυμός, ἀλλ' οὗτος μὲν ἤδη πεπαίδευ-
ται, κοσμεῖ δὲ καὶ τὸν ἔξω θυμόν, ἵνα ἐν δίκῃ ποιοῖτο τὴν
κίνησιν. εἰ δὲ ἐπέτρεψε τῷ πάθει καὶ τῇ ἐνύλῳ κινήσει,
πάντως ἂν τὴν ἄλλην τῆς ψυχῆς εὐταξίαν διέφθειρε. κρατή-
σασαι οὖν αἱ ψυχαὶ τῶν ἐνύλων παθῶν καὶ κοσμήσασαι
τὰς ἔνδον ζωὰς ἐν δίκῃ βιοῦσι, κρατηθεῖσαι δὲ εἰς ἀδικίαν
ἀπολισθαίνουσιν· ἑπόμεναι γὰρ ταῖς ἀμέτροις ὀρέξεσι τοῦ
σώματος ἀκόσμους ἔχουσι καὶ τὰς αὐτῶν δυνάμεις καὶ πέρα 328
τοῦ δέοντος ἐκτεινομένας περὶ τὴν γένεσιν. πῶς δὲ ποτὲ
ἕπονται δίκῃ, ποτὲ δὲ οὔ; πάλαι γὰρ εἴρηται [41 C] περὶ
αὐτῶν τὸ τῶν ἀεὶ δίκῃ καὶ ὑμῖν ἐθελόντων ἕπεσθαι.
μήποτε οὖν ἀεὶ μὲν ἐθέλουσιν ἕπεσθαι δίκῃ καὶ θεοῖς, οὐκ
ἀεὶ δὲ ἕπονται, κατὰ τοὺς ἐν Γοργίᾳ λόγους, οἳ διορί-
ζουσι τήν τε ἀληθινὴν βούλησιν καὶ τὴν φαινομένην δόκη-
σιν. ἢ καὶ μήποτε δίκῃ καὶ θεοῖς ἕπονται ἐν οἷς ἡγεμονοῦν
ἐστι τὸ θεῖον· ὁ γὰρ τὰ ἀγαθὰ βουλόμενος δίκῃ ἕπεσθαι
ἐθέλει· τοῦτο γὰρ εἶπεν ἐν ἐκείνοις, ἡγεμονοῦν τε ἐν
αὐτοῖς τῶν ἀεὶ δίκῃ καὶ ὑμῖν ἐθελόντων ἕπεσθαι·
κατὰ φύσιν γὰρ ἕπεται τὸ μὲν ἐν ἡμῖν θεῖον τῇ δίκῃ, τὰ
δὲ ἄλογα τῆς ζωῆς εἴδη τῷ ἐν ἡμῖν θείῳ.

Καὶ ὁ μὲν εὖ τὸν προσήκοντα χρόνον βιοὺς πάλιν εἰς τὴν τοῦ συννόμου πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρου βίον εὐδαίμονα ἕξει [42 B].

Πάλιν καὶ ταῦτα γίγνεται μὲν καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ψυ-
χῶν (αὐτοκίνητοι γὰρ οὖσαι τάττουσιν ἑαυτὰς εἰς τὸν πρέ-
ποντα τόπον), γίγνεται δὲ καὶ ἀπὸ τῆς εἱμαρμένης (διορίζει B
γὰρ ἐκείνη τὰς οἰκείας λήξεις ἑκάστης καὶ συναρμόζει τοῖς

Q D (ϛ)
4 βλέπον **A** : βλέπων **QD**b ἀφορίζει **D** αὐτῷ ci Kroll 4s cf. Hom. υ 17 13 αὐτῶν ll. 26 βιοὺς χρόνον Plat. ll. praeter Aδ 28 εὐδαίμονα καὶ συνήθη Aδ Plat. ἕξει ll. cum o paucis aliis Plat. codd. : ἕξοι *ϛ Plat.

οἰκείοις εἴδεσι τῆς ζωῆς), γίγνεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν διακοσμούντων τὸ πᾶν (πᾶσι γὰρ ἐκεῖνοι τὸ κατ' ἀξίαν διανέμουσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν Δίκην ἐκ μέσης τῆς ἡλίου σφαίρας ἐπὶ τὸ πᾶν προϊοῦσαν τὰ πάντα κατευθύνειν λέγουσιν). ἀλλ' ὥσπερ ἐν τοῖς ὅλοις ἡ Δίκη τῷ Διὶ συνεπομένη τῶν ἀπολειπομένων ἐστὶ τοῦ θείου νόμου τιμωρός [leg. IV 716A], *οὕτω καὶ ἡ περὶ τὰς ψυχὰς ἐνέργεια τῆς Δίκης κατακοσμεῖ τὰς ἐπιλελησμένας τῶν εἱμαρμένων νόμων καὶ τὴν χείρονα ζωὴν ἀντὶ τῆς ἀμείνονος ἀλλαξαμένας. ταῦτα μὲν εἰρήσθω κοινῇ περὶ τούτων. Τίς δὲ 'ὁ προσήκων χρόνος' καὶ τί 'τὸ σύννομον ἄστρον' καὶ τίς ὁ 'εὐδαίμων βίος'; ὁ μὲν οὖν προσήκων ἐστὶ χρόνος ὁ οἷον αὐτὸς ἀφώρισεν ἐν Φαίδρῳ* [249A] *ταῖς ἐντεῦθεν περιαγομέναις μετὰ τὴν πρώτην γένεσιν, ὁ χιλιέτης ἤ τις ἄλλος τοιοῦτος· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν φιλόσοφον βίον ἑλομένων οὗτος ὁ χρόνος, οὕτως ἐπὶ ἄλλων ἄλλος, πλείων ἢ ἐλάττων, οὐ μοναδικῶς, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος τῆς ζωῆς ἀφοριζόμενος.*

C *τὸ δὲ σύννομον ἄστρον ἐστὶ περὶ ὃ ἡ σπορὰ καὶ ἡ διανομὴ τῶν τε ψυχῶν καὶ τῶν ὀχημάτων, ὥστε καὶ εἴ τινες ἐξ ἀρχῆς τὴν λῆξιν ἔσχον περὶ γῆν, καὶ ταύτας μετὰ τὸν πρῶτον βίον δίκῃ καὶ θεοῖς ἐπισπομένας ἀναχωρεῖν εἰς τὸ ὄχημα τὸ αἰθέριον τῆς ὅλης γῆς, ἀπολειπούσας τὸν γήινον ὄγκον (καὶ ἐν ἐκείνῳ αὐτὰς ἱδρύουσι καὶ τὸ συμφυὲς αὐταῖς ὄργανον, αὐτὰς μὲν ζωῆς νοερᾶς πληρουμένας, τὰ δὲ ὀχήματα φωτὸς θείου καὶ δημιουργικῆς δυνάμεως πληρούσας), καὶ εἴ τινες περὶ ἥλιον προῆλθον, ἀνατρεχούσας αὐτὰς ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν ὁλότητα μετ' ἐκείνης τὰ ὅλα διακοσμεῖν τῇ πρὸς ἐκείνην συντάξει δύναμιν λαχούσας τοιαύτην, καθ' ἣν οὐκ ἀφιστάμεναι τῆς ἑαυτῶν νοήσεως προνοοῦσι τοῦ παντός.*

ὁ δὲ εὐδαίμων βίος ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῶν ἡγεμόνων ἀφοριζόμενος· οὗτοι γάρ εἰσιν ἐν δαιμόνων τάξει

Q D(ς)

1 *δὲ* om **Q** 3ss cf. I 38, 24ss 12 tertium *ὁ* del? 16 *πλεῖον ἢ ἔλαττον* **QD** : em ς 19 *τε* om **D**ς 21 *ἐπισπωμένας* **D** 23 *αὐτὰς* ll. : em s *ἱδρύουσαι* (*ἱδρί-*) **D**ς : *ἱδρῦσαι* ci s 24 *πληρουμένας* — 25 *δυνάμεως* om **D** 26 *αὐτὰς* ς : *ἑαυτὰς* **QD** 31 fort. ⟨*οἱ*⟩ *ἐν*

τὰς μερικὰς ψυχὰς κατέχοντες καὶ ἀνάγοντες ἐπὶ τὸ νοητόν, ὥσπερ καὶ αὐτὰς οἱ τῶν ἀπολύτων ἡγεμόνες· διὸ καὶ αὐτὰς εὐδαίμονας ἐν ἄλλοις εἴρηκεν ὡς ἐκείνων οἷον δαιμόνων ὄντων ἐξηρτημένας· πανταχοῦ γὰρ τὸ προσεχῶς ὑπεριδρυμένον τὴν δαίμονος ἔχει τάξιν πρὸς τὸ παρ᾽ αὐτοῦ προνοίας D ἀξιούμενον. ταῦτα καὶ περὶ τούτων. Δεῖ δὲ καὶ τὴν συνέχειαν θεωρεῖν τῶν θεωρημάτων· ὑπέστησε γὰρ τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς καὶ τῆς ζῳογονικῆς αἰτίας, καὶ μετὰ τὴν ἀπογέννησιν ὑπέταξεν ἄλλας ἄλλαις ψυχαῖς θείαις, ὑπερκόσμιον αὐτῶν καὶ τὴν πρόοδον καὶ τὴν διανομὴν ποιησάμενος, καὶ ἐπὶ ταύταις εἰσήγαγεν αὐτὰς εἰς τὸ πᾶν, ὄχημα δούς, καὶ περὶ τὰ ἄστρα διέσπειρεν, ἔπειτα κατήγαγεν εἰς γένεσιν καὶ δέδωκεν αὐταῖς τὸ θνητὸν εἶδος τῆς ζωῆς, καὶ μετὰ ταῦτα διεῖλεν αὐτῶν τοὺς βίους καὶ προσφόρους λήξεις διένειμε τοῖς βίοις· ἀπὸ γὰρ τῶν ὑπερκοσμίων εἰς τὸν κόσμον αὐταῖς ἡ πρόοδος, ἀπὸ δὲ τῆς ὅλης ζωῆς εἰς γένεσιν ἡ κάθοδος. νῦν δ᾽ οὖν ἐπειδὴ περὶ τῶν μετὰ τὴν πρώτην γένεσιν εἰς τὸ σύννομον ἄστρον ἀποκαθισταμένων πεποίηται λόγον, καί φησιν αὐτὰς ἀπολειπούσας τὸ σῶμα βίον ἕξειν εὐδαίμονα, πῶς ταῦτα τοῖς ἐν Φαίδρῳ [249 AB] συμφωνεῖν ἐροῦμεν; ἐκεῖ γὰρ ὁ τὸν φιλόσοφον βίον ἑλόμενος διὰ τριῶν ἀποκαθίστατο βίων. ἢ τὴν ἐνταῦθα παραδιδομένην λῆξιν οὐκ εἰς τὸ αὐτὸ γίγνεσθαι φήσομεν, ὅθεν E ἥκειν ψυχὴν ἑκάστην (τοῦτο γὰρ διὰ τριῶν γίγνεσθαι χιλιετῶν περιόδων), ἀλλ᾽ ἀναχώρησιν εἶναι πρὸς τὸ ἄστρον, ὑφ᾽ ὃ τεταγμένη κατ᾽ οὐσίαν ἦν καὶ ζωὴν εἶχε μετ᾽ ἐκείνου κοινήν· τοῦτο γὰρ καὶ ταῖς μὴ φιλοσόφοις ὑπάρξαι δυνατὸν τὸ εἰς τοῦ οὐρανοῦ τινα τόπον ὑπὸ τῆς δίκης κουφισθείσας διάγειν ἀξίως, οὗ ἐν ἀνθρώπου εἴδει ἐβίωσαν βίου· καὶ γὰρ τοῦτο ἐν τῷ Φαίδρῳ λέλεκται περὶ τῶν μὴ φιλοσόφων ψυχῶν, ⟨ὧν⟩ ἄλλη ἡ εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἀποκατάστασις, ἄλλη ἡ εἰς τὸ σύννομον ἄστρον ἄνοδος· ἢ

Q D (ς)

2 αὐτὰς i. τὰς (θείας) ψυχὰς **Q D** : αὐτοὺς (αὐτοὶ) ς 2s cf. rep. VII 540 C? 8 τῆς εὐδαιμονίας δημιουργικῆς **D** 13 ζωῆς ς : ψυχῆς **Q D** 15 διένεμε **Q** ς 22 ἢ ll. 29 ἀξίους **D** ς 31 ⟨ὧν⟩ ἄλλη : ἄλλη γὰρ ς 32 ἡ (sic) om **Q**

μὲν γὰρ τριῶν δεῖται περιόδων, ἣ δὲ καὶ διὰ μιᾶς γένοιτο ἄν, καὶ ἣ μὲν εἰς τὸ νοητὸν ἀνάγει τὴν ψυχήν, ἀφ' οὗ κατῆλθεν, ἣ δὲ εἰς ὑφειμένον εἶδος ζωῆς· μέτρα γάρ ἐστιν εὐδαιμονίας· καὶ διττὴ ἡ ἄνοδος, ἣ μὲν ἀνιόντων, ἣ δὲ ἀνεληλυθότων. ὥστε καὶ τὴν εἰς τὸ σύννομον ἄστρον ἀφικομένην δυνατὸν ἢ ταῖς περικοσμίοις δυνάμεσι συντάττεσθαι τοῦ σφετέρου θεοῦ ἢ καὶ ἀνωτέρω χωρεῖν. εἰ δὲ μέλλοι πρὸς αὐτὸ τὸ νοητὸν ἀναδραμεῖσθαι, δεῖται τῆς τρισχιλιετοῦς περιόδου· διὰ γὰρ ταύτης ἡ ἀκροτάτη πτέρωσις.

F *Σφαλεὶς δὲ τούτων εἰς γυναικὸς φύσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει μεταβάλοι* [42B].

Εἴρηται καὶ πρότερον [p. 282, 8ss], *ὅτι πρώτην γένεσιν οὐ λέγει τὴν σποράν, ἀλλὰ τὴν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ κάθοδον τὴν μίαν πάσαις οὖσαν ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς κοινήν (δευτέραν γοῦν γένεσιν ἀποκαλεῖ τὴν δευτέραν κάθοδον), καὶ ὅτι τὴν εἰς γυναικὸς φύσιν κάθοδον ποιεῖ δευτέραν, ὥσπερ καὶ τρίτην τὴν εἰς θηρίον, τὴν εὔτακτον ὕφεσιν τῆς ζωῆς ἐνδεικνύμενος. οὕτω γοῦν καὶ ἐν Φαίδρῳ* [249B] *κατὰ τοὺς δευτέρους βίους εἰς θηρία φησὶν ἀφικνεῖσθαι ψυχάς, δευτέρους βίους ἑξῆς ἅπαντας ἐκεῖ καλῶν τοὺς μετὰ*
329 *τὴν πρώτην γένεσιν· χιλιοστῷ δὲ ἔτει ἀμφότεραι ἀφικνούμεναι ἐπὶ κλήρωσιν καὶ αἵρεσιν δευτέρου βίου αἱροῦνται ὃν ἂν ἐθέλῃ ἑκάστη· ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται. ἄλλην οὖν ἐν τούτοις τάξιν ζωῆς ἐμφαίνων καὶ ἀπὸ τοῦ δυνατωτέρου πρὸς τὸ ἀσθενέστερον ἄγει τὴν ψυχὴν καὶ ἀπὸ τοῦ νοεροῦ πρὸς τὸ ἀνόητον· καὶ πῶς γὰρ ἀνάγκη τὴν ψυχὴν ἐκ πρώτης γενέσεως εἰς γυναικὸς μὴ κατιέναι φύσιν; εἰ μὲν γὰρ κατὰ παρατροπὴν τοῦ ἄρρενος ὑφίστατο τὸ θῆλυ γένος, ἀναγκαῖον ἦν ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν ἄρχεσθαι τὰς νεοτελεῖς ψυχάς·*

Q D (ς)

3 *ὑ-* in fenestra om **D** 6 *ταῖς* — 7 *ἢ καὶ* om **D** 7 *μέλλει* **D** 8s cf. Phaedr. 249A 11 *μεταβαλοῖ* A Plat. : *μεταβάλλοι* **D** cum paucis Plat. ll. | cf. p. 278, 31 | post *μεταβάλοι* cum in ς Plat. tum in codd. Platonicis ΞY manu recenti in margine adiecta leguntur ea, quae e Phaedro hausta affert Proclus u. 21ss 13 *λέγοι* **Q** 15 *κάθοδον* — 16 *δευτέραν* om **D** 22 *τοῦ δευτέρου* ς cum Plat. 24 *ἄλλην* **D**ς : *ἀλλ'* **Q**

ὕστερον γὰρ καὶ ἐπεισοδιῶδες πανταχοῦ τὸ παρὰ φύσιν. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν θεοῖς ἐστι τὸ θῆλυ, τί κωλύει τὰς ψυχὰς καὶ ταύτῃ μιμουμένας τοὺς οἰκείους ἡγεμόνας μὴ μόνον ἐπιλέγεσθαι βίους τοὺς αὐτοῖς προσήκοντας, ἀλλὰ καὶ ζωῶν φύσιν αὐτοῖς ᾠκειωμένην; γίγνεσθαι δὲ καὶ ἐπαλλάξεις οὐ θαυμαστόν, ὥσπερ εἴρηται καὶ πρότερον [p. 267, 13 ss]· *ὅτι μὲν γάρ ἐστι τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν οὐ μόνον ἐν τοῖς θνητοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς χωρισταῖς ζωαῖς τῶν ψυχῶν,* B *κατασκευάσαις ⟨ἂν⟩ ἀναμνησθεὶς τῶν ἔμπροσθεν πάλιν, ἀπό τε τοῦ ἐν τοῖς ἄκροις εἶναι, τοῖς τε πρὸ αὐτῶν λέγω καὶ τοῖς μετὰ ταύτας (ἀνάγκη γάρ που καὶ ἐν τοῖς μέσοις εἶναι), καὶ ἀπὸ τοῦ ζῷα καὶ ἐκείνας ὑπάρχειν, μετὰ τῶν ἀιδίων δρωμένας ὀχημάτων, ὡς προείπομεν* [p. 267, 25 ss], *πᾶν δὲ ζῷον ἔχειν τὰς ἰδιότητας ταύτας. εἰ δὲ ἐκεῖ μὲν ὁμοφυῶς ταῖς ψυχαῖς συνέζευκται τὰ ὀχήματα, ἐνταῦθα δέ ποτε καὶ ἐπηλλαγμένως, οὐ χρὴ διαπιστεῖν· ὅπου μὲν γὰρ οὐσιώδης ἐστὶν ἡ συνάρτησις, ὅπου δὲ προαιρετική. διὸ καὶ ἐκεῖ μὲν ἕπεται τῇ οὐσίᾳ τῶν ψυχῶν ἡ τῶν ὀχημάτων διαίρεσις, ἐνταῦθα δὲ ταῖς διαφόροις αἱρέσεσι. καὶ ἔχεις καὶ ταύτας ἀπὸ τῶν ἐν Συμποσίῳ* [189 C ss] *κειμένων συνιστάνειν ἐν τῷ Ἀριστοφάνους μύθῳ· καὶ γὰρ τὰς διαιρέσεις τὰς εἰς ταῦτα τῶν ψυχῶν καὶ τὰς ἐπαλλάξεις τῶν ἐν τούτοις αἱρέσεων περὶ τὸν θνητὸν βίον σαφῶς ἐκεῖ παραδίδωσι, καθάπερ εἴρηται καὶ πρότερον* [p. 284, 4 ss]. *εἰ μὲν τὴν τῆς γυναικὸς φύσιν αὐτόθεν ἀκούοις, οὕτω καὶ διαιτήσομεν τοῖς λόγοις. εἰ δὲ πᾶν τὸ ἀσθενὲς εἶδος τῆς ζωῆς καὶ θηλυνόμενον καὶ ῥέπον ἐπὶ τὴν γένεσιν διὰ τῆς γυναικὸς σημαίνεσθαι λέγοις συμβολικῶς, ὡς τῶν πρὸ ἡμῶν ἤκουσάν τινες οὐχ οἱ τυχόντες, οὐδεμιᾶς ἂν δέοιτο τοιαύτης ἐπιλύσεως. ἔξεστι δὲ ὁποτέρως βούλει λέγειν, ἄλλως τε καὶ τοῦ Πλά-* C *τωνος πολλὰ καὶ διὰ τῶν συμβόλων κρύπτειν σπουδάζοντος. εἰ δ' οὖν καὶ ταῦτά τις ὑποθεῖτο λέγειν αὐτόν, ἃ δὴ καὶ*

Q D (ς)

1 *ὕστερον* — 2 *ψυχὰς* om **Q** 4 s *αὐτοῖς* bis ll. : an *αὐταῖς*? 4 *ζώων* ς : *ζωὴν* **D**, quo seruato u. 5 ⟨*κατὰ*⟩ *φύσιν* ci Kroll 24 *τὴν* **Q** : *οὖν* **D** : *οὖν τὴν* ς 25 *καὶ* om **QD** *διαιτήσωμεν* **D** 25 s an *τοὺς λόγους*? 28 *λέγεις* **D** : *λέγει* ς

δοκεῖ, τὴν πρῶτον εἰς γένεσιν κατιοῦσαν μὴ φυτεύειν εἰς θήλειαν φύσιν, λάβωμεν ἐκ τούτου καὶ τὴν ψυχὴν εἶναι καὶ κατὰ τὸν Τίμαιον ἀγένητον καὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἁπλῶς τὸ πᾶν· εἰ γὰρ γέγονεν ἡ ψυχὴ καὶ ἀπὸ χρόνου κάτεισιν ἐπὶ τὴν πρώτην γένεσιν, ἀνδρὸς παρ⟨αδ⟩έξεται βίον. οὗτος δὴ ὁ ἀνὴρ πάντως γενητὸς ὢν ἐκ θήλεος γέγονεν. ἐκεῖνο δὴ τὸ θῆλυ ψυχὴν ἔχει ἤτοι πρῶτον κατελθοῦσαν (καὶ ψευδὴς ὁ τοῦ Τιμαίου λόγος εἰς ἄρρεν πρῶτον κατάγων τὴν ψυχήν), ἢ οὐ πρῶτον (καὶ ἀνάγκη πρὸ ἐκείνου τὴν ἐν ἐκείνῳ ψυχὴν ἄρρενος γεγονέναι ψυχήν, ἐκεῖνο δὲ τὸ ἄρρεν αὖθις ἐκ θήλεος εἶναι γεγονὸς ἄρρεν), ἢ εἰ μὴ τοῦτο, αὐτόματον. ἀλλ' εἰ τοῦτο, μάτην ἔσται μὴ ὄντος θήλεος, ἐξ οὗ καὶ ἐν ᾧ γεννήσει. καὶ ἤτοι καὶ ἐκεῖνο αὐτόματον, ὡς τὸ ἄρρεν, καὶ ἕξει ψυχὴν πρῶτον κατελθοῦσαν ὡς κἀκεῖνο ⟨τὸ⟩ σὺν αὐτῷ γεγονός, ἢ ἐκ τοῦ ἄρρενος. ἀλλὰ ἀδύνατον. οὔτ' ἄρα γέγονέ ποτε τούτων θάτερον, οὔτε ψυχὴ τῶν γενητῶν ἐστιν οὔτε πολλῷ πλέον τὸ πᾶν.

D *Μὴ παυόμενός τε ἐν τούτοις ἔτι κακίας, τρόπον ὃν κακύνοιτο, κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς τοῦ τρόπου γενέσεως εἴς τινα τοιαύτην ἀεὶ μεταβάλλοι θήρειον φύσιν* [42BC].

Τὴν εἰς τὰ ἄλογα ζῷα κάθοδον τῶν ψυχῶν ὅπως λέγεται ζητεῖν εἰώθασι, καὶ οἱ μὲν ἀνθρώπων ὁμοιώσεις πρὸς θηρία νομίζουσιν εἶναι τοὺς λεγομένους θηριώδεις βίους (οὐ γὰρ εἶναι δυνατὸν θηρίου γενέσθαι ψυχὴν οὐσίαν λογικήν), οἱ δὲ αὐτόθεν καὶ ταύτην εἰς τὰ ἄλογα συγχωροῦσιν εἰσκρίνεσθαι (καὶ γὰρ εἶναι πάσας ὁμοειδεῖς τὰς ψυχάς, ὥστε καὶ λύκους καὶ παρδάλεις καὶ πνεύμονας γίνεσθαι ταύτας). ὁ δὲ ἀληθὴς λόγος εἰσκρίνεσθαι μὲν εἰς θηρία

Q D (ς)

1 *δοκεῖν* **Q** 5 *παρέξεται* ll. 18 *τε* ll. cum A𝔡𝔬 Plat.: *δὲ* *ς Plat. 20 *μεταβάλλοι* ll. cum 𝔗 (Θ) Plat. : *μεταβάλοι* 𝔬 𝔡 (S) Plat. : *μεταβαλοῖ* A Plat. : *μεταβάλλει* Procl. p. 295, 23 cum rell. Plat. ll. *θήρειον* **Q**ς cum A𝔡𝔗F Plat. (cf. etiam p. 295, 12) : *θήριον* **D** : *θηρίον* (Θ) Plat. : *θηρίων* 𝔬 Plat. : *θηρίου* Procl. p. 295, 23 cum *ς Plat. 22ss cf. in remp. II 309, 3ss Rohde Psyche II 276[4] 28 ad *πνεύμονας* cf. Plat. Phil. 21C *πλεύμονος* : *ἰχνεύμονας* **A** 28s *ταύτας* **D**ς : *τὰς αὐτὰς* **Q**

φησὶ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν, ἔχοντα δὲ τὴν οἰκείαν ζωήν, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τὴν εἰσκριθεῖσαν ψυχὴν οἷον ἐποχουμένην καὶ τῇ πρὸς αὐτὴν συμπαθείᾳ δεδεμένην. καὶ τοῦτο δέδεικται μὲν ἡμῖν ἐν ταῖς εἰς Φαῖδρον συνουσίαις διὰ πολλῶν λόγων καὶ ὅτι μόνος ὁ τρόπος οὗτός ἐστι τῆς εἰσκρίσεως. εἰ δ' οὖν καὶ ὅτι Πλατωνικὸς ὁ λόγος ὑπομνῆσαι χρή, παραθετέον, ὅτι τε ἐν Πολιτείᾳ [X 620C] τὴν ψυχὴν τοῦ Θερσίτου πίθηκον ἐνδύεσθαί φησιν, ἀλλ' οὐ σῶμα πιθήκειον, καὶ ἐν Φαίδρῳ [249B] κατιέναι εἰς βίον θήρειον, ἀλλ' οὐχὶ εἰς σῶμα θήρειον (ὁ γὰρ βίος μετὰ E τῆς οἰκείας ἐστὶ ψυχῆς), καὶ ἐν τούτοις 'μεταβάλλειν εἰς θήρειον φύσιν'· ἡ γὰρ θήρειος φύσις οὐκ ἔστι τὸ σῶμα τὸ θήρειον, ἀλλ' ἡ ζωὴ τοῦ θηρίου. καὶ τοῦτο μέν, ὅπερ εἴρηται, ληπτέον ἀπὸ τῶν εἰς Φαῖδρον εἰρημένων.

ὅτι δὲ ἀδύνατον ψυχὴν νεοτελῆ θηρίου γενέσθαι ψυχήν, ὑπομνήσομεν ἀπὸ τοῦ τὴν θηριωδίαν ἐπέκεινα πάσης ἀνθρωπίνης εἶναι κακίας, ὥσπερ καὶ Ἀριστοτέλης φησί. δεῖ δὴ οὖν ἀνθρωπίνην πρότερον κακίαν σχεῖν, εἶθ' οὕτω τὴν θηρίοις πρέπουσαν· οὐ γάρ ἐστιν ἀπὸ τῶν ἐναντιωτάτων εἰδῶν τῆς ζωῆς τὰ ἐναντιώτατα σχεῖν. διὸ καὶ αὐτὸς οὕτως εἶπεν, ὅτι μὴ παυόμενος ἐν τούτοις ἔτι, λέγων τῇ εἰς γυναῖκα καθόδῳ, καθ' ὃν ἂν κακύνηται τρόπον, εἰς τοιαύτην μεταβάλλει θηρίου φύσιν· ἀπὸ γὰρ τῶν πρώτων εἰδῶν καὶ νοερωτέρων δι' ὑφέσεως γίγνεται τὰ ἀλογώτερα καὶ ἀπὸ τῶν ἀσχετωτέρων τὰ ἐν σχέσει καὶ ἀπὸ τῶν ἐρρωμενεστέρων τὰ ἀσθενέστερα. πολυειδοῦς δὲ τῆς κακίας οὔσης ἔστι καθ' ἑκάστην τὸ θηριῶδες θεωρεῖν καὶ κατὰ τοῦτο πρὸς τὰ ὅμοια ζῷα συνάπτειν τὴν ψυχήν, ὡς ἐν F Φαίδωνι [81E 82A] πεποίηκεν· ἡ μὲν γὰρ ἐν ἀδικίᾳ θηριωδία λύκους ἀποτελεῖ, ἐλάφους δὲ ἡ ἐν δειλίᾳ καὶ ὄνους ἡ ἐν γαστριμαργίᾳ· τούτων γὰρ ἑκάστη πάντως ἔχει τινὰ ὑπερβολὴν ἐκβαίνουσαν τὴν ἀνθρωπίνην διαστροφήν.

Q D(ς)
10 θήριον **D** 13 ὥσπερ b 16s cf. Arist. eth. Nicom. η 1. 1145 a24ss ubi u. l. θηριώδει 24 νεωτέρων **D**ς τὰ **QD**: καὶ τὰ ς 30 θηριωδία t : θεωρία ll. 32 τὴν ἀνθρωπίνην — p. 296, 1 πρὶν om **D**

Ἀλλάττων τε οὐ πρότερον πόνων λήξοι, πρὶν τῇ ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου περιόδῳ τῇ ἐν αὐτῷ συνεπισπόμενος τὸν πολὺν ὄχλον καὶ ὕστερον προσφύντα ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς, θορυβώδη καὶ ἄλογον ὄντα, λόγῳ κρατήσας εἰς τὸ τῆς πρώτης καὶ ἀρίστης ἀφίκοιτο εἶδος ἕξεως [42CD].

330 *Μία σωτηρία τῆς ψυχῆς αὕτη παρὰ τοῦ δημιουργοῦ προτείνεται τοῦ κύκλου τῆς γενέσεως ἀπαλλάττουσα καὶ τῆς πολλῆς πλάνης καὶ τῆς ἀνηνύτου ζωῆς, ἡ πρὸς τὸ νοερὸν εἶδος τῆς ψυχῆς ἀναδρομὴ καὶ ἡ φυγὴ πάντων τῶν ἐκ τῆς γενέσεως ἡμῖν προσπεφυκότων· δεῖ γὰρ τὴν ψυχὴν ἐν τῇ γενεσιουργῷ σπορᾷ καταβληθεῖσαν σπέρματος δίκην τὴν μὲν οἷον καλάμην καὶ τὸν φλοιόν, ὃν ἔσχεν ἀπὸ γενέσεως, ἀποσκευασαμένην, ἑαυτὴν δὲ καθήρασαν ἀπὸ τῶν περικειμένων ἄνθος γίνεσθαι καὶ καρπὸν νοερόν, ἀντὶ τῆς δοξαστικῆς τροφῆς τὴν νοερὰν ζωὴν ἀγαπήσασαν καὶ ἀντὶ τῆς κατὰ τὴν θατέρου περίοδον πολυπλανοῦς κινήσεως τὴν μονοειδῆ καὶ ἁπλῆν τῆς ταὐτοῦ περιφορᾶς ἐνέργειαν ἐπιδιώξασαν· ἔστι γὰρ καὶ ἐν αὐτῇ τῶν κύκλων ἑκάτερος καὶ αἱ διτταὶ δυνάμεις καὶ τῶν ἵππων ὅ τε ἀγαθὸς καὶ ἐναντίος, καὶ ὃ μὲν εἰς γένεσιν ἄγει τὴν ψυχήν, ὃ δὲ ἀπὸ γενέσεως ἐπὶ τὸ ὄν, καὶ ὃ μὲν τὸν γενεσιουργὸν περιάγει κύκλον, ὃ δὲ τὸν
B νοερόν· ἡ γὰρ ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου περίοδος ἐπὶ νοῦν ἀναπέμπει καὶ τὴν νοητὴν φύσιν καὶ ἐπὶ τὴν πρώτην καὶ ἀρίστην ἕξιν. ἔστι δὲ αὕτη ἐκείνη, καθ' ἣν ἐπτερωμένη τὸν ὅλον συνδιοικεῖ κόσμον τοῖς θεοῖς, ἐξομοιωθεῖσα τοῖς θεοῖς αὐτοῖς, καὶ τοῦτ' ἔστι τὸ καθολικὸν εἶδος ἐν τῇ ψυχῇ τῆς ζωῆς, ὥσπερ τὸ μερικόν, ὅταν εἰς τὸ ἔσχατον πέσῃ σῶμα*

Q D (ς)

1 *ἀλλάττων τε οὐ πρότερον* ς cum Plat. (cf. p. 299, 27) : *ἀλλάττοντα προτέρων* **Q** : *ἀλλάττονται . . . οὐ πρότερον* **QD** p. 299, 27 *λήξοι* (*λήξει*) ς cum Plat. : *λῆξιν* **Q** *πρὶν* ς cum Plat. (cf. p. 299, 27) : *πᾶν* **Q** 2 s *συνεπισπόμενος* **Q** cum (*Θ*SY*s*) Plat. : *συνεσπόμενος* **D** sic : *συνεπισπώμενος* ς cum *ς Plat. 7 ss cf. Orph. frg. 226 Creuzer in Plotin. adn. p. 266[a] 13 *ἀπὸ τῆς γενέσεως* **D**ς 15 *δοξαστικῆς* — 16 *τῆς* om **D** 20 cf. Phaedr. 247B 24 tertium *καὶ* om **D**ς 27 *ἐν* del.? Kroll 28 *ὅταν* — p. 297, 2 *μερικὸν* om **D**

καὶ γένηται τινὸς ἀντὶ τοῦ παντός, καὶ τὸ τούτων μέσον μερικὸν καθολικόν, ὅταν ζῇ μετὰ τοῦ μέσου ὀχήματος ὡς γενέσεως πολῖτις. τὴν οὖν πρώτην ἕξιν κατὰ τὴν σχέσιν ἀφεῖσα τὴν πρὸς πᾶσαν τὴν γένεσιν καὶ τὸ ἄλογον τὸ ποιοῦν αὐτὴν γενεσιουργόν, λόγῳ μὲν κρατοῦσα τὸ ἄλογον, νοῦν δὲ χορηγοῦσα τῇ δόξῃ, πᾶσαν δὲ τὴν ψυχὴν εἰς τὴν εὐδαίμονα περιάγουσα ζωὴν ἀπὸ τῆς περὶ τὴν γένεσιν πλάνης, ἧς καὶ οἱ παρ' Ὀρφεῖ [frg. 226] *τῷ Διονύσῳ καὶ τῇ Κόρῃ τελούμενοι τυχεῖν εὔχονται,*

κύκλου τ' ἂν λῆξαι καὶ ἀναπνεύσαι κακότητος.

εἰ δὲ καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν ζῶσαν εὖ κατὰ τὸν ταὐτοῦ κύκλον ἀναγκαῖον ζῆν, πολλῷ μᾶλλον τὰς θείας· ὥστε καὶ ὅσας ἐνέθηκεν εἰς τὴν θατέρου περιφορὰν διὰ τὸ πλεονάζειν ταῖς εἰς τὸ αἰσθητὸν προνοίαις. ἀλλὰ μὴν δυνατὸν ζῆν C *κατὰ τὸν ταὐτοῦ κύκλον καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχήν, καθαρθεῖσαν, ὡς αὐτός φησι. μόνην ἄρα τὴν καθαρτικὴν ἀρετὴν σώτειραν προσρητέον τῶν ψυχῶν, ἀποκόπτουσαν μὲν καὶ ἀφανίζουσαν ἄρδην τὰς ἐνύλους φύσεις καὶ τὰ ἐκ τῆς γενέσεως ἡμῖν προσφύντα πάθη, χωρίζουσαν δὲ τὴν ψυχὴν καὶ ἐπὶ τὸν νοῦν περιάγουσαν καὶ τοὺς χιτῶνας, οὓς ἐνεδύσατο, καταλείπουσαν· εἰς γῆν κατιοῦσαι γὰρ αἱ ψυχαὶ προσλαμβάνουσιν ἀπὸ τῶν στοιχείων ἄλλους καὶ ἄλλους χιτῶνας, ἀερίους ἐνυδρίους χθονίους, ἔπειθ' οὕτω τελευταῖον εἰς τὸν ὄγκον τὸν παχὺν τοῦτον εἰσκρίνονται· καὶ πῶς γὰρ ἔμελλον ἀμέσως ἀπὸ τῶν ἀύλων πνευμάτων εἰς τόδε τὸ σῶμα χωρεῖν; καὶ πρὶν οὖν εἰς τοῦτο κατέλθωσιν, ἔχουσι τὴν ἄλογον ζωὴν καὶ τὸ ἐκείνης ὄχημα κατεσκευασμένον ἀπὸ τῶν ἁπλῶν στοιχείων, καὶ ἐνεδύσαντο ἀπὸ τούτων ὄχλον, οὑτωσὶ καλούμενον ὡς ἀλλότριον μὲν τοῦ συμφύτου τῶν ψυχῶν ὀχήματος,*

Q D (ς)

3 *πολίτις* **QD** 10 cf. Simpl. in cael. p. 377, 18 H. *κύκλου τ' ἀλλῦσαι* (*ἀλλῆξαι* cod. A Simpl.) *καὶ ἀναψῦξαι* (u. l. *ἀμψῦξαι*) *κακότητος*, unde *κύκλου τ' αὖ λῆξαι* (**D**ς) *καὶ ἀναπνεῦσαι* (**D**ς) *κ.* ci Lobeck, praecedente Gale, Aglaoph. 800. sed rectius iudicauit Rohde Psyche II 124¹ 17s cf. I 221, 30ss cum adn. or. chald. 53 21ss cf. I 112, 21ss cum adn. or. chald. 47 22 possis ⟨*ἐμπυρίους*⟩ *ἀερίους* 24s *ἀμέσως* om **Q**

ἐκ παντοδαπῶν δὲ χιτώνων συγκείμενον, βαρύνοντα δὲ τὰς D ψυχάς. καὶ ἡ ʽπρόσφυσιςʼ τὴν ἔξωθεν περίθεσιν δηλοῖ τοῦ τοιοῦδε ὀχήματος καὶ εἰς μίαν φύσιν τὴν ἐν ἐκείνῳ συνάρτησιν, ἐφʼ ᾧ λοιπὸν τὸ ἔσχατον τοῦτο σῶμα καὶ ἐξ ἀνομοίων καὶ πολυμόρφων ἐξάπτεται τῶν ψυχῶν· καὶ πῶς γὰρ ἀπὸ τῆς τὸν κόσμον ὅλον διοικούσης ζωῆς εἰς τὸ μερικώτατόν ἐστιν ἡ κάθοδος; οὐ γὰρ λίνον λίνῳ συνάπτειν ἐστὶ τῷ παντὶ τὸ τὶ τοῦτο καὶ ἄτομον, ἀλλὰ πάντως εἰς τὸ μέσον πρότερον ἡ κάθοδος, ὃ μή ἐστι τὶ ζῷον, ἀλλὰ πολλῶν βίων περιεκτικόν· οὐδὲ γὰρ εὐθὺς τὸν τοῦ τινὸς ἀνθρώπου προβάλλει βίον, ἀλλὰ τὸν ἀνθρώπου πρὸ τούτου καὶ πρὸ τῆς τινὸς γενέσεως τὸν γενέσεως, καὶ ὡς ἀπὸ τοῦ ἀσωμάτου εἰς σῶμα ἡ πτῶσις καὶ τὴν μετὰ σώματος ζωήν, καθʼ ἣν συζῇ τῷ οὐρανίῳ ὀχήματι, οὕτως ἀπὸ τούτου εἰς σῶμα γενεσιουργόν, καθʼ ὃ ἐν γενέσει ἐστί, καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὸ χθόνιον, καθʼ ὃ ζῇ μετὰ τοῦ ὀστρεώδους σώματος. πρὶν ἄρα τοῦτο περιβάληται τὸ σῶμα, τὸ πρὸς πᾶσαν αὐτὴν τὴν γένεσιν συνάπτον περιβάλλεται· διὸ καὶ τότε ἐκεῖνο ἀφίησιν, ὅταν καὶ τὴν γένεσιν ἀπολιμπάνῃ. εἰ δὲ τότε ἀφίησιν αὐτό, ὅτε καὶ τὴν γένεσιν, ἀνάγκη καὶ τότε λαμβάνειν, ὅταν εἰς E γένεσιν ἔλθῃ. πρότερον δὲ ἔρχεται εἰς γένεσιν ἢ τοῦτο τὸ σῶμα τὸ ἔσχατον. καὶ πρὸ τοῦ σώματος ἄρα τούτου δέχεται τὸ ὄχημα ἐκεῖνο καὶ μετʼ αὐτὸ ⟨το⟩δὶ[ὰ] τὸ σῶμα. ζῇ οὖν αὐτὸ κατὰ πᾶσαν τὴν γενεσιουργὸν περίοδον. ὅθεν καὶ π ρ ο σ φ ύ ν τ α τὸν ὄχλον ἄλογον εἶπε τὸν ἐν τούτῳ καὶ οὐ προσφυόμενον καθʼ ἑκάστην ἐνσωμάτωσιν, ὡς ἀπʼ ἀρχῆς αὐτῇ περιπλασθέντα. τὸ μὲν οὖν συμφυὲς ὄχημα ποιεῖ αὐτὴν ἐγκόσμιον, τὸ δὲ δεύτερον γενέσεως πολῖτιν, τὸ δὲ ὀστρεῶδες χθονίαν, καὶ ὡς ἔχει ἡ χθὼν πρὸς τὴν γένεσιν ὅλην καὶ αὕτη πρὸς τὸν κόσμον, οὕτω καὶ τὰ ὀχήματα ἔχει πρὸς ἄλληλα καὶ αἱ τῶν ὀχημάτων περιθέσεις, ἣ μὲν ἀεί (καὶ

Q D (ς)

6 διοικούσης — 7 λίνον om **D** 7 λῖνον ll. | prouerbium legitur in Euthyd. 298C 10 παρεκτικὸν ll. 11 τούτων **D** 12 τὸν γενέσεως scil. βίον 17 περιβάλληται ς 23 μετʼ αὐτὸ (-ὸν) **D**ς : μετὰ τὸ **Q** διὰ ll. : δὴ ci s | an διὰ τὸ σῶμα del? Kroll. sed cf. p. 320, 29s 26 ἐν σώμασιν **QD** : em ς 28 πολίτιν ll.

γὰρ ἀεὶ ἐγκόσμιος), ἡ δὲ καὶ πρὸ τοῦδε τοῦ σώματος καὶ μετ' αὐτό (καὶ γάρ ἐστι καὶ πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸ ἐν τῇ γενέσει), ἡ δὲ τότε μόνον, ὅταν ἐν γῇ μερικόν τινα διαλλάττῃ βίον. διὰ μὲν οὖν τοῦ *προσφύντα* φάναι καὶ τοῦ κατὰ πάντας τοὺς βίους ἐξάψαι τὸ ἄλογον τοῦτο τῆς ψυχῆς διέστησεν αὐτὸ τοῦδε τοῦ σώματος καὶ τῆς ἰδίας τούτου ζωῆς, διὰ δὲ τοῦ ἔξωθεν καὶ τοῦ *ὕστερον* αὐτὸ προσθεῖναι τοῦ συμφυοῦς ὀχήματος, ἐν ᾧ κατ' οὐσίαν αὐτὴν ἐποίησεν F ὁ δημιουργός, ὥστε μέσον ἐστὶν ἀμφοῖν. οἶδεν ἄρα καὶ ὁ Τίμαιος τὴν ἄλογον πρὸ τοῦδε τοῦ σώματος ἡμῖν προσφυομένην· ὅτι μὲν γὰρ ʽὁ ἄλογος καὶ θορυβώδης οὗτος ὄχλος ὁ ἐκ πυρὸς καὶ γῆς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος προσφὺς ἡμῖν' οὐκ ἔστι τοῦ πρώτου ὀχήματος, δηλοῖ· πάλιν γὰρ αὐτὸ πιεστέον διὰ τοὺς μὴ παρηκολουθηκότας τῇ Πλάτωνος βαθυτάτῃ περὶ τῶν ψυχικῶν ὀχημάτων θεωρίᾳ τῶν *ἐξηγητῶν*, ὧν οἳ μὲν φθείραντες τὸ ὄχημα ἀναγκάζονταί ποτε παντὸς σώματος ἔξω ποιεῖν τὴν ψυχήν, οἳ δὲ σῴζοντες καὶ 331 τὴν ἄλογον ἀπαθανατίζειν, μὴ διαστείλαντες ἑκάτεροι τὸ συμφυὲς ὄχημα καὶ τὸ προσφυὲν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς δημιουργοῦ πλασθὲν καὶ τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν αὐτῇ προσυφανθέν, σαφῶς ταῦτα τοῦ Πλάτωνος διαστείλαντος. ὅτι δ' οὖν οὗτος οὐκ ἔστιν ὁ ἄλογος ὄχλος ἐν τῷ συμφυεῖ ἐκείνῳ ὀχήματι, εἰς ὃ ἐνεβίβασεν αὐτὴν ὁ δημιουργός, φανερόν· ὕστερον γὰρ αὐτὸν διαρρήδην προσφῦναί φησιν. ὅτι δὲ οὐδὲ ἡ ἐν τῷ ὀστρεώδει σώματι ζωή, καὶ τοῦτο φανερόν· ἄρα γὰρ πῶς φησιν; *ἀλλάττων τε τὰ σώματα οὐ πρότερον παύσεται, πρὶν τὸν ὕστερον προσφύντα ὄχλον θορυβώδη καὶ ἄλογον ὄντα κρατήσει*. οὐκοῦν ἀλλάττειν μὲν αὐτόν φησι βίους ἄλλους ἐξ ἄλλων, προσφῦναι δὲ αὐτῷ τὴν ἄλογον, ἀλλ' οὐ προσφύεσθαι· τοῦτο γὰρ ἦν τῷ ἀλλάττειν οἰκεῖον. τῆς ἄρα

Q D (ς)

2 altero loco μετ' αὐτοῦ ll. sed cf. p. 298, 13, unde potius μετ' αὐτὸ emendaueris in μετ' αὐτοῦ 3 s διαλλάττει **D**ς 7 hoc ἔξωθεν a Platonis uerbis alienum uidetur | αὐτὸ ς : αὐτὸν **Q D** 8 καὶ κατ' ς 27 ἀλλάττων τε ς : ἀλλάττονται **Q D**; cf. p. 296, 1 29 possis κρατήσῃ 30 τὴν ἄλογον sc. ζωήν 31 τῷ **D** : τὸ **Q**ς

ἀλόγου ζωῆς οὐκ ἔστι καθ' ἕκαστον τὸν βίον ἐξαλλαγὴ καθάπερ τῶν σωμάτων. ἄλλη ἐστὶν ἄρα αὕτη τῆς ἐντελεχείας μιᾶς οὔσης καθ' ἕκαστον σῶμα καὶ ἀχωρίστου ταύτης· ἣ μὲν B *γὰρ προσέφυ κατελθοῦσιν ἡμῖν, ἣ δὲ προσφύεται συνεξαλλαττομένη τοῖς σώμασιν, ὧν ἐστιν ἀχώριστος. οἶδεν ἄρα ὁ Τίμαιος καὶ τὴν ἄλογον ζωὴν ἄλλην οὖσαν παρά τε τὴν τοῦ πρώτου ὀχήματος καὶ τὴν τοῦ ἐσχάτου σώματος ζωήν, ἐκείνης μὲν ὑστέραν αὐτὴν εἰπών, ταύτῃ δὲ μὴ συνεξαλλάττεσθαι· καὶ γὰρ ἐκείνης δεῖ κρατῆσαι τὴν ψυχὴν τῆς ἀεὶ συνούσης· τῆς γὰρ σώματος ἐντελεχείας καὶ χωρίζεται μεταξὺ τῶν βίων, ⟨ἐὰν⟩ ἀλλάττουσα τὴν γενεσιουργὸν ἐκπληροῖ περίοδον, ὑπ' ἐκείνης δὲ ἐνοχλεῖται καὶ μεταξὺ τῶν βίων συνούσης. εἰς δὴ τὴν ἀποσκευὴν τῶν τοιούτων ὀχημάτων, ἃ δεδήλωκεν ὁ Πλάτων ἕκαστον τῶν στοιχείων ἰδίᾳ κατονομάσας, συντελεῖ μὲν καὶ ἡ φιλόσοφος ζωή, καθάπερ φησὶν αὐτός, τὸ δὲ μέγιστον κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν ἡ τελεστικὴ συμβάλλεται, διὰ τοῦ θείου πυρὸς ἀφανίζουσα τὰς ἐκ τῆς γενέσεως ἁπάσας κηλῖδας, ὡς τὰ λόγια* [or. chald. 53] *διδάσκει, καὶ πᾶσαν τὴν ἀλλότριον ἣν ἐφειλκύσατο τῆς ψυχῆς τὸ πνεῦμα καὶ ἀλόγιστον φύσιν.*

Διαθεσμοθετήσας δὲ πάντα αὐτοῖς ταῦτα, ἵνα τῆς ἔπειτα εἴη κακίας ἑκάστων ἀναίτιος [42 D].

C *Ἐν τούτοις συμπληροῖ μὲν τοὺς περὶ τῆς πρώτης δημιουργίας λόγους, εἰς ἀρχὴν δὲ τῆς δευτέρας καθίσταται, ἐκείνην μὲν ἀπόλυτον φυλάττων καὶ μοναδικὴν καὶ ἐξῃρημένην καὶ ἄχραντον καὶ ἀμιγῆ πρὸς τὰ καταδεέστερα, ταύτην δὲ ἐξάπτων ἐκείνης καὶ ὡς παρ' ἐκείνης τελειουμένην καὶ ὑπ' ἐκείνης ποδηγουμένην παραδιδοὺς τὰ μέτρα πάντα καὶ τὴν εὐταξίαν καὶ τοὺς ὅρους τῆς ποιήσεως ἐκεῖθεν παραδεχομένην. ὁ μὲν οὖν σκοπὸς τῶν προκειμένων ῥημάτων τοιοῦτος. αὐτὸν δὲ ἤδη τὸν δημιουργικὸν θεσμὸν ἐπισκο-*

Q D (ς)

1 *τὸν βίον* **Q** : *τῶν βίον* **D** : *τῶν βίων* ς 3 *τούτου* ci Kroll 4 *κατελθοῦσα* **D**ς 9 *ἀεὶ* om **D**ς 11 ⟨*εἴπερ*⟩ sim. ins Kroll : ⟨*καὶ*⟩ suppl. s 18 *κηλίδας* **D**ς | cf. I 221, 30 ss cum adn. 19 expectaueris *ἀλλοτρίαν* 21 *διαδεσμοθετήσας* **Q**

ποῦντες οὔ φαμεν αὐτὸν ἐοικέναι νόμῳ πόλεως, ὃν τίθησιν ὁ παρ' ἡμῖν νομοθέτης ὡς τῷ εἶναι μόνον ἐνεργοῦντα (προηγεῖται γὰρ ἡ δημιουργικὴ βούλησις τῆς ἐν τῷ εἶναι μόνον ἑστώσης ἐνεργείας, καὶ οὐδὲ θεμιτὸν ὅλως τὰ ἀνθρώπινα τοῖς θείοις εἰς ταὐτὸν ἄγειν· ταῦτα γάρ, κἂν ἀφωμοίωταί ποτε πρὸς τὸ θεῖον, μεριστῶς ἀπεικάζεται, τὰ μὲν τὸ μόνιμον, τὰ δὲ τὸ δραστήριον, τὰ δὲ τὸ τελεσιουργὸν ἀπομιμούμενα τῶν θείων), ἀλλ' οὐδὲ ἀμφίβολον εἶναι τὸν τοιοῦτον συγχωρήσομεν θεσμόν, οἷον εἰ μὲν τάδε τις ποιήσειεν, ἕπεσθαι ταδί, εἰ δὲ μή, τὰ ἀντικείμενα αὐτῷ εἶναι κατὰ τὴν αἰώνιον νόησιν· ὁ γὰρ τῶν ὅλων πατὴρ τὰ ἀποτελέσματα D πάντα κατ' αἰτίαν ἐν ἑαυτῷ περιείληφεν, οὐδ' ἐ⟨ν⟩ ἀορίστοις γνώσεσιν, ἀλλὰ ἐν ἑστώσαις, ⟨τὰ πολυειδῆ⟩ ἑνοειδῶς καὶ τὰ γιγνόμενα ἀγενήτως καὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἀναγκαίως καὶ τὰ μεριστὰ ἀμερίστως συλλαβών· καὶ γὰρ χρόνος καὶ τόπος ἅμα οὐρανῷ γέγονεν. ὁ τοίνυν τοῦ παντὸς δημιουργὸς ἀχρόνως καὶ ἀδιαστάτως τῶν πάντων ἐν ἑαυτῷ τὰς ἀρχὰς ἱδρύσατο. δεῖ δὴ οὖν καὶ τὸν δημιουργικὸν θεσμὸν τάξιν νοερὰν διὰ πάντων διήκουσαν καὶ πᾶσι παροῦσαν ἀκωλύτως καὶ πάντα φρουροῦσαν ἀχράντως ὑποτίθεσθαι τῷ θείῳ θεσμῷ συνεχομένην· ἔχει γάρ, οἶμαι, τι καὶ τοῦ νόμου πλέον ὁ θεσμός, καθ' ὅσον καὶ ὁ θεὸς τοῦ νοῦ κρείττων· νοῦ μὲν γὰρ διανομὴν εἶναί φαμεν τὸν νόμον, θείαν δὲ τάξιν καὶ ὅρον ἑνοειδῆ τὸν θεσμόν. ταῦτα μὲν περὶ τούτων. Ἐπὶ δὲ τὴν λέξιν χωρήσαντες ἐκεῖνο πρῶτον πιέσωμεν, ὅτι πάντας τοὺς εἱμαρμένους νόμους διὰ τῆς δεκάδος περιέλαβε, διότι καὶ συμφυής ἐστιν ἡ δεκὰς πρὸς τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν· †ἤγουν καὶ ὅσα ἀγαθὰ τῷ παντὶ κόσμῳ δέδωκεν ὁ δημιουργός, εἰς τοῦτον τελοῦντα τὸν ἀριθμόν, ὄντα τὰ πάντα δέκα· καὶ γάρ ἐστιν ἡ δεκὰς κοσμική, καθάπερ ὁ ὕμνος ὁ Πυθ- E αγόρειος λέγει,

Q D (ς)

2 τῷ D : τὸ Qς 5 ἀφομοιῶται D 9 συγχωρήσωμεν D 13 ἐν ἑστώσαις D : ἐνεστώσαις Qς 15 s cf. Tim. 38 B 20 θεσμῷ b : δεσμῷ ll. 22 s cf. leg. IV 714 A 28 ἤγουν ll. : ἦν γοῦν ci s 30 ss cf. I 316, 18 ss

πανδεχέα, πρέσβειραν αὐτὴν καλῶν, ὅρον περὶ πᾶσι τιθεῖσαν,
ἄτροπον, ἀκαμάτην· δεκάδα κλείουσί μιν ἁγνήν.

εἰσὶν οὖν καὶ οἱ νόμοι οἱ περὶ τῶν ψυχῶν οἱ εἱμαρμένοι πάντες οἱ εἰρημένοι δέκα· δεῖ σπαρῆναι τὰς ψυχάς. δεῖ μίαν εἶναι πάσαις κάθοδον κοινὴν ἐν ἑκάστῃ περιόδῳ. δεῖ κατιοῦσαν ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει τὴν ψυχὴν εἰς τὸ θεοσεβὲς κατιέναι ζῷον. δεῖ τὴν κατιοῦσαν εἰς ἀνθρωπίνην φύσιν εἰς ἀνδρὸς ἰέναι πρῶτον γονήν. δεῖ τὴν ἐν σώματι ψυχὴν μεριστὰς φῦσαι καὶ ἐνύλους ζωάς. δεῖ τὴν μὲν κρατοῦσαν τῆς ἐνύλου ζωῆς δικαίαν εἶναι, τὴν δὲ κρατουμένην ὑπ' αὐτῆς ἄδικον. δεῖ τὸν δίκαιον εἰς τὸ σύννομον ἄστρον ἀνατρέχειν. δεῖ τὸν ἁμαρτόντα κατιέναι πάλιν εἰς γυναικὸς φύσιν ἐν δευτέρᾳ γενέσει. δεῖ τὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει σφαλέντα κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν εἰς θήρειον μεταβάλλειν φύσιν. καὶ ἐπὶ πᾶσι νόμος δημιουργικὸς δέκατος· μία σωτηρία τῆς ψυχῆς, παύουσα τὸν κύκλον τῆς ἐν τῇ γενέσει [[τῆς]] πλάνης, ἡ πρὸς τὴν ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου περίοδον F ἀνάγουσα ζωή. πάντες δὴ οὖν οἱ εἰρημένοι νόμοι, διὰ τῆς δεκάδος περιληφθέντες, διότι τὴν δεκάδα καὶ τῷ δημιουργῷ προσοικειοῦσι καὶ τῇ εἱμαρμένῃ Πυθαγορείων παῖδες, ἐνεσπάρησαν ταῖς ψυχαῖς, ἵνα δὴ καὶ ἑαυτὰς ἄγωσι (καὶ γὰρ οἱ θεοὶ βούλονται τῶν αὐτοκινήτων ἄρχειν ὡς αὐτοκινήτων ὄντων), καὶ ἵνα τῶν ἔπειτα κακῶν αὐταὶ ἑαυταῖς ὦσιν αἴτιαι καὶ ὁ δημιουργὸς ἀναίτιος· εἰ γὰρ μὴ προειλήφεσαν τοὺς εἱμαρμένους νόμους, εἰ μὲν ἀεὶ κρείττους ἦσαν εἱμαρμένης, 332 οὐκ ἂν κατῆλθον εἰς γένεσιν, εἰ δὲ ποτὲ ὑπ' αὐτὴν ἐγένοντο, ποίαν ἂν ἔσχον αὗται τῶν ἁμαρτημάτων αἰτίαν, οὐ προμαθοῦσαι τὴν ἐπ' αὐτοῖς ποινὴν τεταγμένην; ἵν' οὖν ἀναίτιος ᾖ τῶν ἁμαρτημάτων, ὁ θεός, ἐν ταῖς οὐσίαις αὐτῶν ἀπέθετο τοὺς εἱμαρμένους νόμους. τὴν ἄρα τῶν κακῶν

Q D (ς)

3 *δεχάδα* ll. : em b 10 *φῦσαι* s : *φῦναι* (*φύναι*) ll. 13 *δεῖ* — 14 *γενέσει* om **D** 15 *θήριον* **D** 17 *τῆς ἐν* — 18 *πλάνης* ς: om **Q** [25] : *τῆς γενέσεως* **D** 18 *πρὸς τὴν* **Q** : *τὴν πρὸς* **D**ς 20 *παραληφθέντες* ll. 22 *γὰρ οἱ* — 24 *καὶ* om **D** 30 *θεὸς* **Q** : *δημιουργὸς* **D**ς

φύσιν οὔτε ἐπὶ τὸ θεῖον ἀνενεκτέον (ἀναίτιος γὰρ αὐτῶν ὁ τὸν κόσμον ὅλον ποιήσας εἴρηται ἐν τούτοις, καὶ οὐ μόνον ἐν τούτοις ὁ δημιουργὸς οὕτως, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ [X 617DE] προφήτης ὁ τὸ κήρυγμα τῆς Λαχέσεως κηρύττων αἰτία, φησίν, ἑλομένου· θεὸς ἀναίτιος· ὥστ' οὔτε προαίτιος οὔθ' ὅλως αἴτιος τῶν κακῶν ὁ θεός, ἀλλ' ἀναίτιος· 'ἠβουλήθη γὰρ μηδὲν εἶναι φαῦλον κατὰ δύναμιν', ὡς εἴρηται καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν [30A]) οὔτ' οὖν ἐπὶ ⟨τὸ⟩ θεῖον ἀνενεκτέον τὸ κακὸν οὔτε ἄναρχον αὐτὸ ῥητέον (ἄναρχον γὰρ ὂν ἀκόσμητον ἔσται καὶ ἀόριστον καὶ τὴν ὅλην δημιουργίαν λυμαινόμενον· τί γὰρ αὐτὸ κοσμῆσαι δυνήσεται, μηδεμίαν ἔχον ἐν τοῖς οὖσιν ἀρχήν;) οὔτε ἀρχὴν μὲν αὐτῷ δοτέον, ὁλικὴν δὲ ταύτην (οὐδὲν γὰρ τῶν ὅλων ἐστὶ B κακίας δεκτικόν, ἀλλὰ πάντα τὰ ὅλα τὴν αὐτὴν ἀεὶ διατηρεῖ φύσιν ἄχραντον καὶ ἀκάκωτον). δῆλον ἄρα, ὡς ἀπὸ μερικῆς ἀρχῆς ὑφέστηκε τὸ κακόν. καὶ ἀπὸ ταύτης πῶς; ἆρα κατὰ προηγουμένην ὑπόστασιν; οὐδαμῶς· τὰ γὰρ οὕτως ὑποστάντα ὥρισται καὶ τέλος ἔχει καὶ κατὰ φύσιν ἐστὶ τῷ γεννήσαντι. κατὰ παρυπόστασιν ἄρα τὸ κακὸν ἐμφύεται ταῖς ψυχαῖς, ἢ κατὰ συμμετρίαν, ἢ κατὰ σύμμιξιν, ἢ ἄλλως ὁπωσοῦν· ὃ δὴ καὶ ὁ Πλάτων εἰδὼς εἶπε τὸ ἵνα τῆς ἔπειτα εἴη κακίας ἀναίτιος· τὸ γὰρ ἔπειτα τὴν ἐπεισοδιώδη τῆς κακίας ὑπόστασιν δηλοῖ καὶ τὴν ἀλλοτρίαν καὶ ἔξωθεν ἐμφυομένην.

ἀλλὰ τίς 'ἡ διαθεσμοθέτησις'; περὶ γὰρ κακῶν εἴρηται καὶ ἔμπροσθεν [I p. 374ss]. ἢ τὴν μίαν ἐν τῷ δημιουργῷ περιοχὴν σημαίνει τῶν εἰρημένων ἁπάντων νόμων· ὁ γὰρ θεσμὸς ἁπάντων ἐστὶ νόμων περιεκτικός· ὁ μὲν ἐν τῇ Ἀδραστείᾳ καὶ τῶν Κρονίων καὶ τῶν Διίων καὶ τῶν εἱμαρμένων, ὁ δὲ ἐν τῷ δημιουργῷ τῶν ἐγκοσμίων, συνεκτικὸς αὐτῶν ὑπάρχων καὶ ὑποστατικός. ἡ δὲ μετὰ τῆς προθέσεως ἐκφώνησις τὴν διὰ πάντων διήκουσαν ἐπικράτειαν τοῦ θεσμοῦ τούτου σημαίνει καὶ τὴν ἄχρι τῶν ἐσχάτων διεξιοῦσαν πρόνοιαν. C

Q D (ς)
5 ἑλομένης **D**ς 16 ἄρα ll. 20 an κατ' ἀσυμμετρίαν? : κατὰ ἀσυμμετρίαν ς 25 ἢ ll. 26 εἱμαρμένων **D**ς 27 cf. Phaedr. 248C 28 εἱμαρμένων ll. : Ἑρμαϊκῶν ci s 30 τὴν om **D**ς

Ἔσπειρε τοὺς μὲν εἰς γῆν, τοὺς δὲ εἰς σελήνην, τοὺς δὲ εἰς τὰ ἄλλα ὅσα χρόνου ὄργανα [42D].

*Τὴν σπορὰν τῶν ψυχῶν ταύτην οὔτε κατὰ τύχην οἰητέον γίνεσθαι (ποῦ γὰρ ἐν τοῖς ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσι τὸ ἀόριστον παρεμπίπτειν δυνατόν;), οὔτε ψιλὴν αὐτὴν εἶναι τοῦ γεννήσαντος διανομήν (οὐ γάρ ἐστιν ἑτεροκίνητα τὰ σπειρόμενα οὔτε ἀπροαίρετα), ἀλλ' ἄνωθεν μὲν ἐπιτελεῖσθαι κατὰ τὸν δημιουργικὸν νοῦν, συντρέχειν δὲ καὶ τὴν αὐτῶν τῶν ψυχῶν βούλησιν· ἑκάστη γὰρ τὴν οἰκείαν τάξιν καὶ γιγνώσκει καὶ αἱρεῖται καὶ ἑαυτὴν καὶ τὸ ὄχημα τὸ ἑαυτῆς προσιδρύει ταῖς οἰκείαις μοίραις τοῦ παντός, οὔτε ἡ αὐτὴ οὖσα τοῖς θεοῖς, περὶ οὓς σπείρεται, καθάπερ φασί τινες τῷ ὅλῳ ταυτὸν ποιοῦντες τὸ μέρος (συγχεῖται γὰρ οὕτως ἡ τῶν ἡγουμένων καὶ τῶν ἑπομένων τάξις, καὶ τῶν ἀκηράτων ψυχῶν καὶ τῶν μὴ τοιούτων ἡ διακόσμησις ἀναιρεῖται), οὔτε ἀλλοτρίαις ἑαυτὴν συνάπτουσα μερίσιν ᾗ μὲν ἄλλαις, ᾗ δὲ ἄλλαις τοῦ παντός (ἡ γὰρ οὐσιώδης ὁμοιότης προηγεῖται τῆς τοιαύτης σπορᾶς). τί γὰρ ἄν τις καὶ αἰτιά-
D σαιτο ταύτης τῆς διαιρέσεως; ἆρ' ὅτι τὰς μερικὰς ἔδει ψυχὰς ἀσυντάκτους εἶναι πρὸς τὰς ὅλας καὶ τὰ ὀχήματα αὐτῶν ἀπεσχίσθαι τῶν ὅλων περιφορῶν; ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον· ἕπεται γὰρ πανταχοῦ τὰ μέρη τοῖς ὅλοις. ἀλλ' ὅτι διάφοροι πρὸς ἀλλήλας αἱ ψυχαί; καὶ πῶς ὅλως διήνεγκαν ἀλλήλων ἐν εἴδεσιν ἀΰλοις ὑφεστῶσαι; ἀλλ' ὅτι διαφέρουσι μὲν ἀλλήλων, οὐ κατὰ τὰ προηγούμενα δὲ μέτρα τῶν ψυχῶν τῶν θείων διεκρίθησαν; καὶ πῶς ἡ ἄνοδος αὐταῖς καὶ ἡ τελείωσις δι' αὐτῶν ἐφῆκε; πάντῃ ἄρα φήσομεν τὴν σπορὰν ταύτην κατὰ νοῦν θεῖον ἀφορίζεσθαι καὶ τέλειον. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἡμῖν διωρίσθω. Τῶν δὲ καθ' ἕκαστα τὴν θεωρίαν ἐφεξῆς συνάπτωμεν. προηγεῖται δὴ πάσης τῆς ἄλλης*

Q D ς

1 *γῆν* ll. cum plurr. Plat. codd. : *ἥλιον* (Ξ*q*) Plat. post *γῆν* bis inseruit Proclus *τοὺς δὲ εἰς ἥλιον* (p. 233, 7. 261, 18) 2 *τἆλλα* A𝔡(*x*) Plat. *ὄργανα χρόνου* Plat. 3ss cf. Plut. quaest. Plat. 8. 1006C 8 *συντρέχει* ll. : em s 13 *ταυτὸν* ς : *αὐτῶν* **Q** : *ταυτοὺς* **D** 25s *μέτρα τῶν θείων ψυχῶν διεκρίθησαν* **D**ς 26 *αὐτοῖς* ll. : em s 30 *-σης* — p. 305, 2 *περὶ* om **D**[11]

δημιουργίας τῶν νέων θεῶν ἡ σπορὰ τῶν ψυχῶν μετὰ τῶν ὀχημάτων περὶ αὐτούς· δεῖ γὰρ μὴ μόνον ὡς ψυχὰς ἡγεμόνας ἔχειν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐγκοσμίους καὶ ὡς ζῷα λαχούσας διοικεῖν ὑποτάττεσθαί τισι τῶν θείων περιφορῶν. ἐμφαίνει δὲ καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος ἡ σπορὰ τὴν μεριστὴν διακλήρωσιν τῶν ὀχημάτων καὶ τὴν ἐν ἀφανεῖ περιεχομένην δύναμιν πασῶν τῶν μερικῶν ψυχῶν ἐν ταῖς ὅλαις καὶ τὴν E γόνιμον τῶν θείων σωμάτων ἐνέργειαν, καθ' ἣν ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ζωῆς πληροῦσι τὰ ὀχήματα τὰ μερικὰ τῆς ἑαυτῶν ἰδιότητος· καὶ γὰρ τὰ σπειρόμενα προσλαμβάνοντά τί ⟨ἐστι⟩ πάντως ἐκ τῆς ὑποκειμένης αὐτοῖς γῆς. ὥστε τοῦτο μὲν ἐκ τῶν εἰρημένων ἁπάντων δῆλον γίγνεσθαι πρῶτον, ὡς οὐ γίγνεται σπορὰ περὶ τὴν τοῦ παντὸς ψυχήν· οὐ γὰρ δεῖ τὴν περὶ ταύτην σπορὰν ἀντιδιαιρεῖν ταῖς ἄλλαις οὐδὲ τὸν ὅλον κόσμον τοῖς αὐτοῦ μορίοις· καὶ γὰρ εἰ δυνατὸν μὲν ὅλην περίοδον τοῦ σφετέρου θεοῦ μένειν ἄνω τὴν μερικὴν ψυχήν, μὴ δυνατὸν δὲ ὅλην περίοδον τοῦ παντὸς ἄνω μένειν αὐτήν, ὡς εἴρηται πρότερον, ἀδύνατον περὶ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν σπορὰν γεγονέναι ψυχῶν· ἀλλ' αὕτη μὲν ὡς μονὰς ἐν τῷ κόσμῳ τέτακται (συντεταγμένη γάρ ἐστι μονὰς τῶν ἐγκοσμίων ψυχῶν), περὶ δὲ αὐτὴν προῆλθεν ἀριθμὸς τῶν θείων ψυχῶν κατανειμάμενος αὐτῆς τὰς δυνάμεις· ἐφ' ἑκάστῳ γὰρ τῶν θείων σωμάτων δύναμις ἐφέστηκε τῆς ὅλης ψυχῆς. περὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τὰ κρείττονα ἡμῶν γένη καὶ αἱ μερικαὶ ψυχαὶ διῄρηνται τὴν ὀπαδῶν ἔχουσαι τάξιν. δεύτερον δὲ τὸ καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην καθ' ἕκαστον στοιχεῖον ψυχῶν γεγονέναι σπορὰν καὶ ἐν ταῖς οὐρανίαις σφαίραις καὶ τοῖς ἄστροις. εἴρηται δὲ πρό- F τερον [p. 301 ss], περὶ τίνα γέγονεν ἡ νομὴ τῶν ψυχῶν· ὥστε καὶ ἡ σπορὰ περὶ τὰ ὀχήματα ἐκείνων· συντελεῖ γὰρ πάντα περὶ τὴν τοῦ χρόνου γένεσιν, τὰ μὲν καθ' ἑαυτά, τὰ

Q D ς

1 τῶν ψυχῶν — 2 αὐτούς om **Q** [20] 2 μόνον ς : μόνων **Q**: μόνως **D** 10 προσλαμβάνονται **A** 11 πάντως ⟨φύεται⟩ ci Kroll 12 an γίγνεται? 13 περὶ **D**ς : παρὰ **Q** 13 s δεῖ περὶ τὴν σπορὰν ταύτην **Q**, quo seruato περὶ delendum esse uidit Kroll 15 αὐτοῦ ll. 16 τοῦ σφετέρου — 17 περίοδον om **D**ς 19 an αὐτή? 21 περὶ αὐτὴν δὲ **D**ς

δὲ μετὰ τῶν ὅλων, ὥσπερ τὰ ἄστρα, καὶ ἔστι πάντα ὄργανα
χρόνου· καὶ γὰρ πάντες οἱ ἀπλανεῖς καὶ πᾶς ἐγκόσμιος
θεὸς κινούμενοι κατὰ κύκλον πάντως ἔχουσι περιοδικοὺς
χρόνους, καθ' οὓς ὁ πᾶς μετρεῖται χρόνος τοῦ κοσμικοῦ
βίου, καὶ κοινὰς ἔχουσι πρὸς ἐκεῖνον καὶ πρὸς ἀλλήλους
333 *ἀποκαταστάσεις. αὐτὸς δὲ τούτων μόνων ἐμνημόνευσεν, ὧν*
εἶχεν ἐκ τῆς αἰσθήσεως τοὺς ἀποκαταστατικοὺς χρόνους, διε-
λὼν δὲ τὸν κόσμον εἴς τε οὐρανὸν καὶ γένεσιν παρέλαβεν
ἀφ' ἑκατέρου τὸ ἔσχατον κατὰ τὴν θέσιν, σελήνην καὶ γῆν,
καὶ ἠρκέσθη τούτοις, διότι περὶ τῆς τῶν ἐσχάτων ἦν ψυχῶν
διαιρέσεως ὁ λόγος καὶ περὶ τῆς τῶν μερικωτάτων ὀχημάτων
σπορᾶς, ἃ καὶ μεταβάλλειν πέφυκε καὶ πελάζειν τοῖς παχυ-
τάτοις τῶν ὄγκων καὶ δύνειν κατ' αὐτῶν. τρίτον δὲ ἐπὶ
τούτοις κἀκεῖνο γιγνώσκειν ἄξιον, ὅτι σπείρεται ὀχήματα καὶ
περὶ τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας· πᾶσα γὰρ τοῦ κόσμου μερὶς
πλήρης ἐστὶ ψυχῶν μερικῶν ὑπεστρωμένων τοῖς διαζωσαμέ-
νοις αὐτὴν θεοῖς καὶ συνεπομένη τοῖς ἐξημμένοις αὐτῶν
δαίμοσιν. εἰ δὲ ὑπὲρ τὴν Κρονίαν σφαῖραν γίγνεταί τι
τῶν μερικῶν τούτων σωμάτων ἢ πάντα ἐν ταῖς πλανω-
μέναις ἐστὶ κατ' οἰκειότητα τεταγμένα τῶν ἀπλανῶν ἄστρων,
ἐπιστάσεως ἄξιον· ἐπεὶ καὶ αὐτῶν τῶν πλανωμένων ἄλλους
B *πρὸς ἄλλα τῶν ζῳδίων ᾠκειῶσθαί φασιν οἱ ταῦτα δεινοί.*
θαυμαστὸν οὖν οὐδέν, εἰ ἐν ταῖς πλανωμέναις ὄντα τὰ τῶν
ψυχῶν ὀχήματα συμπεριάγοιτο τὰ μὲν ἄλλοις, τὰ δὲ ἄλλοις
τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων· εὐλογώτερον γὰρ τοῦτο μᾶλλον ἄν
τις δόξειεν, ἢ καὶ ὑπὲρ τὴν Κρονίαν αὐτὰ σφαῖραν ποιεῖν·
τῇ γὰρ ποικιλίᾳ τῆς ζωῆς καὶ τῇ εἰς γένεσιν ῥοπῇ καὶ τῇ
συμμίκτῳ φύσει τῶν κυκλοφορουμένων καὶ τῶν εὐθυπο-
ρούντων οἰκειότερος οὗτος ὁ τόπος. κάλλιον δὲ λέγειν, ὅτι
καὶ περὶ τοὺς ἀπλανεῖς γίνεται σπορὰ τῶν ὀχημάτων, καὶ
ὅτι ἄνεισι καὶ μέχρι τῆς σφαίρας ἐκείνης τὰ κεκαθαρμένα
καὶ ἀστροειδῆ καὶ εὔλυτα, ζωὴν ἁπλῆν ἔχοντα καὶ κίνησιν

Q D (ς)

10 *ἦν* — 11 *ὀχημάτων* om **D** 11 *περὶ* om ς 16 s ad *δια-ζωσαμένοις* cf. Damasc. II 9,21. 90,13 19 *τούτων* om **D** 21 an *ἄλλας*? 25 *ἄστρων* **D**ς 26 *δόξοιεν* **D** : *δείξειεν* ς *ποιεῖν* ς: *ποιεῖ* **QD** 27 cf. Phaedr. 247 B 28 *κεκυκλοφορημένων* **Q**

τὴν περὶ νοῦν καὶ φρόνησιν, ἑπόμενα τῇ ταὐτοῦ περιόδῳ· γελοῖον γὰρ ἢ τῆς περὶ ἐκεῖνα νεμηθείσης ψυχῆς περὶ ἄλλο γεγονέναι τὴν σποράν (ὡς γὰρ ἡ ψυχὴ πρὸς τὴν ψυχήν, οὕτω καὶ τὸ ὄχημα τῷ ὀχήματι συμμιγές), ἢ τὴν σπαρεῖσαν ἐκεῖ μὴ καὶ ἀνιέναι μέχρις ἐκείνων, πανταχοῦ τῶν μερῶν πρὸς τὰ ὅλα ἐπειγομένων, ὅταν ἔχῃ κατὰ φύσιν, καὶ φερομένων ἐπ᾽ αὐτά, εἰ μὴ τύχοι διαλυθέντα ὑπὸ τῶν ἀλλοτρίων, C *δι᾽ ὧν φέρεται πρὸς αὐτά, τῶν ψυχικῶν ὀχημάτων ἀλύτων ὄντων καὶ ἀθανάτων διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς δημιουργοῦ γένεσιν. ταῦτά τε οὖν μᾶλλον ἐγκριτέα, συμβαίνοντα τοῖς περὶ τῆς νομῆς καὶ τῆς σπορᾶς ὑπ᾽ αὐτοῦ διατεταγμένοις, ἀμφοῖν περὶ τοῦ δημιουργοῦ γενομέναιν, καὶ ὡς, ἐπειδὴ τῶν ψυχῶν ἐστι μετὰ τῶν ὀχημάτων ἡ σπορὰ καὶ οὐ μόνων τῶν ψυχῶν, ὡς ἡ νομὴ πρότερον, εἰκότως εἶπε* τοὺς μὲν εἰς γῆν, τοὺς δὲ εἰς σελήνην *σπαρῆναι ἐνδεικνύμενος, ὡς ἑκάστη τούτων τῶν ψυχῶν ἤδη ἄνθρωπός ἐστι καὶ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, κἀνταῦθα τοῦ ὁρισμοῦ κρατοῦντος, ὡς ἄρα ἄνθρωπός ἐστι ψυχὴ σώματι χρωμένη ἀθάνατος ἀθανάτῳ, ὃν καὶ χωρίσαι δεῖ τοῦ θνητοῦ παντός, ἵνα γένηται ὃς ἦν πρὸ τῆς εἰς γένεσιν πτώσεως. ἀνθρώπους ἤδη ὄντας σπείρων, ἀλλ᾽ οὐ ψυχὰς εἰκότως εἴρηται* τοὺς μὲν εἰς γῆν *σπείρειν,* τοὺς δὲ εἰς σελήνην. *ταῦτά τε οὖν συννοητέα μετὰ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ὅτι οὐδέποτ᾽ ἂν ὑπερκόσμια γένοιτο, οὐδὲ καθ᾽ οὕς εἰσιν ἐπέκεινα τῶν ἀπλανῶν ἄλλαι σφαῖραι, εἰ καὶ τὰ ἀκρότατα καὶ τὰ ἁπλούστατα τῶν ὀχημάτων μετέχει* D *τῆς αἰθερίας αὐγῆς. ἄλλη δὲ ἡ νομὴ τῆς σπορᾶς· ἡ μὲν γάρ ἐστι μόνων τῶν ψυχῶν, ἡ δὲ μετὰ τῶν ὀχημάτων. διὸ καὶ ἐκεῖ μὲν εἶπεν* [41 D]· ἔνειμεν ἑκάστην πρὸς ἕκαστον, *ἐνταῦθα δέ·* ἔσπειρε τοὺς μὲν εἰς γῆν, τοὺς δὲ εἰς σελήνην, *ὡς ἤδη τὸν ἀνθρώπειον λόγον αὐτῶν προβαλλουσῶν· καὶ γὰρ ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπός ἐστι ψυχὴ σώματι χρωμένη, κἀκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ἀίδιος. ἄλλης δ᾽ οὖν ἑκα-*

Q D (ς)

12 *περὶ* **QD** : *παρὰ* ς   *ψυχικῶν* **Q**   14 *ὡς ἡ* — 16 *ψυχῶν* om **D**   18 cf. p. 309, 22 ss   19 *δεῖ* **D**ς : *δὴ* **Q**   19 s cf. Phaedr. 248 C   20 ⟨*οὖν*⟩ *ἤδη* ci Kroll   21 *εἰκότως οὖν* **D**ς

τέρας οὔσης καὶ τῆς μὲν εἰς τὰ ἄστρα γεγονέναι ῥηθείσης, τῆς δὲ εἰς τὰ ὄργανα τοῦ χρόνου, δόξειεν ἂν εἰς ἄλλα καὶ ἄλλα ἑκατέρα γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἡ γῆ ἄστρον, ὥστ' οὐκ ἂν εἴη νομὴ περὶ αὐτήν, οὔτε τὰ ἀπλανῆ ὄργανα εἴρηται χρόνου, ὥστ' οὐκ ἂν εἴη σπορὰ περὶ αὐτά, μόνα δὲ τὰ πλανώμενα καὶ ἄστρα ἐστὶ καὶ ὄργανα χρόνου, ὥστε περὶ ταῦτα ἄμφω, καὶ ἡ νομὴ καὶ ἡ σπορά. ὅτι δὲ ἄτοπον μὴ εἶναι περὶ ταῦτα ἄμφω δῆλον· εἰ γὰρ ὁ δημιουργὸς καὶ ὃ νέμει καὶ ὃ σπείρει, κατ' οὐσίαν ἄμφω ταῖς ψυχαῖς ὑπάρχει, καὶ εἰ τοῦτο, δεῖ περὶ ταὐτὸν ἄμφω, ἵνα καὶ ἡ ἀποκατά-
E *στασις εἰς ἓν ᾖ πάσης καὶ μὴ εἰς τὸ σύννομον ἄστρον ἀποκαταστᾶσα διὰ τὴν νομὴν εἰς ἄλλο ἀναγκάζηται ἀποκαθίστασθαι διὰ τὴν εἰς ἐκεῖνο σποράν· οἰκεῖον γὰρ τὸ σπειρόμενόν ἐστι τῷ περὶ ὃ ἔσπαρται κατ' οὐσίαν. εἰ δὴ ταῦτα ἀληθῆ, καὶ τὴν γῆν ἄστρον τι ῥητέον, οὐ κατὰ τὸν φαινόμενον ὄγκον, ἀλλὰ κατὰ τὸ αἰθέριον αὐτῆς ὄχημα ἀστροειδὲς ⟨ὄν⟩ (ὅπου καὶ τὸ ἡμέτερον τοιοῦτόν ἐστι), καὶ τοὺς ἀπλανεῖς συναπεργάζεσθαι χρόνον· εἴρηται γὰρ ἤδη τὸ αἴτιον, διὸ τὰ πλανώμενα μόνα συναπεργάζεσθαι χρόνον εἶπε [38 E]. κἀκεῖνα οὖν, καθ' ὅσον ἔχει περιόδους, εἰ καὶ ἀγνώστους ἡμῖν, πάντως μετρεῖ τὸν ὅλον χρόνον, ἄλλα ἄλλως· οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ πάντων ἀποκατάστασις· ἀλλ' ἐκ τῆς αἰσθήσεως οὐδὲν ἔχομεν τῆς περιφορᾶς αὐτῶν ὡς τῶν πλανωμένων τεκμήριον. πᾶσαι οὖν τοῦ κόσμου μερίδες ὑπεδέξαντο μερικὰς ψυχὰς ἐσπαρμένας καὶ πᾶς ἐγκόσμιος θεὸς ἀγελάρχης ἐστὶ ψυχῶν μερικῶν καὶ νεμηθεισῶν καὶ ἐσπαρμένων περὶ αὐτὸν κατὰ τὸν νοῦν τὸν δημιουργικόν. ὁ δὲ Πλάτων τὴν μὲν εἶπεν ἰδίως περὶ τὰ ἄστρα γενέσθαι, τὴν δὲ περὶ τὰ ἔσχατα τῶν ὅλων σελήνην καὶ γῆν, ἐνδεικνύμενος τὴν ἑκατέρων ἀξίαν, ὡς τῆς μὲν θειοτέρας οὔσης*
F *(ἀσώματος γάρ), τῆς δὲ καταδεεστέρας (μετὰ σωμάτων γὰρ ἡ σπορά). τούτων δὲ ἔνδειξις ἡ ἀποδιάληψις τῶν τε τῆς νομῆς καὶ τῆς σπορᾶς προηγουμένων αἰτίων, ἑκατέρας εἰς*

QD (ς)
4 *τὰ* ς : om **QD** 8 *ἄμφω δῆλον* s : *δῆλον ἄμφω* **QD**
14 *τῷ* **Q** : *τὸ* **D** 18 s cf. p. 72, 10 ss 22 possis ⟨*ἀλλ'*⟩ *ἄλλα*
26 cf. I 154, 25 cum adn.

ταῦτα γενομένης, δηλοῦσα τὴν πρὸς ἀλλήλας αὐτῶν διαφοράν. κἂν ᾖ τοίνυν νομὴ ψυχῆς περὶ γῆν, ἀλλ' ἔστι καθ' ὅσον ἔχει τι ἀστροειδὲς ἡ γῆ καὶ ἀσώματον, κἂν ᾖ σπορὰ περὶ ἄστρον, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἔχει τι τῇ γῇ οἰκεῖον· τοῦτο δέ ἐστι σωματικόν. καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τῆς σπορᾶς παρείληπται γῆ καὶ σελήνη διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλας οἰκειότητα· κοινὸν γὰρ αὐταῖς τὸ σκιὰν ποιεῖν, καὶ ὅπερ ἐν τοῖς ὅλοις ἡ γῆ, τοῦτο ἐν τοῖς οὐρανίοις ἡ σελήνη· ὥστε καὶ ἀποκατάστασις εἴη 334 *ἂν εἰς τὴν γῆν τῶν εἰς αὐτὴν σπαρέντων καὶ λήξεις ἐν αὐτῇ. εἰ δὲ ἐν Φαίδρῳ* [249 A] *τὰς ἀμείνους τῶν λήξεων οὐρανίας εἶπε, τὰς δὲ ἐσχάτας ὑπὸ γῆν, οὐ θαυμαστόν· τὰς γὰρ ἄκρας μόνως εἰπεῖν ἠθέλησε, μήτε ἀερίων μνησθεὶς λήξεων εὐμοίρων μήτε χθονίων. διὸ καὶ τῶν ἐσχάτων μεμνημένος οὐχ ἁπλῶς εἶπεν αὐτὰς χθονίας, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπὸ γῆς δικαστηρίων ἐδήλωσεν, ἄλλων οὐσῶν τῶν θείων ἐν γῇ λήξεων, καθόσον καὶ αὕτη θεός, καὶ τῶν κολαστικῶν. τὴν δ' οὖν νομὴν καὶ σποράν, ὥσπερ εἴρηται, διακριτέον· μάλιστα γὰρ ἡ σπορὰ σωματικοῖς προσήκει τισίν, ἡ δὲ νομὴ διαφερόντως ἀσωμάτοις, κατ' εἶδος οὖσα διάκρισις, ἀλλ' οὐχὶ θέσις ἄλλων ἐν ἄλλοις ὡς ἡ σπορά. ἐπειδὴ δὲ εἴπομεν τὸ τοὺς μὲν εἰς γῆν, τοὺς δὲ εἰς σελήνην ὡς ἐπὶ ἀνθρώπους τὴν ἀναφορὰν ἔχειν, ὅτι μὲν οἶδεν ὁ Πλάτων ἄνθρωπον ὄντα τὴν ἀθάνατον ψυχὴν τῷ ἀθανάτῳ ὀχήματι χρωμένην, ἐκ τοῦ Πολιτικοῦ* [271 Css] *ληπτέον (ἐκεῖ γὰρ εἶπεν εἶναι τὰς ψυχὰς 'ἀνθρώπους' ἐν τῇ Κρονίᾳ περιόδῳ,* B *καθ' ἣν ζῇ μόνον τὸ ἀθάνατον ἡμῶν), ὅτι δὲ καὶ ἄλλον οἶδεν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν τὴν τῷ μέσῳ χρωμένην ὀχήματι ἐκ τοῦ Φαίδωνος* [111 Ass], *ὅπου φησὶν ἐπ' ἄκρας τῆς γῆς οἰκεῖν 'ἀνθρώπους' πολυχρονιωτέρους τῶν τῇδε ἀνθρώπων. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν μετὰ τοῦδε τοῦ σώματος ἔσχατον ἄνθρωπον οἶδε καὶ πανταχοῦ ψυχὴ κατ' αὐτόν ἐστιν ὁ ἄνθρωπος σώματι χρωμένη, ἀλλ' ἢ τῷ ἀθανάτῳ ἢ τῷ δευτέρῳ*

Q D (ς)

1 *ταυτα* ll. : *ταὐτὰ* ci s 8 *ἀποκατάστασις* — 9 *καὶ* om **D** 16 an *αὐτὴ*? 19 *ἀσωμάτως* **QD** : em ς 20 *θέσις* t : *θεοῖς* ll. 30 *τὸν* ς : *τῶν* **QD**

ἢ τῷ συνθέτῳ, καὶ προστιθέντες τὴν διαφορὰν τοῦ σώματος καὶ τοῦ χρωμένου ἕξομεν ὁρίζεσθαι τὸν ἄνθρωπον.

Τὸ δὲ μετὰ τὸν σπόρον τοῖς νέοις παραδέδωκε θεοῖς [42D].

Τίς μὲν ὁ σπόρος καὶ ὅθεν προσγίνεται ταῖς ψυχαῖς καὶ ὡς ἕτερος οὗτός ἐστι παρὰ τὴν διανομὴν καὶ ὅτι τῆς μεριστῆς οὕτω δημιουργίας ἴδιον, πολλάκις ὑπέμνησται διὰ τῶν εἰρημένων. τίνες δὲ οἱ νέοι θεοί, νυνὶ ῥητέον· ὅτι μὲν γὰρ οἱ ἐγκόσμιοι θεοὶ νέοι προσαγορεύονται, δῆλον. ἐοίκασι δὲ οὕτω κεκλῆσθαι παρὰ τοῦ Πλάτωνος ἢ πρὸς τὸ πρεσβεῖον παραβαλλόμενοι τῆς ἀφανοῦς δημιουργίας καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἐν ἐκείνῃ δυνάμεως καὶ τὴν τελειότητα τῆς νοήσεως
C (τὸ γὰρ νοερώτερον παρὰ τοῖς θεοῖς πρεσβύτερον·

ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ᾔδει,

φησὶν *Ὅμηρος* [N 355]). ἢ διότι τὴν γένεσιν ἀεὶ νέαν ποιοῦσι καὶ γηρῶσαν αὐτὴν καὶ ἀσθενοῦσαν διὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν πάλιν ἀνακαλοῦνται πρὸς τὸ κατὰ φύσιν, τῇ ἑαυτῶν κινήσει λόγων παντοίων καὶ δυνάμεων ἀπορροίας εἰς αὐτὴν καταπέμποντες καὶ ἀεὶ νέαν αὐτὴν ἀπεργαζόμενοι.

ἢ διότι νοερὰς ἔχοντες ἑαυτῶν ἐξημμένας οὐσίας τῇ νοήσει διαιωνίως ἀκμάζουσιν· *οἰνοχοεῖ* γοῦν αὐτοῖς ἡ Ἥβη, καὶ πίνοντες τὸ *νέκταρ*, φασὶν οἱ ποιηταί [Hom. Δ 2ss], καὶ τὸν ὅλον αἰσθητὸν κόσμον ὁρῶσιν· ἀτρέπτοις οὖν καὶ ἀκλινέσι νοήσεσι χρώμενοι πληροῦσι τὰ πάντα τῆς ἑαυτῶν δημιουργικῆς προνοίας. ἢ καὶ ὅτι σύνεστιν αὐτοῖς Κουρητικὴ θεότης, τῇ μὲν νοήσει τὸ ἄχραντον ἐπιλάμπουσα, τῇ δὲ κινήσει τὸ ἀκαμπές, ἀμείλικτον δὲ ὅλοις αὐτοῖς χορηγοῦσα δύναμιν, δι' ἣν ἑαυτῶν ὄντες τὰ ὅλα ποδηγετοῦσιν. ἤ τό γε πάντων ἀληθέστατον, ὅτι καὶ ἡ μονὰς αὐτῶν νέος καλεῖται θεός· τὸν γὰρ Διόνυσον οἱ *θεολόγοι* [frg. 191] ταύτῃ τῇ προσηγορίᾳ κεκλήκασιν, ὅ δέ ἐστι πάσης τῆς δευ-
D τέρας δημιουργίας μονάς· ὁ γὰρ Ζεὺς βασιλέα τίθησιν αὐτὸν

Q D (ς)
2 ἕξομεν ς : ἔξω μὲν **QD**   3 τότε δὲ ς cum 𝔗F Plat.   25s cf. in remp. I 138, 12ss   27 χορηγοῦσαι ll. : em s   30ss cf. p. 241, 14ss in Parm. 687

ἁπάντων τῶν ἐγκοσμίων θεῶν καὶ πρωτίστας αὐτῷ νέμει τιμάς,

καίπερ ἐόντι νέῳ καὶ νηπίῳ εἰλαπιναστῇ.

διὰ δὴ τοῦτο καὶ τὸν Ἥλιον νέον θεὸν εἰώθασι καλεῖν (καὶ νέος ἐφ' ἡμέρῃ Ἥλιος, φησὶν Ἡράκλειτος [frg. 6 D.]), ὡς Διονυσιακῆς μετέχοντα δυνάμεως. ἢ τό γε ταῖς Πλατωνικαῖς ἀρχαῖς οἰκειότατον, καὶ ὅτι σώματα αὐτῶν ἐξῆπται γένεσιν ἔχοντα, καὶ οὐκ ἐν αἰῶνι τὴν ὕπαρξιν ἔλαχον, ἀλλὰ κατὰ τὸν ὅλον χρόνον. νέοι οὖν εἰσιν οὐχ ὡς ἀρξάμενοί ποτε εἶναι, ἀλλ' ὡς ἀειγένητοι καί, ὡς εἴρηται πρότερον, ἐν τῷ ποτὲ εἶναι ὑφεστῶτες. πᾶν γὰρ τὸ γιγνόμενον ὅσον ἴσχει τοῦ εἶναι, ποτὲ ἴσχει καὶ οὐχ ὁμοῦ πᾶν, οὐδὲ τὴν ἀπειρίαν ὅλην παροῦσαν, ἀλλ' ἀεὶ χορηγουμένην. οὕτως οὖν νέοι λέγονται, ὡς τῷ χρόνῳ συμπαρατεινομένην λαχόντες τὴν ὑπόστασιν καὶ ἀεὶ γιγνόμενοι καὶ ἐπισκευαστὴν ἀθανασίαν ἔχοντες.

Σώματα πλάττειν θνητά, τό τε ἐπίλοιπον, ὅσον ἔτι ἦν ψυχῆς ἀνθρωπίνης προσγενέσθαι δέον, τοῦτο καὶ πάνθ' ὅσα ἀκόλουθα ἐκείνοις ἀπεργασαμένους ἄρχειν [42 DE].

Ἡ μὲν παράδοσις τῆς δημιουργίας δυνάμεών ἐστι δημιουργικῶν μετάδοσις καὶ ἀπογέννησις ἐξῃρημένη πάντων, ὧν E ἡ δευτέρα δημιουργία ποιεῖ προσεχῶς, καὶ πρόοδος τῆς ποιήσεως ἀπὸ τοῦ ἀφανοῦς εἰς τὸ ἐμφανὲς καὶ διαίρεσις τῆς ἑνοειδοῦς δυνάμεως εἰς τὴν πληθυομένην προστασίαν τοῦ κόσμου. ἡ δὲ τῶν σωμάτων πλάσις ἀφομοιοῖ τοὺς νέους θεοὺς τῇ δημιουργίᾳ τῇ ἀφανεῖ (καὶ γὰρ ἐκείνη τῶν ὅλων ἦν αἰτία σωμάτων, ὥσπερ οὗτοι τῶν μερικῶν) μετὰ τοῦ καὶ τὴν ὕφεσιν συνεμφαίνειν· οὐ γάρ εἰσι σώματος οὗτοι ποιητικοὶ καὶ πλάσται (τούτου γὰρ ὁ δημιουργὸς αἴτιος), ἀλλὰ σωμάτων μερικῶν, ἃ τοιάδε σώματά ἐστι, διὸ τὸ μὲν σῶμα ἁπλῶς ἀγένητον ὡς ἀπὸ χρόνου καὶ ἄφθαρτον, ὥσπερ καὶ

Q D (ς)

3 εἰλαπιναστῇ **Q** 7 καὶ del? 15s cf. Politic. 270 A 18 ἔτι ἦν ll. cum A𝔡𝔗F𝔬(*q*) Plat. : om (S*s*) Plat. : ἐστὶ *ς Plat. δέον προσγενέσθαι Plat. 24 ἀπὸ τοῦ **D**ς : ἀπὸ τῆς **Q** 27 θεοὺς om **Q**

Ἀριστοτέλει δοκεῖ (κενὸν γὰρ ἔσται, εἰ γίγνοιτο σῶμα ἐξ οὐ σώματος), τὸ δὲ τοιονδὶ σῶμα φθαρτόν, καὶ οὐδὲ τοῦτο σύμπαν, ἀλλὰ τὸ μερικόν· τὰ γὰρ ὅλα στοιχεῖα παρὰ τῆς ὅλης δημιουργίας ὑφέστηκεν. ἡ δὲ τῆς λοιπῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου προσάρτησις ἀφομοιοῖ τοὺς ἐγκοσμίους τῇ πατρικῇ δυνάμει· τὸ γὰρ ζωὴν ἀπογεννᾶν ἐστι πατρός· ἐπεὶ καὶ ὁ πρῶτος πατὴρ ⟦καὶ⟧ ζωῆς αἴτιος καὶ πᾶς πατήρ, ὁ μὲν νοητὸς
F τῆς νοητῆς, ὁ δὲ νοερὸς τῆς νοερᾶς, ὁ δὲ ὑπερκόσμιος τῆς ὑπὲρ τὸν κόσμον, ὥστε καὶ ἐγκόσμιοι πατέρες εἰσὶν οἱ τὴν σωματικὴν ἀπογεννῶντες ζωήν. ἡ δὲ τῶν ἀκολούθων τούτοις δημιουργία τὴν τῶν ζῴων τῶν μερικῶν παράγει φύσιν· ἐκ γὰρ ψυχῆς καὶ σώματος τὸ μερικόν ἐστι τοῦτο ζῷον, ὃ προσήρτηται τῇ ἀθανάτῳ ψυχῇ. πρὸς δὲ τοῦτο καὶ ἡ τῶν ἄλλων βλέπει δημιουργία· τοῦ γὰρ ὅλου χάριν ἀπογεννᾶται καὶ τὰ μέρη. καὶ μὴν καὶ ἡ ἀρχὴ τὴν προνοητικὴν τῶν θεῶν ἐπιστασίαν καὶ τὴν συνεκτικὴν δύναμιν καὶ τὰς φρουρητικὰς ἀνεγείρει περιοχάς· ἄνευ γὰρ τούτων τάχιστα ἂν εἰς
335 τὸ μὴ ὂν οἴχοιτο καὶ τὰ πεπλασμένα σώματα καὶ τὸ θνητὸν εἶδος τῆς ζωῆς. πρὶν οὖν καὶ γένηται ταῦτα, φύλακας αὐτῶν καὶ σωτῆρας τοὺς ἄρχοντας ἀποτελεῖ θεούς. εἰσὶν οὖν ἐν τοῖς νέοις θεοῖς καὶ δημιουργικαὶ δυνάμεις, καθ' ἃς εἰδοποιοῦσι τὰ γιγνόμενα, καὶ ζῳογόνοι, καθ' ἃς τὴν δευτέραν ὑφιστᾶσι ζωήν, καὶ τελεσιουργοί, δι' ὧν τὸ ἐλλεῖπον ἀναπληροῦσι τῆς γενέσεως, καὶ ἄλλαι τούτων πλείους ἀπεριήγητοι ταῖς ἡμετέραις ἐπινοίαις.

Καὶ κατὰ δύναμιν ὅτι κάλλιστα καὶ ἄριστα τὸ θνητὸν διακυβερνᾶν ζῷον, ὅ,τι μὴ κακῶν ἑαυτῷ γίγνοιτο αἴτιον [42E].

Τῆς μὲν παραδόσεως τοῦ ἑνὸς δημιουργοῦ τοῖς νέοις θεοῖς τρεῖς εἶναι τοὺς καλλίστους ὅρους οἰητέον, τὴν τοῦ παραδιδόντος ἀγαθοειδῆ βούλησιν, τὴν τῶν παραδεχομένων τελείαν δύναμιν, τὴν πρὸς ἄλληλα τούτων ἀμφοτέρων συμμετρίαν. τῆς δὲ αὐτῶν τῶν νέων θεῶν δημιουργικῆς ποιή-

Q D

1 cf. Arist. anal. post. α 24. 85b 18 περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς α 5. 320b 22ss   7 νοητὸς om **D**   8 νοερὸς om **D**   27 κακὸν **D** cum (Y x e g r) Plat.   αὐτὸ ἑαυτῷ Plat.

σεως τρία πάλιν τὰ μέγιστα στοιχεῖα καταθεατέον, τὴν πρὸς τἀγαθὸν ἀναγωγήν, τὴν πρὸς τὸ νοητὸν κάλλος ἐπιστροφήν, B τὴν ἀπόλυτον δύναμιν καὶ πάντων κρατεῖν τῶν διοικουμένων ἱκανήν· ὥσπερ γὰρ αὐτὸς ὁ Φάνης ⟨ὁ⟩ τῶν ὅλων δημιουργὸς τὸν σύμπαντα κόσμον κάλλιστον καὶ ἄριστον εἰς δύναμιν ἀπέφηνεν, οὕτω δὴ βούλεται καὶ τοὺς δευτέρους δημιουργοὺς *κάλλιστα* καὶ *ἄριστα* τὸ θνητὸν *διακυβερνᾶν ζῷον*, κάλλος μὲν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐποχετεύων, ἀγαθοειδοῦς δὲ δυνάμεως ἀποπληρῶν αὐτοὺς καὶ βουλήσεως, οἵαν καὶ αὐτὸς ἔχων τὸν ὅλον ἐδημιούργησε κόσμον· οὕτω γὰρ ἂν καὶ ἡ γένεσις μετάσχοι κάλλους καὶ ἀγαθότητος ὡς πέφυκεν, εἰ οἱ συνέχοντες αὐτὴν θεοὶ τῷ καλῷ καὶ τῷ ἀγαθῷ διαπρέποντες κοσμοῖεν αὐτήν. εἰ δὲ τοιαύτην ἔχουσι καὶ οἱ δεύτεροι δημιουργοὶ φύσιν, οὐδὲν κακὸν οὐδὲ παρὰ φύσιν ἀπὸ τῶν οὐρανίων γίγνεται θεῶν, οὐδὲ χρὴ ταύτῃ διαιρεῖν τοὺς ἐν οὐρανῷ θεούς, ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, οὐδ' ἔστι θεῶν ὄντων ὃ μὲν ἀγαθουργός, ὃ δὲ κακοποιός, ἀλλὰ *τῶν κακῶν ἑαυτῷ τὸ θνητὸν ζῷον αἴτιον*· κακὸν γὰρ ὄντως ἐστὶν οὐ νόσος οὐδὲ πενία οὐδὲ ἄλλο τοιοῦτον οὐδέν, ἀλλὰ πονηρία ψυχῆς καὶ ἀκολασία καὶ δειλία καὶ ἡ ξύμπασα C κακία. τούτων δὲ ἡμεῖς ἑαυτοῖς αἴτιοι· κἂν γὰρ παρ' ἄλλων εἰς ταῦτα συνωθούμενοι πάσχωμεν κακῶς, ἀλλὰ δι' ἑαυτοὺς πάλιν· κύριοι γάρ ἐσμεν τοῖς ἀγαθοῖς ὁμιλεῖν καὶ χωρίζεσθαι τῶν κακῶν. οὐκ ἄρα κατὰ Πλάτωνα τῶν θεῶν οἰησόμεθα τοὺς μὲν κακοποιούς, τοὺς δὲ ἀγαθοποιούς, ἀλλὰ πάντας ἀγαθῶν τοῖς θνητοῖς πάντων ὧν δύνανται δέξασθαι χορηγούς, οὐδὲ γίγνεσθαι ἐκεῖθεν τὰ ὄντως κακά, ἀλλὰ σημαίνεσθαι μόνον, ὡς καὶ *ἔμπροσθεν* εἴρηται [40CD], *φόβους* καὶ *σημεῖα* προτεινόντων τοῖς ὁρᾶν δυναμένοις καὶ ἀναγιγνώσκειν τὰ ἐν τῷ παντὶ γράμματα, ὅσα καὶ οἷα κινούμενοι γράφουσιν οἱ τῶν θνητῶν πλάσται τοῖς ἑαυτῶν σχηματισμοῖς, κἂν γίνηται δέ τι τῶν λεγομένων κακῶν ἐκεῖθεν,

Q D (ς)
4 φανὴς (-εὶς) **D** ς 12 εἰ οἱ ς : ἢ οὐ **QD** αὐτὴν — 13 διαπρέποντες om **D** 22 συνωθοῦμεν **D** : συνωθούμεθα ς 26 δύνανται καὶ δέξασθαι **Q** 27 ἐκεῖθεν **Q** : ὑπ' αὐτῶν **D** ς

οἷον δειλός τις ἢ ἀκόλαστος ἐκ τῆς τῶν οὐρανίων κινήσεως, ἄλλως ἐκείνων δρώντων ἄλλως μετέχεσθαι ὑπὸ τῶν ψυχῶν· καὶ γὰρ νοῦ, φησὶν ὁ Πλωτῖνος, ἀπόρροια γίνεται πανουργία, τοῦ δεξαμένου κακῶς ὑποδεξαμένου τὴν ἀπόρροιαν, καὶ φιλοκάλου ζωῆς δόσις ἀκολασία, διὰ τὴν D *ὁμοίαν αἰτίαν, καὶ ὅλως ἀγαθοειδῶς ἐκείνων ποιούντων τὸν ἐναντίον τρόπον ὑπὸ τῶν τῇδε μετέχονται αἱ ἐκείνων δόσεις, ὥστ' οὐκ αἰτιατέον τῶν κακῶν τοὺς διδόντας ἀγαθοειδῶς διδόντας, ἀλλὰ τοὺς δεχομένους παρατρέποντας τὰς δόσεις ταῖς ἑαυτῶν ἀνεπιτηδειότησι. ταῦτα καὶ ὁ παρ' Ὁμήρῳ* [α 32ss] *Ζεὺς αἰτιᾶται τὰς ψυχάς, ὡς μάτην αἰτιωμένας θεούς, αὐτὰς δὲ ἑαυταῖς αἰτίας τῶν κακῶν· θεοὶ γὰρ ἀγαθῶν εἰσι χορηγοὶ καὶ νοῦ καὶ ζωῆς ἀποπληρωταί, κακοῦ δὲ οὐδενός· ὅπου γὰρ οὐδὲ ἡ μερικὴ φύσις αἰτία τῷ ἑαυτῆς γεννήματι κακοῦ (τὸ γοῦν παρὰ φύσιν αὐτὸ τοῦτο, ὃ λέγεται, παρὰ φύσιν ἔσται καὶ οὐ κατὰ φύσιν), τί χρὴ οἴεσθαι περὶ αὐτῶν τῶν θεῶν; οὐ πολλῷ μᾶλλον ἐκείνους ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι τοῖς ἑαυτῶν δημιουργήμασι; καὶ πῶς οὐ πολλῷ μᾶλλον παρ' οἷς ἡ δύναμις, παρ' οἷς ἡ αὐτοτελὴς φύσις, παρ' οἷς ἡ σύμπασα ἀγαθότης, οἷς ἐναντίον ἐστὶ τὸ κακόν; ἀδύναμον γὰρ καὶ ἀτελὲς καὶ ἀμέτρητόν ἐστι κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν.*

Καὶ ὁ μὲν δὴ ταῦτα πάντα διατάξας ἔμενεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἤθει [42E].

E *Πανταχοῦ μετὰ τὴν πολλὴν διέξοδον τῶν λόγων ἐν συμπεράσμασι καὶ συγκεφαλαιώσεσι περιλαμβάνει τὸ πλῆθος τῶν λόγων· οἶδε γάρ, ὅτι καὶ ἐν τῷ δημιουργῷ τὸ πλῆθος τῶν νοήσεων μία περιείληφε νόησις καὶ τὰς πολλὰς δυνάμεις μία συνέχει δύναμις, καὶ τὰς διῃρημένας αἰτίας ἡ μονοειδὴς αἰτία συνάγει πρὸς μίαν ἕνωσιν. καὶ τὸ διαθεσμοθετήσας οὖν πάντα αὐτοῖς ταῦτα* [42D] *καὶ τὸ ὁ μὲν*

Q D (ς)
5 *φιλοκάλλου* **Q** 7 *τρόπον* om **Q** 15 *τοῦτο* om **Q** 17 *τῶν* ς : om **QD** 18 *πῶς* om **D**ς 22 *αὐτοῦ* **Q** : *ἑαυτοῦ* **D**ς 23 *ταῦτα πάντα* **QD** cum plurr. Plat. codd. (cf. p. 315, 1) : *πάντα ταῦτα* ς cum (S*s*) Plat. : *ἅπαντα ταῦτα* A𝔡 Plat. 26 *συμπεράσματι* **D**ς 30s *διαθεσμοτήσας* **D** : *διαθεσμοδοτήσας* ς

δὴ ταῦτα πάντα διατάξας ἐπάγει τὴν διωρισμένην ἐνέργειαν τοῦ δημιουργοῦ πρὸς τὴν ἡνωμένην αἰτίαν. ἔτι δὲ τὸ μὲν πάντα τὸ συμπεπληρωμένον τοῖς οἰκείοις ἅπασιν ὅροις δηλοῖ, τὸ δὲ διατάξας τὴν δι' ὅλων τῶν ὄντων διήκουσαν τάξιν, ἣν ὁ δημιουργὸς ἐπέθηκε τοῖς τε ἐγκοσμίοις θεοῖς καὶ ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς, τοὺς μὲν δημιουργοὺς ἀποφήνας, ταῖς δὲ τοὺς εἱμαρμένους νόμους ἐγγράψας. καὶ μὴν καὶ τὸ ἔμενεν οὐ τὴν στάσιν δηλοῖ καὶ τὴν ἀπαρέγκλιτον νόησιν, ἀλλὰ τὴν ἵδρυσιν τὴν ἐν τῷ ἑνί· κατὰ γὰρ ταύτην ἐξήρηται τῶν ὅλων καὶ κεχώρισται καὶ τῶν νοούντων αὐτῶν. ἡ δὲ ἵδρυσις αὕτη διαιώνιός ἐστι καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἑστῶσα. ταῦτα οὖν ἐνδείκνυται καὶ τὸ 'ἦθος' καὶ τὸ κατὰ F *τρόπον, τὸ μὲν ταὐτότητα τῆς μονῆς, τὸ δὲ τὴν ἰδιότητα τῆς δημιουργικῆς μονῆς ἐμφαῖνον· ὁ γὰρ 'τρόπος' τῆς ἰδιότητός ἐστι σημαντικός· ἄλλο γὰρ τὸ συνοχικῶς μένειν, ἄλλο τὸ ἀτρέπτως, ἄλλο τὸ δημιουργικῶς.*

Μένοντος δὲ νοήσαντες οἱ παῖδες τὴν τοῦ πατρὸς τάξιν ἐπείθοντο αὐτῇ [42E].

Ὅταν ὁ δημιουργὸς λέγῃ, τότε ἀκροατῶν ἔχουσι τάξιν οἱ νέοι θεοί, καὶ ὅταν ἐκεῖνος νοῇ, τότε μανθάνουσιν οὗτοι· διανοητικὴ γὰρ ἡ μάθησις. ὅταν δὲ ἐκεῖνος μένῃ κατ' αὐτὴν τὴν ἕνωσιν, νοοῦσιν οἱ παῖδες· ἀεὶ γὰρ τὴν ὑφειμένην δέχονται πρὸς αὐτὸν τάξιν, καὶ ὡς μὲν πληρούμενοι παρ' 336 *αὐτοῦ σῴζουσι τὴν τῶν ἀκουόντων πρὸς αὐτὸν ἀναλογίαν, ὡς δὲ ἀνελίττοντες αὐτοῦ τὴν μίαν δύναμιν, τὴν τῶν μανθανόντων (καὶ γὰρ ὁ μανθάνων ἀνελίττει τὸν τοῦ διδάσκοντος νοῦν), ὡς δὲ ἐκθεούμενοι παρ' αὐτοῦ, τὴν τῶν νοούντων (καὶ γὰρ ὁ νοῦς ἔνθεος γίνεται τῇ πρὸς τὸ ἓν συναφῇ). μένοντος οὖν τοῦ πατρὸς εἰκότως νοοῦσιν οἱ παῖδες· εἰσὶ γὰρ δὴ νόες ὑπὸ ψυχῶν μετεχόμενοι θείων σώμασιν ἀχράν-*

Q D ς

4 *διατάξας* ς : *διατάξαι* **D** : fort. **Q** 10 alterum *καὶ* om ς 14 *μονῆς* om **Q**, qua lectione probata aut *τῆς δημιουργίας* aut *τὴν δημιουργικὴν* scrib. 17 ss *τὴν* . . . *διάταξιν* 𝔡 corr. A Plat.: *τῇ* . . . *τάξει* (S Y s r) Plat. : *τὴν* . . . *πρόσταξιν* 𝔡 Plat. 18 *-θοντο* — p. 316, 1 *τάξιν* om **D** 20 *καὶ* om ς 23 *πρὸς αὐτὸν* **Q**: *παρ' αὐτοῦ* ς

τοις ἐποχουμένων. νοοῦσι δὲ τὴν τοῦ πατρὸς τάξιν τὴν πρὸ τῶν τεταγμένων ἐν αὐτῷ προϋπάρχουσαν, καθ' ἣν καὶ πάντα ἤδη γέγονεν. ὃ γὰρ εἶπε περὶ τῆς μονάδος τῶν νέων θεῶν ὁ Ὀρφεύς [frg. 192]·

κραῖνε μὲν οὖν Ζεὺς πάντα πατήρ, Βάκχος δ' ἐπέκραινε,

τοῦτο καὶ περὶ τῶν νέων θεῶν ῥητέον, ὅτι δὴ τὴν δημιουργίαν ἐπιτελοῦσι τοῦ πατρός, ἣν ἐκεῖνος αὐτῷ τῷ νοεῖν ὑπέστησεν, ὥσπερ δή φησι καὶ τὸ λόγιον [or. chald. 46]·

ταῦτα πατὴρ ἐνόησε, βροτὸς δέ οἱ ἐψύχωτο.

B καὶ πέπλασται οὖν τὰ θνητὰ καὶ ἐψύχωται κατ' αὐτὴν μόνην τὴν δημιουργικὴν νόησιν. οἱ δὲ νέοι θεοὶ τὴν ὁλικὴν ἐκείνου ποίησιν ἐκφαίνουσι διὰ τῆς ἑαυτῶν ἐκφανοῦς δημιουργίας ἐχόμενοι τῆς δημιουργικῆς μονάδος.

Καὶ λαβόντες ἀρχὴν ἀθάνατον θνητοῦ ζῴου, μιμούμενοι τὸν σφέτερον δημιουργόν, πυρὸς καὶ γῆς ὕδατός τε καὶ ἀέρος ἀπὸ τοῦ κόσμου δανειζόμενοι μόρια, ὡς ἀποδοθησόμενα πάλιν, εἰς ταὐτὸν τὰ λαμβανόμενα συνεκόλλων, οὐ τοῖς ἀλύτοις οἷς αὐτοὶ συνείχοντο δεσμοῖς [42E 43A].

Τὴν μὲν διάκρισιν τῆς δευτέρας δημιουργίας ἀπὸ τῆς προτέρας διὰ πολλῶν ὁ Πλάτων ἡμῖν ῥημάτων καὶ βαθέων ἐνεδείξατο· εἰ γὰρ ὃ μὲν διέταξεν, οἳ δὲ ἕπονται τοῖς ἐκείνου προστάγμασιν, ὃ μὲν αὐτεπιτακτικῶς αἴτιός ἐστι τῶν γινομένων, οἳ δὲ ὑπ' ἐκείνου κινούμενοι τὸν ὅρον ἐκεῖθεν ὑποδεξάμενοι τῆς ὅλης ποιήσεως, καὶ εἰ ὃ μὲν ἐν ἑαυτῷ μένει, κινοῦνται δὲ οὗτοι περὶ αὐτόν, δῆλον, ὅτι διαιωνίως μὲν ἐκεῖνος αἴτιός ἐστι τῶν κατὰ χρόνον ὑφισταμένων, οὗτοι δὲ πληρούμενοι παρ' αὐτοῦ κατὰ τὸν ὅλον ἐνεργοῦσι χρόνον,
C καὶ εἰ ἐκεῖνος ⟨μὲν⟩ ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἤθει τελέως ἵδρυσεν ἑαυτόν, οἳ δὲ ἀπ' αὐτοῦ προελθόντες τὴν

Q D (ς)

9 *καὶ* om **Q** 10 cf. or. chald. 46² 18 13 *ἐκφανοῦς* om **D** 14 *ἐχόμενοι* **Q** : *πληρούμενοι* **D**ς (fort. praestat) 15 *ἀθάνατον ἀρχὴν* Plat. 18 *ταυτὸ* nonnulli Plat. ll. 24 *αὐτεπιτατικῶς* **D**: *αὐτεπιστατικῶς* ς; cf. *ἐπιτακτικὸς* et *ἐπιστατικὸς* uoces Platonicas 26 *καὶ εἰ* **D**ς : *καὶ* **Q**

ἡνωμένην αὐτοῦ καὶ ἄρρητον ταύτην διάθεσιν ἐκφαίνουσι, τὰ δεύτερα μέτρα τῆς ποιήσεως οὗτοι παρ' ἐκείνου κομίζονται. καὶ μὴν καὶ ὃ μὲν πατρικὴν ἔχειν ἀξίαν λέγεται, οἳ δὲ ἐκείνου προσαγορεύονται παῖδες ὡς ἂν τὴν γόνιμον ἐκείνου δύναμιν καὶ τὴν ἀγαθότητα τὴν ἑνιαίαν ἀποτυπούμενοι, καὶ ὃ μὲν ὡς παραδιδοὺς ἀπὸ ὑψηλοῦ τὰς ἀρχὰς τῆς δημιουργίας ἀνυμνεῖται, οἳ δὲ ὡς παραλαμβάνοντες ἀρχὴν ἀθάνατον συντελοῦσαν εἰς τὴν διακόσμησιν τῶν θνητῶν, καὶ ὃ μὲν τῆς τῶν ἀιδίων ζῳογονίας ἔχειν λέγεται τὴν πηγήν, οἳ δὲ τῆς τῶν θνητοειδῶν ζῴων ὑποστάσεως αἴτιοι, καὶ ὃ μὲν ἑαυτὸν παράδειγμα προτείνει τοῖς πολλοῖς θεοῖς, οἳ δὲ μιμεῖσθαι λέγονται τὸν δημιουργικὸν νοῦν, καὶ ὃ μὲν αὐτὸν τὸν ὅλον κόσμον καὶ τὰ πληρώματα παράγειν εἴρηται τοῦ παντός, οἳ δὲ δανείζεσθαι μόρια τῶν τοῦ πατρὸς δημιουργημάτων εἰς τὴν τῶν οἰκείων ἔργων ἀπεργασίαν, καὶ ὃ μὲν ἀσωμάτοις πάσαις χρῆσθαι δυνάμεσιν, οἳ δὲ καὶ σωματικαῖς, καὶ ὃ μὲν ἀλύτων εἶναι δεσμῶν ὑποστάτης, οἳ δὲ λυτῶν, D
καὶ ὃ μὲν πρεσβυτέραν τῶν ἑνουμένων ἐνίστασθαι τὴν ἕνωσιν, οἳ δὲ ἐπεισοδιώδη καὶ ὑστερογενῆ ταύτην ἐπάγειν τοῖς ἐκ πολλῶν καὶ ἐναντίων συνεστῶσι, καὶ ὃ μὲν ἀμερίστως πάντα ποιεῖν, οἳ δὲ μετὰ διαιρέσεως εἰς μικροὺς καὶ ἀοράτους γόμφους τὴν ὑπόστασιν τῶν θνητῶν κατακερματίζοντες. τὴν μὲν οὖν διάκρισιν τῶν δύο δημιουργιῶν ἐκ τούτων ληπτέον. τὴν δὲ ἕνωσιν καὶ τὴν συναφὴν ἐκ τῶν ἐκκειμένων ῥημάτων θεατέον· ἐνταῦθα γὰρ συναφὴ γίνεται τῆς δευτέρας δημιουργίας πρὸς τὴν προτέραν καὶ τῆς ἐμφανοῦς ποιήσεως πρὸς τὴν ἀφανῆ καὶ τῆς διῃρημένης πρὸς τὴν μοναδικήν. ἀνάγκη δὴ οὖν τὰ πεζότατα τῆς προτέρας καὶ ἀφανοῦς εἰς ταὐτὸν ἰέναι ταῖς ἀρχαῖς τῆς δευτέρας· οὕτω γὰρ καὶ ὁ οὐρανὸς συνάπτει πρὸς τὴν γένεσιν, τῆς μὲν πεζοτάτης τῶν οὐρανίων ἀρχὴν μεταβολῆς ἐμφανιζούσης, τῆς δὲ ἀκροτάτης τῶν ὑπὸ σελήνην οὐσίας τῷ οὐρανῷ συγκινου-

Q D (ς)

6 cf. rep. X 617 D *ἀναβάντα ἐπί τι βῆμα ὑψηλόν* (de propheta) 13 *πληρώματα* **D**ς : *πληρούμενα τὰ* (*τὰ* fort. deleto) **Q** 20 prius *καὶ* om **D**ς 31 *τῶν οὐρανίων* scil. *οὐσίας* (u. 32), nisi hoc ipsum substantiuum uel simile intercidit

μένης. κἀνταῦθα τοίνυν ἡ λογικὴ ψυχὴ συνάπτεται πρὸς
E *τὸ θνητὸν εἶδος τῆς ζωῆς, ἡ πεζοτάτη καὶ μερικωτάτη τῶν ἀπὸ τοῦ πατρὸς παρηγμένων πρὸς τὸ ἀκρότατον τῶν ὑπὸ τοῖς νέοις θεοῖς ἀπογεννωμένων· παράγουσι γὰρ ὡς μὲν πατέρες τινὲς τὰς ζωάς, ὡς δὲ δημιουργοὶ τὰ σώματα, καὶ μιμοῦνται τὸν μὲν Ἥφαιστον τῇ σωματουργίᾳ, τὴν δὲ Ἥραν τῇ ζωοποιίᾳ, δι' ἀμφοῖν δὲ τὸν ὅλον δημιουργόν· καὶ γὰρ ὁ ποιητὴς οὗτος καὶ πατήρ. αὐτοὶ δὲ τὸ σῶμα πλάττουσιν ἀπὸ τῶν ὅλων δ α ν ε ι ζ ό μ ε ν ο ι μ ό ρ ι α· πανταχοῦ γὰρ ἀπὸ τῶν ὁλοτήτων τοῖς μέρεσιν ἡ σύστασις, ἀλλ' ὅταν μὲν αἱ ὁλότητες ὦσιν ἀσώματοι, μένουσιν ἀνελάττωτοι τῶν μερῶν ὑφισταμένων, ὅταν δὲ σωματικαί, τὰ μέρη γιγνόμενα ἀπ' αὐτῶν ἐλαττοῖ τὰ ὅλα· διόπερ ἀεὶ μὲν ἀφαιρέσεως γιγνομένης, τῶν δὲ μερῶν ἀεὶ μενόντων οἰχήσεται τὰ ὅλα, καὶ οὕτως οὐδὲ γένεσις ἔσται ἔτι καὶ τὰ ἔργα τῆς προτέρας δημιουργίας ἀφανῆ πάντα ἔσται διὰ τὴν δευτέραν, ὃ μηδὲ θέμις εἰπεῖν. ἵν' οὖν μηδὲν τοιοῦτον ἐν τῷ παντὶ γένοιτο, τὰ συντεθέντα μέρη διαλύεται πάλιν καὶ ἀναπλοῦται εἰς τὰ ὅλα, καὶ ἡ ἄλλου γένεσις ἄλλου φθορά ἐστιν, ἡ δὲ ἄλλου*
F *φθορὰ γένεσις ἄλλου, ἵνα καὶ γένεσις ἀεὶ μένῃ καὶ φθορά· γενέσεώς τε γὰρ μόνον οὔσης στήσεταί ποτε ἡ γένεσις ἐκ πεπερασμένων γιγνομένη δαπανηθέντων ἐκείνων καὶ φθορᾶς μόν⟨ον⟩ οὔσης στήσεται ἡ φθορὰ πάντων ἀπολομένων. εἰ ἄρα δεῖ εἶναι τὸ ἕτερον, ἔσται καὶ τὸ λοιπόν. πάντα ἄρα τὰ ἀπὸ τῆς δευτέρας δημιουργίας γιγνόμενα καὶ σύνθετά ἐστι καὶ λυτά, καὶ ἀπὸ χρόνου συστάντα καὶ ἐν χρόνῳ λύεται πάλιν. εἰκότως ἄρα οἱ νέοι θεοὶ δανείζονται μόρια τὰ πάλιν ἀποδοθησόμενα, δανείζονται δὲ παρὰ τοῦ πατρός (ὃ γὰρ δανεί-*
337 *ζονται, τὸ πῦρ ἐστι καὶ ἡ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀήρ) καὶ ἀποδιδόασι πάλιν τῷ πατρί· βούλεται γοῦν ἐκεῖνος τὰ ὅλα διαμένειν, ἅπερ ἀπεγέννησε καὶ ἔταξεν αὐτός. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς συμπάσης εἰρήσθω τῶν νέων θεῶν δημιουρ-*

Q D (ς)
6s cf. I 79, 5. 13s   15 *οὐδὲ* : *οὔτε* ll.   *ἔτι ἔσται* **D**ς   21 *τε* **Q** : *ποτε* **D**ς   22s *καὶ φθορᾶς μὲν οὔσης* **Q** : *φθειρομένων δὲ τούτων* **D**ς   32 *οὖν* om **D**ς

γίας. Ἐπισκεπτέον δὲ καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τῶν τοῦ Τιμαίου ῥημάτων. τὸ μὲν οὖν λαβόντες ἐνδείκνυται, ὅπως ὑποδέχονται τὴν ἀθάνατον ψυχὴν οἱ νέοι θεοὶ κατιοῦσαν μετὰ τοῦ πρώτου ὀχήματος (τὸ γὰρ πᾶν ἐκάλεσεν ἀρχὴν ἀθάνατον), καὶ ὅπως πανταχοῦ προνοεῖται τὸ ἡμέτερον ὑπὸ θεῶν, ἄνω μὲν ὑπὸ τοῦ πατρός, κάτω δὲ ὑπὸ τῶν παίδων, εἰ χρὴ διῃρημένως λέγειν· ζῇ γὰρ ὁτὲ μὲν Διίως, ὁτὲ δὲ Διονυσιακῶς, ἐν κατατάξει δὲ Τιτανικῶς. τὸ δὲ ἀρχὴν οὐχ ἁπλῶς δηλοῖ τὸ ἐν τῇ τοῦ ἀνθρώπου συστάσει πρῶτον, ἀλλὰ τὸ ἡγεμονικὸν καὶ κρατητικὸν τῶν δευτέρων· τοῦτο γὰρ τὸ κατὰ φύσιν καὶ ἐπὶ τούτῳ παράγεται ὑπὸ τῶν θεῶν. ὥσπερ οὖν τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν ὡς ἄρξουσαν ὁ δημιουργὸς ὑπέστησε τοῦ σώματος, οὕτω καὶ οἱ πολλοὶ δημιουργοὶ τὴν B ἡμετέραν ψυχὴν ἀρχὴν ἐν τῷ θνητῷ ζῴῳ κατέστησαν. εἰ δὲ ἡμεῖς μὴ ἄρχομεν, οὐ τὸ τάξαν αἴτιον, ἀλλ' ἡ τοῦ ταχθέντος ῥᾳθυμία. τὸ δὲ ἀθάνατον πᾶσαν περιλαμβάνει τὴν σύστασιν, ἣν ὁ δημιουργὸς ὑπέστησε, τήν τε ἐν τῷ ὀχήματι καὶ αὐτὴν τὴν λογικὴν οὐσίαν, ἣν σπείρας ὅλην καὶ ὑπαρξάμενος ὁ πατὴρ ἀπετέλεσε. τὸ δὲ αὖ θνητοῦ ζῴου καὶ ζῳογόνους αὐτοὺς ἀποφαίνει καὶ δημιουργικούς, ἀλλὰ μετὰ κινήσεως ἑκάτερον, ἵνα καὶ θνητὰ ᾖ τὰ δημιουργήματα αὐτῶν. καὶ μὴν καὶ τὸ ʽμιμεῖσθαι τὸν δημιουργὸνʼ οἰκείως εἴρηται· σωματουργοῦντες γὰρ ἀπομιμοῦνται τὸ δημιουργικὸν τοῦ πατρός, καὶ ὥσπερ ἐκεῖνος ὑπέστησεν ὅλον τὸ πᾶν ἐκ τῶν ὅλων στοιχείων, οὕτω καὶ οὗτοι μερικὰ σώματα πλάττουσιν ἀπὸ μερικῶν σωμάτων, ἵνα μετὰ τῆς μιμήσεως ἡ ὕφεσις σῴζηται καὶ δημιουργοὶ μένωσιν, ἀλλὰ τῆς μερικῆς δημιουργίας. τὸ δὲ ʽδανείζεσθαιʼ δηλοῖ τὸ μᾶλλον εἶναι τῶν ὅλων καὶ τὰ ἐν ἡμῖν, ἤπερ ἡμῶν. εἰ δὲ τοῦτο, τί λυποῦνται ἄνθρωποι φθειρόμενοι; τί δὲ δεινὸν C ἡ λύσις; πῶς δὲ οὐκ ἀγαθόν, εἰ τὸ πᾶν ἀπολαμβάνει τὰ οἰκεῖα; καὶ γὰρ ὅτι ταῦτα τῷ παντὶ μᾶλλον οἰκεῖα, ῥᾴδιον

Q D (ς)

1 τοῦ om **D**ς 3 μετὰ **QD** : κατὰ ς 7s cf. p. 241, 25ss 7 ὁτὲ δὲ ς : ὅτε **QD** 8 κατάξει **Q** 9 τοῦ om **D**ς 18s cf. Tim. 41C 23 σωματουργοῦνται **D** 23s γὰρ ἀπομιμοῦνται om **D** 29 ἤπερ **D** : ὑπὲρ **Q**

συνιδεῖν· οἱ γὰρ τόποι πάντων τούτων ἐν τοῖς ὅλοις εἰσίν, ἀλλ' οὐκ ἐν ἡμῖν. τὸ δὲ 'εἰς ταὐτὸν τὰ λαμβανόμενα συγκολλᾶν' καὶ ὑστερογενῆ καὶ ἐπεισοδιώδη τὴν ἐν τοῖς θνητοῖς ἕνωσιν ἀποφαίνει· ἐν μὲν γὰρ τῷ παντὶ τὸ ὅλον προηγεῖται τῶν μερῶν καὶ τὸ ἓν τοῦ πλήθους. ἐνταῦθα δὲ τὰ πολλὰ καὶ διῃρημένα κατὰ φύσιν συγκολλᾶται, βίαιον τὴν ἕνωσιν καὶ ἐπισκευαστὴν καταδεχόμενα· διὸ καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῶν λυτοί, τῶν δὲ ὅλων ἄλυτοι, τῆς ἑνώσεως ἐκεῖ κρατούσης τοῦ πλήθους.

Ἀλλὰ διὰ σμικρότητα ἀοράτοις, πυκνοῖς γόμφοις συντήκοντες, ἓν ἐξ ἁπάντων ἀπεργαζόμενοι σῶμα ἕκαστον, τὰς τῆς ἀθανάτου ψυχῆς περιόδους ἐνέδουν εἰς ἐπίρρυτον σῶμα καὶ ἀπόρρυτον [43 A].

Ὅτι μὲν καὶ ἐν τούτοις, ὡς ἔμπροσθεν ἐκ τῶν στοιχείων πρῶτον ὄχημα, τὸ σῶμα ὑφίστησι, δῆλον, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνο ἄλυτον, ἅτε ἐξ ἀποδοθησομένων γεγονός. ὅτι δὲ ἑνὸς
D *ὄντος ἐκείνου τοῦ ὀχήματος καὶ τόδε τὸ ὀστρεῶδες ὁμοίως γίνεται ἕν, οὐκ ἄδηλον. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἕνωσιν ἁπλουστέραν ἔχει τῶν ἁπλῶν χιτώνων, τοῦτο δὲ ποικιλωτέραν, ἅτε συνθετώτερον ὄν. διὸ ἐκεῖ* [42 CD] *μὲν τὸν ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς ὄχλον ἄλογον ὄντα τὸ δεύτερον ὄχημα δηλοῦν ἐλέγομεν καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ζωήν, ἐνταῦθα δέ (οὐ γὰρ ἠρκέσθη τοῖς ἁπλοῖς, ἀλλὰ προσέθηκε τὰ οἰκεῖα τοῦ ὀργανικοῦ σώματος) περὶ τούτου φαμὲν εἶναι τὸν λόγον· τοῦτο γὰρ οὐ δυνατὸν φάναι μόνον ἐκ τῶν ἁπλῶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν· διὸ τὸ μόνον ἐκ τῶν ἁπλῶν ὑφεστάναι ῥηθὲν ἐκεῖ . . . ὑπωπτεύσαμεν λέγεσθαι καὶ τὸν ἄλογον ὄχλον, τὴν ἀλογίαν αὐτήν, ἧς δεῖ κρατῆσαι τὸν ἐν ἡμῖν λόγον, ἰδόντες, ὅπου λέγει τοδὶ τὸ σῶμα, μὴ τὰ ἁπλᾶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτων παραλαβόντα ⟨τὰ⟩ προσεχῆ στοιχεῖα τὸν λόγον. ἀπὸ τῶν ἀτελεστέρων δ' οὖν καὶ ἐνυλοτέρων ἀρξάμενος καὶ ποιήσας ὁμοιομερῆ καὶ ἐκ*

Q D (ς)

8 an *αὐτῶν ⟨μὲν⟩*? 15 *ὅτι ⟨τε⟩* ci s 27 *ἐκεῖ* + [9] **Q** : *ἕ* + [20] **D** | cf. p 297, 26 ss | sententia per se currit, nisi *στοιχείων* inserere mauis 28 *ἧς* **D** ς : *ἣν* **Q** 31 *λόγον* ll. : *ὄχλον* ci s

τούτων τὸ ὀργανικὸν καὶ ψυχῆς αὐτῷ μεταδίδωσι· δανειζόμενοι μὲν γὰρ οἱ νέοι θεοὶ μόρια ἀπὸ τῶν ὅλων τὰ ἁπλᾶ ἐλάμβανον καὶ ἐποίουν τὰ ὀχήματα τῶν ἀλόγων ψυχῶν, ἃ δὴ καὶ πρότερον ἔλεγε [42CD] *τὸν ἐκ πυρὸς καὶ γῆς* E *καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος ὄχλον εἶναι θορυβώδη καὶ ἄλογον. ταῦτα δὲ κολλῶντες τὰ ὁμοιομερῆ γεννῶσιν, οἷς ἐκ τῶν τεττάρων στοιχείων ἡ σύνθεσις. πυκνοῖς δὲ γόμφοις τὰ γεννώμενα συντήκοντες τὸ ὀργανικὸν ἀποτελοῦσι· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δεόμενον πάντων ὡς εἰπεῖν τῶν σμικρῶν καὶ ἀοράτων γόμφων διὰ τὴν ἐξ ἀνομοίων σύστασιν, καὶ πολλῶν τούτων καὶ πυκνῶν διὰ τὸ εὔλυτον τῆς συνθέσεως. τοὺς μὲν οὖν πυκνοὺς καὶ ἀοράτους γόμφους λέγομεν τὰς τῶν σμικρῶν καὶ ἀοράτων στοιχείων παρενθέσεις τοῖς μεγαλομερεστέροις, τὴν δὲ σύντηξιν οἰκείαν εἶναι τοῖς Ἡφαιστείοις ἔργοις, τοῦ πυρὸς ἐργαζομένου διὰ τῆς ἀραιώσεως ἐν τῇ συντήξει τὴν πάντων δι' ἀλλήλων χώρησιν, ὡς ἐπὶ τῶν συγχωνευομένων γίνεται μετάλλων, εἰσδυομένων ἐν τῷ τήκεσθαι τῶν σμικρομερῶν εἰς τὰ μεγαλομερέστερα καὶ οὕτω τῆς συγκράσεως γινομένης. ἔστιν οὖν τὸ ἀκόλουθον, ὅτι τὰ λαμβανόμενα συνεκόλλων, οὐκ ἀλύτοις δεσμοῖς ἀπεργαζόμενοι σῶμα, ἀλλὰ πυκνοῖς γόμφοις συντήκοντες αὐτὰ τοῖς σμικροῖς καὶ ἀοράτοις· δεῖ γὰρ καὶ τή-* F *ξεως καὶ κολλήσεως εἰς τὴν γένεσιν τῶν ὁμοιομερῶν, ὧν τὴν μὲν ⟨ἡ⟩ ὑγρότης παρέχεται, τὴν δὲ ἡ θερμότης· τήκεται γὰρ τὸ πᾶν ὑπὸ πυρός, κολλᾶται δὲ ὑπὸ ὕδατος. μετὰ δ' οὖν τὴν ἕνωσιν τῶν πολλῶν καὶ ἀνομοίων ἡ ψυχὴ παραγίγνεται, πρώτη μὲν ἡ θνητὴ πάντως (διὰ γὰρ ταύτης ἀπόρρυτον διά τε τῆς φυτικῆς καὶ τῆς αἰσθητῆς καὶ ὀρεκτικῆς ζωῆς), δευτέρα δὲ ἡ ἀθάνατος (αὕτη γὰρ οὐκ εἰς σῶμα ἁπλῶς, ἀλλ' εἰς ἐπίρρυτον σῶμα καὶ ἀπόρρυτον ἐνδύεται)· καὶ ἣ μὲν ἀπογεννᾶται μετὰ τοῦ σώματος, ἣ δὲ ἐνδεῖται εἰς τὸ* 338 *σῶμα. τάξις μὲν οὖν αὕτη τῆς δημιουργίας, ἔχει δὲ εἰκότα*

Q D (ς)
14 *σύνταξιν* **D** 16 *συντάξει* **D** 17 *μετ' ἄλλων* **Q** 21 *ἐναπεργαζόμενοι* **D** : *συναπεργαζόμενοι* ς 24 *τὸ* om **D**ς 27 *ἀπόρρυτος* **Q** 28 *αἰσθητικῆς* **D**ς fort. hic praestat 30 *ἐνδύεται* **D**ς : *ἐνδέχεται* **Q** 31 *ἐνδύεται* ς

λόγον· πᾶσα γὰρ ἡ γένεσις ἀπὸ ἀτελοῦς ἄρχεται καὶ ὁδῷ πρόεισιν ἐπὶ τὸ τέλειον. καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ παντὸς ἀπὸ νοῦ καὶ ψυχῆς ἡ δημιουργία προήει μέχρι τῶν σωμάτων (ἄχρονος γὰρ ἡ ἀπογέννησις), ἐπὶ δὲ τῶν θνητῶν ζῴων ἀπὸ σωμάτων ἄρχεται ἡ γένεσις· ἔγχρονος γάρ ἐστι, πᾶν δὲ τὸ κατὰ χρόνον γιγνόμενον ἐκ τοῦ ἀτελοῦς ἄρχεται τῆς γενέσεως, ὥστε καὶ εἴ τι μὴ ἐκ τοῦ ἀτελοῦς ἄρχοιτο, τοῦτο οὐ κατὰ χρόνον γέγονεν· ὥστε τὸ πᾶν οὐ κατὰ χρόνον γέγονεν· οὐ γὰρ σῶμα πρότερον ὑπέστησεν ὁ δημιουργός, ἀλλὰ ψυχήν, ὡς προείρηκεν. ὃ δηλοῖ τὴν λεγομένην γένεσιν ἀγένητον ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὴν σύνθεσιν ἀθρόαν ὑπάρχειν. καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ παντὸς προϋφίστατο τὸ ὅλον τῶν μερῶν καὶ τὸ ἓν τοῦ πλήθους, ἐπὶ δὲ τῶν θνητῶν τὰ πολλὰ πρὸ τοῦ ἑνὸς ἀπογεννᾶται, καὶ συντηκόμενα ταῦτα διὰ τῶν πυκνῶν γόμφων
B *ἓν ἀποτελεῖ· σώματα μὲν γὰρ ἁπλᾶ συντήκεται, τὰ δὲ συντακέντα γομφοῦται, τὰ δὲ γομφωθέντα ζωοποιεῖται, τὰ δὲ ζωοποιηθέντα συναρμόζεται πρὸς τὴν ἀθάνατον ψυχήν. ἐκ δὴ τούτων κἀκεῖνο δῆλον, ὅτι τὴν εἴσκρισιν τῆς ψυχῆς κατὰ Πλάτωνα γίγνεσθαι ῥητέον ἅμα τῇ προόδῳ τοῦ βρέφους· τότε γὰρ τέλειόν ἐστι τὸ κύημα καὶ οὐ πρότερον· οὐ γὰρ τέλειον αὐτὸ γεγονὸς ἔνδον ἡ φύσις κατέχει μάτην. ὅταν οὖν ἓν γένηται καὶ ὅλον τὸ σῶμα, τότε ἡ ἀθάνατος ψυχὴ περὶ αὐτὸ καταδεῖται. γίγνεται δὲ ἕν, ὅταν τέλειον, τέλειον δέ, ὅταν προέλθῃ· μένον γὰρ ἄλλου μέρος ἐστίν. οὐκ ἄρα εἰς τὸ σπέρμα ἡ ψυχὴ ἐνδεῖται παρὰ τῶν θεῶν οὐδὲ τῷ σπέρματι συγκαταβάλλεται, καθάπερ οἴονταί* τινες, *ἀλλὰ ἤδη γενομένῳ τῷ σώματι συνάπτονται αὐτῆς αἱ περίοδοι· ποῦ γὰρ ἐν τῷ σπέρματι σῶμα ἕν ἐστιν ἐκ πολλῶν καὶ πυκνῶν γόμφων γεγονός; ὅταν ἄρα τέλεον ἀπεργασθῇ τὸ ὄργανον, τότε οἱ θεοὶ συνδέουσι τὴν χρησομένην αὐτῷ ψυχήν. ταῦτα καὶ περὶ τούτου.* περιόδους *δὲ ψυχῆς λέγει τὰς ἐνερ-*

Q D ς
8 *ὥστε — γέγονεν* om **Q** 9 *ἀλλὰ τὴν ψυχὴν* **D** 20 *οὐ* **Q** : *οὐδὲ* **D**ς 22 *γέννηται* **D** *σῶμα* **Q** : *κύημα* **D**ς 23 *τέλειον* — 24 *ἐστίν* in fenestra om **D** 24 *ἐπέλθῃ* ς 25 s ueluti Aristoteles *περὶ ζῴων γενέσεως β* 1. 733 ᵇ33 735 ᵃ5. cf. I 51, 10. 19 28 *ἕν ἐστιν* **A** : *ἔνεστιν* **QD**b

γείας αὐτῆς τὰς εἰς τὸ ζῷον προϊούσας καὶ τὰς δυνάμεις τὰς διττάς, τήν τε ταὐτοῦ καὶ θατέρου. πᾶσα ἄρα C κάτεισιν ἡ ψυχὴ κατὰ Πλάτωνα· δύο γὰρ μόνους αὐτῇ δέδωκε κύκλους καὶ δύο περιόδους, καὶ ἀμφοτέρας κατήγαγεν. ὥστε, ὅπερ Πλωτῖνός φησι, νεώτερος ἂν εἴη λόγος ὁ μὴ πᾶσαν αὐτὴν κατιέναι διατατόμενος. τοῦτο μὲν οὖν τοιοῦτον. τοὺς δὲ ʻπυκνοὺς γόμφουςʼ οἱ μὲν τὴν τῶν τριγώνων στοιχείων συνάρμοσιν ἤκουσαν, ὁ δὲ Ἰάμβλιχος τὴν τῶν φυσικῶν λόγων κοινωνίαν, ὥσπερ τὴν σύντηξιν αὐτῶν τὴν δημιουργικὴν συνοχὴν καὶ ἕνωσιν. ἡμεῖς δὲ εἴπομεν, τίνες οἱ γόμφοι καὶ τίνες αἱ κολλήσεις καὶ τίνες αἱ συντήξεις καὶ τίς ἡ διὰ τούτων πάντων τῇ φύσει προσήκουσα θεωρία.

Αἱ δὲ εἰς ποταμὸν ἐνδεθεῖσαι πολὺν οὔτε ἐκράτουν οὔτε ἐκρατοῦντο [43 A].

Τὴν ψυχὴν τῷ σώματι συνῆψεν ἀμέσως, πάντα τὰ περὶ καθόδου ψυχῆς ὑπεκτεμὼν προβλήματα, τὸν ʻπροφήτηνʼ, τοὺς ʻκλήρουςʼ, τοὺς ʻβίουςʼ, τὰς ʻαἱρέσειςʼ, τὸν ʻδαίμοναʼ, τὴν ʻἐν τῷ πεδίῳ τῆς Λήθης κατασκήνωσινʼ, τοὺς ʻὕπνουςʼ, τὸ ʻπόμα τῆς Λήθηςʼ, τὰς ʻβροντὰςʼ καὶ πάντα, ὅσα ὁ ἐν Πολιτείᾳ [X 617 DE 621 AB] μῦθος διεξῆλθεν. ἀλλʼ οὐδὲ D τὰ μετὰ τὴν ἔξοδον αὐτῆς ἐν τούτοις παραδώσει δείματα, τοὺς ʻποταμούςʼ, τὸν ʻΤάρταρονʼ, τοὺς ʻἀγρίους ἐκείνους καὶ διαπύρουςʼ δαίμονας, τοὺς ʻἀσπαλάθουςʼ, τὸ ʻστόμιονʼ, τὴν ʻτρίοδονʼ, τοὺς ʻδικαστάςʼ, περὶ ὧν ὅ τε ἐν Πολιτείᾳ [X 621 C 615 E 616 A] καὶ ὁ ἐν Γοργίᾳ [524 A 523 E] καὶ ὁ ἐν Φαίδωνι [111 D 112 A] μῦθος ἀνεδίδαξε. τίς οὖν, φαίης ἄν, αἰτία τῆς τούτων παραλείψεως; ὅτι, φήσω, τὸ πρέπον διασῴζει τῇ τοῦ διαλόγου προθέσει καὶ τῆς περὶ ψυχῆς θεωρίας ὅσον φυσικὸν ἐν τούτοις παραλαμβάνει, τὴν πρὸς τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ὁμιλίαν παραδιδούς. ὃ δὴ καὶ Ἀριστοτέλης ζηλώσας ἐν τῇ Περὶ ψυχῆς πραγματείᾳ φυσικῶς

Q D (ς)
9 s σύνταξιν **Q** 11 εἴπομεν ς : εἴπωμεν **QD** 12 συντάξεις **Q** τῇ φύσει om **Q** 14 s ἐκράτουν οὔτε om **D** 27 ἀνεδίδαξαν **D**

αὐτὴν μεταχειριζόμενος οὔτε περὶ καθόδων ψυχῆς οὔτε περὶ λήξεων ἐμνημόνευσεν, ἀλλ' ἐν τοῖς Διαλόγοις [frg. 40 R.] *χωρὶς ἐπραγματεύσατο περὶ αὐτῶν καὶ τὸν προηγούμενον κατεβάλετο λόγον. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τούτων. αὐτὸ δὲ τοῦτο ζητητέον ἐξ ἀρχῆς, διὰ τί κάτεισιν εἰς τὰ σώματα ἡ ψυχή. ὅτι βούλεται μιμεῖσθαι τὸ προνοητικὸν τῶν θεῶν, καὶ διὰ τοῦτο πρόεισιν εἰς τὴν γένεσιν ἀφεῖσα τὴν θεωρίαν· διττῆς* E *γὰρ οὔσης τῆς θείας τελειότητος, τῆς μὲν νοερᾶς, τῆς δὲ προνοητικῆς, καὶ τῆς μὲν ἐν στάσει, τῆς δ' ἐν κινήσει, τὸ μὲν μόνιμον αὐτῶν καὶ τὸ νοερὸν καὶ τὸ ἀκλινὲς ἀπεικονίζεται διὰ τῆς θεωρίας, τὸ δὲ προνοητικὸν καὶ τὸ κινητικὸν διὰ τῆς γενεσιουργοῦ ζωῆς. καὶ ὥσπερ ἡ νόησις αὕτη μερική ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πρόνοια μερική, μερικὴ δὲ οὖσα περὶ σῶμα διατρίβει μερικόν. ἔτι δὲ πρὸς τὴν τοῦ κόσμου τελειότητα συντελεῖ· δεῖ γὰρ εἶναι μὴ μόνον τὰ ἀθάνατα ζῷα καὶ νοερά, οἷα παρὰ τοῖς θεοῖς, μηδὲ τὰ θνητὰ καὶ ἀλόγιστα, οἷα δή ἐστι τὰ τελευταῖα τῆς δημιουργίας, ἀλλὰ καὶ ὅσα μεταξὺ τούτων, ἀθάνατα μὲν οὐδαμῶς ὄντα, λόγου δὲ καὶ νοῦ μετέχειν δυνάμενα. τοιαῦτα δέ ἐστι πολλὰ κατὰ πολλὰς τοῦ κόσμου μερίδας· οὐ γὰρ μόνον ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικὸν θνητόν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα γένη πολλὰ τοιαῦτα, τὰ μὲν δαιμονιώτερα, τὰ δὲ ἐγγυτέρω τῆς ἡμετέρας οὐσίας. πρὸς δὴ τὴν σύστασιν τὴν τῶν θνητῶν ἅμα καὶ λογικῶν ἁπάντων ζῴων αἱ κάθοδοι συντελοῦσι τῆς μερικῆς ψυχῆς.*

διὰ τί οὖν κατελθοῦσαι εἰς γένεσιν αἱ μερικαὶ ψυχαὶ F *ταραχῆς τοιαύτης ἐνύλου καὶ κακῶν ἀναπίμπλανται τοιούτων; διὰ τὴν αὐτεξούσιον ῥοπήν, διὰ τὴν σφοδρὰν περὶ τὸ σῶμα οἰκείωσιν, διὰ τὴν συμπάθειαν τὴν περὶ τὸ εἴδωλον αὐτῆς, ὃ δὴ καλοῦσιν ἐμψυχίαν, διὰ τὴν ἀθρόαν μεταβολὴν* ⟨*τὴν*⟩ *ἀπὸ τοῦ νοητοῦ πρὸς τὸ αἰσθητὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡσύχου πρὸς τὸ πάντη κινητόν, διὰ τὴν ἄτακτον συντυχίαν τὴν ἐμφυομένην τοῖς ἀπὸ τοσούτων ἀνομοίων συνισταμένοις,*

Q D ς

3 s *κατεβάλλετο* **D** ς   6 possis ⟨*ἢ*⟩ *ὅτι*, nisi *καὶ* potius del.   10 nolui *αὐτῆς*   26 *ἐνύλου πληροῦνται* **D**   *καὶ κακῶν* — 26 s *τοιούτων* om **D** [25]   26 s *τοσούτων* ς   27 *αὐτεξουσίαν* ll.

ἀθανάτου καὶ θνητοῦ, νοεροῦ καὶ ἀνοήτου, διαστατοῦ καὶ ἀμεροῦς· ταῦτα γὰρ πάντα γίγνεται αἴτια τῇ ψυχῇ τῆς ταραχῆς ταύτης καὶ τῶν ἐν τῇ γενέσει πόνων· αἵ τε γὰρ 339 *ἀθρόαι μεταβολαὶ ταράττουσιν ἡμᾶς καὶ αἱ περὶ τὸ φερόμενον συμπάθειαι (διώκομεν γὰρ τὸ φεῦγον ἀεὶ κινούμενον) καὶ αὖ τῆς ψυχῆς ἡ νεῦσις ἀνάψασα μὲν ἐν τῷ σώματι φῶς, αὐτὴ δὲ ἐν σκότῳ γεγονυῖα, καὶ τούτῳ μὲν δοῦσα ζωήν, ἑαυτὴν δὲ ἀπολέσασα καὶ τὸν ἑαυτῆς νοῦν· τὸ μὲν γὰρ θνητὸν νοῦ μεταλαγχάνει, τὸ δὲ νοερὸν θανάτου, καὶ τὸ ὅλον γίγνεται θαῦμα, ὥς φησιν ἐν Νόμοις* [I 644 D], *ἐκ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου καὶ νοεροῦ καὶ ἀνοήτου συντεθέν· οὗτος γὰρ ὁ φυσικὸς δεσμὸς θάνατος μέν ἐστι τῆς ἀθανάτου ζωῆς, ζωοποιία δὲ τοῦ θνητοῦ σώματος. τὰς μὲν οὖν ἀπὸ τῆς ψυχῆς αἰτίας τῆς καθόδου παραδέδωκεν ἐν Φαίδρῳ* [248 C] *λήθην καὶ πτερορρύησιν καὶ ὅσα τούτοις ἕπεται αἰτιασάμενος, τὰς δὲ ἀπὸ τῶν θεῶν ἐν τούτοις (αὐτοὶ γάρ εἰσιν οἱ τῷ σώματι συνάπτοντες αὐτήν, ὅπως δὲ ἀποστᾶσαν καὶ δι' οἵων εἰδῶν ζωῆς προελθοῦσαν, οὐ προστίθησιν ἐν τοῖς παροῦσι), τὰς δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων ἐν Πολιτείᾳ* [X 617 Bss]· B *καὶ γὰρ ὁ προφήτης ἐκεῖ καὶ αἱ Μοῖραι καὶ ὁ δαίμων κλῆροί τε καὶ βίων παραδείγματα καὶ αἱρέσεις παρελήφθησαν. ἐκεῖνα μὲν οὖν ἐν ἐκείνοις ἐξήτασται.* *Σκεπτέον δὲ καὶ τὰ ἐν τούτοις λεγόμενα, τίς ὁ ʽποταμόςʼ, τίς ἡ ʽἔνδεσιςʼ, τί τὸ ʽπολύʼ (λέγεται γὰρ πολὺς οὗτος ὁ ποταμός), τί τὸ ʽμήτε κρατεῖν μήτε αὖ κρατεῖσθαιʼ τὰς ψυχάς. ὁ μὲν δὴ ʽποταμὸςʼ οὐ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα σημαίνει μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν περικειμένην ἔξωθεν ἡμῖν γένεσιν διὰ τὴν ὀξύρροπον αὐτῆς καὶ ἀστάθμητον ῥοήν. οὕτω δὴ καὶ ἐν Πολιτείᾳ* [X 621 A] *τὸν τῆς Λήθης ποταμὸν ἀπεκάλεσε πᾶσαν τὴν γενεσιουργὸν φύσιν, ἐν ᾗ καὶ ἡ Λήθη καὶ ʽὁ τῆς Ἄτης λειμώνʼ, ὥς φησιν Ἐμπεδοκλῆς* [frg. 121 D.], *καὶ τὸ λάβρον τῆς ὕλης καὶ ὁ μισοφαὴς κόσμος, ὥς οἱ*

Q D (ς)

7 *τούτῳ* ς : *τοῦτο* **QD** 11 *συντεθέν* — 12 s *ἀθανάτου* om **D** 12 *δεσμὸς* **Q** : *θεσμὸς* ς 22 cf. in remp. II 241 ss 254, 5 ss 257, 26 ss 27 s cf. in remp. I 61, 16 28 *δὴ* **Q** : *δὲ* **D** ς 29 s cf. in remp. II 347 s 29 ss cf. in remp. II 157 s

θεοὶ λέγουσι, καὶ τὰ σκολιὰ ῥεῖθρα, ὑφ' ὧν οἱ πολλοὶ κατασύρονται, ὥς τὰ λόγιά [or. chald. 63] *φησιν. ἡ δὲ 'ἔνδεσις' τὴν συμπεποδισμένην ζωὴν καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀφικομένην ἐμφαίνει· τό τε γὰρ δεδεμένον κωλύεται προϊέναι καὶ τὸ προϊέναι μηκέτι δυνάμενον ἐν τῷ τέλει τῆς ἑαυτοῦ* C *γέγονε κινήσεως, ἡ δὲ ψυχὴ τῷ σώματι κοινώσασα τὰς ἑαυτῆς δυνάμεις τέλος ἔχει τῆς καθόδου. τὸ δὲ 'πολὺ' τὴν πεπληθυσμένην τῆς γενέσεως καὶ τὴν πάντη μεριστὴν ἐνδείκνυται ῥοήν. τὸ δὲ 'μήτε κρατεῖν μήτε κρατεῖσθαι' τὸ τῶν συνελθόντων ἑκάτερον σῴζειν καὶ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν· οὐ γὰρ ὥσπερ ἐπὶ τῶν κεκραμένων κατὰ σύμφθαρσιν γέγονεν ἡ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος σύνοδος· οὔτε γὰρ τὸ σῶμα μεθίσταται πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς οὐσίαν οὔτε ἡ ψυχὴ πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ σώματος· οὐδέτερον γὰρ ἑαυτῷ τὸ λοιπὸν ἐξομοιοῖ. οὔτ' οὖν κρατεῖται ἡ ψυχὴ παρὰ τοῦ σώματος (οὐ γὰρ γίνεται ἄψυχος), οὔτε κρατεῖ τοῦ σώματος (οὐ γὰρ ποιεῖ αὐτὸ ἀσώματον). ἄλλως δὲ κρατεῖ μὲν ὡς συνέχουσα αὐτό, κρατεῖται δὲ ὡς παραποδιζομένη κατὰ τὴν νόησιν. ὁ δέ γε Πλάτων μᾶλλον ἀπέφησεν ἑκάτερον ἢ κατέφησεν, ἵνα καὶ τὴν ἰδιότητα ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τὸ ἄμικτον αὐτῶν ἐν τῇ μίξει νοήσωμεν.*

Βίᾳ δὲ ἐφέροντο καὶ ἔφερον, ὥστε τὸ μὲν ὅλον κινεῖσθαι ζῷον, ἀτάκτως μὴν ὅπῃ τύχοι προϊέναι D *καὶ ἀλόγως, τὰς ἓξ ἁπάσας κινήσεις ἔχον· εἴς τε γὰρ τὸ πρόσθεν καὶ ὄπισθεν καὶ πάλιν εἰς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κάτω τε καὶ ἄνω καὶ πάντη κατὰ τοὺς ἓξ τόπους πλανώμενα προήειν* [43 B].

Ὅτι μὲν ὁ γενεσιουργὸς ποταμὸς καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐνοχλεῖ τὴν ψυχήν, μάλιστα δὲ ἐν τῇ νεότητι πολύς ἐστιν ὡς ἀθρόας τῆς τε ἐπιρροῆς καὶ ἀπορροῆς γιγνομένης, διὰ τῶν εἰρημένων οἶμαι γεγονέναι κατάδηλον. ἐπειδὴ δὲ

Q D ς

11 *κεκραμμένων* **D** ς 22 *-τε τὸ* — 23 *ὅπῃ* om **D** [35] 23 *κινεῖσθαι* cod. **M**² (cf. I p. VII) cum Plat. : *κινεῖται* ς *κινεῖσθαι ζῷον* om **Q** [10] *τύχοι* **Q** ς cum A𝔗F𝔬(SY*qs*) Plat. : *ψυχὴ* **D** : *τύχη* *ς Plat. *προσιέναι* A Plat. 25 *πρόσθε* A Plat. 27 *προήιειν* A(*Θ*) Plat. : *προήειεν* **QD** : *προήει* *ς Plat.

καὶ τὸ σῶμα βαρὺ καὶ γήινον ὑπάρχον καὶ πῖπτον ἀνορθοῦται παρὰ τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ψυχὴ φύσιν ἔχουσα νοερὰν ἄνους ἀποτελεῖται παρὰ τὴν τοῦ σώματος κοινωνίαν, ʽβίᾳʼ φησὶ ʽκαὶ φέρεσθαι τὰς ψυχὰς καὶ φέρεινʼ, τῆς μὲν ʽβίαςʼ τὸ ἀλλότριον καὶ τὸ ἐπισκευαστὸν τῆς ζωοποιίας τῶν θνητῶν ἐνδεικνυμένης, τοῦ δὲ ʽφέρεσθαι καὶ φέρεινʼ τὴν εἰς ἄλληλα ποίησιν αὐτῶν· φέρει μὲν γὰρ ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα δύναμιν ἐμπνέουσα κινήσεως, φέρεται δὲ ὑπʼ αὐτοῦ πρὸς τὴν γενεσιουργὸν φύσιν διὰ τῆς συμπαθείας. εἰκότως ἄρα φησίν, ὅτι καὶ ὅλον κινεῖται τὸ ζῷον· καὶ γὰρ τὸ σῶμα διὰ τὴν ψυχὴν κινεῖται καὶ ἡ ψυχὴ τὴν ἑαυτῆς ἀπολέσασα ζωὴν ζῇ τὸν τοῦ συνθέτου βίον. ὅλον οὖν κινεῖται τὸ ζῷον. καὶ E ἄλλως δὲ τὸ ὅλον εἴποις ἂν ὡς πρὸς ἀντιδιαστολὴν λέγεσθαι τοῦ παντός· τοῦτο γὰρ οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τοῖς μέρεσι κινεῖται μόνον, ὡς εἴρηται πρότερον. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ἄστρα κατὰ τὴν εἰς τὸ πρόσθεν κίνησιν ὅλον ἕκαστον κινεῖται καὶ οὐ κατὰ μέρη μόνον, ἀλλὰ τεταγμένως καὶ οὐ τὴν ἡμετέραν (ἕπεται γὰρ τῷ ὅλῳ), προσέθηκε τὸ ἀτάκτως, ἐνδεικνύμενος τὴν ἔνυλον φορὰν καὶ ἀνώμαλον παντοίως ὑπάρχουσαν καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ χείρονος ἀρχομένην, τῆς τάξεως ἀντεστραμμένης (ἔδει γὰρ ὥσπερ ἐν τοῖς θείοις, ἀπὸ τοῦ κρείττονος), ἐπεὶ καὶ τὸ ʽὅπῃ ἔτυχεʼ τὸ εἰκαῖον σημαίνει καὶ ἀστάθμητον τῆς κινήσεως καὶ τὸ προϊέναι τὸ ἐξίστασθαι ἀφʼ ἑαυτῶν. ἃ δὴ πάντα δεύτερα τῶν θείων ἐστὶ ζῴων, ἐν οἷς ὁ τῆς ἐνεργείας νοῦς *** καὶ μένοντα ἕκαστα πρόεισι. τούτοις δὴ καὶ τὸ ἀλόγως συνακολουθεῖ δεόντως· ὅπου γὰρ ἡ τάξις ἐκλέλοιπεν, ἐνταῦθα καὶ τὸ ἄλογον ἔχει παρείσδυσιν· ὁ γὰρ λόγος τάξεώς ἐστιν αἴτιος καὶ τοῦ μέτρου καὶ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μετουσίας. καὶ μὴν καὶ τὸ πλῆθος τῶν κινήσεων ἐπὶ τούτων ἀνεφάνη καὶ ὁ ἐπὶ πᾶν προελθὼν ἀριθμός· ὄντων F γὰρ τῶν σωμάτων τριχῇ διαστατῶν καὶ ἐξ ἐναντίων συγκεκραμένων ἡ ἐναντίωσις δυὰς οὖσα καὶ ἐπὶ τὴν τριάδα ληφθεῖσα

Q D (ς)

1 *πίπτον* ll. | cf. Phaedr. 247B 246C 248C 3s *φησὶ καὶ φέρεσθαι καὶ φέρειν τὰς ψυχὰς* ς : *φησὶ φέρεσθαι φέρειν τὰς ψυχὰς* **D** 17 *οὐ* om **Q** 25 *αἴτιος* ins t, *δραστήριος* uerius puto, nisi plura interciderunt 28 an ⟨*τῆς*⟩ *τάξεως*? 31s *συγκεκραμμένων* **D**

τὸν ἀριθμὸν ποιεῖ τῶν τοῦ θνητοῦ ζῴου κινήσεων· ἀνάγκη μὲν γὰρ τριττὴν εἶναι μόνον διάστασιν, ὅτι λόγος ἐστὶν ἐκ τοῦ ἀμεροῦς προελθὼν εἰς ὕλην καὶ μορφώσας αὐτήν, καὶ ἔστι τὸ μὲν ἀμερὲς μοναδικόν, τὸ δὲ τῆς προόδου δυαδικόν, τὸ δὲ τῆς μορφῆς τριαδικόν· ἐπιστραφὲν γὰρ τὸ προελθὸν ὅρον ἔχει καὶ μορφήν. ἀνάγκη δὲ καὶ ἐναντίωσιν εἶναι ἐν
340 *αὐτοῖς κατὰ τὴν θέσιν· πάσης γὰρ εὐθείας τὰ πέρατα ἀλλήλοις ἀντίκειται. καὶ τῶν τριῶν ἄρα διαστάσεων ἀντίθεσις ἔσται κατὰ τὰ πέρατα, τὸ ἄνω, τὸ κάτω, τὸ δεξιά, τὸ ἀριστερά, τὸ πρόσθεν, τὸ ὄπισθεν. ἡ ἄρα συμπλοκὴ τῆς ἐναντιώσεως πρὸς τὴν τριάδα τῶν διαστάσεων ἀποτελεῖ τὰς ἓξ κινήσεις, καὶ ἔστιν οὗτος ὁ ἀριθμὸς οἰκεῖος ἐψυχωμένῳ σώματι· κατὰ γὰρ τοὺς Πυθαγορείους στιγμῇ μὲν ἀνὰ λόγον μονάς, γραμμῇ δὲ δυάς, ἐπιπέδῳ δὲ τριάς, σώματι δὲ τετράς, πεποιωμένῳ δὲ σώματι πεμπτάς, ἐψυχωμένῳ δὲ ἑξάς. οἰκείως ἄρα τῶν θνητῶν ζῴων, οἷς ἐκ τοῦ ἀποίου καὶ ἀνειδέου προῆλθεν ἡ γένεσις, οὗτος ἀποδέδοται τῶν κινήσεων ὁ ἀριθμός. οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν, εἰ τὰ μὲν ζῷα τοσαύτας ἔχει κινήσεις, τὰ δὲ ἄψυχα μίαν, οἷον βῶλος μὲν τὴν ἐπὶ τὸ κάτω, φλὸξ δὲ τὴν ἐναντίαν· εἰ γὰρ ἐθέλοιμεν σκοπεῖν, ὀψόμεθα πολλαχοῦ τὰ μὲν ἄκρα τῶν μέσων ἁπλού-*
B *στερα, τὰ δὲ μέσα ποικιλώτερα· οἷον καὶ τοῦ σώματος ἁπλουστέραν ὁρῶμεν καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν ὕλην, καὶ τῆς ψυχῆς τῆς λογικῆς τήν τε ἄλογον ζωὴν καὶ τὸν νοῦν. ἀλλ' ὁ μὲν νοῦς κατὰ τὸ κρεῖττον ἁπλούστερος, ἡ δὲ ἀλογία κατὰ τὸ χεῖρον· ἀπροαιρέτως γὰρ ζῇ καὶ κατὰ φύσιν. εἰ τοίνυν καὶ ἐπὶ τῶν κινήσεων ὁρῶμεν τά τε θεῖα ζῷα κίνησιν ἁπλουστέραν ἔχοντα καὶ τὰ ἄψυχα σώματα, τὰ δὲ μέσα πολυπλανῆ τε ὄντα καὶ πολυειδῶς φερόμενα, τί θαυμαστόν; ἔστι γὰρ ἡ μὲν ἁπλότης τῆς θείας κινήσεως κρείττων τῆς ἐν τοῖς θνητοῖς ποικιλίας, ἡ δὲ τῶν ἀψύχων ἁπλότης χείρων, ὥσπερ καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν τὰ μὲν θεῖα σώματα ἁπλᾶ κατὰ τὸ*

QDς

2 *μόνην* ll. : em s 12s et 15 *ἐμψυχωμένῳ* ll. 13ss cf. II 270, 5ss 16 *ἀποίου* **Q** : *ἀγρίου* **Dς** 19ss *βῶλος, -χοῦ τὰ, ποικιλώτερα* om **Q** [5] [6] [13] 21 *σκοπεῖν* — 22 *σώματος* om **D**[3×50] 26 *γὰρ* om **D** prius *καὶ* om **D**

κρεῖττον τῶν συνθέτων, τὰ δὲ ἄψυχα μέρη τῶν στοιχείων ἁπλούστερα τῶν συγκριμάτων κατὰ τὸ χεῖρόν ἐστιν, ὡς τῶν ζώντων τὰ ζωὴν οὐκ ἔχοντα οἰκείαν.

Πολλοῦ γὰρ ὄντος τοῦ κατακλύζοντος καὶ ἀπορρέοντος κύματος, ὃ τὴν τροφὴν παρεῖχεν, ἔτι μείζω θόρυβον ἀπειργάζετο τὰ τῶν προσπιπτόντων παθήματα ἑκάστοις, ὅτε πυρὶ προσκρούσειε τὸ σῶμά τινος ἔξωθεν ἀλλοτρίῳ περιτυχὸν ἢ καὶ στερεῷ γῆς πάγῳ ὑγροῖς τε ὀλισθήμασιν ὑδάτων, εἴτε ζάλῃ C *πνευμάτων ὑπ' ἀέρος φερομένων καταληφθείη, καὶ ὑπὸ πάντων τούτων διὰ τοῦ σώματος αἱ κινήσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν φερόμεναι προσπίπτοιεν* [43BC].

Πόθεν καὶ ἀπὸ ποίων αἰτίων ἡ ψυχὴ θορυβεῖται καὶ ταράττεται διαφερόντως ἐν τοῖς νεογόνοις ζῴοις, ἐν τούτοις ὁ φιλόσοφος παραδίδωσιν, εἰς δύο ταύτας αἰτίας ἀνάγων τὸν σύμπαντα τοῦτον θόρυβον, εἴς τε τὴν θρεπτικὴν καὶ εἰς τὴν αἰσθητικὴν ζωήν. ταῦτα δέ ἐστι τό τε ὀρεκτικὸν καὶ τὸ γνωστικὸν τῆς ἀλογίας πάσης, εἰς ἃ καὶ διαιρεῖν εἰώθαμεν πάσας τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, τὰς μὲν ζωτικὰς εἶναι λέγοντες, τὰς δὲ γνωστικάς· ἡ μὲν γὰρ δύνουσα κατὰ τῶν σωμάτων πολλὴν ἐν αὐτοῖς ἀπεργάζεται ῥύσιν, διὰ μὲν τὴν ὑγρότητα αὐτῶν τὴν ἔνυλον ἀπόρροιαν ἐκπέμπουσα πολλήν, διὰ δὲ τὴν θερμότητα τὴν ζωοποιὸν ἐπιρρεόντων ἄλλων δεομένη. ἡ δὲ πάσχουσα ὑπὸ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων σωμάτων, πυρὸς γῆς ἀέρος ὕδατος, καὶ πάντα μεγάλα νομίζουσα τὰ πάθη διὰ τὴν εὐτέλειαν τοῦ ζῴου θόρυβον παρέχει τῇ ψυχῇ· τοῖς μὲν γὰρ ἤδη προελθοῦσι κατὰ τὴν ἡλι- D κίαν εἰωθότα πάντα ταῦτα γίγνεται, τοῖς δὲ νεογνοῖς καὶ τὰ σμικρότατα διὰ τὸ ἄηθες ἐκπλήξεως αἴτια γίγνεται· ὃ γάρ ἐστι τοῖς τελειοτέροις ἐκπύρωσις, τοῦτο ἐκείνοις ἡ θρυαλλίς, καὶ ὅπερ αὖ ἐκείνοις ὀρῶν ἀμηχάνων μέγεθος, τοῦτο τοῖς παιδίοις ἀρκεῖ γενέσθαι καὶ τῶν λίθων ὁ σμικρότατος· ἀρκεῖ

Q D (ϛ)

4 κατακυκλίζοντος **Q** 5 ὃ **Q** : ὃς **D**ϛ 6 ἀπειργάσατο **D**ϛ τὰ τῶν om pauci Plat. ll. 6 s παθημάτων pauci Plat. ll. 9 πάγῳ om Plat. cf. p. 331, 16 10 φερομένου A𝔗 Plat. : φερομένῳ (Θ) Plat. : φερομένοις (SYsr) Plat. 22 coniungenda ὑγρότητα et ἔνυλον 28 ταῦτα πάντα **D**ϛ 30 θραλλὶς **D**ϛ

γὰρ λυπῆσαι καὶ οὗτος καὶ εἰς κλαυθμὸν ἐκκαλέσασθαι κωλύων αὐτὰ τῆς ἐνεργείας. καὶ ὃ τοῖς ἑτέροις Τυφώνεια πνεύματα καὶ ὑδάτων ἀπ' οὐρανοῦ ῥεύματα, τοῦτο τοῖς νηπίοις καὶ βραχεῖα τοῦ ἀέρος κίνησις ἢ δι' ὑγρότητα σμικρὰν ὄλισθος· ἀπὸ πάντων γὰρ τούτων ἡ αἴσθησις πληττομένη τὴν ψυχὴν τῶν νεογενῶν ἐκπλήττει καὶ εἰς ἀμηχανίαν ἄγει καὶ θόρυβον. ταῦτα μὲν οὖν τὰ αἴτια τῆς τῶν ψυχῶν ταραχῆς, ὡς συντόμως εἰπεῖν, ἥ τε τοῦ θρεπτικοῦ κίνησις καὶ αἱ τῆς αἰσθήσεως πληγαί. καὶ οὐ διὰ ταῦτα πάσχειν τι τὴν ψυχὴν οἰητέον· ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐπί τινος ἀκτῆς ἑστὼς εἴδωλον ἑαυτοῦ καὶ μορφὴν ἐν ποταμῷ φερομένῳ δεικνύοι, καὶ αὐτὸς μὲν ἄτρεπτον φυλάττοι τὸ πρόσωπον, τὸ δὲ ῥεῦμα
E *κινούμενον παντοίως μεταβάλλοι τὸ εἴδωλον, ὥστε ἄλλοτε ἀλλοῖον αὐτὸ δεικνύναι πλάγιόν τε καὶ ὀρθόν, εἰ τύχοι, καὶ διεσπασμένον καὶ συνεχές, καὶ τοῦτο ὁρῶν ἐκεῖνος ἑαυτὸν δι' ἀήθειαν τοῦ πάθους οἴοιτο ὁρᾶν πάσχοντα, τὴν ἑαυτοῦ θεώμενος ἐν τοῖς ὕδασι σκιάν, καὶ τοῦτο οἰόμενος ἀλγύνοιτο καὶ θορυβοῖτο καὶ ἐκπλήττοιτο καὶ κωλύοι⟨το⟩, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ ψυχὴ τὸ ἑαυτῆς εἴδωλον ἐν τῷ σώματι καθορῶσα φερόμενον ἐν τῷ ποταμῷ τῆς γενέσεως καὶ ἄλλοτε ἀλλοίως διατιθέμενον ὑπό τε τῶν ἔνδοθεν παθῶν καὶ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων αὐτὴ μὲν ἀπαθής ἐστιν, οἴεται δὲ πάσχειν, ἑαυτὴν ἀγνοοῦσα καὶ εἴδωλον αὐτῆς ἑαυτὴν εἶναι νομίζουσα τεθορύβηταί τε καὶ ἐκπέπληκται καὶ ἐν ἀπόρῳ ἐστί. τοῦτο δὴ τὸ πάθος διαφερόντως μὲν ἐν τοῖς νεογνοῖς ἐστι παισί, προφαίνεται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἤδη γενομένοις ἐν ἡλικίᾳ κατὰ τοὺς ὀνείρους, οἷον ὅταν τῆς φύσεως καμνούσης ἐν ταῖς πέψεσι τῶν σιτίων οἴηταί τις ὄναρ κάμνειν ὁδοιπορῶν ἢ ἄχθη φέρειν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο πάσχειν. καὶ δυνατὸν ἀπὸ τούτων*

QDς

2 *αὐτὰ* ς : *αὐτὰς* **QD** *τῆς* **Dς** : *τὰς* **Q** *τυφώνια* **Dς** 6 *ἄγει* om **Q** 8 *τε* om **Q** 13 *μεταβάλλοιτο εἴδωλον* **QD** 14 *δείκνυσθαι* **Dς** 14 *πλάγιόν τε* — 17 *σκιάν* om **D** [4×50+35] 15s *δι' ἀήθειαν τοῦ πάθους ἑαυτὸν* ς 16 *ὁρᾶν* **Q** : *εἶναι τὸν* ς 18 *κωλύοι* **Qς** : *κωλύον* **D** : *ἀλύοι* exhibet cod. **M**[2] e coniectura (cf. p. 326, 23) : *κλαίοι* ci s 19s cf. Tim. 43A 21 *ἔνδον* **Dς** 22s *πάσχειν καὶ ἑαυτὴν* **Dς** 29 *ἄλλό τι* **Q** : *τι ἄλλο* **Dς**

καὶ τὰ τῶν παίδων παθήματα θεωρεῖν οἷά ποτέ ἐστι. ταῦτα F
μὲν οὖν, ὅπερ εἴρηται, περὶ τούτων ἀρκέσει καὶ νῦν. Ἐπὶ δὲ τὴν τοῦ Πλάτωνος λέξιν ἰτέον καὶ ῥητέον τὸ μὲν ʽκῦμαʼ δηλοῦν οὐ τὸ ἔξωθεν εἰσπνεόμενον πνεῦμα, καθάπερ λέγουσί τινες, ἀλλὰ τὴν ἀθρόαν ἐν τῇ νεότητι διαφόρησιν, καὶ τὴν ἐπιρροήν τε καὶ ἀπορροὴν τὴν πολλήν. τὸν δὲ ʽκατακλυσμὸνʼ πρώτως μὲν τὸ πνευματικὸν ὄχημα πλήττειν καὶ βαρύτερον ποιεῖν (ἐκεῖνο γάρ ἐστι τὸ τὰς κηλῖδας καὶ τοὺς ἀτμοὺς ἀναματτόμενον), δευτέρως δὲ καὶ τὴν ψυχήν (ταράττει γὰρ αὐτὴν τὸ ἀθρόον τῆς μεταβολῆς, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐν ἡλικίᾳ γεγονότες σκοτοδινιῶσιν, ὅταν εἰς πολλὴν καὶ ἄστατον ῥύμην ὑδάτων ἀποβλέψωσι). ʽμείζω δὲ ἀπεργάζεται θόρυβονʼ τὰ ἔξωθεν ὡς ἀλλότρια· δοκεῖ γὰρ πᾶν τὸ ἀλλότριον πολέμιον εἶναι τοῖς νεογνοῖς. καὶ πᾶν τὸ προσπεσὸν αὐτὰ λυπεῖ δι᾽ ἀσθένειαν φύσεως. τὴν δὲ ʽπρόσκρουσινʼ τὸ βίαιον καὶ παθητικὸν ἐνδείκνυσθαι ῥητέον καὶ τὸν ʽπάγονʼ πεπηγυῖαν γῆν· ἡ μὲν γὰρ κεχυμένη καὶ ψαμμώδης οὐ λυπεῖ τὰ βρέφη διὰ τὸ ὑπείκειν, ἡ δὲ στερεὰ καὶ πεπηγυῖα διὰ τὸ ἀντίτυπον λυπεῖ. τὰ δὲ ʽὀλισθήματα τὰ ἐν ὕδατιʼ, καὶ εἰ ὀλίγη εἴη πτῶσις, τῶν παιδίων διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν ποιεῖ φόβον ἐπὶ τοῖς ἄνωθεν φερομένοις ὕδασι. τὰς δὲ ʽδιὰ τοῦ σώματος ἐπὶ τὴν ψυχὴν φερομένας κινήσειςʼ τὴν παθητικὴν αἴσθησιν· αὕτη γὰρ ἔξωθεν πλήττεσθαι δύναται. δεδέηται δὲ καὶ ἐπὶ ὕδατος καὶ ἐπ᾽ ἀέρος τῆς ὑπερβολῆς, οὗ μὲν τὰ ὀλισθήματα, οὗ δὲ τὴν ζάλην παραλαβών, ἐπειδὴ ταῦτα ἧττον πλήττει μὴ προσλαβόντα τὸ ἀθρόον.

Αἳ δὴ καὶ ἔπειτα διὰ ταῦτα ἐκλήθησάν τε καὶ 341
νῦν ἔτι αἰσθήσεις συνάπασαι κέκληνται [43 C].

Τὰς αἰσθήσεις ἀπ᾽ αὐτοῦ βούλεται τοῦ πάθους εἰληφέναι τὴν ἐπωνυμίαν. εἰ μὲν οὖν τὰς ἔσω τιθεμένας καὶ ὠθουμένας λέγοιμεν κινήσεις εἶναι τὰς αἰσθήσεις, πολὺς ὁ κατή-

Q D (ς)

2 ὅπερ i. q. ὥσπερ, nisi aptius ἅπερ scrib. 6 τε καὶ ἀπορροὴν om D 8 κηλίδας D ς | cf. or. chald. 53 11 cf. Theaet. 155 C leg. II 663 B 19 καὶ εἰ Q : καὶ D : κἂν ς possis εἴη ⟨ἡ⟩ 20 nolui coniungere πτῶσις τῶν παιδίων | τοῦ σώματος om D 21 ἐπὶ — ὕδασι minus recte del s 24 δέηται ς : δέδεκται D

γορος λόγος ἀπὸ τῆς γραμματικῆς παρατηρήσεως· εἰ δὲ τὰς συμμιγεῖς ἀπό τε τούτων καὶ τοῦ πάθους, ἴσως ἂν ἔχοι τὸ λεγόμενον καὶ τὴν τῶν παλαιῶν χρῆσιν μαρτυροῦσαν· ἡ γὰρ αἴσθησις τετρασυλλάβως ἀίσθησίς τίς ἐστιν· ὃ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀίσθων, φησὶν Ὅμηρος [Π 468]. *εἴη δ' ἂν καὶ παρὰ τὸ ἀίσσειν ἅμα καὶ τὴν θέσιν τὸ ὄνομα ἡ αἴσθησις, τῶν αἰσθητῶν κινουμένων μὲν ἔξωθεν, ἐντιθεμένων δὲ τοῖς αἰσθητηρίοις· διὰ τοῦ σώματος γὰρ αἱ κινήσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν φέρονται καὶ ποιοῦσι τὰς αἰσθήσεις, ὡς εἶπεν αὐτός* [def. 414 C]. *εἰκότως ἄρα οἵ τε πρῶτοι συννοήσαντες τὸ πάθος καὶ εἰ μὴ καθάπαξ, ἀλλ' ἔν γε τῇ περιόδῳ ταύτῃ τὰς αἰσθήσεις οὕτως ὠνόμασαν καὶ οἱ νῦν ἔτι προσαγορεύουσιν*
B *ὁμοίως, γνόντες τὴν ἐν αὐταῖς συμπλοκὴν τοῦ τε πάθους καὶ τῆς κρίσεως ἢ τῆς κινήσεως καὶ τῆς θέσεως· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς μόνης τῆς ψυχῆς κίνησις ἀπαθής, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ σώματος εἰς τὴν ψυχὴν διιοῦσα μετὰ πάθους.*

Καὶ δὴ τότε ἐν τῷ παρόντι πλείστην καὶ μεγίστην παραδεχόμεναι κίνησιν, μετὰ τοῦ ῥέοντος ἐνδελεχῶς ὀχετοῦ κινοῦσαι καὶ σφοδρῶς σείουσαι τὰς τῆς ψυχῆς περιόδους, τὴν μὲν ταὐτοῦ παντάπασιν ἐπέδησαν ἐναντία αὐτῇ ῥέουσαι καὶ ἐπέσχον ἄρχουσαν καὶ ἰοῦσαν, τὴν δ' αὖ θατέρου διέσεισαν [43 CD].

Ἡ αἴσθησις τοῦ παρόντος ἐστίν, ὥσπερ ἡ μνήμη τοῦ παρελθόντος, ἡ δὲ ἐλπὶς τοῦ μέλλοντος. καὶ ἡ τῶν τότε οὖν αἴσθησις ἐν τῷ παρόντι τὰς ψυχὰς ἐκίνει τῶν τότε καὶ μετὰ τῆς θρεπτικῆς δυνάμεως τῆς τὸ ἀπορρέον ἀεὶ διὰ τῶν ἐπιρρεόντων παραμυθουμένης καὶ ὃ ἀνέλυσε συντιθείσης πάλιν κατὰ τὸν τῆς Πηνελόπης ἱστόν· τοῦτο γάρ ἐστιν 'ὁ ῥέων ἐνδελεχὴς ὀχετός', εἰκότως καλούμενος 'ὀχετός'· μέρος γὰρ

QD ς

1 *τὰς* del? s 5 *ἀισθὼν* **QD** 8 s Proclo definitur *αἴσθησις* quasi legerit: *νοῦ κίνησις ⟨ἐπὶ ψυχὴν⟩ διὰ σώματος* 14 *κρίσεως* om **D** [18] : *κινήσεως* ci s 16 *μετὰ πάθους* om **D** [18] 17 *καὶ δὴ καὶ* Plat. 17 s *καὶ μεγίστην παρα-* om **D** [20] 18 *παρεχόμεναι* ς cum Plat. 18 *τοῦ* — 20 *ταὐτοῦ* om **D** [50] 19 *κινοῦσαι* — 19 s *τὰς τῆς* om **Q** [21] 21 s *ἐναντία* — *ἄρχουσαν* om pars Plat. ll. 25 fort. *ἐκίνει ⟨πρὸς ἀνάμνησιν⟩* *τῶν* om s 27 s cf. Phaed. 84 A

οὗτος τοῦ ὅλου ποταμοῦ τῆς γενέσεως, πολλοῦ δή τινος ὄντος, ὡς εἴρηται πρότερον [43 A]. *μετὰ ταύτης δ' οὖν ἐκταράττει καὶ θορυβεῖ τὰς περιόδους τῆς ἀθανάτου ψυχῆς* C *καὶ πεδᾷ μὲν τὴν ταὐτοῦ, διασείει δὲ τὴν θατέρου· διττῶν γὰρ ὄντων ἐν αὐτῇ κύκλων κατὰ μίμησιν τῶν θείων ψυχῶν ὁ μὲν τῶν νοητῶν θεατής, ὅς ἐστιν ὁ διανοητικός, ἐπέχεται μόνον τῆς ἐνεργείας διαστροφὴν οὐδεμίαν ὑπομένων, ὁ δὲ δοξαστικὸς καὶ διαστρέφεται, καὶ εἰκότως· δοξάζειν μὲν γὰρ ἔστι μὴ ὀρθῶς, ἐπίστασθαι δὲ ἐψευσμένως οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ λέγοι τις, ὅτι τὸ διανοητικὸν ἀμαθαίνει διπλῇ, τὸ δὲ τοῦτο πάσχον διέστραπται, μανθανέτω παρ' ἡμῶν, ὅτι ἡ διπλῆ ἀμαθία οὐκ ἔστιν ἁπλῶς τῆς διανοίας, ἀλλ' ἄρχεται μὲν ἐκεῖθεν, ἐμφύεται δὲ εἰς τὸ δοξαστικόν· καθ' ὅσον μὲν γὰρ ἀμαθία ἐστὶ καὶ στέρησις ἐπιστήμης, κατὰ τοσοῦτον ἀκινησία οὖσα τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἀπὸ διανοίας ὥρμηται (περὶ ὃ γὰρ ἡ ἐπιστήμη, περὶ τοῦτο καὶ ἡ ἀμαθία), καθ' ὅσον δὲ προστίθησι καὶ τὴν οἴησιν τῆς γνώσεως, ἐν τῷ δοξαστικῷ ἐστι (τὸ γὰρ οἰόμενον τοῦτό ἐστι). καὶ ἡ μὲν ἀμαθία τῆς διανοίας ἐστὶν ἀργίᾳ μόνον πεπεδημένης καὶ τοὺς λόγους ἐπικρυπτούσης, ἡ δὲ οἴησις τῆς δόξης διαστροφή τις οὖσα αὐτῆς· ψευδὴς γάρ ἐστι καὶ διαλωβᾶται τὸ ἔχον αὐτήν· ὡς γὰρ ἐν πράξει τὸ κακόν, οὕτως ἐν γνώσει τὸ ψεῦδος. ἡ* D *μὲν ταὐτοῦ περίοδος ἄρα πεπέδηται μόνον καὶ ἔοικε τοῖς δεσμώταις μὲν καὶ διὰ τοῦτο κωλυομένοις ἐνεργεῖν, μένουσι δὲ καὶ ἐν τοῖς δεδεμένοις ἀδιαστρόφοις. ἡ δὲ θατέρου διασέσεισται ψευδῶν ἀναπλησθεῖσα δογμάτων· ἡ γὰρ πρὸς τὴν ἀλογίαν γειτνίασις ποιεῖ καὶ αὐτὴν εἰσδέχεσθαί τι πάθος ἀπὸ τῶν ἐκτός. ἀπὸ δὴ τούτων ὁρμώμενοι παρρησιασόμεθα πρὸς Πλωτῖνον καὶ τὸν μέγαν Θεόδωρον ἀπαθές τι φυλάττοντας ἐν ἡμῖν καὶ ἀεὶ νοοῦν· δύο γὰρ κύκλους μόνον εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς παρα-*

Q D (ς)

4 *πεδᾷ* s : *πεδεῖ* ll. 9 *τὸ μὴ ὀρθῶς* **Q** 19 *-γίᾳ* om **D** [4] 19 s et ante et post *ἐπικρυπτούσης* fenestram 8 uel 4 litterarum exhibet **D** 21 *ψεῦδος* **D** 25 *ἀδιαστρόφως* ci t 26 *ἀναπληθεῖσα* **D** 28 *δὴ* **Q** : *δὲ* **D** ς 29 s cf. Zeller III 2^4 p. 786

λαβὼν ὁ Πλάτων τὸν μὲν ἐπέδησε, τὸν δὲ διέσεισεν, οὐδὲ τὸν πεπεδημένον οὔτε τὸν διασεσεισμένον ἐνεργεῖν νοερῶς δυνατόν. ὀρθῶς ἄρα καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος διαγωνίζεται πρὸς τοὺς ταῦτα οἰομένους· τί γὰρ τὸ ἁμαρτάνον ἐν ἡμῖν, ὅταν τῆς ἀλογίας κινησάσης πρὸς ἀκόλαστον φαντασίαν ἐπιδράμωμεν; ἆρ' οὐχ ἡ προαίρεσις; καὶ πῶς οὐχ αὕτη; κατὰ γὰρ ταύτην διαφέρομεν τῶν φαντασθέντων προπετῶς. εἰ δὲ προαίρεσις ἁμαρτάνει, πῶς ἀναμάρτητος ἡ ψυχή; τί δὲ τὸ
E *ποιοῦν εὐδαίμονα τὴν ὅλην ἡμῶν ζωήν; ἆρ' οὐ τὸ τὸν λόγον σχεῖν τὴν οἰκείαν ἀρετήν; πάντως δήπου φήσομεν. εἰ δὲ ὅταν τὸ ἐν ἡμῖν κράτιστον τέλειον ᾖ, καὶ τὸ ὅλον ἡμῶν εὔδαιμον, τί κωλύει καὶ νῦν ἡμᾶς εὐδαίμονας εἶναι ἀνθρώπους ἅπαντας, εἰ τὸ ἀκρότατον ἡμῶν ἀεὶ νοεῖ καὶ ἀεὶ πρὸς τοῖς θείοις ἐστίν; εἰ μὲν γὰρ ὁ νοῦς τοῦτο, οὐδὲν πρὸς τὴν ψυχήν· εἰ δὲ μόριον ψυχῆς, εὐδαίμων καὶ ἡ λοιπή. τίς δὲ ὁ ἡνίοχος τῆς ψυχῆς; ἆρ' οὐ τὸ χαριέστατον ἡμῶν καὶ ὡς ἂν εἴποι τις κεφαλαιωδέστατον; καὶ πῶς οὐ τοῦτο ῥητέον, εἴπερ οὗτός ἐστιν ὁ πᾶσαν ἡμῶν διακυβερνῶν τὴν οὐσίαν καὶ τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ τὸν ὑπερουράνιον τόπον ὁρῶν καὶ πρὸς τὸν μέγαν ἡγεμόνα τῶν θεῶν ὁμοιούμενος, ἅρμα πτηνὸν ἐλαύνοντα καὶ πρῶτον ἡνίοχον ἐν οὐρανῷ πορευόμενον; εἰ δὲ τὸ ἐν ἡμῖν ἀκρότατον ὁ ἡνίοχος, οὗτος δέ, ὡς ἐν Φαίδρῳ* [248Ass] *λέγεται, ποτὲ μὲν μετέωρος φέρεται ⟨καὶ⟩ αἴρει τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν ἔξω τόπον, ποτὲ δὲ δύνει καὶ τὴν ἑαυτοῦ χωλείας καὶ πτερορρυήσεως ..., δῆλον τὸ ἐκ τούτων συμβαῖνον, ὅτι τὸ ἐν ἡμῖν ἀκρότατον ἄλλοτε ἄλλως ἔχειν ἀναγκαῖον. τοῦτο μὲν οὖν καὶ ἐν ἄλλοις ὑπέμνησται διὰ πλειόνων. εἰ δ' ἔστιν ἀλη-*

Q D ς

1 *οὐδὲ* **D**ς : *οὔτε* **Q** 13 *νοεῖ καὶ ἀεὶ* om **D** 17 *εἴπῃ* **D** 19 *τὸν — ὁρῶν* om **Q** [20] : in fenestra om **D** 20 scil. *Δία* 20ss cf. Phaedr. 246E 21 *ἐν οὐρανῷ* om **D** 23 *ποτὲ μὲν* — 27 *ἡμῖν* om **Q** [3×40+10] 23s *φέρεται* **D**ς : *αἴρει* corr ς 24 *τὴν κεφαλὴν* om **D** 25 *καὶ τὴν* ς : *τῆς* **M**² (cf. p. 326, 23) *καὶ τὴν* — 27 *ἀκρότατον* om **D** [3×50+35] 25 post *πτερορρυήσεως* [20] **A** ⟨*ἀναπίμπλησι ξυνωρίδα*⟩ suppleuit s | cf. p. 352, 4ss 28 scil. *ἐν ταῖς εἰς Φαῖδρον συνουσίαις*

θῆ ταῦτα, καὶ τὸ ἄρχουσαν καὶ ἰοῦσαν πεδηθῆναι τὴν F ταὐτοῦ περίοδον εἰκότως εἴρηται· διττὴν γὰρ ἔχουσα τελειότητα, πρακτικὴν καὶ θεωρητικήν, ἑκατέρας ἀφῄρηται· οὔτε γὰρ ἄρχειν δύναται τῶν ὑποκειμένων διὰ τὴν ἄστατον αὐτῶν φορὰν οὔτε ἰέναι, τοῦτο δέ ἐστι νοεῖν· ἐνέργεια γὰρ περιόδου τὸ ἰέναι καὶ τῆς διανοητικῆς τὸ διανοητικῶς ⟨ἐνεργεῖν⟩. αἱ δ' οὖν αἰσθήσεις πλήττουσαι αὐτὴν καὶ ἐναντία ῥέουσαι ὡς ἔξωθεν εἴσω φερόμεναι παραποδίζουσι τὴν νοητήν. παρῄρηται οὖν ἀμφοῖν ἡ ταὐτοῦ περίοδος, καὶ πράξεως καὶ θεωρίας. τί οὖν; φαίη τις ἄν· ἀκίνητός ἐστι; καὶ πῶς 342 ἡ ψυχὴ ἀκίνητος, ἣ κινεῖται μὲν καὶ ὑφ' ἑαυτῆς, κίνησιν δὲ οὔτε σωματικήν (ἀσώματος γάρ ἐστιν), οὔτε φανταστικήν (ἀσχημάτιστος γάρ ἐστιν), οὔτε γνωστικήν (ἀγνοεῖ γὰρ ἑαυτήν), ἀλλὰ τὴν κατ' οὐσίαν ζωτικήν; ὡς γὰρ νοῦ τὸ νοεῖν ἐνέργεια καὶ τοῦ ὄντος τὸ εἶναι, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ζωῆς ἐνέργεια τὸ ζῆν· οὐ γὰρ ἐπίκτητον ἔχει τὸ ζῆν, ἀλλ' ἐφ' ἑαυτῆς· ζωὴ γάρ ἐστιν ἑαυτὴν γεννῶσα καὶ ἑαυτὴν παράγουσα. ζωὴ δὲ πᾶσα κίνησις. ὥστ' εἰ πᾶν ⟦τὸ⟧ ζῶν κινεῖται, καὶ τὸ δι' ἑαυτὸ ζῶν κινεῖται καὶ τὸ ἀεὶ ζῶν ἀεὶ κινεῖται ζωτικῶς, ἀλλ' οὐ νοερῶς, ὥστε καὶ ἀεὶ κινεῖται ἡ ψυχὴ καὶ οὐκ ἀεί· νοῦς μὲν γάρ ἐστι δυνάμει, ζωὴ δὲ κατ' ἐνέργειαν, καὶ τρίτον ἄλλο δυνάμει μόνον ἐστί, κατ' ἐνέργειαν δὲ οὐκ ἔστι. τριττῆς δ' οὖν οὔσης ἐν ἡμῖν τάξεως, κατὰ τὴν οὐσίαν, κατὰ τὴν δύναμιν, κατὰ τὴν ἐνέργειαν, ἡ μὲν οὐσία παντελῶς ἡ αὐτὴ διαμένει, καὶ ὡς οὐσία καὶ ὡς ζῶσα καὶ ὡς νοερὰ οὖσα· εἰκὼν γὰρ οὖσα τοῦ νοῦ νοερά ἐστιν, ὥσπερ B καὶ ἡ πρώτη τῆς ψυχῆς εἰκὼν ἔμψυχός ἐστιν. αἱ δὲ δυνάμεις ἐπὶ μὲν τῆς διανοίας πεπέδηνται, ἐπὶ δὲ τῆς δόξης διασείονται, καὶ ἐπειδήπερ αἱ δυνάμεις ἀνὰ λόγον ταῖς ζωαῖς, ἣ μὲν ἐπέχεται τῶν ζωῶν, ἣ δὲ διασείεται· ἀεικίνητος γὰρ ἡ οὐσιώδης ζωή. αἱ δὲ ἐνέργειαι τῆς μὲν διανοίας ἀφῄρηνται, τῆς δὲ δόξης διεστράφησαν· αὗται δὲ ἀνὰ λόγον οὖσαι τῷ νοερῷ δῆλον ὡς τοῦ νοεῖν παραιροῦνται τὴν ψυχήν. ἡ μὲν ἄρα οὐσία καὶ ἀείζωός ἐστι καὶ ἀεικίνηνος, αἱ

Q D (ς)
6 τοῖς διανοητικοῖς ς   11 ἀεικίνητος **Q**   ἢ ς : ἣ **QD**

δὲ δυνάμεις καὶ ἐνέργειαι καὶ περὶ τὴν ζωὴν καὶ περὶ τὸν νοῦν ἁμαρτάνειν πεφύκασιν.

Ὥστε τὰς τοῦ διπλασίου καὶ τριπλασίου τρεῖς ἑκατέρας ἀποστάσεις καὶ τὰς τῶν ἡμιολίων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων μεσότητας καὶ συνδέσεις, ἐπειδὴ παντελῶς αὗται οὐκ ἦσαν πλὴν ὑπὸ τοῦ συνδήσαντος, πάσας μὲν στρέψαι στροφάς, πάσας δὲ κλάσεις καὶ διαφορὰς τῶν κύκλων ἐμποιεῖν, ὁσαχῇπερ ἦν δυνατόν [43DE].

Πάντα ἐστὶν ἐν πάσαις ταῖς ψυχαῖς, ἀλλ' οἰκείως ἐν ἑκάσταις, ὅπου μὲν θείως, ὅπου δὲ δαιμονίως, ὅπου δὲ μερικῶς· καὶ γὰρ αἱ μεσότητες καὶ οἱ ἡμιόλιοι καὶ οἱ ἐπίτριτοι C *λόγοι καὶ ὁ ἐπόγδοος μετὰ τοῦ λείμματος ἐν πάσαις ἐστί· πῶς γὰρ ἄλλως ψυχὴ γιγνώσκειν δύναται τὴν ὅλην ἁρμονίαν καὶ λόγους τίκτειν οὕτω παγκάλους ἢ τὰς αἰτίας αὐτῶν ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ καὶ οὖσα καὶ αὐτὴ κατὰ τὴν αὑτῆς τάξιν ἁρμονία τις ἐξ ἁρμονιῶν, οὐχ ἡ τῶν ἡρμοσμένων (ἐν ἄλλῳ γάρ ἐστιν αὕτη καὶ ἑτεροκίνητος ὑπάρχει καὶ ἀπ' ἄλλης αἰτίας ἤρτηται τῆς κινητικῆς), ἀλλ' ἡ ἑαυτὴν ἁρμόζουσα καὶ ἀπὸ τῶν ὅλων ἡρμοσμένη; πάντας οὖν ἕξει τοὺς εἰρημένους λόγους καὶ πρὸς τούτοις τὰς εἰς ἑπτὰ τοῦ θατέρου κύκλου διαιρέσεις (ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῶν θείων ψυχῶν ἡ δημιουργικὴ τομὴ ἄχρι τῶν μερικωτάτων) καὶ ὅσα ἄλλα τεθεωρήκαμεν ἐν τῇ τοῦ παντὸς ψυχῇ. καὶ ὁ αὐτὸς τῆς ἐξηγήσεως τρόπος, πλὴν ὅτι τὴν ἰδιότητα προσθήσομεν ἐφ' ἑκάστῳ, οὗ μὲν τὸ θεῖον, οὗ δὲ τὸ δαιμόνιον, οὗ δὲ τὸ μερικὸν ἰδίωμα προσάπτοντες. εἴρηται δὲ ἡμῖν που πρότερον* [II p. 236s], *ὅτι κἂν ὦσιν ἐν †πᾶσιν οἱ αὐτοὶ λόγοι,*

QDς

6 *αὗται* ll. cum Plat. codd. (qui *αὐταὶ* [uel *αὗται* 𝔗] praeter A qui *λυταὶ*) *πλὴν* ll. cum A𝔗F𝔬 Plat. : *καὶ πλὴν* (uel *καὶ πρὶν*) *ς Plat. 14 *ἡ ψυχὴ* **D**ς 16 *αὐτῆς* ll. 17 *τις* ς : *τι* **QD** *οὐχ ἡ* : *οὐχὶ* ll. 18 *αὐτὴ* **D** 23s *τεθεωρήκαμεν ἐπὶ τῆς ... ψυχῆς* **D**ς 24 *αὐτὸς* — p. 337, 4 *ἦσαν* **Q**ς : *ἀπὸ τῆς ὅλης δυνάμεως* + [6 × 50 − 7] **D** 26 *ἑκάστῳ* ς : *ἑκάστων* **Q** fort. praestat 28 *κἂν* om **Q** [3] aut *πάσαις* scribendum aut lacuna statuenda post *λόγοι*

ταῖς θείαις, ταῖς δαιμονίαις, ταῖς μερικαῖς μετὰ τὴν κοσμι-
κὴν ψυχήν, θαυμαστὸν οὐδὲν τοὺς ὅρους διαφέρειν τῷ
πληθύεσθαι μᾶλλον ἕκαστον ἐν ταῖς δευτέραις τῶν πρὸ D
αὐτῶν· οἱ γὰρ τῆς τοῦ παντὸς πυθμένες ἦσαν, κωλύει δὲ
οὐδὲν τούτων εἶναι τοὺς ἑξῆς διπλασίους ἢ τριπλασίους
ἢ ὅλως πολλαπλασίους διὰ τὴν ὕφεσιν πληθυομένους ἐν
τεταγμένοις λόγοις μέχρι τῶν μερικῶν, καὶ τούτων ἄλλους
ἄλλων μᾶλλον· οὐδὲ γὰρ αἱ θεῖαι πᾶσαι ψυχαὶ ἰσότιμοι οὐδὲ
αἱ δαιμόνιαι μετὰ ταύτας οὐδὲ αἱ μερικαί. καὶ οὕτω δὴ
τὰ μὲν ἔχει κοινὰ ⟨κατὰ⟩ πάσας, τὰ δὲ διαφέροντα κατὰ
τὴν οὐσίαν αὐτήν. καὶ δεῖ μεμνῆσθαι τούτων μὴ παρ-
έργως, ἵν' ἔχωμεν ἀποδιδόναι τὰς παντοίας διαφορὰς τῆς
γενέσεως τῶν ψυχῶν, τῶν μὲν ἐγκοσμίων πρὸς τὰς ὑπερ-
κοσμίους κατὰ τὸ πλῆθος τῶν μερῶν ἢ τὴν ἐλάττωσιν, τῶν
δὲ ἐγκοσμίων, θείων δαιμονίων μερικῶν, κατὰ τοὺς ὅρους
αὐτοὺς ἢ πυθμενικοὺς ὄντας ἢ πορρωτέρω τῶν πυθμένων,
τῶν αὐτῶν λόγων μενόντων. ὄντων οὖν ἐν τῇ μερικῇ ψυχῇ
πάντων τῶν ἁρμονικῶν λόγων καὶ κατ' οὐσίαν ὄντων, ἀλλ'
οὐχ ὑστερογενῶς ἐπισυνισταμένων (ἃ γὰρ ὁ δημιουργὸς ὁ
πρῶτος ποιεῖ, ταῦτα κατ' οὐσίαν ὑπάρχει τοῖς οὖσι) δῆλον,
ὅτι καὶ οἱ ἑπτὰ ὅροι καὶ αἱ τρεῖς μεσότητες καὶ οἱ ἡμιόλιοι E
καὶ ἐπίτριτοι καὶ ἐπόγδοοι λόγοι καὶ τὰ λείμματα, ἃ νῦν
συνδέσεις κέκληνται, δῆλον οὖν, ὅτι ταῦτα πάντα οὐσίαι
εἰσί· τὰ γὰρ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα καὶ τὰ συμπληρωτικὰ τῆς
οὐσίας οὐσίαι. καὶ δεῖ ταῦτα οὐ μαθηματικῶς, ἀλλὰ φυ-
σικῶς ὁρᾶν· ἄλλοι γὰρ οἱ μαθηματικοὶ λόγοι καὶ αἱ σχέσεις,
ἃς γεννῶσιν αἱ ψυχαὶ τῷ τούτους ἔχειν τοὺς λόγους. εἰ δὲ
οὐσίαι πάντες οἱ ἁρμονικοὶ λόγοι, δῆλον ὅτι καὶ δυνάμεις
ἔχουσιν· οὐ γὰρ ἐξ ἀδυνάμων καὶ ἀποίων ἡ μία δύναμις
καὶ τὸ ἓν εἶδος τῆς ψυχῆς ἀπογεννᾶται. πῶς δ' ἂν καὶ
δρῷεν οἱ λόγοι καὶ τίκτοιεν ἄλλους λόγους μὴ τὴν τοῦ γεν-
νᾶν ἔχοντες δύναμιν; πῶς δ' ἂν καὶ γιγνώσκοιεν αὐτοὺς

Q D ς

2 τοὺς γὰρ ὅρους **Q** 3 πληθύνεσθαι ς ἐν ταῖς — 4 οἱ γὰρ om **Q** [21/22] | οἱ γὰρ τῆς τοῦ παντὸς scil. ψυχῆς ὅροι; cf. p. 338, 15 τῆς om ς 7 ἄλλας ll. 8 s an ter οὔτε? 10 πάσαις ς, quo probato pro ἔχει expectaueris ἐστι

καὶ κινοῖεν μὴ γνωστικὰς προειληφότες δυνάμεις ἢ ἀνενεργήτους οὔσας; ἀνάγκη ἄρα καὶ οὐσίας τοὺς λόγους εἶναι καὶ δυνάμεις ἔχειν γνωστικὰς ἁπάσης ἁρμονίας, τοὺς μὲν ἐν τῇ ταὐτοῦ περιόδῳ τῆς νοητῆς, τοὺς δὲ ἐν τῇ θατέρου τῆς αἰσθητῆς, καὶ ἐνεργεῖν, ὅταν δύνωνται, τοὺς μὲν περὶ τὰ νοητά, τοὺς δὲ περὶ τὰ αἰσθητά, ὅταν δὲ ὑπὸ λήθης καὶ
F *παθῶν παραποδίζωνται τῆς αἰσθήσεως ἐπὶ τὰ ἔνυλα καθελκούσης τὴν ψυχήν, τότε κατ' οὐσίαν μὲν οἱ αὐτοὶ διαμένουσιν (ἀίδιοι γάρ εἰσι καὶ ἄλυτοι καὶ ἀμετάβλητοι), κατ' ἐνέργειαν δὲ πάσας στρέφονται στροφὰς ὁσαχῇ δυνατόν, καὶ κατὰ δύναμιν κλάσεις καὶ διαφορὰς ὑπομένουσι πάλιν ὁσαχῇ δυνατόν (τοῦτο γὰρ ἀμφοτέροις κοινόν), οὐ διὰ τὴν ταὐτοῦ περίοδον· ἐκεῖ γὰρ ἀργεῖ μόνον. οἱ δὲ ἐν τῇ τοῦ θατέρου κύκλοι ἑπτὰ ὄντες καὶ πάντες πάντας ἔχοντες τοὺς ἁρμονι-*
343 *κοὺς λόγους (οὕτω γὰρ ἐλέγετο καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ παντός) καὶ στρέφονται καὶ κλῶνται· περὶ γὰρ τούτων ὁ λόγος τῶν ἐν τῷ θατέρου κύκλῳ μεσοτήτων καὶ συνδέσεων, ὡς παντοίας λώβας ὑπομενουσῶν ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν φυσικῶν κινήσεων, ἀλλ' οὐ τῶν ἐν τῷ ταὐτοῦ κύκλῳ· πεπέδηται γὰρ ἐκεῖνος μόνον, ὁ δὲ θατέρου διασείεται καὶ πάσχει διασεισθεὶς οἷά φησιν αὐτός. ὁ μὲν οὖν ἐν τῷ Φαίδρῳ* [253Dss] *Σωκράτης ἡνιόχῳ καὶ ἵπποις εἰκάσας τὰς τῆς ψυχῆς δυνάμεις καὶ τῶν ἵππων τὸν μὲν καλλίονα θέμενος, τὸν δὲ χείρονα, τοτὲ μὲν διαμάχεσθαί φησι τοὺς ἵππους καὶ τὸν ἀμείνω νικᾶν, τοτὲ δὲ φέρεσθαι μόνον κρατηθέντα τὸν κρείττονα τῷ ἀκολάστῳ ἑπόμενον. ὁ δὲ Τίμαιος τὴν ψυχὴν διὰ τῶν μεσοτήτων συνδήσας, τῆς μὲν ταυτοποιοῦ, τῆς δὲ ἑτεροποιοῦ, καὶ τὴν μὲν τοῖς νοητοῖς συγγενῆ, τὴν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς, φησὶ ταύτας τὰς μεσότητας τοτὲ μὲν διαφέρεσθαι μαχομένας*
B *ἀλλήλαις, τοτὲ δὲ κλᾶσθαι τῆς κρείττονος ἡττηθείσης καὶ*

Q D ς

1 *παρειληφότες* ci Kroll 2 an *οὐσ⟨ί⟩ας*? 12 *τὴν τοῦ ταυτοῦ* **D** 13 *τοῦ* fort. del. 17 *τῷ* **D**ς : *τοῦ* **Q** 19 *κινήσεων* [25] *ἀλλ'* **D** *τῷ* om **Q** 19s cf Tim. 43D 24s *ποτὲ* bis ς 26 *ψυχὴν* — p. 339, 3 *δῆλον ὅτι* om **D** [5×50+4] 26s *τῶν δύο μεσοτήτων* ς 28 *αἰσθητοῖς* ⟨*θεὶς*⟩ ci s, sed participium quod desideratur cum *συγγενῆ* potius coniungendum erat 29 *ποτὲ μὲν* ς 30s *ποτὲ δὲ* ς bis

πλαγιάζεσθαι παραφερομένας, τοτὲ δὲ στρέφεσθαι παντελῶς, ὑποταττομένης τῇ χείρονι τῆς ἀμείνονος· ἐπειδὴ γὰρ ἣ μὲν τῷ ταυτῷ προσῆκεν, ἣ δὲ τῷ ἑτέρῳ, δῆλον ὅτι ἡνίκα μὲν ⟨ἂν⟩ ἡ ψυχὴ κατορθοῖ, ἐν τούτοις ἑκατέρα τῶν μεσοτήτων πράττει τὸ ἑαυτῆς, ἣ μὲν ἐκ πολλῶν ἓν ποιοῦσα καὶ γνωρίζουσα τὸ ἐκ πολλῶν ἕν, ἣ δὲ διαιροῦσα ἓν εἰς πολλὰ καὶ γνωρίζουσα τὰ κατ' εἶδος διῃρημένα, ἡνίκα δ' ἂν πταίῃ, πρῶτον μὲν μάχη γίγνεται ἐν αὐτῇ διαπορούσῃ, τίνι ταὐτὸν καὶ τίνι ἕτερον, ἔπειτα νίκη τῆς χείρονος φερούσης εἰς μερισμὸν παντοῖον ἀντὶ τῆς εἰς ἑαυτὴν ἀφοράσεως, καὶ ἐπὶ τούτοις τελέα τῆς ἀμείνονος ἔκλυσις, τὴν ἡγεμονίαν παραδιδοῦσα τῇ χείρονι καὶ ἀρχήν· τῶν γὰρ δύο μεσοτήτων, ὡς καὶ ἔμπροσθεν εἴπομεν [II p. 206, 9ss], *δι' ὧν τὰ διπλάσια καὶ τριπλάσια διαστήματα συνέδει τὸ διῃρημένον εἰς τοὺς ἡμιολίους καὶ ἐπιτρίτους καὶ ἐπογδόους λόγους, ἣ μὲν ἦν συναγωγὸς τῶν ἐν πᾶσι τοῖς μορίοις ταυτοτήτων, ἣ δὲ τῶν ταύτῃ συμφυῶν ἑτεροτήτων, ὥσπερ ἡ γεωμετρικὴ τῶν οὐσιῶν. ἣ μὲν οὖν τῇ ταὐτότητι προσήκουσα πρὸς τὸ θεῖον ἄγει τὴν ψυχήν, ἣ δὲ τῇ ἑτερότητι πρὸς τὸ θνητόν. καὶ* C *οὕτω δ' οὖν ἀλογοῦται ψυχή, τῶν ἐν τῷ θατέρου κύκλῳ μεσοτήτων κλωμένων καὶ στρεφομένων καὶ πρὸ τούτων διαφερομένων πρὸς ἑαυτάς, τῆς μὲν στροφῆς τελέως αὐτὴν εἰς τὰ πάθη καθελκυσάσης (ὡς γὰρ ὀρθὸς ἦν κύκλος ἐν τῇ ὅλῃ ψυχῇ ὁ θατέρου ὁ πάντῃ ἀκλινὴς πρὸς τὸ διοικούμενον, οὕτω καὶ στραφείς ἐστιν ἐν τῇ μερικῇ ὁ ἐπικλίνας ὅλως εἰς τὴν ὕλην καὶ ὁ πεσὼν εἰς τὸ σῶμα καὶ δύνας κατ' αὐτοῦ), τῆς ⟦μὲν⟧ ⟨δὲ⟩ κλάσεως τὴν εἰς τὸ πλῆθος καὶ τὸ ποικίλον φορὰν παρεχομένης διά τε ἀδυναμίαν καὶ ἀσθένειαν μερισμὸν ἐμποιούσης (τὰ γὰρ κλώμενα διαπίπτει τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως καὶ γίνεται οὐθὲν ἀνθ' ἑνός), τῆς δὲ διαφορᾶς ἐναντίωσιν μόνον καὶ μάχην ἀπεργαζομένης. ἡ μὲν οὖν στροφὴ τὸ ὀρθὸν πάντῃ λωβᾶται, ἡ δὲ κλάσις τὸ ἓν πολλὰ ποιεῖ,*

QDς

1 *πλαγιάζεσθαι* om **Q** [7/8] 2s *τῆς — μὲν τῷ* om **Q** [26] 5 *ἓν* om **Q** 6 *τὸ ἐκ* — 7 *γνωρίζουσα* om **D** 10 *ἀφοράσεως* — 11 *τὴν* om **D** 17 *ταύτης* ll. *συμφυῶς* ll. : em s 27 *δὲ* s : *μὲν* ll.

ἡ δὲ διαφορὰ μόνην μάχην ἐπεισάγει· καὶ αὕτη μὲν ποιεῖ τῷ τρέχοντι ὅμοιον καὶ μὴ ἀσφαλῶς ἑστῶτι, ἡ δὲ κλάσις τῷ ἤδη πεπτωκότι διὰ τὴν τῶν κώλων κλάσιν καὶ διὰ τοῦτο γεγονότι πλαγίῳ, ἡ δὲ στροφὴ τῷ ὑπτίῳ λοιπὸν καὶ τὴν μὲν D *κεφαλὴν κατὰ γῆς ἐρείσαντι, τοὺς δὲ πόδας, οἷοί ποτ' ἂν ὦσιν, ἄνω που· μέση γὰρ ἡ πλαγία θέσις τοῦ τε ἑστῶτος καὶ τοῦ ἀντεστραμμένου πρὸς τὸν ἑστῶτα τῷ τὴν μὲν κεφαλὴν ἔχειν κάτω, τοὺς δὲ πόδας ἄνω. γίγνεται οὖν τὸ δοξαστικὸν ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων διάστροφον καὶ ψευδοδοξοῦν καὶ πολυμελές (τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ θατέρου κύκλος, ὡς καὶ πρότερον ἐλέγομεν* [p. 333], *ἐν ᾧ γίγνονται δόξαι καὶ πίστεις, ὡς εἴρηται καὶ ἐπὶ τῆς ὅλης ψυχῆς)· γίγνεται οὖν ψευδοδοξίας μεστόν, συμμεριζόμενον ταῖς αἰσθήσεσι καὶ πρὸς ἑαυτὸ στασιάζον. καὶ ταῦτα πάντα τὰ πάθη τῶν δυνάμεών ἐστι καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ψυχῆς, ἡ δὲ οὐσία αὐτῆς ἄλυτός ἐστι, πλήν, ὡς αὐτός φησιν* [32C], *ὑπὸ τοῦ συνδήσαντος· ἐκεῖνος γὰρ καὶ τὰς διωρισμένας αἰτίας προείληφε τῶν ἐν αὐτῇ λόγων καὶ τῶν κύκλων αὐτῆς. τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ἀεὶ συνέχοντος μόνου λυτὸν ἄλυτόν ἐστιν, ὥσπερ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ μόνου ⟨κακυνόμενον⟩ ἀκάκυντον, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ κακοῦ κακυνόμενον καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἄθερμον· οὔτε γὰρ ψυχροῦ τὸ θερμαίνειν οὔτε ἀγαθοῦ τὸ κακύνειν οὔτε τοῦ συνεκτικοῦ τὸ διαλύειν.* E *ὥστε καὶ ταύτῃ τὴν ἀφθαρσίαν τῆς ψυχῆς ὁ λόγος εἰ καὶ ἐπικεκρυμμένως παραδέδωκεν, ὅτι τῷ δημιουργῷ μόνῳ αὐτὴν ὑπέθετο λυτήν.*

Ὥστε μετ' ἀλλήλων μόγις συνεχομένας φέρεσθαι μέν, ἀλόγως δὲ φέρεσθαι, τοτὲ μὲν ἀντίας, ἄλλοτε πλαγίας, τοτὲ δὲ ὑπτίας [43E].

Αἱ μὲν διαφοραὶ τῶν κύκλων ἐναντίας ποιοῦσι φέρεσθαι τὰς συνδέσεις τῶν λόγων, αἱ δὲ κλάσεις πλαγίας, αἱ δὲ στροφαὶ ὑπτίας. καὶ ταῦτα τὰ τριττὰ πάθη θεωρεῖται μὲν περὶ τὴν λογικὴν ψυχήν, ὁρᾶται δὲ καὶ περὶ τὴν ἄλογον

Q D (ς)

1 *μόνον* ς 10 *πλημμελές* ci t : *πολυμερές* ci Kroll; sed cf. II 203, 4. 209, 14 19 *λυτὸν* s : *αὐτὸ* ll. 20 uel ⟨*κακυντὸν*⟩ 21 possis *ψυχροῦ* ⟨*θερμαινόμενον*⟩ 25 *μόνῳ* s : *μόνην* **Q D** : *μόνον* ς 27 *ἐναντίας* pauci Plat. ll. *ἄλλοτε* ll. : *ἄλλοτε δὲ* A o Plat. : *τοτὲ δὲ* * ς Plat.

εἰκότως· καὶ γὰρ ὅταν ἡ λογικὴ ψυχὴ σύμφωνος ᾖ πρὸς
ἑαυτὴν καὶ ὅταν διάφωνος, πολλῷ πλέον μάχεται πρὸς τὴν
ἄλογον· ἕπονται γὰρ αἱ ἀρεταὶ ἀλλήλαις, αἵ τε διανοητικαὶ
ταῖς ἠθικαῖς καὶ αἱ ἠθικαὶ ταῖς διανοητικαῖς. πῶς οὖν ἐν
τῷ λόγῳ τὰ τρία θεατέον; ἢ τὴν μὲν ἐναντιότητα θεωρή-
σομεν, ὅταν δόξα πρὸς δόξαν διαμάχηται καὶ ἡ κρείττων
μὴ καταβάλληται ὑπὸ τῆς χείρονος· πάντως γὰρ καὶ ἐν τοῖς
ψευδοδοξοῦσιν ἔστι τι δόγμα ἀληθές, ἀφ' οὗ καὶ διελέγχον-
ται ψευδοδοξοῦντες. ἢ πῶς ἂν ὁ Σωκράτης Θρασυμάχους F
καὶ Καλλικλέας καὶ τοὺς οὕτως ἀπηρυθριακότας διήλεγξεν,
εἰ μή τι δόγμα ἐνῆν καὶ ἐν ἐκείνοις ἀληθές, ἀφ' οὗ κοινῇ
παρ' αὐτοῖς ὁμολογηθέντος συνεπεραίνετο τὰ ἑξῆς; ὅταν οὖν
ὁ αὐτὸς λέγῃ καὶ ὅτι ὁ θεὸς ἀγαθὸς καὶ ὅτι οὐ πάντων
προνοεῖ, ταῦτα τὰ δόγματα ἐναντία ἀλλήλοις ἐστίν· εἰ καὶ
μὴ ἅμα οὖν λέγοι, ὅτι ἀγαθὸς ὁ θεὸς καὶ ὅτι οὐκ ἀγα-
θός (τοῦτο γὰρ ἀδύνατον), ἀλλὰ δυνάμει λέγει, ὅτι οὐκ
ἀγαθός· τοῦτο γὰρ ἕπεται ᾧ λέγει τὸ μὴ προνοεῖν, οὐχ ὁρᾷ
δέ, ὅτι ἕπεται ᾧ λέγει τὸ ἐναντίον ᾧ λέγει. τὴν δὲ πλα-
γίαν θέσιν, ὅταν δύο δόγματα ᾖ διάστροφα καὶ τὸ ἀκόλου- 344
θον ἑαυτοῖς σῴζειν οὐ δύνωνται ἀνακόλουθα λέγοντα. αὕτη
δὲ ἡ θέσις ἡ πλαγία ἐστίν· ὅλη γὰρ ἅμα ἡ δόξα πίπτει
εἰς γῆν καὶ τῇ αἰσθήσει συμφέρεται. οὐκ ἄρα ἐστὶν αὐτῆς
τὸ μὲν ἀληθές, τὸ δὲ ψεῦδος, ἀλλὰ πᾶσα ψευδής· οἷον τὸ
τὴν δικαιοσύνην εὐήθειαν εἶναι καὶ τὴν ἀδικίαν σοφίαν· ὁ
μὲν γὰρ οἰόμενος τὴν ἀδικίαν πονηρίαν, τὸ ἐναντίον αὐτὸς
ἑαυτῷ λέγει (ἅμα γὰρ λέγει τὴν δικαιοσύνην οὐκ εὐήθειαν),
ὁ δὲ σοφίαν λέγων ἑαυτῷ μὲν συνᾴδει, λέγει δὲ ὅμως ἄμφω
διαστρόφως, διὸ καὶ δυσελεγκτότερος θατέρου καὶ ἀνιατό-
τερος. τὴν δὲ ὑπτίαν, ὅταν αἱ χείρους δόξαι κρατῶσι
πάντῃ τῶν ἀμεινόνων καὶ τὰ ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τῶν ἐν-

Q D ς

1 ᾖ ς : ἦν **D** : om **Q**   3 ἕπονται — 4 ἠθικαῖς om **D** [1×50+20]
5 ἢ ll.   9 s intellege personas reipublicae et Gorgiae   10 ueluti rep. I 350 D   15 οὖν λέγοι — 17 τοῦτο γὰρ **Q** : ὁ αὐτὸς λέγῃ (λέγοι) διότι **D** ς, quod non plane respuit Kroll   20 δύνανται ll.

λέγοντ **Q** : λέγονται **D** ς   22 αὐτῆς ς : αὐτοῦ **Q** : αὐτῇ **D**   28 s ἀνιατώτερος **D**

δοθεν προβαλλομένων· ἐν γὰρ τῷ τοιῷδε πάθει τὰ κρείττονα δουλεύει καὶ ὑπόκειται τοῖς χείροσι. περὶ δὲ τὸ ἄλογον πάλιν τὴν μὲν ἐναντιότητα θεωρητέον ὡς ἐπὶ τῶν ἐγκρατῶν (ἐπὶ γὰρ τούτων μάχεται τὰ ἀμείνω τοῖς χείροσι, φαντασία B *τοῦ καλοῦ καὶ ὄρεξις τοῦ αἰσχροῦ), τὴν δὲ πλαγιότητα ἐν τῇ ἐξ ἴσου συμφωνίᾳ τῆς κρίσεως πρὸς τὴν ὄρεξιν, ὅταν ἀμφότεραι φέρωνται ὁμοίως καὶ ἐμπαθῶς, τὴν δὲ ὑπτιότητα ἐν ταῖς ἀκολάστοις ζωαῖς, ἐν αἷς καὶ πάμπαν ὑπέστρωται τῷ ἀλόγῳ τὸ λογικόν. καὶ ὁρᾷς, ὅπως εὐτάκτως ἀπὸ μὲν τῆς ἐναντίας ἡ πεπλαγιασμένη διάθεσις (ὅταν γὰρ μετὰ πολλὴν μάχην εἴξῃ τῷ ἀλόγῳ, τότε φέρεται πλαγίως), ἀπὸ δὲ ταύτης ἡ ὑπτία (συνεχῶς γὰρ ἐπικρατοῦν τοῦ ἀμείνονος τὸ χεῖρον τελευταῖον οὐδὲ δεῖται μάχης, ἀλλ' ἐξηνδραπόδισται καὶ ἄγει ὅπου βούλεται). καὶ τοῦτό ἐστιν ἔσχατον εἶδος ζωῆς, ὥσπερ τελειότατον τὸ ἑαυτῷ σύμφωνον, τὸ ἀπλαγίαστον, τὸ κατὰ φύσιν, ἐν ᾧ τὸ κρεῖττον ἔχει τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἀμάχως. καὶ γίγνεται τὸ μὲν σύμφωνον ἀπὸ τῆς σωφροσύνης, τὸ δὲ ἀπλαγίαστον ἀπὸ τῆς ἀνδρείας, τὸ δὲ κατὰ φύσιν τεταγμένον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. τὰ δὲ ἐναντία τούτων ἀπεργάζεται τὴν μὲν ἐναντίωσιν ἡ διαφορά, τὴν δὲ πλαγιότητα ἡ κλάσις (τὰ γὰρ κλώμενα πλάγια γίγνεται),* C *τὴν δὲ ὑπτιότητα ἡ στροφή· παντελῶς γὰρ ἀντιστρέφει τὴν τάξιν τῶν ἡγουμένων τε καὶ ἑπομένων. καὶ ἔοικεν ἡ μὲν ἐναντίωσις διασπᾶν τὴν μίαν ζωὴν τῆς ψυχῆς καὶ ποιεῖν τὴν λογικὴν ἑαυτῇ ἀσύμφωνον, ἡ δὲ πλαγιότης ἀλογίαν αὐτὴν ποιεῖν (αὕτη γὰρ ὅλη φέρεται πρὸς τὸ σῶμα καὶ τὴν ὕλην), ἡ δὲ ὑπτιότης φυτοῖς αὐτὴν ἐγκαταλέγειν· ἐν τούτοις γὰρ ἡ κεφαλὴ προσερρίζωται. τοσαύτης οὖν διαιρέσεως γιγνομένης καὶ τοιούτων παθῶν περὶ τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς εἰκότως εἶπεν αὐτὰς μόγις συνέχεσθαι (μόνον γὰρ αὐτὰς συνέχει τὸ εἶναι τὴν οὐσίαν ἀνώλεθρον τῆς ψυχῆς), εἰ δὲ μή, τάχ' ἂν καὶ ἀπώλοντο διασπώμεναι καὶ οἰκείαν ἀπολι-*

Q D (ς)
13 *οὐδὲν* **D** ς 14 *ὅπου* **Q A** : *ὅποι* **D** : *ὅπῃ* b | cf. leg. III 698 C *τοῦτό ἐστιν* **D** ς : *τοῦτο* **Q** 27 *ὑγρότης* **D** : ς (ante corr.) *ἐγκαταλέγει* **D** ς 32 prius *καὶ* om **D** ς.

ποῦσαι τάξιν. διὸ καὶ εἴρηται τῶν κύκλων διαφορὰς ἐπισυμβαίνειν καὶ κλάσεις καὶ στροφὰς 'ὁσαχῇ δυνατόν', ἀλλ' οὐ πάντῃ· δυνατὸν γὰρ κατ' ἐνεργείας καὶ δυνάμεις μόνον, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν οὐσίαν ἀνώλεθρον οὖσαν ὡς ἔν γε τοῖς θνητοῖς· καὶ κατὰ ταύτην γίγνεται διαφορὰ καὶ κλάσις καὶ στροφὴ τῆς ὕλης κρατησάσης τοῦ εἴδους, ἥτις ἀνὰ λόγον ἐστὶ τοῖς ποσίν, ὡς τῇ κεφαλῇ τὸ εἶδος.

Οἷον ὅταν τις ὕπτιος ἐρείσας τὴν κεφαλὴν μὲν ἐπὶ γῆς, τοὺς δὲ πόδας ἄνω προσβαλὼν ἔχῃ πρός τινι, τότε ἐν τούτῳ τῷ πάθει τοῦ τε πάσχοντος καὶ τῶν ὁρώντων τά τε δεξιὰ ἀριστερὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ ἑκατέροις τὰ ἑκατέρων φαντάζεται. ταὐτὸν δὴ τοῦτο καὶ τοιαῦτα ἕτερα αἱ περιφοραὶ πάσχουσαι σφοδρῶς, ὅταν τέ τῳ τῶν ἔξωθεν τοῦ ταυτοῦ D *γένους ἢ τοῦ θατέρου περιτύχωσι, τότε ταυτόν τῳ καὶ θάτερόν του τἀναντία τῶν ἀληθῶν προσαγορεύουσαι ψευδεῖς καὶ ἀνόητοι γεγόνασιν* [43E 44A].

Ἐν τούτοις τὸ ἔσχατον πάθος ἐκτραγῳδεῖ τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ πεπάτηται μὲν καὶ ἠνδραπόδισται τὸ κρεῖττον, τυραννεύει δὲ τὸ χεῖρον, καὶ τῶν Ὀλυμπίων κρατεῖ τὰ ⟨γη⟩γενῆ καὶ τῶν θείων τὰ ἔνυλα. καὶ ἀπεικάζει τῇ μὲν κεφαλῇ τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον, τοῖς δὲ ποσὶ τὸ χεῖρον· ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἄρχον, οἱ δὲ τὴν ἀρχομένων ἔχοντες τάξιν, ὡς ⟦γὰρ⟧ αὐτὸς ἐρεῖ προϊών. εἰκάζει δὲ τῇ ἐπερείσει τῆς κεφαλῆς τῇ εἰς γῆν τὴν τοῦ θείου καὶ ἡγεμονοῦντος ἐν ἡμῖν δουλείαν, τῇ δὲ τῶν ποδῶν ἄρσει καὶ τῷ μετεωρισμῷ τὴν τοῦ ἀλόγου τυραννίδα, καὶ τὸ συμβαῖνον ἀπὸ τοῦ τοιοῦδε σχήματος τῷ συμπίπτοντι πάθει περὶ τὴν ψυχήν. συμβαίνει δὲ περὶ τὸ σῶμα τὰ δεξιὰ

QDς

3 *κατ' ἐνέργειαν καὶ δυνάμει* **Dς** 4 *ὡς ἔν γε* — 5 *ταύτην* om **Q** [26/27] 4 *ὡς ἔν γε* — 6 *εἴδους* om **D** [2×50] 4 *ἔνι* ci Kroll 7 *ὡς* [27] *τῇ* **D** 9 *προσβαλὼν ἄνω* pauci Plat. ll. 12 *ταυτὸν* **Q** cum AΣFo(ΘYqr) Plat. : *ταυτὸ* **Dς** cum *ς Plat. 14 *τέ* **QD** cum AΣ Plat. : *γέ* ς cum *ς Plat. 15 *γένει εἴη τοῦ* **D** *τῶ* **D** 19 *τυραννεῖ* **Dς** 20 *τὰ ἀγενῆ* ll. sed cf. p. 346, 31 21 *τὴν . . . κεφαλὴν* **Dς** 21s *τὸ . . . θεῖον* **Q** : *τῶν . . . θείῳ* **D** : *τῷ . . . θείῳ* ς 23 *τὴν* **Q** : *τῶν* **Dς** *γὰρ* del s 24 *εἰκάζει δὲ τῇ* om **Dς**

καὶ ἀριστερὰ ἐξηλλαγμένως ὁρᾶσθαι, καὶ περὶ τὴν ψυχὴν ἄρα συμβήσεται καὶ τὰ ἕτερα καὶ ταὐτὰ ἐπαλλάττεσθαι τοῖς ὁρῶσιν· ἀνὰ λόγον γὰρ τῷ μὲν δεξιῷ τὸ ταυτόν, τῷ δὲ ἀριστερᾷ τὸ θάτερον κατὰ τὴν Πυθαγόρειον συνήθειαν. ὁ μὲν
E *δὴ σύμπας λόγος τοιοῦτος. ἴδωμεν δὲ καὶ τὰ καθ' ἕκαστα. πρῶτον μὲν οὖν θεώρησον τὴν τάξιν, ὅπως ἐκ μὲν ἑστῶτος πλάγιον ἐποίησε τὸ σῶμα, ἐκ δὲ πλαγίου ὕπτιον, ἐκ δὲ ὑπτίου* ⟦*καὶ*⟧ ⟨*τὸ*⟩ *τοὺς πόδας ἄνω ἔχον, πρὸς δὲ τῇ γῇ τὴν κεφαλήν· τοῦ γὰρ ὑπτίου τοὺς πόδας ἐγείρας καὶ πρὸς τῇ γῇ τὴν κεφαλὴν ἐρείσας τοιοῦτον ἐποίησε τὸ σχῆμα. καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς δὲ πρώτη μὲν ἡ* †*ἀπόστασις, δευτέρα δὲ ἡ πεπλαγιασμένη ζωή, τρίτη δὲ ἡ ἔκτασις ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ ἡ θέσις ἡ εἰς τὴν γένεσιν καὶ ἡ τοῦ θείου πρὸς τὸ ἄθεον σύζευξις, ἐσχάτη δὲ ἡ τῶν ἀνοήτων ἀφόρητος τυραννίς. καὶ* ⟦*ἡ*⟧ *τῶν πολιτειῶν δὲ ἡ μὲν φιλόνεικος κατ' ἐναντίωσιν συνίσταται τοιάνδε, ἡ δὲ φιλοχρήματος κατὰ πλαγιασμόν, ἡ δὲ φιληδόνος ἐννόμως καθ' ὑπτιότητα ζωῆς, ἡ δὲ τυραννικὴ κατὰ τὴν τῶν ποδῶν ἄρσιν καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο, ὃ νῦν ὁ λόγος ὑπέγραψε. δεύτερον δέ, ὅπως τὸ τοιοῦτον σχῆμα τὰ δεξιὰ ἀριστερὰ δείκνυσι καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ τῷ τε πάσχοντι καὶ τοῖς ὁρῶσι· νενοήσθω γάρ τις πρὸς ἄρκτον βλέπων, ἄλλος δέ τις πρὸς νότον. τούτοιν ὁ μὲν πρότερος ἔχει τὸ δεξιὸν*
F *ἐπ' ἀνατολάς, τὸ δὲ ἀριστερὸν πρὸς δύσιν, ἅτερος δὲ ἔμπαλιν. ὁ δὴ πρὸς ἄρκτον βλέπων γεγονέτω ὕπτιος, οὐχ οὕτως, ὡς εἶπεν ὁ Τίμαιος, τὴν μὲν κεφαλὴν ἐρείσας κατὰ γῆς, μετεώρους δὲ τοὺς πόδας ἔχων, ἀλλ' ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ λέγομεν ὕπτιον τὸν τῷ πρηνεῖ ἀντεστραμμένον. ἕξει δὴ πάλιν ὁμοίως ἐπὶ δεξιᾷ μὲν τὴν ἀνατολήν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀριστερᾷ τὴν δύσιν. ἵνα δὲ γένηται κατὰ τὸν Τίμαιον ὕπτιος, ἀνεστάσθω κατὰ τοὺς πόδας ἐρείσας τὴν κεφαλήν, ἀπόστροφος τῶν ἀρκτῴων· ἕξει δὴ καὶ ταῦτα πρὸς νότον βλέπων ὁμοίως τὰ μὲν δεξιὰ*
345 *πρὸς ἀνατολήν, τὰ δὲ ἀριστερὰ πρὸς δύσιν. ἔδει δὲ ἔμπαλιν,*

Q D (ς)

2 *ταῦτα* **D**ς 9 *ἐγείρας* non tetigerim 11 *ὑπόστασις* uel *στάσις* ci Kroll 12 fort. ⟨*ἡ*⟩ *ἐπὶ* 14 alterum *ἡ* del s 15ss cf. rep. IX 580D ss 582E ss 577C ss 16 *τοιάδε* ci Kroll 17 *ἀνόμως* s 28 alterum *τὴν* **Q** : *δὲ τὴν* **D**ς 29 *δὲ* om **QD** *ἀνεστάτω* **Q**

ὡς τὰ τῶν ἑστώτων καὶ πρὸς νότον ὁρώντων· οἰήσεται οὖν οὗτος, ἐπειδὴ πρὸς νότον βλέπει, τὰ μὲν πρὸς ἀνατολαῖς ἀριστερά, τὰ δὲ πρὸς δυσμαῖς δεξιά, καὶ ὑπὸ τῶν ὁρώντων οὕτως νομισθήσεται. τὰ ἄρα ἀριστερὰ δεξιὰ οἰήσεται καὶ τὰ δεξιὰ ἀριστερὰ ἑκάτερος εἶναι τοῦ ὑπτίου, καὶ δῆλον ὅτι καὶ τὰ τοῦ ὁρῶντος ἀνάπαλιν ἔχειν ὑπολήψεται ὡς ἐπὶ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτῷ ἑστῶτος, καίτοι ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἔχοντος τῷ ὑπτίῳ τὰ συναμφότερα· οἴεται γὰρ τοῦ πρὸς μεσημβρίαν ὁρῶντος ἑκάτερος δεῖν τὰ ἀριστερὰ εἶναι πρὸς ἀνατολάς, τὰ ⟨δὲ⟩ δεξιὰ πρὸς δύσιν, καὶ φαίη ἄν, εἰ τὰ ἕτερα οὕτως ἔχοι, καὶ τὰ λοιπά· εἰς γὰρ τὸ αὐτὸ ὁρῶμεν· ὅπερ ἦν καὶ ἐπὶ τῶν ἑστώτων καὶ εἰς τὸ αὐτὸ βλεπόντων ἀληθές, ἐπὶ δὲ τοῦ τὴν κεφαλὴν κάτω ἔχοντος, κἂν βλέπῃ πρὸς μεσημβρίαν, οὐκ ἀληθές. καλῶς ἄρα εἴρηται, ὅτι ἑκάτερος τὰ ἑκατέρου καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ ἑτέρου μόνον ἀνάπαλιν ἔχειν θέσεως οἰήσεται.

τρίτον δέ, ὅπως καὶ ἐπὶ ψυχῆς ταῦτα κατ' ἀναλογίαν B *ὀφθήσεται· καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ τὸν μὲν λόγον ἑαυτῆς καταχώσασα, φαντασίαν δὲ καὶ τὰς ἀλόγους ἀνεγείρασα δυνάμεις, μᾶλλον δὲ φυτὸν γενομένη καὶ τὸν τῶν φυτῶν μιμησαμένη βίον (ἐν τούτοις γὰρ ἡ κεφαλὴ κάτω κατερρίζωται, τὸ δὲ ἄλλο πᾶν ἄνω φέρεται κρατοῦν τοῦ ἀμείνονος) ἀπ' ἐναντίας κρίνει τὰ ὄντα, καὶ οὐχ αὕτη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ οὔπω μὲν παθοῦσα τοῦτο, βλέπουσα δὲ εἰς ταύτην. δῆλον γοῦν, ὅτι ὁ μὲν τὴν κεφαλὴν ἐρείσας κάτω τοῖς τελέως ἔοικε διεστραμμένοις, ὁ δὲ ἑστὼς μὲν κατὰ φύσιν, τῷ δὲ εἰς ἐκεῖνον ὁρᾶν τὰ ὅμοια ἐκείνῳ πεπονθώς, τοῖς ὑπ' ἄλλων διαστρεφομένοις, ὥσπερ ἐκεῖνος τοῖς ὑφ' ἑαυτῶν. φυτικὴν οὖν ἡ ψυχὴ μιμησαμένη ζωὴν τὰ μὲν ἕτερα ταὐτὰ νομίζει, τὰ δὲ ταὐτὰ πάλιν ἕτερα· τὴν μὲν γὰρ ἡδονὴν τῷ ἀγαθῷ νομίζει ταὐτόν, ἃ δὴ ἕτερά ἐστι, τὸ δὲ θεῖον τοῦ ἀγαθοῦ χωρίζει καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ καλοῦ, ἃ δὴ ταὐτά ἐστι. τὸ ἄρα*

Q D ς

4 *οἰηθήσεται* **D** ς 5 *καὶ δῆλον* — 10 *δύσιν* om **D** [6×50—5] 6 s *ἐπὶ τοῦ ἔν τι πρόσωπον (προσώπου) αὐτῷ ἑστῶτα* ς 7 *ἐπὶ τὰ* om **Q** [5/6] 9 *τὰ ἀριστερὰ* om **Q** [8/9] 10 *ἔχει* **D** ς 11 *καὶ* om **Q** 13 *κάτω* om **Q** 15 *μόνου* **D** 21 *πᾶν ἀναφέρεται* **D** ς 22 an *αὐτὴ*? 30 *ταυτὸν* **Q** : *ταύτην* **D**

ταυτόν τῳ καὶ τὸ θάτερόν του λέγουσιν ἐναντίως ἀμφότεραι, ἥ τε ἐσχάτη ζωὴ καὶ ἡ αὐτὴν ἀφεῖσα καὶ ταύτῃ ἑπομένη.
C *διὸ καὶ ψευδεῖς εἰσι. καὶ οὐ μόνον περὶ ταὐτὸν καὶ ἕτερον, ἀλλὰ καὶ περὶ κίνησιν καὶ στάσιν ταὐτὸν πεπόνθασι· τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἵστασθαι νομίζουσιν, ὥσπερ οἱ πολλοὶ τὸν ἥλιον, καὶ τὸ ἑστὼς κινεῖσθαι, ὡς τὴν γῆν τινες, καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν ἐνηλλαγμένως τὰ πράγματα θεωροῦσι. ταῦτα δὲ τὰ πάθη συμβαίνει περὶ τὰς ἐνεργείας τῶν ἐν τῇ θατέρου περιόδῳ κύκλων. διὸ καὶ αὐτὸς εἶπε ʽταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτερα τὰς περιφορὰς πάσχειν', τὰς ἐν τῷ θατέρου κύκλῳ λέγων ἑπτὰ οὔσας, ἐπεὶ ἥ γε ταὐτοῦ μία ἦν, ἥτις πεπέδηται, καθάπερ εἴρηται πρότερον. μόνος οὖν ἐστιν ἐκεῖνος ἔννους ὁ τὸν θατέρου κύκλον ὀρθώσας, τὸν δὲ ταὐτοῦ λύσας, καὶ οὗτος ἂν εἴη πάντως ὁ τὸν ἑαυτοῦ Προμηθέα λύων δεθέντα διὰ τὸν Ἐπιμηθέα· διὰ γὰρ τὴν πρὸς τὸ ἄλογον δέδεται τάξιν, ὅπερ ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐκεῖνος λέγεται κοσμεῖν.*

Οὐδεμία δὲ ἐν ταῖς τότε περίοδος ἄρχουσα οὐδ' ἡγεμών ἐστι [44A].

Πολλῶν γὰρ οὐσῶν ἐν τῷ θατέρου κύκλῳ περιόδων κατὰ μίμησιν τῆς τοῦ παντὸς ψυχῆς πᾶσαι διαλελώβηνται καὶ
D *διάστροφοι γεγόνασι καὶ ἀσθενεῖς καὶ δουλεύουσι ταῖς ἀλόγοις κινήσεσιν, ἃς οὐ δεῖ περιόδους καλεῖν, ἅτε κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τὴν γένεσιν σπευδούσας· ἔστι γὰρ περίοδος ἡ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ κίνησις. πᾶσα δὲ ἄλογος εἴτε γνῶσις εἴτε ὄρεξις ἀπ' ἄλλου πρὸς ἄλλο σπεύδει εἰς τὸ ἐκτὸς ἐπειγομένη, οὗ ὀρέγεται ἐκτὸς ὄντος ἢ ὃ γιγνώσκει ἐκτὸς ὂν ἑαυτῆς. οὔτ' οὖν ἡ ταὐτοῦ περίοδος ἄρχει (πεπέδηται γὰρ καὶ εἴκασται βασιλεῖ δεδεμένῳ διὰ τὸ ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι), οὔτε ἡ θατέρου (διέστραπται γὰρ καὶ ἔοικε στρατηγῷ τὰ τῶν πολεμίων φρονήσαντι), καὶ οὗτος ὄντως ἐστὶν ὁ Γιγαντικὸς πόλεμος τὰ ἐν ἡμῖν γηγενῆ τῶν Ὀλυμπίων ἐντι-*

Q D (ς)

1 *ἀμφότερα* **QD** 2 *αὐτὴν* **Q** : *αὐτὴν* **D** : *ἑαυτὴν* ς 5 *ἀκίνητον* **D** 8 *συμβαίνειν* **D** *περὶ* (*παρὰ* ς) — 9 *εἶπε* om **D** 12 *μόνως* **Q** 14ss cf. in remp. II 53, 5ss Prot. 320 D ss 16 *δεδέσθαι* ll. 17 *δὲ* ll. : *τε* Plat. *ταῖς* ll. : *ἑαυταῖς* A Plat. : *αὐταῖς* * ς Plat. 30 *ὄντως* **Q** ς : *οὕτως* **D** 31 cf. in Parm. 692. 849

μότερα ποιῶν καὶ οὐχ ὥσπερ ἐν τοῖς ὅλοις ὑποτάττων τὰ χείρονα τοῖς ἀμείνοσιν.

Αἷς δ' ἂν ἔξωθεν αἰσθήσεις τινὲς φερόμεναι καὶ προσπίπτουσαι συνεπισπάσωνται καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἅπαν κύτος, τόθ' αὗται κρατούμεναι κρατεῖν δοκοῦσιν [44A].

Ὅπως μὲν οὐδεμία τῶν περιόδων ἄρχουσα οὐδὲ ἡγεμών ἐστιν, εἴρηται, καὶ ὅπως ἡ ἐν ἡμῖν κεφαλὴ πρὸς τῇ ὕλῃ κατακέχωσται. πῶς δὲ καὶ οἱ πόδες μετέωροι γεγένηνται καὶ τὰ θνητὰ τῶν ἀθανάτων ἄρχει, διὰ τούτων προστέθειται E *τῶν λόγων· αἱ γὰρ αἰσθήσεις ἔξωθεν φερόμεναι (τὰ γὰρ ἐκτὸς ἀναγγέλλουσι) καὶ προσπίπτουσαι (μετὰ πάθους γὰρ προσβάλλουσιν), ἐὰν οὖν αὗται συνεπισπάσωνται τὸ κύτος τῆς ψυχῆς, τουτέστι τὴν ὅλην αὐτῆς οὐσίαν (τὸ γὰρ κύτος ὡς ἐπὶ περιφορῶν τινων εἴρηται) καὶ ταῦτα παρασκευάσωσι φρονεῖν, ἃ λέγουσιν αὐταί, τῆς ὅλης ἡγεμόνες γίγνονται ζωῆς καὶ ταῦτα ποιοῦσι λέγειν τε καὶ νομίζειν, ὅσα ἂν αὐταὶ φῶσι, καὶ τοῦτο οἴεσθαι ἀληθῶς, τὸ αἰσθήσει ληπτόν, οὗ ἂν ἅψαιτό τις ἢ πίοι ἢ φάγοι, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ αἱρετὸν οὐδέν. τούτων δὲ ἡγουμένων αἱ ὀρέξεις κρατοῦσι καὶ τὰ πλήθη δυναστεύει, δουλεύει δὲ ἡ προαίρεσις, καὶ ὁ λόγος ἐν ὑπηρέτου μέρει τεταγμένος πορίζει τὰ πρὸς τὸ τέλος τοῖς πάθεσιν. ἆρ' οὖν ὡς ἀληθῶς ἡγεῖται ἡ αἴσθησις καὶ κρατεῖ; καὶ πῶς δυνατὸν φύσει θνητὴν οὖσαν αὐτὴν καὶ ἔνυλον κρατεῖν; ἀλλὰ δοκεῖ μὲν κρατεῖν τοῦ λόγου, κρατεῖται δὲ ὑπ' ἄλλων αὐτή, καὶ εἰκότως· αὕτη μὲν γὰρ ἑτέρων ἐστί, διὸ τῶν ἐκτὸς ἤρτηται καὶ ὑπ' ἐκείνων κρατεῖται καὶ ἄλλοτε ἀλλοίως διατίθεται· ὁ δὲ* F *λόγος ἑαυτῷ τῆς δουλείας αἴτιος. οὐκ ἄρα κρατεῖ τῷ ὄντι,*

Q D ς

3 *αἷς δ' ἂν* ll. cum A 𝔗 F 𝔬 (*Θ*) Plat. : *ἂν δ' αὖ* * ς Plat. 4 *προσπεσοῦσαι* Plat. sed cf. u. 12 5 *κῦτος* **Q D** 9 *πῶς* **Q** : *ὅπως* **D** ς *γεγένηνται* **Q** : *γίνονται* **D** ς 11 *αἱ γὰρ* — 13 *τὸ* om **D** [50] 11 *ἔξωθεν* ς : *ἄνωθεν* **Q** 12 an *ἀπαγγέλλουσι?* 13 *γὰρ προσ-* om **Q** [18] *συνεπισπῶνται* ς 14s *κῦτος* ll. 16 *αὗται* ll. 18 *αὐταὶ* **Q** : *αὗται* **D** ς 23 de *τέλος* ⟨*συντελοῦντα* sim.⟩ cogitauit Kroll 24 *φύσει* **Q** : *φησι* **D** ς 27 *αὕτη* **Q** : *αὐτὸ* (*αὐτὴ*) **D** ς *ἕτερόν ἐστι* **D** ς 28s *ὁ δὲ λόγος* **Q** : *ὁ δὲ ἄλογος* **D** : *ἡ δὲ ἄλογος* ς

τὴν κρατητικὴν δύναμιν οὐκ ἔχων ἀκράτητον, ἀλλὰ δουλεύων ἄλλοις κρατεῖ τῶν ἑαυτοῦ κρειττόνων ἠπατημένων.

Καὶ διὰ ταῦτα δὴ πάντα τὰ πάθη νῦν κατ' ἀρχάς τε ἄνους ψυχὴ γίνεται τὸ πρῶτον, ὅταν εἰς σῶμα ἐνδεθῇ θνητόν [44 AB].

Τοῦτο συμπέρασμά ἐστι πάντων τῶν ῥηθέντων περὶ τῆς
346 ἐνσωματώσεως τῶν ψυχῶν, ἀφ' ὧν τὰς αἰτίας ἀνεῦρε τῆς ταραχῆς αὐτῶν καὶ τοῦ θορύβου τοῦ ἐκ τῆς γενέσεως καὶ τέλος τῆς ἀνοίας τῆς τοῖς νεογνοῖς ἐμφυομένης, ἀφ' ὧν πάλιν δῆλον, ὅτι τὴν λογικὴν ψυχὴν καὶ ἐν τοῖς παισὶν εἶναι μὲν οἴεται, πεπεδῆσθαι δὲ καὶ ἀργεῖν ὑπὸ τῶν ἀλόγων δυνάμεων κρατουμένην, ἀλλ' οὐχ ὕστερον χρόνῳ παραγίγνεσθαι, καθάπερ οἴονταί τινες· παραδέδωκε γὰρ τὰς αἰτίας, δι' ἃς καὶ παρὼν ὁ λόγος οὐ πάρεστιν, ἃς καὶ συμπεραινόμενος εἶπεν, ὅτι διὰ ταύτας ἄνους γίγνεται ψυχὴ καὶ κατ' ἀρχάς, ὅταν τὸ πρῶτον εἰς σῶμα ἐνδεθῇ, καὶ νῦν· τί γὰρ διαφέρει νεαρὸν εἶναι κατὰ τὴν ἡλικίαν ἢ κατὰ τὴν ζωήν; ὥσπερ οὖν ἐν τοῖς ἀνοήτοις τῶν προβεβηκότων παρὼν ὁ λόγος ἡσυχάζει, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐν τοῖς νέοις πάρεστι μέν, κρατούμενος δὲ ὑπὸ τῆς ἀνοίας ἀργός ἐστιν.

Ὅταν δὲ τὸ τῆς αὔξης καὶ τροφῆς ἔλαττον ἐπίῃ ῥεῦμα, πάλιν δὲ αἱ περίοδοι λαμβανόμεναι γαλήνης τὴν ἐπ' αὐτῶν ὁδὸν ἴωσι καὶ καθιστῶνται μᾶλλον
B ἐπιόντος τοῦ χρόνου, τότε ἤδη πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἰόντων σχῆμα ἑκάστων τῶν κύκλων αἱ περιφοραὶ κατευθυνόμεναι, τό τε θάτερον καὶ τὸ ταυτὸν προσαγορεύουσαι κατ' ὀρθόν, ἔμφρονα τὸν ἔχοντα αὐτὰς γιγνόμενον ἀποτελοῦσιν [44 B].

Ἐν μὲν τῷ Φαίδρῳ [247 C ss] τὴν εὐδαίμονα ζωὴν τῆς ψυχῆς ἀνεδίδαξε, καθ' ἣν συμπεριπολοῦσα τοῖς θεοῖς

Q D (ς)

2 ἠπατημένων ⟨ὄντων⟩ uix necessarium 3 διὰ δὴ ταῦτα πάντα A 𝔗 F (q) Plat. : διὰ δὴ πάντα ταῦτα rell. Plat. ll. τὰ om pars Plat. ll. παθήματα A Plat. 4 s εἰς σῶμα ll. cum A𝔗F𝔬(ΘΣq) Plat. : σῶμα (σώματι) *ς Plat. 5 θνητὸν ἐνδεθῇ F alii Plat. ll. 23 ἐπ' αὐτῶν **QD** : ἐπ' αὐτὴν ς : ἑαυτῶν A 𝔬 Plat. : αὐτὴν 𝔗F(qs) Plat. : αὐτῶν *ς Plat. 26 ταυτὸν ll. cum 𝔗F𝔬(Yr) Plat. : ταυτὸ *ς Plat.

ἐπὶ τὸν ὑπερουράνιον ἀνατρέχει τόπον καὶ θεᾶται αὐτὴν δικαιοσύνην, αὐτὴν σωφροσύνην καὶ ἑκάστην τῶν θείων ἀρετῶν, καὶ πάλιν κατὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς ἄκρας εὐδαιμονίας καὶ τῆς μακαριότητος ἐκείνης ἤγαγεν εἰς τὸ ποτὲ μὲν ὑπερκύπτειν, ποτὲ δὲ εἴσω δύνειν καὶ ἀπὸ τοῦδε κατὰ ὕφεσιν εἰς τὸ μηδὲν ὁρῶσαν ἔτι συνέπεσθαι διὰ συνήθειαν· οὐ γὰρ εὐθὺς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ καὶ ἀθρόως ὑπάρχει ταῖς ψυχαῖς ἡ εἰς γένεσιν πτῶσις, ἀλλὰ διὰ πολλῶν πρόεισι τῶν μέσων. ἐν δὲ τούτοις ἔμπαλιν τὰ πάθη τῆς εἰς γένεσιν πεσούσης ψυχῆς καὶ τὰς στροφὰς καὶ τὰς κλάσεις καὶ τοὺς ὀχετοὺς ἐκτραγῳδήσας ἐθέλει κατὰ μικρὸν ἐπαναγαγεῖν αὐτὴν εἰς τὴν νοερὰν καὶ τὴν κατὰ φύσιν ζωήν. ἀλλ' ἐκεῖ [248 Ass] *μὲν παυομένων τῶν ἀμεινόνων καὶ τῶν ἀπὸ νοῦ* C *καὶ θεῶν ἐνδιδομένων ἀγαθῶν παρεισῄει τὰ χείρονα, χωλεία καὶ πτερορρύησις καὶ λήθη καὶ συντυχία καὶ βαρύτης. ἐνταῦθα δὲ ἀποληγόντων τῶν χειρόνων καὶ τῶν ἐκ τῆς ὕλης ἐμποδίων κατὰ φύσιν εὐθὺς †ἀναιρεῖται καὶ ἀναφαίνεται τὰ κρείττονα, τάξις καὶ λόγος καὶ ἡ λελογισμένη καὶ ἔμφρων κατάστασις· εἰς γὰρ ἡλικίαν ἰόντες αὐτοὶ ἐμφρονέστεροι γιγνόμεθα καὶ μᾶλλον λελογισμένοι τῆς τε ὁμαλοῦς καὶ εὐτάκτου ζωῆς †ποιούμεθα, τῆς φύσεως ἀγούσης. τί οὖν; φαίη ἂν ὁ Γαληνός· ταῖς τοῦ σώματος κράσεσιν ἕπονται τῆς ψυχῆς αἱ δυνάμεις, καὶ ὑγροῦ μὲν ὄντος καὶ ἀστάτου καὶ παντοίως ῥέοντος ἄνους καὶ ἄστατος ἡ ψυχή, καθισταμένου δὲ εἰς συμμετρίαν κατευθύνεται καὶ ἔμφρων γίνεται. καὶ πῶς ταῦτα συγχωρήσομεν; τὴν γὰρ ἀθάνατον ψυχὴν καὶ πρὸ τοῦ σώματος οὖσαν οὐ θέμις διὰ τὸ σῶμα νοερὰν ποιεῖν, ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον τὸ σῶμα ποτὲ μὲν ἐμπόδιον γίγνεσθαι τῇ ψυχῇ ῥητέον πρὸς τὴν εὔτακτον ζωήν, ποτὲ δὲ ἧττον ἐνοχλεῖν. ὥσπερ οὖν εἰ γείτονι παροικοίημεν λήρῳ καὶ ἀδολέσχῃ,* D

Q D ς

6 *μηδὲ* **Q** 7 *ὑπάρχοντος* **D** ς 14 -*εισῄει* om **D** [6] 16 *ἀπολυθέντων* **D** 17 *ἀναιρεῖται* ς : expectaueris *ἀνεγείρεται* sim. : *ἀναι-* om **Q** [7], unde ⟨*ἀναζωπυ-*⟩ ci Kroll 17 *ἀναιρεῖται* — 22 *Γαληνός* om **D** [3×50+28] 19 *αὐτοὶ* ⟨*αὐτῶν*⟩? Kroll *ἐμφρονέστεροι* om **Q** [8] 20 *λελογισμένοι* — 21 *τῆς* om **Q** [1×40+5] 21 *τὴν πρόοδον* ins t ad p. 350, 22 : an *προμηθούμεθα* scrib. uel ⟨*ἀντι*⟩*ποιούμεθα* (cum Krollio)?

νοερώτεροι οὐκ ἂν γενοίμεθα δι᾽ αὐτόν, μᾶλλον δὲ καὶ ἧττον ἐμποδίζειν ἡμῖν δύναται πρὸς τὴν ἥσυχον ζωήν, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ τοῦ σώματος συνάρτησις ὁτὲ μὲν ἐκταράττει τὴν ψυχήν, ὁτὲ δὲ ἀνίησι τὸν θόρυβον, ἣ δὲ ἐν γαλήνῃ γίγνεται· καὶ μᾶλλον μὲν αὐτὴ τῆς ταραττομένης ἔχει κατὰ φύσιν, οὔπω δὲ οὐδὲ αὕτη, πρὶν αὐτῇ καὶ παιδεία προσγένηται. τὸ ἄρα σῶμα κωλυτικὸν μὲν ἦν τῆς ἔμφρονος ζωῆς, ποιητικὸν δὲ οὐδαμῶς. ταῦτα καὶ περὶ τούτων. Περὶ δὲ τῶν καθ᾽ ἕκαστον ῥητέον, ὅτι τὸ μὲν τῆς αὔξης καὶ τροφῆς ῥεῦμα δηλοῖ τὸν φυσικὸν ὀχετόν· ἀνάγκη γὰρ πλείονος αὐξήσεως γιγνομένης πλείονα καὶ τὴν τροφὴν εἶναι· πλείων δὲ ἡ αὔξη, διότι καὶ τὸ αὖξόν ἐστι τότε δυνατώτερον· ἡ φύσις αὐτὴ γὰρ ἐν μὲν τοῖς νέοις θάλλει καὶ ἔστιν εὐσθενής, ἐν δὲ τοῖς προβεβηκόσιν ἀσθενεῖ, παρ᾽ οἷς ἡ ψυχὴ λελογισμένη μᾶλλον. καὶ οὐ μόνον κατὰ τὰς ἡλικίας ἴδοις ἂν αὐτὴν ἀντιπεπονθυῖαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ καιρούς· ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἐγρηγόρσεσιν ἡ ψυχὴ νοερωτέρα ἑαυτῆς ἐστιν, ἐν
E *δὲ τοῖς ὕπνοις αὐτὴ μὲν ἀργεῖ, δρᾷ δὲ μάλιστα τότε ἡ φύσις καὶ περαίνει τὸ ἑαυτῆς. εἰκότως ἄρα τοῦ ῥεύματος ἠλαττωμένου τοῦ φυσικοῦ γαλήνη γίγνεται καὶ τάξις περὶ τὴν ψυχήν. ‛τὴν δὲ τῶν περιόδων ὁδὸν᾽ τὴν εἰς σύνεσιν καὶ ὁμαλότητα καὶ τάξιν πρόοδον ῥητέον· οἱ γὰρ ἐν ἡλικίᾳ ὄντες ὡς ἐπίπαν ἐμφρονέστεροι καὶ ὁμαλέστεροι καὶ βεβαιότεροι τῶν νέων εἰσί. ‛τοὺς δὲ κύκλους ἑκάστους᾽, καθ᾽ οὓς ἡ θατέρου διῄρηται περίοδος, καὶ ‛τὰς περιφορὰς᾽ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν, αἳ κατευθύνονται τῷ τε ἀπὸ τῆς κλάσεως ἀνανεύειν καὶ τῷ παντελῶς εἰς τὸ κυκλικὸν ἀνατρέχειν εἶδος· μεταξὺ γὰρ τῆς κεκλασμένης εὐθείας καὶ τῆς περιφερείας ἡ ἄκλαστός ἐστι μιμουμένη τῆς περιφερείας τὸ ἁπλοῦν, τὸ ὁμαλές, τὸ ὅμοιον. αὗται δὲ αἱ περιφοραὶ καὶ τὸ ταυτὸν καὶ θάτερον ὀνομάζουσι κατ᾽ ὀρθόν, τό τε*

Q D ς

1 *νεώτεροι* **D ς** : *ἐνεώτεροι* ci s 3 s *ὅτε μὲν . . . ὅτε δὲ* **D** 4 *ὅτε . . . ἥδε* ci Kroll 5 *αὐτὴ* **D ς** : *αὐτῇ* **Q** : aptius *αὕτη* 6 possis *αὕτη ⟨ἐν γαλήνῃ⟩* 6 s *παιδεία προσγένηται* **D ς** : *παιδία παραγένηται* **Q** 12 *αὔξον* **Q** *ἐστι* om **D ς** 13 *αὕτη* ll. 17 *ἐγρηγόρεσιν* **D** 29 *ἄκλαστος* om **D** [8] 30 *αὗται* **D**

ἐν τοῖς διανοητικοῖς καὶ τὸ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς· οὐκέτι γὰρ παιδικῶς πάντα φέρουσιν, ἀλλ' οἰκείως ἕκαστα καὶ συνάπτειν καὶ διαιρεῖν ἐπιχειροῦσι. καὶ δεῖ ἐφιστάνειν, ὅπως πανταχοῦ περὶ τὸ ταυτὸν τοῦτο καὶ τὸ θάτερον καὶ τὴν ἐπιστήμην ἀφορίζεται καὶ τὴν ἄγνοιαν, ἢ κατ' εὐθεῖαν ἢ κατ' ἐναλλαγήν· F καὶ γὰρ τὰ μὲν καταφάσκομεν δέον ἀποφάσκειν, ὅ ἐστι τὸ ἕτερον ὡς ταὐτὸν νοεῖν, καὶ ἀνάπαλιν ἀποφάσκομεν ὅσα καταφάσκειν δέον, τοῦ ἑτέρου ἄγνοιαν ἔχοντες, ὡς ὅταν γε τὸ γνωστικὸν διήρθρωται, πάντα ὡς ἔχει φύσεως ὀνομάζομεν, τὰ μὲν ταὐτὰ λέγοντες, τὰ δὲ ἕτερα εἶναι ἀλλήλων. οὕτω δ' οὖν αἱ περίοδοι ἡμῶν προκόπτουσαι κατὰ φύσιν ἔμφρονα τὸν ἔχοντα αὐτὰς ἀποτελοῦσι γιγνόμενον. καὶ εἰκότως ἔφη γιγνόμενον, ὅτι φυσικῶς κινοῦνται, ὅτε γίγνεταί τις ἀπ' αὐτῶν ἔμφρων, ἔστι δὲ ὁ καὶ τῆς ὀρθῆς 347 τροφῆς ἐπὶ τούτοις τυχών, περὶ οὗ φησιν ἑξῆς.

Ἂν μὲν οὖν συνεπιλαμβάνηταί τις ὀρθὴ τροφὴ παιδεύσεως, ὁλόκληρος ⟨ὑγιής τε παντελῶς, τὴν μεγίστην ἀποφυγὼν νόσον,⟩ γίγνεται [44BC].

Ἡ μὲν κατὰ φύσιν τῶν ψυχῶν ἐπὶ τὴν φρόνησιν ὁδὸς ὑπογέγραπται διὰ τῶν εἰρημένων λόγων. συνάπτει δὲ ταύτῃ καὶ τὴν πολιτικὴν ἀγωγὴν τελεσιουργὸν οὖσαν τῆς φυσικῆς ἐπιτηδειότητος καὶ διὰ μὲν τῆς τροφῆς τῆς ὀρθῆς συνεθισμὸν τῷ ἀλόγῳ τῶν ἀγαθῶν πράξεων παρεχομένην καὶ τὴν κατὰ ὀρθὴν δόξαν ζωήν, διὰ δὲ τῆς παιδεύσεως μαθήμασι καὶ τῇ διαλεκτικῇ τὴν λογικὴν οὐσίαν τρέφουσαν. δεῖ γὰρ ἤθεσι μὲν τὸ ἄλογον, δόγμασι δὲ παιδευθῆναι τὸν λόγον, ἵνα τὸ μὲν ὑπήκοον γένηται τῆς λογικῆς ζωῆς, ἡ δὲ εἰς νοῦν ἀναδραμοῦσα τὴν τῶν ὄντων θεάσηται φύσιν· τούτων γὰρ γινομένων ὁλόκληρος ἀποτελεῖται καὶ ὑγιής· ὁλόκληρος μέν, ὡς πάσας ἑαυτοῦ τὰς δυνάμεις εὐλύτους ⟨οὔσας

Q D ς

5 s *ἐναλλαγήν* om **D** [10] 6 nolui ⟨*ἃ*⟩ *δέον* 16 *οὖν* **Q** cum 𝔡 Plat. : *οὖν καὶ* 𝔯 Plat. : *οὖν δὴ καὶ* **D ς** cum *ς Plat. *ὀρθῇ τροφῇ* pars ll. Plat. 17 *ὑγιής τε* — 18 *νόσον* om **QD** 25 *στρέφουσαν* **Q** 27 *γένηται* **Q** : *ᾖ* **D ς** 29 *γινομένων* **Q** : *γινομένων ἡ ψυχὴ* **D ς** 30 *ἑαυτῆς* **D ς** 30 *εὐλύτους* — p. 352, 2 *θατέρου* om **D** [3×50+30] 30 *εὐλύτως* ς

B *συντείνας καὶ τὴν τ>αὐτοῦ [περίοδον] πεπεδημένην λύσας, ὑγιὴς δέ, ὡς τὴν θατέρου περίοδον διεστραμμένην ἰασάμενος καὶ ἐπὶ τὸ ἄκλαστον καὶ ἀπλαγίαστον ἐπανενεγκών· ἢ καὶ ὁλόκληρος μέν, ὡς τὰ ὅλα διώκων ἀντὶ τῶν μερῶν καὶ ἀπὸ τῆς κάτω πτώσεως αἴρων ἑαυτὸν καὶ εἰς νοῦν ἀνεγείρων καὶ οἷον τὴν ἅλμην ἀποπτύσας καὶ ἀποκλυσάμενος τῆς γενέσεως, ὑγιὴς δέ, ὡς ἐπὶ τὴν κατὰ φύσιν ἑαυτοῦ τάξιν ἐπανελθὼν καὶ εἰς ἐπιστήμην ἀναδραμών· μεγίστη γὰρ νόσος ψυχῆς ἀμαθία, κατορύττουσα καὶ ἀποτυφλοῦσα τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς.*

Καταμελήσας δέ, χωλὴν τοῦ βίου διαπορευθεὶς ζωήν, ἀτελὴς καὶ ἀνόητος εἰς Ἅιδου πάλιν ἔρχεται [44 C].

Ὅτι καὶ ἡ τῆς φύσεως κίνησις δρᾷ τι καὶ ἡ τῆς πολιτικῆς παιδεία, δηλοῖ διὰ τούτων ὁ φιλόσοφος· ἀτελῆ γὰρ ἀποκαλεῖ τὸν μὴ τυχόντα τῆς ὀρθῆς τροφῆς καὶ παιδεύσεως, ὥσπερ ὁ λελωβημένους ἔχων τοὺς πόδας βαδίζει μέν, οὐ καλῶς δέ. οὗτος δὲ οὔτε πάντῃ τῶν κινητικῶν ἐστέρηται μερῶν οὔτε ἀρτίοις αὐτοῖς χρῆται καὶ τελείοις. κατὰ τὸν
C *αὐτὸν οὖν τρόπον καὶ ὁ ἑαυτοῦ καταμελήσας (οὗτος δέ ἐστιν ὁ τῷ κάτω βλέπειν ἀφεὶς τὴν ἑαυτοῦ γνῶσιν) χωλὴν τοῦ βίου διαπορευθεὶς ὁδόν, ὡς κατὰ θάτερα μόνον προκόψας, ἐφ' ὅσον ἐκίνησεν ἡ φύσις, ἀτελής, φησίν, εἰς Ἅιδου πάλιν ἔρχεται καὶ ἀνόητος, οὐ δυνηθεὶς τελεώσασθαι τὸν ἑαυτοῦ νοῦν· τὸ δὲ πάλιν, διότι καὶ οἱ ζῶντες ἐκ τῶν τεθνεώτων εἰσί· καὶ τὸ εἰς Ἅιδου τὸ σκοτεινὸν δηλοῖ καὶ τὸ ἀλαμπές· οὐ γάρ που ταύταις παρὰ τὸν ἀγαθόν ἐστι καὶ φρόνιμον θεὸν ἡ ἄφιξις, ἀλλὰ διὰ τοῦ καταγωγοῦ στομίου εἰς τὸν ὑποχθόνιον τόπον· τὸ γὰρ ἑαυτὸ μὴ*

Q D ς

1 *συντείνας* ins Kroll *αὐτοῦ* — 2 *θατέρου* om **Q** [1×40+20] 1 *αὐτοῦ* ς : om **M**² *περίοδον* om ς, sed in fenestra 17 litt. **A** 5 *πτώσεως* **Q** : *πτοίας* **D** ς | cf. Phaedr. 248 C *ἐγείρων* **Q** 6 *ἀποτιναξάμενος* **D** ς | cf. Phaedr. 243 D *ἐπιθυμῶ ποτίμῳ λόγῳ οἷον ἁλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι* 8 *εἰς* om **Q** 8 s cf. Tim. 88 B 9 *κατορύττουσα* — *ψυχῆς* om **Q** | cf. rep. VII 533 D et Phaed. 99 E (I 204, 6 s) 11 *ἀνόητος* ll. cum 𝔡 F 𝔬 Plat. (cf. u. 23) : *ἀνόνητος* *ς Plat. 17 *οὗτος* **D** ς : *τοῦτο* **Q** *δὲ* (sic) om **D** 24 *τὸ δὲ πάλιν* om **D** ς 26 *τὸ* om **D** ς 27 ad *ἄφιξις* cf. *τὸ Ἠλύσιον πεδίον* 27 s cf. rep. X 615 E

καθῆραν οὐ δύναται περιιδεῖν ἀκάθαρτον τὸ πᾶν. πέμπεται οὖν οἷ γενόμενον καθαρθήσεται, καὶ τὸ μόνως καθ' εἱμαρμένην ζῆσαν ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης ἐν τεταγμένοις κατευθύνεται χρόνοις.

Ταῦτα μὲν οὖν ὕστερά ποτε γίγνεται· περὶ δὲ τῶν νῦν προτεθέντων δεῖ διελθεῖν ἀκριβέστερον [44C].

Ἀκόλουθός ἐστι τῷ λόγῳ τῷ περὶ τῆς ἐνσωματώσεως τῆς ψυχῆς ὁ περὶ τῆς συστάσεως τοῦ σώματος, τοῦ τε ὅλου καὶ τῶν μορίων, καὶ ὁ περὶ τῆς ἀλόγου ζωῆς, ἀλλ' οὐχ ὁ περὶ τῶν λήξεων· τὸν γὰρ περὶ τῶν λήξεων ἀκριβοῖ λόγον ἐν τοῖς πολιτικοῖς σκέμμασιν, ἐπιστρέφων δι' αὐτοῦ τὰς ψυχὰς D *εἰς τὴν ἔμφρονα ζωήν. τῷ δὲ φυσικῷ προσήκει τελειώσασθαι τὸν περὶ τοῦ ζῴου λόγον. εἰκότως οὖν καὶ ὁ φιλόσοφος ἀπαλλάττεται μὲν τῶν ἠθικῶν, ἐπὶ δὲ τὴν φυσικὴν μεθίσταται διδασκαλίαν, εἰπών, ὅτι ταῦτα, ἃ δή ἐστιν αἱ τῶν ψυχῶν λήξεις, ὕστερά ποτε γίγνεται ἐκείνων, περὶ δὲ ὧν προετέθη νῦν δεῖ διελθεῖν ἀκριβέστερον. καὶ δοκεῖ μὲν ἡ λέξις ἔχειν τι σκολιόν, λέγει δὲ ὅμως, ὅτι τὰ νῦν εἰρημένα πάντα ἐν ὑστέροις γίγνεται χρόνοις, περὶ ἐκείνων δὲ δεῖ τῶν νῦν ἡμῖν εἰς διέξοδον προκειμένων εἰπεῖν, οἷα δή ἐστι τὰ περὶ τῆς τοῦ σώματος ζωῆς. ἄλλοι δὲ μετατάττοντες ἐπὶ τὸ σαφὲς γράφουσι· περὶ δὲ τῶν νῦν προτεθέντων δέοι διελθεῖν ἀκριβέστερον· οἷς ἐναντιοῦται τὸ ἐφεξῆς.*

Τὰ δὲ πρὸ τούτων περὶ σωμάτων κατὰ μέρη τῆς γενέσεως καὶ περὶ ψυχῆς, δι' ἅς τε αἰτίας καὶ προνοίας γέγονε θεῶν, τοῦ μάλιστα εἰκότως ἀντεχομένοις οὕτω καὶ ἐνταῦθα πορευομένοις διεξιτέον [44CD].

Ἐν δὴ τούτοις ὁρίζει τὸν σκοπὸν τῶν ῥηθησομένων λόγων, ὅτι περὶ σωμάτων γενέσεώς ⟨ἐστι καὶ⟩ περὶ ψυχῆς·

Q D (ς)

1 *καθῆραι* **D** ς 8 prius *τῆς* om **Q** 13 *προσήκειν* **Q** 16 *ἐστιν αἱ* **Q** : *ἐστιν* (*ἐστι*) **D** ς 17 s *περὶ ὧν δὲ* **D** 19 *σκολιὸν* **Q** : *δύσκολον* **D** ς 24 expectaueris hic *δεῖ* et in lemmate *προτεθέντων νῦν* (cf. Immisch, Stud. z. Plat. p. 4) 28 *εἰκότως* ll. cum (Y) Plat. : *εἰκότος* * ς Plat. 29 *ἐνταῦθα* ll. : *κατὰ ταῦτα* (*ταυτὰ* 0 Plat. cum Proclo p. 356, 24. 26) Plat. et Proclus ll. cc. 31 *καὶ* ins s

E ἁπλῶς μὲν γὰρ ἐρρήθη περὶ ἀμφοῖν ⟦εἰπεῖν⟧, ὅτι γέγονεν ἐκ θεῶν· δεῖ δὲ καὶ περὶ τῶν μορίων ἀμφοῖν εἰπεῖν, ἐκ τίνων μὲν τὴν ψυχήν, ἐκ τίνων δὲ τὸ σῶμα συνέστησαν οἱ δεύτεροι δημιουργοί. ταῦτα δέ ἐστιν, ἃ καὶ ἔμπροσθεν, εἰπὼν [42D] χρῆναι ψυχὴν ὑποστῆσαι καὶ σῶμα τοὺς θεούς, ἐπήγαγε [42E] καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα ἀπεργάσασθαι, τὰς διαιρέσεις τῆς ψυχῆς καὶ τὴν λεπτουργίαν τῶν μερῶν τοῦ σώματος· καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ παντὸς οὕτω μετὰ τὸν κοινὸν περὶ τοῦ ὅλου λόγον περὶ τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν εἶπε, καὶ ὅπερ ἴδιόν ἐστι τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας, τὸ τῶν θεῶν ἐξάπτειν πᾶσαν τὴν γένεσιν, τοῦτο ποιεῖ καὶ νῦν, τὰς πρωτουργοὺς αἰτίας τῶν θνητῶν σωμάτων καὶ τῶν ἀχωρίστων εἰδῶν τῆς ζωῆς ἐν τοῖς θεοῖς ἀποτιθέμενος, οὐχ ὅτι τῶν μερικῶν ἐστιν ἐν αὐτοῖς εἴδη καὶ τῶν καθ' ἕκαστα καὶ φθαρτῶν διωρισμένοι λόγοι (πόρρω γὰρ τῆς μεριστῆς ποιήσεως τὸ θεῖον), ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν γινομένων ἀγενήτως αὐτοὶ καὶ τῶν ἐνύλων ἀύλως προεστήκασιν τὸ ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι μερικὸν ἐκ πολλῶν μερικῶν καὶ προσεχῶν αἰτίων συγκροτοῦντες διὰ τῶν ἀιδίων κινήσεων καὶ διὰ τῶν ⟨συν-⟩
F τεταγμένων αὐτοῖς αἰτίων πολυειδῶν ὄντων· ὡς γὰρ ὁ πρῶτος δημιουργὸς παραδίδωσι τοῖς νέοις θεοῖς, οὕτω καὶ ἡ τούτων πρόνοια διὰ τῶν δαιμόνων πρόεισιν ἄχρι τῶν ἐνύλων καὶ ἀτόμων ἀρχῶν, ὑπουργοῖς χρωμένη καὶ ταῖς διωρισμέναις φύσεσι καὶ ταῖς ἰδίαις ἑκάστων κινήσεσι, τόπων τε καὶ ἀέρων δυνάμεσιν ἐξηλλαγμέναις, καὶ πᾶσι τοῖς προσεχέσι τῶν γινομένων αἰτίοις, ἀφ' ὧν δὴ συμπληροῦται τὸ γινόμενον καὶ μερικὸν ἀντὶ ὅλου δημιουργεῖται καὶ ὑπόστασιν ἰδιότησι περιγεγραμ-
348 μένην ἄλλαις καὶ ἄλλαις παραδέχεται. ῥητέον δ' οὖν κἀνταῦθα περί τε τοῦ σώματος κατὰ μέρος, οἷον περὶ κεφαλῆς,

QDς
1 εἰπεῖν del s   7 λεπτολογίαν **D**ς   9 λόγου ll.   10 πλατωνικῆς **D**ς   15 μεριστῆς + [5/6] **Q** : μερικῆς **D**ς   16 αὐτοὶ om **D**ς   17 τὸ ἐν ς : ἐν **Q**   ἐν τοῖς — 22 δαιμόνων om **D** [2×50+30]   18 καὶ προσεχῶν om **Q** [6]   19s καὶ — ⟨συν-⟩ τεταγμένων om **Q** [14]   20 ὡς γὰρ — 22 δαιμόνων om **Q** [2×40] in fine paginae   20 αὐτοῖς om ς   21 fort. ⟨τὴν γένεσιν⟩ παραδίδωσι   25 τῶν om **Q**   29 τε om **D**

περὶ θώρακος, περὶ σκελῶν, καὶ ἐφ' ἑκάστου τούτων περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς μορίων (ὀργανικὰ γὰρ καὶ ταῦτά ἐστι), καὶ περὶ τῆς θνητῆς ψυχῆς τῆς ἅμα τῷ σώματι τὸ θνητὸν ζῷον ποιούσης, τὸ δημιούργημα τῶν νέων θεῶν, καὶ περὶ τῶν μορίων αὐτῆς, τῶν τε γνωστικῶν καὶ τῶν ὀρεκτικῶν· ἐὰν γὰρ ταῦτα καλῶς τῷ λογισμῷ συνέλωμεν, ἔσται ἡμῖν ὁ περὶ ἀνθρώπου λόγος εὖ παραδεδομένος. δεῖ δὲ ὡς τὸν ὅλον κόσμον, οὕτω καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐπισκέψασθαι τελείως, διότι καὶ μικρός ἐστι καὶ οὗτος κόσμος· ἔχει γὰρ καὶ νοῦν καὶ λόγον καὶ θεῖον σῶμα καὶ θνητόν, ὥσπερ τὸ πᾶν, καὶ διῄρηται ἀνὰ λόγον τῷ παντί. ὅθεν δὴ καὶ λέγειν τινὲς εἰώθασιν, ὡς τὸ μὲν νοερὸν αὐτοῦ τῇ ἀπλανεῖ τέτακται ἀνὰ λόγον, τοῦ δὲ λόγου τὸ μὲν θεωρητικὸν τῷ Κρόνῳ, τὸ δὲ πολιτικὸν Διί, τοῦ δὲ ἀλόγου τὸ μὲν θυμοειδὲς Ἄρεϊ, τὸ δὲ φωνητικὸν Ἑρμῇ, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν Ἀφροδίτῃ, τὸ δὲ αἰσθητικὸν Ἡλίῳ, τὸ δὲ φυτικὸν Σελήνῃ, καὶ τὸ μὲν αὐγοειδὲς B *ὄχημα τῷ οὐρανῷ, τὸ δὲ θνητὸν τοῦτο τῷ ὑπὸ σελήνην. ἵν' οὖν καὶ μερικῶς ἴδῃς τὸ ὅλον, ὁ περὶ ἀνθρώπου λόγος τῇ πάσῃ φυσιολογίᾳ συντέτακται. ταῦτα καὶ περὶ τούτου. Τὰς δὲ αἰτίας καὶ τὰς προνοίας τῶν θεῶν πῶς διαιρετέον; ἢ τῷ τὰς μὲν ὑποστατικὰς εἶναι, τὰς δὲ φρουρητικάς, καὶ τὰς μὲν τῆς οὐσίας χορηγούς, τὰς δὲ τῶν ἀγαθῶν, καὶ τὰς μὲν τῶν θνητῶν ποιητικάς, τὰς δὲ καὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀθανάτων σωστικάς· προνοοῦσι γὰρ καὶ τούτων καὶ ὑποδέχονται κατιούσας αὐτὰς καὶ πάλιν ἀνιέναι βουλομέναις χεῖρα ὀρέγουσι καὶ τὸν παρ' ἑαυτῶν ἔλεον χορηγοῦσιν. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ αἰτία καὶ ἡ πρόνοια τῶν νέων θεῶν καὶ πεπλήθυσται καὶ ἥνωται (πόθεν γὰρ ἂν τοῖς γιγνομένοις ἀπ' αὐτῶν ὑπῆρχεν ἕνωσις, εἰ μὴ πολλῷ πρότερον ἀλλήλοις οἱ ποιοῦντες ἥνωνται;), διὰ δὴ τοῦτο προνοίας τε αὐτῶν καὶ αἰτίας τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις ἀπεκάλεσε· πολλοὶ γάρ εἰσι δημιουργοὶ καὶ ἑκάστου ποιήσεις*

Q D (ς)

1 *περὶ θώρακος* om **Q** 9 primum *καὶ* om **D**ς | cf. Phil. 29 12ss cf. p. 69, 14ss I 34, 12ss 79, 1ss 14 *τῷ διὶ* **D**ς 17 cf. or. chald. 47 21 *ἢ* ll. 27s *τῶν θεῶν τῶν νέων* **Q** 29 *ὑπῆρχεν ἀπ' αὐτῶν* **Q** 32s *ποίησις πολυειδὴς* **D**ς fort. rectius

C *πολυειδεῖς. καὶ πάλιν ἥνωσε τὸ πλῆθος τὸ θεῶν ἐπαγαγών· ἕνωσις γὰρ καὶ μονοειδὴς δύναμις ἀπὸ τῆς θείας ἰδιότητος παραγίγνεται πᾶσί τε τοῖς οὖσι καὶ πολλῷ πρότερον αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, ὥσπερ καὶ νόησις ἀπὸ τοῦ νοῦ τοῖς τε ὅλοις ὑπάρχει καὶ πολλῷ μειζόνως αὐταῖς ταῖς νοεραῖς διακοσμήσεσιν. ὅταν δὲ ὅλως ἐπὶ τὴν πρόνοιαν τῶν θεῶν ἀναπέμπῃ τὴν αἰτίαν τῶν γενητῶν, ἄρρητον αὐτοῖς δίδωσι καὶ κρείττονα γνώσεως τὴν πρωτίστην εἰς τὸ εἶναι πάροδον. ὅθεν δή φησιν ὀρθῶς ὁ Ἰάμβλιχος, ⟨ὡς⟩ οὐδὲ ταῦτα συλλογίζεσθαι δυνατόν, πῶς μὲν τὸ σῶμα παράγουσιν οἱ θεοί, πῶς δὲ τὴν ἐν αὐτῷ ζωήν, πῶς δὲ συμπλέκουσιν ἀμφότερα ἀλλήλοις· ταῦτα γὰρ ἄγνωστα ἡμῖν ὑπάρχει. καὶ ὅτι μὲν ἀπὸ θεῶν ὑφέστηκε πάντα, εἰς τὴν ἀγαθότητα αὐτῶν ἀποβλέποντες καὶ τὴν δύναμιν διατεινόμεθα, πῶς δὲ ἐκεῖθεν πρόεισιν, ἡμεῖς γιγνώσκειν οὐχ οἷοί τέ ἐσμεν. αἴτιον δέ, ὅτι τὸ προνοεῖν καὶ τὸ γεννᾶν ἐξαίρετόν ἐστι τῆς θείας ὑπάρξεως ἄγνωστον ἐχούσης ὑπεροχήν. περὶ ὧν μὲν οὖν ὁ λόγος, εἴρηται. τίς δ' ὁ τρόπος τῶν λόγων, ἀναμιμνήσκει πάλιν, ὅτι συμμιγὴς τῷ εἰ-*
D *κότι· καθ' ὅσον μὲν γὰρ ἐφάπτονται τῆς φύσεως καὶ τῆς δημιουργίας τῶν θνητῶν, κατὰ τοσοῦτον εἰκότες εἰσί· καθ' ὅσον δὲ ἐπ' αὐτὸν ἀνατρέχουσι τὸν θεῖον νοῦν, κατὰ τοσοῦτον πάλιν ἀντιλαμβάνονται τῆς ἀληθείας. ἐπὶ τέλει δὲ καὶ συνέπλεξε τόν τε τρόπον καὶ τὸ τέλος τῶν λόγων· οὕτω γάρ, φησί, καὶ κατὰ ταὐτὰ πορευομένοις διεξιτέον. ἔστι δὲ τὸ μὲν οὕτως τοῦ τρόπου, τὸ δὲ πορευομένοις κατὰ ταὐτὰ τοῦ τέλους. τέλος δέ, περί τε τῶν μορίων εἰπεῖν τοῦ σώματος καὶ λεπτουργῆσαι τὸν περὶ τῆς ψυχῆς λόγον, δηλαδὴ τῆς θνητῆς.*

QDς

9 *ταῦτα* **Q** : *ταυτὸ* **D** : *τοῦτο* ς 15 *οἱόστέ* **D** sic : *οἷον τέ* b 17 *δ' ὁ* : *δὲ* **Q** : *δὲ ὁ* **D**ς 18s *εἰκότι* om **D** [6] 19 *τῆς τε φύσεως* **D**ς 20 *εἰκότες εἰσί* om **Q** [7] 21 *θεῖον* om **D** *κατὰ* — 25 *κατὰ* om **D** [1×50+17] 22 *ἀντιλαμβάνονται* om **Q** [13/14] 23 *τόν τε τρόπον* om **Q** [13/14] *οὕτω* — 25 *κατὰ* om **Q** [1×40+37] 26 *ταυτὰ* **Q**ς : *ταῦτα* **D** 28 *θνητῆς* + + + + **Q** : *θνητῆς* **D** : subscr. ς : *ἕως τῶν προκειμένων εὕρηται τὰ εἰς Τίμαιον τοῦ Πρόκλου· εἰ δὲ καὶ τὰ ἑπόμενα ἐξηγήσατο ἄδηλον* (cf. I p. XIX et fragmenta

FRAGMENTA

PARTIS DEPERDITAE

Ioannes Philoponvs de aetern. mund. 11, 11 p. 364 Rabe *Ὁ γοῦν Πρόκλος ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ τῶν εἰς τὸν Τίμαιον ἐξηγητικῶν τὴν Πλάτωνος περὶ τῶν ἐνύλων εἰδῶν διδασκαλίαν σαφηνίζων φησίν, ὡς ὅτι καὶ τὰς ποιότητας καὶ τὰ ἔνυλα πάντα εἴδη ἔκ τε τοῦ μὴ ὄντος ὑφίστασθαι λέγει Πλάτων καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν αὖθις τοῦ συνθέτου διαλυομένου ἀπόλλυσθαι· ἔχει δ' ἡ λέξις οὕτως·* μήποτε δὲ ἄμεινον λέγειν, ὅτι καὶ τὰ εἴδη τὰ ἔνυλα καὶ οὐ μόνον αἱ ποιότητες εἰσιόντα κέκληται καὶ ἐξιόντα· ταῦτα γάρ ἐστιν τὰ ὁμοιώματα τῶν νοητῶν, οὐχ αἱ ποιότητες. ἄξιον τοίνυν ὁρᾶν τοῦτο τὸ εἶδος ποῦ ἄπεισιν· εἰ μὲν γὰρ εἰς τὴν φύσιν εἰσίοι, ἄτοπον· εἰσδέξεται γάρ τι τῶν μεθ' ἑαυτὴν καὶ ἀφ' ἑαυτῆς ἡ φύσις· ὅμοιον ὡς εἰ καὶ εἰς τὸ νοητὸν ἔλεγέν τις ἀπὸ τῆς γενέσεως ἀπιέναι καὶ ὁτιοῦν. εἰ δὲ εἰς ἄλλην ὕλην, παρὰ τὰ ἐναργῆ λέξομεν· οὐ γὰρ σβεννυμένου ⟨τοῦ⟩ πυρὸς καὶ τῆς ὕλης ἐξαερουμένης ὁρῶμεν ἄλλην ἐξαπτομένην· εἰ δὲ ἐν ἑαυτοῖς γίνεται, νοητὰ ἔσται καὶ αὐθυπόστατα καὶ ἀμερῆ· πόθεν οὖν ὁ ὄγκος; πόθεν ἡ διάστασις; πόθεν ὁ πόλεμος περὶ τῆς κοινῆς ὑποδοχῆς; τὰ γὰρ ἐν ἑαυτοῖς οὐ μάχεται περὶ τῆς ὑποκειμένης ἕδρας· οὐδὲ γὰρ δεῖταί τινος ὑποκειμένου. εἰ δὲ μήτε ἐν τῇ φύσει μήτε ἐν ἑαυτοῖς μηδὲ ἐν τῇ ὕλῃ δυνατὸν εἶναι τὰ τοιαῦτα εἴδη μετὰ τὴν φθοράν, ἀνάγκη χωρεῖν εἰς τὸ μὴ ὄν· οὐ γὰρ ὅλον τοῦτο ὑπομένει

4 s cf. Tim. 48 E ss   13 αξιων cod.   16 τὸ : τον cod.

τῆς ὕλης ἀεὶ μενούσης, ἀλλὰ τὸ εἶδος μόνον χωρὶς γενέσεως ὑφιστάμενον καὶ χωρὶς φθορᾶς ἀπολλύμενον. δέδεικται ἄρα καὶ διὰ λογικῆς ἀποδείξεως καὶ διὰ τῶν τοῦ Πρόκλου ῥημάτων κτλ.

Proclvs in remp. II 333, 28 Kroll *Τούτων δὴ οὖν διηρθρωμένων ἡμῖν ἐπὶ τὸ τρίτον ἐλθόντες τῶν προκειμένων εἰς ζήτησιν εἴπωμεν, ὅτι τὸν μὲν Τίμαιον* [41 CD] *οὐκ ἄν τις ἀμφιβάλλοι λέγειν, ὅτι πᾶσι τοῖς ἀλόγοις ἀπὸ ψυχῶν ἐστιν εἰς αὐτὰ μετοικησασῶν ἐξ ἀνθρώπων ἡ ψύχωσις* . . . p. 335, 14 *καὶ γὰρ εἰ εἰς πάντα ἄλογα ζῷα δυνατὸν χωρεῖν ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ πάντα δι' ἑαυτῆς ψυχοῦν, ἀλλ' οὔπω λέγεται ὅτι καὶ μόνη ψύχωσις αὕτη τῶν ἀλόγων ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Τιμαίου. κωλύει τοίνυν οὐδὲν δύο τρόπων ὄντων τῆς ψυχώσεως τὸν ἕτερον μὲν μόνον ἐκλέξασθαι τὸν Τίμαιον δι' αἰτίας εὐλογίστους, ἃς εἴπομεν ἐν τοῖς εἰς τὸν Τίμαιον ἐκ δεδομένοις, μηκέτι δὲ προσθέντα καὶ ὅτι μόνον οἴεται τοῦτον εἶναι ψυχώσεως τῶν ἀλόγων τρόπον, χώραν διδόναι καὶ ταῖς τοῦ Σωκράτους περὶ ἀμφοτέρων ἐνδείξεσιν.*

7 trad. *εἴπομεν* *τὸν* : *τῶν* 8 trad. *ἀμφιβάλοι* 15 s supra p. 238 ss illae causae non afferuntur

INDICES

Primi uoluminis locis I ibi tantum praeponitur, ubi erroris periculum est

I Index auctorum

II Index uerborum

III Indiculus obseruationum grammaticarum

ADDENDA ET CORRIGENDA

VOLVMINVM I II III 1)

I 4, 30 fort. τοῖς ⟨νοεροῖς⟩ εἴδεσι sim.
5, 12 possis ⟨ἀνθρωπίνως τε καὶ⟩ μερικῶς
20, 4 corrige: Phaed. 59 B
34, 18 ⟨οὗτος⟩ ὁ θεός?
43, 6 fort. δ' ὁ μόλυβδος. ad rem cf. Reitzenstein, Poïmandres p. 10[5]
76, 28 cf. Rohde, Gr. Rom.[2] p. 233, 1
77, 15 s cf. Reitzenstein, Poimandres p. 40 Plut. de Iside et Os. 53 s
113, 5 s μεγαλουργὸν? cf. III 178, 26
121, 25 μειοῖ ci Elter
128, 3 ταῖς ἀρχαῖς τῆς μετ' αὐτήν?
168, 22 adn. παράσχοι **N**
269, 28 praestat ἡγεμονικοῖς ⟨θεοῖς⟩
283, 9 τὰ del
324, 29 χαδὼν ci Rohde, Psyche II 114, 1
355, 6 adn. dele ‘πεποικιλμένα?’
365, 29 ⟨τὸ⟩ τοῦ?
368, 24 scrib. πάντα ⟨τὰ⟩
397, 30 corrige Theaet. 151 D
408, 7 cf. Phaedr. 246 C ss Rohde, Psyche II 270[4]
444, 35 ⟨τῶν⟩ τὸ?

---

1) quae uoluminibus I et II adiecimus hic non repetuntur

II	8, 8 ss	redire ad Heraclidem Ponticum docuit Diels, *Arch. f. Gesch. d. Phil.* 3 (1890) 468 adn. 39
	11, 25	scrib. de cael. δ 3. 370^{b} 16 al.
	42, 10	an παθητικήν?
	124, 28	corrige ἀείζωος
	150, 21	dele ⟨τῆς⟩
	277, 22	scrib. δυωδεκάδα
	284, 13	corrige ζωοποιοῦσα
	297, 21	ἀνεκεκύκλητο?
	301, 14	post ταυτότης fort. ins. ⟨ἄλλο δὲ ἡ ἑτερότης⟩
	309, 17	scrib. ⟨τῆς⟩ νοήσεως
III	14, 19	adn. scrib. 'scil. Syriano'
	76, 24	αὕτη ⟨τῆς⟩ τῶν
	80, 25	adn. γῆν **D** cum Platonis ll. 'praeter 𝔗'
	98, 19	scribe ἐξελιγμούς
	128, 24	corrige ἀορατότερα
	137, 16 s	adn. 'diphthongus' correctoris ingenio debetur
	140, 15	debuit Ἶσιν ut u. 6
	151, 5	cf. leg. XII 961 E
	171, 23	dele ⟨τὰς⟩
	207, 12	adn. αἰώνιον
	228, 20	⟨τὴν⟩ ἰδέαν
	232, 25 ss	cf. I 403, 21 ss
	235	adn. pro '30 s' scrib. '31'
	240	adn. pro '12' scrib. '13'
	270, 20	λόγων ⟨τῶν νοητῶν⟩
	334	adn. pro '27' scrib. '26'
	402	ad ἀσέβειαν, christianismum, praeterea contulit Kroll Procl. in Alc. p. 531, 39 in remp. I 74, 7 Damasc. uit. Isid. 127. 290 Suid. s. u. Ὑπατία p. 1315 Phot. bibl. 126^{a} 13
	404	sub αὐθυπόστατος corr. 'frg. 1'.